

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2019
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 4

Inhoud

[Zitting van 14 augustus 2019](#)

rolnummer 2019/279

rolnummer 2019/280

rolnummer 2019/282

rolnummer 2019/283

rolnummer 2019/288

rolnummer 2019/296

rolnummer 2019/310

[Zitting van 16 augustus 2019](#)

rolnummer 2019/271

rolnummer 2019/291

rolnummer 2019/293

rolnummer 2019/300

rolnummer 2019/302

[Zitting van 19 augustus 2019](#)

rolnummer 2019/273

rolnummer 2019/277

rolnummer 2019/278

rolnummer 2019/292

rolnummer 2019/295

[Zitting van 30 augustus 2019](#)

rolnummer 2019/286

rolnummer 2019/301

rolnummer 2019/315

rolnummer 2019/316

rolnummer 2019/317

rolnummer 2019/318

Zitting van 2 september 2019

rolnummer 2019/294

rolnummer 2019/309

rolnummer 2019/311

rolnummer 2019/319

rolnummer 2019/326

Zitting van 14 augustus 2019

Arrest nr. 5.131 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/279

In zake: Michelle NOTEBAERT
woonplaats kiezend te 8570 Anzegem
Kerkstraat 78

tegen:

KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Michiel Descheemaeker
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Katholieke Hogeschool Vives Zuid van 10 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Matthias Castelein (*loco* Sofie Logie), die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Orthopedagogie’.

Verzoekster heeft een visuele beperking, waarvoor zij ondersteuning geniet van verwerende partij. De door verwerende partij verleende faciliteiten worden jaarlijks opnieuw toegekend na een gesprek. Aldus worden voor het academiejaar 2018-2019 een aantal afspraken vastgelegd in een ‘contract onderwijsfaciliteiten’ en in een ‘contract examenfaciliteiten’.

Voor het volgende academiejaar beoogt verwerende partij een wijziging in het ondersteuningsaanbod, met name door niet langer een beroep te doen op externe GON-begeleiders, maar eigen studentenbegeleiders in te zetten.

Dit wordt op 24 juni 2019 aan verzoekster meegedeeld.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 1 juli 2019 het volgend intern beroep in:

“Ik ben Michelle Notebaert en ik heb onlangs te horen gekregen dat jullie de samenwerking met Spermalie willen stopzetten voor de ondersteuning. Voor mij was dit nieuws een shock. Zeker omdat ik bij de start van mijn opleiding te horen kreeg dat ik verder begeleid zou kunnen worden vanuit Spermalie. Dat was ook de reden dat ik toen voor Vives heb gekozen. Ik heb een ernstige visuele beperking. Mijn zicht is 2 op 10 en ik heb ook CVI dit betekent dat de verwerking naar mijn hersenen fout loopt. Ook zie ik geen beweging, afbeeldingen, schema's, filmpjes etc. Ook mijn cursussen, ppt's, losse blaadjes moeten omgezet worden. Zoals u merkt heb ik dus een grote nood aan ondersteuning. De voorbije jaren (vanaf mijn diagnose in het tweede middelbaar) kon ik hiervoor terugvallen op Spermalie. Zonder die ondersteuning zou ik nu niet staan waar ik sta. Ik ben geslaagd voor mijn tweede bachelor in de orthopedagogie en zonder specifieke visuele ondersteuning zou me dat zeker niet gelukt zijn. Ik vind het dan ook verschrikkelijk voor andere studenten met een visuele beperking die willen starten dat zij deze specifieke ondersteuning niet zullen krijgen. Die ondersteuners hebben veel expertise en dit bleek voor mij echt nodig te zijn aangezien mijn beperking zeer specifiek en complex is. Het is soms moeilijk om voor mezelf in te schatten waar de problemen zich situeren. Ik overschat mezelf vlug en dan is het goed dat iemand met expertise van de beperking kan inschatten wat er voor mij moeilijk loopt en waar ze me het best bij kan helpen. Zij stond echt altijd voor me klaar. Ik mocht haar gelijk wanneer contacteren, ook 's avonds en in het weekend aangezien de omzettingen vaak snel moesten gebeuren (vanaf dat ik iets doorgestuurd kreeg van docenten). Mijn ondersteuner zette dit meteen om want bij omzetcentra duurt dit vaak veel langer waardoor het niet mogelijk is om hier telkens op te wachten. Daarnaast heb ik dit jaar veel problemen gehad met mijn laptop (hulpmiddel nummer 1) en kon ik bij deze computerproblemen ook rekenen op de kennis, hulp en ondersteuning vanuit het ondersteuningsteam van Spermalie. Ik ben echt in paniek voor volgend jaar. Ik ben bang dat gebrek aan expertise bij jullie ondersteuners

mijn laatste jaar in het gedrang zal brengen en ik hierdoor niet zal slagen. Ik heb ook heel veel moeite om iemand in vertrouwen te nemen en ik ben bang dat dit in mijn laatste jaar te veel tijd en energie zal vragen waardoor dit een negatief effect zal hebben op het verloop van mijn jaar. Ik hoop dat jullie mijn klacht en bezorgdheid serieus nemen en de gemaakte afspraken (begeleiding vanuit Spermalie gedurende mijn volledige traject) alsnog nakomen.”

Met een beslissing van 10 juli 2019 verklaart de interne beroepscommissie het beroep van verzoekster ongegrond. Zij overweegt:

“Wij ontvingen uw verzoekschrift van 1.07.2019 omtrent uw bezorgdheid m.b.t. de toekomstige begeleiding die u als student met faciliteiten krijgt.

De communicatie die u einde juni kreeg via de studie-en trajectbegeleider had als doel u tijdig te informeren over de wijziging binnen de huidige begeleiding. De GON-begeleiding wordt voor alle duidelijkheid niet afgeschaft, maar wel aangepast. Vanaf 1 september 2019 zullen alle studenten met faciliteiten begeleid worden door onze eigen studentenbegeleiders binnen VIVES. Dus niet meer door externe GON-begeleiders die verbonden zijn aan Spermalie of Dominiek Savio.

In de loop van september zal over dit vernieuwd begeleidingsplan meer informatie gegeven worden.

We hebben begrip voor uw bezorgdheid en vragen u nog even geduld op te brengen.

De beroepscommissie begrijpt dat een wijziging van de huidige manier van werken voor uw ongerustheid teweegbrengt. Doordat het gaat over een interne wijziging in de begeleiding van studenten met faciliteiten, kan momenteel niet geconcludeerd worden dat VIVES onvoldoende onderwijs- en examenfaciliteiten aanbiedt.

Daarom oordeelt de beroepscommissie dat de klacht ongegrond is.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Ontvankelijkheid ratione temporis

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat het beroep mogelijk laattijdig is, nu het met een aangetekende brief van 10 juli 2019 aan verzoekster is verzonden, en het beroep pas op 18 juli 2019 bij de Raad werd geregistreerd.

Verzoekster heeft geen wederantwoordnota ingediend en neemt ter zake derhalve geen standpunt in.

Beoordeling

Het beroep is niet laattijdig.

Uit de gegevens van de webtracker van Bpost blijkt dat de aangetekende zending op 11 juli 2019 aan verzoekster is betekend. De beroepstermijn liep derhalve van 12 juli tot en met 18 juli 2019.

Het op 17 juli 2019 ingediende beroep is tijdig.

De exceptie wordt verworpen.

B. Ontvankelijkheid wat de ondertekening betreft

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op.

Zij stelt dat het beroep niet door verzoekster werd ondertekend, en dat dit vormvoorschrift door artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven.

Verzoekster, die geen wederantwoordnota heeft ingediend, voert tegen deze exceptie geen verweer.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft uitdrukkelijk voor dat de ondertekening van het verzoekschrift door de verzoekende partij of haar raadsman, is voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid.

De ondertekening is een wezenlijk vormvoorschrift.

De Raad stelt in dit specifieke dossier vast dat de verzoekende partij een ernstige visuele beperking heeft, en kan begrijpen dat verzoekster in de onmogelijkheid zou kunnen verkeren om een fysieke handtekening te plaatsen. In het administratief dossier wordt ter zake opgemerkt dat de twee contracten inzake faciliteiten (stukken 4 en 5 administratief dossier) die verwerende partij voorbrengt, alleszins geen handtekening van verzoekster bevatten.

Het voorschrift van artikel II.294, §2 van de voormelde Codex beperkt de handtekening evenwel niet tot een klassieke ‘natte handtekening’, en sluit met name niet uit dat een verzoekschrift van een elektronische handtekening is voorzien.

De Raad ziet geen redenen waarom verzoekster tot het plaatsen van een elektronische handtekening niet in staat zou zijn.

In casu is het verzoekschrift op geen enkele wijze ondertekend. Deze vaststelling volstaat om het beroep onontvankelijk te verklaren.

De exceptie is gegrond.

C. Ontvankelijkheid wat de bevoegdheid van de Raad betreft

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat de bestreden beslissing niet tot de bevoegdheid van de Raad behoort.

Zij stelt dat de Raad conform artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd is om uitspraak te doen over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft – na uitputting van de interne beroepsprocedure – worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, en dat het begrip ‘studievoortgangsbepaling’ in artikel I.3, 69° van die Codex limitatief is omschreven als volgt:

“a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;

- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246;
- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;
- h) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256;
- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;”

Verwerende partij betoogt dat een beslissing omtrent het wijzigen van onderwijs- en examenfaciliteiten niet als een ‘studievoortgangsbeslissing’ kan worden beschouwd. Zij voegt eraan toe dat het gegeven dat de beroepscommissie het intern beroep ontvankelijk heeft verklaard, niet tot gevolg heeft dat ook de Raad bevoegd wordt.

Verwerende partij neemt ter zake geen standpunt in.

Beoordeling

De decreetgever heeft de bevoegdheden van de Raad limitatief omschreven. Beslissingen die binnen het administratief contentieux als ‘voorbeslissing’ kunnen worden beschouwd, behoren in beginsel niet tot ’s Raads bevoegdheid wanneer zij weliswaar aan een studievoortgangsbeslissing voorafgaan maar zelf niet die hoedanigheid hebben.

Een geschil inzake bijzondere faciliteiten kan derhalve slechts door de Raad worden beslecht in het raam van een beroep tegen een studievoortgangsbeslissing (zie ook R.Stvb. 22 januari 2013, nr. 2013/003).

De thans bestreden beslissing is geen studievoortgangsbepalende beslissing; zij is zelfs geen bindende beslissing, doch een aankondiging.

De Raad is niet bevoegd. Het feit dat een interne beroepsinstantie zich hierover heeft uitgesproken, doet daaraan geen afbreuk.

De stellige overtuiging van verwerende partij inzake 's Raads onbevoegdheid, zoals deze ook blijkt uit de opgeworpen excepties, verstaat zich slecht met de vermelding van de beroepsmogelijkheden bij de Raad onderaan de bestreden beslissing. Ook dat evenwel, kan er niet toe leiden dat de Raad alsnog bevoegd zou zijn.

De exceptie is gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november

2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.132 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/280

In zake: Hilde VERHELST
 woonplaats kiezend te 9050 Gentbrugge
 Brusselsesteenweg 785

tegen:

KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Michiel Descheemaeker
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Katholieke Hogeschool Vives Zuid van 10 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Matthias Castelein (*loco* Sofie Logie), die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor lager onderwijs via afstandsonderwijs’.

Verzoekster heeft een gehoorstoornis, waarvoor zij enerzijds ondersteuning geniet van verwerende partij en anderzijds recht heeft op tolkuren Vlaamse Gebarentaal. De door verwerende partij verleende faciliteiten worden jaarlijks opnieuw toegekend na een gesprek. Op basis daarvan komt een ‘contract examenfaciliteiten’ tot stand op 24 oktober 2018, geldig voor het academiejaar 2018-2019.

Voor het volgende academiejaar beoogt verwerende partij een wijziging in het ondersteuningsaanbod, met name door niet langer een beroep te doen op externe GON-begeleiders, maar eigen studentenbegeleiders in te zetten.

Dit wordt op 24 juni 2019 aan verzoekster meegedeeld.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 1 juli 2019 het volgend intern beroep in:

“(…)

Vorig jaar kreeg ik elke week 2 ondersteuningsuren van de ondersteuner, [L.L.]. Voor mij was het echt belangrijk aangezien ik doof ben, en Vlaamse Gebarentaal is mijn moedertaal. Nederlands is mijn tweede taal. Mijn ondersteuner kan Vlaamse Gebarentaal en kan cursussen en begrippen uitleggen in Vlaamse Gebarentaal, we communiceren dus via Vlaamse Gebarentaal. Dat is veel aangenamer en duidelijker voor mij.

Als er geen ondersteuning komt volgend[] jaar, ben ik erg bezorgd hoe ik met een horende persoon die geen Vlaamse Gebarentaal beheerst, kan communiceren op een even duidelijke manier.

[...]”

Met een beslissing van 10 juli 2019 verklaart de interne beroepscommissie het beroep van verzoekster ongegrond. Zij overweegt:

“[...]

In de loop van september zal over dit vernieuwd begeleidingsplan meer informatie worden gegeven.

We hebben begrip voor uw bezorgdheid en vragen u nog even geduld op te brengen.

De beroepscommissie begrijpt dat een wijziging van de huidige manier van werken voor u ongerustheid teweegbrengt. Door dat het gaat over een interne wijziging in de begeleiding van studenten met faciliteiten, kan momenteel niet geconcludeerd worden dat VIVES onvoldoende onderwijs- en examenfaciliteiten aanbiedt.

Daarom oordeelt de beroepscommissie dat de klacht ongegrond is.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op.

Zij stelt dat het beroep niet door verzoekster werd ondertekend, en dat dit vormvoorschrift door artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven.

Verzoekster, die geen wederantwoordnota heeft ingediend, voert tegen deze exceptie geen verweer.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft uitdrukkelijk voor dat de ondertekening van het verzoekschrift door de verzoekende partij of haar raadsman, is voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid.

In casu is het verzoekschrift niet ondertekend. Deze vaststelling volstaat om het beroep onontvankelijk te verklaren.

De exceptie is gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.135 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/282

In zake: Julie DE VOS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Schryvers
kantoor houdend te 2390 Malle
Hoge Warande 10a

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van 24 juni 2019 waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk 3’ een beoordeling ‘niet geslaagd’ wordt toegekend, en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Karel de Grote-Hogeschool van 4 juli 2019 waarbij het beroep van verzoekster wordt verworpen en de examenbeslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Schryvers, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Audiovisuele Technieken: fotografie’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk 3’. Dit opleidingsonderdeel bestaat volgens de ECTS-fiche (stuk 8 administratief dossier) uit drie delen:

1. observatie van het functioneren tijdens het onderwijsleerproces (alle lesperiodes), 5% weging
2. scriptie (tijdens 2de lesperiode), 20% weging, en
3. examengesprek (tijdens 4de lesperiode), 75% weging. Voor dit onderdeel worden foto's voorbereid, tentoongesteld, mondeling toegelicht door de student en beoordeeld door een jury.

De ECTS-fiche vermeldt verder dat compensatie tussen deelevaluaties 2 en 3 niet mogelijk is en dat de student voor de scriptie en voor het examengesprek minstens 10/20 moet behalen. Er is binnen hetzelfde academiejaar geen tweede examenkans mogelijk.

Verzoekster behaalt deelscores van 5/5 voor observatie en 13/20 voor de scriptie. Voor het examengesprek bekomt zij van de jury een score van 323/750.

De proclamatie van de examenresultaten vindt plaats op 24 of 25 juni 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk 3’ wordt verzoekster ‘niet geslaagd’ verklaard.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 28 juni 2019 stelt verzoekster tegen die examenbeslissing het volgende intern beroep in:

“Voor het vak Eindwerk 3 wens ik graag beroep aan te tekenen tegen mijn quoteringscijfer 9/20.

De quoteringscijfers werden gegeven door een externe jury, maar doorheen het jaar en tijdens de feedbackmomenten ontving ik steeds goede feedback. De leerkrachten gaven me

doorheen de [feedbacksessies] positieve commentaar en hoe ik het kon verbeteren. Ik heb naar hun raad geluisterd. Ze hebben zelfs uit 29 studenten mijn foto als affiche beeld genomen voor de expositie van het laatste jaar.
Hierbij vraag ik een heroverweging van de quoterings aan en dit wegens bovenvermelde redenen.”

Eveneens op 28 juni 2019, richt verzoekster raadsman een vraag tot heroverweging aan de interne beroepsinstantie:

“Aangezien verzoekster voor het academiejaar 2018- 2019 is ingeschreven aan de Karel de Grote Hogeschool voor de opleiding Audiovisuele technieken onder een diplomacontract.

Aangezien de examenresultaten van deze opleiding op 25 juni 2019 online gepubliceerd werden via E-studentservice op de website van de Karel de Grote Hogeschool.

Aangezien verzoekster diende vast te stellen dat zij voor het onderdeel ‘deelevaluatie 2’ van haar eindwerk slechts een 9 behaald heeft en bijgevolg niet geslaagd is voor haar eindwerk.

Aangezien verzoekster geenszins begrijpt dat zij voor dit onderdeel niet geslaagd is terwijl zij voor de andere onderdelen van haar eindwerk, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, wel geslaagd is.

Aangezien het ook na inzage van dit examen en de bijhorende documenten voor verzoekster niet duidelijk is waarom zij slechts een 9 behaald heeft.

Aangezien verzoekster conform artikel 72 van het onderwijs- en examenreglement van de Karel de Grote Hogeschool contact heeft gehad met de ombuds.

Aangezien het verzoek tot heroverweging conform artikel 72 van het onderwijs- en examenreglement van de Karel de Grote Hogeschool binnen de zeven kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten via e-studentservice moet worden ingediend en huidig verzoekschrift dan ook tijdig is.

Aangezien verzoekster uitdrukkelijk verzoekt om samen met haar raadsman gehoord te worden tijdens de vergadering van de interne beroepscommissie.”

De beroepscommissie hoort verzoekster en haar raadsman in zitting van 4 juli 2019, naar aanleiding waarvan verzoekster de volgende nota neerlegt:

“(…)

Julie De Vos heeft de voorgaande twee academiejaren het 1ste en het 2de bachelorjaar afgerond en behaalde hierbij goede resultaten.

Bij nazicht van haar examenresultaten voor het 3de bachelorjaar diende Julie De Vos vast te stellen dat zij voor het onderdeel ‘deelevaluatie 2’ van haar eindwerk slechts een 9 behaald heeft en bijgevolg niet geslaagd is voor haar eindwerk.

Julie De Vos heeft dan ook contact opgenomen met de [ombud] en op 20 juni 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden waarbij de mogelijkheden van inzage van het examen en de bijhorende documenten alsook van het beroep tegen de beslissing van de examencommissie besproken werden.

Op 28 juni 2019 heeft Julie De Vos het dossier ingekeken in het bijzijn van de [ombud] en in aanwezigheid van de docenten.

Op 28 juni 2019 heeft Julie De Vos conform artikel 72 van het examenreglement een verzoek tot heroverweging van het examenresultaat van het tweede onderdeel van haar eindwerk ingediend.

Julie De Vos wenst in onderhavige nota een aantal opmerkingen te formuleren m.b.t. de beoordeling van het onderdeel ‘deelevaluatie 2’ van haar eindwerk.

Op basis van de jurybladen in het dossier blijkt dat er negatieve commentaren werden geformuleerd m.b.t. fotografietechniek en het kleurgebruik van Julie De Vos.

Julie De Vos heeft tijdens de voorgaande twee bachelorjaren nooit enige opmerking gekregen m.b.t. de door haar gehanteerde fotografietechnieken alsook niet m.b.t. haar kleurgebruik, integendeel. Julie De Vos behaalde telkens tijdens de eerste zittijd degelijke resultaten voor de vakken die op deze onderdelen betrekking hadden.

Julie De Vos heeft m.b.t. de keuze van de foto's voor haar eindwerk ook steeds feedback gevraagd aan de bevoegde docenten zoals blijkt uit de e-mails die aan het dossier zijn toegevoegd.

O.a. in de e-mail van medio mei 2019 reageert docente [E.F.] als volgt:

“Ik ben blij met de nieuwe weg die je bent ingeslaan [...].”

Er werd in deze feedback geen opmerking geformuleerd m.b.t. de door haar gebruikte technieken en kleuren zodat het voor Julie De Vos thans dan ook een verrassing is dat deze negatief beoordeeld worden.

Julie De Vos verwijst in dit kader nog naar het besluit van de Raad voor Studievoortgangsbepalingen van 22 oktober 2009 in een vergelijkbare betwisting:

“Wat deze zaak evenwel onderscheidt van die vorige zaken, is dat in dit geval de promotor, nadat hij de masterproef had ontvangen, masterproef die geëvalueerd moest worden, zich reeds positief daarover heeft uitgesproken. Hoewel deze uitspraak formeel gezien uiteraard niet de eigenlijke evaluatie van de masterproef was, behoeft het toch meer uitleg dan in de bestreden beroepsbeslissing te lezen is, waarom de promotor die op 27 juli 2009 een vrij positieve evaluatie in het vooruitzicht stelde, bij zijn eigen formele evaluatie enige weken later de masterproef terecht met 9/20 kon quoteren.

De beslissing van 22 september 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.” (vgl. R.v.Stvb., nr. 2009/084, 22 oktober 2009, [...])

Ook het feit dat de foto van Julie De Vos gekozen werd als affichebeeld voor de expositie van de laatstejaarsstudenten van de opleiding Fotografie- Audiovisuele Technieken was voor Julie De Vos een bevestiging dat haar foto's wel degelijk in orde waren, zowel qua techniek als qua afwerking.

Omwille van voorgaande redenen is het voor Julie De Vos dan ook onbegrijpelijk dat zij slechts een 9 behaald heeft op ‘deelevaluatie 2’ van haar eindwerk.

Julie De Vos heeft bij inzage in haar dossier opgemerkt dat niet alle punten van de juryleden werden genoteerd. Bij jurylid 9 werden geen punten vermeld en zijn er enkel twee doorstreepte scores terug te vinden op het beoordelingsblad. Het is voor Julie De Vos dan ook niet mogelijk om na te gaan hoe haar resultaat exact is samengesteld.

Ook zijn er geen nota's in het dossier terug te vinden m.b.t. de bemerkingen en instructies die zouden opgemaakt zijn tijdens de officiële contactmomenten m.b.t. de begeleiding van het fotogedeelte. Dit wordt nochtans verplicht opgelegd in het reglement van het eindwerk van academiejaar 2018-2019:

“Begeleiding van het fotogedeelte in laatste module

Er zijn 2 officiële contactmomenten met de docenten voorzien tussen week 2 en 6 van de laatste module voor de bespreking van de foto's en voor de verdere bespreking van de thesis. [...]

Er wordt nota genomen van de bemerkingen en instructies.”

In het dossier wordt gemeld dat voor Julie De Vos het verlies van een nieuw academiejaar en het verlies van de kinderbijslag niet aan de orde zouden zijn aangezien zij nog de studies voor kleuteronderwijs wil aanvatten.

Deze redenering is zeer kort door de bocht aangezien het voor Julie De Vos wel degelijk zeer belangrijk is dat zij haar bachelordiploma Fotografie – Audiovisuele Technieken behaalt.

Julie De Vos wenst immers de bachelor-na-bachelor opleiding kleuteronderwijs te volgen waardoor het voor haar, om met deze studies te kunnen aanvangen, essentieel is dat zij reeds beschikt over een bachelordiploma.

Julie De Vos merkt tot slot nog op dat het feit dat er geen tweede zittijd mogelijk is voor het eindwerk in strijd is met het reglement van het eindwerk van academiejaar 2018- 2019 waarin het volgende vermeld wordt:

“4.1 beoordelingscriteria:

Van 8 tot 9,4/20: één of meerdere aspecten van het eindwerk voldoen niet aan de gestelde eisen. Deze aspecten moeten herwerkt worden en het eindwerk wordt opnieuw verdedigd.”

De beroepscommissie komt vervolgens tot de volgende beslissing:

“(…)

De student wordt gehoord.

Voorzitter: wat met consistentie tussen proces/tussentijdse feedback en eindproduct?

RM [raadsman]: Julie had goed gevoel bij ganse traject, nooit gevoel gehad dat er problemen waren. Nooit signalen gekregen dat het niet goed ging, integendeel, haar foto werd gekozen voor de affiche van de eindtentoonstelling. Was bevestiging voor haar dat ze goed bezig was. Theoretische kennis was altijd goed. Voor praktijk kreeg ze deksel op de neus en dat is zwaar aangekomen.

OH/D [opleidingshoofd/docent]: studenten moeten al rond 20 mei een beeld aanleveren voor de affiche om het productie/technisch rond te krijgen. Ganse docententeam kiest een beeld uit. Staat los van wat er nadien nog volgt van beelden en staat ook los van inhoud. Studenten weten dat dit geen garantie is voor slagen voor eindwerk. Een beeld zegt niets over de rest van het eindproduct.

Julie volgde advies goed op maar brengt zelf weinig aan, input is miniem. Technisch gezien was het beeld voor de affiche ook niet perfect. Achteraf nog werk aan geweest om het te bewerken tot het eindresultaat.

Voorzitter: hoe heeft de student de feedback tijdens het jaar opgevat en aangepakt? Wat deed ze met de suggesties die ze kreeg? Heeft ze hier voldoende rekening mee gehouden naar eindwerk toe?

S [student]: kleuren moesten anders, poses moesten anders, dat heb ik allebei aangepast. Niet ok dat ik te horen kreeg dat ik niets aangepast heb, terwijl ik wel dingen heb gewijzigd. Docenten hebben op voorhand, op twee beelden na, alles van mij gezien. Ik werk daar hard voor.

Voorzitter: 7 van de 9 juryleden gaven negatief advies. Welk signaal is dat voor jou?

RM: dossier is onduidelijk. Bij 1 jurylid onduidelijkheden, score doorgehaald.

Ombuds: er stond een 10 en dat werd later een 8.

RM: bij jurylid 9 geen punt vermeld

OH/D: individuele waarden worden samengeteld. Gaande het proces gebeurt het dat hier en daar nog deeltijfers worden aangepast. Inhoudelijke feedback is belangrijker dan de punten.

[RM]: in dossier staat vermeld dat negatief resultaat niet zo erg is omdat de student kleuteronderwijs gaat doen. Dit doet niet ter zake.

De interne beroepscommissie neemt ten aanzien van de student de volgende beslissing:

De interne beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie d.d. 24/06/2019. Het behaalde resultaat (NG) voor het opleidingsonderdeel 'Eindwerk 3' blijft behouden.

Motivering van deze beslissing

De studente verzoekt om een heroverweging van het resultaat NG voor het opleidingsonderdeel 'Eindwerk 3'. Zij geeft enerzijds aan dat zij steeds goede feedback heeft ontvangen. Zij ontving positieve commentaar en er werd haar gezegd hoe te verbeteren. Ze heeft steeds naar deze raad geluisterd. Haar foto werd als affichebeeld genomen voor de expositie van het laatste jaar. Anderzijds begrijpt zij niet waarom zij een 9 heeft gekregen voor 'deevaluatie 2' terwijl de overige deelevaluaties zeer positief werden beoordeeld.

De interne beroepscommissie nam kennis van het dossier en hoorde de studente, haar raadsman, de betrokken docenten en het opleidingshoofd.

De uiteindelijke score voor het opleidingsonderdeel 'Eindwerk 3' is opgebouwd als volgt:

1. Onderdeel observatie van het functioneren tijdens het onderwijsleerproces
2. Scriptie
3. Examengesprek

Onderdeel 1 telt mee voor 5% van de punten, onderdeel 2 voor 20 en onderdeel 3 voor 75%. (ECTS-fiche)

In het document 'Opdracht Eindwerk 3' wordt de exacte puntenverdeling opgenomen:

<i>Procesevaluatie:</i>	<i>250 PUNTEN</i>
- Traject (begeleidingsfiche en evolutie link op blog)	/50
- Thesis: structuur en inhoud: research omtrent het gekozen fotografisch genre en onderwerp, eigen visie student, inspiratiebronnen, conclusies	/200
<i>Foto's:</i>	<i>750 PUNTEN</i>

- inhoud: eigen visie student, originaliteit	/ 300
- techniek: scherppte, afdruk, retouche, beeldbewerking	/ 100
- beeldvorming: compositie, lichtgebruik, vorm vs. inhoud, lijnvoering	/ 200
- opbouw van de reeks, samenhang	/ 150
Totaal Foto's	/ 750
<i>EINDTOTAAL</i>	<i>/1000</i>

De studente behaalde voor het traject 20/20 en voor de thesis 13/20. Deze resultaten staan los van de foto's. De foto's worden immers beoordeeld door een jury die is samengesteld uit docenten en fotografen uit het beroepsveld. De jury hecht veel belang aan de persoonlijke aspecten (visie, motivatie) en de zin voor afwerking. Daarnaast wordt een zeker gewicht aan de technische aspecten van de foto's toebedeeld. Ten slotte wordt in het document 'Opdracht Eindwerk 3' aangegeven dat de jury een zo duidelijk mogelijk beeld wil bekomen van de "eigen inbreng" en het "bereikte resultaat".

Op basis van de ECTS-fiche en het document 'Opdracht Eindwerk 3' stelt de interne beroepscommissie vast dat de verschillende deelevaluaties los staan van elkaar. Het is bijgevolg zeer goed mogelijk hoge scores te behalen voor de onderdelen thesis en traject en alsnog onvoldoende te worden gequoteerd voor het onderdeel foto's.

De foto's van de studente worden als volgt beoordeeld:

<i>Foto's:</i>	<i>50 PUNTEN</i>
- inhoud: eigen visie student, originaliteit	130/ 300
- techniek: scherppte, afdruk, retouche, beeldbewerking	23/ 100
- beeldvorming: compositie, lichtgebruik, vorm vs. inhoud, lijnvoering	110/ 200
- opbouw van de reeks, samenhang	60/ 150
<i>Totaal Foto's</i>	<i>323/ 750</i>

De meest voorkomende opmerkingen zijn:

Vorm moet inhoud volgen

Erg afwijkende kleuren

Kleurzwemen gaan alle kanten op

Beperkt qua omgeving Techniek kan beter

M.b.t. de feedback

De studente geeft aan steeds positieve feedback te hebben gekregen. Vooreerst dient te worden opgemerkt dat het document ‘Opdracht Eindwerk 3’ stelt dat de promotor optreedt als coach en advies geeft over inhoud, structuur en selectie van de beelden van het eindwerk. Daarnaast wordt duidelijk aangegeven dat de promotor mag worden uitgenodigd op de jury van de student maar zelf niet beoordeelt.

De docenten stellen m.b.t. de feedback dat in maart een eerste reeks beelden werd voorgelegd die niet voldeden. In april werd een nieuwe reeks voorgelegd die evenmin voldeed. Pas begin mei werden beelden gemaakt die goed genoeg waren. De studente werkt hard en probeert maar mist inspiratie; zo werden bijvoorbeeld geen locaties aangedragen. De docenten wezen de studente op het MUHKA. De studente volgde inderdaad de raad op maar voegde dan niets meer toe.

Niet alle beelden werden vooraf getoond. Er zijn twee beelden opgenomen in de reeks die niet werden voorgelegd. De docenten stellen omtrent die beelden dat ze niet voldeden en ze daarnaast slecht werden afgedrukt.

Voor wat betreft de kleur werd meermaals aangegeven dat de kleuren moesten worden bijgewerkt. De studente probeerde deze raad op te volgen maar het uiteindelijke resultaat was nog steeds niet voldoende.

De interne beroepscommissie is van oordeel dat er voldoende feedback werd gegeven die de studente trachtte op te volgen. Niettemin is de jury eensgezind van oordeel dat o.a. de kleuren van de uiteindelijke beelden niet voldoen en dat de techniek ondermaats is.

Daarnaast geeft de opdrachtenbundel duidelijk aan dat de promotoren een coachende rol spelen en het eindoordeel bij de jury ligt. Bovendien werden in de uiteindelijke reeks twee beelden opgenomen die niet vooraf werden getoond, waarop bijgevolg geen feedback kon worden gegeven en die het niveau van de reeks naar beneden haalden.

Voor wat betreft het affichebeeld

Alle studenten dienen een beeld aan te leveren. Het hele team van de opleiding kiest één beeld los van de inhoud en puur op vorm. Het beeld moet daarnaast bruikbaar zijn voor de affiche o.a. qua vormgeving. Zoals aangegeven was het beeld van de studente een goed beeld. Dit zegt echter niets over het eindwerk *an sich* vermits het beeld op het ogenblik van beoordeling wordt gezien als een onderdeel van een reeks en uiteindelijk het beste beeld van de reeks bleek te zijn. Bovendien worden de gekozen beelden voor affiches nog bewerkt.

Met betrekking tot het beoordelen door de jury

Ieder jurylid ontvangt een beoordelingsblad en kan zich vervolgens vrij bewegen tussen de verschillende eindwerken. Juryleden zijn vrij op- en aanmerkingen op hun beoordelingsblad aan te brengen en geven punten. Vanzelfsprekend kan een resultaat worden aangepast voor de uiteindelijke puntentelling al naargelang het jurylid verkiest. Redenen daarvoor zijn in het algemeen de mondelinge verdediging van de student in kwestie, het zien van alle eindwerken waardoor een cijfer in perspectief wordt geplaatst en het consistent en objectief beoordelen van de studenten.

De interne beroepscommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat de studente beoordeeld is overeenkomstig de bepalingen van de ECTS-fiche en de opdrachtdocumenten. De commissie is tevens van mening dat het behaalde resultaat NG dat te wijten is aan het resultaat van de foto's afdoende is gemotiveerd door de jury en leidt daarnaast uit het doorstreept zijn van cijfers niet af dat de beoordeling subjectief of inconsistent zou zijn. De beslissing van de examencommissie wordt derhalve bevestigd en het behaalde resultaat blijft behouden.

De beslissing van de interne beroepscommissie is genomen bij consensus.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat die beslissing in de rechtsorde is vervangen door de beslissing van de interne beroepscommissie.

Verzoekster spreekt die exceptie in haar wederantwoordnota niet tegen. Ter zitting verklaart zij zich naar de wijsheid van de Raad te gedragen.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 72 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepscommissie bevoegd is om een beslissing te nemen en eventueel de resultaten aan te passen. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing,

die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie van verwerende partij is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de interne beroepscommissie ten onrechte is voorbijgegaan aan het feit dat zij tijdens de twee vorige jaren in de bacheloropleiding nooit enige opmerking heeft gekregen met betrekking tot haar kleurgebruik en dat zij er, in combinatie met het gebrek aan opmerkingen aangaande de door haar gebruikte technieken en kleuren voor haar eindwerk, dan ook vanuit mocht gaan dat de door haar toegepaste technieken wel degelijk naar behoren waren.

Verzoekster verwijst daaromtrent naar het resultaat van 15/20 voor het opleidingsonderdeel ‘belichting- en studietechnieken’ in het eerste jaar en voor het opleidingsonderdeel ‘kleurbeheer en printing’ in het tweede jaar, en het is voor haar eigenaardig dat zij deze technieken plots niet meer op afdoende wijze zou beheersen.

Daarnaast geeft verzoekster aan dat zij met betrekking tot de keuze van de foto’s voor haar eindwerk ook steeds feedback heeft gevraagd aan de bevoegde docenten, en zij stipt aan dat docente E.F. in mei 2019 reageerde blij te zijn met de nieuwe weg die verzoekster was ingeslagen. Het is voor verzoekster dan ook ten onrechte dat de interne beroepscommissie oordeelde dat aan die feedback geen gevolg kan worden gegeven. Zij verwijst ter zake naar rechtspraak van de Raad.

Verder verwijt verzoekster de bestreden beslissing ook dat op geen enkele wijze rekening is gehouden met het feit dat verzoeksters foto werd gekozen als affichebeeld voor de expositie van de laatstejaarsstudenten van de opleiding Fotografie - Audiovisuele Technieken. Dit is voor verzoekster nochtans een doorslaggevend element, nu het feit dat haar foto wordt gekozen, voor verzoekster wel degelijk de bevestiging vormt van het feit dat haar docenten van oordeel waren dat haar foto's in orde waren, zowel qua techniek als qua afwerking. Verzoekster zou het niet begrijpen dat een foto als uithangbord voor de eindejaarsexpositie zou worden gebruikt indien techniek en kleurgebruik níet in orde waren. Het argument van de interne beroepscommissie dat deze foto slechts deel uitmaakt van een reeks foto's en er bijgevolg sprake kan zijn van een andere beoordeling van de overige foto's, overtuigt verzoekster geenszins. Verzoekster stelt dat zij immers voor de gehele reeks dezelfde technieken en kleuren heeft gebruikt, zodat het voor haar onbegrijpelijk is dat voor die ene foto de technieken wel in orde zijn en voor al de overige niet. Ook hier verwijst verzoekster naar rechtspraak van de Raad.

Verzoekster stelt ook dat het zorgvuldigheidsbeginsel en redelijkheidsbeginsel geschonden zijn doordat de interne beroepscommissie geen rekening heeft gehouden met de belangen van verzoekster en met haar volledig curriculum.

Verzoekster ziet met name een schending van haar belangen in de overweging dat voor haar het verlies van een nieuw academiejaar en het verlies van de kinderbijslag niet aan de orde zouden zijn, aangezien zij nog studies voor kleuteronderwijs wil aanvatten. Die redenering is voor verzoekster zeer kort door de bocht, aangezien het voor haar wel degelijk zeer belangrijk is dat zij haar bachelordiploma Fotografie – Audiovisuele Technieken behaalt. Zij stelt dat zij immers de bachelor-na-bachelor opleiding kleuteronderwijs wenst te volgen waardoor het voor haar essentieel is om reeds over een bachelordiploma te beschikken. Bovendien is het voor verzoekster praktisch onmogelijk om een opleiding kleuteronderwijs te combineren met het maken van een nieuw eindwerk.

Het redelijkheidsbeginsel komt voor verzoekster dan weer in het gedrang doordat uit haar resultaten zeer duidelijk blijkt dat zij wel degelijk over voldoende competenties beschikt inzake het gebruik van bepaalde fototechnieken en het kleurgebruik, zodat zij wel degelijk de vooropgestelde eindtermen heeft behaald en er dan ook geen enkel probleem is om haar geslaagd te verklaren. Zij verwijst naar artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement, dat de examencommissie, zo zij ervan overtuigd is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal zijn verwezenlijkt, de mogelijkheid biedt om gemotiveerd af te

wijken van de voorwaarden met betrekking tot de diploma- en deliberatiecriteria voor bachelor en bachelor-na- bacheloropleidingen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat het argument dat verzoekster in eerdere jaren goede resultaten behaalde, niet werd aangevoerd in de interne beroepsprocedure, zodat het op grond van artikel II.294 §2 van de Codex Hoger Onderwijs onontvankelijk is. Ondergeschikt is het argument volgens verwerende partij alleszins ongegrond, nu elk opleidingsonderdeel individueel wordt beoordeeld en die beoordeling mag niet worden beïnvloed, noch in positieve noch in negatieve zin, door behaalde resultaten uit het verleden of door resultaten van andere opleidingsonderdelen.

Wat de argumentatie inzake de positieve feedback betreft, wijst verwerende partij erop dat is vastgesteld dat de docent, overeenkomstig het document ‘Opdracht Eindwerk 3’ (stuk 9 administratief dossier), optreedt als coach en advies geeft over inhoud, structuur en selectie van beelden, en ook kan uitgenodigd worden op de jury, maar dat het de jury en niet de docent is die beoordeelt. Vervolgens, zo stipt verwerende partij aan, hebben de docenten aangegeven dat reeds bij de eerste feedback in maart bleek dat de eerste reeks beelden niet voldeden. De tweede reeks in april voldeed evenmin. Verzoekster werkte volgens verwerende partij wel hard, maar miste inspiratie; er werden bijvoorbeeld geen locaties aangedragen. Verwerende partij betwist niet dat verzoekster heeft gepoogd om daar gevolg aan te geven, maar zij voegde zelf niets toe. Bovendien werden ook niet alle beelden vooraf aan de docente getoond. Waar verzoekster verwijst naar een mail van mei 2019, waarin wordt gesteld dat de docente blij is “met de nieuwe weg die je bent ingeslagen”, is dit voor verwerende partij niet de weerlegging maar juist de bevestiging van het feit dat verzoekster eerder corrigerende feedback heeft gekregen. Verzoekster bevestigt dit volgens verwerende partij ook zelf, waar zij stelt dat zij steeds naar de raad van de docente heeft geluisterd. De bewering, als zou er steeds uitsluitend positieve feedback zijn geweest, is voor verwerende partij dan ook feitelijk onjuist, en verzoekster bekritiseert of weerlegt in haar beroepsschrift ook niet de desbetreffende overwegingen van de interne beroepscommissie.

Zelfs indien er een gebrek aan feedback zou zijn geweest, *quod non*, dan houdt dat voor verwerende partij nog niet in dat verzoekster om die enkele reden dan geacht moet worden om de doelstellingen van de betwiste opleidingsonderdelen wel te hebben gehaald. Verwerende partij verwijst ter zake naar rechtspraak van de Raad.

Ook het argument dat één van de foto's van verzoekster als affichebeeld werd gebruikt, is voor verwerende partij correct door de interne beroepscommissie beoordeeld. De betrokken docente gaf aan dat alle studenten een beeld aanleveren voor de affiche en dat het ganse docententeam (dus niet de jury) daaruit een beeld kiest. Dat staat los van wat er nadien nog volgt van beelden en staat ook los van inhoud. De studenten weten volgens verwerende partij dat dit geen garantie is voor slagen voor het eindwerk. Een beeld zegt niets over de rest van het eindproduct, en *in casu* moest het beeld van verzoekster voor de affiche nog worden bewerkt om voor de affiche gebruikt te kunnen worden.

Wat het argument van artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement betreft, stelt verwerende partij in hoofdorde dat ook dit argument niet werd aangevoerd in de interne beroepsprocedure en derhalve onontvankelijk is overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs. Ondergeschikt is het middelonderdeel voor verwerende partij ongegrond omdat dit artikel enkel toelaat dat de student niettegenstaande een tekort geslaagd wordt verklaard wanneer het gaat om een delibereerbaar opleidingsonderdeel, wat *in casu* niet het geval is. Een verdere afwijking is enkel mogelijk op aanvraag van de ombud (hetgeen niet is gebeurd), of op gemotiveerde wijze, maar het is alleszins geen recht en niet afdwingbaar voor de Raad.

Het feit ten slotte dat verzoekster zinnens is om een opleiding kleuteronderwijs aan te vatten, is voor verwerende partij irrelevant en staat los van de beoordeling van het opleidingsonderdeel. Het argument kwam bovendien niet aan bod bij de interne beroepscommissie (het is enkel bij de contacten met de ombud dat dit aspect werd vermeld, maar ook dan zonder enig belang voor de beoordeling) en kan dus niet op ontvankelijke wijze worden opgeworpen. Voor het debat merkt verwerende partij nog op dat verzoekster overeenkomstig artikel 17 van het onderwijs- en examenreglement ook een andere Ba-na-Ba-opleiding kan starten zonder over reeds te beschikken over haar bachelordiploma.

In haar wederantwoordnota doet verzoekster nog het volgende gelden:

“A1) Resultaten voorgaande bachelorjaren

De interne beroepscommissie is ten onrechte voorbijgegaan aan het feit dat verzoekster tijdens de voorgaande twee bachelorjaren nooit noemenswaardige opmerkingen heeft gekregen m.b.t. haar kleurgebruik en zij, in combinatie met het gebrek aan beduidende

opmerkingen m.b.t. de door haar gebruikte technieken, er dan ook vanuit mocht gaan dat de door haar toegepaste technieken wel degelijk naar behoren waren.

Verweerster beweert dat het argument dat verzoekster in de voorgaande jaren goede punten gehaald heeft, niet werd opgeworpen in de interne beroepsprocedure en bijgevolg onontvankelijk is.

Deze argumentatie kan niet bijgetreden worden! Verzoekster herhaalt dat zij op 28 juni 2019 een bevestiging heeft ontvangen van haar beroep tegen de examencommissie en dat haar tevens werd meegedeeld dat ze het dossier kon inkijken op 2 juli 2019 om 15.00u.

Naar aanleiding van de inzage op 2 juli 2019 werd een nota met opmerkingen opgesteld en deze nota werd neergelegd op de zitting van de interne beroepscommissie. Deze nota maakt bijgevolg onlosmakelijk deel uit van het administratief dossier.

Verzoekster mocht er dan ook vanuit gaan dat deze nota door verweerster zou worden bijgebracht in het kader van het administratief dossier doch verweerster heeft deze ten onrechte niet bijgebracht.

Uit het onderwijs- en examenreglement blijkt op geen enkele wijze dat verzoekster geen nota met opmerkingen zou mogen neerleggen tijdens de zitting van de interne beroepscommissie zodat deze nota dan ook thans door verzoekster wordt bijgebracht.

In deze nota wordt het volgende vermeld:

“Julie De Vos heeft de voorgaande twee academiejaren het 1ste en het 2de bachelorjaar afgerond en behaalde hierbij goede resultaten.” (stuk 7)

Bovendien blijkt ook uit het proces- verbaal van de zitting van de interne beroepscommissie dat dit argument wel degelijk ter sprake is gekomen:

“Theoretische kennis was altijd goed. Voor praktijk kreeg ze deksel op de neus en dat is zwaar aangekomen.”

Verweerster kan dan ook bezwaarlijk blijven voorhouden dat dit argument niet aangehaald geweest zou zijn tijdens de interne beroepsprocedure.

Ondergeschikt meent verweerster dat dit argument ongegrond dient te worden verklaard aangezien elk opleidingsonderdeel individueel moet worden beoordeeld en een beoordeling noch in positieve noch in negatieve zin beïnvloed zou mogen worden door behaalde resultaten uit het verleden.

In casu is het feit dat verzoekster zowel in het eerste jaar voor het vak belichting- en studietechnieken als in het tweede jaar voor het vak kleurbeheer en printing tijdens de eerste zittijd goede resultaten heeft behaald, hetzij tweemaal 15/20, wel van doorslaggevend belang (stuk 3).

Het is immers onbegrijpelijk dat zij dergelijke goede resultaten behaal[t] doch dat men thans plots van oordeel is dat zij deze technieken niet op afdoende wijze zou beheersen.

Indien verzoekster de bovenvermelde fotografietechnieken niet onder knie zou hebben, zou zij ook geen dergelijke resultaten behaald hebben tijdens de voorbijgaande twee bachelorjaren.

In [zijn] beslissing van 19 januari 2012 heeft de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen als volgt geoordeeld:

“Uit de voorlegde stukken blijkt dat de Interne Beroepscommissie op 22 december 2011 de zaak heeft onderzocht met het oog op de toepassing van artikel 68,5 3, 3° van het Onderwijs- en Examenreglement, dat artikel 36 van het Flexibiliseringsdecreet implementeert. Deze bepaling laat toe om een student die een tekort heeft toch geslaagd te verklaren, indien hij zich in uitzonderlijke omstandigheden bevindt en indien mag aangenomen worden dat, ondanks een tekort, toch de doelstellingen van het deliberatiepakket bereikt zijn.

Zonder dat de Raad zich in de plaats mag stellen van de interne beroepscommissie is het, naar het oordeel van de Raad, hoogst verwonderlijk dat verzoekende partij niet als

geslaagd werd verklaard. De Raad verwijst hiervoor naar de quotering van 9/20 voor het opleidingsonderdeel Logopedie II, de voorlegging van het examen aan een externe expert, het behalen van 15/20 op een verwant opleidingsonderdeel 'Basisbegrippen Logopedie' uit het schakelprogramma, het volledig curriculum van verzoekende partij en het behaalde diploma van bachelor in de logopedie en de audiologie- afstudeerrichting audiologie, het slagen voor alle opleidingsonderdelen van het schakelprogramma in eerste zitting behalve voor het opleidingsonderdeel 'Logopedie II' en het gemiddeld resultaat van 81/100 voor het volledige schakelprogramma.

Al het voorgaande in acht genomen, ziet de Raad niet in waarom verzoekende partij zich niet in de voorwaarden zou bevinden om globaal als geslaagd te worden beschouwd. In die gedachtegang kan de Raad niet anders dan besluiten dat de beslissing van de Interne Beroepscommissie kennelijk onredelijk is.” (vgl. R.v.Stvb., nr. 2012/004, 19 januari 2012, [...]).

In casu zijn het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel geschonden in die zin dat bij de beslissing van de interne beroepscommissie geen rekening werd gehouden met de belangen van verzoekster en de beslissing onredelijk is aangezien er geen rekening werd gehouden met het volledige curriculum van verzoekster.

Het redelijkheidsbeginsel komt in het gedrang aangezien uit de resultaten van verzoekster zeer duidelijk blijkt dat zij wel degelijk over voldoende competenties beschikt m.b.t. het gebruik van bepaalde fototechnieken en het kleurgebruik zodat zij wel degelijk de vooropgelegde eindtermen behaald heeft en er dan ook geen enkel probleem is om haar geslaagd te verklaren.

Overeenkomstig artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement kan de examencommissie, indien zij ervan overtuigd is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn, gemotiveerd afwijken van de voorwaarden m.b.t. de diploma- en deliberatiecriteria voor bachelor en bachelor-na-bacheloropleidingen.

In casu is dit niet gebeurd en vormt dit op grond van alle voorgaande overwegingen wel degelijk een schending van het redelijkheidsbeginsel.

De argumentatie van verweerster dat dit argument niet naar voren werd gebracht tijdens de interne beroepsprocedure kan niet worden bijgetreden. Verzoekster herhaalt dat het feit dat zij tijdens de ganse opleiding goede resultaten heeft behaald alsook positieve feedback heeft verkregen wel degelijk werden aangehaald tijdens de interne beroepsprocedure:

“Julie had goed gevoel bij ganse traject, nooit gevoel gehad dat er problemen waren. [...] Theoretische kennis was altijd goed. Voor praktijk kreeg ze deksel op de neus en dat is zwaar aangekomen.”

De feitelijke overwegingen die thans aangevuld worden met een expliciete verwijzing naar artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement zijn dan ook geen ‘nieuwe argumenten’ en zijn wel degelijk ontvankelijk in het kader van onderhavige procedure. Dit middel dient dan ook ontvankelijk en gegrond te worden verklaard.

A2) Feedback van docenten

Verzoekster heeft m.b.t. de keuze van de foto's voor haar eindwerk ook steeds feedback gevraagd aan de bevoegde docenten zoals blijkt uit de e-mails die aan het dossier zijn toegevoegd.

O.a. in de e-mail van medio mei 2019 reageert docente [E.F.] als volgt:

“Ik ben blij met de nieuwe weg die je bent ingeslaan. [...]”

Dit wijst er duidelijk op dat verzoekster de feedback die zij van haar docenten verkregen heeft, wel degelijk heeft opgevolgd.

In tegenstelling tot wat verweerster tracht voor te houden in haar antwoordnota impliceert het feit dat een docent een tweede reeks foto's beter vindt geenszins dat de eerste reeks foto's niet afdoende zou zijn.

Het feit dat de foto's gelijkwaardig zijn, blijkt overigens ook uit de e-mail van docent [E.F.] van 16 mei 2019:

“Selectie 2 vind ik de betere, bij selectie 1 zijn de laatste twee beelden op de onderste rij te gelijkend.

Bij het volslanke model vind ik beide beelden evenwaardig, laat je keuze bepalen door wat je zelf het beste vindt.”

Er wordt op dat ogenblik geen enkele opmerking geformuleerd m.b.t. techniek terwijl dit nadien wel de zogenaamde doorslaggevende factor zou zijn voor de negatieve beoordeling van het eindwerk.

De interne beroepscommissie is ten onrechte van oordeel dat er geen enkel gevolg verleend kan worden aan het feit dat de docenten positieve feedback hebben verleend.

Verzoekster verwijst in dit kader naar het besluit van de Raad voor Studievoortgangsbepalingen van 22 oktober 2009 in een vergelijkbare betwisting:

“Wat deze zaak evenwel onderscheidt van die vorige zaken, is dat in dit geval de promotor, nadat hij de masterproef had ontvangen, masterproef die geëvalueerd moest worden, zich reeds positief daarover heeft uitgesproken. Hoewel deze uitspraak formeel gezien uiteraard niet de eigenlijke evaluatie van de masterproef was, behoeft het toch meer uitleg dan in de bestreden beroepsbeslissing te lezen is, waarom de promotor die op 27 juli 2009 een vrij positieve evaluatie in het vooruitzicht stelde, bij zijn eigen formele evaluatie enige weken later de masterproef terecht met 9/20 kon quoteren.

De beslissing van 22 september 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.” (vgl. R.v.Stvb., nr. 2009/084, 22 oktober 2009, [...])

Verweerster verwijst in haar antwoordnota nog naar rechtspraak waarin gesteld zou worden dat gebreken in de begeleiding van een stage op zich geen reden zijn om een slechte evaluatie te wijzigen in een betere.

Deze rechtspraak is in casu echter niet relevant aangezien er naast de positieve feedback ook andere elementen zijn, zoals o.a. het gunstige studieparcours tijdens de voorgaande jaren (cf. supra).

Het middel van verzoekster dient dan ook ontvankelijk en gegrond te worden verklaard.

A3) Foto van verzoekster gekozen als affiche voor expositie

Naast het feit dat de interne beroepscommissie op onvoldoende wijze rekening heeft gehouden met de positieve feedback die verzoekster gekregen heeft, wordt er ook op geen enkele wijze rekening gehouden met het feit dat de foto van verzoekster gekozen werd als affichebeeld voor de expositie van de laatstejaarsstudenten van de opleiding Fotografie Audiovisuele Technieken.

Dit is in casu echter wel een doorslaggevend element aangezien het feit dat de foto van verzoekster gekozen wordt, wel degelijk de bevestiging vormt van het feit dat de docenten van verzoekster van oordeel waren dat haar foto's in orde waren, zowel qua techniek als qua afwerking.

Indien de techniek en het kleurgebruik van verzoekster niet in orde zouden zijn, kan het toch niet dat deze foto als uithangbord wordt gebruikt naar aanleiding van de eindejaarsexpositie.

Het argument van de interne beroepscommissie dat deze foto slechts deel uitmaakt van een reeks foto's en er bijgevolg sprake kan zijn van een andere beoordeling van de overige foto's is ook allesbehalve overtuigend.

Verzoekster heeft immers voor de gehele reeks dezelfde technieken en kleuren gebruikt zodat het onbegrijpelijk is dat voor die ene foto de technieken wel in orde zijn en voor al de overige niet.

Ook voor de foto's die nog werden bijgebracht gaat dezelfde redenering op aangezien verzoekster ook hier dezelfde technieken en kleuren gebruikt heeft.

De interne beroepscommissie heeft de volgende opmerkingen geformuleerd m.b.t. het gebruik van een foto van de studenten voor de eindejaarsexpositie:

“Alle studenten dienen een beeld aan te leveren. Het hele team van de opleiding kiest één beeld los van de inhoud en puur op vorm. Het beeld moet daarnaast bruikbaar zijn voor de affiche o.a. qua vormgeving. Zoals aangegeven was het beeld van de studente een goed beeld. Dit zegt echter niets over het eindwerk an Sich vermits het beeld op het ogenblik van de beoordeling wordt gezien als een onderdeel van een reeks en uiteindelijk het beste beeld bleek te zijn. Bovendien worden de gekozen beelden voor affiches nog bewerkt.”

De interne beroepscommissie stelt aldus dat een beeld bruikbaar dient te zijn qua vormgeving en geeft ook aan dat het beeld van verzoekster een ‘goed beeld’ is.

Dit impliceert bijgevolg dat de vormgeving van het beeld van verzoekster wel degelijk in orde is en dat de door haar gehanteerde technieken wel degelijk afdoende zijn.

Het is immers toch ongeloofwaardig dat men een beeld zou kiezen voor een affiche van een expositie en waar men dan nog zeer veel tijd in zou moeten steken om het verder te bewerken.

Dat de foto van verzoekster nog zou zijn bewerkt voor de affiche wordt op geen enkele wijze gestaafd en werd in elk geval ook nooit meegedeeld aan verzoekster.

Ook dit middel van verzoekster dient ontvankelijk en gegrond te worden verklaard.

A4) Andere studies

De belangen van verzoekster worden eveneens geschonden omwille van het feit dat men in het dossier meldt dat voor haar het verlies van een nieuw academiejaar en het verlies van de kinderbijslag niet aan de orde zouden zijn aangezien zij nog de studies voor kleuteronderwijs wil aanvatten.

Deze redenering is zeer kort door de bocht aangezien het voor verzoekster wel degelijk zeer belangrijk is dat zij haar bachelordiploma Fotografie – Audiovisuele Technieken behaalt.

Verzoekster wenst immers de bachelor-na-bachelor opleiding kleuteronderwijs te volgen waardoor het voor haar, om deze studies te kunnen aanvangen, essentieel is dat zij reeds beschikt over een bachelordiploma.

Bovendien is het voor verzoekster praktisch onmogelijk om een opleiding kleuteronderwijs te combineren met het maken van een nieuw eindwerk.

In tegenstelling tot wat verweerster voorhoudt, kwam bovenstaande argumentatie wel degelijk aan bod tijdens de procedure voor de interne beroepscommissie zoals blijkt uit het proces-verbaal van de zitting van 4 juli 2019:

“blz. 2: in dossier staat vermeld dat negatief resultaat niet zo erg is omdat de student kleuteronderwijs gaat doen. Dit doet niet ter zake.”

Ook met dit argument van verzoekster dient dan ook rekening te worden gehouden en kan geenszins sprake zijn van een onontvankelijkheid.”

Beoordeling

Inzake de ontvankelijkheidsexcepties van verwerende partij, wijst de Raad vooreerst op zijn vaste rechtspraak dat de student, behoudens andersluidend voorschrift in de interne reglementering van de instelling, in het intern beroep in beginsel over de mogelijkheid beschikt om na het indienen van het verzoekschrift bijkomende middelen op te werpen tot het sluiten van de debatten van het beroepsorgaan (R.Stvb., 18 april 2018, nr. 4.259; R.Stvb. 11 augustus 2011, nr. 2011/081; R.Stvb. 6 april 2011, nr. 2011/026).

Terecht betoogt verzoekster dat te dezen het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij die mogelijkheid niet uitsluit. In die omstandigheden is de Raad van oordeel dat de voormelde rechtspraak ook hier van toepassing is.

Los van de beoordeling inzake de gegrondheid, stelt de Raad vast dat verzoekster in haar nota de resultaten in vorige academiejaren heeft aangehaald. Dit middelonderdeel is derhalve in de interne beroepsprocedure aan bod gekomen en is thans op ontvankelijke wijze in het debat.

Verzoekster heeft zich in de nota daarentegen niet uitdrukkelijk op de toepassing van artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement beroepen en uit de bestreden beslissing kan niet worden afgeleid dat zij het mondeling ter sprake heeft gebracht. Evenmin kan zij worden gevolgd in haar betoog in de wederantwoordnota dat de verwijzing naar de resultaten uit vorige academiejaren moet worden begrepen als een impliciet beroep op voormeld artikel 61. Het komt de Raad voor dat dit argument werd opgeworpen om de onjuistheid van het deelcijfer van de jurybeoordeling – en desgevallend voor het gehele opleidingsonderdeel – aan te tonen, maar niet dat verzoekster globaal voor de opleiding geslaagd moet worden verklaard. Dit middelonderdeel is derhalve nieuw en bijgevolg niet ontvankelijk.

Wat resultaten uit vorige academiejaren betreft, oordeelde de Raad eerder reeds meermaals dat resultaten die in het verleden voor eenzelfde of een aanverwant opleidingsonderdeel werden behaald – in voorkomend geval zelfs binnen eenzelfde beoordelingskader – geen garantie bieden voor de toekomst en derhalve geen vermoeden van goede prestaties in volgende academiejaren doen ontstaan (o.a. R.Stvb. 9 november 2018, nr. 4.508. In dezelfde zin: RvS 14 oktober 2013, nr. 225.079, Aper).

De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen. Het gegeven dat bepaalde (technische) aspecten eerder reeds aan bod kwamen in opleidingsonderdelen waarvoor

verzoekster een credit verwierf, ontnemt aan het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk 3’ of aan de jurybeoordeling van het examengesprek niet de eigen finaliteit. Verzoekster toont overigens niet aan dat de doelstellingen van de door haar in de vergelijking betrokken opleidingsonderdelen in doorslaggevende mate overeenstemmen.

Veelvuldig voeren verzoekende partijen aan dat zij doorheen het jaar onvoldoende begeleiding of feedback hebben gekregen, dan wel feedback die hen – zo later zou blijken: ten onrechte – in de overtuiging heeft gebracht dat een positieve eindbeoordeling in het verschiet lag.

Zoals de Raad reeds herhaaldelijk heeft overwogen, hebben vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca).

Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat bewijs levert verzoekster niet. Er is immers, zo blijkt uit het voorliggende dossier, doorheen het jaar wel degelijk terugkoppeling geweest. Verzoekster verwijst zelf naar feedback van docente E.F. Aan de hiervoor in herinnering gebrachte voorwaarden om met goed gevolg op

een gebrek aan feedback te kunnen steunen, is derhalve niet voldaan. Ook inhoudelijk kan de Raad verzoekster niet bijvallen dat uit de reactie “*Ik ben blij met de nieuwe weg die je bent ingeslaan*” enkel maar kan worden opgemaakt dat verzoekster op het spoor zat om een credit te behalen. Uit het citaat blijkt immers evenzeer dat verzoekster tot dan op een ‘verkeerde weg’ zat.

Bovendien moet er, wat de door verzoekster aangehaalde rechtspraak van de Raad betreft, op worden gewezen dat de individuele docente onmogelijk een volledige jury kan binden, *a fortiori* niet wanneer zij, voor zover zij van die jury deel uitmaakt, slechts één van de negen juryleden is.

Inzake de foto van verzoekster die werd gekozen als affichebeeld voor de expositie, kan de Raad gewis begrijpen dat het verzoekster bevreemdt dat haar die eer te beurt valt, terwijl zij nadien geen credit behaalt.

Niettemin overweegt de beroepscommissie op overtuigende wijze dat de foto werd gekozen door het team van de opleiding, en niet de jury die het examengesprek beoordeelt, en dat bij de keuze enkel de vorm meespeelt en niet de inhoud. In die omstandigheden kan er in juridisch opzicht in de keuze van de foto geen voorafname worden gezien ten aanzien van de jurybeoordeling.

Noch de studieresultaten uit het verleden, noch de keuze van verzoeksters foto voor de expositie, tonen aan dat verzoekster niettegenstaande de jurybeoordeling de vereiste competenties van het opleidingsonderdeel heeft verworven en dat het derhalve onredelijk is om haar niet geslaagd te verklaren.

Of de examencommissie dan wel de interne beroepscommissie in het licht van artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement verzoekster alsnog voor de gehele opleiding geslaagd had moeten verklaren, is – zoals hierboven is gezien – een argument dat in de huidige stand van de procedure niet op ontvankelijke wijze in het geding is.

Verzoekster voert verder aan dat geen of onvoldoende rekening is gehouden met haar belangen, in de vorm van het verlies van een academiejaar en verlies van kinderbijslag.

Nog daargelaten dat het verlies aan kinderbijslag een nadeel is dat zich lijkt voor te doen in hoofde van verzoeksters ouder(s) en verzoekster ter zake dus geen blijk geeft van een persoonlijk belang, overweegt de Raad dat de financiële en andere gevolgen van een examenbeslissing in beginsel vreemd zijn aan het onderzoek naar de regelmatigheid ervan.

De Raad kan uiteraard aannemen dat verzoekster er – moreel en anderszins – belang bij heeft om haar bachelordiploma te behalen. Dit betekent op zich evenwel niet dat zij voor het opleidingsonderdeel geslaagd moet worden beschouwd. Het feit dat slechts één opleidingsonderdeel een student scheidt van het beoogde diploma en dat voor het behalen daarvan een nieuwe inschrijving moet worden genomen, kan uiteraard geen rechtsgrond zijn om het tekort voor dat opleidingsonderdeel *an sich* in vraag te stellen.

In de mate dat verzoekster de discrepantie tussen haar voormelde belangen en haar resultaten voor het geheel van de opleiding beoogde scherp te stellen, moet worden herhaald dat dit aspect – en de daaraan gekoppelde toepassing van artikel 61 van het onderwijs- en examenreglement – thans niet aan de orde is.

Het eerste middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op het *patere legem*-beginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

In dit middel stelt verzoekster dat de voorschriften van de ECTS-fiche niet werden nageleefd en dat geen afdoende antwoord is geboden op haar grieven ter zake.

Verzoekster zet uiteen dat de interne beroepscommissie geen rekening houdt met het feit dat niet alle punten van de juryleden werden genoteerd, terwijl de ECTS-fiche een duidelijke onderverdeling van de quoteringsbevat. Doordat er bij jurylid 9 geen punten werden vermeld en er enkel twee doorstreepte scores zijn terug te vinden, is het voor verzoekster niet mogelijk om na te gaan of de door haar behaalde scores overeenstemmen met de punten die zij van de

juryleden heeft gekregen. Dit strijdt volgens verzoekster ook met de bepaling 4.3 van de ECTS-fiche, die voorschrijven dat het jurylid bij de beoordeling een korte verantwoording geeft op het daartoe verstrekte formulier, en de beoordeling vertaalt naar punten in overeenstemming met de opgelegde criteria. Verzoekster doet gelden dat de interne beroepscommissie niet rechtsgeldig kon oordelen dat het gebrek aan een cijfermatige beoordeling geen grondslag vormt voor een wijziging van het resultaat. Zij kaart ook aan dat de beroepscommissie op geen enkele wijze heeft gereageerd op de opmerking dat er in het dossier geen nota's terug te vinden zijn met betrekking tot de bemerkingen en instructies die tijdens de officiële contactmomenten inzake de begeleiding van het fotogedeelte zouden zijn gemaakt, terwijl die opmaak nochtans uitdrukkelijk in de ECTS-fiche is opgelegd.

Ten slotte merkt verzoekster op dat ook de begeleidingsfiche, waarvan sprake is in het reglement inzake het eindwerk van academiejaar 2018-2019, niet in het dossier terug te vinden is, wat evenzeer verhindert dat verzoekster volledig inzicht verwerft in de wijze waarop de beoordeling van dat eindwerk tot stand is gekomen.

In haar antwoordnota stelt verwerende partij vooreerst de indruk te hebben dat verzoekster de ECTS-fiche (stuk 8 administratief dossier) verwart met het document 'Opdracht Eindwerk 3' (stuk 9 administratief dossier).

In hoofddorde doet verwerende partij gelden dat ook dit middel niet werd aangevoerd in de interne beroepsprocedure en derhalve onontvankelijk is overeenkomstig artikel II.294 §2 van de Codex Hoger Onderwijs.

Ondergeschikt stelt zij dat de interne beroepscommissie desalniettemin de beoordeling door de jury heeft bekeken en heeft vastgesteld dat de jury bij de beoordeling een rondgang maakt in de tentoonstelling, waarbij elk van de negen juryleden een voorlopig en individueel beoordelingsdocument opmaakt. Nadien komen de juryleden samen om na overleg te komen tot een globaal oordeel, dat niet de louter mathematische optelsom van de individuele beoordelingen is, en nog wordt beïnvloed door de mondelinge verdediging door de betrokken student. Het kan, zo verduidelijkt verwerende partij, ook zijn dat een individueel jurylid op dat ogenblik nog het eerdere individueel oordeel bijstelt. Hoe dan ook hebben minstens 7 van de 9 juryleden een negatief advies verleend, zodat het globale oordeel geenszins als kennelijk onredelijk of gebrekkig gemotiveerd kan beschouwd worden.

Verzoekster stelt in haar wederantwoordnota nog het volgende:

“De interne beroepscommissie houdt ook geen rekening met het feit dat niet alle punten van de juryleden werden genoteerd.

In het reglement m.b.t. het eindwerk wordt een puntenverdeling opgenomen m.b.t. het eindwerk waarbij het onderdeel m.b.t. de foto's gequoteerd wordt op 750 punten, hetzij een beoordeling op 300 punten voor de inhoud, een score op 100 punten voor de techniek, een beoordeling op 200 punten voor de beeldvorming en een percentage op 150 voor de opbouw van de reeks en de samenhang van de foto's.

Gelet op het feit dat bij jurylid 9 geen punten werden vermeld en er enkel twee doorstreepte scores zijn terug te vinden, is het voor verzoekster op geen enkele wijze mogelijk om na te gaan of de door haar behaalde scores overeenstemmen met de punten die zij heeft verkregen van de juryleden.

Dit is bovendien ook in strijd met bepaling 4.3 van het reglement m.b.t. het eindwerk:

“De jury is samengesteld uit docenten en fotografen uit het beroepsveld. Bij de beoordeling van elk onderdeel (eigen visie, techniek, beeldvorming, ...) geeft het jurylid een korte verantwoording van de beoordeling op het daartoe verstrekte formulier. Hij vertaalt de beoordeling naar punten in overeenstemming met de opgelegde criteria.” (stuk 4)

Het jurylid dient dan ook wel degelijk een score te noteren zodat de interne beroepscommissie niet op geldige wijze kan beslissen dat het gebrek aan een cijfermatige beoordeling geen grondslag vormt voor een wijziging van het resultaat van verzoekster voor haar eindwerk.

Dit maakt tevens een schending uit van de motiveringsplicht op grond van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen. Elke individuele studievoortgangsbepaling, in casu de beslissing m.b.t. het onderdeel Eindwerk 3, dient niet enkel formeel maar ook materieel gemotiveerd te worden in die zin dat men moet kunnen nagaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens een beslissing tot stand is gekomen.

Verzoekster herhaalt dat het feit dat er niet bij alle juryleden punten worden vermeld tot gevolg heeft dat zij niet in staat is om na te gaan hoe haar eindresultaat is samengesteld. De bewering van verweerster dat het globaal oordeel niet de louter mathematische optelsom van de individuele beoordelingen vormt, stemt niet overeen met de relevante bepalingen in het reglement m.b.t. het eindwerk.

Het is bovendien toch zeer essentieel dat de berekening transparant is zodat een student kan nagaan op welke wijze zijn/ haar quotering tot stand is gekomen.

De interne beroepscommissie heeft in haar beslissing van 15 juli 2019 op geen enkele wijze gereageerd op de opmerking van verzoekster dat er in het dossier geen nota's zijn terug te vinden m.b.t. de bemerkingen en instructies die zouden opgemaakt zijn tijdens de officiële contactmomenten m.b.t. de begeleiding van het fotogedeelte. Dit wordt nochtans verplicht opgelegd in het reglement m.b.t. het eindwerk van academiejaar 2018-2019:

“Begeleiding van het fotogedeelte in laatste module

Er zijn 2 officiële contactmomenten met de docenten voorzien tussen week 2 en 6 van de laatste module voor de bespreking van de foto's en voor de verdere bespreking van de thesis. .

Er wordt nota genomen van de bemerkingen en instructies.”

Ook de begeleidingsfiche waarvan sprake in het reglement m.b.t. het eindwerk van academiejaar 2018-2019 is niet terug te vinden in het dossier.

Ook deze elementen vormen een inbreuk op de motiveringsverplichting en hebben tot gevolg dat er geen volledig inzicht is in de manier waarop de beoordeling van het eindwerk van verzoekster tot stand is gekomen.

Verweerster tracht wederom verwarring te zaaien en stelt in haar antwoordnota dat dit argument niet zou zijn aangevoerd tijdens de interne beroepsprocedure,

Dit argument werd door verzoekster op uitvoerige wijze in haar nota, die aan de interne Beroepscommissie werd overgemaakt, uiteengezet (stuk 7).

Bovendien werd dit ook mondeling aangehaald tijdens de zitting van de interne beroepscommissie zoals blijkt uit het proces-verbaal:

“RM: bij jurylid 9 geen punt vermeld”

Deze argumentatie van verzoekster is dan ook wel degelijk ontvankelijk en hiermee dient rekening te worden gehouden.”

Beoordeling

De Raad stipt vooreerst aan dat verzoekster zich in haar nota ten overstaan van de interne beroepscommissie uitdrukkelijk en concreet heeft beroepen op de onvolledige jurybeoordeling.

De exceptie van onontvankelijkheid van verwerende partij moet dan ook worden verworpen.

Partijen zijn het erover eens dat verzoekster voor het onderdeel ‘examengesprek’ is beoordeeld door een jury van negen leden.

Uit het administratief dossier (stuk 10) blijkt niet de (volledige) naam van de juryleden, noch welke naam met welk nummer (jurylid 1, jurylid 2, ...) overeenstemt. De Raad kan enkel vaststellen dat alle juryleden, behoudens ‘jurylid 8’ een woordelijke appreciatie hebben gegeven, en dat alle juryleden, behoudens T.V., een cijfermatige beoordeling hebben gegeven.

Volgens de jurybeoordeling werd aan verzoekster de volgende cijfermatige beoordeling toegekend:

- inhoud: eigen visie student, originaliteit	130/300
- techniek: scherppte, afdruk, retouche, beeldbewerking	23/100
- beeldvorming: compositie, lichtgebruik, vorm vs. inhoud, lijnvoering	110/200
- opbouw van de reeks, samenhang	60/150
<i>Totaal foto's</i>	<i>323/750</i>

De Raad merkt op dat de juryleden per student één score hebben genoteerd. Voor verzoekster is dit: 8/20 – 8/20 – 9/20 – 6/20 – 10/20 – 8/20 – 7/20 – 9,5/20 - ?

Hoe de hierboven vermelde puntenverdeling, die nochtans uitdrukkelijk in de ‘nota opdracht eindwerk 3’ (stuk 9 administratief dossier) is opgenomen, tot stand is gekomen, is voor de Raad geheel onduidelijk. Deze nota schrijft voor:

“Bij de beoordeling van elk onderdeel (eigen visie, techniek, beeldvorming, ...) geeft het jurylid een korte verantwoording op het daartoe verstrekte formulier. Hij vertaalt de beoordeling naar punten in overeenstemming met de opgelegde criteria.”

Van die vertaling per onderdeel is in het juryverslag, behoudens mogelijk bij jurylid ‘Kurt’, geen spoor terug te vinden. De Raad kan de naleving van de materiële motiveringsplicht in de bestreden beslissing ter zake dan ook onmogelijk nagaan.

Bovendien blijkt uit de wél voorhanden zijnde (globale) cijfermatige beoordelingen dat verzoekster op grond daarvan – en de afwezigheid van een score door jurylid T.V. buiten beschouwing latend – een score van 65,5/160 behaalde, hetzij 40,94%. Dit stemt niet overeen met de eindbeoordeling van 323/750, hetzij 40,01%.

Gewis is verzoekster daarmee nog niet geslaagd en zelfs een maximale score door het laatste jurylid zou verzoekster, op het eerste gezicht, rekenkundig gezien niet tot een credit kunnen brengen. Verwerende partij betoogt evenwel dat het niet gaat om een louter cijfermatige beoordeling; in haar antwoordnota stelt zij:

“Nadien komen de juryleden samen om na overleg te komen tot een globaal oordeel. Dat globaal oordeel is niet de louter mathematische optelsom van de individuele beoordelingen, en wordt ook nog beïnvloed door de mondelinge verdediging door de betrokken student. Het kan ook zijn dat een individueel jurylid op dat ogenblik nog het eerdere individueel oordeel bijstelt.”

In dat licht kan het argument dat “minstens 7 van de 9 juryleden een negatief advies [hebben] verleend”, niet overtuigen. Zoals verwerende partij zelf aangeeft, zijn de individuele beoordelingen immers nog onderhevig aan de visies van de andere juryleden én aan de mondelinge verdediging.

Er ligt ook geen woordelijke appreciatie van de jury voor die een finale synthese zou kunnen vormen ter ondersteuning van de eindbeoordeling ‘niet geslaagd’.

Deze vaststellingen, samengenomen met het gegeven dat het juryverslag geen duidelijkheid verschaft omtrent de identiteit van de juryleden en evenmin een door de juryleden ondertekende eindbeoordeling bevat, doen besluiten dat verzoekster met recht aanvoert dat het juryverslag onvoldoende mogelijkheden biedt om de samenstelling van de eindscore na te gaan.

Gelet op haar volheid van bevoegdheid had de interne beroepscommissie de beoordeling kunnen overdoen, maar dat heeft zij niet gedaan. Uiteraard vermag ook een beroepsinstantie met volheid van bevoegdheid in beginsel zich aan te sluiten bij een initiële beoordeling en deze tot de hare te maken – de Raad bedenkt dat daartoe redenen kunnen zijn wanneer die beoordeling een specialistische kennis vereist – maar dit houdt in de onregelmatigheden waarmee die initiële beoordeling is behept, ook de beslissing van de beroepsinstantie vitiëren.

Het tweede middel is in de aangegeven mate gegrond.

Derde middel

Het derde middel van verzoekster is gesteund op de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet gelden dat de interne beroepscommissie op geen enkele wijze heeft geantwoord op de opmerking dat het gemis aan tweede examenkans voor het opleidingsonderdeel in strijd is met de ECTS- fiche m.b.t. het eindwerk van academiejaar 2018-2019 waarin het volgende vermeld wordt:

“4.1. Beoordelingscriteria:

Van 8 tot 9,4/20: één of meerdere aspecten van het eindwerk voldoen niet aan de gestelde eisen. Deze aspecten moeten herwerkt worden en het eindwerk wordt opnieuw verdedigd.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij in hoofdorde dat dit middel niet werd aangevoerd in de interne beroepsprocedure en derhalve onontvankelijk is overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs. Verzoekster kan bovendien in het licht van de formelemotiveringsplicht aan de interne beroepscommissie verwijten dat zij niet zou gereageerd hebben op een opmerking die niet is gemaakt.

Ondergeschikt is het middel volgens verwerende partij ook ongegrond. De ECTS-fiche is immers duidelijk: een tweede examenkans is niet mogelijk. De redenen daarvoor zijn door de ombud onderzocht en toegelicht (stuk 5 administratief dossier).

Verwerende partij zet in haar wederantwoordnota ten aanzien van dit middel nog het volgende uiteen:

“De interne beroepscommissie heeft op geen enkele wijze gereageerd op de opmerking van verzoekster dat het feit dat er geen tweede zittijd mogelijk zou zijn voor het eindwerk in strijd is met het reglement m.b.t. het eindwerk van academiejaar 2018- 2019 waarin het volgende vermeld wordt:

“4.1 beoordelingscriteria:

Van 8 tot 9,4/20: één of meerdere aspecten van het eindwerk voldoen niet aan de gestelde eisen. Deze aspecten moeten herwerkt worden en het eindwerk wordt opnieuw verdedigd.”

De interne beroepscommissie schendt bijgevolg haar motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel door niet te reageren op de argumentatie die door verzoekster in het kader van de interne beroepsprocedure is ontwikkeld.

Verweerster tracht wederom verwarring te zaaien en stelt in haar antwoordnota dat dit argument niet zou zijn aangevoerd tijdens de interne beroepsprocedure.

Dit argument werd door verzoekster op uitvoerige wijze in haar nota, die aan de interne beroepscommissie werd overgemaakt, uiteengezet (stuk 7)!

Het feit dat er binnen de onderwijsinstelling zelf overleg gepleegd zou zijn m.b.t. het al dan niet toelaten van een tweede zittijd bij het eindwerk, doet geen afbreuk aan het feit dat de bepalingen van het reglement van het eindwerk bindend zijn!

In het reglement van het eindwerk wordt op geen enkele wijze gerept over het feit dat geen tweede zittijd mogelijk zou zijn (stuk 4).

De nota van de ombudsdienst waarnaar wordt verwezen door verweerster bevat geen datum zodat het niet mogelijk is om na te gaan wanneer deze overwegingen m.b.t. de tweede zittijd werden opgemaakt. Het is dan ook onmogelijk om na te gaan of de studenten wel degelijk tijdig, hetzij voor aanvang van het studiejaar 2018-2019, op de hoogte waren van het feit dat dit niet mogelijk zou zijn.

Dit middel van verzoekster dient dan ook ontvankelijk en gegrond te worden verklaard.”

Beoordeling

Verzoekster heeft dit middel opgeworpen in de nota die zij naar aanleiding van de hoorzitting van de interne beroepscommissie heeft neergelegd.

De exceptie wordt verworpen.

De ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk 3’ (stuk 8 administratief dossier), die te onderscheiden is van de voormelde ‘nota opdracht eindwerk 3’ (stuk 9 administratief dossier) bepaalt uitdrukkelijk dat een tweede kans niet mogelijk is.

Luidens artikel II.223, §2 van de Codex Hoger Onderwijs heeft een student voor ieder opleidingsonderdeel recht op twee examenkansen in de loop van het academiejaar, tenzij de aard van het opleidingsonderdeel niet toelaat dat tweemaal wordt geëxamineerd.

De decreetgever heeft die eventualiteit niet aan een uitdrukkelijke motiveringsplicht onderworpen. De Raad beschikt ter zake derhalve, gelet op de onderwijsvrijheid van de hogeronderwijsinstelling, slechts over een marginaal toetsingsrecht.

Gelet op de samenstelling van het opleidingsonderdeel is de Raad van oordeel dat de uitsluiting van een tweede examenkans binnen hetzelfde academiejaar niet kennelijk onredelijk is.

Verzoekster beweert zulks overigens ook niet. Zij voert enkel aan dat er een reglementaire bepaling bestaat die een tweede examenkans wél mogelijk maakt, en dat de bestreden beslissing op dat argument niet heeft geantwoord.

Nog daargelaten dat een toelichtende nota of studiegids in beginsel niet kan afwijken van de bepalingen van de ECTS-fiche, die *in casu* zoals gezien een tweede examenkans uitdrukkelijk uitsluit, beroept verzoekster zich ten onrechte op wat in de ‘nota’ onder randnummer 4.1 is bepaald.

Het feit dat aan een score van minder dan 10/20 het gevolg wordt gekoppeld dat het werk, *c.q.* aspecten ervan, na herwerking opnieuw moet worden verdedigd, sluit niet in dat dit in hetzelfde academiejaar kan gebeuren.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Terecht stelt verzoekster dat de interne beroepscommissie op dit argument niet heeft geantwoord.

Aangezien evenwel de beroepscommissie gehouden is toepassing te maken van de bindende bepalingen van de ECTS-fiche, en zij bij een herbeoordeling op dit punt slechts over de gebonden bevoegdheid beschikt om vast te stellen dat een tweede examenkans is uitgesloten, heeft verzoekster geen belang bij dit middel.

Het middel is onontvankelijk.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Karel de Grote-Hogeschool van 4 juli 2019.

2. Het bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 30 augustus 2019.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.136 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/283

In zake: Thomas VANDEZANDE
woonplaats kiezend te 3450 Geetbets
Verdaelstraat 69

tegen:

UC LIMBURG
woonplaats kiezend te 3001 Leuven
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van 28 juni 2019 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 2.2’ een examencijfer van 8/20 wordt toegekend en voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijkproject 1.2’ een examencijfer van 7/20 wordt toegekend, en van de beslissing van de interne beroepscommissie van UC Limburg van 15 juli 2019 waarbij het beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Karen Weis, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Orthopedagogie’.

Tot verzoekers curriculum behoort onder meer de opleidingsonderdelen ‘Stage 2.2’, waarvoor verzoeker elf weken stageloopt in het internaat De Nachtvliinder in Sint-Truiden, en ‘Praktijkproject 1.2’, waarvoor verzoeker een onderzoeksrapport over de effecten van alcoholmisbruik op de gebruiker en zijn omstaanders indient.

De proclamatie vindt plaats op 28 juni 2019. Verzoeker behaalt voor deze twee opleidingsonderdelen respectievelijk 8/20 en 7/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De weergave van het examencijfer van 9/20 op de resultatenlijst is het gevolg van de toepassing van artikel 63 van het onderwijs- en examenreglement, waaruit volgt dat wanneer een student voor een opleidingsonderdeel meerdere examenkansen benut, hetzij binnen eenzelfde academiejaar, hetzij in verschillende opeenvolgende academiejaren, het voor hem meest gunstige resultaat als definitief resultaat wordt geregistreerd. Verzoeker betwist in huidige procedure het lagere examencijfer van 7/20 dat hem in het academiejaar 2018-2019 is toegekend.

Op 3 juli 2019 tekent verzoeker tegen beide examencijfers het volgende intern beroep aan:

“(…)

Bedenklijke gebeurtenissen op stageplaats internaat De Nachtvliinder in Sint-Truiden.

- Ik werd gevraagd om op dinsdag 28/05 met mijn eigen wagen leerlingen te vervoeren naar een avondactiviteit. Ik wist dat leerlinge S. graag Mini's ziet en graag eens wou meerijden. Daarom zei ik tegen haar dat haar droom kon uitkomen, dat ze met mij mocht meerijden. Hiervoor werd ik op het matje geroepen door de directrice van het internaat wegens een te amicale houding. Ik moest dit interpreteren als feedback, maar even later kreeg ik wel te horen dat ik niet mee mocht naar de activiteit. Ze ontkende dat dit een sanctie was?!
- Ik moest verplicht aanwezig zijn van dinsdag 15.30u tot woensdag 21u omdat een groep leerlingen woensdag vrij had op school. Hiermee kon ik bovenstaand voorval goedmaken werd er gezegd?!

M.i. is dit een flagrante schending van het arbeidsrecht. Een verplichte aanwezigheid van 29,5 uur kan niet, ook niet voor stagiairs.

Uiteindelijk werd ik woensdagnamiddag naar huis gestuurd, maar dit wel o.w.v. een andere dubieuze aantijging (cf. infra: bikini-verhaal).

- Vaste opvoeder E. heeft in een openbare ruimte letterlijk gezegd dat hij extra waakzaam ging zijn met mij omdat ik een jongere vriendin heb!!! Ik ben 20, mijn vriendin is 18.
- Dit zijn ongepaste insinuaties en ‘beledigingen’ zoals bedoeld in artikel 448 van het Strafwetboek.
- Diezelfde opvoeder E. verweet mij dat ik té amicaal was zowel t.o.v. mannelijke als vrouwelijke collega-stagiairs?!
(Deze opvoeder gaat n.b. zijn boekje zwaar te buiten naar jonge leerlingen toe. Zo hield hij bijvoorbeeld kinderen die zich niet wilden douchen met de armen achter de rug vast en stak ze met het hoofd onder de kraan).
- De directrice verweet mij allerhande zaken maar legde mij het zwijgen op als ik me wou verdedigen terwijl ik zeer goede argumenten had.
- Ik sanctioneerde samen met een andere stagiair J. leerlinge L. die dit duidelijk niet zinde. Zij repliceerde met: “ik zal er wel voor zorgen dat je buist op je stage”. Ik meldde dit aan de directrice en zij confronteerde deze leerlinge hiermee. Zij vertelde dat 3 à 4 weken geleden een andere stagiair aan mij gevraagd zou hebben of ik leerlinge L. graag in badpak zou zien waarop ik ‘ja’ zou geantwoord hebben. Leerlinge L. heeft dit niet zelf gehoord, maar dit werd haar verteld door leerlinge S. (zie voorval Mini). Hoe geloofwaardig is dit? Nochtans gelooft de directrice deze leerlingen en vraagt mij naar huis te gaan.

Bedenkelijke houding van mevr. [A.L.], stagebegeleider UCLL

Gelet op de bedenkelijke gebeurtenissen op mijn stageplaats en het feit dat ik me daar zeer slecht bij voelde, nam mijn vader d.d. 22/05 telefonisch contact op met mevr. [A.L.], mijn stagebegeleider,

Hij vroeg haar een afspraak te maken met mezelf, mevr. [A.L.] en de directie van De Nachtvliinder. Bedoeling was deze gebeurtenissen te bespreken omdat hij vreesde dat dit ernstige gevolgen zou kunnen hebben.

Mevr. [A.L.] weigerde dit. Ze wou eerst met mij praten.

Tijdens dit gesprek d.d. 03/06 zei mevr. [A.L.] dat:

- ze een vervolgesprek met mijn ouders niet nodig vond ondanks het feit dat mijn vader sowieso om een gesprek gevraagd had wat ook het resultaat van het gesprek tussen mevr. [A.L.] en mij zou zijn.
- ze het onprofessioneel vond dat mijn vader gebeld had (als mevr. [A.L.] haar verantwoordelijkheid had genomen, had het niet tot dit telefoongesprek moeten komen)
- ze voorzichtig moest zijn want dat het Internaat elk jaar heel wat stageplaatsen aanbood (!!!)

Daarnaast heeft mevr. [A.L.] mij een blanco verslag laten tekenen van de bespreking van de stage. Deze bespreking vond plaats tussen mevr. [A.L.], stagementor [V.] en mezelf.

Mevr. [A.L.] heeft mij twee keer bezocht op mijn stageplaats, dhr. [V.] heb ik amper gezien. Dhr. [V.] kan zich onmogelijk zelf een beeld van mij gevormd hebben. Hij werd o.a. gebriefd door opvoeder E. Daar stel ik me ernstige vragen bij gezien zijn houding zoals eerder vermeld (cf. supra).

Tijdens mijn stage heb ik slechts zeer summier feedback gekregen. Ik heb tijdens mijn stage ook geen verslagen of tussentijdse evaluaties op papier gekregen.

De eerste 8 weken heb ik geen enkele negatieve commentaar gekregen. Pas toen de hierboven beschreven gebeurtenissen zich begonnen voor te doen, kreeg ik op een vrij aanvallende manier commentaar van de directie van De Nachtvlinger.

D.d. 17/06 liet mevr. [A.L.] mij telefonisch weten dat ze twijfelde tussen net wel of net niet geslaagd zijn. Daarom wou ze overleg plegen met collega's.

Uiteindelijk kreeg ik een 8/20 op mijn stageverslag. Als er getwijfeld wordt over net wel of net niet slagen, lijkt een 8 mijn geen correct cijfer.

Als redenen voor het tekort lees ik in het beraadslagingsverslag:

- te weinig authenticiteit
- gaat moeilijke situaties uit de weg
- voelt onvoldoende aan welke impact eigen gedrag heeft op doelgroep en zichzelf

Reden voor beroep

1. Paper praktijkproject:

- Juni 2018: 8/20
- Augustus 2018: na feedback van docente mevr. [B.] heb ik mijn paper aangepast conform haar instructies. Resultaat: 9/20
- Juni 2019: na feedback van docente mevr. [B.] heb ik mijn paper opnieuw aangepast conform haar instructies. Ditmaal werd mijn paper beoordeeld door mevr. [P.]: 7/20 !!!

Gezien ik rekening heb gehouden met de instructies van mevr. [B.] vind ik dit geen logische evolutie. Dit is m.i. een subjectieve beoordeling.

2. Paper m.b.t. stage (8/20)

De redenen die genoemd worden voor mijn tekort hebben alles te maken met de gebeurtenissen op mijn stageplaats.

Ik stond geïsoleerd. Ik kreeg onvoldoende begeleiding en steun door mijn stagementor dhr. [V.], maar ook door mijn stagebegeleider mevr. [A.L.]. Zij wist van mijn problemen maar heeft nooit initiatief genomen om hiervoor een oplossing te zoeken. Ik geraakte getraumatiseerd doordat ik gecriminaliseerd werd.

Mevr. [A.L.] was veel meer 'stageobservator' dan stagebegeleider. Misschien komt dit doordat het haar eerste jaar was als begeleider en/of ze bang was De Nachtvlinger te verliezen als aanbieder van stageplaatsen (zie haar uitspraak), maar daar mag ik niet het slachtoffer van zijn.

Hoe kan een stagiair van 20 jaar authentiek blijven en moeilijke situaties niet uit de weg gaan als hij zich geïntimideerd voelt en van niemand ruggensteun krijgt?

Tijdens mijn sollicitatie voor een stageplaats voor het derde jaar bij Orthopedagogisch Centrum Sint-Ferdinand in Lummen heb ik een persoonlijkheidstest afgelegd waarop ik met glans geslaagd was. Als ik niet authentiek zou zijn en als het in mijn aard zou liggen moeilijke situaties uit de weg te gaan, zou ik toch nooit slagen op een dergelijke test?

Ze boden me dan ook een stageplaats aan voor het derde jaar indien ik geslaagd zou zijn.

Ik voel me zwaar benadeeld. Gelet op de twijfel tussen net wel of net niet geslaagd zijn, had ik het voordeel van de twijfel moeten krijgen gezien alle genoemde feiten.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep op 15 juli 2019 en beslist tot de verwerping ervan op grond van volgende overwegingen:

“(…)

GEGRONDHEID VAN HET BEROEP

STAGE 2.2

Over de “criminaliserende” gebeurtenissen op de stageplaats en de omgang van de stagebegeleidster hiermee

De student voert aan dat er op de stageplaats verschillende valse beschuldigingen en misverstanden geuit werden (o.a. meenemen van een leerling in de eigen auto, uitlatingen over een leerlinge, opmerkingen over de leeftijd van de vriendin van de student, het verwijt dat hij te amicaal was tegenover leerlingen etc.). Hij werd geconfronteerd en “gesanctioneerd” voor deze gebeurtenissen, zonder dat hij zich kon verweren. Een van de aanstokers is een opvoeder die zelf op twijfelachtige wijze omgaat met de leerlingen. Hierdoor voelde de student zich gecriminaliseerd en met zijn rug tegen de muur geplaatst. Hij voert aan geen hulp gekregen te hebben van zijn stagebegeleidster. Na de hierboven vermelde gebeurtenissen vroeg de vader van de student op 22 mei een afspraak met de stagebegeleidster van UCLL. Zij wilde enkel met de student zelf in overleg gaan. In dit gesprek werden er een aantal ongepaste dingen aangegeven. De student heeft het gevoel dat de stagebegeleidster niets ondernomen heeft om een oplossing te vinden.

Uit de nota's van de stagebegeleidster blijkt het volgende:

- Op 21 mei mailt de student naar de stagebegeleidster dat hij graag een gesprek wil over incidenten op de stageplaats
- Op 22 mei wordt er telefonisch contact opgenomen met de student door de stagebegeleidster. In dit gesprek, dat emotioneel verloopt, geeft de student aan dat hij wil dat zijn vader het gesprek aangaat met haar. De stagebegeleidster wijst erop dat zij als begeleidster in principe enkel praat met de student. Na een sms over een contactname met de mentor (verstuurd op 22 mei om 13u42) laat de student aan de stagebegeleidster weten dat hij een goed gesprek heeft gehad met zijn mentor en dat alles veel duidelijker is geworden. Hij vraagt om het eerst onderling te bespreken (student en stagebegeleidster) en de mentor dus niet te contacteren.
- Diezelfde 22 mei contacteert de vader van de student de stagebegeleidster. Er zouden een aantal uitspraken gedaan zijn die niet door de beugel kunnen op de stageplaats en er heeft een nieuw incident plaatsgevonden. De stagebegeleidster geeft aan dat zij eerst met de student wil spreken.

- Individueel gesprek met student op 23 mei. De student vertelt het hele verhaal aan de stagebegeleidster, is duidelijk uit zijn lood geslagen. Hij weet geen blijf met de hele situatie. Er wordt besloten om een nieuw gesprek te houden met de mentor en dat hij een nieuwe start zal maken in de kindergroep. Hierop heeft de stagebegeleidster contact opgenomen met de mentor, die de student een nieuw gesprek aanbood op 24 mei.
- Op 24 mei heeft het gesprek met de mentor plaatsgevonden, dat blijkt uit een mail van de student waarin hij effectief aangeeft een gesprek gepland te hebben staan met de mentor (verstuurd op 23/5 om 19u33) en het verslag van de student voor “situatieanalyse eigen handelen” (*“Vrijdag 24/05 ben ik op gesprek geweest met stagementor [T.]. We hebben de situaties die hierboven beschreven zijn nog eens overlopen en nu was er ook ruimte om mijn gevoelens hierbij te omschrijven. Dit was een opluchting voor mij, omdat ik nooit slechte bedoelingen had. Nadien hadden we het ook over mijn houding en gedrag. Hij vertelde mij dat ik soms uitspraken doe, die een heel ander effect kunnen hebben op mensen dan dat ik oorspronkelijk bedoelde. Zo heb ik bv. ooit gezegd dat mijn volgende stageplaats eentje was waar de mama van mijn vriendin ook werkt. Hiermee gaf ik het beeld dat mijn volgende stageplaats gemakkelijk zou zijn. De context is namelijk heel anders. Ik ga op een andere stageplaats aan de slag en ik zou er tegenop zien om met de mama van mijn vriendin te moeten samenwerken (de reden hiervoor is privé). [T.] bevestigde me dat deze situatie een werkpunt is voor mij, maar dat ik ook een aantal positieve eigenschappen heb. Ik moet beter gaan nadenken over de gevolgen die mijn handelen kunnen hebben, ook al heb ik geen slechte bedoelingen. Ik moet er me van bewust worden dat dingen altijd anders opgevat kunnen worden”* en *“Ik kan hier dus uit concluderen dat ze mij vooral iets wilden leren en het niet de bedoeling was om mij een slecht gevoel te geven. Achter de uitspraak van opvoeder E kon hij zich ook niet vinden en hij verzekerde mij dat dit niet door hen gezegd was. Dit was een opluchting voor mij, omdat deze uitspraak erg hard was aangekomen. Ik heb hier dus uit opgenomen dat ik moet leren beter inschatten welke gevolgen sommige uitspraken kunnen hebben, zonder slecht bedoeld te zijn. Dit is een uitdaging voor mij om mee te nemen naar mijn volgende stageplaats”*). In een mail dd. zondag 26 mei 2019 stelt de student nog eens expliciet *“dat hij vrijdag een goed gesprek heeft gehad met zijn stagementor. Nu kan hij zijn laatste week stage in schoonheid afsluiten”*.
- Hierna heeft de stagebegeleidster niets meer vernomen. Ze ging ervan uit dat alles afgehandeld was.
- Op 3 juni werd de eindevaluatie opgesteld

De Interne Beroepscommissie is dan ook niet eens met de stelling van de verzoeker dat de stagebegeleidster niets zou ondernomen hebben ten aanzien van de gesignaleerde problemen op de stageplaats. Integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk dat er duidelijk wel iets ondernomen werd en dat de student daar tevreden mee was. De beweringen die hij in zijn beroepschrift aanhaalt zijn dan ook flagrant in strijd met de gebeurtenissen zoals die blijken uit het stagedossier. HI] stond allesbehalve geïsoleerd en werd wel geruggesteund, zowel door de stagebegeleidster als zijn mentor.

Daarenboven is het ook niet abnormaal dat de stagebegeleidster niet in gesprek gaat met de vader van een student naar aanleiding van problemen op de stageplaats. Het gaat in de eerste plaats om een meerderjarige student, waardoor de hogeschool zich enkel rechtstreeks mag wenden tot de student in kwestie. Daarnaast is het persoonlijk kunnen omgaan met problemen ook een van de kerncompetenties van een student orthopedagogie. De stagebegeleidster heeft dan ook niet ongepast gehandeld. Dat wordt bevestigd door het werkboek.

“Alle communicatie met betrekking tot de stage gebeurt tussen de student, de mentor en de stagebegeleider. Indien nodig wordt ook de stagecoördinator ingelicht. Ouders zijn niet bevoegd om rechtstreeks met stage-organisaties contact te leggen omtrent de beoordeling van hun zoon of dochter. Bij vragen, bezorgdheden en onduidelijkheden kan door de student, samen met zijn ouders eventueel, een gesprek worden aangevraagd bij de stagecoördinator (eigen onderlijning). Ook de betrokken stagebegeleider wordt hierop uitgenodigd. De student zelf dient steeds aanwezig te zijn op dit gesprek. Telefonisch wordt geen inhoudelijke informatie aan ouders meegegeven, omwille van het recht op privacy van studenten.”

De Interne Beroepscommissie begrijpt dat de hierboven [vermelde] gebeurtenissen onaangenaam moeten geweest zijn voor de student. zij hebben evenwel geen onrechtmatige, doorslaggevende impact gehad op de eindbeoordeling.

De student behaalt een tekort op stage 2.2 (8/20) omwille van tekortkomingen op de volgende competenties.

- Psychosociaal begeleider
- Emancipatorisch werken
- Teamgericht werken
- Leidinggeven

Tegelijk werden er ook tekortkomingen vastgesteld in de volgende beroepshoudingen.

- Assertief
- Representatief
- Integer

Uit de nota's van het eindevaluatiegesprek blijkt dat deze tekorten als volgt gemotiveerd worden (onderlijning):

- *Psychosociaal begeleider: “Kan relatie opbouwen. Soms wel moeite met de juiste maat in afstand & nabijheid. Je houdt rekening met deontologie. Je bent niet altijd bewust van je houding en welke impact deze heeft op anderen.”*
- *Emancipatorisch werken: “Je bent je bewust van verschillende waarden en normen. In beschrijvingen kan je kort door de bocht zijn, licht beoordelend. Juiste maat vinden in dialoog met collega's is nog een leerproces. Wees open en transparant.”*
- *Teamgericht werken: “Goede samenwerking met collega's medestudenten. Onduidelijk hoe dit was met de vaste opvoeders. Je hebt een pleasende houding en bent weinig transparant. Is je ook benoemd in gesprek SVZ, weinig verschuiving zichtbaar.”*

- *Leidinggeven: “als je het opneemt dan sta je er. In de relatie met vaste opvoeders is een vraagteken.”*

“Over de gehele lijn is er twijfel. Na FB momenten geef je blijk van inzicht, doch weinig transparant. Dit roept vragen op omtrent authenticiteit/echtheid en integratie. Soms gebrek aan spontane initiatiefname. Gaat verklaringen zoeken buiten zichzelf. Sterk gericht op al dan niet slagen en niet op proces.”

Uit de voorbereiding van het stagegesprek door de stagebegeleider kan de Interne Beroepscommissie nog de volgende elementen bijkomende elementen afleiden.

- *Teamgericht*
Goede samenwerking, onduidelijk hoe dit was met vaste opvoeders.
Tav externen: pos. Uitstraling voor Internaat (KTA2, JAC)
 - *Evalueert & kritisch = pleasend*
 - *Geen besef van eigen handelen bij derden**In moeilijke momenten in dialoog blijven gaan*
Mits veel sturing/leaden (stagebegeleider, mentor, ouders)
- *Assertief: OK, maar pleasend, goede VB jongen*
Onvoldoende besef van zijn houding tov anderen
- *Representatief: verschillende malen bijsturing nodig gehad tav lln*
- *Integer: betrouwbaar, blijkaar wat incidenten geweest begin*

Uit de nota van het collegiaal overleg (dat gehouden wordt wanneer er twijfel is over de stage) blijkt het volgende:

“De student heeft het merendeel van de competenties verworven, maar er zijn nog enkele fundamentele tekorten op het vlak van

- *Authenticiteit/echtheid*
- *Heeft de neiging om moeilijke situaties uit de weg te gaan*
- *Voelt nog onvoldoende wat impact van gedrag kan zijn bij doelgroep als bij zichzelf*

Integratie van inzichten, vaardigheden en houdingen binnen verschillende competenties is onvoldoende.

Hij compenseert deze tekorten wel in de competentie ‘begeleider dagelijks leven’ en ‘Pedagogisch begeleider’.

Uit de definitieve beoordelingsportfolio blijkt het volgende over de eindbeoordeling van de betrokken competenties:

- *Psychosociaal begeleider. “Bij de mondelinge toelichting hoor ik dat je [het] wel eens moeilijk hebt met de juiste maat in afstand en nabijheid. Ook heftige en uitdagende reacties van leerlingen kunnen je uit balans brengen.*
Bij de vraag naar toelichting over hoe het gesprek is verlopen met de jongen omtrent ‘moeilijk thema namelijk hygiëne bespreekbaar maken’, blijf je aan de oppervlakte en geef je aan dat voor de taak HP een uitvoering niet moet. Het is moeilijk om zicht te krijgen hoe je voeling hebt met de leerling, het lijkt dat moeilijke situaties je wel eens uit de weg gaat en/of je uit balans brengen.”

- Emancipatorisch werken: *“Je bent tijdens deze stage in contact gekomen met een doelgroep met andere waarden en normen ivgm. met je eigen waarden en normen. Je bent hieromtrent integer geweest alsook bewust van de verschillende referentiekaders.
Je bent ook wel eens gebotst met je kijk/gedachten/gevoelens in een situatie en de kijk van een ander[e] collega. De juiste maat vinden in dialoog met collega's is nog een leerproces, een open en transparante houding is aangewezen.”*
- Teamgericht werken: *“Met de bewijsstukken de je inzet merk ik op dat je kan samenwerken. Tijdens de tussentijdse bespreking kwam aan bod dat je niet altijd ten volle je eigen mening uit naar vaste opvoeder, eerder pleasend gaat handelen. Het was voor de mentor met altijd duidelijk wat je mening is, hij nodigt je uit om kritisch te zijn en meer je gedachten te delen. Hoe is je rol in het team geweest, hoe ga je om met feedback, ...”*
- Leidinggeven: *“Je neemt daar waar nodig je verantwoordelijkheid op, met collega stagiairs is dit aardig gelukt. Hoe was het samenwerking met de vaste opvoeders. Wat heb je met de feedback gedaan van je mentor tijdens de tussentijdse bespreking?”*

In het schema van de competenties en de beroepshoudingen vulde de stagebegeleidster ook het volgende in:

- *STUDENT: gelijkwaardigheid, op tijd zijn met taken. Meer diepgang, meer reflectie, In dialoog gaan met collega's*
- *Emancipatorisch: eigen waarden en normen, GSM gebruik*
- *Dagelijks leven: veel toepassingen*
- *(Ped)agogisch*
- *Psychosociaal: doet er al wat mee maar beseft het met altijd*
- *Leidinggeven: neemt al initiatieven, laat niet altijd in zijn kaarten kijken*
- *Teamgericht: nog zichtbaar maken*

Bij de beroepshoudingen staat:

- *Basishouding nt over het algemeen goed*
- *Zelfzekere indruk*
- *Heeft hij door wat zijn houding als invloed heeft op collega's?*

Als verslag van de opmerkingen van de mentor staat er:

- *Alles blijft aan de oppervlakte → meer diepgang*
- *Sterke mening, onduidelijk of hij dat altijd verwoordt*
- *Teamspeler: staat open voor alles*
- *Nodig uit voor meer acties, kritische blik op de werking*

De incidenten die de student aanhaalt, hebben de eindevaluatie dus niet specifiek gekleurd. De stagebegeleidster verwoordt het zelf mooi in haar feedback op de situatieanalyse eigen handelen:

“Dit ene incident is niet bepalend voor je slaagkansen. Je wordt geëvalueerd over de gehele lijn. Goed om te lezen wat je hebt meegenomen uit de situatie. Ik vind wel dat je wat aan oppervlakte blijft. Ga met mijn vragen eens aan de slag betreffende reflecteren op eigen handelen, denken, voelen.”

Uit een studie van het gehele dossier blijkt dan ook zeer duidelijk dat de werkpunten van de student geïllustreerd kunnen worden doorheen de hele stage, en niet enkel door middel van de hierboven besproken incidenten. Integendeel, de stagebegeleidster geeft aan dat de student voor het eerst beginnend “authentiek” heeft gehandeld n.a.v. het incident, doch dit was te laat voor een rechtzetting van de tekortkomingen die reeds in de gehele stageperiode vastgesteld werden. De eindbeoordeling is dus niet op onrechtmatige wijze beïnvloed door deze gebeurtenissen.

De eindbeoordeling is rechtmatig tot stand gekomen, de stagebegeleidster heeft gepast ingegrepen.

De grief is ongegrond.

Over het blanco stageverslag

Hij heeft een blanco verslag moeten tekenen van de bespreking van de stage. De bespreking vond plaats tussen hem, de stagementor en de stagebegeleider.

De stagebegeleidster ontkent met klem dat de student een blanco verslag heeft moeten ondertekenen. De student heeft het ingevulde document van de eindevaluatie waarop vermeld werd dat er collegiaal overleg moest plaatsvinden omwille van twijfel gezien en ondertekend.

Daarnaast is het onduidelijk wat de student met dit argument zou willen winnen. Het is namelijk niet zo dat de student akkoord moet gaan met de eindevaluatie om deze geldig te laten zijn. Het resultaat wordt – conform het werkboek Stage 2.2 – bepaald door de stagebegeleider, die rekening houdt met de input van mentor en het team. Hoewel het eindgesprek gevoerd wordt tussen de drie betrokken actoren (student, stagebegeleider en mentor), wordt de eindevaluatie dus gedaan door de stagebegeleider. Zelfs al zou de student een blanco stagebeoordelingsformulier hebben moeten ondertekenen, dan nog ondergraaft dit de rechtmatigheid van de evaluatie niet.

De grief is ongegrond.

Over het gebrek aan begeleiding en een tussentijdse evaluatie

De student voert aan dat hij zijn mentor amper gezien heeft op de stageplaats. De stagebegeleidster van de hogeschool heeft hem slechts 2 keer bezocht. De mentor werd gebriefd door de opvoeder die zelf een bedenkelijke reputatie had en in conflict lag met de student. Daarnaast was de tussentijdse feedback summier. Hij heeft geen enkele keer verslagen of tussentijdse evaluaties op papier gekregen. De eerste 8 weken van zijn stages werden positief beoordeeld, pas na de hierboven aangehaalde gebeurtenissen kreeg hij aanvallende commentaar van de directie.

Conform het werkboek voor Stage 2.2 ziet de begeleiding er in deze stage als volgend uit:

“De mentor (=begeleider vanuit de stageplaats)

Je hebt gedurende je stage een vaste mentor die door de stageplaats is aangewezen om jou op de stageplaats te begeleiden. In deze taak wordt hij gesteund door het team.

De mentor dient iemand te zijn die vertrouwd is met het (ortho)pedagogisch werk (indien geen bachelorsdiploma, extra ondersteuning door bachelor of master tijdens gesprekken waar je als stagiair terecht kan met vragen).

De mentor is verantwoordelijk voor het scheppen van groei - en /eerkansen en garandeert een optimale begeleiding.

Bij onduidelijkheden/moeilijkheden tijdens de stage verwachten we dat er vanuit de stageplaats onmiddellijk contact opgenomen wordt met de betrokken stagebegeleider en/of stagecoördinator.

De stagebegeleider (= begeleider vanuit de opleiding)

De stagebegeleider wordt aangewezen door de opleiding. Elke stagebegeleider streeft hetzelfde doel na: namelijk tijdens een stageproces jou ondersteunen in het ontwikkelen van jouw stagecompetenties. Elke stagebegeleider heeft zijn eigen begeleidingsstijl net zoals jij je eigen leerstijl hebt. Stijlafspraken tussen stagebegeleider en individuele studenten zijn een feit/gegeven in dit stageproces.

Elke stagebegeleider maakt hierover bij aanvang van het begeleidingsproces in een introductiegesprek hierover duidelijke afspraken met zijn studenten: welke ondersteuning heb jij als student nodig? Welke verwachtingen heb je naar je stagebegeleider? Welke verwachtingen heeft je stagebegeleider naar jou toe? enz.

Hij draagt de eindverantwoordelijkheid over jouw beoordeling. Hij houdt daarbij rekening met de feedback van mentor en team. Deze eindbeoordeling wordt gedragen en bekrachtigd door de examencommissie.

Begeleiding

Elke student heeft recht op een minimumaantal voorafbepaalde begeleidingsgesprekken en op feedback.

- *twee begeleidingsgesprekken (individueel gesprek — groepsgesprek) met stagebegeleider op school;*
- *op regelmatige basis gesprekken met de mentor op de stageplaats waarvoor de student verantwoordelijk is om deze aan te vragen;*
- *een gesprek stand van zaken;*
- *een eindbeoordelingsgesprek.*

Er is een spreiding van gespreksmogelijkheden over een tweetal weken toegestaan, afhankelijk van de agenda 's van alle betrokken partijen.”

Uit het stagedossier blijkt dat de bovenstaande begeleidingsgesprekken ook allemaal aangeboden werden aan de student, en dat hij er gebruik van heeft gemaakt. Er is dus geen sprake van ‘gemiste’ begeleidingsmomenten. De richtlijnen over begeleiding werden correct opgevolgd door de stagebegeleidster.

Wat de mentor betreft, legt het werkboek de verantwoordelijkheid voor het aanvragen van feedbackgesprekken bij de student. Wanneer de student *in casu* stelt dat hij zijn mentor “slechts twee keer gezien heeft”, dan is dit dus ook voor een deel zijn eigen verantwoordelijkheid. Bovendien blijkt uit de stagedocumenten dat de student de mentor beduidend meer dan twee keer gezien heeft (bv. gesprek op 26/3, gesprek om

3/4 omwille van GSM-gebruik, gesprek op 25/4, gesprekken op 22/5 en 24/5 n.a.v. incidenten). Bovendien geeft het werkboek duidelijk aan dat de mentor in zijn taak “gesteund wordt door het team”. Het is ook niet realistisch in de stagecontext dat de mentor, die een coördinerende en leidinggevende functie heeft, steeds samen met de student aan de slag is. Het feit dat één van de opvoeders in het team diegene is waarmee de student in conflict ligt is spijtig, maar tegelijk ook onvermijdelijk door de samenstelling van het team. Hierboven reeds werd aangegeven waarom de incidenten met deze opvoeder geen doorslaggevende impact hebben gehad op de eindscore voor stage.

Wat het ontbreken van schriftelijke tussentijdse evaluaties betreft, kan de Interne Beroepscommissie met anders dan vaststellen dat in het werkboek nergens sprake is van dergelijke schriftelijke stukken. Het volgende wordt wel voorzien.

- twee begeleidingsgesprekken (Individueel gesprek – groepsgebesprek) met stagebegeleider op school,
- op regelmatige basis gesprekken met de mentor op de stageplaats waarvoor de student verantwoordelijk is om deze aan te vragen,
- een gesprek stand van zaken;
- een eindbeoordelingsgesprek.

Het gaat steeds om gesprekken, met om schriftelijke feedback, maar de student voorziet zelf een spoor door een opname van de gesprekken in zijn beoordelingsportfolio. Ook zijn er nota's van de stagebegeleidster van deze gesprekken in het dossier.

Een tussentijdse evaluatie wordt as such niet voorzien, wel een gesprek “stand van zaken”. Dat gesprek vond plaats op 24 april 2019. Uit de nota's van de docente blijkt dat het volgende besproken werd:

"Algemene feedback over zijn BPF & bewijsstukken: eerder oppervlakkige documenten, komt weinig tot reflectie en diepgang, onvoldoende linken met theorie, waarom doe ik wat. Op basis van zijn ingediende documenten is het moeilijk om beeld te krijgen hoe Thomas als opvoeder handelt, hij maakt zelf nog onvoldoende de linken naar de verschillende competenties. De algemene basishouding zit goed.

Tijdens het gesprek: Thomas herkent algemene feedback, geeft aan dat hij nog zoekende is om de verschillende competenties onder de knie te krijgen. Hij wordt uitgenodigd om meer kritisch te zijn en meer te reflecteren over even handelen en handelen van de collega's. Hij geeft blijk van een duidelijke mening te hebben maar maakt deze voor anderen niet zichtbaar. Ook hier wordt hij uitgenodigd om meer transparant te zijn, kritisch te zijn zodat ook het Internaat van zijn kijk op situaties kan leren."

Uit het verslag van de student blijkt het volgende over dit gesprek:

"Woensdag 24 april 2019 was mijn tussentijds gesprek omtrent mijn stage. Dit was best spannend voor mij aangezien het de eerste keer was dat mijn stagementor en stagebegeleider samen met mij in gesprek gingen. Ik had dus wel te kampen met een gevoel van gezonde stress.

In dit gesprek werd mijn functioneren op stage besproken (krachten en uitdagingen) alsook de beroepshoudingen en competenties. Hieruit bleek dat ik op goede weg was op vlak van functioneren binnen het internaat. Ik ben een zelfzeker persoon (soms misschien iets te) en dit komt ten goede om mijn verantwoordelijkheid op te nemen als

opvoeder binnen het internaat. Mijn stagementor merkte wel op dat hij soms het idee had dat ik het niet met hem eens was, maar hier verder niet op in ging. Voor mij is het nu duidelijk dat ik hier wel op in mag gaan. Ik zal dit doen wanneer ik een andere mening heb.

Mijn competenties zijn terug te vinden, maar na dit gesprek bleek dat ik het nog moeilijk had met ze te plaatsen in mijn bewijsstukken. Ik doe meer dan dat ik zelf besef. Door meer te gaan reflecteren over mijn handelen binnen het internaat zal ik meer competenties terugvinden. Dit kwam al duidelijk naar voren door het gesprek te voeren (bv. in het bewijsstuk van de studie bewees ik meer competenties dan dat ik zelf door had).

Ik moet meer diepgang brengen in mijn bewijsstukken. Hiermee bedoel ik dat ik meer moet nadenken over mijn eigen handelen en ook kan verklaren waarom ik zo gehandeld heb. Ik moet meer gaan reflecteren over mijn doen. Ook moet ik beter onderzoekwerk doen. Hiermee kan ik misvattingen en dus foutieve conclusies vermijden.

Mijn beroepshouding zit goed, dit vertelde mijn stagementor ook tijdens het gesprek. Voor alle houdingen heb ik al een aantal bewijsstukken gevonden.

Ik kan dus concluderen dat mijn functioneren binnen het internaat goed verloopt, maar dat ik dit meer moet tonen in mijn paper door diepgang te brengen in mijn werkstukken en beter op zoek moet gaan naar bewijsstukken. Ik doe meer dan dat ik zelf door had. Door dit gesprek ben ik me hiervan bewust en kan ik weer aan de slag gaan.

Werkpunten na het gesprek:

- *Meer diepgang + reflectie*
- *Verslag van de vergadering in mijn bpf zetten*
- *Het takenpakket grondiger bestuderen*
- *Macro verder uitwerken*
- *Meer de waarom vraag stellen in mijn bewijsstukken*
- *Meer diepgang brengen in het onderdeel netwerker"*

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen hanteert als definitie van gebrekkige begeleiding het volgende: “wanneer een gebrek in begeleiding slagen de facto onmogelijk maakt, bijvoorbeeld door essentiële vragen van de student niet te beantwoorden of wanneer begeleiding nagenoeg onbestaande is” (R.Stvb. 2008/034, RvStvb. 2014/091, R.Stvb. 2015/068, R.Stvb. 2016/056, R.Stvb. 2016/524, R.Stvb. 2017/080, R.Stvb. 2017/084, R.Stvb. 2017/209). Het gaat om situaties waarin “noodzakelijke feedback zo laat gegeven wordt dat elke bijsturing onmogelijk is” (R.Stvb. 2015/148). Daarvan is *in casu* duidelijk geen sprake.

Als laatste wil de Interne Beroepscommissie nog ingaan op de stelling van de student dat “pas na de hierboven aangehaalde gebeurtenissen hij aanvallende commentaar kreeg van de directie”. Het is namelijk niet de directie die de prestaties van de student beoordeelt: dat gebeurt door de stagebegeleidster in samenspraak met de mentor. Hierboven werd reeds vastgesteld dat de incidenten geen onrechtmatige impact hebben gehad op de eindbeoordeling.

De grief is ongegrond.

Over zijn eindscore

De student stelt dat de stagebegeleidster aangaf dat zij twijfelde over het slagen van de student. Na overleg besloot ze 8/20 toe te kennen. Voor de student is dat geen correct

cijfer als men twijfelt over het al dan niet slagen. Hij zou het voordeel van de twijfel moeten krijgen.

Zoals hierboven (randnummer 4) reeds bleek, scoorde de student volgens de stagebegeleidster op de grens voor 4 van de 6 competenties (psychosociaal begeleider, emancipatorisch werken, teamgericht werken, leidinggeven) en op 3 van de 5 beroepshoudingen (assertief, representatief en integer) - zie ook in dit randnummer voor de bijhorende commentaren. Zoals de student al aangaf in zijn beroep, was dit het eerste werkjaar van de stagebegeleidster aan de hogeschool. De Interne Beroepscommissie begrijpt dat zij in deze situatie, bij het twijfelen over de scoring van de student, graag met collega-stagebegeleiders overlegt over de standaarden die de opleiding hanteert in dit geval. Indien na overleg blijkt dat de student voor verschillende competenties effectief onder de lat is gebleven die door de opleiding gehanteerd wordt, dan mag uiteraard een tekort opgelegd worden. Het feit dat een 8/20 opgelegd wordt, toont dan ook aan dat de tekortkomingen ernstig zijn. Dat blijkt ook uit de motivatie die hierboven aangehaald werd. Het merendeel van de competenties werd onvoldoende verworven, wat ook duidelijk blijkt uit het stagedossier. Bij 4 van de 6 competenties werden duidelijke tekortkomingen vastgesteld die de prestaties van de student als opvoeder hypothekeren. Hetzelfde geldt bij 3 van de 5 beroepshoudingen. Er kan *in casu* dan ook geen twijfel zijn over het niet-slagen van de student. Er zijn te grote werkpunten vastgesteld in het stagedossier (zie opnieuw randnummer 4). Daarover kan geen twijfel bestaan.

Het is dus niet zo dat als er twijfel is over het stagecijfer (zoals *in casu* het geval was) dit dan maar moet leiden tot de toekenning van een slaagcijfer aangezien dat “in het voordeel van de student is”. Een slaagcijfer zou duidelijk niet stroken met de vaststellingen die uit het stagedossier blijken. Een 8 is daarbij geen onredelijk cijfer, nu het gaat om tekortkomingen in meer dan de helft van de competenties en beroepshoudingen.

De grief is ongegrond.

Over de persoonlijkheidstest die hij in het kader van een andere stage moest afleggen

De student heeft in het kader van een andere stageaanvraag een persoonlijkheidstest moeten afleggen waarvoor hij met glans geslaagd was. Hij begrijpt dan ook niet dat er in het kader van deze stage gesteld kan worden dat hij “te weinig authentiek” is en “moeilijke situaties uit de weg gaat”.

De Interne Beroepscommissie kan zich niet vinden in deze redenering. Het afleggen van een persoonlijkheidstest en het lopen van een langdurige stage kunnen niet op één lijn gezet worden wanneer het gaat over de beoordeling van competenties en beroepsattitudes. Het met succes afleggen van die test, ondergraaft dan ook op geen enkele wijze de stagebeoordeling die grondig uitgevoerd werd.

De grief is ongegrond.

PRAKTIJKPROJECT 1.2

Over het rekening houden met alle feedback, het alsnog behalen van een tekort en de objectiviteit van de beoordeling

Hij legde het OPO voor de tweede keer af en behaalde een lagere score dan vorig academiejaar, ondanks het feit dat hij rekening heeft gehouden met alle opmerkingen van zijn begeleider van vorig academiejaar. De beoordeling moet dan wel subjectief uitgevoerd zijn.

In het kader van praktijkproject 1.2 worden er per klasgroep vier begeleidingssessies voorzien waar de student aan deelneemt. Hij krijgt er de kans om aan het integraal product te werken en om vragen te stellen. Tijdens de begeleidingssessies wordt er ruimte voorzien voor het geven van formatieve feedback.

Dit opleidingsonderdeel wordt georganiseerd met de medewerking van een aantal lectoren. Mevrouw [B.] is daar één van, en mevrouw [P.] ook. In de indeling van de klasgroep kwam het vorig jaar zo uit dat de student door mevrouw [B.] beoordeeld zou worden, en dit academiejaar door mevrouw [P.]. Dat maakt de eindbeoordeling an Sich niet onregelmatig, noch partijdig.

Wanneer de student zijn opdracht herwerkt (of dat nu in tweede zittijd is of in een nieuw academiejaar) vormt dat een op zichzelf staand, volledig nieuw, werk. Het is dus niet zo dat enkel de wijzigingen tegenover de indiening in het vorig academiejaar beoordeeld worden. Het is het gehele werk dat in zijn geheel opnieuw beoordeeld wordt (R.Stvb. 2009/094, R.Stvb. 2011/121, R.Stvb. 2015/407, R.Stvb. 2017/492). Het feit dat de student meent tegemoet gekomen te zijn aan de feedback die in het vorige academiejaar gegeven werd, volstaat an Sich niet om aan te tonen dat hij de betrokken competenties behaald heeft: niets garandeert namelijk dat hij op voldoende wijze tegemoet gekomen is aan deze opmerkingen (R.Stvb. 2005/034, R.Stvb. 2015/555). Zelfs werkpunten die vorig jaar niet opgedoken zijn, kunnen in het nieuwe academiejaar perfect opgemerkt en aangerekend worden aan de student (R.Stvb. 2015/443, R.Stvb. 2017/492). Ook daar heeft de opleiding zich dan ook niet onrechtmatig gedragen.

Blijft de vraag of de student “subjectief” beoordeeld werd. Hiertoe voert hij geen concrete argumenten aan, hij vindt het alleen geen “logische evolutie” (van 8/20 naar 9/20 naar 7/20). Voor de Interne Beroepscommissie is dit an Sich geen bewijs van partijdigheid. Het enige wat relevant is, is of de score op correcte wijze gemotiveerd werd. Uit het beoordelingsdocument blijkt het volgende:

Competentie	Gedragsindicatoren	Motivatie	Niveau
PROFESSIONEEL DENKEN Zelfstandig een kwalitatieve redenering opbouwen, in overeenstemming met het professioneel handelen.	<ul style="list-style-type: none"> • maakt correct en adequaat gebruik van aangereikte begrippenkaders • past deze gedetailleerde kennis toe (toepassen veronderstelt kennis en inzicht) 	In de inleiding ontbreken de onderzoeksdeelvragen. Te veel ‘losse’ stukjes informatie uit verschillende bronnen, waarbij de logische opbouw ontbreekt. Kwalitatieve redenering opbouwen= aandachtspunt. Herhalingen vermijden. Structuur vraagt aandacht. vb. Onder titel ‘Wat zijn de effecten van alcoholmisbruik op de gebruiker zelf?’ wordt veel geschreven over de invloed van alcoholmisbruik op de omgeving p. 9. Het onderscheid met de inhoud die staat onder	7

		de volgende titel ‘Wat zijn de effecten van alcoholmisbruik op de omstaanders van de gebruiker?’ p.10 is niet duidelijk (overlap)	
--	--	---	--

Competentie	Gedragsindicatoren	Motivatie	Niveau
INFORMATIE VERWERVEN EN VERWERKEN Zelfstandig beroepsspecifieke informatie verwerven en verwerken.	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelt informatie • Verwerkt informatie • Hanteert functioneel ICT-mogelijkheden • Refereert met behulp van een wetenschappelijke referentiestijl 	Literatuurlijst komt niet overeen met de literatuur die in de tekst gebruikt wordt (is een grote fout! (7 of minder op informatie verwerven en verwerken: zie afspraken team praktijkproject)). Bepaalde bronnen in de literatuurlijst zijn niet terug te vinden in de tekst alsook bronvermelding in de tekst die niet terug te vinden is in de literatuurlijst. APA-normen worden niet correct toegepast. Dit geldt zowel voor het aantal verwijzingen in de tekst als in de literatuurlijst. Er worden bepaalde conclusies getrokken waarbij niet gerefereerd wordt (p. 12).	6

Competentie	Gedragsindicatoren	Motivatie	Niveau
PROJECTMATIG EN METHODISCH HANDELEN Zelfstandig en planmatig een (nieuw) complex beroepsspecifiek vraagstuk oplossen.	<ul style="list-style-type: none"> • Beschrijft een complex vraagstuk aan de hand van aangereikte theoretische kaders • Werkt aan de hand van een aangereikt(e) stappenplan/methode een oplossing uit • Beschrijft de gevolgde werkwijze • Evalueert de oplossing op basis van gekregen feedback 	De ‘Methode’ die de student heeft toegepast bij het selecteren van wetenschappelijke, betrouwbare bronnen wordt onvoldoende toegelicht (bij ‘Methode’ p.59. De gevolgde methode wordt met kritisch geëvalueerd in de ‘Discussie’.	7

Competentie	Gedragsindicatoren	Motivatie	Niveau
-------------	--------------------	-----------	--------

TOEGEPAST WETENSCHAPPE- LIJK ONDERZOEK Wetenschappelijk onderbouwd handelen en bijdragen aan praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelt internationale, anderstalige wetenschappelijke informatie ifv een vraagstuk • Benoemt kwaliteitsaspecten van informatie • Past deze aspecten toe op de verzamelde informatie • Brengt relevante wetenschappelijke informatie uit verschillende bronnen samen tot een samenhangend geheel • Vergelijkt aangereikte dataverzamelingsmethoden • Interpreteert aangereikte onderzoeksresultaten 	<p>De kwaliteitsaspecten van de geselecteerde bronnen (wetenschappelijke, betrouwbare bronnen) worden onvoldoende beschreven (bij 'Methode, p. 5). Bij 'Methode' eigen aanpak als onderzoeker beschrijven. Vermijd niet-wetenschappelijke onbetrouwbare bronnen!</p> <p>Te veel losse stukken informatie (uit verschillende bronnen), samenhang ontbreekt. Herhalingen vermijden (p.8 – p.10)</p> <p>Inhoud van de discussie is 'zwak' (p.12) Aandachtspunten: kritischer terugblikken op eigen onderzoek. Inhoudelijke discussiepunten, interpretaties of reflecties worden gemist alsook mogelijke suggesties voor vervolgonderzoek</p>	7
--	--	---	---

Competentie	Gedragsindicatoren	Motivatie	Niveau
COMMUNICEREN Zelfstandig mondeling en/of schriftelijk communiceren over beroepsspecifieke onderwerpen.	<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteert schriftelijk en/of mondeling op correcte wijze in begrijpelijke taal • Presenteert schriftelijk (naar vorm, volgens stijlgids) en/of mondeling in begrijpelijke en correcte taal • Gebruikt aangereikte communicatiemiddelen 	<p>Nummering van titels/subtitels ontbreekt of wordt niet consequent toegepast (gehele werk). Punt van een zin komt na haakjes van de referentie (p.8, 9,10). Hoofdletters waar nodig (p.6, 7 Alineagebruik = aandachtspunt (p. 6, 7, 10,...))</p> <p>Eenvormige persoonsvorm: 'je', 'men', en 'we'-vorm worden door elkaar gebruikt (hele werk) Eenvormigheid 'tijd' Nauwkeurig zijn (vb. p.10 naam auteur 'Amsterdam', in</p>	9

		literatuurlijst ‘Van Amsterdam’)	
--	--	----------------------------------	--

EINDBEOORDELING 7/20

MOTIVATIE: De student heeft de beoogde competenties (nog) niet verworven, en er zijn fundamentele tekorten op meerdere niveaus.

Basics onvoldoende verworven.

Deze opmerkingen getuigen van een objectieve beoordeling, aan de hand van de geldende evaluatiecriteria. De score 7/20 is dus niet onrechtmatig en dus niet subjectief opgelegd.

De grief is ongegrond.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële examenbeslissingen waarbij de examencijfers voor de twee betrokken opleidingsonderdelen zijn vastgelegd.

Of een initiële studievoortgangsbepaling, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 85.4 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsprocedure leidt tot een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet, al dan niet na heroverweging door de oorspronkelijk beslissende instantie.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit

beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De ambtshalve exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een gebrek aan begeleiding en feedback tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Dit middel heeft betrekking op het opleidingsonderdeel ‘Stage 2.2’.

Verzoeker zet uiteen dat hij ook na de bestreden beslissing bij zijn standpunt blijft dat hij onvoldoende steun en begeleiding kreeg tijdens zijn stage. Zo is voor verzoeker de toelichting in de bestreden beslissing veel duidelijker dan elke vorm van communicatie die er tijdens de stage is geweest. Verzoeker is ook van oordeel dat de definitie van ‘gebrekkige begeleiding’ die door de Raad wordt toegepast, ruimer moet worden geïnterpreteerd dan hoe de interne beroepscommissie dit omschrijft.

Tot de incidenten zich voordeden, zo stelt verzoeker, was hij zich van geen kwaad bewust, en in de weken na het gesprek ‘stand van zaken’ van 24 april 2019 heeft hij rekening gehouden met de gegeven feedback. Verzoeker betoogt dat hij medio mei, een week voor de incidenten, aan zijn mentor heeft of zijn houding nog kon verbeteren, waarop ontkennend is geantwoord, zodat verzoeker oprecht meende goed bezig te zijn. Nu uit de nota’s van het eindevaluatiegesprek wel tekorten blijken, vraagt verzoeker zich af waarom noch de stagementor, noch de stagebegeleidster tijdig heeft ingegrepen zodat hij nog de kans had om bij te sturen. Dit klemmt volgens verzoeker met de taken van de mentor en de stagebegeleidster, zoals ze ook in de bestreden beslissing staan vermeld.

Verder is verzoeker van oordeel dat de stagebegeleidster onvoldoende heeft ondernomen; verzoeker erkent dat zij met hem een gesprek heeft gevoerd en ook gezorgd heeft voor een gesprek met de stagementor, maar meent dat zij weinig heeft gedaan om de problemen op te lossen. Bij de directie heeft verzoeker zich naar zijn aanvoelen onvoldoende kunnen verdedigen, en hij had niet het gevoel dat de stagementor hem ernstig nam.

Verzoeker besluit uit dit alles dat normaal functioneren onmogelijk werd gemaakt en dat daarin mede de oorzaak voor de vastgestelde tekorten is gelegen.

Tot slot betwist verzoeker formeel wat de interne beroepscommissie uiteenzet over de ondertekening van een blanco document. Hij stelt dat de stagebegeleidster tijdens de bespreking van de stage notities heeft genomen en dat hij een blanco document moest ondertekenen omdat er voor de begeleidster geen tijd meer was om die notities op het daartoe bestemde document te noteren.

In haar antwoordnota gaat verwerende partij vooreerst in op de beweerde gebrekkige begeleiding. Zij brengt daarbij de begripsbepaling in herinnering zoals zij die in de rechtspraak van de Raad leest – met name dat het moet gaan over het onbeantwoord laten van essentiële vragen of een nagenoeg onbestaande zijn van enige begeleiding – en die volgens verwerende partij door de interne beroepscommissie correct is toegepast. Hoe verzoeker een en ander ‘ruimer’ geïnterpreteerd zou willen zien, is daarbij voor verwerende partij onduidelijk; alleszins kan zelfs het aanvaarden van een gebrekkige begeleiding in beginsel niet tot de verhoging van het stagecijfer.

Hoe dan ook is verwerende partij de overtuiging toegedaan dat er van een gebrekkige begeleiding geen sprake is. Waar verzoeker aanhaalt dat hij ontevreden was met de geboden begeleiding, stipt zij aan dat hij de hogeschool daarvan tijdens het academiejaar noot op de hoogte heeft gebracht, waardoor zijn grief ongeloofwaardig is. Bovendien ziet verwerende partij interne tegenstrijdigheden in verzoekers betoog, nu hij ook in de stagedocumenten (stukken 10, 11 en 12 van het administratief dossier) nooit niet heeft aangegeven dat hij niet correct of onvoldoende werd begeleid, eerder integendeel. Uit die stukken volgt voor verwerende partij ook het bewijs dat verzoeker wel degelijk uitvoerige contacten met zijn stagementor heeft gehad, alsook feedback van andere opvoeders in het internaat. Ook de contacten met de stagebegeleidster zijn volgens verwerende partij talrijk en duidelijk gedocumenteerd, waarbij nog wordt aangestipt dat verzoeker geenszins duidelijk maakt wat hij van de stagebegeleidster nog meer had verwacht. Kortom, verzoekers stelling dat hij

“geïsoleerd stond en van niemand steun kreeg”, strijdt in de ogen van verwerende partij duidelijk met het dossier.

Waar verzoeker stelt dat hij zich van geen kwaad bewust was tot de incidenten zich voordeden, en dat hij aangeeft rekening te hebben gehouden met de ontvangen feedback van de tussentijdse evaluatie, vestigt verwerende partij er de aandacht op dat verzoeker niet alleen bij het gesprek ‘stand van zaken’, maar ook omtrent het beoordelingsportfolio (stukken 21, 23, 25 en 26 van het administratief dossier) tussentijdse feedback heeft gekregen. Al deze feedback ligt in dezelfde lijn: er is nood aan een diepgaandere analyse en reflectie van zijn eigen handelen op de stageplaats, en de stagebegeleidster miste inzicht in het handelen van verzoeker. Het aanvoelen van verzoeker dat hij met dat alles voldoende rekening heeft gehouden, is voor verwerende partij een loutere bewering; bewijs van het tegendeel ziet zij in de eindbeoordeling van de portfolio en bij de opdrachten ‘krachten en uitdagingen’ en ‘situatieanalyse eigen handelen’.

Verwerende partij gaat vervolgens nog uitvoerig in op de tekorten die aan de eindbeoordeling ten grondslag liggen, en zij kan zich niet van de indruk ontdoen dat verzoeker ervan uit blijft gaan dat de incidenten die op het einde van de stageperiode hebben plaatsgevonden, een doorslaggevende impact hebben gehad op zijn eindresultaat.

De stelling van verzoeker dat de beslissing van de interne beroepscommissie “veel duidelijker is dan elke vorm van communicatie tijdens zijn stage”, overtuigt verwerende partij evenmin: de beroepscommissie heeft immers elke vorm van uitleg kunnen baseren op het stagedossier.

Inzake het beweerd (moeten) ondertekenen van een blanco eindevaluatieverslag stelt verwerende partij dat zij, los van de vraag of het ondertekenen van de schriftelijke neerslag van de eindevaluatie nu effectief heeft plaatsgevonden, niet anders kan dan nogmaals vaststellen dat het al dan niet ondertekenen van een blanco stageverslag geen impact heeft op de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de eindscore. Verzoeker kan m.a.w. geen “recht op een slaagcijfer” halen uit deze omstandigheid, zodat hij geen belang heeft bij dit argument.

Verzoeker geeft in zijn wederantwoordnota aan bij zijn standpunt te blijven.

Beoordeling

Veelvuldig voeren verzoekende partijen aan dat zij doorheen het jaar onvoldoende begeleiding of feedback hebben gekregen, dan wel feedback die hen – zo later zou blijken: ten

onrechte – in de overtuiging heeft gebracht dat een positieve eindbeoordeling in het verschiet lag.

Zoals de Raad reeds herhaaldelijk heeft overwogen, hebben vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca).

Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat bewijs levert verzoeker niet, wel integendeel. Zowel in de bestreden beslissing als in de antwoordnota wordt de vinger gelegd op tal van communicatiemomenten tussen verzoeker en de stagementor en stagebegeleidster, waarbij concreet wordt ingegaan op het verloop van de stage en de vorderingen die verzoeker – al dan niet in voldoende mate – maakte. Louter exemplatief wijst de Raad op feedbackgesprekken met de mentor op 26 maart, 3 april en 25 april 2019, de feedback via het observatieschriftje, het gesprek ‘stand van zaken’ en de omstandige communicatie met de stagebegeleidster. Doorheen de stage is verzoeker ook gewezen op werkpunten.

Uit de in de bestreden beslissing aangehaalde contacten tussen verzoeker en de stagebegeleidster op 21, 22 en 23 mei 2019, die als dusdanig door verzoeker niet worden tegengesproken, kan de Raad niet afleiden dat de stagebegeleidster naar aanleiding van de gemelde incidenten passief zou zijn gebleven.

Verre van onbestaande of kwantitatief ondermaats, is de geboden begeleiding naar oordeel van de Raad evenmin van dien aard geweest dat zij verzoeker op het verkeerde been heeft gezet met betrekking tot de verwachtingen die werden gesteld opdat hij een credit zou kunnen behalen.

De stelling dat de stagementor mondeling heeft meegedeeld dat verzoeker zijn houding niet diende bij te sturen, vindt geen steun in de stukken waarop de Raad vermog acht te slaan. Daargelaten dat ook de beweerde moeizame relatie met de directie van het internaat niet gedocumenteerd is, merkt verwerende partij ter zake terecht op dat die part noch deel had aan de beoordeling.

In dat opzicht overtuigt het middel niet.

Samen met verwerende partij vraagt de Raad zich af wat verzoekers belang is in de discussie omtrent de beweerde ondertekening van een blanco document.

Voorzeker betaamt het niet dat een aangestelde van een hogeronderwijsinstelling een student zou verplichten – of zelfs vragen – om een blanco document te ondertekenen.

De Raad kan evenwel uit de tegengestelde beweringen van partijen niet met voldoende zekerheid opmaken of zulks hier is gebeurd. Bovendien moet verwerende partij worden bijgetreden in haar bedenking dat de crux van de zaak niet is of verzoeker thans ontkent wat hij al dan niet heeft ondertekend, maar wel of er begeleiding is geweest en of het geheel van de elementen in het dossier de bestreden beslissing kunnen schragen.

Het middelonderdeel dat focust op de ondertekening van het stageverslag is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang.

Het eerste middel is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op de motiveringsplicht en de plicht tot objectieve beoordeling.

Standpunt van partijen

Dit middel heeft betrekking op het opleidingsonderdeel ‘Praktijkproject 1.2’.

Verzoeker zet het middel als volgt uiteen:

“Ik hield rekening met alle nuttige feedback die ik kreeg van mevr. [B.]. Ik heb mijn paper aangepast conform haar instructies. Desalniettemin krijg ik nu een veel lager cijfer. De motivatie die hiervoor wordt aangehaald op pagina 17 tot en met 19 in het verslag van de Interne Beroepscommissie is nieuw voor me. Blijkbaar hanteert een andere lector andere normen. Vandaar dat ik de beoordeling subjectief vind.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoeker voorbijgaat aan de overwegingen van de bestreden beslissing, en dat hij zich thans beperkt tot het hernemen van een grief die in de interne beroepsprocedure een omstandig antwoord heeft gekregen.

Dat de beoordelingsfiche voor verzoeker ‘nieuw’ was, schrijft verwerende partij toe aan het gegeven dat verzoeker aanwezig ware geweest op het recht op inzage. Zij stipt ook aan dat verzoeker heeft nagelaten om een tussentijdse versie van de paper in te dienen, waardoor hij geen feedback meer kon krijgen.

Uit de samenlezing van de verbetering van de paper en de beoordelingsfiche blijkt voor verwerende partij ten slotte dat de quoteringsgeenszins subjectief is verlopen, en dat er geen sprake is van het hanteren van ‘andere normen’.

In zijn wederantwoordnota brengt verzoeker geen bijkomende elementen aan.

Beoordeling

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat wordt uitgegaan van een vermoeden van deskundigheid en onpartijdigheid van de beoordelaren, en dat het aan de verzoekende partij toevalt om aan de hand van concrete elementen dat vermoeden aan het wankelen te brengen.

Een loutere persoonlijke mening – zoals verzoeker die hier uit – volstaat daartoe allerminst.

Dat verzoeker slechts in de bestreden beslissing de inhoud van de beoordelingsfiche verneemt, wordt door verwerende partij toegeschreven aan een gemis aan initiatief in hoofde van verzoeker om tijdens het inzagemoment – of, zo bedenkt de Raad aanvullend, met toepassing van de regels inzake de openbaarheid van bestuur ter voorbereiding van zijn verzoekschrift op intern beroep – van dat stuk kennis te nemen.

Het wordt door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet tegengesproken.

De materiële motiveringsplicht wordt daardoor niet geschonden. Aangezien de interne beroepscommissie volheid van bevoegdheid heeft en dus opnieuw ten gronde oordeelt over de toegekende examencijfers, schendt zij evenmin de formele motiveringsplicht wanneer zij omstandig(er) steunt op en citeert uit stukken die op regelmatige wijze van verzoekers dossier deel uitmaken.

Ten slotte kan er, gelet op de beknoptheid van het middel, mee worden volstaan dat de Raad de beoordeling van de interne beroepscommissie bijvalt dat een in een andere zitting of een nieuw academiejaar ingediende paper als een op zich staand werk wordt beoordeeld, desgevallend maar niet noodzakelijk door dezelfde docent, en dat daarbij niet in de eerste plaats aan de orde is of en in welke mate de student rekening heeft gehouden met opmerkingen ten aanzien van vorige versies.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.133 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/288

In zake: xxx

tegen:

KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Matthias Castelein
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Katholieke Hogeschool Vives Zuid van 12 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Matthias Castelein (*loco* Sofie Logie), die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was eerder, en laatst in het academiejaar 2016-2017, bij verwerende partij ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor secundair onderwijs via avondonderwijs (Torhout)’. Hij was erkend als een student met een functiebeperking, met name het syndroom van Asperger.

Op dit ogenblik is verzoeker niet ingeschreven.

De voorgaanden tussen partijen zijn weergegeven in ’s Raads arrest nr. 4.946 van 20 mei 2019. Er wordt naar verwezen.

Op 27 mei 2019 richt verzoeker de volgende e-mail aan de algemeen directeur van verwerende partij:

“Geachte heer [H.]
N.a.v. de beslissing van de Raad, wens ik u hierbij een aanvraag tot vrijstellingen ter kennis [te] brengen.
Voort zal ik u ook nog mijn portfolio en de hier[mee] gepaard gaande bijlagen elektronisch [] doorsturen.
Mag ik u vriendelijk verzoeken om mij te informeren omtrent de kennisname van deze e-mail alsook of u al dan niet bereidwillig bent, om met mijn raadsman en mezelf een constructie[ve] dialoog aan te gaan?”

Blijkens de bij deze mail gevoegde bijlage, beoogt verzoeker een volledige vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Engels – didactische stage 2’ en een deelvrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Geschiedenis – didactische stage 2’. Verzoeker steunt zich daarbij op eerder verworven competenties, waarvoor hij een ‘portfolioconstructie’ toevoegt. Verzoeker dringt aan op een antwoord uiterlijk 5 juni 2019.

Met een e-mail van 5 juni 2019 deelt de voorzitter van de beroepscommissie aan verzoeker mee:

“Geachte,
Via de algemeen directeur bereikte me uw vraag naar vrijstelling, deze dient ingediend te worden in het studiegebied zelf t.a.v. de vrijstellingsverantwoordelijke. Ik wil dit naar hen doorsturen, maar ik zie wel dat de link bij we-transfer vervallen is. Graag dus dit opnieuw doorsturen.
Uw aanvraag wordt zo snel mogelijk behandeld, maar het is niet gebruikelijk noch wenselijk dat een aanvrager zelf bepaalt tegen welke datum hij antwoord wil. U hebt ons engagement dat we hier snel werk van maken.”

Op 28 juni 2019 meldt mevrouw M.L., de studie- en trajectbegeleider voor lager onderwijs-avondonderwijs – die door verwerende partij als de bevoegde ‘vrijstellingsverantwoordelijke’ wordt aangeduid – aan verzoeker, onder verwijzing naar de bepalingen van het stagevademecum en de reeds verstrekte toelichting, het volgende:

“Deelvrijstellingsaanvraag stage geschiedenis 2, module 2A

De student behaalde een 9/20 voor geschiedenis - stagemodule 2A in het ac. 2016-2017. Wanneer de student her-inschrijft, dan is VIVES bereid om [verzoeker] meteen te laten starten met de module 2B. (zie pag. 2 – rubriek 3.2.2 – Situatie 3)
Als de student niet slaagt voor de 2B-module, dan zal [verzoeker] de volledige stage 2 geschiedenis moeten hernemen.

Volledige vrijstellingsaanvraag stage Engels 2

De student behaalde een 10/20 voor Engels stagemodule 2A in het ac. 2016-2017. Wanneer de student her-inschrijft, dan is VIVES bereid om [verzoeker] meteen te laten starten met de module 2B. (zie pag. 2 – rubriek 3.2.2 – Situatie 2)
Als de student niet slaagt voor de 2B-module, dan zal [verzoeker] de volledige stage 2 Engels moeten hernemen.
De aangeleverde documenten voor de vrijstellingsaanvraag stage Engels 2A zijn identiek aan deze aangeleverd in het ac. 2016-2017. We kunnen dan ook niet akkoord gaan met een volledige vrijstelling voor Engels – didactische stage 2.”

Met een e-mail van 4 juli 2019 kondigt verzoeker aan mevrouw M.L. aan dat hij tegen deze beslissing een intern beroep zal instellen:

“Geachte mevrouw [M.L.]

Bedankt voor uw e-mail en uw verduidelijking.

Desalniettemin wens ik hieromtrent toch intern beroep aan te tekenen en dit enkel m.b.t. het niet verkrijgen van een volledige vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Engels – didactische stage 2’.

In andere omstandigheden zou ik vanzelfsprekend niet onmiddellijk al intern beroep aantekenen en uiteraard gewoon met u eerst rustig overleggen en zien wat de mogelijkheden zijn, maar ik hoop dat u begrijpt dat gezien de gehele context die zich heeft afgespeeld, ik het echter noodzakelijk acht om onmiddellijk intern beroep aan te tekenen, zeker ook omdat mijn raadsman en ikzelf, met zowel de leden van de interne beroepscommissie alsook de studiegebieddirecteur, een dialoog wensen aan te gaan m.b.t. de gehele situatie die zich heeft afgespeeld en mijn zopas elektronisch doorgestuurd verzoekschrift.

Bij deze hoop ik dat u mijn standpunt begrijpt en wens ik u ook expliciet te kennen te geven dat ik uw behulpzaamheid, die u mij stevast in het verleden heeft verleend, enorm apprecieer.”

Op 4 juli 2019 dient verzoeker het volgende intern beroep in:

“Geachte leden beroepscommissie

Naar aanleiding van mijn e-mail d.d. 27/05/2019 en mijn aangetekend schrijven d.d. 28/05/2019 naar de algemeen directeur en het antwoord dat ik daaropvolgend heb mogen ontvangen van mevr. [M.L.] op 28/06/2019, wens ik bij deze te melden dat ik akkoord ga met de deelvrijstelling (module 2A) die mij werd verleend voor het opleidingsonderdeel ‘Geschiedenis – didactische stage 2’, desondanks de raadsman van de hogeschool tijdens de zitting van 22 mei 2019 duidelijk had medegedeeld dat ik voor beide stages een score van 10/20 had behaald m.b.t. module 2A.

Voorts heb ik ook nog altijd niet de tussentijdse beoordeling van mijn stage van geschiedenis ontvangen en dit i.t.t. wat er hieromtrent duidelijk wordt aangegeven in het stagevadecum (bijlage 1).

Eveneens wordt er expliciet vermeld dat in het onderwijs- en examenreglement, m.b.t. de bewaartermijn van documenten:

Documenten, andere dan examenkopijen, die betrekking hebben op beslissingen ten aanzien van een student, worden bewaard tot ten minste drie jaar nadat de student voor het laatst aan de instelling ingeschreven was voor de betrokken opleiding of het opleidingsonderdeel (art. 89 OER Vives 2018-2019) (bijlage 2).

Desalniettemin zal ik voor het vak geschiedenis uiteraard mijn module 2B uitvoeren en dit in overeenstemming met de analyse van de stagebegeleider, [waar] ik ook altijd toe bereid was.

Met betrekking tot mijn verzoek, aangaande het verkrijgen van een *volledige vrijstelling voor het OPO ‘Engels – didactische stage 2’* en niet (volledig) heb verkregen, wens ik echter wel intern beroep in te stellen.

Voorts had mijn verzoek tot vrijstellingen en de daarbij toegevoegde portfolio d.d. 27/05/2019 betrekking op het verwerven van een bekwaamheidsbewijs op basis van eerder verworven competenties. (Bijlage 3)

Dit gezien de Raad op 22/05/2019 in hun beoordeling vermeldde dat het verzoeken tot een vrijstelling op basis van het niet instemmen van een beoordeling van een opleidingsonderdeel, een gegeven is [dat] ik had moeten aankaarten in een beroep tegen de examenresultaten zelf en derhalve geen onderwerp meer kon zijn m.b.t. een vraag naar mogelijke vrijstellingen, aangaande dit specifieke aspect.

Daarom had ik in mijn schrijven naar de algemeen directeur en dit in overeenstemming met de Raad hun verwijzing naar de niet onontvankelijkheid betreffende het tweede middel, verzocht naar vrijstellingen conform ART.II.232 van de “Codex Hoger Onderwijs” meer bepaald aangaande een bewijs van bekwaamheid.

Vandaar dat het voor mij niet echt duidelijk is, waarom de hogeschool nu wel deelvrijstellingen verleent, echter niet op basis van het middel dat ik had aangekaart in mijn schrijven, maar juist op basis van de behaalde resultaten van mijn stages van het 2de jaar, die ik had afgelegd tijdens het academiejaar 2016-2017?

Voor alle duidelijkheid zijn deze vrijstellingen vanzelfsprekend meer dan welkom, maar uiteraard had de hogeschool deze al moeten verlenen *a priori* mijn schrijven naar de Raad, gezien de e-mail van dhr. [S.] juist zwart op wit aantoonde dat de hogeschool alle studenten “gratie” verleende m.b.t. het niet volledig afwerken van de stages van het 2de of 3de jaar en ze hierbij enkel module 2B/3B moesten afleggen in het daaropvolgende academiejaar, een gegeven die mij voorheen niet werd verleend. (*Bijlage 4*)

Daarbovenop neem ik aan dat de studiegebieddirecteur onderwijs wel van deze elektronische communicatie d.d. 20 juli 2017 op de hoogte was alsook het gegeven dat conform art. 75 §3 van het OER, ik eveneens ook deelvrijstellingen met behoud van resultaat had moeten krijgen, hetgeen echter toen ook niet werd verleend door de hogeschool alvorens mijn verzoekschrift t.a.v. de interne beroepscommissie. (*Bijlage 5*)

M.a.w. het feitelijke gegeven dat andere leerlingen hun module 2A/3A niet opnieuw moesten afleggen, maar ik echter wel, brengt met zich mee dat er hieromtrent nogmaals een schending van het *gelijkheidsbeginsel* heeft plaatsgevonden en dit ondanks de bemerking daaromtrent in de “Codex Hoger Onderwijs” meer bepaald onder ART. II.276, §1.

Concreet wens ik ook te wijzen op het feit dat n.a.v. het neerleggen van een verzoek tot vrijstellingen, d.m.v. een vraag naar een bewijs van bekwaamheid op basis van EVC, ik normaal gezien daarop een uiteenzetting van het bekwaamheidsonderzoek zou moeten ontvangen.

[Verwijzingen naar de Codex Hoger Onderwijs]

Concreet zou ik dan ook zeer graag, in overeenstemming met de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel, een concreet overzicht ontvangen aangaande de volgende facetten van het onderzoek dat werd uitgevoerd n.a.v. de deelvrijstellingen die mij werden verleend, alsook m.b.t. de reden, waarom mijn verzoek tot volledige vrijstelling niet werd ingewilligd:

- 1) Wie heeft er de beoordeling opgemaakt?
- 2) Waarom werd op basis van de uitstekende beoordelingen van de stagementoren van Engels er echter geen volledige vrijstelling verleend voor het OPO ‘Engels – didactische stage 2’ (*Bijlage 6*)
Dit zeker gezien er op de ECTS-fiche wordt weergegeven dat het stagevadecum, het lesbegeleidingsformulier en het syntheseformulier (voor de mentor) gebaseerd zijn op de basiscompetenties en de evolutie over de opleidingsjaren heen. (*Bijlage 7*)
- 3) Gezien dit gegeven lijkt het mij eveneens vanzelfsprekend, dat er onmogelijk zowel conform het redelijkheids- als gelijkheidsbeginsel geponeerd kan worden, dat er enkel maar voldoende gegevens beschikbaar zouden zijn om alleen maar een deelvrijstelling voor dit OPO te verlenen, omdat dit anders tegenstrijdig zou zijn met zowel het stagevadecum (1), het ECTS-fiche (7) en het gelijkheidsbeginsel (6, 8). (*Bijlagen 1 + 7 + 6 + 8*)
- 4) Omwille van de beoordeling van de Raad, m.b.t. het 2de middel, is het van primordiaal belang om bij het bekwaamheidsonderzoek echter zuiver een beslissing te maken volledig los van het resultaat en de motieven die destijds naar voren werden geschoven bij het opmaken van de eindevaluatie door de

stagebegeleider, dit omdat deze nu niet meer van toepassing zijn wegens laattijdigheid, en daaruit volgend de focus in zijn geheel moet vallen op één specifieke vraag: “Werden de basiscompetenties bereikt en dit louter op basis van een investigatie van de zeer gedetailleerde begeleidingsformulieren die door de stagementoren werden opgemaakt?”

- 5) Finaal wens ik daaromtrent dan ook zeer graag een concreet besluit te ontvangen dat verduidelijking verschaft, m.b.t. welke specifieke redenen er werden naar voren geschoven ter staving aangaande welke competenties er al werden bereikt, maar vooral wens ik inzicht te verwerven omtrent de argumenten die werden gepostuleerd omtrent het nog niet voldoen aan de vooropgestelde basiscompetenties.

Besluit

Afsluitend wens ik te melden dat ik samen met mijn raadsman graag een constructief gesprek wens aan te gaan met zowel de leden van de interne beroepscommissie alsook met de studiegebieddirecteur onderwijs, waarbij laatstgenoemde tot mijn oprechte genoegen, recent heeft bemerkt hierop te willen ingaan en waarbij ik echt hoop om tot een redelijk en bovenal rechtvaardig eindbesluit te kunnen komen ter afsluiting van deze gehele problematiek.

Desalniettemin wens ik daarbij wel uitdrukkelijk neer te pennen dat er vanzelfsprekend enkel maar mogelijks sprake zou kunnen zijn van een definitieve afsluiting van deze gehele zaak, indien mijn raadsman en ikzelf expliciet de garantie zouden krijgen dat de heer [J.S.] naar de toekomst toe dan ook op geen enkele wijze nog mag tussenkomen in beslissingen die worden gemaakt t.a.v. mezelf en dit dus zowel m.b.t. examens, stages alsook besluitvormingen (art. II.278 Codex Hoger Onderwijs). Indien de hogeschool zich hieromtrent bereidwillig zou opstellen, zal ik automatisch ook niet meer genoodzaakt zijn om nog verdere stappen tegen deze persoon te ondernemen, zeker gezien wraakneming jegens deze persoon voor mij ook nooit aan de orde is geweest.

Omtrent mijn vraag tot inzage in het ombudsverslag, wens ik te verduidelijken dat hieromtrent geen sprake van laattijdigheid kan zijn, gezien ik nooit een (concreet) antwoord op mijn formele klacht had ontvangen, noch mijn vader in zijn elektronische communicatie. De ombudsman had mij enkel in een mail medegedeeld, dat na onderling overleg er geen reden bleek te zijn tot verder onderzoek en finaal werd pas in de antwoordnota van de raadslieden van VIVES te kennen gegeven dat er nooit een formele (tucht)procedure werd opgestart, dit i.t.t. wat er op de website van de hogeschool wordt weergegeven. Bij deze wens ik dan ook zeer graag verduidelijking hieromtrent te krijgen van de hogeschool, met name of wat er dan wordt uiteengezet op de website van VIVES echter een gegeven is waar geen enkele student in de realiteit enige aanspraak op kan maken en bij deze dus een leugen is, of dat alle andere leerlingen wel degelijk deze procedurele stappen zelf kunnen opstarten, maar ik duidelijk niet, gezien ik met mijn autisme wel alles verkeerd begrepen zal hebben, zoals mevr. [G.] mij ooit eens heeft meegedeeld m.b.t. de heer [J.S.]. De vaststelling dat er bij deze in hoofde van de onderwijsinstelling weinig tot geen geloofwaardigheid t.a.v. mijn verklaringen werd gehecht, is een feit dat tot op heden nog steeds zeer pijnlijk en enorm beledigend is. Daarbovenop wens ik dan de onderwijsinstelling ook nog te wijzen op het feit dat dit eveneens een zeer gevaarlijk precedent met zich brengt, hetgeen ik ook al tijdens de zitting aan de leden van de Raad heb verduidelijkt, met name dat indien de hogeschool in

de uitspraken en de elektronische communicatie van de heer [J.S.] geen enkel probleem zou zien, ik dus straks als stagiair mij ook gelijksoortige uitspraken kan veroorloven. Mag ik dank bijvoorbeeld een studente met een auditieve beperking schaamteloos meedelen dat men bepaalde zaken wel niet genoteerd zal hebben omwille van haar situatie, met name dat ze doof is? Zou mevr. [G.] dan vervolgens, zoals ik had mogen ervaren, deze studente op dezelfde wijze meedelen: *“Wij kennen [verzoeker], jij zal dat met je doof oortje wel verkeerd begrepen hebben?”* Daarenboven zouden dan de raadsleden van de onderwijsinstelling dan ook finaal nog eens moeten bemerken dat deze leerlinge verzoeken wenst ingewilligd te zien en dat allemaal *“... onder het mom van haar functiebeperking...”* zoals ik had mogen lezen in de antwoordnota van de hogeschool. Ik kan mij toch zeer moeilijk voorstellen dat men binnen de lerarenopleiding geen enkel bezwaar zou hebben met dit soort van zeer bedenkelijke uitspraken, desalniettemin de hogeschool tot op heden t.a.v. mijn situatie klaarblijkelijk totaal het probleem niet inziet, of zoals de raadsman van VIVES de leden van de Raad verduidelijkte tijdens de zitting: *“Deze gehele situatie is eigenlijk niet meer dan een storm in een glas water”*.

Aangaande het ombudsverslag wens ik voor alle duidelijkheid concreet te stellen dat dit een belangrijk document vormt in deze zaak, zowel m.b.t. het toetsen van het zorgvuldigheids- en gelijkheidsbeginsel alsook betreffende de (eventuele) aansprakelijkheid van de hogeschool. De onderwijsinstelling heeft al het gelijkheidsbeginsel geschonden door geen formele (tucht)procedure op te starten, alsook door het feit dat ik door de hogeschool in eerste instantie alle onderdelen die ik al had afgelegd tijdens het academiejaar 2016-2017 volledig opnieuw moest opnemen, wetende dat andere leerlingen duidelijk niet hun stagemodule 2A nogmaals moesten opnemen in het daaropvolgende academiejaar en dat conform het schoolreglement ik natuurlijk mijn drie behaalde deelresultaten voor het OPO ‘vakkennis 3’ uiteraard niet opnieuw zou moeten afleggen. Bij deze hoop ik dus dat mijn raadsman en ikzelf de mogelijkheid zullen krijgen om het ombudsverslag grondig in te kijken, zodat we dan na onderling overleg zouden kunnen besluiten of eventuele verdere stappen tegen de hogeschool al dan niet aan de orde zijn.

Finaal wens ik dit schrijven te beëindigen met de mededeling dat ik oprecht liever deze gehele zaak voor eens en voor altijd zou willen afsluiten, zeker gezien ik natuurlijk liever mijn tijd en energie in mijn studies en mijn eindwerk zou willen stoppen, dan in het schrijven van formele klachten en het opmaken van verzoekschriften en wederantwoordnota's. Ik neem aan dat ik ook niet de enige ben die een afsluiting van deze zaak als een zeer wenselijk gegeven zou aanschouwen, maar dit zal uiteindelijk maar kunnen plaatsvinden als er een rechtvaardig eindbesluit zal kunnen worden getroffen en waarbij ik dan eindelijk op een rustige en serene wijze mijn studies zal kunnen hervatten.”

De interne beroepscommissie stelt aan verzoeker een aantal data voor om verzoeker te horen. Geen van deze data past verzoeker, die in een e-mail van 9 juli 2019 laat weten dat het niettemin voor “de interne beroepscommissie geen enkel probleem [zou] mogen vormen om [tot] een gegronde en correcte besluitvorming” te komen.

De interne beroepscommissie komt op 12 juli 2019 tot de volgende beslissing:

“Beschouwingen van de beroepscommissie

In zijn verzoekschrift beroept de student zich op een bekwaamheidsbewijs op basis van een eerder verworven competentie (EVC).

De procedure om dit te bekomen – zie art. 20, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2018-2019 en www.vives.be/vrijstellingen - werd niet gevolgd. Bij een EVC-procedure – die een betalende procedure is – wordt de vorm van de toetsing of het bekwaamheidsonderzoek bepaald door de toetsende instantie. De student gaat er hierbij van uit dat [] hij gebruik kan maken van de eenvoudigste vorm nl. het indienen van een portfolio. Bovendien brengt hij enkel stukken aan die betrekking hebben op de opleiding zelf en gaat het hierbij vooral om begeleidingsdocumenten en geen evaluatiedocumenten. Bij EVC-procedure worden tewerkstellingservaringen/bijkomende opleidingen ingebracht. Je kan een EVC- procedure niet invoeren om op basis van het afleggen van een deel van de vereisten van een opleidingsonderdeel vrijgesteld te worden van het resterende deel.

De student meent aanspraak te maken op een vrijstelling voor het OPO Engels-didactische stage 2 omdat hij meent de competenties aangetoond te hebben op stag 2A, maar de afspraken zijn duidelijk en gelden voor elke student. Wie een 10/20 behaalt dient stage deel B af te leggen. De 10/20 zelf kan hier geen onderwerp meer zijn van klacht want de bezwaartermijn om te reageren tegen deze examenresultaten is reeds lang voorbij.

Hoewel niet direct onderwerp van de klacht wenst de beroepscommissie ook te reageren op het feit dat de student stelt dat hem verkeerdelijk voorheen een deelvrijstelling geweigerd werd voor Geschiedenis-didactische stage 3. Dit klopt niet. De regel is dat studenten die het opleidingsonderdeel spreiden over 2 academiejaren de punten van het eerste deel in het daaropvolgende academiejaar kunnen meenemen om het opleidingsonderdeel af te werken. Slaagt de student niet dan dient hij beide delen te hernemen. Het betreft dus gewoon een toelating om het opleidingsonderdeel af te werken maar het is geen deelvrijstelling die [te] allen tijde geldig blijft. De verzoekende partij bekwam hier een uitzondering om het opleidingsonderdeel alsnog te mogen afwerken, hoewel er ondertussen meerdere academiejaren verstreken zijn. Slaagt de student niet op het OPO Geschiedenis-didactische stage 2, dan zal hij het volledige opleidingsonderdeel moeten hernemen.

Conclusie

Na grondige beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier heeft de beroepscommissie beslist de eerder genomen beslissing, namelijk de weigering van de volledige vrijstelling voor het OPO Engels-didactische stage 2, te handhaven.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

D. Ontvankelijkheid ratione temporis

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat het beroep mogelijk laattijdig is, nu het met een aangetekende brief van 12 juli 2019 aan verzoeker is verzonden, en het beroep pas op 23 juli 2019 bij de Raad werd geregistreerd.

In zijn wederantwoordnota repliceert verzoeker dat uit het Jaarverslag van de Raad van 2013 blijkt dat de beroepstermijn niet ingaat bij de kennisgeving, maar bij de ‘effectieve kennisname’ door de student. Verzoeker stelt dat die kennisname plaatsvond op 16 juli 2019.

Verzoeker werpt verder nog tegen dat verwerende partij op de hoogte is van het feit dat de bestreden beslissing werd verzonden met vermelding van een verkeerde postcode.

Beoordeling

Verzoeker dwaalt in zijn berekening van de beroepstermijn. Sinds de wijziging bij artikel VII.13 van het Decreet betreffende het Onderwijs XXVI van 17 juni 2016 bepaalt artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs dat de beroepen bij de Raad moeten worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de bestreden beslissing.

Het beroep is evenwel niet laattijdig. Uit de gegevens van de webtracker van Bpost blijkt dat de aangetekende zending op 16 juli 2019 aan verzoeker is betekend. De beroepstermijn liep derhalve van 17 juli tot en met 23 juli 2019.

Het op 22 juli 2019 ingediende beroep is tijdig.

De exceptie wordt verworpen.

E. Overige excepties

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist (onderdelen van) verzoekers beroep op grond van de exceptie van uitputting van rechtsmacht, de exceptie dat het beroep niet ontvankelijk is in de mate dat

de bestreden beslissing een studievoortgangsbeslissing noch een maatregel van studievoortgangsbewaking is, en de exceptie dat het enig middel laattijdig wordt opgeworpen.

Verzoeker betwist deze excepties.

Beoordeling

De excepties samengenomen, en desnoods ambtshalve aangevuld, oordeelt de Raad als volgt.

Het voorwerp van het geschil wordt bepaald, enerzijds door wat verzoeker heeft gevraagd in zijn verzoek dat aanleiding heeft gegeven tot de initiële beslissing van de vrijstellingsverantwoordelijke d.d. 28 juni 2019, en anderzijds door de verdere contouren die verzoeker heeft bepaald in zijn verzoekschrift op intern beroep.

Verzoeker heeft initieel een deelvrijstelling gevraagd voor ‘Geschiedenis – didactische stage 2, module 2A’ en een volledige vrijstelling voor ‘Engels – didactische stage 2’. In zijn verzoekschrift tot hoger beroep heeft verzoeker het voorwerp van het geschil verder beperkt tot de (geweigerde) volledige vrijstelling voor ‘Engels – didactische stage 2’. Dit is derhalve het geschil dat op ontvankelijke wijze voor de Raad kan worden gebracht.

Artikel 20, §1 van het onderwijs- en examenreglement 2018-2019 bepaalt:

§1. Vrijstellingen

Een vrijstelling is de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel of deel ervan examen af te leggen op basis van een creditbewijs, een studiebewijs of een bewijs van bekwaamheid.

Verzoeker heeft zijn aanvraag bij de vrijstellingsverantwoordelijke gesteund op een enig middel, met name:

“[...] een bekwaamheidsbewijs op basis van eerder verworven competentie (EVC). Hieromtrent heb ik dan ook een portfolioconstructie toegevoegd aan dit schrijven, zodat de hogeschool een bekwaamheidsonderzoek kan doorvoeren conform art. II.234 van de Codex Hoger Onderwijs.”

Een bewijs van bekwaamheid moet worden verworven alvorens het in een procedure tot vrijstellingsaanvraag kan worden ingezet.

Artikel 20, §4 van het onderwijs- en examenreglement luidt:

§4. Aanvraag van een bewijs van bekwaamheid

Een student die meent aanspraak te kunnen maken op een bewijs van bekwaamheid op basis van eerder verworven competenties (EVC) volgt de procedure die terug te vinden is op de website www.vives.be/vrijstellingen.

Met een bekwaamheidsbewijs voor een of meerdere (deel)competenties kan een student in alle hogescholen van de associatie KU Leuven terecht om vrijstellingen op basis van een EVC aan te vragen.

Uit het door verwerende partij voorgelegde ‘handleiding vrijstellingstoepassing’ (stuk 27 administratief dossier) blijkt dat voor het bekomen van een bewijs van bekwaamheid op basis van EVC’s, de ‘student’ (daaronder onderstaand meer) zich moet aanmelden, waarna een toetsingsprocedure of bekwaamheidsonderzoek wordt gestart.

Onder de titel ‘begripsbepalingen’ van het onderwijs- en examenreglement wordt een ‘bewijs van bekwaamheid’ omschreven als volgt:

“Bewijs van bekwaamheid: het bewijs dat een student, op grond van een eerder opgedane ervaring of een eerder gevolgde opleiding waarin geen evaluatie plaatsvond, de competenties heeft verworven eigen aan het niveau van bachelor in het hoger professioneel onderwijs of het academisch onderwijs, of het masterniveau, of een welomschreven opleiding, opleidingsonderdeel of cluster van opleidingsonderdelen. Dit bewijs wordt afgeleverd door een validerende instantie en bestaat uit een papieren document of een registratie in een gegevensbank.”

Een ‘validerende instantie’ wordt onder dezelfde titel dan weer gedefinieerd als:

“Validerende instantie: synoniem voor een associatie met het oog op het uitreiken van een bewijs van bekwaamheid.”

Los van de vraag of de vrijstellingsverantwoordelijke of een andere aangestelde van verwerende partij de vraag van verzoeker inzake het bewijs van bekwaamheid al dan niet moest voorleggen aan het bevoegde orgaan, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat een dergelijke beslissing van of namens de associatie waarbij verwerende partij is aangesloten, niet voorligt.

In de bestreden beslissing wordt opgeworpen dat verzoeker de voorgeschreven procedure niet heeft gevolgd. Verzoeker ontkent dat als dusdanig niet. De stelling van verzoeker dat hij als niet-student in de onmogelijkheid verkeerde om die procedure te doorlopen, overtuigt niet. Artikel I.2, §6, tweede lid, 1° van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers dat personen die een bekwaamheidsonderzoek aanvragen als ‘studenten’ worden beschouwd in de toepassing van de bepalingen van deel II, titel 5, hoofdstukken 1, 2 en 3 – met uitzondering van de artikelen II.273, II.280 en II.313.

Terecht derhalve, betreft de vrijstellingsverantwoordelijke het door verzoeker verkeerdelijk aangevoerde ‘bekwaamheidsbewijs’ niet op gunstige wijze bij de beoordeling van de gevraagde vrijstellingen.

Eveneens terecht wordt vervolgens in de bestreden beslissing overwogen dat verzoeker zich niet op een EVC kan steunen: verzoeker heeft niet de voorgeschreven procedure op het niveau van de associatie gevolgd (cf. ook de artikelen II.232 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs).

Krachtens artikel 91 van het onderwijs- en examenreglement is de beroepscommissie enkel bevoegd om op intern beroep uitspraak te doen over beslissingen omtrent het verlenen van een bewijs van bekwaamheid. Een beroep inzake een EVC is niet ontvankelijk wanneer het niet is gericht tegen een beslissing van het daartoe bevoegde orgaan, en de interne beroepscommissie is evenmin bevoegd om ter zake in eerste aanleg te oordelen.

Deze vaststellingen leiden tot de conclusie dat het geschil omtrent het bewijs van bekwaamheid niet op ontvankelijke wijze voor de interne beroepscommissie is gebracht, wat tot gevolg heeft dat dit debat ook niet op ontvankelijke wijze voor de Raad kan worden gevoerd.

Voor zover de beroepscommissie overweegt dat verzoeker zijn verzoek tot vrijstelling evenmin kan steunen op een beweerde credit voor ‘Engels – didactische stage – stage 2A’ omdat verzoeker de stage 2B nooit heeft afgelegd en de beroepstermijn tegen de daaropvolgende examenbeslissing reeds lang is verstreken, oordeelt zij overtuigend.

De Raad heeft eerder reeds in zijn arrest nr. 4.946 van 20 mei 2019 overwogen dat het op 6 september 2017 geproclameerde resultaat van 5/20 voor dat opleidingsonderdeel nooit met een intern beroep is bestreden en dat dit examencijfer definitief is geworden.

De beroepscommissie was niet bevoegd om zich daarover opnieuw uit te spreken, en de Raad is dat evenmin.

Ook die overwegingen van de bestreden beslissing kunnen derhalve niet op ontvankelijke wijze worden aangevochten.

Het beroep is niet ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Gelet op de hierboven vastgestelde onontvankelijkheid van het beroep, onderzoekt de Raad enkel middelen die geen betrekking hebben op de inhoudelijke beoordeling door de interne beroepscommissie, maar op de vormelijke regelmatigheid van haar besluitvorming.

Standpunt van partijen

In fine van zijn verzoekschrift maakt verzoeker een opmerking over de wijze waarop de hoorplicht – al dan niet – werd nagekomen.

Verzoeker zet ter zake het volgende uiteen:

“Aanvullend wens ik te bemerken dat ik niet ben ingegaan op het voorstel van de beroepscommissie, omtrent de voorgestelde tijdstippen waarop ik gehoord kon worden, gezien ik nauwelijks 24 uur voor de voorgestelde datum hiervan ter kennis werd gesteld en dat dit toch wel zeer laattijdig en onredelijk is. Voorts kon ik ook een paar dagen later niet aanwezig zijn, gezien ik toen met mijn ouders op familiebezoek was in Duitsland. Omwille van het gegeven dat de voorzitter van de beroepscommissie al op 27/05/2019 door de algemeen directeur op de hoogte werd gebracht omtrent mijn verzoeken en mijn portfolio, betreur ik het dan ook dat ik uiteindelijk tot de allerlaatste dag van juni heb moeten wachten om hierop een antwoord te krijgen.”

Verwerende partij heeft gemeend hierin een middel te kunnen lezen, en repliceert in haar antwoordnota als volgt:

“Aanvullend wenste verzoekende partij te bemerken dat hij het voorstel van de interne beroepscommissie om verzoekende partij te horen zeer laattijdig en onredelijk vond. Vooreerst oordeelde Uw Raad reeds meermaals terecht, zoals in het arrest van 12 juli 2012 in de zaak met rolnummer 2012/086, dat de organisatie van een hoorzitting niet verplicht is:

“Zoals de Raad reeds herhaaldelijk heeft gezegd, is de hoorplicht niet inherent verbonden aan de behandeling van het intern beroep voor zover de student(e) alle nuttige gegevens en argumenten heeft kunnen bijbrengen. Het staat echter het bevoegde orgaan vrij een hoorzitting te organiseren.”

Het kan verwerende partij uiteraard niet ten kwade geduid worden dat zij wel degelijk twee data, d.i. 9 juli en 12 juli 2019, heeft voorgesteld om een hoorzitting te organiseren alvorens de interne beroepscommissie de bestreden beslissing zou nemen.

Dit geldt des te meer nu de voorzitter van de beroepscommissie insisterde om deze hoorzitting niet op te schorten tot september, maar om *“zich te houden aan de vooropgestelde procedures en planningen”* (stuk 34).

Het is dan ook eerder teleurstellend te lezen dat verzoekende partij het aan verwerende partij verwijt niet meer dan 24u de tijd gekregen te hebben om in te gaan op deze uitnodiging.

Vooreerst strookt dit niet met de waarheid. Tussen de uitnodiging van 8 juli en de tweede voorgestelde datum van 12 juli zit alvast méér dan 24u.

Het argument van het *“juridisch verlof”* of het *“gerechtelijk verlof”* gaat – mede gelet op onderhavige procedure – evenmin op.

In elk geval betreurt verwerende partij dat Uw Raad zich nogmaals dient te buigen over een geschil dat minstens in hoofdzaak reeds beslecht werd in het voorgaande arrest nr. 4.946 van 20 mei 2019 in deze zaak.

Verzoeker zijnerzijds, handhaaft in zijn wederantwoordnota zijn standpunt.

Beoordeling

Het valt, wat de hoorplicht betreft, binnen de onderwijsvrijheid van de hogeronderwijsinstelling om te bepalen of de student bij de beoordeling van het intern beroep inzake een examenbeslissing kan of moet worden gehoord, en zo ja of de student daartoe steeds moet worden uitgenodigd dan wel of het initiatief daartoe bij de student wordt gelaten. Er wordt immers aangenomen dat in beginsel aan de hoorplicht is voldaan wanneer de student in staat is geweest om zijn standpunt middels het verzoekschrift op intern beroep op nuttige wijze kenbaar te maken.

In casu bepaalt artikel 91, §3 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij:

“De beroepsinstantie hoort de student op diens verzoek en vraagt informatie aan alle betrokken partijen en in elk geval de titularis van het betrokken opleidingsonderdeel indien van toepassing.”

Aan de student is derhalve een recht om te worden gehoord toegekend, recht dat verzoeker in zijn verzoekschrift op intern beroep lijkt te hebben ingeroepen – zij het enigszins sibillijns – door de wens op een ‘constructief gesprek’ met de interne beroepscommissie uit te drukken.

Het standpunt van verwerende partij kan dan ook niet worden bijgevalen.

Daarmee is evenwel niet gezegd dat de beroepscommissie, door de zaak te behandelen in verzoekers afwezigheid, onregelmatig heeft gehandeld.

Uit de voorliggende stukken (stukken 34 en volgende administratief dossier) blijkt dat verzoeker heeft gevraagd om de behandeling van zijn op 4 juli 2019 ingesteld intern beroep, uit te stellen tot de maand september. Mede gelet op de door de decreetgever in artikel II.284, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs vooropgestelde doorlooptijd van een interne beroepsprocedure, vermocht de instelling dat verzoek te weigeren.

Er zijn aan verzoeker drie tijdstippen op twee data (9 juli en 12 juli 2019) aangeboden om zijn standpunten tegenover de beroepscommissie uiteen te zetten. Daarop heeft verzoeker geantwoord dat hij onmogelijk aanwezig kon zijn, maar tegelijk te verstaan gegeven dat het ook zonder zijn aanwezigheid “voor de interne beroepscommissie geen enkel probleem [zou] mogen vormen om [tot] een gegronde en correcte besluitvorming” aangaande zijn verzoek te komen.

De interne beroepscommissie vermocht dit zo te begrijpen dat verzoeker niet langer aandrang op een fysieke aanwezigheid op de zitting van de beroepscommissie.

Het middel is niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.134 van 14 augustus 2019 in de zaak 2019/296

In zake: xxx

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Media – vormvocabularium 2’ een examencijfer van 7/20 wordt toegekend en van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 18 juli 2019, waarbij het intern beroep van verzoekster wordt verworpen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Toon Boon, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Interieurarchitectuur’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Media – vormvocabularium 2’.

De proclamatie van de examenresultaten vindt plaats op 27 juni 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Media – vormvocabularium 2’ behaalt verzoekster een examencijfer van 7/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze examenbeslissing tekent verzoekster op 29 juni 2019 het volgend intern beroep aan (de Raad citeert, behoudens de persoonsnamen, letterlijk):

“Ik heb voor Biag44 Media een 7 gehad. De vaak dat ik alle lessen gevolgd heb en alle taken op tijd gedaan heb en altijd feedback gevraagd heb tijdens de lessen.

Tijdens de les door weinig aantal docenten (soms ook afwezigheid van een of twee van docenten) en grote hoeveelheid van studenten was het altijd zeer moeilijk om feedback te vragen.

We moesten voor eindevaluatie twee posters maken, een poster als voorblad en een poster met al u werk van verschillende workshops in tweede poster en daar een soort lay-out maken.

We hadden 3 keer tijd om een poster te maken en feedback te vragen. Ik heb elke keer een nieuwe poster gemaakt volgens de feedback dat ik gekregen heb van verschillende docenten.

Ik heb meestal van [M.V.] en [D.H.] feedback gevraagd want volgens ECTS-fiche [M.], [D.] en [N.] zijn docenten van Interieurarchitectuur en tijdens de allerlaatste feedback heb ik toch aan “[W.V.d.P.]” ook feedback gevraagd heb.

Volgens [M.] mijn allerlaatste poster was geslaagd in beelden (hij heeft dat letterlijk gezegd) hij vond mijn beelden goed genoeg van kwaliteit en ook hoeveelheid van mijn beelden dat van alle workshops had ik genoeg beelden gehad.

Volgens [M.] moest ik 3 van mijn beelden aanpassen en ook proberen een link vinden tussen twee posters en letters van voorblad van mijn poster verkleinen, voor de rest vond hij mijn posters interessant. Hij zei ook dat het interessant is dat een van mijn posters in het zwart en wit is en de andere in het kleur.

Wat hij aangeraden heeft aan mij was om via hetzelfde fonttype op voorblad van poster en ook tweede poster proberen om een link te maken tussen twee posters.

Volgens [W.] was het ook het meest van mijn beelden goed genoeg en moest ik alleen maar een paar van beelden aanpassen en ook een link vinden tussen twee posters.

Ik heb alle opmerkingen van docenten goed aangepast. Maar uiteindelijk had ik een 7. Ik ben op 28 juni naar de feedback gegaan. Eerst had ik met [V.] een gesprek gehad en volgens hem was mijn beelden ook in het totaal goed en vroeg hij aan “[T.D.R.]” om feedback te geven want hij wist ook niet dat wat niet goed was! Hij zei ook dat het duidelijk is dat ik veel werk gedaan heb.

Daarna had een ander gesprek gehad met [T.] want hij heeft mijn Posters geëvalueerd heeft.

Volgens [T.] had ik veel beelden op mijn tweede poster en dat is niet goed. Maar volgens [M.] en [W.] moesten we meer aantal beelden hebben om te kunnen een proces van 6 weken tonen. Dus volledig andere commentaar van [M.] en [W.]. Andere opmerking van [T.] was over de kwaliteit van mijn beelden dat blijkbaar niet zo goed was. Ik heb tijdens allerlaatste feedback in de les van [M.] gehoord dat ik in beelden geslaagd ben! En volgens [W.] het meeste beelden van mij goed genoeg waren en de foto's die niet goed waren heb ik allemaal opnieuw gemaakt en volgens hun commentaar volledig aangepast. Andere opmerking van [T.] was over mijn voorblad dat een handgemaakte tekening was, Hij vond mijn voorblad ook niet goed maar volgens [M.] was het heel interessant beeld. Ik heb alles uitgelegd aan [T.] over alle feedback dat ik van [M.] en [W.] gekregen heb maar volgens [T.] moest ik aan alle docenten feedback gevraagd had zodat ik alle commentaar van alle docenten kunnen in mijn poster toepassen. Ze hebben dat nooit in de les gevraagd dat we aan alle docenten feedback moesten vragen en we hadden ook nooit genoeg tijd om van alle docenten feedback te vragen.

We hadden geen duidelijke cursus of email gekregen om duidelijk te weten hoeveel beelden moeten we hebben of over feedback en commentaar van alle docenten.

Ik ben volledig niet akkoord met die “7”.

Ik had een positieve feedback gehad tijdens allerlaatste les en ik heb alle opmerkingen van [M.] en [W.] op mijn poster aangepast en als het niet goed was had ik wel genoeg tijd om mijn poster aan te passen.

Als we met minder aantal studenten in les zaten en genoeg tijd hadden om feedback te vragen, had ik kans om met alle docenten bespreken ofwel een duidelijk online Cursus waarbij alle nodige materialen gevraagd wordt.

Ik zou heel graag een gesprek hebben om te kunnen alles beter uitleggen.”

Nadat verzoekster haar standpunt op 8 juli 2019 nader heeft kunnen toelichten tegenover twee verantwoordelijken van de opleiding, beslist de interne beroepsinstantie op 18 juli 2019 het volgende:

“In opvolging van uw beroep vroegen we bij de [T.D.R.] en de andere betrokken docenten toelichting bij de beoordeling op.

Hieronder de evaluatiefiche:

niveau halen wat betreft de hieronder aangehaalde vereisten. Dit niveau wordt dus veel te weinig tot niet gehaald.

Bijvoorbeeld:

- *twee beelden hebben een zekere kwaliteit qua compositie (‘Inspirerend uitzicht’ en het interieur), doch deze beelden zijn onvoldoende uitgewerkt op het vlak van grijswaarden; diepte en kleur.*
 - *De tekeningen kennen een zekere expressieve lijnvoering maar missen een doelgerichte compositie. Enkel de tekening op de cover heeft een zekere dieptewerking.*
- *atmosferisch perspectief is in een aantal gevallen aanwezig, maar of dit principe ten volle begrepen is, is niet duidelijk*
- *sfeerschepping is nagenoeg afwezig, dit vooral door een zeer vaal en bleek kleurgebruik.*
- *ruimtelijkheid is redelijk aanwezig, dit mede door de compositie (in 2 gevallen, zie boven) en in bepaalde gevallen ook door het atmosferisch perspectief*
 - *het principe van toonwaarden/values (een belangrijk concept binnen dit vak) is niet begrepen en wordt nergens gebruikt. Een aantal beelden (‘Landschapsmaquette’, ‘Abstract’, ...) tonen dit heel duidelijk aan aangezien daar de afwezige toonwaarden het beeld quasi onleesbaar maken.*
 - *kleurgebruik: geen enkele meerwaarde, flets en vaal.*
 - *weinig persoonlijkheid en expressiviteit, dit door het samenwerken van bovengenoemde tekortkomingen. Enkel de lijnvoering in een aantal tekeningen heeft een zekere expressiviteit.*
- *er zit variatie in de beelden, maar niet op een boeiende wijze.*

Conclusie: slechts 2 à 3 beelden op 15 hebben een aantal kwaliteiten, geen enkel beeld kan als volwaardig beschouwd worden. De opdracht bestond er echter in om zo veel mogelijk beelden op alle vlakken op een zeker niveau te krijgen. De student is hier heel duidelijk niet in geslaagd.

AFFICHE

De voorzijde maakt geen gebruik van een sterk, wervend beeld. De aanwezige typografie zwakt het beeld af en zorgt voor een weinig boeiende affiche. De typografie mist evenwicht en spanning. Het lijkt er sterk op dat de student geen of onvoldoende onderzoek gedaan heeft naar het samengaan van beeld en tekst.

De achterzijde is slordig en saai. Inconsequent gebruik van hoofdletters, inconsequent gebruik van marges, ...

Er is geen effectief concept of strategie. Dit resulteert in een saai geheel dat de aandacht niet trekt en de beelden niet op een zinvolle, laat staan slimme, manier toont en communiceert. Dit is nochtans de bedoeling.

Typografie op voorzijde is licht overdadig en te weinig uitgezuiverd of in balans gebracht.

Typografie is op de achterzijde zo goed als afwezig. Enkel zijn er ondertitels bij de beelden, echter niet consequent qua plaatsing, aanwezigheid of hoofdlettergebruik. Bij welk beeld de titels horen is evenmin altijd duidelijk.

Samenhang tussen voor- en achterzijde ontbreekt. Er is geen enkel origineel element of concept te bespeuren, Met andere woorden, het materiaal is aanwezig maar er wordt niet op een inventieve, doordachte of strategische manier gecommuniceerd.

CONCLUSIE

Bovengenoemd overzicht toont duidelijk aan dat de student op zeer veel onderdelen een matig tot zwak niveau haalt. Er zijn een beperkt aantal lichtpunten waar de student op kan verder bouwen maar deze wegen niet op tegen de ernstige tekorten.

De drie onderdelen in de beoordeling scoren nul, nul en dubbel nul op een schaal van min over nul tot positief. Het verslag en de toelichting wijzen op belangrijke tekorten zowel in de compositie van de posters, als in de kwaliteit van de individuele beelden. Dit is in overeenstemming met de lage score van 7/20 die u kreeg.

Gevraagd naar een toelichting bij de werking van het opleidingsonderdeel en de verschillende onderdelen schrijft [T.D.R.] (mail d.d. 29 juni 2019):

De oefening bestaat uit 2 delen

deel 1: eerste 7-8 weken kleine oefeningen waarbij verschillende technieken aangeleerd worden. Wekelijks een aantal les- en/of thuisopdrachten. Deze opdrachten worden nadien op vraag van de student besproken en daarna bijgestuurd. Dit wil zeggen dat de studenten blijven 'sleutelen' aan die opdrachten tot dat ze op punt staan. De studenten werden hier in de les herhaaldelijk op attent gemaakt. Er werd een zekere zelfstandigheid verwacht en na verloop van tijd werd ook wel duidelijk welke studenten deze verantwoordelijkheid opnamen.

deel 2: laatste weken samenbrengen van alle doorwerkt (!) materiaal in een eind-oefening (poster). Hierbij wordt geen nieuw materiaal meer aangemaakt. Deze poster werd opgehangen en geëvalueerd zonder bijzijn van de studenten. Er werd geen afzonderlijk materiaal ingediend. Het maakte uitdrukkelijk deel uit van de eindoefening dat de student zijn werk en kunnen duidelijk en overtuigend moest brengen op deze poster.

De evaluatie werd navenant opgevat:

- 1. globale indruk: afwerkingsgraad, printkwaliteit, resolutie, verzorgdheid, individuele beelden en tekeningen*
- 2. dagelijks werk: compositie, sfeer, kleurgebruik, ruimtelijkheid, leesbaarheid, ...*
- 3. eindoefening affiche: layout, typografie, concept, samenhang, ...*

Deze criteria werden tijdens een van de laatste lessen overlopen en nadien aan iedereen per mail bezorgd. Bij de evaluatie werd door iedereen dezelfde fiche met dezelfde criteria gebruikt.

Het uitschrijven van de fiche gebeurt door 1 docent. Dit wil echter niet zeggen dat het werk door 1 docent werd geëvalueerd. Problematisch werk werd sowieso door meerdere docenten bekeken, besproken en vergeleken.

Opmerking: tijdens de feedback waren we door omstandigheden genoodzaakt elkaars fiches te bespreken (dus niet elke docent besprak de fiches die hij zelf gemaakt had). Het kan best zijn dat bij sommige studenten dit wat rommelig of

onduidelijk overkwam. Dit wil echter niet zeggen dat de evaluatie ook rommelig was.

[T.D.R.] verwijst hier naar volgende mail (d.d. 16 mei 2019):

*Dag iedereen,
een aantal mededelingen en afspraken met betrekking tot het indienmoment
volgende week woensdag:*

Indienen op woensdag 22 mei 2019

- groep 1: 8h00 tot 8h30, achternaam A-K*
- groep 2: 13h30 tot 14h00, achternaam = L-Z*
- lokaal 240 (opgelet, dit is een ander lokaal dan ons leslokaal)*
- Het indienen gebeurt dus telkens een half uur voor de start van de les.*
- Om 8h30 resp. 14h00 sluiten de deuren en kan er niet meer ingediend worden.*
- Tijdens de evaluatie zijn geen studenten toegelaten in het lokaal.*
- De affiches worden bijgehouden, je hoeft ze niet terug op te halen.*

Je doet een digitale upload van je werk via toledo. De upload zal beschikbaar zijn op toledo vanaf maandag tem woensdag 23h59, nadien sluit de upload. Deze upload vervangt in geen geval het indienen op papier en wordt niet bekeken. Indien je geen afgeprinte affiche aflevert geldt dit als niet ingediend, ook al heb je de upload gedaan.

Je dient in volgens de hierboven opgegeven groepsverdeling, dit ongeacht of je gedurende het semester voor- of namiddag kwam.

Er is géén mogelijkheid om te wisselen, iedereen kan aanwezig zijn aangezien de indienmomenten buiten eventuele andere lessen valt.

Je dient persoonlijk in en tekent af op de lijst. Je kan je werk niet door iemand anders laten indienen. Bij aankomst dien je in en onderteken je de namenlijst. Eveneens krijg je een evaluatiefiche waarop je je naam schrijft en je hangt deze op bij jouw affiche.

Breng zelf naaldjes mee om uw posters op te hangen (geen tape dus)

Pro memorie:

Print níét recto verso, met andere [woorden] voor- en achterkant worden op twee verschillende vellen papier geprint

Enkel A2-formaat in portrait wordt aanvaard

Hierbij nog een beknopt overzicht van de criteria, kortom hoe we de evaluatie opdelen:

Globale indruk: afwerkingsgraad, printkwaliteit, resolutie, verzorgdheid, ...

Individuele beelden en tekeningen/dagelijks werk: compositie, sfeer, kleurgebruik, ruimtelijkheid, leesbaarheid, ...

Affiche: lay-out, typografie, concept, samenhang, ...

[...]

Hieronder gaan we in op de verschillende elementen die u aanbracht.

1. U heeft alle lessen gevolgd, heeft alle opmerkingen in de begeleiding opgevolgd en heeft alle taken tijdig ingediend.

U nam steeds deel aan de begeleidingen. De ECTS-fiche vermeldt onder de toelichting bij de evaluatieactiviteiten: “De student dient ten minste 80% van de

contacturen aanwezig te zijn en actief deel te nemen aan de onderwijsactiviteiten.” De facultaire aanvulling bij artikel 46, §2 van het onderwijs- en examenreglement (2018-2019) luidt *“Als studenten niet voldoen aan de aanwezigheidsplicht of aan de plicht om tijdig werkstukken in te dienen, zoals wordt vermeld in de programmagids of in de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel, wordt hen de toegang tot het examen ontzegd en krijgen zij de beoordeling ‘niet afgelegd’ (NA) voor het betrokken opleidingsonderdeel of voor een deel ervan.”*

Aanwezigheid, actieve deelname en tijdig indienen van de werkstukken zijn basisvoorwaarden om tot een beoordeling te kunnen komen. Op zich leiden zij niet tot een geslaagde score.

U schrijft dat u steeds de commentaren van de docenten hebt opgevolgd. In de begeleiding van de praktijkgerichte opleidingsonderdelen zoals media gaat het evident niet om het slaafs volgen en uitwerken van opmerkingen van de docenten.

Tijdens collectieve introducties werden de verschillende grafische technieken besproken. De opmerkingen in de individuele begeleiding bij uw tekeningen en layout hebben aan de ene kant tot doel via concrete opmerkingen u de toegang tot de verschillende grafische technieken te vergemakkelijken. Aan de andere kant zijn de begeleidingen erop gericht om door punctueel opmerkingen u te stimuleren in uw zelfstandige, zoekende houding (in de context van de architecturale grafiek) en in uw zelfkritiek ten aanzien van uw eigen grafische productie.

De beschrijving die u geeft van uw leergedrag wijst op een reactieve houding ten opzichte van de opmerkingen in de begeleiding. De opmerkingen zijn geen stapjes in een probleemoplossing maar willen appelleren aan uw zelfstandig, onderzoekend en kritisch denk- en tekenvermogen.

2. Door het grote aantal studenten en het kleine aantal docenten was het altijd zeer moeilijk om begeleiding te krijgen bij de opdrachten.

U Schrijft: *“Tijdens de les door weinig aantal docenten (soms ook afwezigheid van een of twee van docenten) en grote hoeveelheid van studenten was het altijd zeer moeilijk om feedback te vragen.”*

Afhankelijk van de afspraken is het natuurlijk niet zo dat alle docenten die een of andere rol opnemen binnen het opleidingsonderdeel daarom geacht worden bij elke lesmoment aanwezig te zijn. De omvang van hun aanwezigheid is afhankelijk van de taakbelasting die elke docent individueel voor een bepaald opleidingsonderdeel is toegewezen.

Voor wat betreft de begeleiding van de posters (in het tweede deel van het semester) verwijst u in uw brief naar minstens drie begeleidingsmomenten en noemt u ook drie docenten aan wie u uw werkstuk voorlegde: “meestal” bij [M.V.] en [D.H.] en minstens een keer bij [W.V.d.P.].

Navraag bij [M.H.] leert ook dat de aanwezigheid van de studenten in de loop van de oefening ook zeer kon fluctueren afhankelijk van de indienmomenten van andere opleidingsonderdelen. Het spreekt voor zich dat wanneer een deel van de begeleidingstijd van docenten niet voldoende wordt benut, de studentendruk tijdens andere contacturen dan weer stijgt.

U brengt geen feitelijke elementen aan die zouden kunnen aangeven dat er over heel het semester heen onvoldoende begeleiding voorzien was. Daarnaast toont u ook niet aan hoe deze eventuele onbeschikbaarheid van begeleiding uw cijfer negatief zou hebben beïnvloed.

Het is bovendien vaste rechtspraak van de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen dat, zelfs indien er in uw ogen problemen waren met de begeleiding:

- a) enerzijds de student hiervan ten minste enige concrete elementen moet aangeven. Bij ontstentenis van deze gegevens kunnen we op dit ogenblik enkel vaststellen dat de begeleiding zeker voldoende was;
- b) anderzijds een (per hypothese) vastgestelde gebrekkige begeleiding niet moet leiden tot een vernietiging van de score voor zover duidelijk blijkt dat de student voldoende informatie kreeg die hem/haar in staat moest stellen toch te slagen en de begeleiding dus niet onmogelijk maakte te slagen. Een voldoende feedback werd in casu zeker gegeven opdat u hiermee zou moeten kunnen slagen.

3. Tijdens de begeleiding werd u gezegd dat mits een aantal aanpassingen hier en daar, de posters “goed genoeg” waren.

De opleidingsonderdelen ‘biag44 media – vormvocabularium 2’ en ‘barg44 media – vormvocabularium 2’ (respectievelijk voor studenten interieurarchitectuur en voor studenten architectuur) werden samen begeleid door een groot docententeam ([T.D.R.], [D.H.], [M.H.], [W.V.d.P.] [], [V.G.], [G.O.], [E.J.], [N.V.d.B.] en [M.E.]). Dit team is samengesteld uit docenten met een bijzondere interesse voor grafische voorstelling in het algemeen en met specifieke vakkennis op een bepaald domein van de voorstellingstechnieken.

Deze begeleiding komt evident niet in de plaats van uw eigen keuzes, van uw eigen parcours van beslissingen tijdens het grafisch werk en het ontwerp van de lay-out. De individuele docenten geven geen instructies die gevolgd moeten worden maar begeleiden de studenten in het ontdekken van de grafische mogelijkheden. Dat daarbij schijnbaar tegengestelde (en eventueel ook feitelijk tegengestelde) meningen of adviezen worden gegeven is op zich niet vreemd. Het is aan de student om op basis van de opdracht en van de begeleiding te komen tot een samenhangend en voldoende kwalitatief antwoord te komen. Dit kan niet als een gebrek in de begeleiding beschouwd worden.

U haalt in uw brief een aantal positieve commentaren van docenten aan die u, naar u zegt, hebben doen besluiten dat uw werkstuk voldoende kwaliteit had om zeker te slagen: *“Ik moest alleen nog een paar beelden aanpassen en ook een link vinden tussen twee posters.” “Hij zei dat het interessant is dat een van mijn posters in het zwart en wit is en de andere in kleur.” “Hij heeft mij aangeraden om via hetzelfde fonttype op voor- en achterzijde een link te maken tussen beide posters.”*

Dat zijn een tip om de typografie te gebruiken als verbindend element, een bevestiging dat het heel goed mogelijk is om met twee verschillende kleuropties toch een gebonden geheel te maken, een pointer dat de beelden op zich ook telkens weer herwerkt en verbeterd konden worden ... De uitspraken die u min of meer citeert kaderen allemaal in de begeleiding waarbij concrete tips afgewisseld worden met algemene indicaties zelf te zoeken en schouderklopjes om vooral verder te denken in die richting. Het zijn allemaal manieren om u vooruit te helpen en te stimuleren in uw zoektocht naar een grafische taal.

De zinsneden moeten in de context van de begeleiding begrepen worden. Dit waren geen voorspellingen van een geslaagd cijfer, wel aansporingen om u vooruit te stuwten.

Op basis van deze informatie stellen we vast dat het examencijfer op een correcte manier werd vastgesteld en dus gehandhaafd blijft.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep – ambtshalve exceptie

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële examenbeslissing waarbij het examencijfer voor het betrokken opleidingsonderdelen werd vastgelegd.

Of een initiële studievoortgangsbepaling, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsprocedure leidt tot hetzij een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of ongegrondheid, hetzij een nieuwe beslissing door de beroepsinstantie.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De ambtshalve exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op de materiële motiveringsplicht en de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

De motieven van de bestreden beslissing zijn volgens verzoekster ‘niet op basis van feiten’ en de interne beroepsinstantie laat ook tal van grieven in het intern beroep onbeantwoord. Zij verwijst concreet naar haar argument dat D.H. en N.V.d.B. de docenten waren en dat N.V.d.B. meestal afwezig was, waardoor zij doorgaans aan M.V. en D.H. om feedback heeft gevraagd. Hierop leest verzoekster in de bestreden beslissing geen antwoord. Zij herhaalt dat die feedback positief was, en dat het onmogelijk was om aan alle docenten feedback te vragen.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota vooreerst dat het juist is dat de interne beroepsinstantie de bezwaren in het initieel beroep samenbrengt onder drie elementen. Aangezien verzoekster volgens verwerende partij niet aangeeft op welke bezwaren niet zou zijn ingegaan, ziet zij geen schending van de formele motiveringsplicht.

Wat de beschikbaarheid van de docenten inzake feedback betreft, is het voor verwerende partij niet duidelijk welk bezwaar verzoekster precies maakt. Verzoekster noemt een aantal docenten die deel uitmaken van het docententeam en bij wie de studenten – naar vrije keuze – konden te rade gaan. Inzake de opmerking dat docent N.V.d.B. niet steeds aanwezig was tijdens de lessen, is in de bestreden beslissing toegelicht dat niet alle docenten het volledige opleidingsonderdeel in hun takenpakket hadden en dat van hen dan ook niet verwacht werd om in elke les aanwezig te zijn. Verzoekster maakt voor verwerende partij ook niet duidelijk hoe de aan- of afwezigheid van deze of gene docent een impact had of kon hebben gehad op haar prestatie.

In haar wederantwoordnota voegt verzoekster geen nieuwe argumenten toe.

Beoordeling

In tegenstelling tot wat verzoekster aanvoert, is de interne beroepsinstantie niet geheel voorbijgegaan aan haar opmerking omtrent de beschikbare docenten en de feedback die

verzoekster heeft gevraagd. De Raad verwijst naar randnummer 2 van de antwoorden in de bestreden beslissing, zoals hierboven geciteerd.

Voor zover ze in dit middel wordt bekritiseerd, overtuigt die motivering voldoende.

Verder maakt verzoekster in dit middel niet duidelijk welke bij de motivering betrokken overwegingen niet op een correcte feitenvinden zouden berusten of hoe de bestreden beslissing pertinente middelen onbeantwoord zou hebben gelaten.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoekster steunt een tweede middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding en feedback doorheen het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij alle lessen heeft gevolgd en dat zij tot de laatste les positieve feedback kreeg van twee docenten, die volgens verzoekster enkel hebben aangegeven dat zij geslaagd was wat de beelden betreft en enkel een paar kleine aanpassingen moest doen.

Daarnaast geeft verzoekster aan dat het onmogelijk was om van elke docent feedback te krijgen, dat die vereiste tijdens de lessen ook nooit is gesteld, en dat er geen cursusmateriaal of duidelijke informatie beschikbaar was.

Verwerende partij antwoordt dat verzoekster zelf aangeeft dat er voor tachtig studenten vijf docenten over een drie en een half uur durende les aanwezig waren, wat een gemiddelde van één docent op zestien studenten geeft over de hele lestijd van 3,5 uur per week. Dit lijkt verwerende partij voor de begeleiding van een praktijkvak geen onredelijk gemiddelde. Ter vergelijking geeft zij mee dat een ateliergroep voor een opleidingsonderdeel ontwerpen binnen de faculteit architectuur (per docent) gemakkelijke twintig studenten telt. Het is dus niet *a priori* onmogelijk om met een dergelijke docentenbezetting deze groep studenten te begeleiden.

Verder duidt verwerende partij dat de opleidingsonderdelen ‘biag44 Media – vormvocabularium 2’ (voor studenten bachelor de interieurarchitectuur) en ‘barg44 Medio – vormvocabularium 2’ (voor studenten bachelor in de architectuur) identiek zijn en gelijktijdig worden georganiseerd en door één begeleidingsteam opgevolgd. Het heeft dus voor verwerende partij geen zin om een onderscheid te maken tussen docenten interieurarchitectuur en docenten architectuur. De studenten werden trouwens op basis van het alfabet aan de voormiddag- of namiddaggroep ingedeeld zonder dat het daarbij van belang was of de studenten ingeschreven waren in het architectuur- of het interieurarchitectuurvak.

In tegenstelling tot wat de verzoekster stelt, wordt niet verwacht dat de student zijn of haar werkstuk elke les aan elke docent voorlegt. Wel is het hele team docenten voor elke student over het hele semester beschikbaar en wordt het de studenten ten sterkste aangeraden hun werk – over het semester – met zoveel mogelijk docenten te bespreken. Verzoekster geeft niet aan dat zij haar werk niet of onvoldoende kon bespreken met een docent, wel dat zij nog meer begeleiding had gewenst. De omvang van een begeleiding is voor verwerende partij uiteraard gelimiteerd door de praktische haalbaarheid en de pedagogische noodzaak. Begeleiding heeft tot doel het zelfgestuurde zoekwerk van de student en de zelfkritische houding te ontwikkelen.

Daarnaast zet verwerende partij nog het volgende uiteen:

“De bespreking van het tweede element in het antwoord van de interne beroepsinstantie gaat in op de opmerking dat de begeleiders overbevraagd waren. Daarbij wordt erop gewezen dat de student zelf voor de tweede helft van het semester minstens drie individuele begeleidingen vermeldt. [T.D.R.] geeft ook aan dat beschikbare begeleiding door de studenten niet steeds volledig werd uitgeput. De aanwezigheid van de studenten fluctueerde sterk van lesmoment tot lesmoment waarbij weken van overbevraging van de aanwezige docenten afwisselde met weken met een zwakke aanwezigheid van studenten. Volgens de student zou [T.D.R.] tijdens de feedback na het rapport gezegd hebben dat zij alle docenten had moeten raadplegen en al hun opmerkingen had moeten verwerken in haar werkstuk. Dit is een overtrokken voorstelling door de student van de werking van het opleidingsonderdeel. De docenten stonden voor alle studenten ter beschikking en de student had de vrije keuze van begeleider(s). Er werd de studenten aangeraden om verschillende docenten te raadplegen. De begeleiders komen niet in de plaats van de student en het is op geen enkele manier de bedoeling dat de docenten door een quasi eindeloze begeleiding en correctie uiteindelijk zelf het werkstuk maken. De begeleiding werkt niet op basis van scherp afgelijnde correcties en slaafse opvolging maar op basis van indicaties, voorstellen, aanwijzingen, uitdagingen, vragen, die de student zelf tot een betere prestatie en een beter inzicht moeten brengen.

Het is correct dat voor dit opleidingsonderdeel de docenten geen gebruik maken van een uitgeschreven cursus. De onderwerpen van de deeloefeningen werden aangebracht via collectieve presentaties. De studenten kregen praktische richtlijnen per mail en op het

digitale leerplatform werd ook allerlei relevant materiaal aangeboden (zie bijlage 8). De belangrijkste onderwijsvorm waren de individuele besprekingen (al of niet in groep).”

In haar wederantwoordnota blijft verzoekster bij haar standpunt wat de beschikbaarheid van de docenten betreft. Zij herhaalt verder dat de laatste feedback die zij ontving inhield dat zij geslaagd was in haar beelden. Zij stelt verder dat zij aan alle docenten van Interieurarchitectuur feedback heeft gevraagd, en dat zij niet inziet waarom er nooit toelichting is gekomen over de beschikbaarheid van de docenten Architectuur.

Omtrent de beschikbare informatie stelt verzoekster nog het volgende:

“Op het eind van het Vierde punt spreekt Vicerector over onderwerpen en deeloefeningen die via presentaties aangebracht werd. We hadden nooit een introductie over richtlijnen of algemene gevraagde werken gehad, maar introducties over hoe we kunnen werken met verschillende Media’s in heel korte tijd meestal in 30 minuten.

Vicerector schrijft: “De studenten kregen praktische richtlijnen per Mail en op digitale Leerplatform werd ook allerlei relevante materiaal aangeboden (zie bijlage 8).”

Blijkbaar Vicerector heeft niet alle zelf doorgestuurde bijlagen goed gelezen, want op bijlage 4 van onderwijsinstelling is een Email van ‘[T.D.R.]’ die schrijft “Op Toledo staat geen materiaal. Alle info werd tijdens de les gegeven. Belangrijke mededelingen (concrete afspraken, evaluatiecriteria, etc.) werden via Toledo gemaild aan alle studenten.” (Lees maar bijlage 4 van doorgestuurde bijlagen onderwijsinstelling)

Hierbij stuur ik alle beschikbare documenten op Toledo als bijlage 1.

Alles dat op Toledo staat is een PDF die van ‘[B.M.] Docent van het 2017-2018 was en toen hadden ze een andere opdracht die totaal anders was van dit jaar.

Als een grote tegenspraak de cursusdocumenten op Toledo die via ‘Vicerector’ doorgestuurd is op ‘bijlage 8’ van onderwijsinstelling, bestaat totaal niet en ik kan ze niet terugvinden op Toledo. Op bijlage 8 zie ik een document van ‘3D max’ die totaal niet van ons opdracht is en blijkbaar dit documenten van een andere opleiding of een andere academiejaar is.

Hoe kan de persoon die spreekt als Vicerector niet weet dat we geen enkel materiaal op Toledo hadden en ook ‘3D max’ geen onderdeel van dit vak is. De persoon heeft zelfs niet zelf doorgestuurde bijlagen goed gelezen.”

Beoordeling

In het bovenstaande citaat uit de wederantwoordnota ontwikkelt verzoekster een argument dat niet tegen de bestreden beslissing is gericht. De overweging inzake de beschikbaarheid van cursusmateriaal op het elektronisch platform die verzoekster viseert, komt immers niet uit de bestreden beslissing maar uit de antwoordnota van verwerende partij.

Tegen de antwoordnota kan verzoekster geen middelen ontwikkelen. Bovendien heeft de vicerector in de bestreden beslissing geen motief in die zin vermeld. De vicerector steunt de bestreden beslissing integendeel op de begeleiding die tijdens de lessen werd gegeven.

Verwerende partij moet verder worden bijgetreden in de overweging dat aanwezigheid tijdens de lessen een voorwaarde is om tot een beoordeling te kunnen komen, maar geen garantie dat het ingediende werk ook een slaagcijfer zal krijgen.

Dit argument kan dan ook niet tot de gegrondheid van het middel leiden.

Ten onrechte leest verzoekster in de bestreden beslissing dat zij alle docenten om feedback moet vragen.

Dat is niet wat de vicerector heeft overwogen en verwerende partij betwist die visie ook formeel.

Veelvuldig voeren verzoekende partijen aan dat zij doorheen het jaar onvoldoende begeleiding of feedback hebben gekregen, dan wel feedback die hen – zo later zou blijken: ten onrechte – in de overtuiging heeft gebracht dat een positieve eindbeoordeling in het verschiet lag.

Zoals de Raad reeds herhaaldelijk heeft overwogen, hebben vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca).

Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden,

wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat bewijs levert verzoekster niet.

Dat er geen cursusmateriaal beschikbaar is, moge dan misschien eerder uitzonderlijk zijn en de Raad kan aannemen dat dit bij verzoekster de indruk wekt dat een en ander ‘met de Franse slag’ is georganiseerd, maar het is op zich niet het bewijs van een apert gebrek aan begeleiding tijdens het academiejaar.

Verzoekster geeft zelf aan dat zij van verschillende docenten feedback heeft gekregen. Daarnaast weerspreekt verzoekster niet de opmerking dat op bepaalde ogenblikken de feedbackmogelijkheden ook onderbenut bleven.

In een toelichtende e-mail van docent T.D.R. (stuk 4 administratief dossier), waar verzoekster zelf ook de aandacht op vestigt, wordt bovendien aangegeven dat alle informatie tijdens de les werd gegeven en dat belangrijke mededelingen (zoals concrete afspraken, evaluatiecriteria enz.) via het elektronisch platform werden gemaild.

Het tweede middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Derde middel

Verzoekster beroept zich in een derde middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding en feedback.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt met betrekking tot de vakkennis van de docenten dat zij van T.D.R. enkel les over Photoshop heeft gehad en dat noch hij, noch docent W.V.d.P. een vraag over Sketchup konden beantwoorden, terwijl dat nochtans onderdeel is van het ingeleverde werk.

Zij herhaalt dat zij van docenten M.V., W.V.d.P. en D.H. de mededeling heeft gekregen dat zij geslaagd was voor de beelden. Aangezien de docenten blijkbaar optreden als team met specifieke vakkennis op een bepaald domein, moesten ze volgens verzoekster de evaluatie voor dat specifieke domein doen.

Hierop repliceert verwerende partij in haar antwoordnota het volgende:

“De oefening bestaat uit het ontwikkelen van verschillende grafische architecturale/landschappelijke beelden en die dan te integreren en presenteren op de voor- en achterzijde van een affiche. De student wijst op de volgende passage in het antwoord van de interne beroepsinstantie: “Dit team is samengesteld uit docenten met een bijzondere interesse voor grafische voorstelling in het algemeen en met specifieke vakkennis op een bepaald domein van de voorstellingstechnieken.” Ze stelt dat aangezien bepaalde docenten geen specifieke kennis hebben van een bepaald tekenprogramma (Sketchup) zij de affiche die voor een deel bestaat uit afbeeldingen die met dat programma gemaakt zijn, niet kunnen beoordelen.

De ECTS-fiche geeft als doelstellingen van het opleidingsonderdeel:

Het doel is het verder ontwikkelen van grafische en communicatieve competenties om (interieur)architectuur te communiceren door de middelen en media exploratief en onderzoekend te combineren tot een eigen taal.

Opleidingsspecifieke competenties:

De student kan diversie media combineren.

De student kan een ruimtelijke analyse op verschillende schaalniveaus maken.

De student zet beeldende en grafische vaardigheden in in zijn ontwerpproces.

De student kan een relevant ontwerp genereren vanuit een cultuur- en maatschappelijke analyse.

Zoals blijkt uit de beoordelingsfiche en de toelichting erbij stoelt de beoordeling niet op de inschatting of de student de verschillende technieken correct kan toepassen maar op de beoordeling van de beelden als beelden – quasi onafhankelijk van de gebruikte techniek – en de vaardigheid van de student om die beelden samen te brengen in een nieuw grafisch/typografisch geheel. De beoordeling is dus niet of een student de technische specificaties van een grafische techniek (zoals bijvoorbeeld Sketchup) kent, maar of hij in staat is afgewerkte, leesbare, sprekende, interessante beelden te maken en samen te brengen in een groter geheel. Hoe die beelden specifiek tot stand komen, heeft eigenlijk geen belang. De beoordeling is dus geen beoordeling van de kennis van – bijvoorbeeld Sketchup – maar van de vaardigheid en het oordeelsvermogen om goede beelden te maken en een poster vorm te geven. De grafische kwaliteit van de beelden (afwerkingsgraad, afdrukkwaliteit, resolutie, atmosferisch perspectief, ruimtelijkheid, sfeer, toonwaarden, kleurgebruik, persoonlijkheid, expressiviteit, variatie, compositie, typografie, communicativiteit, ...) stoelt dus niet op het correct toepassen van een techniek

maar op algemenere – transfereerbare – competenties zoals die in de ECTS-fiches zijn opgenomen.

Dat een docent zich niet geroepen voelt om bepaalde grafische technieken toe te lichten en daarvoor doorverwijst naar een andere collega neemt niet weg dat die docent grafisch onderlegd is en in staat is beelden en affiches te beoordelen. De vraag is dus niet of een student de ‘knopjes’ van Sketchup weet staan, maar of hij grafisch kan communiceren. Los daarvan wordt de beoordeling steeds besproken en gedragen door het team.”

In de wederantwoordnota voegt verzoekster geen nieuwe elementen ter zake bij.

Beoordeling

De Raad begrijpt dat het verzoekster kan bevreemden dat niet alle docenten deskundig zijn in alle specifieke softwaretoepassingen die bij de totstandkoming van het werk kunnen of moeten worden gebruikt, maar dit betekent niet dat er een gebrek aan begeleiding is geweest of dat de beoordeling van het eindproduct geschiedde buiten de deskundigheid van de docenten.

Verwerende partij stipt met voldoende overtuiging aan dat het opleidingsonderdeel ‘Media – vormvocabularium 2’ toeleidt naar een artistiek (“grafisch/typografisch”) werk. Dit blijkt ook uit enerzijds de ECTS-fiche en anderzijds de motieven die de quoterings (stuk 6 administratief dossier) ondersteunen. In die motieven wordt verzoekster geen gebrek aan kunde in of vaardigheid met een welbepaalde tool verweten, maar wordt integendeel een louter artistiek-inhoudelijke beoordeling gemaakt.

Wat ten slotte het argument betreft dat de verschillende docenten op het einde van de lessen zouden hebben aangegeven dat verzoeksters werk voldeed, merkt de Raad op dat verzoekster in haar intern beroep ter zake het volgende heeft uiteengezet:

“Volgens [M.] mijn allerlaatste poster was geslaagd in beelden (hij heeft dat letterlijk gezegd) hij vond mijn beelden goed genoeg van kwaliteit en ook hoeveelheid van mijn beelden dat van alle workshops had ik genoeg beelden gehad.

Volgens [M.] moest ik 3 van mijn beelden aanpassen en ook proberen een link vinden tussen twee posters en letters van voorblad van mijn poster verkleinen, voor de rest vond hij mijn posters interessant. Hij zei ook dat het interessant is dat een van mijn posters in het zwart en wit is en de andere in het kleur.

Wat hij aangeraden heeft aan mij was om via hetzelfde fonttype op voorblad van poster en ook tweede poster proberen om een link te maken tussen twee posters.

Volgens [W.] was het ook het meest van mijn beelden goed genoeg en moest ik alleen maar een paar van beelden aanpassen en ook een link vinden tussen twee posters.”

De Raad stelt vast dat zelfs wanneer verzoekster de commentaar van de docenten correct weergeeft – zij wordt ter zake alleszins door verwerende partij niet tegengesproken – er nog heel wat aanpassingen nodig waren. Dat één docent (die op de ECTS-fiche niet staat vermeld) een concept ‘interessant’ vindt, betekent nog niet dat het geheel van het werk een slaagcijfer zal krijgen.

Dat dit opleidingsonderdeel – en de beoordeling ervan – geen exacte wetenschap is, weet verzoekster zelf ook, getuige waarvan haar opmerking dat de docenten niet steeds op dezelfde lijn zaten.

Terecht wijst verwerende partij er bovendien op dat de begeleiding tijdens het academiejaar niet mag worden opgevat als een garantie dat bijsturingen worden opgelegd tot een resultaat voorligt dat als ‘voldoende’ wordt beoordeeld.

Het derde middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019, waarbij het intern beroep van verzoeker wordt verworpen en de examentuchtbeslissing houdende een examencijfer van 0/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ en een verplichte deelname aan de tutorial ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Mathematics’. Hij geniet bepaalde examenfaciliteiten.

Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’. Voor dit opleidingsonderdeel moet verzoeker het boek ‘Random Matrices and the Six Vertex Model’ lezen en daarover een rapport schrijven en een presentatie geven.

Voor het rapport wordt een deeltijfer van 5/20 toegekend, voor de presentatie 13/20; samen leidt dit tot een examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel.

Bij de beoordeling van het rapport is de opleiding van oordeel dat de ingediende tekst voor meer dan 90% bestaat uit letterlijk overgeschreven passages.

Verzoeker wordt uitgenodigd voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, die op 5 juli 2019 het volgende beslist:

“ (...)

Het rapport is ondermaats. [Verzoeker] verwijst in zijn voorwoord weliswaar duidelijk naar het boek dat hij moest lezen, maar het rapport is voor meer dan 90% een letterlijk overschrijven van passages uit het boek dat hij moest lezen (vooral chapters 4 en 6 uit het boek en delen van chapters 7-8-9). Hij kreeg voor dit rapport een score van 5/20 van zijn begeleider. Samen met de score van 13/20 voor de presentatie behaalde hij voor dit OPO een 9/20.

Na overleg met de examencommissie en [I.P.] (deskundige plagiaat van de Faculteit Wetenschappen) werd besloten om [verzoeker] uit te nodigen voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, zodat hij de kans heeft om de situatie uit te leggen. Op dit gesprek waren aanwezig: de beperkte examencommissie (voorzitter, secretaris, ombuds) en was [verzoeker] aanwezig, bijgestaan door Christophe Vangeel (raadsman). De psychische omstandigheden van [verzoeker] kwamen ter sprake en het bleek dat [verzoeker] de taakomschrijving van het maken van een rapport niet goed begrepen heeft en dat hij van oordeel is dat er voldoende verwezen werd naar het boek in zijn inleiding.

Diezelfde dag heeft de beperkte examencommissie dit vermoeden van plagiaat besproken met [I.P.] en [I.G.], plagiaatexperten van de Faculteit Wetenschappen.

Op 5 juli 2019 is de examencommissie bijeengekomen om dit vermoeden van plagiaat te bespreken en zich te beraden over een gepaste sanctie. De examencommissie stelt vast dat er inderdaad plagiaat werd gepleegd. De volgende scores werden gegeven volgens het modelschema van de KU Leuven

- Aard van het plagiaat score 1. De bron werd vermeld in de inleiding van het rapport maar de bron werd te letterlijk overgenomen.
- Omvang van het plagiaat score 3. Meer dan 90% (eerder 95%) van het boek werd letterlijk overgeschreven.
- Ervaring van de student score 3. Hij is student in zijn laatste jaar master of mathematics, hij heeft reeds een masterdiploma behaald en bovendien heeft hij vorig academiejaar reeds een sanctie gekregen voor plagiaat voor een ander OPO

Rekening houdend met verzachtende psychische omstandigheden maar ook met de bezwarende omstandigheid van recidive, heeft de examencommissie besloten om de volgende sanctie op te leggen (sanctie 3 uit de lijst van 7 mogelijke sancties)

[Verzoeker] krijgt een nul op het opleidingsonderdeel GOV75A 'Advanced Reading Course in Mathematics'

Deze sanctie geldt voor de tweede examenperiode (juni 2019). [Verzoeker] heeft de mogelijkheid op herkansing in de derde examenperiode 2019. Hij moet dan zowel de presentatie als het rapport herdoen. Bovenop deze sanctie vraagt de examencommissie een verplichte deelname aan de tutorial 'Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen' [...]. Die gaat gepaard met een toets waarop je 80% moet halen. [Verzoeker] moet het certificaat dat hij behaalt na deze toets indienen bij de examencommissie van de master of mathematics voor het begin van de derde examenperiode (19 augustus 2019)."

Tegen deze beslissing stelt verzoeker met een e-mail van 10 juli 2019 het volgende intern beroep in:

"[Verzoeker] is een student met een ernstige autistische beperking en een geschiedenis van langdurige zware psychose. De faculteit en de betrokken docenten zijn hiervan zeer goed op de hoogte.

Eén van de typische gevolgen van de beperkingen is het vaak niet of onvoldoende begrijpen van vragen of opdrachten, alsook het kopiëren van het gedrag van andere studenten en academici. Dit heeft reeds in het verleden aanleiding gegeven tot problemen alsook zelfs een sanctie wegens fraude.

Men zou dus verwachten dat men in het kader van de beperkingen, maar zeker ook in de begeleiding van [verzoeker] hieromtrent zeer waakzaam is.

Dit blijkt echter niet het geval te zijn.

In huidig voorliggend geval kreeg [verzoeker] de opdracht om het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex Model' van Bleher en Liechty te *doorwerken*.

[Verzoeker] heeft zijn rapport ingediend ten voorlopige titel op 11 juni – zonder dat hieromtrent een opmerking werd gegeven.

[Verzoeker] kreeg geen enkele inhoudelijke of andere feedback, ook niet na het inzenden van een tweede voorlopige versie op 20 juni.

Enkel kreeg hij op 21 juni te horen dat men het een goed werk vond, n.a.v. het volgende mailtje:

[...]

Geachte docent,

In de bijlage [vindt] u een voorlopige versie van mijn tekst voor de advanced reading course. Het is mogelijk dat ik hier nog enkele aanpassingen aan doorvoer. We hebben morgen toch een afspraak om 14u, dus misschien kunnen we het er dan even over hebben. Als u al eerder bedenkingen wil uiten, zal ik deze zeer graag ontvangen van u.

Met vriendelijke groeten,

[...]

[Verzoeker] heeft dit rapport finaal ingediend op 24 juni alsook mondeling met succes op 26 juni (en met een slaagcijfer van 13/20) verdedigd.

[Verzoeker] heeft zich dus wel degelijk verdiept in de materie en snapt deze – hetgeen de professor ook erkende tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Ook op de verdediging was er vooralsnog geen sprake van enige probleem.

Desalniettemin kreeg hij later een bericht dat hij voor het schriftelijke rapport slechts het cijfer van 5/20 zal behalen en dit omwille van het feit [dat] [verzoeker] deze opdracht verkeerd heeft opgevat.

Pas laat na het indienen van zijn eindrapport meende men plots dat [verzoeker] geen eigen inbreng of bespreking heeft gemaakt van het boek. [Verzoeker] heeft het werk eerder overgeschreven (en verbeterd), dan er een rapport van gemaakt.

Tevens kreeg hij de melding dat men dit voor de beperkte examencommissie zou brengen. Het resultaat hiervan – na [verzoeker] te hebben gehoord – is samen te vatten als volgt [...]

[Verzoeker] kan zich hier niet mee akkoord verklaren en wel om de volgende redenen.

Er is geen sprake van plagiaat.

De KUL definieert plagiaat als het woordelijk of bijna woordelijk overnemen van andermans teksten (of onderdelen ervan) ongeacht het soort bron (ook digitale bronnen al dan niet via het internet) zonder het aangeven van een citaat (bijvoorbeeld via aanhalingstekens) en/of zonder adequate bronvermelding,

In casu is er geen sprake van inadequate bronvermelding of het niet correct citeren. De bestreden beslissing bevestigt overigens dat er duidelijk wordt verwezen door [verzoeker].

[Verzoeker] heeft ook op geen enkel ogenblik verhuld wat hij deed.

Plagiat en een gebrek aan eigen inbreng mogen daarbij niet met elkaar verward worden. Een student die zijn werk voornamelijk bouwt op teksten van anderen, maar de bronnen daarbij (correct) vermeldt, schiet enkel schromelijk tekort aan de vereiste van de eigen inbreng en kan op basis daarvan een tekort behalen. (R.Stvb. 18 augustus 2015, 2015/139).

Het cijfer van 5/20 wordt dus niet betwist, wel de 0/20 en de bijhorende sanctie van het volgen van de tutorial.

De hele faculteit is al jaren op de hoogte van de ernstige beperkingen van [verzoeker].

Het is dan ook bevreemdend dat men [verzoeker] dienaangaande niet beter begeleidt en dat men pas na het meermaals indienen van het werk vaststelt dat er zich een manifest probleem stelt.

Het zagezegde plagiaat is dermate manifest (volgens de beslissing 90% gelijkenis), dat men dit heeft laten passeren tijdens de voorbereidende fase van het eindrapport.

Als het probleem van die orde is als men heden voorhoudt, is het niet ernstig te noemen dat men thans voorhoudt dat men tijdens de begeleiding niets doorhad, n.a.v. de te leveren feedback.

Niet enkel binnen het kader van de beperking van [verzoeker], maar ook binnen het kader van de na te streven integriteit kan men zich vragen stellen bij het aandeel van de diverse actoren.

Evident is [verzoeker] de eindverantwoordelijke, maar het moge duidelijk zijn dat hij de opdracht niet correct heeft opgevat en zich werkelijk van geen kwaad bewust was (hij had immers correct gerefereerd).

Ook de andere actoren hebben in het proces een verantwoordelijkheid:

[...]

Dat deze actoren ook in de reading course en de begeleiding daarvan ook hun aandeel hebben is duidelijk a.d.h.v. het volgende bericht:

[...]

Subject: RE: advanced reading course in mathematics and student seminar in mathematics

Beste [verzoeker]

Voor de vakken 'advanced reading course' en 'student seminar' moet je inderdaad met de promotor afspreken.

We maken best deze week een afspraak

Woensdag namiddag en donderdag heel de dag ben ik (voorlopig) beschikbaar.

[W.V.A.]

Men zou dus mogen verwachten dat in het kader van de ingeleverde versies van [verzoeker] men hem had gewezen op de manifest verkeerde insteek in het uitwerken van het rapport en de vermeende plagiaatproblematiek.

Er is in casu geen feedback geweest, laat staan adequate.

Thans houdt men voor dat men tijdens de begeleiding niet in staat was het probleem te detecteren omdat het bewuste boek dat besproken werd in het bezit zou zijn van [verzoeker].

Men schrijft op 1/7/2019:

"Ik heb ondertussen ook je rapport gelezen en vergeleken met het boek "Random Matrices and the Six Vertex Model".

Tot mijn groot ongenoegen heb ik moeten vaststellen dat je volledige passages uit Hoofdstuk 4 en Hoofdstuk 6 letterlijk hebt overgeschreven en dat je delen van Hoofdstukken 7-8-9 hebt overgeschreven voor de andere regimes.

Dat is ontoelaatbaar en wordt beschouwd als een vorm van plagiaat.

Een masterstudent moet in staat zijn om te rapporteren over dat boek zonder daarbij alles over te schrijven. Wat je moet doen is in je eigen bewoordingen en stijl een samenvatting schrijven van de belangrijkste resultaten in het boek zonder dat je het boek opendoet terwijl je aan het schrijven bent. Vooraf moet je natuurlijk wel een selectie maken van welke stellingen en resultaten belangrijk zijn en sommige formules mag je natuurlijk overnemen uit het boek, maar het verhaal rond die

resultaten moet van [jou] komen. Wat voor zin heeft het om alles uit het boek letterlijk over te schrijven?

Ik heb dit niet eerder kunnen vaststellen omdat jij mijn exemplaar van het boek hebt, maar ik heb een ander exemplaar kunnen vinden bij mijn collega Prof. [K.].

Ik kan je dan ook geen goede score geven op het rapport. Ik heb een 5/20 doorgegeven aan de coördinator van de ‘Advanced Reading Course’ (Prof. [M.Z.]).”

Hieruit blijkt eigenlijk dat men pas op 1/7 het rapport gelezen heeft, nà de presentatie, en nadat de voorlopig ingeleverde versie(s) dus NIET gelezen is/zijn. Hetgeen ook verklaart waarom [verzoeker] geen feedback heeft gekregen.

Concrete begeleiding was dus afwezig en de actoren hebben hun taak in het kader van de begeleiding niet uitgevoerd zoals nochtans voorzien in het kader van het streven naar integriteit.

Tevens blijkt hieruit dat men pas nu de opdracht duidelijk uitlegt aan [verzoeker].

Men stelt zich terecht de vraag wat voor zin het heeft om een boek letterlijk over te schrijven. Dat is nu net de problematiek van het autisme die naar voren komt.

Dat er miscommunicatie kan zijn ontstaan wat betreft de opdracht, blijkt ook uit een mail van dezelfde professor:

[...]

Beste [M] (en [A.])

[Verzoeker] volgt de ‘reading course’ maar moet nog een rapport indienen van zijn werk en een presentatie geven over dat werk. Hij heeft het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex model’ van Pavel Bleher en Karl Liechty bestudeerd en zal daarvan enkele hoofdstukken grondig doorwerken.

De bedoeling is dat hij zijn rapport zal indienen op 23 juni en dat hij een presentatie/seminarie zal geven op woensdag 26 juni. Dan is dat nog op tijd om door te geven als score aan de faculteit.

Men kan zich de vraag stellen, wat men bedoelt met ‘enkele hoofdstukken grondig DOORWERKEN’. In ieder geval verschilt deze omschrijving, van deze die men nu op 1/7 aangeeft.

De initiële opdracht maakt ons niet veel wijzer:

From: [W.V.A.]

cc. [...] [verzoeker]

[...]

Dear [M.]

I have two master students that will take the ‘advanced reading course’. This is what we have in mind for them.

[Q.V.B.] will attend a school in Bilbao from November 19 to November 23, where three course[s] will be given (one by [A.K.]). He will attend the three courses and make a (substantial) written report that will be evaluated by me and [A.]. [...]

[Verzoeker] will be reading a recent monograph ‘Random matrices and the six vertex model’ by Pavel Bleher and Karl Liechty [...] and the corresponding research papers [...]

[Verzoeker] will give an oral presentation and write a substantial report, which will both be evaluated by [A.] and me.

In het kader van de autisme problematiek van [verzoeker] is het dus niet verwonderlijk dat hij de opdracht verkeerd (letterlijk) begrepen heeft en het boek enkel doorwerkt heeft.

Verder stelt men dat dit alles onopgemerkt is kunnen gebeuren omdat het bewuste exemplaar van het boek niet aanwezig zou zijn geweest. Nochtans wordt hiervan geen melding gemaakt naar aanleiding van het indienen van de twee voorlopige versies en blijkt uit het eigen schrijven van de professor dat een ander exemplaar van het boek gewoon een bureau verder ligt.

Het boek in kwestie is bovendien gepubliceerd door de American Mathematical Society en de pdf is tegen betaling beschikbaar op de website van de AMS. Ook zijn er tal van andere mogelijkheden om het boek online te raadplegen.

De vraag is maar hoe men verzoeker degelijk en zorgvuldig kon begeleiden en feedback geven als men het bewuste boek – zagezegd – niet bij zich heeft terwijl men de voorlopige versies van het rapport van [verzoeker] aan het bekijken is?

De waarheid is wellicht dat men deze versies van [verzoeker] niet bekeken heeft en er geen begeleiding of feedback is geweest.

Het lijkt bovendien eerder onwaarschijnlijk dat dit boek niet in de database van Turnitin zou zitten, zoals Professor [W.V.A.] beweerde. Hij zei ook dat het hem zou verbazen als de paper online te vinden zou zijn aangezien Turnitin daar een groot deel van zijn bronnen haalt. Hij was dus niet zeker. Dat iets zo fundamenteel als publicaties van de AMS niet in de database van Turnitin zou zitten, terwijl dit veel in de Angelsaksische wereld gebruikt wordt, is behoorlijk onwaarschijnlijk.

Verzoeker zou om deze reden het Turnitin rapport willen zien.

Verzoeker heeft zelf de .docx versie van het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ van Bleher en Liechty 1-op-1 vergeleken met de .docx file van de finale versie van zijn eigen verslag via Plagiarism Checker X Pro en hier kwam 87% uniqueness van zijn verslag uit. Dit programma vergelijkt enkel tekst en geen wiskundige symbolen, maar de beschuldiging van plagiaat was gestoeld op het feit dat verzoeker ‘de tekst van het boek letterlijk had overgeschreven’ terwijl formules overnemen geen probleem was.

Verzoeker zou dus ook tegen de beschuldiging van professor [W.V.A.] dat ‘hele passages letterlijk overgenomen zouden zijn’ enig voorbehoud willen maken.

Verzoeker veronderstelt dat Turnitin nog een enigszins ander resultaat kan geven, maar denkt eerlijk gezegd niet dat dat heel verschillend gaat zijn. Een van de redenen dat men met zulke automatische plagiaatcheckers is gaan werken is om het proces van plagiaatdetectie te objectiveren, maar in het geval van verzoeker gaat men gewoon helemaal voorbij aan wat Turnitin indiceert, nl. een zeer laag niveau van ‘plagiat’, zoals professor [W.V.A.] zelf aangaf tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Nogmaals echter: het gaat niet louter over de gelijkenis, maar natuurlijk ook over de manier waarop men verwijst en dat is in casu correct gebeurd.

In het kader van het belang van verzoeker bij huidig beroep dient nog het volgende te worden opgemerkt.

Verzoeker verwijst in eerste instantie naar artikel 81 paragraaf 2 van het OER van de KU Leuven:

“Student[en] slagen voor een masteropleiding of een specifieke lerarenopleiding als zij:

a) ofwel voor alle opleidingsonderdelen van de opleiding binnen het diplomacontract of het diploma-examencontract vrijgesteld of geslaagd zijn, dat wil zeggen ten minste 10/20 of de beoordeling ‘geslaagd’ behalen;

b) ofwel voldoen aan de beide volgende voorwaarden:

voor de opleiding als geheel ten minste 68% als gewogen percentage behalen;

in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behalen op een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is.”

Verzoeker heeft dit semester 14/20 behaald op het vak Student Seminar in Mathematics. De masterthesis en de advanced reading course zijn de enige ‘vakken’ waarvoor hij nog moet slagen om deze master te behalen. Bovendien is zijn percentage (als men rekening houdt met het feit dat hij de masterthesis nog moet indienen en dat het cijfer voor de advanced reading course geen 0/20 is, maar een 9/20) een stuk boven 68%, eerder rond 75% dan rond 70%. Als hij dus een 9/20 zou gekregen hebben voor de advanced reading course, had hij dat gewoon zo kunnen laten en alleen de masterthesis moeten indienen.

Bovendien staat in artikel 89 paragraaf 3 van het examenreglement:

‘Indien men in hetzelfde academiejaar een onvoldoende herneemt, behoudt men het eerst behaalde resultaat als dat beter is dan het resultaat van het hernomen examen.’

Verzoeker zou, als hij dat zou willen, zijn verslag kunnen herwerken (om een hogere score te behalen) terwijl de 9/20 behouden blijft in de wetenschap dat als hij dan toch een slechter cijfer krijgt in tweede zit, hij alsnog geslaagd zou zijn.

Men zal willen begrijpen dat het gezien het vorige toch veel comfortabeler is om een 9/20 te hebben in eerste zit dan een 0/20.

Bovendien staat in artikel 84 het volgende over plagiaat:

“Elk gedrag van individuele studenten waardoor zij een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van henzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of onmogelijk pogen te maken, wordt als een onregelmatigheid beschouwd die aanleiding kan geven tot een aangepaste sanctie.

Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

Professor [W.V.A.] heeft tijdens het gesprek met hem tijdens de bijeenkomst van de beperkte examencommissie gezegd dat men van mening was dat verzoeker op inhoudelijk vlak begreep waarover de materie handelde en dat verzoeker alles begreep wat hij had neergeschreven in het verslag omdat ze dat hadden kunnen afleiden uit de presentatie die verzoeker had gegeven en uit het feit dat hij hun vragen toen correct beantwoord had. Verzoeker denkt dus niet dat hij een juist oordeel van de examinatoren omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van zichzelf onmogelijk heeft gemaakt.

[W.V.A.] vond wel dat er ‘problematisch was overgeschreven uit het boek’. Hij zei echter ook dat verzoeker correct gerefereerd had en dat er sprake was van adequate bronvermelding. Men kan bijgevolg niet spreken over plagiaat als we de definitie in de bovenstaande passage hanteren.

Als verzoeker zelf een plagiaatchecker gebruikt om de pdf van het boek en de pdf van Zijn verslag te vergelijken, krijgt hij als resultaat dat slechts een fractie van datgene wat vermeend identiek is, effectief identiek is.

Verzoeker wijst er ook op – cf. zijn beperking – dat de auteurs van het boek ‘Random Matrices and the SixVertex Model’ (Bleher en Liechty) in hun boek ook werk van anderen of zichzelf hebben overgenomen ‘op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm’, nl. uit de publicaties (van Fokin, Bleher en Liechty) (en vele andere). Verzoeker heeft het dan o.a. over hoofdstuk 6, 7 en 8. In het begin van hoofdstuk 6 staat slechts een verwijzing naar de paper van Fokin, maar voor de rest is er doorheen dit hoofdstuk geen verwijzing naar stukken die al dan niet letterlijk zijn overgenomen uit de paper van Bleher

en Fokm. In de hoofdstukken 7 en 8 doet zich hetzelfde voor en hier verwijst men zelfs niet naar de eerdere publicaties. Er zijn wel referenties voor de inhoud van deze hoofdstukken terug te vinden in de refertelijst, maar dat is bij het verslag van verzoeker evengoed het geval. Het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ staat zowel in het voorwoord als in de refertelijst van zijn verslag vermeld. De auteurs van het boek hebben tevens ook stukken van hoofdstuk 4 letterlijk overgenomen uit eerdere papers. Als men de regels rond plagiaat op hen toepast zoals men die blijkbaar op verzoeker wil toepassen, valt dit ook onder plagiaat.

Om al deze redenen vraagt verzoeker u om de opgelegde tuchtstraf te herzien en hem het toegekend cijfer van 5/20 te laten behouden.”

De interne beroepsinstantie hoort verzoeker en zijn raadsman op 15 juli 2019, en komt op 22 juli 2019 tot de volgende beslissing:

“(..)

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik motivatie opgevraagd bij de examencommissie. Professor [W.V.A.] is promotor van uw masterproef en deed in die functie ook de opvolging voor *Advanced Reading Course in Mathematics*. Wekelijks was er een bijeenkomst tussen u en de professor, maar dit ging met name over de masterproef. Op die wekelijkse afspraken had u zelf ook zelden opmerkingen of vragen over de reading course, maar vroeg u vooral uitleg over uw masterproef.

De deadline voor het rapport werd op 7 juni gezet. Maar u vroeg uitstel en kreeg die tot 23 juni.

U diende inderdaad twee voorlopige versies in (op 11 juni en 20 juni). U verwachtte echter dat professor [W.V.A.] op 11 juni in de namiddag al feedback zou hebben over uw tekst want u had dan een afspraak om 14u. De professor heeft dan snel de tekst doorgenomen maar heeft die niet kunnen vergelijken met het boek. De ingediende tekst leek in orde en de professor moedigde u aan om de tekst helemaal af te werken tegen de volgende bijeenkomst (op 21 juni). Op die bijeenkomst werd vooral de presentatie die u zou geven (op 26 juni) doorgenomen en was er niet voldoende tijd om ook de tekst nog eens te overlopen. Het late indienen van het rapport gaf de professor dus niet voldoende tijd om feedback te geven. Het probleem van gelijkenis tussen rapport en boek werd niet eerder vastgesteld omdat u in het bezit was van het exemplaar van het boek van de professor.

De examencommissie is van mening dat er wel degelijk sprake is van plagiaat. U verwijst in het begin inderdaad naar de bron maar u schrijft het bijna letterlijk over. Turnitin geeft een similariteit van 34% maar het boek is niet aanwezig in de database van Turnitin. De beslissing van de examencommissie is dan ook niet gebaseerd op het Turnitin rapport. Een manuele vergelijking tussen het rapport en het boek geeft aan dat meer dan 90% (eerder 95%) van het rapport letterlijk werd overgeschreven uit het boek. Een student in de tweede fase van de master, die reeds een masterdiploma heeft behaald en die vorig jaar ook reeds gesanctioneerd werd voor plagiaat, zou moeten weten dat overschrijven van een bestaand boek geen leerdoelstelling is van een masteropleiding.

Bij het bepalen van de sanctie heeft de examencommissie rekening gehouden met recidive (u kreeg vorig jaar ook sanctie 3 voor plagiaat op een ander opleidingsonderdeel) en een zwaardere sanctie (sanctie 5) werd niet gegeven vanwege verzachtende omstandigheden (autisme).

Mijn beoordeling

Ik ben het met u eens dat de kwestie van plagiaat eerder aan het licht had kunnen komen indien professor [W.V.A.] in de gelegenheid was om het werk eerder te beoordelen. Dit ontslaat een student evenwel niet van de verplichting om verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn eigen definitief werk. Het is de opdracht van de instelling om studenten tijdens de opleiding te informeren over de regels wat betreft plagiaat en wetenschappelijke integriteit. De eindverantwoordelijkheid voor een ingediend werk daarentegen ligt bij de student.

Dit brengt me bij de plagiaatkwestie. Volgens u werd er adequaat gerefereerd en kan er aldus geen sprake zijn van plagiaat. U relativeert ook het percentage van overlap tussen het ingediend werk en de bron. Zelfs indien het zo is dat er een overlap is van 87% zoals uw plagiaat checker aangeeft, is dat erg veel. Dat zijn terecht onrustwekkende proporties. Er werd dan wel in de inleiding verwezen naar de bron, maar doorheen de tekst moet het altijd duidelijk zijn welke delen afkomstig zijn van de bron en welke delen eigen inbreng zijn. Daarom zijn er ook duidelijke regels voor het citeren van een bron. Citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) zijn verplicht toe te voegen, alsook de bron meteen na het citaat. Dit is te lezen in de facultaire nota wetenschappelijke integriteit [...] en in het evaluatieschema voor plagiaat [...]. Dit heeft u nagelaten. Het feit dat andere auteurs deze regels ook niet volgen, wat ik kan bevestigen noch ontkennen, is geen excuus voor uw eigen nalatigheid. Ik ben het dus niet met u eens wanneer u zegt dat er adequaat gerefereerd werd.

Het toevoegen van citaatmarkeringen had de verwarring rond de opdracht ook vroeger aan het licht gebracht. Bij het snel doornemen van de tekst zou professor [W.V.A.] meteen zien dat de opdracht niet werd uitgevoerd zoals verwacht wegens het grote aantal uitgebreide citaten. Hiervoor zou hij geen exemplaar van het boek nodig hebben.

Ik concludeer aldus dat er sprake is van plagiaat en volg volledig de beoordeling zoals die werd gemaakt door de examencommissie wat betreft de aard en omvang van het plagiaat, uw ervaring als student, de verzachtende omstandigheden en het feit dat u reeds eerder werd gesanctioneerd wegens onregelmatigheden. Ik bevestig ook de sanctie van 0/20 voor het opleidingsonderdeel en het opleggen van de tutorial die gepaard gaat met een toets. Gelieve hiervoor de instructies zoals gecommuniceerd door de examencommissie te volgen.

Ik begrijp dat dit niet de beslissing is waarop u gehoopt had. U maakte een vergissing die ernstige gevolgen met zich meebrengt, maar zoals u weet gaat de KU Leuven niet lichtzinnig om met wetenschappelijke integriteit. Ik hoop van harte dat u door deze vergissing meer aandacht zult besteden aan de aspecten van wetenschappelijke integriteit en de valkuilen van plagiaat. Deze staan los van de opdrachten die u krijgt en gelden dus steeds. Wanneer u twijfelt neem dan contact op met het didactisch team zodat onduidelijkheden en vergissingen geen kans krijgen zich door te zetten in uw werk.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep – ambtshalve exceptie

Verzoeker duidt als voorwerp van zijn beroep aan, de beslissing van de vicerector voor zover deze de nulquotering voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ bevestigt én de verplichting oplegt om een tutorial te volgen.

Artikel 86, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2018-2019 voorziet in de volgende examentuchtsancties:

“§2.

Op grond van een bij het examen begane onregelmatigheid kan de examencommissie onverminderd art. 90, §2 bij de beraadslaging of in een vervroegde bijeenkomst beslissen dat de betrokken studenten:

1° het examen op een ongeldige wijze hebben afgelegd en het opnieuw moeten afleggen op een door de faculteit te bepalen tijdstip;

2° een aangepast cijfer krijgen op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of van een onderdeel ervan;

3° een 0 krijgen op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of van een onderdeel ervan;

4° een 0 krijgen voor enkele of alle opleidingsonderdelen waarvoor zij in de betrokken examenperiode een examen hebben afgelegd;

5° afgewezen worden voor een of meer opleidingsonderdelen uit de opleiding waarin de onregelmatigheid werd vastgesteld. In dat geval krijgen deze studenten voor die examenperiode een 0 voor de betrokken opleidingsonderdelen en kunnen ze pas ten vroegste in het volgende academiejaar opnieuw aan een examen over deze onderdelen deelnemen;

6° afgewezen worden voor de opleiding waarin de onregelmatigheid werd vastgesteld. In dat geval kunnen deze studenten zich ten vroegste opnieuw inschrijven voor het volgende academiejaar. De afgewezenen krijgen een 0 voor alle opleidingsonderdelen waarvoor zij in de betrokken examenperiode een examen hebben afgelegd. Deze sanctie kan slechts op grond van een zeer ernstige onregelmatigheid worden uitgesproken; over de ernst van de onregelmatigheid oordeelt de examencommissie;

7° het recht tot inschrijving voor een eerstvolgend academiejaar of de eerstvolgende twee academiejaren verliezen. Deze sanctie geldt voor alle opleidingen aan de KU Leuven en kan enkel uitgesproken worden in combinatie met een afwijzing voor een opleiding.

In samenhang met de sancties 2° tot 7° kan de examencommissie bovendien beslissen dat de regel van behoud van het hoogste examenresultaat vervalt.

In samenhang met de sancties 3° tot 7° kan de examencommissie de betrokken studenten eveneens opleggen het betrokken werkstuk op basis van bepaalde suggesties grondig te herwerken dan wel op basis van een nieuw onderwerp uit te werken.

In geval van feiten die te maken hebben met de ongeoorloofde overname van teksten, kan de examencommissie aan de sancties een verplichte deelname aan een zelfstudiemodule of andere vormen van bijscholing koppelen met betrekking tot plagiaatpreventie.”

Hieruit volgt dat de verplichte deelname aan de tutorial geen autonome examentuchtsanctie is, maar een maatregel die (enkel) samen met, en dus als accessorium van, een examentuchtsanctie kan worden opgelegd.

Deze maatregel valt als dusdanig buiten de bevoegdheid van de Raad.

Het beroep is onontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de verplichting om de tutorial te volgen.

B. Ontvankelijkheid van de middelen

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat de inhoud van het beroep grotendeels identiek is aan deze die reeds in het interne beroep aan bod kwam, zonder dat hierbij wordt ingegaan op de concrete argumentatie die vermeld wordt in de bestreden beslissing. Daar het voorwerp van de huidige procedure niet de initiële examentuchtbeslissing is, maar enkel de beslissing van de interne beroepsinstantie, is verwerende partij van oordeel dat het beroep enkel als ontvankelijk kan worden beschouwd in zoverre dat dit effectief reageert op de inhoud van de interne beroepsbeslissing.

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker deze exceptie. Hij stelt enerzijds dat zij niet raakt aan de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep en anderzijds dat zij ongegrond is, aangezien de interne beroepsinstantie voor haar motieven steunt op deze van de examencommissie en bovendien verzoekers argumenten niet echt werden beantwoord.

Beoordeling

De door verzoeker opgeworpen middelen vormen een kritiek op de bestreden beslissing. Verzoeker verwijst doorheen de middelen ook uitdrukkelijk naar de overwegingen van de vicerector als beroepsinstantie.

De exceptie wordt afgewezen.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op een schending van artikel 84 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

In dit eerste middel voert verzoeker aan dat er geen sprake is van plagiaat. Hij verwijst naar artikel 84 van het onderwijs- en examenreglement ter zake:

“Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

In casu is er volgens verzoeker geen sprake van inadequate bronvermelding of het niet correct citeren. Verzoeker stelt ook op geen enkel ogenblik te hebben verhuuld wat hij deed. Plagiaat en een gebrek aan eigen inbreng mogen, zo zet verzoeker uiteen, niet met elkaar verward worden. Een student die zijn werk voornamelijk bouwt op teksten van anderen, maar de bronnen daarbij (correct) vermeldt, schiet enkel schromelijk tekort aan de vereiste van de eigen inbreng en kan op basis daarvan een tekort behalen.

Verzoeker betwist niet het initiële examendeelcijfer van 5/20, maar wel de examentuchtbeslissing die de score herleidt tot 0/20.

Verzoeker stipt verder aan dat de verantwoordelijke docent tijdens het gesprek van 4 juli 2019 met de beperkte examencommissie heeft gemeld dat hij uit de presentatie van verzoeker kon

afleiden dat verzoeker de materie inhoudelijk onder de knie had en dat verzoeker begreep waarover hij het had. Verzoeker had de vragen toen ook correct beantwoord. Verder was er volgens de docent sprake van een adequate bronvermelding. Gelet daarop, en op de bovenstaande definitie, kan men volgens verzoeker bijgevolg bezwaarlijk van plagiaat spreken.

Verzoeker merkt nog op dat uit een eigen vergelijking middels plagiaatsoftware een overeenkomst van slechts 21% is gebleken (met in acht name van de bibliografie), zodat het percentage in de bestreden beslissing in twijfel wordt getrokken.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoeker in zijn argumentatie geheel voorbijgaat aan de inhoud van de bestreden beslissing. De interne beroepsinstantie vermeldt daarin immers precies dat de vaststelling van plagiaat niet via Turnitin gebeurde, maar wel op basis van een manuele vergelijking door een mededocent, collega van prof. W.V.A., van de inhoud van het rapport dat verzoeker indiende met het boek ‘Random Matrices and the Six-Vortex Model’. Het door verzoeker geciteerde percentage van 87% dat vermeld wordt in de interne beroepsbeslissing is dan net een verwijzing naar een percentage dat verzoeker zelf vermeldde in zijn intern beroep.

Verwerende partij attendeert erop dat het belangrijk is te beseffen dat een zogenaamde ‘plagiaat checker’ enkel in staat is om bepaalde gelijkenissen tussen teksten vast te stellen. Ervan uitgaande dat plagiaat de overname van teksten zonder adequate bronvermelding is, kan een ‘plagiaat checker’ nooit nagaan of er effectief sprake is van plagiaat. Het is immers perfect mogelijk dat een student in die mate teksten parafraseert zodat die door een ‘plagiaat checker’ niet meer als identiek herkend worden. Omgekeerd, zo duidt verwerende partij nader, is het onvermijdelijk dat bij een overname van teksten met adequate bronvermelding tekstgelijkenissen zullen worden vastgesteld. De finale beoordeling of teksten al dan niet werden overgenomen en of er al dan niet sprake is van een adequate referentie is dan ook een kwalitatieve beoordeling. Een ‘plagiaat checker’ kan hierbij een hulpmiddel zijn en een eerste indicatie geven, maar geeft voor verwerende partij zeker geen definitief uitsluitel. Dit is volgens verwerende partij net de reden waarom het onderwijs- en examenreglement de verantwoordelijkheid voor de vaststelling en sanctionering bij de examencommissie legt en niet bij een geautomatiseerd computerprogramma.

Verwerende partij zet verder uiteen dat het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat de examencommissie soeverein beslist over de ernst van de feiten en de daaraan eventueel gekoppelde sanctie, en dat bij feiten die te maken hebben met plagiaat de ernst en de strafmaat beoordeeld worden aan de hand van de volgende elementen: (i) de omvang, (ii) de aard, en (iii) de ervaring van de betrokken studenten (de mate waarin zij zich zouden moeten bewust zijn van de noodzaak en de implicaties van de academische integriteitsnormen, onder meer rekening houdend met het moment in de studieloopbaan). Verwerende partij betreft ook de nota ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’: zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de betrokken examencommissies heeft de faculteit een modelschema uitgewerkt waarbij de hierboven vermelde evaluatiecriteria verder gespecificeerd worden en waarbij in functie van de ernst van de vastgestelde feiten ook een voorstel van mogelijke sancties wordt gekoppeld. Deze nota geeft ook aan wat moet worden begrepen onder de notie ‘adequaat refereren’, en verwerende partij brengt ter zake in herinnering:

“Uitzonderlijk worden letterlijk stukken tekst overgenomen van een andere auteur. In dat geval dienen citaatmarkeringen worden geplaatst, meestal aanhalingstekens. De tekst kan ook cursief gezet worden of op een andere manier gemarkeerd, zodat het duidelijk is dat het geen eigen tekst is. Het is belangrijk dat ook hier een correcte bronvermelding wordt toegepast.”

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat verzoeker geen dergelijke citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) in zijn rapport had opgenomen en dus dat hij de betrokken passages in zijn rapport inadequaat had overgenomen.

In de wederantwoordnota blijft verzoeker bij zijn standpunt.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op een gebrek aan begeleiding en feedback en op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat de faculteit al jaren op de hoogte is van zijn ontwikkelingsstoornis, zodat het bevreemdend is dat hij niet beter werd begeleid en dat de problemen pas na het indienen van de voorlopige versies aan de orde werden gesteld.

Het is voor verzoeker ook niet ernstig om voor te houden dat er enerzijds sprake is van plagiaat dat uitermate manifest is, maar dat anderzijds tijdens de voorbereidende fases van het eindrapport het zogenaamde plagiaat niet werd opgemerkt. De betrokken docent had met andere woorden sneller moeten optreden.

Verzoeker stelt zich niet enkel ten aanzien van zijn eigen beperking, maar ook binnen het kader van de na te streven integriteit een aantal vragen bij het aandeel van de diverse actoren. Terwijl verzoeker erkent de eindverantwoordelijke te zijn, is het voor hem tegelijk duidelijk dat hij de opdracht niet correct heeft opgevat en zich werkelijk van geen kwaad bewust was. Hij verwijst ter zake naar bronvermelding. Daarnaast is verzoeker van oordeel dat de betrokken docent de verantwoordelijkheid heeft om adequate feedback te geven en om alert te zijn voor het optreden van onregelmatigheden en plagiaat. Met betrekking tot de e-mail d.d. 1 juli 2019 van professor W.V.A. aan verzoeker inzake het vastgestelde plagiaat, stelt verzoeker dat daaruit blijkt dat de docent het rapport pas op die datum heeft gelezen, en dus niet naar aanleiding van de voorlopige versies van 11 juni en 20 juni 2019 en evenmin bij de presentatie van 26 juni 2019. Verzoeker leidt daaruit af dat de docent de voorlopige versies niet heeft gelezen, hetgeen voor verzoeker verklaart waarom hij geen feedback heeft gekregen. Aan de hand van de e-mails van 5 oktober 2018 en 20 mei 2019 van professor W.V.A. inzake de opdrachten, betoogt verzoeker dat hem ook nooit concreet is uitgelegd wat de opdracht precies inhield – met name wat werd bedoeld met “enkele hoofdstukken grondig doorwerken” – en dat het gelet op de autismeproblematiek niet verwonderlijk is dat de opdracht verkeerd, met name: te letterlijk, werd begrepen en het boek enkel werd ‘doorgewerkt’.

De overweging in de bestreden beslissing dat de docent tijdens de begeleiding niet in staat was om het probleem te detecteren omdat het desbetreffende boek nog in het bezit was van verzoeker, overtuigt verzoeker niet, daar verzoeker niet werd aangemaand om het boek te overhandigen naar aanleiding van het indienen van de twee voorlopige versies. Bovendien blijkt uit het schrijven van professor W.V.A. dat hij een ander exemplaar van het boek heeft kunnen gebruiken van een collega, en is het boek volgens verzoeker ook eveneens online

raadpleegbaar. Verzoeker acht het ten slotte eerder onwaarschijnlijk dat dit boek zich niet in de database van Turnitin zou bevinden.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat er een rechtstreeks verband zou bestaan tussen zijn functiebeperking en het feit dat er zich nu en in het verleden onregelmatigheden hebben voorgedaan. Op basis van welke feiten verzoeker meent dit verband te kunnen leggen, blijkt volgens verwerende partij alleszins niet duidelijk uit dit bezwaarschrift.

Verwerende partij stelt dat zij alleszins in de mogelijkheid voorziet dat omwille van vastgestelde functiebeperkingen, bepaalde faciliteiten kunnen worden toegekend. Dergelijke faciliteiten zullen er volgens verwerende partij evenwel nooit toe kunnen leiden dat plagiaat in ingeleverde werkstukken toch zou kunnen worden toegestaan. Het toekennen van dergelijke faciliteiten vereist bovendien dat vooraf de hiertoe voorziene erkenningsprocedure doorlopen moet worden. Indien verzoeker dus meende dat extra faciliteiten verantwoord waren op basis van deze omstandigheden, had hij naar het oordeel van verwerende partij in elk geval een aanvraag hiertoe bij zijn zorgcoördinator kunnen indienen. Op basis van het voorliggende attest examenfaciliteiten dat verzoeker zelf doorstuurde, kan evenwel enkel worden vastgesteld dat de afspraken die hierover tijdens het academiejaar 2018-2019 werden gemaakt, zich beperkten tot de vaststelling dat de mogelijkheid bestond dat student omwille van een opstoot/uitval niet aanwezig was op het examen en dat de ombud in dat geval kon proberen om een examenverplaatsing buiten de examenperiode te organiseren.

Wat betreft de stelling van verzoeker dat de docent het ingediende rapport niet zou hebben gelezen, wat dan zou wijzen op een gebrekkige begeleiding, antwoordt verwerende partij dat de omstandigheden van de mogelijkheden die professor W.V.A. had om te reageren op de ingediende tekstvoorstellen, worden beschreven in de interne beroepsbeslissing. De betrokken docent had met name wekelijks afspraken met verzoeker gepland, waarbij zowel de voortgang van de masterproef als de opvolging van de taak in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Advanced reading course in Mathematics’ aan bod kwamen. De deadline voor inlevering van het rapport was oorspronkelijk vastgesteld op 7 juni. Op uitdrukkelijke vraag van verzoeker werd echter uitstel verleend tot 23 juni. Verwerende partij stipt aan dat, zoals vermeld in de bestreden beslissing, verzoeker twee voorlopige versies indiende (op 11 juni en 20 juni), waarbij de versie op 11 juni werd ingediend kort voor het gesprek dat op 11 juni om 14u gepland

was. Tijdens deze afspraak op 11 juni heeft de docent de tekst op zich wel degelijk beoordeeld en verzoeker ook aangemoedigd om de finale tekst af te werken tegen de volgende bijeenkomst op 21 juni. Op deze latere bijeenkomst op 21 juni werd de tekst zelf evenwel niet meer overlopen, maar werd vooral aandacht besteed aan de presentatie die verzoeker zou geven op 26 juni. Aangezien de docent zijn eigen exemplaar van het werk ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ aan verzoeker had uitgeleend, was hij op dat ogenblik niet in het bezit van het originele werk en kon hij, vóór de presentatie, dit rapport niet meer vergelijken met het originele werk.

Verwerende partij verwijst naar de nota ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’, die op de eerste plaats bepaalt dat studenten de eindverantwoordelijkheid blijven dragen voor het inleveren van een plagiaatvrij werkstuk. Zoals blijkt uit het verslag van de examencommissie, stelde de examencommissie dat verzoeker als laatstejaar Master of Mathematics, die bovendien eerder reeds een ander masterdiploma binnen de faculteit Wetenschappen behaald had en ook eerder reeds een sanctie omwille van gelijkaardige feiten gekregen had, daarvan goed op de hoogte was. Deze finale verantwoordelijkheid houdt voor verwerende partij duidelijk ook in dat zelfs als het plagiaat niet onmiddellijk wordt opgemerkt door de betrokken docent, dit geen reden is waarom geen of slechts een lichtere sanctie zou moeten worden opgelegd.

Wat de informatie tijdens het academiejaar betreft, wijst verwerende partij op de wekelijkse afspraken tussen de docent/promotor en verzoeker, in het raam waarvan aan verzoeker reeds bij de aanvang van het eerste semester de taak voor de advanced reading course werd uitgelegd en werd afgesproken dat de evaluatie zou bestaan uit een presentatie van resultaten uit het boek en een rapport waarbij één van de beschreven fasen in het boek (disorder phase) grondig werd uitgewerkt. Aangezien verzoeker op het einde van het academiejaar nog niet ver genoeg gevorderd was met zijn masterproef, werd in juni afgesproken dat hij zich voor de tweede examenperiode zou beperken tot het afwerken van de reading course en dat de masterproef in de 3de examenperiode zou worden afgewerkt. De afspraak met betrekking tot de taak voor de advanced reading course die besproken werd tijdens de gesprekken, werd (kort) ook doorgemailed naar de coördinator van het betrokken opleidingsonderdeel, prof. M.Z. Deze afspraak moet volgens verwerende partij uiteraard ook gezien worden in de context van de manier waarop deze evaluatie ook in de ECTS-fiche was aangekondigd (“... a written synthesis

of what has been learned ...”). Het is voor verwerende partij dan ook duidelijk dat een letterlijk overschrijven van teksten niet als een dergelijke synthese kan worden beschouwd.

Zo verzoeker, wellicht omwille van zijn autismeproblematiek, meende dat de opdracht onduidelijk was, had hij volgens verwerende partij tijdens de regelmatige contacten die hij met de docent had, hierover verduidelijking kunnen vragen, wat verzoeker nooit heeft gedaan.

Wat betreft verzoekers argument dat professor W.V.A. hem nooit heeft aangemaand om het boek dat hij had uitgeleend terug in leveren, repliceert verwerende partij dat het feit van het uitlenen enkel de verklaring vormt voor het feit waarom het voor hem niet mogelijk was om de door verzoeker ingediende tekst onmiddellijk met dit werk te vergelijken. Dit is voor verwerende partij evenwel niet het punt van discussie. Hetzelfde geldt voor de opmerking dat het ‘eerder onwaarschijnlijk’ is dat dit boek niet in de database van Turnitin aanwezig zou zijn. Wat dat betreft, wijst verwerende partij erop dat de vaststelling van het plagiaat niet gebeurde op basis van een Turnitin-analyse, maar wel op basis van een manuele vergelijking door beide docenten.

Verzoeker handhaaft in zijn wederantwoordnota zijn standpunt.

Derde middel

Verzoekster steunt een derde middel op het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar artikel 81, §2 van het onderwijs- en examenreglement waarin de voorwaarden voor het slagen voor een masteropleiding zijn weergegeven. Hij wijst erop dat hij dit semester een examencijfer van 14/20 heeft behaald voor het opleidingsonderdeel ‘Student Seminar in Mathematics’ en dat de masterproef en ‘Advanced reading course’ de enige opleidingsonderdelen zijn waarvoor hij nog moet slagen om zijn master te behalen. Indien het cijfer voor de ‘Advanced reading course’ geen 0/20, maar een 9/20 zou zijn geweest, dan zou het percentage van verzoeker ongeveer 75% zijn geweest. In dat geval had hij, zo stelt verzoeker, enkel zijn masterproef nog moeten indienen.

Waar in de bestreden beslissing de beoordeling van de examencommissie wordt ondergeschreven inzake het facultair plagiaatschema, doet verzoeker gelden dat daarin bij score 1 is vermeld *“Het plagiaat lijkt eerder het gevolg te zijn van het foutief toepassen van regels met betrekking tot citeren, dan van het ontbreken van referenties en citatietekens. Bv. - Referenties of toeschrijven van werk is niet duidelijk of adequaat, of vertoont fouten - Onbehoorlijk parafraseren”*, terwijl bij score 2 is vermeld *“Ontbrekende referenties en citatietekens. Bv. - Het werk van andere studenten ten dele overnemen - Aandeel in groepswerk onjuist weergeven - Fragmenten van websites, boeken of andere publicaties (ten dele) kopiëren zonder bronvermelding - Recycleren van vroeger eigen werk.”* Het is dus volgens verzoeker pas bij score 2 dat er sprake is van ontbrekende referenties en citatietekens, terwijl score 1 toegekend wordt als er sprake is van het foutief toepassen van regels met betrekking tot het citeren. De vicerector is volgens verzoeker aldus enerzijds van mening dat citaatmarkeringen ontbraken in het verslag van verzoeker, maar anderzijds onderschrijft zij de beslissing van de beperkte examencommissie en stelt zij zich dus akkoord met een score 1 voor wat betreft de aard van het plagiaat. Daarnaast heeft de betrokken docent tijdens het gesprek met de beperkte examencommissie dan weer gesteld dat verzoeker correct heeft gerefereerd. Bijgevolg is er volgens verzoeker sprake van tegenstrijdigheden en feitelijke onjuistheden.

Verzoeker refereert ook aan artikel 86 van het onderwijs- en examenreglement, waarin volgens verzoeker geen sprake is van herhaling als mogelijk verzwarend element. Daarenboven heeft verwerende partij, zo stelt verzoeker, uitdrukkelijk gemeld dat de sanctie voor het zogenaamd plagiaat in 2018 geen verdere gevolgen zou hebben voor de volgende academiejaren.

Bijgevolg is verzoeker van oordeel dat er sprake is van een schending van het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat het inderdaad zo is dat in de veronderstelling dat verzoeker én 9/20 voor dit opleidingsonderdeel behaald had én tijdens de 3de examenperiode geslaagd was voor zijn masterproef én hij door dit resultaat voor zijn masterproef zijn globaal percentage na de 3de examenperiode op minstens op 67% gebracht zou hebben, hij na de 3de examenperiode zonder bijkomende inspanningen voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ zou zijn afgestudeerd als Master of Mathematics. Het feit daarbij blijft echter dat omwille van de vaststelling van plagiaat een 0-score voor het opleidingsonderdeel 'Advanced Reading Course in Mathematics' werd

toegekend, dat verzoekers masterproef in elk geval op het moment van de beslissing van de examencommissie nog niet was afgewerkt en dat zijn globaal percentage op dat ogenblik slechts 50% bedroeg. Deze eventuele gevolgen van de beslissing, zeker gezien het hier gaat om hypothetische gevolgen, doen voor verwerende partij niets af van de vastgestelde feiten en zijn dus zeker ook geen reden om tot een andere beslissing te komen.

Waar verzoeker verwijst naar het beoordelingsschema dat de examencommissie heeft gehanteerd bij de vaststelling van de sanctie, doet verwerende partij gelden dat de vaststelling en sanctionering van plagiaat een soevereine beslissing is van de examencommissie en dat daarbij rekening moet worden gehouden met de omvang van het plagiaat, de ervaring van de student en de aard van het plagiaat. Verwerende partij stipt aan dat de interne beroepsinstantie heeft bevestigd dat de aard van het vastgestelde plagiaat als licht werd beoordeeld, terwijl zij de overtreding op basis van de omvang en de ervaring van verzoeker als zwaar beoordeelde. Het gegeven dat de overtreding qua aard nog als licht beoordeeld werd, duidt verwerende partij door erop te wijzen dat de beroepsinstantie vaststelde dat de bron wel vermeld werd in de inleiding van het rapport, maar de tekst verder te letterlijk (i.c. zoals hierboven vermeld, zonder referentietekens) werd overgenomen. In die zin achten de examencommissie en de beroepsinstantie het mogelijk dat deze onregelmatigheid eerder het gevolg was van het foutief toepassen van de regels (eerder dan van een doelbewust negeren ervan). Verzoeker betwist dit, maar op welke manier hij nadeel zou ondervonden hebben van het feit dat dit plagiaat wat de aard betreft slechts als een lichte vorm van overtreding werd beschouwd, blijft voor verwerende partij onduidelijk. Volgens verwerende partij kan een en ander enkel worden gezien als een aanwijzing van het feit dat ook reeds de examencommissie, als verzachtende omstandigheid, heeft rekening gehouden met de psychische omstandigheden van de student.

Wat betreft het in rekening nemen van de examentuchtsanctie in een vorig academiejaar, verwijst verwerende partij eveneens naar het beoordelingsschema en het gegeven dat als verzachtende omstandigheid rekening is gehouden met de psychische omstandigheden, maar dat daarnaast ook is vastgesteld dat het om een student gaat die reeds voor de tweede keer omwille van vergelijkbare feiten een sanctie oploopt. Het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat één van de elementen waarmee dient rekening gehouden te worden bij het bepalen van de sanctie de ervaring van de student is. Niet alleen gezien het eerder studietraject (waarbij in elk van de gevolgde opleidingen duidelijke leerlijnen op het vlak van informatievaardigheden werden uitgewerkt), maar ook gezien het feit dat aan deze student ook reeds in 2018-2019 een

sanctie omwille van plagiaat werd opgelegd, is het voor verwerende partij duidelijk dat verzoeker een student is die het belang van academische integriteit en van het voorkomen van plagiaat kende.

Verzoeker blijft in de wederantwoordnota bij zijn standpunt.

Beoordeling van alle middelen samen

De Raad wil vooreerst in de marge aanstippen dat professor W.V.A. als betrokken docent en vaststeller van het plagiaat, tevens voorzitter was van de beperkte examencommissie die de initiële examentuchtbeslissing heeft opgelegd. Die twee hoedanigheden laten zich, in tuchtaangelegenheden, naar oordeel van de Raad niet verzoenen.

Aangezien evenwel de vicerector in het intern beroep met volheid van bevoegdheid oordeelt, vitieert het bovenstaande niet de bestreden beslissing.

Verzoeker voert sinds zijn intern beroep aan dat hij lijdt aan een ernstige autistische beperking, die onder meer wordt gekenmerkt door het niet of onvoldoende begrijpen van vragen of opdrachten en het kopiëren van gedrag van anderen.

Noch de aandoening op zich, noch de wijze waarop deze zich manifesteert, wordt in de bestreden beslissing tegengesproken. Integendeel wordt ‘autisme’ uitdrukkelijk vermeld als reden waarom uiteindelijk geen zwaardere examentuchtsanctie is opgelegd.

Verzoeker brengt tevens een attest voor, gedateerd op 28 november 2018, waarin een functiebeperking door verwerende partij wordt erkend voor het academiejaar 2018-2019. Dit attest vermeldt niet de aard van de aandoening, maar de Raad ziet in de voorliggende stukken geen reden om aan te nemen dat er een andere oorzaak dan verzoekers autisme aan ten grondslag ligt. De faciliteiten die erin zijn beschreven (voorbereidingstijd, plaats in het auditorium, enz.), zijn niet relevant voor de aard van het hier betrokken opleidingsonderdeel, althans niet voor de schriftelijke opdracht.

Gelet op verzoekers ontwikkelingsstoornis, heeft de Raad partijen ter zitting bevraagd of er door verzoeker bijzondere faciliteiten waren gevraagd. Beide partijen antwoorden daarop

ontkennend – wat niet lijkt overeen te stemmen met voormeld attest en de daarin vermelde faciliteiten. Namens verwerende partij wordt eraan toegevoegd dat de faciliteiten die hadden kunnen worden geboden bovendien beperkt zijn tot het bieden van meer tijd, het voorzien in een groter lettertype enz., en dus voor het hier voorliggende dossier niet relevant zijn.

De Raad acht het belangrijk erop te attenderen dat een medisch gediagnosticeerde ontwikkelingsstoornis zoals autisme of een autismspectrumstoornis kan worden beschouwd als een ‘handicap’ in de zin van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, en dat ook rekening moet worden gehouden met het VN-Verdrag Inzake de Rechten van Personen met een Handicap en met artikel II.276 van de Codex Hoger Onderwijs.

In het licht daarvan overweegt de Raad dat een bijzondere faciliteit in het raam van de begeleiding van de student slechts zinvol en volwaardig is wanneer zij in voldoende mate rekening houdt met de specificiteit van de beperking. Voor de ontwikkelingsstoornis waarmee verzoeker te kampen heeft, zou dat bijvoorbeeld kunnen zijn dat een examinerator zich ervan vergewist of de student de vraag *c.q.* opdracht correct heeft begrepen.

Verzoeker stelt tevens dat de opdracht zoals zij door professor W.V.A. werd geformuleerd, het al te letterlijk begrijpen ervan aannemelijk maakt.

Uit de voorliggende stukken blijkt dat die opdracht op 5 oktober 2018 (mail met verzoeker in kopie) als volgt is uiteengezet:

“[Verzoeker] will be reading a recent monograph ‘Random matrices and the six vertex model’ by Pavel Bleher and Karl Liechty [...] and the corresponding research papers [...]. [Verzoeker] will give an oral presentation and write a substantial report, which will both be evaluated by [A.] and me.”

en in een e-mail van 20 mei 2019 als volgt is herhaald:

“[Verzoeker] volgt de ‘reading course’ maar moet nog een rapport indienen van zijn werk en een presentatie geven over dat werk. Hij heeft het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex model’ van Pavel Bleher en Karl Liechty bestudeerd en zal daarvan enkele hoofdstukken grondig doorwerken.

De bedoeling is dat hij zijn rapport zal indienen op 23 juni en dat hij een presentatie/seminarie zal geven op woensdag 26 juni. Dan is dat nog op tijd om door te geven als score aan de faculteit.”

De Raad treedt verzoeker bij dat de omschrijving van de opdracht voor een persoon met autisme, onduidelijk kan zijn. ‘Doorwerken’ wordt in het Van Dale Groot Woordenboek der Nederlandse Taal overigens verklaard als ‘ten einde toe bestuderen’, of ‘goed bestuderen’.

In beginsel kan worden aangenomen dat het bij examentucht niet anders is dan bij personeelstucht, in die zin dat bijzonder opzet of intentie in beginsel niet zijn vereist opdat een gedraging tuchtrechtelijk kan worden gesanctioneerd. Een tekortkoming aan de opgelegde gedragsnormen volstaat (cf. I. OPDEBEEK en A. COOLSAET, *Ambtenarenrecht. Rechtspositieregeling – algemene beginselen van ambtenarentucht*, Brugge, die Keure, 2011, 139-140). In die zin kan een tuchtoverheid rechtmatig oordelen dat een bepaalde handeling tuchtrechtelijk moet worden gesanctioneerd, los van de vraag of er sprake is van enig bedrieglijk inzicht (RvS 5 december 1994, nr. 50.576, Van Rijswijk). Ook een nalatigheid kan een tuchtinbreuk uitmaken.

De schuld is evenwel evenzeer een wezenlijk bestanddeel van het tuchtrechtelijk strafbaar feit. In de particuliere omstandigheden van dit dossier, is de Raad van oordeel dat de ontwikkelingsstoornis die in de bestreden beslissing is aangehouden als verzachtende omstandigheid, als een schulduitsluitingsgrond moet worden beschouwd.

Gewis is verwerende partij niet verplicht om verzoeker voor het afgeleverde werk een credit te verlenen, maar de eerder onduidelijke en niet verder gecontextualiseerde opdracht, samengenomen met verzoekers aandoening, overtuigen de Raad er in dit concrete geval van dat verzoeker niet kan worden verweten teksten letterlijk te hebben overgenomen – ongeacht de omvang van wat ter zake kan worden vastgesteld – en dat hij derhalve niet tuchtrechtelijk kan worden gestraft.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt ter zitting om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 2 september 2019.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze

beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 16 augustus 2019

Arrest nr. 5.153 van 23 augustus 2019 in de zaak 2019/271

In zake: Matthijs CUYVERS
 Woonplaats kiezend te 3910 Pelt
 Herent 188

Tegen: HOGESCHOOL PXL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Steven Van Geeteruyen
 kantoor houdend te 3700 Tongeren
 Piepelpoel 13
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 25 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Techniek: didactisch atelier en lesstage 2” en de beslissing intern beroep genomen op 10 juli 2019.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Laura Kempeneers, die *loco* advocaat Steven Van Geeteruyen verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Techniek: didactisch atelier en lesstage 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Op 2 juli 2019 laat verwerende partij aan verzoeker weten dat zijn intern beroep ontvankelijk werd verklaard en dat hij werd uitgenodigd voor een intern overleg.

Naar aanleiding van dit intern overleg, waarop verzoeker aanwezig was, heeft de interne beroepsinstantie op 5 juli 2019 beslist dat het argument inzake een gebrekkige begeleiding niet werd weerhouden. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student tijdens de gehele duur van de stage geen melding heeft gemaakt van problemen. Dit werd ook door de student erkend tijdens het intern overleg. Pas aan het einde van de stageperiode gaf de student aan dat er problemen waren. De interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat er nochtans meerdere en voldoende contactmomenten waren tijdens de stageperiode.

De interne beroepsinstantie heeft vervolgens beslist dat volgende argumenten wel weerhouden worden:

- Het feit dat er een aantal elementen werden opgenomen in de eindbeoordeling die niet op gegronde en objectief vast te stellen feiten rusten;
- Het feit dat een aantal feedbackpunten herhaaldelijk terugkomen.

Wat de eerste grond betreft, werd vastgesteld dat er een aantal feiten die de student ten laste werden gelegd voortvloeien uit de trage reactie van de stageschool. Er werd eveneens vastgesteld dat de afwezigheid van de student gewettigd was én tijdig aan alle actoren is gemeld. Ook werd vastgesteld dat de student de afspraken rond het op EPOS posten van stagelessen, zoals opgesteld door de opleiding, steeds correct volgde.

Wat de tweede grond betreft, stelt de interne beroepscommissie vast dat een aantal punten in de feedback herhaaldelijk terugkomt.

Gelet op bovenstaande argumentatie is de interne beroepscommissie van oordeel dat er voldoende elementen aanwezig zijn om de voortgangsc commissie in buitengewone zitting samen te roepen.

Dit gebeurde eveneens op 5 juli 2019. De voortgangsc commissie heeft beslist om aan de betrokken lectoren te vragen de oneigenlijke opname van feiten uit de betreffende beoordelingen te halen en de beoordeling per competentie of de eindbeoordeling per lesbezoek te hernemen, daarbij ook lettend op het feit of een aantal feedbackpunten onterecht herhaaldelijk terugkomen.

Vervolgens kwam de voortgangsc commissie opnieuw in buitengewone zitting samen op 8 juli 2019. Ze stelt dat de betrokken lectoren de stage opnieuw hebben beoordeeld en deze beoordeling hebben gemotiveerd. Er vindt geen puntenwijziging plaats waardoor het eindcijfer behouden wordt op 7/20.

Deze beslissingen inzake de grond van het ingestelde beroep werden per e-mail van 10 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het verzoekschrift onontvankelijk is in de mate dat het is gericht tegen de initiële beslissing van de voortgangsc commissie die werd gepubliceerd op 25 juni 2019. Zij verwijst naar artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs en stelt dat de Raad uitspraak doet over de studievoortgangsb beslissingen die overeind blijven of genomen zijn na de uitputting van de interne beroepsprocedure. Volgens verwerende partij werd *in casu* na de interne beroepsprocedure een nieuwe beslissing genomen, waarmee de beoordeling van verzoeker deels werd herzien, maar waarbij het eindresultaat behouden bleef. Om deze reden is het verzoekschrift van verzoeker onontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de initiële beslissing van de voortgangsc commissie.

Daarnaast merkt verwerende partij op dat het verzoekschrift ook voor het overige onontvankelijk is, aangezien het onduidelijk is welke beslissing wordt geïndiceerd waar verzoeker aangeeft dat zijn beroep is gericht tegen de beslissing intern beroep genomen op 10 juli 2019. Verwerende partij wijst erop dat op 10 juli 2019 louter de beslissingen van de interne beroepscommissie van 5 juli 2019, van de voortgangsc commissie van 5 juli 2019 en van de voortgangsc commissie van 8 juli 2019 ter kennis werden gebracht aan verzoeker. Volgens haar is het dan ook niet duidelijk welke beslissing door verzoeker juist wordt geïndiceerd, dan wel of alle betrokken beslissingen worden geïndiceerd.

In zijn *wederantwoordnota* wijst verzoeker erop dat hij de interne beroepsprocedure zonder raadsman heeft gevoerd. Volgens hem is het heel duidelijk op welke feiten hij zich baseert en tegen welk resultaat hij beroep aantekent.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan bij de Raad tegen de studievoortgangsb beslissing van 25 juni 2019 waarbij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Techniek: didactisch atelier en lesstage 2” en de beslissing intern beroep genomen op 10 juli 2019.

Uit artikel 75, §5 van de Examenregeling van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie, in voorkomend geval, het dossier opnieuw verwijst naar de voortgangsc commissie, die in bijzondere zitting samenkomt. De voortgangsc commissie neemt autonoom een nieuwe beslissing, wat betekent dat de initiële beslissing van de voortgangsc commissie uit de rechtsorde verdwijnt, en niet meer het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de studievoortgangsb beslissing van 25 juni 2019.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verder stelt de Raad vast dat het beroep van verzoeker ook is gericht tegen ‘de beslissing intern beroep genomen op 10 juli 2019’. De Raad merkt op dat verwerende partij in haar inventaris melding maakt van de ‘bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 10 juli 2019’

(zie stuk 1 van verwerende partij). Dit document, gedateerd op 10 juli 2019, bevat achtereenvolgens de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 juli 2019, van de voortgangscommissie van 5 juli 2019 en van de voortgangscommissie van 8 juli 2019. Naar het oordeel van de Raad kan verwerende partij – mits een zekere welwillende lezing van het verzoekschrift – niet dienstig voorhouden dat het voor haar niet duidelijk is tegen welke beslissing(en) het beroep van verzoeker gericht is.

Het beroep is ontvankelijk in de aangegeven mate.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheids-, het motiveringsbeginsel en het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt vooreerst vast dat het resultaat niet werd gewijzigd na een buitengewone zitting op vraag van de interne beroepscommissie. Volgens hem werden in de nieuwe evaluatie bovendien niet al de opmerkingen die hij heeft aangehaald gewijzigd of besproken. Verzoeker merkt verder op dat de betrokken lectoren na de opmerkingen van de jury over “een gebrek aan begeleiding”, “elementen in de beoordeling niet op objectieve feiten zijn gebaseerd” en “meerdere elementen herhaaldelijk terug komen” toch nog de eindbeoordeling bepalen in de nieuwe evaluatie. Ten slotte verduidelijkt verzoeker dat de score van 7/20 die hij heeft behaald een herberekening is aangezien je niet kan slagen als je niet geslaagd bent op het deel lesuitvoering. Zijn werkelijke score was 8,9/20, zodat minimaal een score van 10/20 volgens hem zeker realistisch is.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat haar niet duidelijk is waarom verzoeker het er niet mee eens is dat er geen wijziging heeft plaatsgevonden in het resultaat. Hij voert ook geen schending aan van decretale of reglementaire bepalingen, noch van het onderwijs- en examenreglement, noch van een algemeen administratief beginsel, zodat dit middelonderdeel onontvankelijk is. Voor de volledigheid wijst verwerende partij erop dat de voortgangscommissie zeer duidelijk heeft gemotiveerd waarom er geen wijziging van het eindresultaat kon worden doorgevoerd.

Vervolgens stelt verwerende partij dat ook het tweede middelonderdeel van verzoeker onontvankelijk is, aangezien verzoeker op geen enkele wijze verduidelijkt op welke opmerkingen niet zou zijn geantwoord of welke niet zouden zijn besproken. Voor de volledigheid wijst verwerende partij erop dat zij van oordeel is dat de opmerkingen van verzoeker op voldoende wijze besproken werden en dat deze op correcte wijze geleid hebben tot een aantal wijzigingen in de beoordeling. Volgens haar heeft de interne beroepsinstantie wel degelijk rekening gehouden met de aangevoerde talloze opmerkingen van verzoeker, die zij heeft herleid tot drie hoofdbezwaren. De interne beroepsinstantie kwam daarna tot de bevinding dat de voortgangsc commissie in buitengewone zitting moest worden samengeroepen. Verwerende partij benadrukt dat de voortgangsc commissie zeer zorgvuldig heeft afgewogen welke elementen gewijzigd moesten worden en welke niet. Ten overvloede merkt verwerende partij nog op dat de Raad in zijn rechtspraak reeds heeft bevestigd dat niet op elk argument van verzoeker door de interne beroepsinstantie moet worden geantwoord.

Verwerende partij stelt verder dat ook het derde middelonderdeel van verzoeker onontvankelijk is, aangezien verzoeker op geen enkele wijze verduidelijkt waarom het een probleem is dat de betrokken lectoren de eindbeoordeling opnieuw hebben bepaald. Voor de volledigheid stipt verwerende partij aan dat de betrokken lectoren wel degelijk opnieuw mochten overgaan tot het bepalen van de eindbeoordeling voor het betrokken opleidingsonderdeel. Ze wijst erop dat de zogenaamde opmerkingen die verzoeker in zijn bezwaar aanhaalt louter enkele vaststellingen van de interne beroepscommissie betreft. Aangaande de argumenten van verzoeker in diens intern beroep dat er een aantal elementen werden opgenomen in de eindbeoordeling die niet op gegronde en objectief vast te stellen feiten rusten en dat een aantal feedbackpunten herhaaldelijk terugkomen, heeft de interne beroepscommissie inderdaad een aantal vaststellingen gedaan in de beoordeling. Wat het zogenaamde gebrek aan begeleiding betreft, wil verwerende partij benadrukken dat dit argument door de interne beroepscommissie gemotiveerd van de hand werd gewezen. Aangezien er geen sprake was van een gebrek aan begeleiding doordat verzoeker zelf heeft nagelaten om tijdig eventuele problemen aan te kaarten, werd er door de interne beroepscommissie hieromtrent geen opmerking gemaakt. Volgens verwerende partij kan dit gegeven als dusdanig geen reden zijn geweest om de betrokken lectoren niet opnieuw de eindbeoordeling van het betrokken opleidingsonderdeel te laten bepalen.

Verwerende partij stelt dat ook in het algemeen niet kan worden ingezien waarom de betrokken lectoren de eindbeoordeling niet opnieuw hadden mogen bepalen. Dit is immers conform artikel 16 van de Examenregeling. Zij merkt op dat verzoeker in hoofde van de docenten geen partijdigheid of wat dan ook aanhaalt. Volgens verwerende partij is de onpartijdigheid in hoofde van de docenten ook gegarandeerd op basis van artikel 3 van de Rechtspositieregeling. Er was *in casu* bovendien geen sprake van enig persoonlijk belang in hoofde van de docenten bij de betrokken eindbeoordeling.

Ten slotte wijst verwerende partij erop dat de Raad slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt. In de mate dat verzoeker wenst te bekomen dat de Raad zou bevestigen dat een eindresultaat van 10/20 voor het betrokken opleidingsonderdeel realistisch is, vraagt hij de Raad om zijn bevoegdheden te buiten te gaan. Volgens verwerende partij is dit middelonderdeel dan ook onontvankelijk. Voor de volledigheid benadrukt verwerende partij dat de herleiding van het punt van verzoeker naar 7/20 in de ECTS-fiche staat voorgeschreven. Zij merkt daarbij op dat verzoeker door zijn inschrijving voor de betrokken opleiding akkoord is gegaan met de voorwaarden die zijn opgenomen in de ECTS-fiche of de studiegids, aangezien deze juist bijkomende voorwaarden opleggen met betrekking tot een specifiek opleidingsonderdeel naast de Onderwijs-, Examen- en Rechtspositieregeling. Verwerende partij stipt nog aan dat verzoeker ook niet aantoont dat het behaalde resultaat van 7/20 kennelijk onredelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat het duidelijk is wat zijn argumentatie is. Zo vindt hij het bijvoorbeeld niet normaal dat de betrokken lectoren opnieuw de beoordeling mogen uitvoeren. Verzoeker voelt zich benadeeld en wil op een eerlijke manier worden beoordeeld. Hij wil dat de kans wordt geboden om te luisteren naar de student en dat de mogelijkheid bestaat om beoordeeld te worden door andere lectoren of een andere jury ingeval van twijfel. Verzoeker wijst erop dat hij deels gelijk krijgt, maar dat de beoordeling toch niet werd gewijzigd.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker zijn eerste argument, met name dat er geen wijziging is in het resultaat na een buitengewone zitting op vraag van de interne beroepscommissie, niet verder ontwikkelt in zijn verzoekschrift, noch in zijn *wederantwoordnota*.

Daardoor is het de Raad niet duidelijk wat de precieze draagwijdte is van dit argument van verzoeker. Met welwillendheid kan de Raad eruit afleiden dat verzoeker het niet eens is met de

evaluatie die hij heeft gekregen. Verzoeker duidt echter niet in het minst wat hij verwerende partij precies verwijt bij het nemen van de evaluatiebeslissing. Bijgevolg is het voor de Raad gissen waarin precies de kennelijke onredelijkheid of de schending van de toepasselijke regelgeving of de algemene administratieve beginselen zou schuilen. Bovendien is het voor verwerende partij ook onmogelijk een verweer op te bouwen bij gebrek aan concretisering van het middel.

De Raad kan dit middelonderdeel bij gebrek aan enige feitelijke omschrijving niet als ontvankelijk aanmerken. Ten overvloede merkt de Raad nog op dat verwerende partij in de aangevochten beslissing heeft toegelicht waarom zij van oordeel was dat de evaluatie niet gewijzigd moest worden. Verzoeker verduidelijkt echter niet waar hij het precies niet eens is met de overwegingen die de verwerende partij tot haar beslissing hebben gebracht.

Vervolgens voert verzoeker aan dat in de nieuwe evaluatie, op vraag van de interne beroepscommissie, niet alle door hem aangehaalde opmerkingen zijn gewijzigd of besproken.

De Raad tast wat dit middelonderdeel betreft volledig in het duister met betrekking tot de vraag welke opmerkingen precies onbeantwoord zijn gebleven en waar verwerende partij bijgevolg precies in gebreke zou zijn gebleven wat de motiveringsverplichting betreft. De Raad ziet ook niet in hoe verwerende partij zich zinvol kan verdedigen ten aanzien van dit tweede middelonderdeel, zoals door verzoeker geformuleerd. De Raad acht het bijgevolg eveneens onontvankelijk.

In het derde middelonderdeel verzet verzoeker zich tegen het feit dat de lectoren – na de opmerkingen van de jury – toch nog de eindbeoordeling bepalen in de nieuwe evaluatie.

Het is de Raad echter niet duidelijk om welke reden het volgens verzoeker niet kan dat de lectoren – na de vaststellingen van de interne beroepsinstantie – opnieuw de eindbeoordeling bepalen. Zo kan de Raad niet uit het verzoekschrift afleiden of deze naar het oordeel van verzoeker niet langer objectief zouden kunnen oordelen, dan wel of hij een ander probleem wenst aan te kaarten. Bij gebrek aan enige concretisering van het middelonderdeel is het voor de Raad niet mogelijk om er op een zinvolle manier op te antwoorden en het af te wegen. Ook verwerende partij tast in het duister en er kan van haar dan ook redelijkerwijs niet worden

verwacht zich ten gronde op het middel te kunnen verdedigen. Tegen die achtergrond moet de Raad het middelonderdeel als onontvankelijk afwijzen.

Ten slotte voert verzoeker aan dat het behaalde resultaat 7 op 20 is, doch dat dit een herberekening betreft aangezien je niet kan slagen als je niet geslaagd bent op het deel lesuitvoering. Verzoeker stelt dat zijn werkelijke punt een score van 8,9 op 20 is, maar door zijn bezwaren is een score van minimum 10 op 20 volgens hem zeker realistisch.

Tegen de achtergrond van de herberekening van de score, waarvan de Raad vaststelt dat deze conform de ECTS-fiche plaatsvond (zie stuk 5 van verwerende partij), leest de Raad dat verzoeker van oordeel is dat hij voor het luik “lesuitvoering” minstens de helft van de punten verdiende, terwijl hij nu een score van 8,9 op 20 heeft behaald.

Vooreerst moet de Raad hierbij vaststellen dat verzoeker zijn bezwaren tegen de beoordeling niet concretiseert, zodat het voor de Raad niet mogelijk is om deze af te wege. De Raad stelt vast dat verwerende partij haar beoordeling in de aangevochten beslissing en de bijlagen motiveert (zie bijv. de nieuw bezorgde lesbeoordelingen en de motivering ervan bij stuk 1 van verwerende partij) en hij leest in het verzoekschrift houdende extern beroep niet waar deze motivering tekortschiet of niet kan standhouden. Daarnaast wijst de Raad op de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid. Het komt de Raad immers niet toe zich in de plaats te stellen van de voor de evaluatie bevoegde instantie in de schoot van de verwerende partij. De Raad kan in het kader van zijn beoordeling de merites van verzoeker niet beoordelen en hij kan niet evalueren in welke mate de student de met een opleidingsonderdeel beoogde eindcompetenties al dan niet heeft behaald. De Raad kan slechts oordelen of de beslissing in overeenstemming met de toepasselijke regels is genomen, de beginselen van behoorlijk bestuur respecteert en niet kennelijk onredelijk is. De beoordelingsbevoegdheid van de Raad heeft in deze een marginaal karakter.

De Raad ziet in het verzoekschrift geen elementen die hem ertoe brengen te oordelen dat de evaluatie van het deel “lesuitvoering” vernietigd moet worden.

Rekening houdend met het voorgaande oordeelt de Raad dat het beroep, waar ontvankelijk, niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.158 van 27 augustus 2019 in de zaak 2019/291

In zake: Ute PARDON
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KAREL DE GROTE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 26 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de interne beroepsinstantie kennis nam van het dossier en de studente, de leertrajectbegeleider en het opleidingshoofd hoorde. De stagegids voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’ geeft aan dat de leertrajectbegeleider de eindbeoordeling opstelt aan de hand van de volgende documenten:

- Feedback op de lesvoorbereidingen en dagreflecties;
- Het lesverslag van de LTB (en/of in uitzonderlijke gevallen een andere bezoekende lector), opgemaakt bij het stagebezoek;
- Het beoordelingsformulier, ingevuld door de mentor aan het einde van de stageperiode;
- Het eindreflectieverslag van de student.

Indien de student op twee of meer rubrieken van de tussentijdse synthese of de eindsynthese (door de leertrajectbegeleider te schrijven op stageweb) het niveau voldoende niet haalt, zal dit deel van de stage of de stage in zijn geheel als niet voldoende beoordeeld worden. Voor de beoordeling van de studente worden m.a.w. een heel aantal onderdelen mee in rekening genomen, niet enkel het lesbezoek van de LTB of het verslag van de mentor. Een onvoldoende op twee competenties leidt er toe dat de studente niet meer kan slagen.

Voor wat betreft BC 3: ‘de student als inhoudelijk expert’, vermeldt de LTB uitdrukkelijk dat de leerinhouden voor de meeste vakken correct worden aangebracht, maar dat dat voor Frans echt niet lukt. Ze geeft aan dat de studente probeert Frans te spreken, maar elke instructie van het blad afleest en zelfs dat niet zonder fouten doet. De mentor beoordeelt aspect 2.3.1.1. ‘De stagiair geeft voortdurend de inhouden van onderstaande vakken correct weer - Frans’ als voldoende aanwezig en geeft als toelichting: *“Voor Frans zal je, zoals je al aangaf, moeten*

blijven oefenen. De uitspraak blijft nog moeilijk. Wel knap dat je durft spreken. Ook dit zal wel groeien door het veel te doen.” Bij aandachtspunten wordt vermeld: uitspraak van het Frans oefenen. Zowel de LTB als de mentor geven aan dat de uitspraak moeilijk blijft (mentor) of dat er foute instructies worden gegeven ondanks het aflezen vb. un problème, une problème (LTB).

De interne beroepsinstantie stelt vast dat het durven spreken wordt geprezen door de mentor, maar dat de uitspraak niet is wat het moet zijn en dat de mentor dat bevestigt. Bovendien staat de beoordeling ‘voldoende’ in schril contrast met de overige als ‘goed’ en ‘zeer goed’ beoordeelde aspecten. De beroepsinstantie is van oordeel dat de toegekende onvoldoende bijgevolg afdoende is gestaafd. Uit de verslagen blijkt duidelijk dat de studente, ondanks het oefenen, het Frans niet genoeg beheerst om te slagen voor BC 3. De behaalde resultaten voor de overige aan het Frans gerelateerde opleidingen bevestigen dit eens te meer.

Voor wat betreft BC 5: ‘reflectievaardigheden’, werd in de tussentijdse evaluatie reeds aangegeven dat reflectie (tijdig posten + goed uitwerken) een leerpunt was. In het verslag lesbezoek lector van 14/05/2019 wordt de competentie als onvoldoende beoordeeld. Er wordt uitdrukkelijk vermeld: *“Als je wil slagen voor deze rubriek, moet je in de twee laatste reflecties die je moet schrijven en in je eindreflectie laten zien dat je elke stap van de reflectiecyclus goed kan uitwerken.”* De studente stelt dat ze de laatste reflecties en de eindreflectie uitgebreid heeft uitgeschreven en ze beroep heeft gedaan op medestudenten en de mentor voor hulp. De reflecties worden echter nog steeds als onvoldoende beoordeeld. In het eindverslag leest de beroepsinstantie: *“Ze blijven erg oppervlakkig. Je formuleert de analyserende fase erg beknopt en laat nergens duidelijk blijken welke oorzaken nu echt aan de basis liggen van het probleem dat zich heeft voorgedaan. Je belicht ook te weinig de verschillende perspectieven. Je alternatieven zijn te weinig concreet uitgewerkt.”* De reflecties van de studente zijn voorgelegd aan verschillende andere lectoren met het oog op feedback en bovenstaande opmerkingen komen steeds terug.

Vermits de studente naast het uitgebreider uitschrijven en hulp vragen, geen concrete elementen aanduidt die deze beoordeling weerleggen, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de basiscompetentie ‘reflectievaardigheden’ correct is beoordeeld.

Op grond van het bovenstaande is de interne beroepsinstantie van mening dat de beoordeling van de studente overeenkomstig de bepalingen van de stagegids en de ECTS-fiche is gebeurd.

Er worden geen inhoudelijke inconsistenties vastgesteld. De interne beroepsinstantie bevestigt derhalve de beslissing van de examencommissie. Het behaalde resultaat blijft behouden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 15 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Standpunt van partijen

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat zij mag verwachten – dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt. Nog steeds is echter geen enkel antwoord te lezen in de beslissing m.b.t. hoe haar tekort voor het subonderdeel Frans een totaal tekort verklaart en/of rechtvaardigt voor de volledige competentie BC3 ‘de student als inhoudelijk expert’. Het is duidelijk dat verzoekster in haar initieel verzoekschrift aan de kaak stelt dat er geen enkele motivering voorligt voor de plotselinge negatieve evaluatie en dit na alle positieve feedback en evaluaties die zij voordien mocht ontvangen. Verzoekster behaalde op haar eindevaluatie immers tekorten voor de competenties ‘BC3’ (inhoudelijk expert) en ‘BC5’ (reflectievaardigheden). Zeer frappant is te moeten vaststellen dat zij nooit enige alarmerende signalen hieromtrent heeft mogen ontvangen. Op zowel de tussentijdse als de eindbeoordeling van de stagementor behaalde verzoekster voor beide stages een positief resultaat. Volgens de mentor van verzoekster behaalde zij geen tekorten op de competenties en beheerste zij deze in voldoende en zelfs uitstekende mate. Ook op de beoordeling van het

lesbezoek van de stagelector in het derde leerjaar (zijnde de eerste periode) zijn er geen alarmerende tekorten terug te vinden. Verzoekster behaalde een voldoende voor BC3 en een onvoldoende voor BC5. Tussentijds lag er dus geen tekort voor BC3 voor, zodat een plots tekort op het einde een grondige onderbouwing behoeft, die heden niet voorligt. De tussentijdse onvoldoende voor BC5 is ook niet gebaseerd op een inhoudelijke tekortkoming van verzoekster. Deze is louter tot stand gekomen door het feit dat de dagelijkse reflecties van verzoekster ontbraken, omwille van een misverstand. Dit werd rechtgezet en verzoekster heeft verder geen negatieve feedback omtrent het aanleveren van de reflecties ontvangen. Voor de overige stageperiode heeft verzoekster eveneens geen alarmerende signalen mogen ontvangen.

Pas enkele dagen voor het einde van de stage in het zesde leerjaar komt de stagelector op bezoek en krijgt verzoekster plots een vernietigende evaluatie. Voordien heeft verzoekster nooit enige alarmsignalen ontvangen, wel integendeel. Haar stagementor was steeds zeer tevreden, verzoekster werd over de hele lijn bijzonder goed beoordeeld door de mentor. Ze kon tevens de controle houden over de klas, dit terwijl vooraf werd meegedeeld dat het een moeilijke klas betrof. Dat verzoekster wel degelijk over de nodige competenties beschikt, wordt eveneens aangetoond door het feit dat ze gevraagd werd om zieke leerkrachten te vervangen op haar stageplaats. Omtrent al deze argumenten komt geen geloofwaardig antwoord en nog steeds ligt geen enkel bewijs voor dat deze plotse inzinking zou kunnen staven.

Verzoekster besluit dat, als men al zaken had opgemerkt die mogelijk een probleem konden vormen bij de groei van verzoekster, men dat dan tijdig had moeten communiceren. Nergens heeft verzoekster dergelijke communicatie mogen ontvangen omtrent BC3. Er wordt op deze grieven niet aannemelijk geantwoord. Zo ligt er nergens enige aannemelijke motivering voor m.b.t. de discrepantie tussen de stagementor en stagelector. Men lijkt enkel zeer summier te willen suggereren dat de mentor hoge scores toekende aan verzoekster en dat een voldoende voor Frans dus gerelativeerd moet worden. Verzoekster betwist dit: ze heeft heel goed gewerkt en de hoge scores zijn dan ook terecht. Ook wordt niet aangegeven waarom er nooit enige alarmerende signalen werden gegeven, indien zij op een tekort afstevende. Het is kennelijk onredelijk te stellen dat een student een bepaalde competentie niet beheerst als zij met een voldoende wordt gequoteerd door de mentor. Verwerende partij meent dat, aangezien de quoterings 'voldoende' in contrast staat met andere uitstekende quoterings, dit zou aangeven dat een competentie niet wordt beheerst. Deze bewering is echter compleet foutief en vindt nergens enige rechtsgeldige basis. Verwerende partij toont ook niet aan dat de uiterst goede

quoteringen niet correct zouden zijn. Nergens in de bestreden beslissing is dus enig aannemelijk antwoord terug te vinden op de grieven van verzoekster.

Volgens verzoekster moge het duidelijk zijn dat de bestreden beslissing geen antwoord geeft op de grieven van verzoekster en geen ernstige, deugdelijke of ter zake doende motivering is. Tot op heden is onduidelijk waarom zij voor Frans een onvoldoende zou dienen te halen. Na diverse weken stage, goede beoordelingen van de mentor en een intern beroep is het enige argument dat men kan aanhalen een vermeende fout tegen het lidwoord *un/une problème*. Het feit dat verzoekster bepaalde instructies aflas, kan niet als argument worden weerhouden: nergens staat dat dit niet mag, andere studenten doen het ook en bovendien deed verzoekster dit op aanraden van haar mentor. Dat de uitspraak van verzoekster niet super zou zijn, kan evenmin ter staving dienen voor het tekort. De mentor heeft enkel een opmerking gegeven in het feedbackschrift in verband met de uitspraak van de letter “L”. De stage van verzoekster begon in het derde leerjaar. Hier moest zij nog geen Frans (initiatie) geven. Haar eerste ervaring met Frans was tijdens het tweede deel van de stage in het zesde leerjaar. Gezien dit de eerste keer was, vroeg zij hulp aan de mentor. Deze had al eerder enkel Frans gegeven. De mentor bekeek de lesvoorbereidingen extra goed en gaf feedback in het stageschriftje. Hierin staan maar enkele opmerkingen die gaan over de Franse uitspraak. Er staat ook duidelijk dat de uitspraak goed is. De beoordeling van de mentor mag niet zomaar geminimaliseerd worden, zoals de bestreden beslissing doet, temeer dat er voor het overige geen onderbouwing voorligt. Voor de laatste week van de stage gaf de mentor nog enkele werkpunten voor de verdere stage en hier staat niets tussen voor Frans. Op het verslag van het intern beroep wordt eerst vermeld dat de studente probeert Frans te spreken, maar verder in de tekst staat: ‘wel knap dat je durft te spreken’. Op het examen van Frans Didactiek 2 kreeg verzoekster ook een voldoende voor het spreken.

Ook wat BC5 betreft, is de motivering volgens verzoekster te karig. Na elke stagedag dienden de studenten een reflectie te schrijven en deze te posten in de stagemap. Tijdens het eerste deel van haar stage postte verzoekster pas later in de week de reflecties, omdat zij te veel werk had met het voorbereiden van de lessen. Bij het tweede deel van haar stage postte zij echter elke dag een reflectie, omdat zij dit als werkpunt gekregen had. Er staat nergens feedback te lezen over het inhoudelijk aspect. Verzoekster heeft uit zichzelf wel steeds de reflecties uitgebreider gemaakt, waarbij alle stappen van de cyclus aan bod kwamen. Pas op de voorlaatste dag van de stage kwam haar LTB observeren. Ze liet verzoekster weten dat de reflecties nog uitgebreider

moesten zijn. Na het bekijken van de reflecties van medestudenten en het inroepen van hulp en *na goedkeuring* van de mentor, postte verzoekster de reflecties in de stagemap. Bij het eerste gesprek na het krijgen van de punten, kon de LTB niet vertellen wat er nog ontbrak aan de reflecties. Doordat de LTB laattijdig kwam observeren, heeft verzoekster weinig kans gekregen om met deze feedback aan de slag te gaan. De mentoren van het derde en zesde leerjaar gaven verzoekster voor reflecteren een ‘goed’ en ‘zeer goed’. Enkele lessen werden door de mentoren beoordeeld op een lesverslag. Hier werd BC5: ‘de student als innovator/onderzoeker – reflectie’ telkens als ‘zeer positief’ beoordeeld.

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel.

Verzoekster benadrukt dat zij op geen enkel ogenblik enige ernstige alarmsignalen heeft ontvangen die aangaven dat ze afstevende op een onvoldoende. Zij ontving daarentegen steeds goede feedback en evaluaties. Verzoekster kreeg slechts enkele kleine werkpunten mee waarmee zij rekening diende te houden, en ze deed dit ook telkens. Dit blijkt ook uit de lesverslagen van de mentor, waaruit bleek dat verzoekster goed bezig was en alles goed opvolgde. Zoals blijkt en werd vermeld in het intern beroep, ontving verzoekster steeds positieve feedback. Wanneer men de werkpunten van verzoekster bekijkt, dient men eveneens vast te stellen dat deze allemaal werden weggewerkt. Zo zijn de werkpunten die tijdens de stage in het derde leerjaar werden geformuleerd, niet meer terug te vinden tijdens de stage in het zesde leerjaar. Ook hebben de werkpunten geen betrekking op de basiscompetenties 3 en 5. Een dergelijke afwijkende eindevaluatie is volgens verzoekster dan ook onredelijk, zeker wanneer deze geen enkele basis heeft of hiervoor geen concrete verklaring geeft.

Minstens dient volgens verzoekster te worden vastgesteld dat deze positieve signalen haar verhinderd hebben om bij te sturen als dit nodig zou zijn geweest. Zij wordt pas in het laatste stadium van de stage op enkele werkpunten gewezen, die zij nooit tijdens de voorgaande stadia van haar stage heeft gekregen. Deze elementen laten niet toe om de werkpunten en tips voldoende zwaarwichtig in te schatten en voldoende tijdig te remediëren. Dit alles impliceert een gebrekkige begeleiding die het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt. Een uitgebreide motivering is bijgevolg noodzakelijk, deze ligt echter niet voor. Verzoekster heeft in haar verzoekschrift ook duidelijk verwezen naar het feit dat zij op geen enkele wijze de motieven

achter haar cijfer kan begrijpen, aangezien de mentor steeds zeer positief was. Ze had geen enkele richtlijn om te kunnen inschatten dat ze op een tekort afstevende. Verzoekster benadrukt dat er geen enkele motivering voorligt voor de discrepantie tussen de mentor en de lector.

Een dergelijke afwijkende eindevaluatie is volgens verzoekster dan ook onredelijk, zeker wanneer deze geen enkele basis heeft of hiervoor geen concrete verklaring geeft. Eén mager voorbeeldje om een onvoldoende toe te kennen staat in schril contrast met alle andere gegevens van het dossier. Daarbij mag de input van de mentoren tijdens de stage niet worden veronachtzaamd. Er moet een redelijke verantwoording worden gegeven voor een inhoudelijke discrepantie in de beoordeling tussen mentor en stagebegeleider. Deze motivering ligt, aldus verzoekster, niet voor. Minstens dient te worden vastgesteld dat deze positieve signalen van de mentor verzoekster verhinderd hebben om bij te sturen, als dit nodig zou zijn geweest. Zij wordt pas tijdens haar eindbeoordeling op enkele werkpunten gewezen door de docenten, terwijl deze tijdens de voorgaande stadia van haar stage nooit aan haar werden meegedeeld. Zelfs de mentor had zich niet aan dergelijke uitslag verwacht. Deze elementen laten, aldus verzoekster, niet toe om de werkpunten en tips voldoende zwaarwichtig in te schatten en voldoende tijdig te remediëren. Dit alles impliceert een gebrekkige begeleiding die het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij, met betrekking tot de motivering, dat verzoekster niet slaagde voor de basiscompetenties 3 (de student als inhoudelijk expert) en 5 (reflectievaardigheden). Overeenkomstig de stagegids is de student niet geslaagd wanneer de student voor twee basiscompetenties het niveau ‘voldoende’ niet haalt. Hoewel ieder opleidingsonderdeel afzonderlijk moet worden beoordeeld, kan het geen volledige verrassing zijn dat verzoekster faalt voor de basiscompetentie 3 als inhoudelijk expert, wanneer zij ook niet slaagde voor Basiskennis 1 (uit het eerste jaar van het modeltraject) voor wiskunde en Frans. Verzoekster geeft ook zelf aan dat zij een achterstand had voor Frans. De discussie gaat over Frans en ook de argumentatie van verzoekster zelf voor de interne beroepsinstantie was daartoe beperkt. Andere elementen kunnen geen middel vormen voor het extern beroep, in de mate waarin dat niet aan bod kwam in de interne beroepsprocedure.

M.b.t. Frans heeft de leertrajectbegeleider uitdrukkelijk vermeld dat het niet lukte om de leerinhoud correct aan te brengen. Het Frans spreken lukt niet goed. Elke instructie wordt van het blad afgelezen en zelfs dan lukt het niet zonder fouten. Het is ook niet omdat in samenspraak

met de mentor gebruik gemaakt wordt van dergelijk blad, dat dit blad uitsluitend dient om te worden afgelezen. Dit ligt ook volledig in lijn met de beoordeling door de mentor dat verzoekster voor Frans nog zal moeten blijven oefenen en dat de uitspraak moeilijk blijft. Het is niet omdat als positief punt wordt aangehaald dat verzoekster ondanks alles toch poogt om te spreken, dat het daarom ook opgelost is. Verzoekster verwijst ten onrechte naar een voldoende voor Frans didactiek 2, daar waar verzoekster daarvoor net een tekort heeft gehaald.

M.b.t. basiscompetentie 5 (reflectievaardigheden) geeft verzoekster zelf aan dat zij daarin te kort schoot in de eerste stageperiode en eraan moest werken tijdens de tweede stageperiode. Verzoekster heeft desbetreffend nog uitdrukkelijke bijkomende instructies gekregen van de lector na het lesbezoek van 14 mei 2019. Het klopt dat verzoekster dan blijkbaar om hulp heeft gevraagd bij de medestudenten, maar desondanks bleef de vaststelling dat de analyserende fase erg beknopt geformuleerd werd en dat nergens blijkt welke oorzaken nu echt aan de basis liggen van de problemen die zich hebben voorgedaan. Verzoekster belicht ook te weinig de verschillende perspectieven en de alternatieven zijn te weinig concreet uitgewerkt. Om hierover meer zekerheid te hebben, is die beoordeling ook pas tot stand gekomen nadat de reflecties van verzoekster eerst ook voorgelegd waren aan drie andere lectoren uit de opleiding.

Verzoekster kan, aldus verwerende partij, niet stellen dat de beslissing van de beroepsinstantie niet zou zijn gemotiveerd. Verzoekster duidt ook niet aan welke onderdelen van de motivering tekort schieten. Het eerste middel is ongegrond.

Met betrekking tot het middel i.v.m. de feedback, stelt verwerende partij dat Frans pas in de tweede stageperiode aan bod kwam. Verzoekster kan desbetreffend dan ook bezwaarlijk inroepen dat zij daarover voorheen nooit slechte feedback heeft gehad. Daar waar verzoekster zelf erkent al van tevoren te hebben geweten dat dit voor haar een probleem was, kan zij niet voorhouden dat zij daarover alleen maar positieve feedback heeft ontvangen en dat zij compleet werd verrast door een negatieve beoordeling. M.b.t. de reflectievaardigheden kwam al in de eerste stageperiode aan bod dat de reflectieverslagen van verzoekster volledig ontbraken, met een beoordeling sterk onvoldoende tot gevolg. Verzoekster betwist ook zelf niet dat er toen een probleem was. In de tweede stageperiode waren er wel reflectieverslagen, maar sterk onvoldoende. Daar werd nog eens sterk op gewezen. Ook hier kan verzoekster niet voorhouden dat zij niet tijdig op de hoogte werd gebracht van de desbetreffende tekortkomingen. Het is niet omdat verzoekster voor andere competenties wél positieve feedback ontving en dat verzoekster

die competenties ook heeft gehaald, dat zij om die reden mag voorhouden dat zij niet tijdig opmerkingen ontving over de competenties die zij niet heeft gehaald en dat zij niet de kans zou hebben gekregen om desbetreffend bij te sturen. Het tweede middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

Verder stelt verwerende partij dat verzoekster het derde middel m.b.t. de beweerde discrepantie in beoordeling tussen de mentor en de leertrajectbegeleider, niet onderbouwt. Zij laat na om aan te duiden waar er volgens haar onaanvaardbare verschillen zitten in de beoordeling tussen de mentor en de leertrajectbegeleider. Verwerende partij stelt dat er daarentegen nergens grote verschillen te vinden zijn inzake de beoordeling van de competenties die verzoekster heeft behaald. Voor Frans zijn de commentaren eveneens gelijklopend. Verwerende partij begrijpt niet wat verzoekster bedoelt met de bewering dat de desbetreffende beoordeling vanwege de mentor zou zijn “geminimaliseerd”. Zelfs al zou verzoekster verschillen in beoordeling tussen mentor en leertrajectbegeleider voorleggen, *quod non*, dan nog betekent dat op zich niet dat er geen objectieve beoordeling tot stand is gekomen. Het is uiteindelijk de leertrajectbegeleider die het eindoordeel velt, waarbij de input van de mentor een belangrijke basis vormt zonder daarom decisief te zijn. Het derde middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat de grieven van verwerende partij in haar antwoordnota grotendeels gelijkaardig zijn aan die van de bestreden beslissing. Hiervoor verwijst verzoekster dan ook naar haar grieven uit het verzoekschrift. Vervolgens weerlegt verzoekster enkele nieuwe grieven van verwerende partij. M.b.t. de motivering merkt verzoekster opnieuw op dat, na diverse weken stage, goede beoordelingen van de mentor en een intern beroep, het enige argument dat men kan aanhalen een vermeende fout tegen het lidwoord *un/une problème* is. Na al die weken zou één vermeende fout moeten beargumenteren waarom verzoekster inhoudelijk niet deskundig zou zijn. Verder kan het feit dat verzoekster bepaalde instructies aflas niet als argument worden weerhouden, er staat nergens dat dit niet mag, andere studenten doen het ook en bovendien deed verzoekster dit op aanraden van haar mentor. Dat de uitspraak van verzoekster niet super zou zijn, kan evenmin ter staving dienen voor het tekort. De mentor heeft enkel een opmerking gegeven in het feedbackschrift in verband met de uitspraak van de letter “l”, niets anders. Bovenstaand argument is volgens verzoekster dan ook ongegrond.

M.b.t. de feedback stelt verzoekster dat de argumentering van verwerende partij geen stand kan houden. Zoals verwerende partij eerder in haar antwoordnota aanhaalde, dient elk opleidingsonderdeel afzonderlijk te worden beoordeeld. Het argument dat verzoekster in het verleden negatieve feedback met betrekking tot Frans heeft gekregen en zo zou moeten weten dat zij ook tijdens haar stage niet voldoende presteerde, is ongegrond. Nergens is er enige rechtspraak of wetgeving die bovenstaande argumentatie kan staven. Verzoekster was inderdaad op de hoogte van haar minder sterke vaardigheden in het Frans, het is dan ook daarom dat zij proactief stappen heeft ondernomen om haar stage vlot te laten verlopen. Aangezien verzoekster tijdens haar tweede stage nooit alarmerende signalen heeft ontvangen, ging zij er redelijkerwijs vanuit dat de getroffen maatregelen hun vruchten hadden afgeworpen en zij goed bezig was. De bewering dat verzoekster bezwaarlijk kan inroepen nooit slechte feedback te hebben gekregen, is dan ook ongegrond. Deze heeft ze namelijk niet ontvangen tijdens het afleggen van het betrokken opleidingsonderdeel.

Verder meent verwerende partij dat verzoekster niet onderbouwt op welke wijze er een discrepantie bestaat tussen de stagebegeleider en de stagementor. Het mag volgens verzoekster echter duidelijk wezen dat de stukken uit het dossier voor zich spreken. Bij een vergelijking van de feedback blijkt duidelijk dat de stagebegeleider en de mentor niet op eenzelfde lijn zitten. Hiervoor wordt verwezen naar de uitvoerige uiteenzetting uit het verzoekschrift. Verwerende partij laat tot op heden na deze discrepantie te motiveren, deze is nochtans volgens de rechtspraak van de Raad vereist.

Beoordeling van de middelen samen

Verzoekster voert aan in de beslissing van de interne beroepsinstantie niet te lezen hoe haar tekort voor het subonderdeel “Frans” het totaal tekort en/of voor de volledige competentie “de student als inhoudelijk expert” verklaart. Verzoekster wijst hierbij op de eerdere positieve feedback en evaluaties.

Ook voor “reflectievaardigheden” behaalt verzoekster tekorten, terwijl zij aanvoert hieromtrent geen alarmerende signalen te hebben ontvangen.

Zij haalt ook aan op de beoordeling van de mentor (tussentijdse beoordeling, alsook eindbeoordeling) voor beide stageperiodes een positief resultaat te hebben gekregen. De competenties zouden in voldoende en zelfs uitstekende mate zijn behaald.

Verzoekster wijst er ook op dat de beoordeling van het lesbezoek van de lector in de eerste stageperiode geen alarmerende tekorten aangaf. Als “inhoudelijk expert” behaalde zij voldoende, doch niet voor “reflectievaardigheden”. Dit laatste tekort is volgens haar echter toe te schrijven aan door een misverstand ontbrekende dagreflecties.

Verzoekster geeft aan ook voor de overige stageperiode geen alarmerende signalen te hebben ontvangen. Er kwam eerst een vernietigende evaluatie door de lector n.a.v. een stagebezoek op het einde van de tweede stageperiode, aldus verzoekster. De mentor beoordeelde verzoekster tijdens de tweede stageperiode daarentegen bijzonder goed. Verzoekster wijst er ook nog op dat haar is gevraagd zieke leerkrachten te vervangen op de stageplaats. Daaruit blijkt volgens verzoekster dat zij over de nodige competenties beschikt.

In de beslissing van de interne beroepsinstantie leest de Raad welke documenten de leertrajectbegeleider, conform de stagegids voor het opleidingsonderdeel waarvan de score is betwist, gebruikt bij de eindbeoordeling. Het betreft de feedback op de lesvoorbereidingen en de dagreflecties, het lesverslag van de leertrajectbegeleider bij het stagebezoek, het beoordelingsformulier dat de mentor invulde aan het einde van de stageperiode en het eindreflectieverslag van de student.

Tevens leest de Raad dat indien de student op twee of meer rubrieken van de tussentijdse synthese of de eindsynthese door de leertrajectbegeleider het niveau “voldoende” niet haalt, dit deel van de stage of de stage in zijn geheel als niet voldoende beoordeeld wordt.

De Raad, aan wie het niet toekomt om zelf in de beoordeling van de prestatie van de student te treden, leest in het eindverslag van de lector dat verzoekster “onvoldoende” scoort als “inhoudelijk expert”. Ook de “reflectievaardigheden” van verzoekster schieten tekort.

De Raad gaat uit van de deskundigheid van de bevoegde beoordelaars in de schoot van verwerende partij. *In casu* ziet de Raad in het dossier geen elementen die erop wijzen dat de beoordeling niet met de nodige deskundigheid heeft plaatsgevonden. Evenmin brengt

verzoekster elementen bij die de Raad in redelijkheid moeten doen twijfelen aan de vermoede deskundigheid, ernst en onpartijdigheid bij de meting van de door verzoekster in het kader van het betwiste opleidingsonderdeel getoonde competenties.

In het document leest de Raad ook de motivering die de lector voor de evaluatie heeft gegeven.

De leertrajectbegeleider is van oordeel dat verzoekster er voor Frans echt niet in slaagt de leerinhoud correct aan te brengen. De leertrajectbegeleider oordeelt dat verzoekster wel Frans probeert te spreken, maar elke instructie afleest en er zelfs niet in slaagt dat foutloos te doen.

Wat “reflectievaardigheden” betreft leest de Raad onder meer dat de dagreflecties, die verzoekster na een duidelijke waarschuwing naar behoren probeert uit te werken, niet voldoen. De leertrajectbegeleider merkt op dat deze heel oppervlakkig blijven. De analyserende fase wordt erg beknopt en oppervlakkig geformuleerd. Verzoekster laat nergens duidelijk blijken welke oorzaken echt aan de basis van het probleem liggen dat zich heeft voorgedaan. Ook belicht verzoekster de verschillende perspectieven te weinig en werkt zij de alternatieven te weinig concreet uit. Daarnaast gelden deze opmerkingen volgens de leertrajectbegeleider ook voor het eindreflectieverslag.

De Raad leest in het beoordelingsformulier ook een motivering voor het globale beoordelingscijfer (9 op 20). Deze luidt als volgt: *“Je stage was onvoldoende. Je hebt een rustige uitstraling en een warm contact met je leerlingen. Je zal wel moeten leren om strenger uit de hoek te komen. Probeer verder wat meer schwung in je lessen te krijgen door expressiever voor de klas te staan en je lessen creatiever in te vullen. Op die manier zullen je lessen ook minder vaak te kort zijn. Tot slot moet je inhoudelijke expertise voor Frans echt beter en zal je moeten werken aan je reflectievaardigheid, want voor deze twee competenties scoor je onvoldoende, wat uiteindelijk leidt tot een 9 voor Praktijk 2.”*

De Raad moet tevens vaststellen dat deze eindbeoordeling in het verlengde ligt van de beoordeling die verzoekster kreeg naar aanleiding van het stagebezoek door de leertrajectbegeleider. In deze beoordeling leest de Raad duidelijk wat niet volstaat om te kunnen slagen en beter moet.

In de beoordeling van de mentor met betrekking tot de tweede stageperiode krijgt verzoekster als “inhoudelijk expert” voor Frans de score “voldoende”. Voor Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en muzische vorming krijgt verzoekster daarentegen “zeer goed”, de hoogste score. De Raad leest een weliswaar aanmoedigende “toelichting”, doch kan er niet omheen dat de mentor aandachtspunten signaleert die analoog zijn aan de werkpunten die de leertrajectbegeleider tot uitdrukking brengt. De Raad leest: *“Je instructie was vaak kort, maar als ik je hoorde lesgeven deed je dit wel met de juiste begrippen, op een duidelijke en gestructureerde manier, met de nadruk op de juiste dingen en met voldoende kennis over de onderwerpen. Je liet duidelijk zien dat je wist waarover je het had. De kinderen mogen ook vragen stellen. Die beantwoordde je steeds rustig. Voor Frans zal je, zoals je al aangaf, moeten blijven oefenen. De uitspraak blijft nog moeilijk. Wel knap dat je durft spreken. Ook dit zal wel groeien door het veel te doen.”*

Rekening houdend met hetgeen de mentor opmerkt met betrekking tot de mondelinge taalvaardigheid van verzoekster in het Frans kan de Raad, niettegenstaande de mentor verzoekster de score “voldoende” geeft, niet oordelen dat de leertrajectbegeleider de score onvoldoende zou hebben gemotiveerd of nog dat de score die de leertrajectbegeleider heeft gegeven – al kan deze score misschien streng zijn – in het licht van de motivering als kennelijk onredelijk kan worden beschouwd.

Hoewel het de Raad voorkomt dat verzoekster als “inhoudelijk expert” voornamelijk struikelt omwille van Frans, kan hij er niet omheen dat verzoekster op dit competentiegebied met betrekking tot de eerste stageperiode opmerkingen kreeg die de “diepgang” van de lessen betroffen. Inzake “reflectievaardigheden” werd met betrekking tot de eerste periode het ontbreken van reflectieverslagenesignaleerd.

Ten overvloede signaleert de Raad dat wat het beeld van verzoekster als “inhoudelijk expert” op het gebied van Frans betreft, de beoordeling van de vraag of verzoekster de met het betwiste opleidingsonderdeel beoogde eindcompetenties behaalde plaatsvond in het kader van dit opleidingsonderdeel. Desondanks merkt de Raad, weliswaar ten overvloede, op dat het niet behaald hebben van het vereiste niveau van inhoudelijke expertise strookt met de resultaten van verzoekster voor andere opleidingsonderdelen waarin taalverwerving “Frans” een belangrijke component vormt.

Het hierboven overwogene is naar het oordeel van de Raad ook de teneur van de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Wat de beoordeling van de “reflectievaardigheden” van verzoekster betreft, leest de Raad in de aangevochten beslissing ook dat de reflecties van verzoekster aan een aantal medelectoren zijn voorgelegd. Hieruit blijken soortgelijke pijnpunten. De progressie van verzoekster in de laatste reflecties wordt erkend, maar is niet van aard tot het besluit te voeren dat verzoekster deze competentie in voldoende mate heeft bereikt. Ook in het licht van de bevindingen van de medelectoren kan de Raad deze eindconclusie – al kan de Raad niet uitsluiten dat deze streng kan zijn – niet als onredelijk van de hand doen. De Raad leest bijvoorbeeld dat deze reflecties “oppervlakkig” zijn, dat eruit blijkt dat verzoekster niet echt een idee heeft van waarom iets zich voordoet, dat een globale reflectie over haar functioneren ontbreekt, dat een “rode draad” ontbreekt, dat problemen te weinig benoemd en vanuit hun oorzaken geduid worden, dat onvoldoende aandacht is voor de context en de leerlingen bij de reflectie, enzovoort.

Dat verzoekster bij de laatste reflecties extra inspanningen heeft gedaan om aan het n.a.v. het stagebezoek uitdrukkelijk geduide werkpunt tegemoet te komen en dat zij bij medestudenten te rade is gegaan is achtenswaardig, maar het brengt de Raad er niet toe de beslissing van verwerende partij dat de betrokken competentie in onvoldoende mate aanwezig is als onrechtmatig of onredelijk te kunnen wegzetten.

De Raad stelt vast dat verzoekster van oordeel is dat de beoordeling van de mentor geminimaliseerd wordt. De Raad vindt hiervoor geen aanwijzingen in het dossier. De Raad stelt vast dat de input van de mentor, die in de beoordeling wordt meegenomen door de leertrajectbegeleider, deze evaluatie niet weerspreekt. De mentor vindt het knap dat verzoekster durft spreken en geeft aan dat zij hierin door oefening zal groeien, maar vermeldt eveneens: *“Voor Frans zal je, zoals je al aangaf, moeten blijven oefenen. De uitspraak blijft nog moeilijk”*. Dat de mentor volgens verzoekster, zoals zou blijken uit het stageschrift, slechts één opmerking maakte, namelijk met betrekking tot de uitspraak van de letter “l” in het Frans, is volgens de Raad niet van aard deze beoordeling door de mentor te ondergraven. De Raad merkt trouwens op dat in het schrift bijvoorbeeld ook nog een door verzoekster niet in het verzoekschrift vermelde opmerking over de Franse vertaling van “pagina 47” staat.

Tevens leest de Raad in het dossier niet dat het tekort van verzoekster voor “Frans” slechts op een vermeende fout bij het gebruik van een lidwoord zou zijn gesteund. De Raad leest in het eindevaluatieformulier dat verzoekster wel Frans probeert te spreken, maar elke instructie afleest en er zelfs niet in slaagt dit zonder fouten te doen. In het verslag van het lesbezoek door de lector leest de Raad ook nog dat wat verzoekster niet heeft opgeschreven, ze ook niet in het Frans gezegd krijgt. In het verslag schrijft de lector zonder meer dat dit echt beter moet.

De Raad is niet van oordeel dat de bewering dat de mentor - zoals verzoekster aanvoert – haar de raad gaf een “papier” te gebruiken, door deze opmerkingen tegengesproken wordt. De Raad leest niet dat zo’n “papier” een slecht idee of een ontoelaatbaar hulpmiddel is, maar wel dat verzoekster alles afleest en er bovendien niet in slaagt dit zonder fouten te doen en niet in staat is gezegd te krijgen wat zij niet uitschreef. De lector ondergraaft hiermee niet de beweerde aanbevelingen van de mentor, die zelf duidelijk de mondelinge taalvaardigheid als werkpunt aanhaalde. Evenmin negeert de evaluator een tegenstrijdigheid in de beoordeling.

De Raad leest heel wat positieve commentaren in de mentorenverslagen. Ook deze wijzen echter niet op een relevante tegenstrijdigheid met de beoordeling door de lector, nu de probleem- en twistpunten andere competenties betreffen, namelijk de inhoudelijke expertise voor Frans en de reflectievaardigheid.

Wat de reflectievaardigheden betreft, verwijst verzoekster naar de beoordelingsformulieren van de mentoren. Volgens verzoekster beoordelen deze haar op dit punt als “goed” en “zeer goed”. De Raad stelt evenwel vast dat uit de motivering die de mentor aan zijn evaluatie geeft, blijkt dat deze geen betrekking heeft op de reflectiedocumenten van verzoekster. De Raad kan dan ook niet gewagen van een tegenspraak in de beoordeling, in het licht waarvan de motivering van de evaluatie door de lector niet zou voldoen.

Waar verzoekster in het licht van de feedback die zij ontving van oordeel is dat zij op geen enkel ogenblik alarmsignalen ontving die aangaven dat zij op een onvoldoende afstevende en de positieve signalen die zij ontving haar verhinderden om bij te sturen, is de Raad *in casu* – zoals hierboven toegelicht - van oordeel dat de motivering voldoende geconcretiseerd en pertinent is om de betwiste evaluatie te laten standhouden, niettegenstaande de door verzoekster beweerde zeer positieve inschatting door de mentor. De mentor beoordeelt verzoekster inderdaad globaal positief, doch de beoordeling en de aandachtspunten uit de

mentorenbeoordeling zijn niet in tegenspraak met de beoordeling door de lector. Bovendien wijst de Raad ook op de zeer aanmoedigende benadering van de mentor en het feit dat deze algemeen “hoog” scoort, wat ook in rekening moet worden genomen bij de inschatting van de competenties die de mentor als “voldoende” evalueert.

Daarnaast is de Raad niet van oordeel dat de feedback die verzoekster heeft gekregen dermate gebrekkig is dat de evaluatie geen getrouw beeld geeft van de competenties van verzoekster waarbij ze niet in staat zou zijn geweest te remediëren.

Wat de reflectievaardigheid betreft, is vooreerst reeds op het einde van de eerste periode gewezen op de problematiek van de afwezigheid van verslagen. Naar aanleiding van het stagebezoek tijdens de tweede periode is verzoekster duidelijk gemaakt dat de voorliggende documenten niet voldeden en richting gegeven voor verbetering om alsnog te kunnen slagen op dit onderdeel.

Het is waar dat de lector laat op stagebezoek kwam, maar uit het verslag van het bezoek blijken raadgevingen die verzoekster – misschien met een ernstige inspanning – konden toelaten toch te slagen. De Raad merkt nog op dat het feit dat verzoekster reflecties van medestudenten bekeek en de verslagen indiende met de goedkeuring van de mentor, er niet toe hoeft te leiden dat de beoordeling door de lector *in casu*, in het licht van de motivering ervan, niet zou kunnen standhouden.

Wat Frans betreft, dat slechts in de tweede stageperiode aan bod kwam, liet de timing van het bezoek door de lector inderdaad nog weinig ruimte tot remediëring. Evenwel kan verzoekster moeilijk aanvoeren hierdoor niet op de hoogte te zijn van het feit dat Frans – en met name mondelinge vaardigheid – haar bijzondere aandacht vergde. Uit de beoordeling van de mentor blijkt bijvoorbeeld dat verzoekster zich hiervan bewust was. Tevens blijkt uit het stageschrift van verzoekster dat bijvoorbeeld inzake uitspraak ook opmerkingen zijn gemaakt, weze het ook positieve, door de mentor. Uit het schrift blijkt ook dat zij hiervoor oefende en de mentor duidde ook de durf van verzoekster om Frans te spreken als positief. Eén en ander staat de negatieve beoordeling door de lector niet in de weg, maar toont aan dat verzoekster zich, ook door de tussenkomst van de mentor, bewust was van “Frans” als zeer relevant punt. Bijgevolg treedt de Raad verzoekster niet bij in de visie dat een gebrek aan tijdige feedback de rechtmatigheid en betrouwbaarheid van de beoordeling *in casu* zou aantasten.

Tot slot en ten overvloede stipt de Raad aan dat de resultaten die verzoekster behaalde voor overige aan het Frans gerelateerde opleidingsonderdelen de beoordeling die voor de Raad wordt betwist weliswaar niet kunnen schragen, maar dat er wel kan worden van uitgegaan dat deze resultaten verzoekster in redelijkheid geacht mogen worden te hebben bewustgemaakt van het feit dat deze taal haar bijzondere aandacht vergde tijdens de stage. Dit maakt het volgens de Raad, weliswaar ten overvloede, minder aannemelijk te besluiten dat zij volledig verrast was door de beoordeling en bij gebrek aan waarschuwing kansen ontnomen is om te kunnen slagen en de beoordeling hierdoor bijgevolg niet zou kunnen standhouden.

Rekening houdend met de voorgaande overwegingen, is de Raad van oordeel dat de bijgebrachte middelen niet gegrond zijn.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.184 van 9 september 2019 in de zaak 2019/293

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20. Verzoeker wordt ook geweigerd om zich de volgende drie academiejaren opnieuw in te schrijven voor de opleiding.

Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie bevestigt het resultaat van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2”. De opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking ‘weigering voor verdere inschrijving’ blijft behouden.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat ze de student en zijn raadsman alsook lector [D.] heeft gehoord. Met betrekking tot de evaluatie stipt de interne beroepsinstantie aan dat overeenkomstig de ECTS-fiche, de kijkwijzer en de handleiding Praktijk voor compensatiestudenten het eindcijfer voor het kwestieuze opleidingsonderdeel als volgt tot stand komt:

- 100% van de punten wordt toegekend via de examenvorm Portfolio.
- De student krijgt tussentijds feedback en op het einde van het academiejaar een cijfer. Dit cijfer wordt samengesteld volgens een 40-40-20 verdeling waarbij het cijfer van elke vakdocent meetelt voor 40% en dat van de leertrajectbegeleider voor 20%. De kijkwijzer is hierbij de richtlijn.
- De leertrajectbegeleider beoordeelt rekening houdend met:
 - o Reflectievaardigheden
 - o Aanwezigheden tijdens de sessies
 - o Competentieontwikkeling
 - o Leerintenties en de mate waarin je daar actief en bewust aan werkt
 - o De opdrachten

- De kijkwijzer dient als hulp bij het geven van feedback aan de stagiair. Het bereiken van alle vermelde competenties en attitudes wordt nagestreefd. Sommige daarvan worden beschouwd als een minimumvoorwaarde om te kunnen slagen voor praktijk 2. Deze drempelcriteria worden aangeduid met een D.
- Voor de mentoren wordt op de kijkwijzer vermeld: *“Uw schriftelijke feedback is uitermate belangrijk voor ons. Het is op basis van de positieve aspecten en de aandachtspunten die u beschrijft dat de opleiding een eindevaluatieverslag opstelt.”*.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student zich in zijn beroepsverzoekschrift verkeerdelijk baseert op de ECTS-fiche ‘LO Krachtig Leren 2’. De specifiek voor compensatiestudenten ontworpen bijkomende handleiding te vinden op Canvas zoals op de ECTS-fiche maakt evenmin deel uit van de stukken van de student.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de student na de eerste stageperiode een tussentijdse evaluatie van de vaklector Lichamelijke Opvoeding heeft verkregen. Deze tussentijdse evaluatie bevatte vier onvoldoendes en één keer de beoordeling slecht. De scores worden duidelijk toegelicht door de vaklector. Daarnaast geeft de vaklector advies om te verbeteren en verwijst hij naar de bevindingen van de mentor om zijn oordeel te staven. Ten slotte worden de genoemde werkpunten samengevat in vier heel concrete instructies. In het eindverslag van de mentor worden eveneens verschillende (zeven) competenties als onvoldoende aangekruist. Bovendien wordt er bij als voldoende bestempelde competenties door middel van de opmerkingen aangegeven dat ook hier nog heel wat werk aan de winkel is.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de beoordelingsverslagen van de vaklector en de mentor geen tegenstrijdigheden bevatten. De mentor scoort over het algemeen meer positief, maar dezelfde punten worden als onvoldoende gezien. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student op basis van het tussentijds beoordelingsverslag duidelijk had moeten, minstens had kunnen, inzien dat hij op deze manier niet zou slagen.

Voor wat betreft de tweede stageperiode stelt de interne beroepsinstantie vast dat zowel de leertrajectbegeleider als de vaklector aangeven dat de feedback van de mentor zeer beperkt was. Bovendien geeft de leertrajectbegeleider aan dat de student te weinig aan de leerintenties werkte tijdens de stage.

Voor wat betreft de feedback tijdens de tweede stageperiode stelt de interne beroepsinstantie vast dat de mentor zich voor wat betreft de voorbereiding beperkt tot de opmerkingen ‘tijdig bezorgd’ en ‘ordelijk’ voor het grootste deel van de lesvoorbereidingen. Vanzelfsprekend kan hieruit niet worden afgeleid dat de voorbereidingen ook inhoudelijk voldoen. De interne beroepsinstantie verwijst naar de lessen van 30/04/2019, 06/05/2019, 07/05/2019, 13/05/2019 en 14/05/2019 en stelt dat de feedback van de mentor ook voor het overige beperkt lijkt te blijven tot de praktische kant van de lessen en de activiteit op zich. Diepgaande opmerkingen met betrekking tot de vakdidactische vereisten, doelstellingen vanuit het leerplan in functie van het lesonderwerp, het baseren op verschillende bronnen bij de keuze van de lesinhoud en andere drempelcriteria worden niet opgenomen. Volgens de interne beroepsinstantie had de student niettemin uit de feedback van de leertrajectbegeleider kunnen opmaken dat de les niet zo voorspoedig verliep en had hij met deze feedback aan de slag kunnen gaan, ondanks de positievere feedback van de mentor.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de feedback zowel in de tussentijdse als de eindevaluatie uitgebreid is, toegespitst is op de specifieke situatie van de student, tips en adviezen bevat en dat er duidelijk wordt verwezen naar welke elementen ontbraken en ervoor zorgden dat de student uiteindelijk niet geslaagd is. Zij vergelijkt de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie en benadrukt vooreerst wat de bronnen betreft dat het aan de vaklector is om te beoordelen of er voldoende en voldoende betrouwbare bronnen zijn gebruikt. De interne beroepsinstantie stelt evenwel vast dat voor rugby geen handboeken werden gebruikt en dat er voor het overige slechts naar één boek wordt verwezen dat eveneens online staat. Er wordt niet aangetoond dat de student boeken/cd's/cursussen heeft gebruikt zoals uitdrukkelijk gevraagd door de vaklector in zijn tussentijdse evaluatie.

Inzake de uitvoering stelt de interne beroepsinstantie vast dat bij het tussentijds beoordelen reeds werd aangegeven dat de uitvoering beter moest. Uit de opmerkingen van de mentor tijdens stage 2.2 blijkt dat de lessen geregeld chaotisch verlopen, de uitleg niet duidelijk of verstaanbaar is en soms eenvoudigweg fout. Voor wat betreft ‘organisator’ stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student een voldoende heeft behaald voor deze competentie. Volgens de interne beroepsinstantie is het – voor ‘inhoudelijk expert’ – op basis van de elementen van het dossier zeer duidelijk dat de vaklector van mening is dat de student inhoudelijk onvoldoende is voorbereid en onvoldoende kennis heeft door onder meer onvoldoende gebruik van bronnen. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat deze competentie correct is beoordeeld door de

vaklector. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student geen elementen bijbrengt om het oordeel van de vaklector in twijfel te trekken; de student verwijst in zijn verzoekschrift naar het duidelijk maken van het thema veeleer dan inhoudelijk onderlegd zijn in de materie.

Voor wat betreft ‘opvoeder’, merkt de interne beroepsinstantie op dat de vaklector niet overtuigd is van de pedagogische kwaliteiten van de student. Hij gaf dit reeds aan in de tussentijdse evaluatie. Het is de student die op basis van zijn portfolio moet aantonen dat hij de competenties heeft bereikt. Naar mening van de vaklector is dat voor de student voor deze competentie niet het geval. De mentor beperkt zich en geeft niet aan hoe de student daadwerkelijk de criteria van de kijkwijzer heeft behaald. De interne beroepsinstantie kan geen inconsistenties in de beoordeling vaststellen.

Voor wat betreft ‘reflecties’ merkt de interne beroepsinstantie op dat de vaklector zowel in de tussentijdse evaluatie als in de eindbeoordeling aangeeft dat de lesreflecties ontbreken. De zelfevaluatie kent naar het oordeel van de vaklector te weinig diepgang. Ook de leertrajectbegeleider heeft opmerkingen hieromtrent. Daarnaast benadrukt de interne beroepsinstantie dat door de vaklector en de leertrajectbegeleider niet wordt gesteld dat de mentor niet deugt. Zij betreuren enkel het feit dat er zeer beperkt en weinig diepgaand feedback werd gegeven en gereflecteerd. Dit zou naar hun mening de student een aantal inzichten hebben kunnen doen opleveren die momenteel ontbreken. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de onvoldoende voor de competentie ‘reflecties’ alleen al door het ontbreken van de lesreflecties afdoende is gemotiveerd.

Voor het overige wenst de interne beroepsinstantie op te merken dat de puntenbekendmaking definitief is op het vooraf aangekondigde tijdstip.

De interne beroepsinstantie is op grond van het voorgaande van oordeel dat de student conform de ECTS-fiche is beoordeeld en dat hij begeleid is zoals het hoort. De student toont niet aan dat hij onvoldoende zou zijn begeleid; een vergissing met betrekking tot de identiteit van de student kan voorkomen, de lector heeft zich daarvoor uitgebreid verontschuldigd. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de leertrajectbegeleider in stageperiode 2 reeds op 7 mei 2019 is langsgesgaan en de vaklector op 13 mei 2019. Er volgde een feedbackgesprek over de bijgewoonde les. Volgens de interne beroepsinstantie is de evaluatie die werd opgesteld correct tot stand gekomen. Het feit dat ze niet volledig overeenstemt met de evaluatie van de tweede mentor wordt verklaard en houdt daarnaast geen gebrekkige begeleiding in. De interne

beroepsinstantie merkt op dat het na feedback aanpassen van elementen niet tot gevolg heeft dat de initiële fout niet werd begaan. Dit kan evenmin tot gevolg hebben dat de initiële fout niet mag worden vermeld in de evaluatie en wijst evenmin op een gebrekkige begeleiding. De interne beroepsinstantie wijst erop dat er een bijkomend evaluatiegesprek met de student werd gehouden zonder dat de lector daartoe verplicht was. Ook al was de aanleiding hiertoe het niet gemaakte onderscheid tussen compensatiestudenten en niet-compensatiestudenten, dit toont volgens de interne beroepsinstantie eens te meer aan dat de vaklector wel degelijk bereikbaar was voor feedback en overleg. De beslissing van de examencommissie wordt bevestigd en het behaalde resultaat blijft behouden.

Met betrekking tot de tweede examenkans merkt de interne beroepsinstantie vervolgens op dat de ECTS-fiche uitdrukkelijk vermeldt dat een tweede examenkans niet mogelijk is. De reden hiervoor is dat er geen stageplaatsen beschikbaar zijn en dat er geen volwaardig alternatief mogelijk is om de vooropgestelde competenties te beoordelen. De interne beroepsinstantie verwijst naar rechtspraak van de Raad en stelt dat met betrekking tot de afwezigheid van een tweede examenkans in onderwijsopleidingen reeds werd geoordeeld dat dit niet onredelijk is indien het voldoende gemotiveerd is.

Wat het specifieke geval van de student betreft, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de niet behaalde competenties eigen zijn aan een onderwijscontext. Gelet op de sluiting van de secundaire scholen tijdens de zomervakantie, kan een onderwijscontext niet worden voorzien. Bovendien wenst de opleiding een begeleiding aan te kunnen bieden die gelijk is aan degene die wordt voorzien tijdens de eerste examenkans om de gelijke behandeling van de studenten te garanderen. Dit kan niet worden gegarandeerd tijdens de tweede zitting.

De interne beroepsinstantie ziet geen reden om af te wijken van de ECTS-fiche en staat een tweede examenkans niet toe.

Wat ten slotte de weigering voor verdere inschrijving betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de beslissing van de examencommissie daaromtrent als definitief kan worden beschouwd, gelet op het ontbreken van een tweede examenkans. Ze verduidelijkt dat de maatregelen van studievoortgangsbewaking worden toegepast zoals bepaald in het onderwijs- en examenreglement. De hogeschool weigert verdere inschrijving voor een opleiding als de student een diploma wil behalen met een diploma- of examencontract maar bindende

voorwaarden geen succes kunnen opleveren. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt dat manifest uit het dossier wanneer de student er gedurende twee academiejaren niet in geslaagd is om een creditbewijs te behalen voor bepaalde opleidingsonderdelen. Deze maatregel is van toepassing op opleidingsonderdelen waarin de student de beoogde competenties geïntegreerd moet toepassen in het werkveld of in een gesimuleerde situatie die sterk aanleunt bij het werkveld. De interne beroepsinstantie merkt op dat naar dit artikel wordt verwezen in de ECTS-fiche onder ‘Studievoortgang’.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student geen bijzondere omstandigheden aantoont die hem verhinderden dit academiejaar te slagen, andere dan het niet bereiken van de competenties. Daarnaast legt de student geen concrete acties voor op basis waarvan de interne beroepsinstantie van mening is dat hij volgend academiejaar beter zou presteren. De student beperkt zich ertoe aan te geven dat zijn beoordeling incorrect zou zijn verlopen, *quod non*. De interne beroepsinstantie beslist de maatregel van studievoortgangsbewaking ‘weigering voor verdere inschrijving’ te behouden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 20 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel inzake de examenbeslissing beroept op een schending van het redelijkheids- en het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beslissing niet afdoende gemotiveerd is. Er wordt niet geantwoord op zijn concrete grieven. Verzoeker verwijst naar zijn intern beroepsschrift en merkt op dat hij duidelijk heeft aangetoond dat er geen transparantie is in de beoordeling. Hij tast in het duister omtrent de wijze waarop zijn cijfer tot stand is gekomen en hoe het tekort voor bepaalde competenties werd beoordeeld. Volgens verzoeker wordt dit argument niet beantwoord. Er wordt enkel geponeerd dat hij zich op een foutieve ECTS-fiche baseert. Verzoeker is echter niet in kennis of in het bezit van de vermeende handleiding voor compensatiestudenten waarnaar wordt verwezen.

Wat zijn argument inzake de discrepantie tussen de stagementor en de stagelector betreft, stelt verzoeker vast dat de interne beroepsinstantie opmerkt dat de beoordelingsverslagen van de vaklector en de mentor geen tegenstrijdigheden bevatten. De mentor scoort over het algemeen meer positief, maar dezelfde punten worden als onvoldoende gezien. Volgens verzoeker is deze motivering manifest fout. Volgens hem ligt de feedback van de mentor en de lector op geen enkele wijze in dezelfde lijn. In het eindverslag van de mentor is ook geen enkele onvoldoende terug te vinden, terwijl de lector wel verschillende onvoldoendes aanduidt. Dit gebeurde bovendien op het einde van de stage, zodat verzoeker niet meer de kans had hieraan te werken.

Waar de interne beroepsinstantie stelt dat de mentor zich heeft beperkt tot positieve opmerkingen omtrent de structuur van de lesvoorbereidingen, wat niet betekent dat de voorbereidingen ook inhoudelijk voldoende waren, merkt verzoeker op dat dit argument subjectief is. Volgens hem is het onredelijk te stellen dat wanneer er geen feedback wordt gegeven omtrent de inhoud van een document, dit automatisch betekent dat die onvoldoende is. Van een zorgvuldig handelende mentor, waarvan *in casu* sprake was, wordt verwacht dat de werkpunten worden overgebracht aan de student. Aangezien dit niet werd gedaan, gaat de student ervan uit dat dit in orde is. Waar de interne beroepsinstantie aanstipt dat de feedback van de mentor zich voor het overige ook lijkt te beperken tot de praktische kant van de lessen, stelt verzoeker dat het gaat om loutere speculatie. Volgens hem wijst het feit dat er geen opmerkingen werden gegeven erop dat het in orde was. Hij benadrukt dat indien zou kunnen worden aangetoond dat dit klopt, er duidelijk sprake is van een gebrekkige begeleiding van de mentor, die het hem onmogelijk heeft gemaakt te kunnen slagen voor de stage. Verzoeker stelt ook vast dat niet werd geantwoord op de verschillende elementen inzake een gebrekkige begeleiding die hij heeft aangehaald in zijn intern beroepsschrift. Hij benadrukt dat de interne

beroepsinstantie zelf aangeeft dat er zeer beperkt en weinig diepgaand feedback werd gegeven en gereflecteerd.

Verzoeker is ook van mening dat hij, ondanks de gebrekkige begeleiding, geslaagd moet worden verklaard. De elementen om de score van 6/20 te staven lijken immers niet te kloppen. Zijn functioneren verdient bovendien minstens een score van 8/20.

Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat in het eindverslag van de mentor van de eerste stageperiode er bij de “als voldoende bestempelde competenties” duidelijk wordt aangegeven dat er nog heel wat werk aan de winkel is, merkt verzoeker op dat dit argument compleet irrelevant is, aangezien een competentie die als voldoende werd beoordeeld wordt geacht behaald te zijn.

Vervolgens merkt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie miskent dat de feedback nooit op een juist tijdstip aan hem werd bezorgd. Zo heeft hij de feedback van het lesbezoek in zijn eerste stageperiode zelf per e-mail moeten vragen aangezien de lector naliet dit zelf te bezorgen. Op deze e-mail kwam bovendien geen reactie. Ook tijdens de tweede stageperiode liet de begeleiding van de lector te wensen over. Zo kreeg hij een laattijdig lesbezoek waarbij de lector midden in de les binnenkwam en vroegtijdig vertrok, opnieuw zonder enige feedback te geven. Volgens verzoeker had de postfactum feedback geen enkele waarde aangezien die dermate laattijdig werd bezorgd dat hij niet meer de kans had hieraan te werken.

Verzoeker stelt verder dat zowel in het eindverslag als in de individuele verslagen elementen zijn opgenomen die de beoordeling van de lector tegenspreken. Hij stipt aan dat leerkrachten eerder bij negatieve punten zaken gaan verduidelijken, maar volgens hem betekent een ‘G’ voor een competentie dat die positief is beoordeeld, ook zonder feedback. Verzoeker merkt op dat in de globale evaluatie na de tweede stageperiode 6 competenties als voldoende worden beoordeeld, 28 als goed en geen enkele als onvoldoende.

Wat de bronnen betreft, stelt verzoeker vast dat de mentor ‘G’ geeft, terwijl de lector stelt “je zou meer verschillende of betrouwbare bronnen kunnen gebruiken”. Verzoeker is van mening dat de mentor een representatiever beeld heeft over de goede bronnen dan de lector, die veel minder vertrouwd is met de doelgroep. Hij benadrukt dat hij meerdere bronnen heeft gebruikt. Het gaat bovendien om boeken en/of bronnen van een door de overheid erkende organisatie.

Hij heeft ook inspiratie gezocht op KlasCement. Verzoeker stipt aan dat de beginsituatie, de doelen en de lesinhoud als onvoldoende werden beoordeeld door de lector, maar niet door de mentor. Wat de competentie ‘begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ betreft, verwijst verzoeker naar de individuele verslagen. Verzoeker benadrukt dat hij de kijkwijzer aan de stagementor heeft bezorgd, zodat hij zeker de nodige criteria had om hem te kunnen beoordelen. Hij heeft bovendien gevraagd om na de les ruime beschrijvingen te geven op de evaluatiedocumenten. Verzoeker wijst erop dat de mentor rekening heeft gehouden met de kijkwijzer, hij vindt het alleen jammer dat ze niet uitgebreider heeft geformuleerd. Verzoeker merkt nog op dat zijn stagementor reeds verschillende stagiairs heeft begeleid, zodat het wegwimpelen van de mentor als onbekwaam of haar van irrelevante inbreng beschuldigen nergens op slaat.

Wat de opmerkingen inzake de inhoud van de lessen en de lesvoorbereidingen betreft, stelt verzoeker dat die worden tegengesproken door de stukken. Hij merkt op dat verschillende lessen als positief werden beoordeeld en dat er zeker positieve punten werden vermeld. Inzake de uitvoering merkt verzoeker op dat bij elke les staat dat de demo's goed zijn. Het is hem daarnaast niet duidelijk waarop men zich baseert voor wat betreft ‘inhoudelijk expert’ en ‘opvoeder’. De door verzoeker in zijn intern beroepsschrift aangehaalde discrepantie tussen de beoordeling van zijn reflecties door de lector en de mentor wordt overigens niet behandeld door de interne beroepsinstantie. Verzoeker merkt ook op dat de ECTS-fiche niet wordt bijgebracht.

Verder stipt verzoeker aan dat hij wel vaker verward werd met een andere student. Hij vraagt zich af of er ook sprake is van een vergissing inzake de data van de lesbezoeken. Volgens hem is de lector immers langsgekomen tijdens de 15^e en 16^e les. Hij merkt op dat het bijkomend evaluatiegesprek waarnaar de interne beroepsinstantie verwijst het allereerste gesprek was rond de stage van heel het academiejaar. Hij vraagt zich daarnaast af waarom hij eerst een score van 8/20 te zien kreeg, die plots werd gewijzigd naar een score van 6/20. Waar de lector aanhaalt dat met heel het docententeam moet worden bekeken hoe ze verzoeker beter kunnen ondersteunen, vraagt verzoeker zich nog af of de lector hiermee toegeeft dat het docententeam hem niet goed heeft ondersteund.

Ten slotte merkt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie er foutief vanuit gaat dat er sprake moet zijn van een fout opdat hij de kans zou krijgen op een tweede examenkans. Een tweede examenkans is immers een recht dat elke student heeft en mag hem niet worden afgenomen.

Daarnaast stelt verzoeker dat zijn competenties kunnen worden getest tijdens de talloze zomerkampen, maar hij kan ook begin september enkele dagen/weken stage lopen op een school. Volgens verzoeker werd zijn recht op een tweede examenkans hem dan ook onrechtmatig afgenomen.

In haar *antwoordnota* citeert verwerende partij vooreerst de interne beroepsbeslissing. Ze stelt dat het mogelijk is dat verzoeker deze motivering wil bekritisieren, maar dat is niet gelijk te stellen met de bewering dat deze motivering volledig zou ontbreken of dat de motivering onbegrijpelijk zou zijn.

Waar verzoeker een grote discrepantie vaststelt in de beoordeling van de stagementor en de beoordeling van de stagelector, merkt verwerende partij op dat verzoeker de beoordelingen van de eerste stageperiode verwart met deze van de tweede stageperiode. In de beoordeling van de eerste stageperiode heeft de mentor wel degelijk ook belangrijke punten van negatieve kritiek gegeven als feedback om vervolgens bij de globale beoordeling zeven onvoldoendes aan te duiden. Volgens verwerende partij mag dan ook niet verbazen dat de lector vier onvoldoendes gaf en één keer zelfs een beoordeling “slecht”. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker toen zeker al verwittigd was dat er nog heel wat werk aan de winkel was.

Voor wat de tweede stageperiode betreft, verduidelijkt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie heeft erkend dat de feedback van de mentor op een aantal terreinen beperkt was. Desalniettemin gaf ook de mentor kritiek op vijf lessen. De eindevaluatie van de mentor is inderdaad positiever. Verwerende partij wijst erop dat die dateert van na afloop van de stage, zodat ze er niet kan toe hebben geleid dat verzoeker, die verwittigd was na afloop van de eerste stageperiode, tijdens de tweede stageperiode op het verkeerde been was gezet. De interne beroepsinstantie stelt hoe dan ook vast dat verzoeker volgens het besluit van de lector uiteindelijk niet voldoende heeft gescoord.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker ook zelf de negatieve punten in de feedback van de mentor tijdens de tweede stageperiode bespreekt. Verzoeker meent dat daarin tegenstrijdigheden zitten. Verwerende partij merkt op dat de beoordeling van de mentor niet tegenstrijdig is als er naast positieve elementen van feedback ook negatieve opmerkingen worden geformuleerd.

Verwerende partij stelt ook dat zelfs indien er grote verschillen in beoordeling tussen mentor en lector zijn, wat hier nog niet zomaar is aangetoond, dat op zich niet betekent dat er geen objectieve beoordeling tot stand is gekomen. Het is uiteindelijk de lector/leertrajectbegeleider die het eindoordeel velt, waarbij de input van de mentor een belangrijke basis vormt, zonder daarom decisief te zijn.

Volgens verwerende partij kan verzoeker deze situatie ook bezwaarlijk als een gebrek aan feedback bestempelen, nu hij al tijdens de eerste stageperiode belangrijke waarschuwingen had gekregen en tijdens de tweede stageperiode bijkomend grondig werd opgevolgd door de lector. Zelfs als er een gebrek aan feedback zou zijn geweest, *quod non*, dan houdt dit bovendien nog niet in dat verzoeker om die enkele reden geacht moet worden om de doelstellingen van de betwiste opleidingsonderdelen wel te hebben gehaald. Het is immers vaststaande rechtspraak dat gebreken in de begeleiding van een stage op zich geen reden zijn om een slechte evaluatie te wijzigen in een betere.

Waar verzoeker hekelt dat de negatieve feedback uit de tweede stageperiode laattijdig zou zijn geweest, merkt verwerende partij op dat verzoeker in zijn intern beroep heeft aangehaald dat de feedback tijdens de tweede stageperiode goed was. Hij heeft in het intern beroep niet ingeroepen dat de negatieve feedback van de tweede stageperiode laattijdig was, zodat het een nieuw middel en derhalve onontvankelijk is. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker tijdens de tweede stageperiode vier keer werd bezocht door de lector. Verzoeker beschrijft dat hij de feedback van het lesbezoek van de lector in zijn eerste stageperiode moest opvragen, maar hij betwist niet dat hij ze gekregen heeft.

Waar verzoeker aanhaalt dat de lector hem op een bepaald ogenblik heeft verward met een andere student, erkent verwerende partij dat dit correct is en dat de lector zich hiervoor heeft verontschuldigd. Verwerende partij benadrukt dat dit geen aspect is dat de beoordeling heeft beïnvloed. Volgens haar werd dit ook voldoende toegelicht in de interne beroepsbeslissing zonder dat verzoeker daarop inhoudelijk enige kritiek heeft geuit in zijn extern beroepsschrift.

Wat ten slotte het gebrek aan een tweede examenkans betreft, stipt verwerende partij aan dat de ECTS-fiche uitdrukkelijk voorziet dat een tweede examenkans niet mogelijk is. De interne beroepsinstantie heeft de onmogelijkheid van een tweede examenkans in de zomer uitdrukkelijk gemotiveerd. In de zomer zijn geen scholen beschikbaar en zomerkampen hebben niet dezelfde

klassikale context om een stage te kunnen volbrengen. Verwerende partij merkt op dat alle studenten de stage in gelijkwaardige omstandigheden moeten kunnen doen, zo niet wordt het gelijkheidsbeginsel geschonden. Bovendien zijn de begeleiders van zomerkampen niet gekwalificeerd om als mentor op te treden bij een stage. Verwerende partij wijst erop dat de Raad dit ook heeft aanvaard als voldoende reden om geen tweede examenkans aan te bieden.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker vooreerst naar de uitvoerige uiteenzetting in zijn verzoekschrift inzake de gebrekkige motivering.

Vervolgens merkt verzoeker op dat hij de beoordelingen niet met elkaar verwart. Hij heeft kennisgenomen van de werkpunten die hij na de eerste stageperiode heeft meegekregen en heeft hieraan gewerkt. Het feit dat hij tijdens de tweede stageperiode enkel positieve feedback te horen heeft gekregen, heeft alleen maar zijn vermoeden bevestigd dat hij zijn werkpunten had weggewerkt en dat hij goed bezig was. Waar verwerende partij aanstipt dat de mentor kritiek heeft gegeven op vijf lessen, stelt verzoeker dat die kritiek op geen enkele wijze van die aard was dat hij kon inschatten dat hij op een tekort afstevende. Dat blijkt ook uit de eindevaluatie van de mentor.

Waar verwerende partij aanhaalt dat de eindbeoordeling van de mentor er niet toe kan hebben geleid dat verzoeker op het verkeerde been werd gezet, merkt verzoeker op dat dit naast de kwestie is. Zoals reeds meermaals werd aangehaald is het de feedback die verzoeker zowel mondeling als schriftelijk tijdens zijn tweede stage heeft gekregen, die hem op het verkeerde been heeft gezet. Nooit heeft verzoeker alarmerende signalen ontvangen dat hij op een tekort afstevende. Verzoeker benadrukt dat indien er grote verschillen bestaan tussen de verslagen van de mentor en de eindbeoordeling een omstandige motivering vereist is, die *in casu* niet voorligt.

Verder merkt verzoeker op dat hij tijdens de interne beroepsprocedure wel degelijk de laattijdige begeleiding heeft aangehaald. Hij heeft immers aangestipt dat een stagebezoek laattijdig was, zodat de feedback die hij kreeg eveneens laattijdig was. Daarbij heeft verzoeker tijdens de interne beroepsinstantie ook opgeworpen dat hij na het lesbezoek meermaals uitdrukkelijk de vraag heeft moeten stellen naar feedback omdat hij die niet kreeg.

Ten slotte wil verzoeker nog enkele elementen uit de antwoordnota van verwerende partij weerleggen. Waar verwerende partij aanhaalt dat hij tijdens de tweede stageperiode bijkomend

grondig werd opgevolgd door de lector, stelt verzoeker dat bij de eerste stageperiode enkel een blad werd achtergelaten zonder enige bespreking. Bij de tweede stageperiode kwam de begeleider de voorlaatste les van de stage te laat binnen en was hij weer voor het einde van de les vertrokken. Daarbij werd geen feedbackformulier, noch verbale feedback gegeven. Volgens verzoeker is hij aldus niet grondig opgevolgd. Hij merkt ook op dat de les van 13 mei pas op 14 juni werd besproken.

Verzoeker stipt aan dat verzoeker tijdens de tweede stageperiode geen viermaal was bezocht door de lector, maar slechts één keer. Tijdens dit lesbezoek kwam de lector bovendien te laat binnen en vertrok hij vroegtijdig. Verzoeker benadrukt dat geen vier verschillende evaluatiedocumenten voorliggen van deze vermeende bezoeken. Hij heeft nochtans alle evaluatiedocumenten die hij heeft ontvangen overgemaakt. Verzoeker werd hiervoor gequoteerd met ‘in orde’, zodat duidelijk is dat die vermeende drie extra bezoeken niet hebben plaatsgevonden.

Verzoeker merkt nog op dat er geen tussentijdse verslagen voorliggen die hem in kennis stellen van eventuele werkpunten. Hij benadrukt ook dat de ECTS-fiche niet voor hem ter beschikking was. Volgens verzoeker spreekt verwerende partij zichzelf tegen door te stellen dat er bijkomende informatie te vinden is op Canvas, terwijl op de ECTS-fiche staat dat bijkomende info te vinden is op Blackboard. Binnen verwerende partij wordt evenwel niet meer gewerkt met Blackboard. Verzoeker vraagt zich af of het een verouderde ECTS-fiche betreft. Hij geeft daarnaast nog enkele vragen/argumenten aan die nog steeds niet beantwoord zijn.

Beoordeling

De Raad merkt op dat verzoeker van oordeel is dat de betwiste beslissing niet afdoende gemotiveerd is. Hij stelt dat hij in zijn intern beroepsschrift heeft uiteengezet op welke wijze hij niet correct begeleid en geëvalueerd is. Verzoeker begrijpt niet dat de beslissing op intern beroep desondanks de evaluatie bevestigt. Hij geeft aan dat er geen transparantie is in de beoordeling en dat hij in het duister tast omtrent de wijze waarop zijn cijfer tot stand is gekomen en hoe het tekort voor bepaalde competenties is beoordeeld.

De Raad kan deze argumentatie niet bijtrede. In de aangevochten beslissing treft hij aan via welke examenvorm de evaluatie plaatsvond, hoe het examencijfer wordt vastgesteld alsook waarmee bij de beoordeling rekening wordt gehouden. Daarnaast wordt de rol van de

“kijkwijzer” bij de beoordeling geduid en wordt aangegeven dat “drempelcriteria” worden beschouwd als minimumvoorwaarden om te kunnen slagen. Tevens wordt de rol van de mentoren bij de beoordeling afgelijnd. De interne beroepsinstantie verwijst ook naar de correcte ECTS-fiche, waarin verzoeker zich vergist heeft in het kader van het intern beroep, en de bijkomende handleiding voor de stage van compensatiestudenten, t.t.z. studenten die geslaagd zijn voor vakdidactiek, maar niet voor de praktijk.

De Raad leest in het extern verzoekschrift ook dat verzoeker tijdens de tweede stageperiode steeds positieve feedback kreeg van zijn stagementor. Hij geeft daarbij aan dat er geen tussentijdse verslagen voorliggen die hem in kennis stellen van eventuele werkpunten.

De Raad stelt vooreerst vast dat de tussentijdse evaluatie van de vaklector lichamelijke opvoeding na de eerste stageperiode niet alleen duidelijk gemotiveerde onvoldoendes voor vijf van de acht te beoordelen competenties (het gaat om viermaal ‘onvoldoende’ en zelfs eenmaal ‘slecht’) – waarbij de motivering van de onvoldoendes verzoeker ook richting geeft om het beter te doen – maar ook vier richtlijnen waarrond verzoeker tijdens de tweede stageperiode duidelijk moet werken, bevat (zie stuk 13 van verwerende partij). Deze luiden als volgt:

- *“een lesvoorbereiding gebruiken met daarin welgekozen opdrachten en een duidelijke opbouw op basis van boeken/cd’s/cursussen*
- *heldere, duidelijke en korte instructies geven zodat leerlingen veel meer oefenkansen hebben tijdens dezelfde lestijd*
- *formatieve feedback geven tijdens de les zodat de bewegingsuitvoering zichtbaar verbeter[t] tijdens de les*
- *een overzicht houden over de volledige klasgroep en ingrijpen wanneer leerlingen zichtbaar afwijkend/storend gedrag vertonen.”*

Niettemin staande het aanmoedigende karakter van de feedback van de eerste mentor bij de individuele lesactiviteiten, stelt de Raad vast dat deze mentor in het globaal evaluatieformulier na de eerste stageperiode de score ‘onvoldoende’ geeft voor het rekening houden met de beginsituatie bij het formuleren van doelen, het aanbrengen van structuur in de les en organisatie alsook voor werkvormen (zie stuk 12 van verwerende partij).

Bij de motivering – ook van criteria waarop de score van de mentor niet ‘onvoldoende’ luidt – leest de Raad o.m. inzake de beginsituatie dat verzoeker op papier sterk voorbereid was, maar

dat hij de feedback die hij kreeg niet altijd toepaste. Ook was de leerinhoud niet afgestemd op de doelgroep. Er is ter zake nog een weg af te leggen. Bij “doelen” leest de Raad dat verzoeker de doelen goed had uitgekozen in functie van de les, maar dat hij moeite had met het inschatten van de beginsituatie. Bij “lesstructuur en organisatie” en “werkvormen” leest de Raad dat het grootste werkpunt van verzoeker zijn structuur en organisatie in de les is. Zo kan de onderwijstijd efficiënter ingezet worden. Er wordt opgemerkt dat georganiseerd opruimen, rekening houden met de timing en meer structuur in de lessen opbouwen een must is voor iedere leerkracht. De mentor ziet daarnaast ook nog sterke groeikansen qua organisatie van de werkvormen van verzoeker. Bij “lesmateriaal en inhoud” leest de Raad dat er een duidelijk verschil is tussen voorbereiding en praktijk. Belangrijke componenten uit de voorbereiding worden niet in de praktijk toegepast.

De Raad kan aldus, ondanks de iets gunstigere beoordeling die de mentor toekent, niet om de analogieën in de opmerkingen en de beoordelingen aan het einde van de eerste stageperiode heen. Zowel de mentor als de vaklector geven feedback die gelijklopend is en die verzoeker aldus de kans biedt voor en uitnodigt tot groei in de tweede stageperiode.

Wat de tweede stageperiode betreft, werpt verzoeker op dat de mentor nooit enig signaal gaf dat er iets fout zou zijn gelopen. Ook wijst hij op de grote discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de lector. Als gevolg hiervan is verzoeker niet in staat de motieven achter de beoordeling te begrijpen. Ook wijst verzoeker erop dat de opmerkingen van de mentoren tijdens de stage niet mogen worden veronachtzaamd.

De Raad moet evenwel vaststellen dat de feedback van de tweede mentor in hoofdzaak niet de essentiële elementen betreft die de lector in zijn eindbeoordeling aanstipt. De feedback richt zich vooral op de les(activiteiten) zelf en is vrij praktisch van aard. Naar het oordeel van de Raad is de feedback van de mentor vanuit dit opzicht niet in tegenspraak met de opmerkingen van de lector. De lector is zich trouwens bewust van het feit dat deze benadering, die ook uit de observatieverslagen blijkt, verzoeker niet echt heeft geholpen (zie stuk 17 van verwerende partij). Hij oordeelt evenwel dat dit niet betekent dat de verantwoordelijkheid voor de tekortkomingen die uit de globale beoordeling blijken kan worden afgeschoven op de mentor. Volgens de lector heeft verzoeker wel de pech gehad dat hij van de mentor redelijk vage en eerder positieve feedback heeft ontvangen, niettegenstaande de tekortkomingen duidelijk zichtbaar zijn. De lector geeft aan dat met het docententeam moet worden bekeken hoe

verzoeker hierbij beter ondersteund kan worden, maar vermeldt tegelijk dat van verzoeker dringend een meer kritische en veel pro-actievere houding wordt verwacht.

Tegen de achtergrond van de duidelijke beoordeling na de eerste stageperiode kan de Raad niet oordelen dat deze conclusie onredelijk is. Evenmin oordeelt de Raad dat verzoeker globaal genomen onvoldoende feedback en begeleiding kreeg en *a fortiori* kan de Raad niet oordelen dat de beoordeling hierdoor in het gedrang komt. Daar komt nog bij dat de Raad moet vaststellen dat de beoordeling van de mentor van de tweede stageperiode onverdeeld positief was en nergens wees op aandachtspunten die analoog zijn met de beoordeling van de lector (zie stukken 16 en 17 van verwerende partij). Zo heeft de mentor geen enkel aspect als ‘onvoldoende’ beoordeeld. Ze stipte wel aan dat de organisatie van het lesverloop beter kon, dat verzoeker zich bij de lesvoorbereiding vooral baseerde op internetbronnen en dat hij enthousiaster mag zijn en meer emotie mag tonen.

Zoals reeds gezegd, brengt de positieve eindbeoordeling van de tweede mentor de rechtmatigheid van de, weliswaar strenge, beoordeling van de lector niet *ipso facto* in het gedrang, rekening gehouden met de motivering van deze laatste. De mentor stipt immers andere aspecten aan. Zo wijst zij op de aangename samenwerking met verzoeker, het aanvaarden van feedback, zijn aanpassingsvermogen, zijn interesse en inzet, de tijdigheid van het aanleveren van de lesvoorbereidingen, zijn aanvoelen van de klas (waar hij een positieve sfeer brengt), enz.

Dat de mentor oordeelde dat de lesvoorbereidingen tijdig zijn ingediend en verzorgd waren, verhoudt zich volgens de Raad niet problematisch met de vaststelling van de lector dat duidelijk inhoudelijke problemen rijzen (opbouw leertraject, didactische inbeddingen, realiseren leerplandoelen, differentiatie, ...) die onder meer in de voorbereidingen aan het licht komen. De Raad stipt, vanuit het oogpunt van de vraag naar de aan verzoeker verleende feedback, nog eens aan dat uit de globale beoordeling blijkt dat de probleempunten bij de eindbeoordeling van de tweede stageperiode niet geheel nieuw zijn, maar reeds werden aangehaald in de tussentijdse evaluatie na de eerste stageperiode (zie stuk 13 van verwerende partij).

De Raad leest in de eindbeoordeling van de lector na de tweede stageperiode bij “globale beoordeling” onder meer (zie stuk 17 van verwerende partij):

“In het vorige stageverslag trok ik reeds aan de alarmbel dat je inhoudelijk onvoldoende voorbereid was, dat je geen leerproces kan realiseren en dat je de ganse groep onvoldoende

overziet. Wat je klasmanagement betreft, merk ik een duidelijk groeiproces. Op basis van je didactisch en pedagogisch handelen kan ik je echter geen delibereerbaar cijfer toekennen. Ook inhoudelijk blijven je lessen te zwak en ga je veel te weinig op zoek naar goede oefenvormen.”.

De Raad herinnert ook aan de motivering die de lector in zijn eindbeoordeling noteert bij de onvoldoende scores voor vijf van de acht te beoordelen competenties (vijfmaal ‘onvoldoende’).

De Raad kan daarbij evenmin heen om het feit dat het niet correct is aan te voeren dat in de feedbackformulieren van de door de mentor geobserveerde lessen slechts positieve opmerkingen zouden staan (zie stuk 14 van verwerende partij). Deze bewering gaat voorbij aan een genuanceerder beeld dat wordt geschetst in deze feedbackdocumenten, die de beoordeling door de lector kunnen voeden en versterken.

Zo waren er bij de les van 30 april 2019 vragen bij de uitleg over de mattenloop, was er onvoldoende tijd om het eindspel af te werken en was de uitleg over dit eindspel voor sommige leerlingen moeilijk verstaanbaar. Daarnaast duurde een oefening te lang en werden matjes na het spel niet op de kar teruggelegd. Verder verliep de les van 6 mei 2019 minder vlot. De mentor maakt melding van chaos en van een leerlinge die alleen stond terwijl er een groep was met 3 meisjes. Daarnaast luisterde niet iedereen bij de uitleg (zodat sommige leerlingen achteraf extra uitleg moesten komen vragen) en was er een onduidelijke tekening bij een oefening. Ook bij de les van 14 mei 2019 worden negatieve opmerkingen geformuleerd. Er is, bij wijze van voorbeeld, in het feedbackdocument sprake van problemen met de verstaanbaarheid van de uitleg, chaos, het feit dat alleen de besten speelden en het feit dat ze allemaal op een hoop stonden. De tweede les van die dag verliep beter, maar er wordt nog steeds melding gemaakt van chaos en lawaai alsook van problemen met betrekking tot de uitleg van het gebruik van de hockeystick.

Waar de mentor duidelijk opmerkingen maakt over de lesuitvoering/lespraktijk en het klasmanagement kan de Raad niet tot de conclusie komen dat de opmerkingen van deze mentor volkomen haaks staan op de motivering van de eindbeoordeling door de lector. Bijgevolg concludeert de Raad evenmin dat de eindbeoordeling zonder meer onvoldoende gemotiveerd zou zijn, precies omwille van de beweerde discrepantie tussen de mentor en de lector. Van dergelijke discrepantie is volgens de Raad geen sprake. Daarbij komt dat de opmerkingen van

de mentor verzoeker de kans hebben geboden om na te denken over zijn lesaanpak en over de oorzaken van de opmerkingen van de mentor, wat hem toestond bij te sturen.

De Raad stelt weliswaar vast dat de tweede mentor, anders dan de lector, de mate waarin verzoeker de eindcompetenties heeft bereikt aanmerkelijk hoger heeft ingeschat, doch dit leidt naar het oordeel van de Raad *in casu* niet tot de vaststelling dat de score, waarvoor de lector uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid draagt en waarbij deze de beoordeling door de mentor wel als input kan gebruiken, automatisch onvoldoende gemotiveerd zou zijn. De Raad verwijst wat dit betreft naar de hierboven reeds aangehaalde motivering door de lector in zijn eindbeoordeling en stipt hierbij ook aan dat deze mede zijn lagere inschatting verklaart. In zijn motivering gaat de lector immers sterker in op de pedagogische onderbouwing in de brede zin van het woord alsook op de uitgewerkte didactische lijn in de gegeven lessen. Hij situeert daar belangrijke moeilijkheden. Naar het oordeel van de Raad komt deze beoordeling bovendien niet uit de lucht vallen en geeft de lector zelf aan dat hij in sterke mate teruggrijpt naar reeds op het einde van de eerste stageperiode in de tussentijdse evaluatie gesignaleerde onvoldoendes.

Anders dan verzoeker aanvoert, meent de Raad dat verwerende partij niet heeft geoordeeld dat wanneer er geen feedback wordt gegeven door de mentor op de inhoud van documenten (bijv. lesvoorbereidingen) dit betekent dat de inhoud onvoldoende is. Verwerende partij heeft geoordeeld dat de documenten inhoudelijk niet voldoen, doch dit belet niet dat zij verzorgd en gestructureerd kunnen zijn. Het gebrek aan inhoudelijke feedback betekent volgens de Raad in deze vooral dat de inhoudelijke vaststellingen niet in tegenspraak zijn met de beoordeling door de mentor. Het ontbreken van inhoudelijke opmerkingen (positieve noch negatieve) betekent naar het oordeel van de Raad ook niet zonder meer dat het document inhoudelijk in orde is.

Waar verzoeker aanvoert dat hij onvoldoende is begeleid door de mentor, wat het hem onmogelijk heeft gemaakt om te slagen, kan de Raad hem niet bijtreden. De Raad stelt – samen met verzoeker, maar ook met verwerende partij – vast dat de mentor van de tweede stageperiode inderdaad tekort heeft geschoten. Daar staat echter tegenover dat de aandachtspunten waarop het tekort in de eindbeoordeling vooral is gebaseerd door de lector reeds duidelijk werden aangehaald en voorzien van richtlijnen na de eerste stageperiode. Daarenboven maakt de mentor wel degelijk een aantal opmerkingen in de feedbackdocumenten. Deze opmerkingen betreffen niet zozeer de inhoudelijke onderbouw van de lessen, noch de didactische inbedding en ontplooiing, maar boden verzoeker wel de kans hierover na te denken.

De Raad erkent dat de houding van de mentor tijdens de tweede stageperiode een factor is geweest die verzoeker minder tot ontwikkeling heeft uitgedaagd, maar hij kan niet oordelen dat, rekening houdend met bijvoorbeeld de feedback die verzoeker reeds na de eerste stageperiode heeft gekregen en die vaak eveneens te lezen valt met betrekking tot de tweede stageperiode (in de feedbackdocumenten van de mentor), een gebrek aan feedback voorligt dat de beoordeling onrechtmatig maakt. De Raad acht dit ook voldoende gemotiveerd door de interne beroepsinstantie. Wat dit betreft verwijst de Raad naar het feit dat de interne beroepsinstantie respectievelijk voor “bronnen”, “uitvoering”, “organisator”, “inhoudelijk expert”, “opvoeder” en “reflecties” de feedback, de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie naast elkaar legt en duidt hoe de lector is gekomen tot de eindbeoordeling van de mate waarin de beoogde competenties zijn bereikt.

Aangaande het reflectievermogen wijst de Raad ten overvloede ook nog op het verslag van de leertrajectbegeleider dat tekortkomingen inzake het reflectievermogen en de mogelijkheid tot vertaling van reflectie in de praktijk aangeeft (zie stuk 18 van verwerende partij). Daarnaast geven ook de zelfevaluaties van verzoeker te weinig blijk van diepgang (zie stukken 11 en 15 van verwerende partij).

De Raad stipt nog aan dat een vergissing inzake de identiteit (naam) van verzoeker, waarvoor de lector zich heeft verontschuldigd, niet tot de onrechtmatigheid van de evaluatie kan leiden. Evenmin is deze evaluatie er gebrekkig door of onvoldoende door gemotiveerd.

Inzake feedback wijst de Raad ten slotte nog op de rol van de mentor tijdens de eerste stageperiode, die verzoeker uitgebreid heeft voorzien van feedback, met positieve elementen en werkpunten (zie stuk 10 van verwerende partij).

Rekening houdend met het voorgaande kan de Raad op het eerste gezicht niet oordelen dat de beslissing van de interne beroepsinstantie bij gebrek aan motivering niet kan standhouden.

De Raad treedt, omwille van de hierboven aangehaalde argumenten, evenmin het argument bij dat de aangevochten beslissing niet zou kunnen standhouden bij gebrek aan motivering, louter in het licht van de discrepantie tussen de stagementor en stagelector in hun beoordeling. Wat dit betreft, stipt de Raad bijkomend aan dat de mentor van de eerste stageperiode één criterium

bij “doelen” als ‘onvoldoende’ heeft beoordeeld, alsook alle criteria bij “lesstructuur en -organisatie” en bij “werkvormen” (zie stuk 12 van verwerende partij). De lector heeft in zijn tussentijdse evaluatie de rol van verzoeker als “begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: observatie-/participatieverslagen en voorbereidingen”, “organisator” en “inhoudelijk expert” als onvoldoende beoordeeld. Ook zijn reflectievaardigheid werd als onvoldoende ingeschat en de rol van verzoeker als “begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: uitvoering” was slecht (zie stuk 13 van verwerende partij). Het is de Raad, rekening houdend met het verzoekschrift, niet duidelijk waar ter zake sprake is van een discrepantie.

Voor de tweede stageperiode verwijst de Raad naar hetgeen hierboven reeds omstandig is overwogen. Ten overvloede wijst de Raad er ook nog eens op dat de opmerkingen in de feedback van de mentor niet tot gevolg kunnen hebben gehad dat verzoeker een verkeerd beeld kreeg over zijn prestaties. Dit belet niet dat het beeld vrij eenzijdig kan zijn geweest. Alle feedback in acht genomen is geen sprake van een gebrekkige begeleiding die de rechtmatigheid van de beoordeling aantast.

De Raad stelt vast dat verzoeker ook van oordeel is dat verwerende partij onvoldoende inzicht verschaft in de totstandkoming van de scores, en dan meer bepaald in de specifieke score van 6 op 20 die verzoeker bij de eindbeoordeling heeft gekregen.

De Raad leest in de eindevaluatie van de lector dat hij omtrent de score van 6 op 20 aangeeft dat hij verzoeker omwille van zijn didactisch en pedagogisch handelen geen delibereerbaar cijfer kan toekennen. (zie stuk 17 van verwerende partij). Het is de Raad niet onmiddellijk duidelijk welke precieze draagwijdte de lector beoogt met het kwalificeren van het toegekende cijfer als ‘niet-delibereerbaar’.

In de interne beroepsbeslissing wordt wel verduidelijkt hoe de score tot stand komt. Er is sprake van een 40-40-20 verdeling waarbij het cijfer van elke vakdocent meetelt voor 40% en dat van de leertrajectbegeleider voor 20%. De Raad meent hieruit te kunnen afleiden dat de eindscore wordt samengesteld op basis van een rekenkundig gemiddelde. Dit betekent dat het cijfer van 6/20 niet automatisch niet-delibereerbaar is. Wel kan het betekenen dat het *in casu* tot gevolg heeft dat de student niet slaagt op het opleidingsonderdeel. Uit het dossier blijkt dat verzoeker volgende scores heeft behaald: 6/20 voor de stage LO, 12/20 voor de stage bewegingsrecreatie en 11/20 voor de leertrajectbegeleiding (zie stukken 17, 18 en 19 van verwerende partij). Dit

leidt, bij een bepaling van de score zoals voorzien en hierboven geschetst, tot een score van 9/20.

Daarbij is het niet helemaal duidelijk of een tekort op één deel automatisch leidt tot het niet slagen voor het volledige opleidingsonderdeel. De Raad leest in de antwoorden van de lector tijdens de hoorzitting wel dat de deelcijfers BR en LO gecompenseerd kunnen worden (zie stuk 4 van verwerende partij). In dat geval heeft verzoeker er overigens zeker belang bij de specifieke score van 6/20 in vraag te stellen. Een hogere, doch nog steeds niet-geslaagde score voor de stage LO, zou immers kunnen leiden tot een slaagcijfer voor het volledige opleidingsonderdeel.

De Raad leest ook dat de lector tijdens de hoorzitting ter verklaring van het cijfer 6/20 heeft aangegeven dat sommige competenties zwaarder doorwegen dan andere. Er bestaan verschillen in de weging van de competenties. De lector licht nog toe dat het cijfer gebaseerd is op het verslag van stage 2.1, het tussentijdse gesprek en het eindgesprek. Hij heeft een score van 6/20 toegekend omdat verzoeker enkel beantwoordt aan de competenties van een eerstejaar en hij geen enkele van de drie competenties haalt. Volgens de lector is verzoeker enkel gegroeid in klasmanagement, waaraan hij echt heeft gewerkt. De Raad stelt ook vast dat de lector tijdens de hoorzitting niet lijkt te antwoorden op de vraag naar de beweerdte wijziging van het cijfer van 8/20 naar 6/20 (zie stuk 4 van verwerende partij).

De Raad stelt verder vast dat de interne beroepsinstantie aanstipt dat in de kijkwijzer wordt vermeld dat de schriftelijke feedback van de mentoren uitermate belangrijk is voor de beoordeling. Het is op basis van de positieve aspecten en de aandachtspunten die de mentoren beschrijven dat de opleiding een eindevaluatieverslag opstelt. Hoewel de Raad in zijn analyse hierboven niet heeft kunnen vaststellen dat beweerdte tegenstrijdigheden tussen de evaluatie door de mentoren en de lector de evaluatie laten wankelen, noch dat de gebrekkige feedback van die aard is dat de evaluatie haar betrouwbaarheid verliest en hij ook een genuanceerd beeld heeft vastgesteld waartoe de mentorenverslagen en de beoordeling door de mentoren aanleiding hebben gegeven, kan hij er niet omheen dat in het licht van hetgeen uit zijn analyse is gebleken de motivering van het specifieke eindcijfer van 6/20 al te karig blijkt.

Een score van 6 op 20 wijst immers op zeer ernstige tekortkomingen bij de competentieverwerving in hoofde van de student in het opleidingsonderdeel dat tot de

betwisting voor de Raad aanleiding geeft. De Raad acht, in het licht van (1) het hierboven aangehaalde genuanceerde beeld dat deze specifieke casus kenmerkt (onder meer gelet op de opmerkingen van de vaklector in de eindevaluatie met betrekking tot de rollen van de mentor in het stageproces en van het docententeam), (2) het feit dat verzoeker in zijn intern beroepsschrift specifiek op de motivering van de score van 6 op 20 is ingegaan en (3) een aantal overwegingen van de lector zelf (tijdens de hoorzitting en in zijn eindbeoordelingsdocument), de aan verzoeker toegekende dermate lage score van 6/20 onvoldoende onderbouwd. Dit betekent weliswaar niet dat in ernst zou kunnen worden betwist dat verzoeker niet voldeed tijdens de stage. Het is er de Raad ook niet om te doen in de overwegingen te lezen waarom verzoeker precies een 6 kreeg en geen 7, 8 of 9, maar op basis van de motivering moet wel besloten kunnen worden dat geen twijfel bestaat over de ernst waarmee het specifieke cijfer is toegekend, zodat omtrent de redelijkheid ervan niet de minste twijfel kan bestaan. Zo kan het zeker niet de bedoeling zijn dat de lector verzoeker bewust een score van 6/20 voor de stage LO heeft toegekend, omdat dit vervolgens door het rekenkundig gemiddelde zou leiden tot een totaalscore van 9/20. In dit verband wijst de Raad ten overvloede op de zware gevolgen van deze beslissing voor verzoeker, met name de weigering van verdere inschrijving voor de opleiding gedurende de volgende drie academiejaren, hetgeen zich moeilijk verhoudt met wat de lector in zijn eindbeoordeling aanhaalt, met name dat met het docententeam moet worden bekeken hoe ze verzoeker beter kunnen ondersteunen.

In het licht van een aantal hierboven aangehaalde verklaringen tijdens de hoorzitting van de interne beroepsinstantie alsook van de overwegingen in de eindbeoordeling dat op basis van het didactisch en pedagogisch handelen van verzoeker geen deliberaerbaar cijfer kan worden toegekend en dat de lessen ook inhoudelijk te zwak blijven (waarbij verzoeker veel te weinig op zoek gaat naar goede oefenvormen) heeft de Raad onvoldoende zekerheid over de redelijkheid van het cijfer voor de stage LO. De lector geeft in zijn eindbeoordeling immers in één adem mee dat de verantwoordelijkheid voor het stageresultaat (deels) kan worden opgenomen door de stagementor, maar het kan niet op deze persoon worden afgeschoven. Hij voegt ook toe dat verzoeker de pech heeft gehad vanuit die hoek redelijk vage en eerder positieve feedback te hebben ontvangen, terwijl de tekortkomingen duidelijk zichtbaar waren. Ook de toevoeging van die laatste overweging draagt het eindcijfer van 6/20 onvoldoende. De Raad wijst immers op het toch wel meer genuanceerd beeld waartoe de mentorenbeoordelingen en hun motivering aanleiding geven. Daarnaast stelt de Raad met betrekking tot de mentorenbeoordelingen vast dat de interne beroepsinstantie – zoals

aangehaald – duidelijk wijst op de betekenis van de schriftelijke feedback van de mentoren voor de redactie van het eindevaluatieverslag. De Raad kan er – zonder dat zelfs sprake hoeft te zijn van tegenstrijdigheden in strikte zin – niet omheen dat de positieve beoordeling van de tweede mentor, die in haar feedbackdocumenten ook wel enkele opmerkingen heeft geformuleerd, in schril contrast staat met het uiteindelijk toegekende cijfer van 6/20. De motivering van de score laat bovendien niet toe te besluiten dat voldoende rekening is gehouden met de mogelijkheid voor verzoeker om binnen de gegeven begeleidingscontext zijn competenties te ontplooien zoals een student dit in een niet door dergelijke specifieke kenmerken getekende leercontext dat zou kunnen. De Raad is er *in casu* niet van overtuigd dat de beslissing, zoals gemotiveerd en waarin deze bijzondere leercontext expliciet is vermeld, expliciet voldoende rekening heeft gehouden met de mate waarin verzoeker in de stage zijn competenties kon ontplooien, noch met de mate waarin de stagecontext toeliet een getrouw beeld van de competenties van verzoeker te meten en aldus als redelijk kan worden aangemerkt.

De Raad moet ten slotte vaststellen dat de interne beroepsinstantie de motivering ter zake ook niet verstevigt door te overwegen van oordeel te zijn dat verzoeker conform de ECTS-fiche is beoordeeld en dat hij begeleid is zoals het hoort. Daarbij geeft zij nog aan dat de evaluatie correct tot stand is gekomen en dat het feit dat de evaluatie niet volledig overeenstemt met de evaluatie van de tweede mentor wordt verklaard.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

De overige middelonderdelen bij dit eerste middel alsook het tweede middel, inzake de weigering tot verdere inschrijving, moeten niet verder worden onderzocht, aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 juli 2019.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 20 september 2019 een nieuwe beslissing nemen.**
- 3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde

stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.148 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/300

In zake: Karolien BUSSCHAERT
Woonplaats kiezend te 9120 Beveren
Heiveldstraat 121

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 26 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score ‘NG’ werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Leren op maat A F” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, mevrouw Kristien Mertens en de heer Dominique Busschaert, die verschijnen voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Leren op maat A F” bekomt verzoekende partij een score ‘NG’.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst naar de ECTS-fiche, de modulegids en de competentiematrix. Zij stelt vast dat het assessment van de student werd afgenomen door mevrouw [L.E.] en de heer [G.D.]. Beide assessoren zijn geen leertrajectbegeleiders. De assessoren komen tot de eindbeoordeling ‘niet geslaagd’. De studente heeft de competenties 3, 7, 12, 15, 16, 20 en 29 niet behaald. Er wordt opgemerkt dat de studente theorieën en inzichten goed kan verwoorden, maar toch wordt vastgesteld dat het te weinig in de praktijk kan worden gebracht.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat voor de niet behaalde competenties rekening werd gehouden met de opdrachten, het portfolio, de voorbeelden die de studente aangaf en de verslagen van de leertrajectbegeleider en de mentoren. Het is dus geenszins zo dat de beoordeling door de leertrajectbegeleider meer doorweegt. De interne beroepsinstantie merkt op dat er onder andere uitdrukkelijk wordt aangegeven dat een bepaald door de leertrajectbegeleider aangegeven aspect niet doorweegt omdat de assessoren er te weinig zicht op hebben (competentie 15). Er wordt daarnaast uitdrukkelijk verwezen naar een door de studente gegeven voorbeeld uit haar stageperiode in het eerste leerjaar (competentie 20). Wat competentie 16 betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de zelfevaluatie en de bewijslast mogelijk met elkaar in overeenstemming kunnen zijn, maar dat dit daarom niet automatisch moet leiden tot het behalen van een competentie.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat alle competenties moeten worden bereikt om te kunnen slagen (modulegids). Deze worden vetgedrukt zodat de student weet waaraan hij moet kunnen voldoen. De interne beroepsinstantie komt tot de conclusie dat de objectiviteit van de

beoordeling is gegarandeerd. De assessoren zijn geen leertrajectbegeleiders en staan niet in contact met de studente. Zij hebben de volledige competentiematrix doorlopen zoals vooropgesteld en zij hebben een gesprek gevoerd met de studente. De interne beroepsinstantie stelt vast dat alle genoemde beoordelingselementen aan bod komen en zij kan niet vaststellen dat de matrix ingevuld door de leertrajectbegeleider een grotere rol zou hebben gespeeld dan de overige verslagen, opdrachten en matrices.

Voor wat de relatie met de leertrajectbegeleider betreft, wenst de interne beroepsinstantie op te merken dat het taalprobleem geen rol heeft gespeeld in de beoordeling. De interne beroepsinstantie heeft daarnaast navraag gedaan naar de e-mail van 24 december en zij heeft vastgesteld dat de timing en de omstandigheden hebben geleid tot een ongelukkig moment van verzenden. Niettemin is de boodschap helder en heeft de leertrajectbegeleider getracht zo snel mogelijk na ontvangst van de e-mail van de directeur van de stageschool (verzonden na 20/12/2018) te antwoorden.

Voor wat de feedback van juf [A.] betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat ook juf [A.] heel wat opmerkingen (in haar geval tips genoemd) maakt. De wijze waarop de opmerkingen werden gemaakt verschilt mogelijk van die van de leertrajectbegeleider en sluit misschien meer aan bij de verwachting van de studente met betrekking tot feedback, maar dit neemt niet weg dat ook juf [A.] werkpunten benoemt.

Voor wat de opsomming van negatieve punten en het lesverslag over de migratiedag betreft, wenst de interne beroepsinstantie op te merken dat het lesverslag bijna volledig overeenstemt met het verslag van de student waarmee de studente samenwerkte en dat op vraag van de interne beroepsinstantie werd bezorgd. De studenten worden met andere woorden op dezelfde wijze beoordeeld. Er wordt overigens, met uitzondering van de opmerking dat de proevertjes onaangekondigd verliepen, niet negatief gereflecteerd naar de studenten over de proevertjes. Er worden daarentegen tips gegeven met betrekking tot een lesvoorbereiding omtrent proevertjes en voor het overige wordt de effectief voorbereide les geëvalueerd.

Voor wat het weerleggen van de opmerkingen in de matrix van juf [E.] en het verloop van het assessment betreft, benadrukt de interne beroepsinstantie dat de beoordeling van juf [E.] haar beoordeling is. De studente heeft inderdaad de kans hiaten of verschillen in beoordeling te bespreken tijdens het examengesprek. Er wordt in de competentiematrix duidelijk aangegeven

dat het bewijsmateriaal maximum drie per competentie bedraagt. Een onderdeel van het staven met bewijsmateriaal is het relevante bewijsmateriaal selecteren. Volgens de interne beroepsinstantie hoeft de opmerking “het is voldoende” bijgevolg niet te wijzen op een gebrek aan tijd, maar kan dit evenzeer aangeven dat de assessoren voldoende informatie hebben gekregen om een oordeel te vormen.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de beoordeling van de studente overeenkomstig de voorschriften is verlopen. Zij betreurt de moeilijke relatie met de leertrajectbegeleider, maar stelt geen subjectiviteit of vooringenomenheid vast. Zij bevestigt derhalve de beslissing van de examencommissie en het behaalde resultaat blijft dan ook behouden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 16 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Verzoekster licht toe dat zij de volmacht, gevoegd als bijlage bij het verzoekschrift, wel heeft ondertekend. Zij was in de veronderstelling dat dit zou volstaan. Haar vader, de volmachthouder, is het verzoekschrift vergeten te ondertekenen omdat zijn aandacht naar de inhoud ging.

Gelet op het voorschrift van artikel II.294 van de Codex zoals hierboven geciteerd, betekent dit evenwel niet dat het gemis aan handtekening op het verzoekschrift verschoonbaar is.

De ambtshalve exceptie dient dan ook gegrond te worden bevonden.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.154 van 23 augustus 2019 in de zaak 2019/302

In zake: Thomas LIEFOOGHE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor zowel het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” als het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling tegen de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3”. Op 3 juli 2019 heeft verzoeker een aangepaste versie van zijn beroepsschrift bezorgd, waarin ook het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” aan bod komt. Verzoeker heeft vervolgens op 4 juli 2019 nog een bijkomende nota bezorgd.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Wat het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student de wijze waarop hij is geëvalueerd en de evaluatie op zich betwist. De interne beroepsinstantie heeft kennisgenomen van het dossier en heeft de student, zijn raadsman, de lectoren [L.] en [V.] en het opleidingshoofd gehoord. Ze verwijst naar de ECTS-fiche en het vademecum.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de student voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” op het einde van het vorige academiejaar 11/20 heeft behaald. Er werd door lectoren [V.] en [W.] een duidelijke boodschap gegeven: de student is geslaagd, maar het is aan hem om er iets mee te doen, de verantwoordelijkheid voor de werkpunten (onder andere Frans) wordt bij de student gelegd. Dit wordt bevestigd in de e-mail van lector [L.] van 05/10/2018. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student reeds in oktober wordt gewaarschuwd en op zijn werkpunten wordt gewezen. Er wordt uitdrukkelijk aangegeven dat zijn slaagkansen in het gedrang komen.

De interne beroepsinstantie stelt dat de eerste stageperiode niet goed verloopt. De stageschool uit heel wat bezorgdheden en wil de stage stopzetten, tenzij de student bereid is om de werkpunten die worden gesignaleerd weg te werken. Hieromtrent wordt e-mailverkeer bijgevoegd.

De interne beroepsinstantie verwijst vervolgens naar de tussentijdse evaluaties van de lectoren L.O. en Frans na de eerste stageperiode en wijst erop dat de signalen in deze tussentijdse evaluaties hadden moeten, minstens hadden kunnen, opgevangen zijn door de student. Daarnaast is op basis van het dossier duidelijk dat de stageschool initiatief heeft genomen tot het verwittigen van de hogeschool met betrekking tot het niet lopen van de stage. Volgens de interne beroepsinstantie is dit geenszins te wijten aan lector [V.] of aan een ‘conflictsituatie’. De interne beroepsinstantie merkt ook op dat de aanwezigheid van de documenten in de map behoort tot de verantwoordelijkheid van de student. Zij stelt vast dat, omwille van het slechte verloop van de stage, kort op de bal werd gespeeld, waardoor een aantal weekverslagen werden vervangen door e-mails.

Daarna wijst de interne beroepsinstantie op de eindevaluatie van de leertrajectbegeleider en van de mentoren L.O. en Frans. Zij is van oordeel dat de student niet aantoont dat de opmerkingen niet zouden overeenstemmen met de realiteit. Verschillende mentoren en lectoren bevestigen de observaties onafhankelijk van elkaar. Bovendien werden de vastgestelde werkpunten reeds aan het einde van vorig academiejaar opgemerkt en aan de student meegedeeld. De interne beroepsinstantie is ook van mening dat de beoordeling concreet is onderbouwd en gepast verwijst naar de verslagen van de mentoren die er mee aan ten grondslag liggen. Daarnaast is zij de mening toegedaan dat de beoordeling van zowel mentoren als lectoren verregaand geïndividualiseerd is en afdoende gestaafd is met voorbeelden. De interne beroepsinstantie merkt op dat de beoordeling correct tot stand is gekomen, er zijn geen inhoudelijke noch vormelijke inconsistenties vast te stellen en de student brengt geen elementen aan die van aard zijn aan de beoordelingen van alle beoordelaars in het dossier (zij stellen immers allemaal hetzelfde vast) te twijfelen.

Voor wat betreft de opmerking met betrekking tot de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) en het unieke karakter van het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” merkt de interne beroepsinstantie op dat de DLR het officiële vertrekpunt van een opleiding zijn en worden gevalideerd door de NVAO. Ze zijn een toetssteen voor de kwaliteit van een opleiding. DLR zijn een beperkte set leerresultaten die de kern van de opleiding weergeven en die over alle Vlaamse instellingen dezelfde zijn. Elke opleiding vult de leerresultaten specifiek in, dit wil zeggen maakt de vertaalslag van de DLR naar de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De OLR worden vervolgens vertaald naar leerdoelen of vormen leerdoelen op zich. De leerdoelen worden in de

ECTS-fiche opgenomen en verschillen per opleidingsonderdeel. Zij vormen immers de leerresultaten van het opleidingsonderdeel. Uit de evaluatie van de student blijkt volgens de interne beroepsinstantie zeer duidelijk dat hij de leerdoelen van het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” niet beheerst en dat dit ook niet mogelijk is door het slagen voor andere opleidingsonderdelen.

Met betrekking tot de tweede examenkans merkt de interne beroepsinstantie vervolgens op dat de ECTS-fiche uitdrukkelijk vermeldt dat een tweede examenkans niet mogelijk is. De reden hiervoor is dat er geen stageplaatsen beschikbaar zijn en dat er geen volwaardig alternatief mogelijk is om de vooropgestelde competenties te beoordelen. De interne beroepsinstantie verwijst naar rechtspraak van de Raad en stelt dat met betrekking tot de afwezigheid van een tweede examenkans in onderwijsopleidingen reeds werd geoordeeld dat dit niet onredelijk is indien het voldoende gemotiveerd is.

Wat het specifieke geval van de student betreft, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de niet behaalde competenties eigen zijn aan een onderwijscontext. Gelet op de sluiting van de secundaire scholen tijdens de zomervakantie, kan een onderwijscontext niet worden voorzien. Bovendien wenst de opleiding een begeleiding aan te kunnen bieden die gelijk is aan degene die wordt voorzien tijdens de eerste examenkans om de gelijke behandeling van de studenten te garanderen. Dit kan niet worden gegarandeerd tijdens de tweede zitting.

De interne beroepsinstantie staat een uitzondering op de ECTS-fiche dan ook niet toe. Zij is van oordeel dat de student op een correcte wijze is geëvalueerd. De beslissing van de examencommissie wordt bevestigd en het behaalde resultaat blijft behouden.

Wat het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student overeenkomstig de ECTS-fiche en de scorewijzer is beoordeeld. Het beroepsproduct bepaalt 100% van de punten. De ingevulde scorewijzer in januari bepaalt het resultaat voor 20% (theoretisch gedeelte van het werk), de scorewijzer in juni de overige 80%.

De interne beroepsinstantie stelt dat de student op dinsdag 2 april 2019 aan de nieuwe promotor, lector [V.G.], de versie bezorgt die hij eind januari heeft doorgestuurd. Op woensdag 3 april 2019 geeft de student aan de ingevulde scorewijzer van januari te hebben ontvangen. Op 5 april

2019 wordt het werk kritisch nagelezen en aan de student bezorgd. Lector [V.G.] stuurt nadien nog een e-mail naar de student op 7 mei 2019.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de student in januari een resultaat van 6/20 heeft behaald, in juni scoort hij 8,5/20. De lector maakt een aantal opmerkingen op de scorewijzer. Aangezien de student een “-” scoort voor vijf drempelcriteria kan de student niet slagen.

Volgens de interne beroepsinstantie is de beoordeling gelopen zoals het hoort, kan het uitvallen van lector [V.H.] geen excuus vormen voor de communicatie en bevestigt de student de ingevulde scorewijzer van januari te hebben ontvangen, waardoor hij had moeten, minstens had kunnen, beseffen dat er werk aan de winkel was en hij niet zonder meer zou slagen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 20 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel inzake het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” beroept op een schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissing niet afdoende gemotiveerd is. Zo wordt er zelfs niet geantwoord op zijn concrete grieven omtrent “Onderzoeksproject 3”. Verzoeker verwijst naar zijn intern beroepsschrift, waarin hij zeer concreet heeft uiteengezet op welke wijze hij niet

correct geëvalueerd werd. Hij merkt op dat verwerende partij de bijzondere omstandigheden omtrent het ontslag van de mentor zonder enige motivering wegwuift. Daarnaast wordt niet ingegaan op zijn argument dat hij reeds de nodige competenties beheerst om te slagen voor dit opleidingsonderdeel.

Verzoeker leest bovendien dat het niet behalen van een drempelcriterium leidt tot een score van 8/20 als eindcijfer. Bij het niet behalen van meerdere drempelcriteria zou een lager cijfer behaald worden. Verzoeker heeft blijkbaar vijf drempelcriteria niet behaald, maar hij heeft toch een score van 8/20. Dit is volgens hem niet logisch.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoeker initieel geen intern beroep had opgestart tegen dit opleidingsonderdeel. Verzoeker citeert thans een passage die volgens hem onvoldoende beantwoord zou zijn, maar dit betreft volgens verwerende partij geen passage uit het initieel beroepsschrift van 1 juli 2019. Het gaat evenmin om een passage uit het gewijzigd beroepsschrift van 3 juli 2019, maar wel om een passage uit de aanvullingen die verzoeker heeft voorgelegd op 4 juli 2019.

Verwerende partij verwijst naar de verwarrende wijze waarop verzoeker desbetreffend beroep heeft ingesteld. Op zich genomen was het intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3”, dat niet was opgenomen in het oorspronkelijk verzoekschrift van 1 juli 2019, maar voor het eerst werd opgeworpen op 3 juli 2019 en werd uitgebreid op 4 juli 2019 laattijdig. De resultaten waren immers reeds bekend geraakt op 25 juni 2019. Verwerende partij heeft desalniettemin in de bestreden beslissing uitvoerig onderzocht en beschreven hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

Verwerende partij merkt op dat het argument inzake het ontslag van de mentor wel degelijk werd beantwoord. Het is ook niet omdat een lector vervangen wordt dat verzoeker gedurende twee maanden geen promotor zou hebben gehad. Onmiddellijk na de vervanging van de heer [V.H.] door mevrouw [V.G.] heeft verzoeker haar ook gecontacteerd. Volgens verwerende partij kan worden afgevraagd hoeveel verzoeker in de periode tussen het eerste evaluatiemoment eind januari en de aanstelling van mevrouw [V.G.] aan dit onderzoeksproject verder had gewerkt. Dat is dan alleszins geweest zonder dat hij daarvoor veel contact heeft gezocht met de promotor. Verwerende partij stipt aan dat de beoordeling door de heer [V.H.] in januari 2019 allesbehalve positief te noemen was. Verzoeker heeft aldus steeds geweten dat

er nog veel werk aan de winkel was en zijn verwondering over het niet slagen kan geenszins worden toegeschreven aan de wissel van promotor. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker ook niet kan voorhouden dat het niet slagen voor dit opleidingsonderdeel niet zou zijn onderbouwd.

Waar verzoeker zich erop beroept dat hij de nodige competenties reeds heeft behaald, wijst verwerende partij erop dat zij dit niet hoefde te beantwoorden, vermits het intern beroep voor dit opleidingsonderdeel laattijdig was. Ze verwijst naar een passage die in de bestreden beslissing staat vermeld bij de bespreking van het opleidingsonderdeel “Praktijk 3”, maar de inhoud ervan is generiek en geldt dus even goed voor het “Onderzoeksproject 3”. Deze overweging wordt door verzoeker in het extern beroep ten aanzien van “Praktijk 3” overigens niet betwist. Verwerende partij benadrukt dat elk opleidingsonderdeel individueel wordt beoordeeld. Die beoordeling mag niet worden beïnvloed door behaalde resultaten uit het verleden of door resultaten van andere opleidingsonderdelen. Het feit dat opleidingsonderdelen inhoudelijke overlappings kennen of dat gelijkaardige elementen aan bod komen, doet daaraan geen afbreuk. Verwerende partij wijst erop dat het slagen voor een ander opleidingsonderdeel of een gelijkaardige competentie uit een ander opleidingsonderdeel verzoeker er niet van ontslaat om zijn competenties ook voor dit onderdeel te bewijzen.

Verwerende partij stipt ook nog aan dat het niet behalen van slechts één drempelcompetentie reeds tot een onvoldoende leidt. Het is haar dan ook niet duidelijk waarom verzoeker nog meent te moeten opwerpen dat hij bij het niet behalen van meerdere drempelcompetenties alsnog een score 8 krijgt. Dit is bovendien ook een nieuw middel, zodat het niet ontvankelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat verwerende partij pas in het extern beroep voor het eerst van mening is dat zijn grieven omtrent het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” laattijdig zijn. De interne beroepsinstantie heeft zijn grieven ook behandeld. Verzoeker stelt dat hij in zijn initiële verzoekschrift van 1 juli 2019 melding heeft gemaakt van het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3”. Op 3 juli 2019 heeft hij een aangepast beroepsschrift aan de interne beroepsinstantie bezorgd, aangezien er bepaalde argumenten ontbraken in het initiële beroepsschrift. Op 4 juli 2019 werden voor de goede orde de aanpassingen overgenomen in een aanvullend verzoekschrift.

Daarnaast merkt verzoeker op dat de verwijzing naar de motivering die betrekking had op een ander opleidingsonderdeel niet kan worden aanzien als een afdoende motivering voor de grieven omtrent “Onderzoekspraktijk 3”. Volgens hem kan het niet de bedoeling zijn dat hij moet puzzelen in de bestreden beslissing om mogelijk antwoord te kunnen verkrijgen op zijn grieven.

Wat de wijziging van promotor betreft, merkt verzoeker op dat hij zijn nieuwe promotor snel heeft gecontacteerd en haar de informatie heeft bezorgd waarover hij beschikte. Hij wijst erop dat er tussen januari en april niemand was die zich over zijn werk ontfermde en er was ook geen begeleiding. Verzoeker stelt dat hij met zijn nieuwe promotor ook niet enkel per e-mail, maar ook via CANVAS heeft gecommuniceerd. Volgens hem werd zijn werk twee keer nagelezen. Verzoeker stipt aan dat hij de scorewijzer niet te zien heeft gekregen bij de publicatie van de cijfers op 25 juni 2019. Hij gaat ook in op de vijf drempelcriteria die hij niet behaald zou hebben. Verzoeker benadrukt dat hij zich vanaf januari heel erg heeft ingezet voor zijn eindwerk en hij meent dat de wissel in promotoren en het ontslag van zijn eerste promotor een grote impact heeft gehad op zijn eindcijfer.

Beoordeling

Wat “Onderzoeksproject 3” betreft, voert verzoeker aan in het intern beroepsschrift concreet te hebben uiteengezet op welke wijze hij niet correct geëvalueerd is. Verzoeker is van oordeel dat verwerende partij de bijzondere omstandigheden met betrekking tot het ontslag van de mentor zonder enige motivering heeft weggewuifd. Er is dan ook geen sprake van een afdoende motivering.

Uit de antwoordnota blijkt dat verwerende partij van mening is dat zij – hoewel de argumentatie inzake dit opleidingsonderdeel naar haar oordeel laattijdig is bijgebracht – in de bestreden beslissing in het kader van het intern beroep uitvoerig heeft onderzocht en beschreven hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

De Raad stelt vast dat initieel beroepsschrift van verzoeker van 1 juli 2019 is gericht tegen het resultaat van 8/20 dat hij heeft behaald voor “Praktijk 3”. Bij de uiteenzetting van de feiten gaat hij evenwel ook in op het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” en dan meer bepaald op de promotorwissel. De Raad is van oordeel dat het beroepsschrift van 3 juli 2019 laattijdig werd ingediend. Ook de zogenaamde aanvullingen die werden doorgestuurd op 4 juli 2019 zijn

laattijdig. Zij laten zich immers niet lezen als aanvullingen, maar betreffen een uitbreiding van het initieel verzoekschrift tot het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3”.

De Raad stelt verder vast dat de interne beroepsinstantie – door een zeer welwillende lezing van het intern beroepsschrift – toch is ingegaan op het argument van verzoeker inzake de promotorwissel bij het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3”. De Raad kan verzoeker niet bijtreden waar hij aanvoert dat verwerende partij de bijzondere omstandigheden betreffende het ontslag van de mentor zonder enige motivering heeft weggewuifd.

De Raad kan hierbij evenmin vaststellen dat het ontslag van de begeleider van verzoeker ertoe heeft geleid dat hij *in casu* gebrekkig zou zijn begeleid, nog daargelaten dat de beweerde tekortkoming in de begeleiding de rechtmatigheid van de evaluatie zou aantasten. In acht genomen de initiële feedback die verzoeker van zijn eerste begeleider ontving en de opmerkingen die hij, na het ontslag van deze, ontving van zijn tweede begeleider, kan de Raad – in het licht van de betwiste beslissing van de interne beroepsinstantie – niet oordelen dat een gebrek aan feedback de rechtmatigheid van de evaluatie zou aantasten. Zelfs zo verzoeker vruchteloos om feedback zou hebben verzocht na de eerste evaluatie en het contact met de nieuw aangestelde begeleider komt het de Raad niet voor dat de begeleiding derwijze gebrekkig zou zijn geweest dat de evaluatie niet kan standhouden. Bovendien wijst niets in het dossier erop dat het ontslag van de eerste begeleider verzoeker in zijn werkzaamheden, bij gebrek aan begeleiding, zou hebben gehinderd.

Naar het oordeel van de Raad verduidelijkt de interne beroepsinstantie op voldoende wijze dat de bijzondere omstandigheid van het ontslag van de begeleider van verzoeker de betrouwbaarheid van de evaluatie van de verworven competenties niet heeft aangetast. De Raad kan tegen de achtergrond van de motivering de beslissing niet als kennelijk onredelijk omschrijven noch strijdig met het toepasselijk regelgevend kader.

Verder leest de Raad dat verzoeker tevens oordeelt dat zijn argument dat hij reeds over de nodige competenties beschikt om te slagen voor “Onderzoeksproject 3” niet gemotiveerd is beantwoord in de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Naar het oordeel van de Raad schond verwerende partij in de aangevochten beslissing op intern beroep de motiveringsverplichting niet door niet te antwoorden op het argument dat verzoeker

de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties middels andere opleidingsonderdelen die hij volgde en waarvoor hij slaagde had bereikt. Dit argument kwam immers helemaal niet aan bod in het initieel beroepsschrift van 1 juli 2019. Dat verwerende partij wel overwegingen ontwikkelde in de interne beroepsbeslissing die de begeleiding van het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” als gevolg van het ontslag van de eerste begeleider van verzoeker betroffen, neemt de laattijdigheid van het middel met betrekking tot de in het opleidingsonderdeel “Onderzoeksproject 3” te bereiken competenties niet weg en verplicht verwerende partij niet dit argument uit de laattijdig ingediende zogenaamde ‘aanvulling’ te beantwoorden.

Ten overvloede stipt de Raad aan dat verwerende partij een generieke passage in de overwegingen van de interne beroepsbeslissing heeft opgenomen bij de behandeling van het opleidingsonderdeel “Praktijk 3”. De overweging licht toe dat de opleidingsspecifieke leerresultaten worden vertaald naar leerdoelen of leerdoelen op zich vormen. Deze worden luidens de overweging vervolgens in de ECTS-fiche opgenomen. Zij vormen de leerresultaten van het opleidingsonderdeel en verschillen per opleidingsonderdeel. Aldus volstaat het volgens verwerende partij niet te verwijzen naar andere opleidingsonderdelen om zich erop te beroepen dat de nodige, met het opleidingsonderdeel waarvan de score betwist is beoogde, competenties zijn bereikt.

De Raad is van oordeel dat de aangevochten beslissing standhoudt.

Het middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel inzake het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” beroept op de schending van het motiverings-, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt vooreerst dat hij niet kan begrijpen waarop zijn cijfer van 8/20 is gebaseerd. Hij merkt op dat in de bestreden beslissing voor de eerste maal feedback wordt aangehaald die nooit

aan hem werd overgemaakt en die zich evenmin in het dossier voor de interne beroepsinstantie bevond. Deze feedback heeft bovendien betrekking op een periode van meer dan een volledige maand. Aangezien hij nooit kennis heeft kunnen nemen van deze feedback werd hem de kans ontnomen om aan deze cruciale werkpunten te werken. Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie zelf vaststelt dat deze feedback verandering had kunnen/moeten teweegbrengen. Volgens hem is er dan ook sprake van een gebrekkige begeleiding. Waar de interne beroepsinstantie stelt dat de beoordeling van verzoeker correct is tot stand gekomen, er geen inhoudelijke noch vormelijke inconsistenties vast te stellen zijn en verzoeker geen elementen bijbrengt die van aard zijn om de beoordelaars in twijfel te trekken, merkt verzoeker dan ook op dat deze beslissing is gebaseerd op de idee dat verzoeker in kennis was van deze cruciale feedback. Daarnaast is verzoeker verwonderd dat hij een slechte beoordeling krijgt op items waarvoor hij binnen een andere stage (verbredingsstage) uitstekend wordt beoordeeld. Hij blijft met het gevoel zitten niet correct behandeld te zijn en hij had wel een goede band met de leerlingen, wat nergens wordt erkend.

Ten slotte merkt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie er foutief vanuit gaat dat er sprake moet zijn van een fout opdat hij de kans zou krijgen op een tweede examenkans. Een tweede examenkans is immers een recht dat elke student heeft en mag hem niet worden afgenomen. Daarnaast stelt verzoeker dat zijn competenties kunnen worden getest tijdens de talloze zomerkampen, maar hij kan ook begin september enkele dagen/weken stage lopen op een school. Volgens verzoeker werd zijn recht op een tweede examenkans hem dan ook onrechtmatig afgenomen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoeker in het vorige academiejaar met de hakken over de sloot geslaagd was voor zijn stages Frans. Hij kreeg een duidelijke waarschuwing op 5 oktober 2018. Verzoeker moest ter voorbereiding van zijn laatste jaar dringend nog voorafgaande inspanningen voor Frans leveren, wat hij ook had toegezegd. Hij heeft dit echter niet gedaan. Op 5 oktober 2018 kreeg verzoeker dan ook een duidelijke waarschuwing.

Verwerende partij stelt dat verzoeker niet kan voorhouden niet geweten te hebben dat het niet goed liep. Het gaat dan niet alleen om een slechte start, maar ook over een totaal gebrek aan inspanningen tijdens de stage, die geleid hebben tot een afsprakennota op 8 maart 2019, waarbij

zelfs de stopzetting van de stage overwogen moest worden. Verzoeker had daarover ook een gesprek met de ombudspersoon.

Volgens verwerende partij heeft verzoeker gedurende de hele stage belangrijke opmerkingen gekregen, in iets mindere mate voor LO, maar in het bijzonder voor Frans. Waar verzoeker twee citaten aanhaalt, uit documenten die volgens hem nooit aan hem zouden zijn meegedeeld en geen deel zouden hebben uitgemaakt van het dossier, benadrukt verwerende partij dat deze stukken wel degelijk in het dossier zaten. De inhoud was verzoeker bekend en kan hem, gelet op het voorgaande, geenszins hebben verrast. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker bezwaarlijk kan beweren dat hij niet weet waar dergelijke commentaren vandaan komen. Deze documenten worden door verzoeker ook niet van valsheid beticht.

Waar verzoeker het zagezegd onbekend zijn van deze documenten vertaalt als een gebrek aan feedback, stelt verwerende partij dat indien verzoeker dergelijke informatie daadwerkelijk onthouden zou zijn geweest, dan zou hij niet de kans hebben gehad om daaraan te werken. Verwerende partij vindt het dan wel bijzonder eigenaardig dat verzoeker geen gebrek aan feedback heeft ingeroepen als middel in de interne beroepsprocedure. Als nieuw middel is het alleszins onontvankelijk in de externe beroepsprocedure.

Verder benadrukt verwerende partij dat het feit dat verzoeker goed scoorde tijdens de verbredingsstage niet betekent dat hij dan ook moet slagen voor “Praktijk 3”. Dit werd in het intern beroep ook niet opgeworpen en is als nieuw middel onontvankelijk in de externe beroepsprocedure.

Wat ten slotte het gebrek aan een tweede examenkans betreft, stipt verwerende partij aan dat de ECTS-fiche uitdrukkelijk voorziet dat een tweede examenkans niet mogelijk is. De interne beroepsinstantie heeft de onmogelijkheid van een tweede examenkans in de zomer uitdrukkelijk gemotiveerd. In de zomer zijn geen scholen beschikbaar en zomerkampen hebben niet dezelfde klassikale context om een stage te kunnen volbrengen. Verwerende partij merkt op dat alle studenten de stage in gelijkwaardige omstandigheden moeten kunnen doen, zo niet wordt het gelijkheidsbeginsel geschonden. Bovendien zijn de begeleiders van zomerkampen niet gekwalificeerd om als mentor op te treden bij een stage. Verwerende partij wijst erop dat de Raad dit ook heeft aanvaard als voldoende reden om geen tweede examenkans aan te bieden. Bijkomend merkt verwerende partij op dat verzoeker *in casu* niet slechts door een klein

subonderdeel niet geslaagd is, zodat de tweede examenkans ook om die reden niet herleid kan worden tot slechts een beperkte alternatieve opdracht.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de documenten inderdaad niet van valsheid worden beticht. Dit neemt echter niet weg dat hij bij zijn standpunt blijft dat hij deze feedback tijdens de stage nooit te zien of te horen heeft gekregen. Verzoeker merkt op dat hij dit argument niet in zijn intern beroepsschrift heeft kunnen opnemen omdat deze feedback pas na het doorlopen van de interne beroepsprocedure voor de eerste maal aan hem werd bezorgd.

Verzoeker benadrukt dat hij voor zijn stage Frans in het tweede jaar van het modeltraject een 10/20 heeft behaald. Volgens verzoeker kan hieraan geen voorwaarde verbonden worden en mag het geen invloed hebben op het resultaat van de stage in het derde jaar van het modeltraject. De e-mail van 5 oktober werd gestuurd in dit derde jaar. Verzoeker stelt dat wordt verwezen naar een lijst van mogelijke acties, maar hij heeft dergelijke lijst nooit gezien. Hij heeft nochtans wel inspanningen gedaan zoals gevraagd werd. Dit wordt ook niet tegengesproken door verwerende partij.

Verzoeker wil ten slotte nog benadrukken dat hij betrokken was bij een incident tussen één van de lectoren (mevrouw [V.]) en hemzelf naar aanleiding van een meerdaagse klasuitstap naar Parijs, die hij met een gewettigd attest niet heeft bijgewoond. De lector had het moeilijk met zijn afwezigheid en de problemen met zijn studie zijn toen begonnen. Tot september 2018 verliep zijn studie voorspoedig en slaagde hij voor al zijn vakken bij de eerste examenkans. Verzoeker vindt het ook volkomen fout om over een totaal gebrek aan inspanningen te spreken. Alle stagelessen werden immers grondig voorbereid, wat veel werk en dus ook veel inspanningen vraagt. Aanvankelijk kwam de heer [R.] zijn lessen beoordelen. Verzoeker kreeg positieve feedback en een aantal werkpunten waarmee hij aan de slag kon. Net voor er sprake was van een afsprakennota kwam echter plots mevrouw [V.] zijn les beoordelen. Verzoeker had het gevoel dat zij hem geen eerlijke kans wou geven. Hij benadrukt ook dat hij de afsprakennota nooit heeft ondertekend. Hij heeft de afspraken die in de nota werden opgenomen wel allemaal gerespecteerd.

Beoordeling

Wat de betwisting van de score voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3” betreft, kan de Raad verzoeker geenszins bijtreden in de overtuiging dat hij niet tijdig voldoende signalen heeft

gekregen dat de stage, inzonderheid wat Frans betreft, niet voldeed en hij aldus niet de mogelijkheid had bij te sturen met het oog op het bereiken van de minimale competenties die in het kader van het opleidingsonderdeel verworven moeten zijn.

De Raad merkt op dat de interne beroepsinstantie hierbij onder meer verwijst naar het e-mailverkeer met betrekking tot de vraag of de stage kan worden voortgezet, alsook naar tussentijdse evaluaties. De Raad stelt vast dat verzoeker geen elementen bijbrengt die aannemelijk maken dat verzoeker niet tijdig kennis had van deze feedback om bijvoorbeeld te kunnen remediëren. Evenmin brengt hij elementen aan waaruit blijkt dat (sommige van) deze e-mails niet aan hem zijn bezorgd en geen deel uitmaakten van zijn dossier. Verzoeker overtuigt de Raad niet dat hij *in casu* gebrekkig zou zijn begeleid, nog daargelaten dat de beweerde tekortkoming in de begeleiding de rechtmatigheid van de evaluatie zou aantasten. Ten overvloede merkt de Raad op dat uit het dossier blijkt dat aan verzoeker reeds aan het einde van het academiejaar 2017-2018 werkpunten zijn gesignaleerd, hetgeen hem inzicht gaf in de punten waaraan hij bij de competentieverwerving in “Praktijk 3” best bijzondere aandacht kon besteden. Verzoeker heeft daarnaast ook contact gehad met de ombudspersoon van verwerende partij in het kader van dit opleidingsonderdeel “Praktijk 3” (zie stuk 20 van verwerende partij).

De Raad leidt, anders dan verzoeker, uit de passage dat de interne beroepsinstantie vaststelt dat bovenstaande elementen zouden hadden moeten, minstens hadden kunnen, opgevangen worden zijn door hem, niet af dat verzoeker nooit kennis heeft kunnen nemen van de bedoelde feedback en hij niet de kans zou hebben gehad aan cruciale werkpunten te sleutelen. Uit de context van het dossier blijkt dat de passage duidt dat de opmerkingen in ieder geval door verzoeker gecapteerd konden worden en dat men eigenlijk mag verwachten dat de werkpunten tot hem doordrongen.

Verzoeker geeft ook nog mee dat het onvoldoende gemotiveerd is waarom hij precies een 8 kreeg en geen 9 of 10. De Raad merkt op dat de vraag naar de motivering van het precieze aan verzoeker toegekende cijfer in het kader van het intern beroep niet door verzoeker is opgeworpen. Verzoeker vecht veeleer de elementen die tot de ‘onvoldoendes’ op beoordelingscriteria hebben geleid aan. De Raad ziet niet in wat verzoeker heeft weerhouden dit argument reeds in het kader van het intern beroep te ontwikkelen en acht het dan ook laattijdig het voor het eerst in de procedure voor de Raad aan te halen. Ten overvloede leest de Raad – zoals ook aangehaald in de overwegingen van de aangevochten beslissing – in de ECTS-

fiche van het opleidingsonderdeel dat de student om de kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel minstens moet voldoen aan de drempelcriteria zoals beschreven in de kijkwijzer (zie stuk 14 van verwerende partij). *In casu* behaalt verzoeker voor meerdere betrokken criteria geen voldoende. Tegen de achtergrond van de concretisering van de scores voor de betrokken criteria, het terugvallen van de betrokken beoordelingen op analoge, gedocumenteerde observaties van de mentor en nu verzoeker geen elementen bijbrengt die de Raad in ernst laten twijfelen aan de deskundigheid, ernst en onafhankelijkheid bij de totstandkoming van de beoordeling, kan de Raad niet beslissen dat het door verzoeker behaalde cijfer (8 op 20) onvoldoende onderbouwd zou zijn in de aangevochten beslissing, noch – tegen de achtergrond van de motivering – als onredelijk streng gekwalificeerd zou kunnen worden. De Raad merkt tenslotte ook op dat het niet in voldoende mate door verzoeker bereikt hebben van de beoogde competenties niet slechts op de stagelessen Frans kan worden teruggevoerd, doch dat blijkens de motivering ook voor L.O. werkpunten niet overkomen konden worden.

Wat ten slotte het argument van verzoeker dat hem het recht op een tweede examenkans onrechtmatig zou worden ontnomen betreft, verwijst de Raad vooreerst naar het feit dat voor het opleidingsonderdeel de mogelijkheid een tweede examenkans te benutten is uitgesloten in de studiefiche (zie stuk 14 van verwerende partij). Artikel II.223, §2 van de Codex Hoger Onderwijs waarborgt de student voor ieder opleidingsonderdeel waarvoor hij is ingeschreven het recht op twee examenansen in de loop van het academiejaar om een creditbewijs te behalen. Tegelijk voorziet deze bepaling in een uitzondering indien de aard van het opleidingsonderdeel niet toelaat dat tweemaal wordt geëxamineerd in hetzelfde academiejaar.

De aangevochten beslissing overweegt dat geen tweede examenkans wordt voorzien omdat er (in de zomerperiode) geen stageplaatsen beschikbaar zijn en omdat er geen volwaardig alternatief mogelijk is om de vooropgestelde competenties te beoordelen. Wat het specifieke geval van verzoeker betreft, zijn de niet bereikte competenties volgens de bestreden beslissing eigen aan een onderwijscontext. Gelet op de sluiting van de secundaire scholen gedurende de zomervakantie kan een onderwijscontext niet worden voorzien. Bovendien geeft de interne beroepsinstantie aan dat de opleiding een begeleiding wenst te bieden die gelijk is aan degene die tijdens de eerste examenkans wordt voorzien om studenten een gelijke behandeling te waarborgen.

In het licht van deze overwegingen acht de Raad de afwezigheid van een tweede examenkans niet onredelijk, noch in strijd met de Codex Hoger Onderwijs. Het argument van verzoeker dat tijdens de zomer talloze zomerkampen worden georganiseerd en dat het mogelijk is begin september stage te lopen op een school kan de Raad niet van het tegendeel overtuigen. Verzoeker brengt geen elementen bij die de Raad ervan overtuigen dat de competenties die hij moet bereiken om zelfstandig als leraar Frans en L.O. te kunnen functioneren – en waarin hij tekortschoot – ingeoeftend kunnen worden buiten een schoolcontext. Een niet schoolse context laat verwerende partij evenmin toe de student hierin correct te kunnen begeleiden en te evalueren. Naar het oordeel van de Raad geldt dit – rekening houdend met de organisatie van het academiejaar – evenzeer voor een stage begin september, zijnde bij de start van het nieuwe schooljaar in een stageschool.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 19 augustus 2019

Arrest nr. 5.188 van 12 september 2019 in de zaak 2019/273

In zake: Hans MARKET
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Marc Van Bosch
 kantoor houdend te 3540 Herk-de-Stad
 Diestsesteenweg 60
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproject” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 augustus 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Marc Van Bosch, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de beeldende kunsten’.

Voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproject” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst vooreerst naar de motivering van de eindevaluatie van de student. De opleiding heeft deze score op basis van de notities tijdens het academiejaar en het overleg tijdens de jury gemotiveerd. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student zich op verschillende overlegmomenten niet heeft aangeboden. Ze verduidelijkt dat het voorlaatste consult specifiek gericht was op verbetering van de illustraties en het laatste extra consult ging specifiek over de app.

De interne beroepsinstantie merkt op dat het feit dat de student meerdere malen van thematiek is veranderd geen doorslaggevend argument was voor de jury, maar dit heeft wel een impact gehad op de productietijd van het finale project. De student heeft pas eind maart het onderwerp definitief bepaald, waardoor er in de productietijd een aanzienlijke achterstand is opgelopen die nog zichtbaar is in het eindresultaat.

De interne beroepsinstantie benadrukt verder dat het tijdens de verschillende consults niet de bedoeling is om een eindquotering te formuleren: dat is de taak van de jury op basis van de eindpresentatie. Volgens haar blijkt uit de consultverslagen dat de negatieve feedback zoals samengevat in het juryverslag tijdens de besprekingen wel degelijk meerdere malen werd geformuleerd en werd meegedeeld aan de student. De schriftelijke neerslag van deze besprekingen is slechts fragmentarisch en onvolledig terug te vinden in het procesboek van de student, wat nochtans expliciet is opgenomen in de algemene briefing van het bachelorproject. De interne beroepsinstantie stipt aan dat er diverse besprekingen met de student zijn geweest

waarbij de ondermaatse kwaliteit van zijn illustraties is aangehaald. Zo zijn er in mei twee intense besprekingen geweest met docent [K.V.], waarbij grondig is ingegaan op de basisprincipes van beeldontwerp en de narratieve opeenvolging van beelden. Dit gebeurde omdat het niveau van de ontwerpen absoluut ondermaats was voor een derde bachelorniveau. De interne beroepsinstantie merkt op dat er bij de laatste bespreking op 16 mei 2019 enige verbetering merkbaar was, maar het was zeker niet overtuigend of voldoende. Door het ontbreken van deze basiscompetentie bij de student is er in de evolutie van het bachelorproject veel tijd geïnvesteerd in het stapsgewijs bijwerken van de beelden en is er te weinig gefocust op de innovatieve inhoudelijke benadering van de thematiek en de verhaallijn.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de consultmomenten dialogen zijn over mogelijkheden, maar die worden door de student niet vertaald naar een concrete onderzoeksvraag. De vertaling/interpretatie naar een authentieke ontwerptaal met experiment blijft uit en de uitwerking van de thematiek overstijgt het oppervlakkige en clichématige niet. De interne beroepsinstantie stipt aan dat zowel in de figuratie als in de verhaallijn het ontwerp blijft hangen in conventionele, voorspelbare gemeengoed ideeën. Zo blijft de diepgang achterwege, vertoont de output geen authentieke en/of innovatieve ontwerptaal en is de initieel nagestreefde academische onderzoeksvraag afwezig. Daarnaast is er geen experiment, geen artistieke interpretatie, geen authenticiteit, wat van dit project hoogstens een professioneel project maakt. Volgens de interne beroepsinstantie is het een gemiste kans om voor het thema ‘plastiekvervuiling’ een verrassende, verfrissende, vernieuwende communicatieve benadering te ontwikkelen.

De interne beroepsinstantie stelt nog vast dat de student zijn eigen werk weinig kritisch evalueert. Hij komt enkel tot een minimum resultaat onder intense begeleiding. De toegevoegde, eigen inbreng van de student en de verwerking van de feedback zijn onvoldoende en blijven beperkt tot uitvoering van de concrete, technische adviezen die tijdens de consultmomenten zijn gegeven. De interne beroepsinstantie merkt op dat dit zich ook in het procesboek weerspiegelt, waarin de student enkel technische fragmenten uit de mondelinge feedback citeert, maar waarin hij geen enkele analyse, zelfreflectie en planmatige voortgang noteert, wat nochtans is gevraagd in de opdrachtbrief.

De interne beroepsinstantie ziet dan ook onvoldoende argumenten om de aangevochten beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 10 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat uit artikel 23.7 van het onderwijs- en examenreglement 2018-2019 blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien. Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad. Volgens verwerende partij is het beroep dan ook onontvankelijk in zoverre het gericht is tegen de initiële studievoortgangsbepaling.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat er geen redenen voorhanden zijn op basis waarvan de Raad ambtshalve tot enige grond van niet-ontvankelijkheid moet besluiten.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproject” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 23.7 van het Onderwijs- en Examenreglement (hierna: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel in samenhang met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verduidelijkt vooreerst dat hij voor het bachelorproject heeft gekozen voor de uitwerking van een interactief e-book voor 6-9 jaren rond het thema klimaat en vervuiling. Voor de presentatie voor de jury voorzag hij een poster, game overview, een app, character design, een procesboek en montages van het tekenproces. Volgens verzoeker wordt hem in de eindevaluatie onterecht verweten dat hij tijdens zijn traject van onderwerp is veranderd. Er zou te weinig focus zijn in dit project, de illustraties zouden passe-partout oplossingen zijn en het door hem gebrachte verhaal, de personages en illustraties zouden clichématig en ééndimensioneel benaderd zijn. De jury vraagt zich ook af of de illustratieve benadering wel de juiste was alsook of er niet meer of andere interactiviteit mogelijk was binnen een e-book.

Verzoeker stelt vast dat de interne beroepsinstantie zich in haar beslissing baseert op ‘notities tijdens het academiejaar en het overleg tijdens de jury’. Verzoeker kan aanvaarden dat hij pas na het bekendmaken van zijn resultaten kennis kreeg van het resultaat van het overleg van de examenjury. Hij mocht echter nooit kennis krijgen van enige ‘notitie tijdens het academiejaar’,

zodat hij zich de vraag stelt wie welke notities kan hebben gemaakt. Verzoeker is van mening dat zijn rechten geschonden zijn nu de delibererende examenjury zich blijkbaar heeft gebaseerd op stukken waarvan hij nooit kennis heeft gekregen en waarvan hij manifest kennis had moeten krijgen.

Vervolgens merkt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie zich baseert op een element dat voordien nooit in het debat is geweest en ook nooit tijdens een evaluatie- of overlegmoment aan de orde is geweest, met name dat hij zich op verschillende evaluatiemomenten niet zou hebben aangeboden en dat hij twee laatste consults zou hebben gemist waar het ging over de illustraties en de app. Verzoeker benadrukt dat hij geen enkel specifiek voor zijn opdracht voorzien overlegmoment heeft gemist. Voor het betrokken opleidingsonderdeel werden wekelijks contactmomenten voorzien, de ene week op dinsdag en de andere week op donderdag. Volgens hem is slechts één sessie niet kunnen doorgaan omwille van ziekte van de docent.

Verzoeker verduidelijkt dat hij bij de aanvang van zijn project inderdaad tweemaal van onderwerp is veranderd. Volgens hem mag dit evenwel niet als negatief worden ervaren. Hij stelt dat hij gedurende een drietal weken bij het begin van het semester een onderwerp heeft aangevat, daarna is hij gedurende één week met een tweede project gestart om vervolgens zijn uiteindelijk ingediend project uit te werken. Verzoeker wijst erop dat hij hierin heel de tijd werd begeleid. Volgens hem is er geen enkel valabel argument om aan te voeren dat door deze wijziging van aanpak op ingrijpende wijze het eindresultaat beïnvloed zou zijn.

Verzoeker stelt vast dat de interne beroepsinstantie nu zelf stelt dat het veranderen van thematiek niet doorslaggevend was voor de jury, maar wel een impact heeft gehad. Verzoeker is van mening dat de interne beroepsinstantie ten onrechte geen gevolg geeft aan dit argument, vermits uit de beslissing van de examenjury duidelijk blijkt dat wel rekening – in negatieve zin – werd gehouden met deze vertraging. Verzoeker stelt ook dat hij bij het bepalen van zijn onderwerp slechts een vertraging van een tweetal weken heeft opgelopen en dat hij niet pas eind maart zijn onderwerp definitief heeft bepaald, zoals verwerende partij stelt. Verzoeker wijst erop dat het bepalen van een onderwerp ook behoort tot de begeleiding en het succesvol uitvoeren van een project. Het aanpassen van het onderwerp gebeurde steeds in overleg met de begeleiding en werd nooit als negatief naar hem toe ervaren. Volgens verzoeker werd integendeel zeer duidelijk gesteld dat men beter in het begin van het semester voldoende tijd en

reflectie nam rond de keuze van het onderwerp, zodat men niet op een later tijdstip tijdens het semester zou moeten vaststellen dat men een verkeerde weg was ingeslagen.

Verzoeker benadrukt ook dat geen enkel bewijs voorligt dat men hem in de loop van het jaar hierop negatief heeft beoordeeld. Volgens hem werd hem nooit meegedeeld dat hij een aanzienlijke achterstand had opgelopen door zijn wisselende keuze, noch werd gesuggereerd dat er een achterstand in productietijd was ontstaan door zijn fout, die mogelijk een weerslag zou kunnen hebben op het eindresultaat.

Verder stipt verzoeker aan dat de bachelorprojecten worden opgevolgd door zowel de vaktitularissen als een aantal mentoren/co-titularissen, die met een frequentie van minstens twee contactmomenten gedurende het volledige semester de vorderingen van de student opvolgen. Verzoeker werpt op dat gedurende het semester op geen enkel ogenblik werd aangegeven dat hij niet goed bezig zou zijn geweest. Er werden daarentegen zeer regelmatig prijzende beoordelingen gegeven en hij werd zelfs gecompimenteerd over zijn aanpak, de keuze van zijn onderwerp, de uitwerking ervan, enz. Volgens verzoeker werd op geen enkel ogenblik enige indicatie gegeven dat zijn aanpak verkeerd of ondermaats zou zijn geweest, laat staan onvoldoende om te slagen.

Verzoeker verduidelijkt dat het bachelorproject doorheen het semester zeer regelmatig werd besproken en begeleid door vier docenten. Volgens hem had geen van deze vier begeleiders ooit fundamentele kritiek op het proces, noch op het resultaat. Zo heeft mevrouw [A.G.] nooit enige opmerking gehad over het thema of de producties zelf, maar ging elke feedback over het beeld. Van de tweede docente, mevrouw [J.B.] heeft verzoeker ook nooit enige kritiek gekregen. Ze stelde enkel dat de beelden moesten bewegen en dat er interactie moest bijkomen. Verzoeker stipt aan dat deze insteek al van bij het begin aanwezig was en dat de gegeven feedback werd opgevolgd, verwerkt en bij de volgende besprekingen correct bevonden. Verzoeker merkt op dat ook de derde docent, de heer [K.V.], positieve feedback over de beelden gaf. Er werd gevraagd er rekening mee te houden dat bij de presentatie niet alleen de app zou worden beoordeeld, maar dat ook met andere aspecten van het project rekening zou worden gehouden. Daarom heeft verzoeker naast de app zelf ook nog een presentatie, een poster, een game overview, app, character design, een procesboek en montages van tekenen aan de jury voorgelegd. Hij heeft ook toelichting verstrekt bij het proces.

Voor verzoeker is het onverklaarbaar dat met een permanente evaluatie en zeer veel contactmomenten nooit aan hem werd gemeld dat zijn verhaal clichématig of ééndimensioneel was, zoals in de eindbeoordeling wordt aangehaald. Verzoeker stelt dat dergelijke fundamentele kritiek gegeven moest zijn van bij de aanvang van het project en de keuze van het onderwerp, de thematiek, de personagekeuze, enz. Bij de begeleiding was er daarentegen enkel detailkritiek. Waar wordt aangehaald dat er te weinig focus in het project zit en de jury zich afvraagt of de illustratieve benadering wel de juiste was, stelt verzoeker dat het overduidelijk is dat voor een doelgroep van kinderen tussen 6 en 9 jaar precies het illustratieve de meest aangewezen aanpak was. Hieromtrent werd nooit enige kritiek of afwijkende suggestie van de begeleiding doorheen het jaar gemaakt. Verzoeker wijst erop dat hij elke suggestie die hem werd gedaan ter aanpassing en verbetering van zijn werk onmiddellijk heeft doorgevoerd. Aangezien na deze aanpassingen nooit nog op enig onderwerp werd teruggekomen, mocht hij bovendien in de rechtmatige veronderstelling verkeren dat hij zijn opdracht op een positieve manier aan het uitvoeren was.

Verzoeker stelt daarnaast dat uit het door hem ingeleverde en aan de jury gepresenteerde materiaal zeer duidelijk blijkt dat hij wel degelijk heeft geëxperimenteerd en zijn onderwerp heeft bijgewerkt en aangepast. Hij heeft bovendien, naast de uitgewerkte app, ook een procesboek en een videomontage gemaakt, waarin zeer duidelijk de evolutie te merken is en waarin de verschillende versies van zijn tekeningen zijn opgenomen. Verzoeker begrijpt ook niet dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat hij zijn eigen werk niet kritisch zou hebben bekeken en de feedback onvoldoende zou hebben verwerkt. Volgens hem kreeg hij hierover tijdens het academiejaar immers geen enkele opmerking van de verschillende mentoren.

Waar de interne beroepsinstantie het argument weerhoudt dat het verhaal een gemiste kans is om het thema ‘plasticvervuiling’ op een originele en verfrissende manier te brengen, stelt verzoeker dat toch niet aanvaard kan worden dat in het kader van een permanente evaluatie van de grafische uitwerking van een verhaal, waarvan het onderwerp en de verhaallijn van in het begin bekend was, een onvoldoende wordt gegeven bij de eindbeoordeling op basis van het verhaal op zich en niet op basis van de grafische uitwerking ervan.

Verzoeker merkt op dat hij tijdens het intern beroep kritiek heeft geuit op de wijze van tot stand komen van de beslissing van de jury bij de beoordeling van zijn project. Hij heeft ook foto's

bijgevoegd van de infostand die hij voor de jury heeft opgesteld. Verzoeker stelt dat de juryleden werden uitgenodigd om zelf de werking van de door hem ontwikkelde app te testen, maar uiteindelijk hebben slechts drie van de twaalf aanwezige juryleden de moeite gedaan om zich te vergewissen van de werking van de app. Zonder de werking van de app te hebben gezien, gaf een jurylid de opmerking dat het project op een naïeve manier was aangepakt omdat één enkele app het wereldprobleem niet zou oplossen. Verzoeker merkt op dat dit jurylid aldus niet doorhad dat het hier gaat om een e-book dat bedoeld is om via een verhaal van een jongen en walvis precies op een interactieve manier aan te tonen dat men bij de aanpak van vervuiling als individu nu net wel het verschil kan maken.

Verzoeker wijst er ten slotte op dat zijn examenresultaten tijdens de eerste twee opleidingsjaren steeds goed tot zeer goed te noemen waren. Ook nu heeft hij goede cijfers voor alle overige vakken en de resultaten voor zijn vakken rond tekenen en illustraties behoren bovendien tot zijn beste resultaten.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst niet in te zien waarom de rechten van verzoeker geschonden zouden zijn omdat hij nooit kennis heeft gekregen van het document waarin de notities van de docenten tijdens het academiejaar werden bijgehouden en waarop de interne beroepsinstantie zich heeft gebaseerd bij de beoordeling van de score en de motivering ervan. Verwerende partij benadrukt dat het een intern document betreft. Daarin wordt onder meer de gegeven feedback op de door verzoeker in januari ingediende visietekst alsook de door de docenten gegeven mondelinge feedback weergegeven.

Vervolgens merkt verwerende partij op dat uit de notities van de docenten blijkt dat verzoeker tijdens vijf overlegmomenten niet aanwezig was. Ze stipt aan dat in de opdrachtbrief van het opleidingsonderdeel uitdrukkelijk vermeld staat dat de studenten een persoonlijke volgbrief moeten bijhouden, waarin zij de reflecties van het consult moeten noteren. Verwerende partij stelt vast dat verzoeker deze volgbriefes niet voorlegt.

Verwerende partij stipt daarnaast aan dat de jury geen doorslaggevende kracht heeft gegeven aan het feit dat verzoeker bij aanvang van het project twee keer van onderwerp is veranderd. Dit blijkt ook uit de bestreden beslissing en uit de eindevaluatie. Het staat wel vast dat verzoeker pas eind maart zijn onderwerp definitief heeft bepaald, waardoor er in productietijd nu eenmaal een aanzienlijke achterstand is opgelopen, die zichtbaar is in het eindresultaat.

Waar verzoeker aanhaalt dat het wijzigen van zijn onderwerp bij de start van het tweede semester slechts voor een vertraging van een tweetal weken zou hebben gezorgd, merkt verwerende partij op dat verzoeker initieel koos voor het bachelorproject “Alzheimer”. Hij heeft hiervoor in januari een visietekst ingediend. Verzoeker heeft zich niet aangeboden op de consulten van 05/02/2019 en 14/02/2019. Op 19/02/2019 heeft hij voorillustraties en een animatie rond de verschillende fases van de ziekte gepresenteerd. Verzoeker werd gewezen op het belang van planning en routine alsook op de trage evolutie in de animatie. Volgens verwerende partij bleek tijdens het consult van 28/02/2019 het plan van een animatie van drie minuten te ambitieus en verzoeker besloot dan (op het consult van 12/03/2019) om van idee te veranderen. Hij opteerde voor het thema “Vervuiling in Antwerpen”. Daarbij kreeg hij het advies om tegen de week nadien veel tekeningen en schetsen te maken alsook ideeën en concepten weer te geven. Verzoeker bood zich niet aan op het consult van 21/03/2019 en op het consult van 26/03/2019 heeft hij ervoor gekozen om te werken rond kinderen en plasticvervuiling. Op het navolgende consult van 04/04/2019 bood hij zich wederom niet aan.

Verwerende partij stelt dat uit een vergelijking van de neergeschreven feedback en de eindevaluatie blijkt dat verzoeker onvoldoende aan de slag is gegaan met de feedback van de (navolgende) consults, waardoor het eindresultaat niet was wat het moest zijn. Het veelvuldig wijzigen van het onderwerp is aldus geen doorslaggevend argument. De kern van de zaak is immers dat het eindresultaat ondermaats is, ondanks de gegeven feedback en de begeleiding.

Verder benadrukt verwerende partij dat aan verzoeker wel degelijk ook negatieve feedback werd gegeven. Ze verwijst hiervoor naar de neergeschreven feedback. Verwerende partij wijst er ook nogmaals op dat de volgfiches, waarin de studenten zelf het verloop van de diverse feedbackmomenten moeten omschrijven, niet worden voorgelegd.

Volgens verwerende partij blijkt uit de ECTS-fiche overigens dat de eindbeoordeling van het opleidingsonderdeel bij de eindjury en niet bij de verschillende consults ligt. Ze benadrukt ten slotte dat elk opleidingsonderdeel afzonderlijk wordt beoordeeld. Het argument van verzoeker dat hij voordien steeds goede punten heeft behaald, zodat het verwonderlijk is dat hij niet geslaagd is voor het betrokken opleidingsonderdeel, is bijgevolg geen valabel argument.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker – inzake de beweerdte veelvuldige afwezigheid op de contactmomenten – dat het feit dat op een bepaald moment één van de docenten vermeldt dat iemand niet aanwezig is niet betekent dat de evolutie van zijn werk niet op een eerder of later tijdstip werd besproken. Hij merkt op dat de contactmomenten overlappen: op dinsdag was er consultatie voorzien met mevrouw [A.G.] en mevrouw [J.B.] en op donderdag met de heer [J.D.] en de heer [K.V.]. Er was ook een besprekingsmoment met mevrouw [A.G.] alleen of met mevrouw [A.G.] en de heer [K.V.] samen. Bovendien wisselden de heer [K.V.] en mevrouw [A.G.] soms van consultdag, wat ervoor zorgt dat verzoeker bijvoorbeeld op dinsdag in week 1 en opnieuw op donderdag in week 2 met mevrouw [A.G.] een bespreking had. Volgens verzoeker was een tweede bespreking op een volgend moment soms niet meer nodig, aangezien al het te bespreken materiaal van de student reeds besproken was.

Verzoeker stipt vervolgens aan dat verwerende partij nu beweert dat er ongerechtvaardigde afwezigheden zouden zijn geweest op dagen waarop hij helemaal niet verondersteld werd aanwezig te zijn. Verzoeker acht het mogelijk dat hij op 05/02/2019 niet op een consult aanwezig was. Dit was echter het allereerste consultmoment, waarop enkel maar over het eerste onderwerp kan zijn gesproken, wat uiteindelijk vrij snel werd verlaten. Volgens hem kan een afwezigheid op 09/02/2019 niet, aangezien er dan geen consult gepland was.

Verzoeker merkt op dat de laptop met de notities van de docenten zeer regelmatig niet aanwezig was tijdens een bepaald consult. Volgens hem is het ook aangewezen om het duidelijk bewijs bij te brengen wanneer op deze laptop de teksten zijn aangemaakt. Nu bezorgt verwerende partij een pdf in één lettertype, terwijl er twee lettertypes te zien zijn als je dit document in Word opent. Volgens verzoeker kan dit erop wijzen dat de thans geciteerde teksten niet zijn aangemaakt op de in de tekst vermelde datum, maar van een latere datum dateren. Hij vraagt inzage in het originele document om te kunnen nagaan op welk tijdstip exact welke vermelding is aangebracht. Verzoeker benadrukt dat deze argumenten in elk geval nooit aan hem zijn meegedeeld.

Verzoeker merkt ook op dat het er alle schijn van heeft dat de examenjury de inhoud van het gezamenlijk document waarin de docenten opmerkingen noteerden wel kreeg voorgelegd. Volgens verzoeker betreft dit een schending van zijn rechten: een student moet zich voor een examenjury bij de verdediging van een eindwerk kunnen verdedigen tegen negatieve vermeldingen in een evaluatie in de loop van het academiejaar. Verzoeker is van mening dat

het ook geen intern document betreft. Het gaat meer bepaald om de neerslag van zijn periodieke beoordelingen, waarvan een student uiteraard kennis moet krijgen.

Verder stelt verzoeker dat hij de volgfiche wel degelijk heeft voorgelegd. Hij verwijst naar een e-mail van de heer [K.V.] van 04/02/2019 en stelt dat hij het daarin vermelde ‘onderzoeksboek’ correct heeft bijgehouden en gepresenteerd aan de jury. Daarnaast had hij ook nog een videomontage van de evolutie van alle beelden voorzien tijdens het jurymoment. Volgens hem blijkt uit dit onderzoeksboek dat hij heel nauwgezet en in chronologische volgorde de hem tijdens de consults gegeven feedback heeft verwerkt.

Verzoeker merkt ook op dat de bewering dat bij de eindbeoordeling geen rekening werd gehouden met het feit dat hij verschillende keren van onderwerp veranderd is door de feiten wordt tegengesproken. Hij merkt op dat de bespreking van 19/02/2019 pas de derde bespreking was en dat de heer [J.D.] hem tijdens het consult van 28/02/2019 meedeelde dat een animatie van drie minuten – waartoe hij niet de intentie had – te lang zou zijn. Verzoeker wijst erop dat hij wel aanwezig was op het consult van 21/03/2019. Volgens hem had hij voldoende tekeningen gemaakt. Die werden besproken met mevrouw [A.G.], samen met het resultaat van het onderzoek en de voorstelling over hondenpoep in Antwerpen. Dat verzoeker daarna opnieuw van onderwerp veranderde, was het resultaat van deze besprekingen en de gegeven feedback, die hij heeft opgevolgd. Verzoeker wenst hieromtrent nog mee te geven dat er een medestudent was die had besloten om zijn studie stop te zetten. Hij bleef gedurende drie maanden vaak afwezig, maar dan heeft hij zijn bachelorproject op één maand nog afgemaakt en hij is ervoor geslaagd.

Verzoeker gaat vervolgens nog concreet in op de neergeschreven feedback, meer bepaald op de punten waarvan hij vindt dat deze foutief zijn weergegeven.

Waar verwerende partij ten slotte aanhaalt dat het argument van verzoeker dat hij steeds een goed resultaat behaalde tijdens de voorbije academiejaren niet opgaat, merkt verzoeker op dat deze stelling opgaat voor individuele opleidingsonderdelen, maar niet voor een afrondende opdracht bij het beëindigen van de bacheloropleiding. Het bachelorproject is een opleidingsonderdeel waarin de studenten vrij zijn om technieken binnen grafische vormgeving te kiezen en uit te werken. Alle opleidingsonderdelen uit het programma Grafisch Ontwerp moeten/kunnen toegepast worden in het bachelorproject. Verzoeker wijst erop dat de docenten die deel uitmaken van de jury o.a. de andere vakleerdocenten zijn. Volgens hem is het dan ook

zeer moeilijk te verklaren hoe een goede student uit de voorbije jaren plots door een examenjury zodanig slecht wordt beoordeeld.

Beoordeling

Verzoeker is niet akkoord met de examenbeslissing waarbij hij een score van 8/20 krijgt voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproject”. Hij stelt in essentie dat zijn eindwerk wel degelijk op een behoorlijke manier is afgewerkt en aan de vooropgestelde doelstellingen voldoet.

De Raad wenst vooreerst de contouren van zijn appreciatiebevoegdheid *in casu* nader te duiden. Voorliggend beroep heeft betrekking op een opleidingsonderdeel dat een praktische uitvoering van een artistiek werkstuk betreft en dat via een permanente evaluatie wordt beoordeeld, met uiteindelijk een beslissing van de eindjury. De Raad moet vooreerst benadrukken dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoeker niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

De Raad heeft er begrip voor dat artistieke prestaties – zoals *in casu* het maken van een interactief beeldontwerp als bachelorproject – omwille van de aard ervan moeilijker objectiveerbaar zijn dan andere prestaties, wat niet betekent niet dat een zuiver subjectieve beoordeling aanvaardbaar is. Zoals elke examenbeslissing, dient het onderliggend dossier de beslissing op voldoende wijze te onderbouwen, zodat kan worden nagegaan of de beoordeling op een correcte wijze tot stand is gekomen en de toets van de redelijkheid kan doorstaan. Hiertoe is het vooreerst belangrijk dat er een duidelijke ECTS-fiche wordt opgesteld en dat deze correct wordt opgevolgd. In het kader van een permanente evaluatie is het ook aangewezen om duidelijke richtlijnen te hanteren over welke informatie moet worden bijgehouden en waarover tijdig moet worden gecommuniceerd naar de student toe, zodat deze gedurende het academiejaar weet waar hij aan toe is en op gepaste wijze kan remediëren. ‘Permanent evalueren’ houdt in dat de student tijdens het academiejaar een duidelijk zicht moet krijgen op de competenties die hij nog onvoldoende heeft gerealiseerd. De communicatie hierover kan in functie van een bepaalde leeromgeving eerder mondeling gebeuren, maar omwille van de

transparantie vereist dit daarnaast ook een – eventueel beperkte maar wel duidelijke – schriftelijke neerslag.

Het opvolgen van een dergelijk werkstuk gebeurt in een andere leeromgeving dan bv. een stage in het onderwijs, waar gewerkt wordt met gedetailleerde feedback- en evaluatieformulieren en reflectieverslagen tijdens de stageperiode. Permanente evaluatie in deze context impliceert niet dat elke te evalueren activiteit van het begin tot het einde moet worden beoordeeld met een concreet cijfer of aan de hand van een code met een neergeschreven commentaar. Belangrijk is wel dat er voor elke relevante activiteit voldoende informatie beschikbaar is om een betrouwbaar beeld te krijgen van het geheel van de prestaties van de student. Zo niet zal de student die naderhand een beoordeling krijgt deze niet begrijpen en kan de verantwoordelijke eindjury ook niet met kennis van zaken over het geheel van het proces oordelen. Het is binnen dit appreciatiekader dat de Raad voorliggend dossier zal toetsen.

De Raad onderzoekt en toetst hierna, binnen het hoger weergegeven kader, de concrete inhoudelijke grieven van verzoeker, die samengevat betrekking hebben op:

- (1) de late (eind maart) definitieve keuze van zijn onderwerp;
- (2) de bevoegdheid van de eindjury en de motivering van zijn prestaties, die niet correct werden ingeschat;
- (3) de al dan niet aanwezigheid tijdens de overlegmomenten;
- (4) de gebrekkige feedback tijdens het academiejaar, waar hij enkel positieve signalen heeft gekregen en er niet op gewezen is dat zijn werk niet aan het vereiste niveau voldeed;
- (5) het contrast met zijn scores voor andere opleidingsonderdelen, waar hij wel goed presteerde.

De eerste twee grieven hebben betrekking op de materiële motivering van de beslissing en de bevoegdheid van de eindjury.

De Raad stelt vooreerst vast dat het – conform de ECTS-fiche – de eindjury is die de definitieve beslissing neemt over de resultaten van verzoeker (zie stuk 10 van verwerende partij). Wat de toetsing betreft, wordt het volgende bepaald:

“Permanente evaluatie en toon/controlemomenten tijdens het academiejaar

Semester 1: eerste richtinggevende jury na afsluit van semester 1.

Semester 2: definitieve jury na afsluit van semester 2.

De permanente evaluaties zijn richtinggevend. Proces en product zijn onlosmakelijk verbonden en worden samen geëvalueerd. De proces- en productevaluatie wordt voor 100% vastgelegd op de definitieve jury na afsluit van semester 2.”.

Verzoeker werd door de eindjury als niet geslaagd verklaard op basis van volgende motivering (zie stukken 6 en 7 van verwerende partij):

“De student is tijdens zijn traject van onderwerp veranderd. Er is te weinig focus in dit project. De resulterende illustraties zijn passe-partout-oplossingen. Hij toont een clichématige en ééndimensionale benadering van verhaal, personages en illustraties. De jury vraagt zich af of de illustratieve benadering hier wel de juiste was? Was er niet meer of andere interactiviteit mogelijk binnen een ebook?”.

De bewering van verzoeker dat de eindjury onterecht de negatieve beslissing heeft gebaseerd op het gegeven dat verzoeker pas eind maart tot zijn definitief onderwerp is gekomen, leidt de Raad niet als dusdanig af uit deze motivering. Uit de motivering van de eindjury – hierin gevolgd door de interne beroepsinstantie – blijkt wel dat de eindjury dit gegeven meeneemt als mogelijke verklaring voor het feit dat het door verzoeker voorgestelde beeldproject – in het licht van de korte productietijd door de late start ervan – nog niet tot het vereiste niveau is gebracht. *An sich* is de late keuze van het definitieve onderwerp dus niet bepalend voor de beoordeling van het eindproduct als onvoldoende. Het komt de Raad niet onlogisch over dat een korte productietijd mede de onvoldoende kwaliteit van het eindproduct kan verklaren, maar een korte productietijd moet niet noodzakelijk betekenen dat de kwaliteit van het eindproduct onvoldoende is. *In casu* wordt duidelijk gemotiveerd waarom het product *an sich* niet voldoet aan de vooropgestelde kwaliteitsvereisten.

De twee volgende concrete grieven hebben betrekking op het proces van permanente begeleiding en de feedback tijdens het academiejaar.

De ECTS-fiche van het betreffende opleidingsonderdeel bepaalt het volgende inzake de organisatie van het opleidingsonderdeel (zie stuk 10 van verwerende partij):

“De student wordt in het atelier zowel individueel als in groep begeleid, beoordeeld en geëvalueerd. Deelname aan de lessen en participatie in het atelier is noodzakelijk. In het geval je gewettigd afwezig bent, breng je zo spoedig mogelijk een attest binnen op het studentensecretariaat. Ongewettigde afwezigheden kunnen je studievoortgang in het gedrang

brengen. Consult, presentatie, studiebezoek, zelfstudie en confrontatie met werk van medestudenten maken deel uit van de atelierwerking. (...)”.

De Raad stelt vast dat elke student *in casu* individueel begeleid en geëvalueerd wordt op permanente basis. Bovendien wordt bijzondere aandacht besteed aan de aanwezigheid van studenten tijdens het atelier. Uit het dossier blijkt dat door diverse mentoren op verschillende data consultmomenten zijn georganiseerd (zie stuk 5 bij de wederantwoordnota van verzoeker). Voor verzoeker betrof het dertien overlegmomenten (zie stuk 8 van verwerende partij).

De wijze waarop verwerende partij vorm heeft gegeven aan deze permanente evaluatie komt de Raad kwaliteitsvol en zorgvuldig over en hiervan is bovendien een duidelijke schriftelijke neerslag terug te vinden in het dossier (zie stuk 8 van verwerende partij). Dit past binnen het hoger gegeven kader waaraan de Raad zijn bevindingen toetst. De Raad stelt vast dat de betrokken docenten gezamenlijk een intern document hebben aangelegd dat onderling raadpleegbaar is en waarin na de concrete overlegmomenten telkens wordt aangegeven in welke mate de student al dan niet bepaalde vorderingen heeft gemaakt en welke werkpunten zich nog opdringen om het project verder tot een goed einde te brengen. Daarbij wordt ook aangegeven op welke data de student niet aanwezig was.

In dit intern document leest de Raad dat verzoeker op 26 maart 2019 tot een nieuw onderwerp komt, met name: plasticvervuiling en de sensibilisering van kinderen hieromtrent. Op het consultmoment van 4 april 2019 is hij afwezig. Op de volgende vier overlegmomenten waarop verzoeker aanwezig is, wordt telkens zeer negatieve feedback gegeven waaruit blijkt dat het werk van verzoeker nog niet voldoet bv.

25 april 2019: *“Het ‘character’ design van het figuurtje is vormelijk nog veel te zwak, zonder persoonlijkheid. Ook de verhaallijn is niet sterk genoeg en te beperkt in volume.”*

2 mei 2019: *“storyboard is nog heel beperkt, er gebeurt te weinig. (...) De voorgestelde ontwerpen overstijgen het niveau BAI niet.”*

16 mei 2019: *“De beelden zijn nog te banaal, clichématig en zuiver bladvulling. (...) Er is geen spanning, geen dynamiek.”*

21 mei 2019: *“De student heeft te weinig het gegeven interactie en mogelijkheden tot ebook onderzocht, (...). Het medium ebook is onderbenut.”.*

Dit intern document vormt naar het oordeel van de Raad een goede richtinggevende basis ten behoeve van de eindjury om het proces dat verbonden is aan het eindproduct te evalueren, wat *in casu* ook is gebeurd. De inhoud strookt ook met de eindconclusie van de jury, zoals hoger weergegeven, met name dat het project nog niet het vereiste eindniveau heeft bereikt.

Naast dit intern document werd aan de studenten ook gevraagd om een individuele ‘volgfiche’ te maken waarin de feedback tijdens de overlegmomenten door de student zelf wordt bijgehouden (zie stuk 9 van verwerende partij). Op deze wijze kunnen beide interpretaties van de feedback naderhand (ook door de jury) vergeleken worden en kan de student ook op een kritische wijze aan zelfreflectie doen. De Raad moet echter vaststellen dat verzoeker een dergelijke volgfiche niet heeft opgesteld, in tegenstelling tot wat in de opstartfiche duidelijk als opdracht werd meegegeven. De Raad leest daarin dat van een student verwacht wordt dat hij van de verschillende consultmomenten een (gedateerde) fiche aanlegt met een overzicht van wat is besproken en met eigen reflecties met to do’s en actiepunten.

De stelling van verzoeker dat hij de feedback telkens concreet in zijn procesboek heeft verwerkt en dat derhalve een volgfiche niet nodig was, komt de Raad weinig diligent en zorgvuldig over.

Verwerende partij benadrukt dat de feedback aan verzoeker ook steeds mondeling is gebeurd en dat hij duidelijk is gewezen op de tekortkomingen die blijken uit het intern document met neergeschreven feedback van de diverse mentoren. Verzoeker weerlegt dit en stelt dat hij steeds positieve signalen heeft gekregen. Naar het oordeel van de Raad staat verzoeker deze bewering echter niet overtuigend aan de hand van stukken. De Raad kan dit evenmin toetsen gezien verzoeker nagelaten heeft om zelf, zoals opgelegd, een volgfiche van elk consultmoment bij te houden.

Wat de deelname aan de lessen en participatie in het atelier betreft, die conform de ECTS-fiche een rol kunnen spelen bij de beoordeling van het proces, stelt de Raad vast dat geen aanwezigheidslijst wordt bijgehouden, maar dat er via het intern document van de docenten wel een duidelijk zicht is op de al dan niet aanwezigheid van een student (zie stuk 8 van verwerende partij). Verzoeker blijkt op 5 van de 13 georganiseerde overlegmomenten niet aanwezig te zijn geweest. Zijn bewering dat de betreffende overlegmomenten waar hij niet aanwezig was overlappings betrof waar aanwezigheid geen enkele meerwaarde bood, overtuigt de Raad niet en getuigt wederom van weinig diligent en zorgvuldig handelen van verzoeker.

In deze omstandigheden kan bezwaarlijk worden gesteld dat het proces van permanente evaluatie niet naar behoren is verlopen.

Wat ten slotte de vijfde en laatste grief van verzoeker betreft, met name het contrast met zijn scores voor andere opleidingsonderdelen, is de Raad van oordeel dat elk opleidingsonderdeel op zijn eigen merites moet worden beoordeeld en binnen het geëigend evaluatiekader, zoals weergegeven in de ECTS-fiche. Verzoeker geeft ook niet concreet aan waarom – in het licht van goede prestaties voor eerdere afgelegde opleidingsonderdelen, waarin tekeningen en illustraties centraal staan – de voorliggende beoordeling voor het bachelorproject niet kan standhouden.

Verzoeker is zelf van oordeel dat hij de vooropgestelde competenties heeft bereikt en dat hij met zijn eindwerk het vereiste niveau wel degelijk heeft behaald. Het is echter niet aan de student zelf om zijn prestaties te beoordelen. Dit gebeurt door een docent, *in casu* een eindjury, waarvan wordt vermoed dat deze deskundig is. Verzoeker overtuigt de Raad niet van het tegendeel.

De Raad concludeert op basis van de documenten in voorliggend dossier dat de eindbeoordeling conform de ECTS-fiche en op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen. De eindbeoordeling door de jury is gebeurd op basis van het intern document van de docenten dat werd opgesteld in het kader van de permanente evaluatie tijdens het academiejaar enerzijds en van de presentatie van het eindproduct anderzijds. Uit de eindbeoordeling blijkt dat rekening werd gehouden met een evaluatie van het continue proces, waarbij bijzondere aandacht gaat naar aanwezigheid van de student tijdens de overlegmomenten, en met het eindproduct.

De Raad is van oordeel dat, binnen de hoger aangegeven appreciatiecontext en de vaststellingen die uit het voorgelegd dossier blijken, de interne beroepsbeslissing afdoende materieel gemotiveerd is. De eindbeoordeling is bovendien conform de voorschriften op een voldoende zorgvuldige wijze tot stand gekomen en doorstaat de toets van de kennelijke onredelijkheid.

Deze middelonderdelen zijn niet gegrond.

Wat ten slotte het procedurele middelonderdeel betreft waarbij verzoeker stelt dat zijn rechten van verdediging werden geschonden aangezien hij tijdens het academiejaar geen inzage heeft

gehad in het document dat de docenten in het kader van de permanente evaluatie hebben opgesteld (zie stuk 8 van verwerende partij), stelt de Raad vooreerst vast dat verzoeker zich – ook ter zitting – vragen stelt over de timing van het opstellen van dit document. Verzoeker vraagt om uitstel om een Word-versie te kunnen inkijken.

De Raad volgt dit verzoek niet. Ingeval verzoeker de echtheid van voorliggend document in vraag stelt dan moet hij de geëigende procedure volgen om dit aan te kaarten en wordt voorliggende procedure geschorst. Verzoeker wenst dit echter niet te doen, zoals bevestigd wordt ter zitting. Verzoeker brengt bovendien geen enkel overtuigend element aan om de nauwkeurigheid en de correctheid van dit document in vraag te stellen. De toetsing die de Raad had kunnen doen door een vergelijking te maken met de volgfiches van verzoeker was niet mogelijk aangezien verzoeker heeft nagelaten om deze op te stellen.

Het gegeven *an sich* dat de permanente evaluatie in eerste instantie mondeling is gebeurd en dat het intern document tijdens het academiejaar niet aan de studenten wordt voorgelegd, acht de Raad in het kader van het gehele proces van permanente evaluatie door diverse mentoren op verscheidene momenten, zoals blijkt uit voorliggend dossier en waarbij de student bovendien ook een volgfiche moet opstellen, geen schending van de rechten van verdediging van verzoeker, nu hij in het kader van de beroepsprocedure wel inzage in dit document heeft gekregen en aldus de kans heeft gekregen om de inhoud hiervan te weerleggen, *quod non*.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.195 van 16 september 2019 in de zaak 2019/277

In zake: Dante VAN EERSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Koen Maenhout
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Filip Williotstraat 30 bus 0102
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 augustus 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Buket Karaca, die *loco* advocaat Koen Maenhout verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Begeleide beroepspraktijk 3-4’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de eindevaluatie gebaseerd is op een evaluatie per basiscompetentie. De basiscompetenties worden in feedbackformulieren uitgeschreven in observeerbare gedragingen. Het feedbackformulier is een observatie-instrument dat de mentor en stagebegeleider toelaten om de positieve punten en groeipunten van de studenten concreet te benoemen. De evaluatie velt dus een oordeel over een functioneel geheel in zijn totaliteit, wat niet gelijk staat met een optelsom van kruisjes per gedragsindicator (zie stagecursus, punt 5.7.2).

De interne beroepsinstantie stelt verder dat het tussentijds verslag van de stagebegeleider geen enkele voldoende bevat. In de samenvatting zijn duidelijke groeipunten opgenomen, waaronder ‘klasmanagement’ en ‘doordachte en doelgerichte activiteiten voorzien’. Dit eindverslag is wel degelijk besproken met de studente, waarbij de begeleider ook expliciet heeft aangegeven dat het totaalbeeld op dat moment onvoldoende was. De studente kreeg met andere woorden wel degelijk een signaal dat ze op dat ogenblik de vooropgestelde competenties niet bereikte.

In het eindverslag van de stagebegeleider werden twee ‘bijna voldoende’s opgenomen: voor “rijke leer- en leefomgeving creëren” enerzijds en “het kind in zijn ontwikkeling begeleiden” anderzijds. Deze bijna voldoende’s zijn in lijn met de observaties en aandachtspunten die terug te vinden zijn in de feedbackverslagen.

De interne beroepsinstantie benadrukt tevens dat de samenstelling van de eindscore geen mathematische oefening is, maar vooral een weergave van de groei die in de loop van het jaar

al dan niet wordt vastgesteld. De scoreberekeningstabel die de opleiding hanteert voor dit opleidingsonderdeel vermeldt duidelijk dat één of twee minnen aanleiding geven tot een score van 8/20. De interne beroepsinstantie stelt dan ook vast dat het eindcijfer van 8/20 behouden moet blijven.

De interne beroepsinstantie ziet geen gegronde redenen om de aangevochten beslissing te herzien en de klacht wordt ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 10 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 17 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel beroept op de schending van de artikelen 23.1, §2 en 23.7 van het Onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) *juncto* het zorgvuldigheids- en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat de interne beroepsprocedure, zoals die gevoerd is door verwerende partij, in strijd is met art. 23.1, §2 van het OER dat stelt dat de student eerst contact moet opnemen met de ombudsdienst alvorens een interne beroepsprocedure op te starten. Verzoekster heeft dit ook gedaan, maar de ombudsvrouw deelde mee dat er geen bemiddelingsgesprek zou plaatsvinden, nadat zij een gesprek met de stagebegeleidster en het opleidingshoofd had gehad en zij verwees verder enkel naar het bestaan van de interne beroepsprocedure. Daarnaast verplicht art. 23.1, §2 van het OER dat de ombud verslag uitbrengt

indien de behandeling van de klacht dit vereist. Daar verzoekster uitdrukkelijk bij de ombud heeft aangekaart dat het eindstageverslag enkel betrekking heeft op de beoordeling van de stagebegeleidster en geen rekening houdt met het groeitraject van verzoekster, had de ombud moeten oordelen dat een verslag hierover noodzakelijk is. Dit verslag ontbreekt echter, waardoor de gevoerde procedure volgens verzoekster strijdig is met art. 23.1, §2, alsook met het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoekster verwijst ook nog naar art. 23.7 van het OER. Volgens haar blijkt uit de e-mail van de ombud van 27 juni 2019 reeds dat deze zich niet wenste te mengen in een inhoudelijke discussie, doordat zij in haar schrijven onmiddellijk stelt dat zij geen inhoudelijke informatie over de samenstelling van een cijfer kan bezorgen en indien verzoekster niet akkoord gaat, zij een officiële klacht kan indienen. Verzoekster verwijst echter naar art. 23.1, §3 van het OER omtrent de taak van de ombud. De moeder van verzoekster heeft hierop geantwoord dat verzoekster bereid is om te onderzoeken of er een oplossing mogelijk is zonder het instellen van een beroepsprocedure, doch de ombud heeft geen verder initiatief genomen om te bemiddelen tussen de betrokken partijen, zoals art. 23.7 van het OER nochtans voorschrijft. Hieruit blijkt volgens verzoekster afdoende dat de voorafgaande procedure bij de ombudsdienst – vooraleer men een interne beroepsprocedure kan starten – gebrekkig werd gevoerd. Behalve een schending van art. 23.7 van het OER moet verzoekster vaststellen dat dit ook in strijd is met het zorgvuldigheids- en gelijkheidsbeginsel, daar een dergelijke kans wel werd geboden aan een medestudente die voor dit studieonderdeel eveneens een score 8/20 heeft ontvangen, waarna de studieresultaten werden aangepast.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat *in casu* één en ander conform het OER is verlopen, wat mag blijken uit de eigen stukken van verzoekster (zie stuk 16 van verzoekster). Op 25 juni 2019 heeft de moeder van verzoekster om informatie verzocht teneinde de interne beroepsprocedure te kunnen opstarten. Op 27 juni 2019 werd de noodzakelijke informatie bezorgd. Tevens werd meegedeeld dat verzoekster eerst contact moet opnemen met de stagebegeleider tijdens het inzagemoment. Ten slotte werd gemeld dat ook met de ombud een gesprek kan plaatsvinden, maar dat deze geen inhoudelijke informatie over de samenstelling van een cijfer kan bezorgen. Verzoekster was aanwezig op het inzagemoment en op 28 juni 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden met de ombudsdienst. Parallel hiermee werd de interne beroepsprocedure opgestart. Volgens verwerende partij is er derhalve geen sprake van een schending van artikel 23.2 van het OER.

Verwerende partij is van mening dat er evenmin sprake is van een schending van artikel 23.7 van het OER. Uit het verslag van de ombudsdienst, dat deel uitmaakt van het administratief dossier en dus aan de interne beroepsinstantie werd bezorgd, blijkt immers dat er inderdaad een gesprek heeft plaatsgevonden met de ombud en dat van haar werd verwacht dat zij inhoudelijk uitspraken zou doen over de juistheid van het cijfer, wat niet tot de bevoegdheid van de ombudsdienst behoort. Verwerende partij benadrukt dat zij niet de gewoonte heeft om verslagen van de ombudsdienst te voegen, gezien de vertrouwelijkheid ervan, maar aangezien thans de rechtsgeldigheid van de procedure betwist wordt, ziet verwerende partij zich genoodzaakt dit verslag aan de Raad voor te leggen. Hoewel de bewering van verzoekster als zou de procedure bij de ombudsdienst gebrekkig gevoerd zijn op zich niet correct is, is deze bewering volgens verwerende partij *in se* ook niet relevant. De procedure op intern beroep is immers een afzonderlijke procedure en de rechtsgeldigheid van deze procedure is niet afhankelijk van een al of niet geslaagde tussenkomst/bemiddeling door de ombudsdienst. Ten slotte benadrukt verwerende partij nog dat uiteraard geen rekening kan worden gehouden met “anonieme getuigenissen” (cfr. stuk 20 van verzoekster).

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster, in strijd met wat in de antwoordnota wordt beweerd, dat zij de ombudsdienst niet heeft verzocht om uitspraken te doen over de juistheid van haar cijfer, maar wel om een bemiddelingsgesprek te organiseren. Het gesprek met de ombudsdienst duurde amper vijf minuten en hierbij werd van bij aanvang reeds gezegd dat zij contact had gehad met het opleidingshoofd/de stagebegeleidster en dat er geen verder gesprek zou plaatsvinden, waarna zij onmiddellijk meer uitleg gaf over de beroepsprocedure. Het is verzoekster onduidelijk om welke reden er geen gesprek kon plaatsvinden. Dit werd haar uiteraard niet meegedeeld. Wanneer men vaststelt dat een andere studente in dezelfde situatie wel een gesprek kreeg, kan volgens verzoekster alleen maar worden besloten dat verwerende partij deze procedure, die zij nochtans in het leven heeft geroepen, niet correct heeft gevolgd.

De bewering uit de antwoordnota dat de gebrekkige uitvoering van de procedure bij de ombudsdienst niet relevant zou zijn, is volgens verzoekster niet alleen verrassend doordat deze procedure door verwerende partij zelf in het leven is geroepen, maar ook manifest onjuist, daar verzoekster weet heeft van een procedure waarbij wel een bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden en de resultaten wel werden aangepast. Nu de ombudsdienst blijft stellen dat zij inhoudelijk niet mag tussenkomen, had zij volgens verzoekster minstens actie moeten

ondernemen en een gesprek moeten organiseren met de personen die hiervoor wel bevoegd zijn. De loutere vermelding dat er geen bemiddelingsgesprek zal komen volstaat dan ook niet, zeker niet in het licht van art. 23.1 van het OER.

Beoordeling

De Raad leest in artikel 23.1, §2 van het OER wat de taak is van de ombudsdienst alsook een bemiddelingsprocedure ingeval een student een klacht wenst te formuleren naar aanleiding van een examenbeslissing (zie stuk 1 van verwerende partij):

“(…) De ombuds onderzoekt alle klachten in verband met onderwijs, examens, beslissingen van de toelatingscommissie, examenbeslissingen waaronder beslissingen van de examencommissie, beslissingen van de examentuchtcommissie, en met alle als onbillijk ervaren handelingen en toestanden en bemiddelt met de betrokken partijen.

Hij licht de student in over de stand van zaken van de bemiddeling, en is tot discretie verplicht. Indien de behandeling van een klacht dit vereist en de student dit wenst, brengt de ombuds verslag uit aan de toelatingscommissie, examencommissie, examentuchtcommissie of de verantwoordelijke die een beslissing dient te nemen aangaande de betrokken student.

Zo nodig informeert de ombuds de student over de interne beroepsprocedure zoals omschreven in art. 23.7 volgens dewelke hij beroep kan instellen tegen een studievoortgangsbepaling. Voor de student beslist beroep aan te tekenen tegen een studievoortgangsbepaling, neemt hij in eerste instantie contact op met de ombuds. (eigen onderlijning)”.

Op basis van voorliggend dossier stelt de Raad vast dat verzoekster een klacht heeft gemeld bij de ombudsdienst en dat zij vervolgens werd uitgenodigd door de ombud, zoals blijkt uit de ombudsfiche (zie stuk 4 van verwerende partij). Verzoekster – die reeds een inzage had gehad bij de stagebegeleider – werd vervolgens ingelicht over de te volgen interne beroepsprocedure.

Naar het oordeel van de Raad verplicht het betreffende artikel de ombud niet om effectief een bemiddeling tot stand te brengen, maar vraagt het wel de mogelijkheid van een bemiddeling te onderzoeken. Het is ook aan de ombud om te allen tijde een onafhankelijke en neutrale positie in te nemen. In die zin is het in essentie niet aan de ombud om een toelichting te geven bij de totstandkoming van de examenbeslissing en de juistheid daarvan te beoordelen. Daartoe moet de student zich richten tot de voor het opleidingsonderdeel verantwoordelijke docent in het kader van een inzageprocedure en vervolgens eventueel een intern beroep opstarten, wat verzoekster ook heeft gedaan.

Dat in voorkomend geval niet effectief een bemiddeling is gebeurd, betreft *an sich* geen schending van het OER. Dat in een andere, niet nader geïdentificeerde casus waarnaar verzoekster verwijst een bemiddelingsprocedure wel tot een oplossing heeft geleid, houdt *an sich* geen recht in voor verzoekster om ook een positief resultaat te bekomen in het kader van een dergelijke procedure. Dat beide casussen überhaupt vergelijkbaar zijn in de feiten/omstandigheden kan de Raad niet nagaan op basis van voorliggende bewering van verzoekster, waarbij de beweerde schending van het gelijkheidsbeginsel niet nader concreet wordt geduid, behoudens het gegeven dat het ook een student betrof die voor hetzelfde opleidingsonderdeel een score van 8/20 heeft behaald.

Verder benadrukt de Raad dat verzoekster in het kader van de inzageprocedure en vervolgens de interne beroepsprocedure inzage heeft gekregen in alle documenten – waaronder het eindstageverslag – zodat zij met kennis van zaken haar beroepsprocedure heeft kunnen voorbereiden en uitputten, wat ook blijkt uit voorliggend dossier.

Dit middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op een schending van de artikelen 5.7.1 en 5.7.2 van de stagecursus, in combinatie met een schending van het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat ze in haar intern beroepsschrift heeft aangevoerd dat de feedbackformulieren van de mentoren van beide scholen positief waren en getuigen van de groei die zij heeft doorgemaakt, alsook dat de tussentijdse feedbackformulieren geen aanleiding toonden tot dringende nood aan bijsturing in functie van het verhogen van de slaagkans. Zij verwees hierbij tevens naar de stagecursus, waarin uitdrukkelijk wordt gewezen op het belang van het invullen van meerdere feedbackformulieren en op het feit dat het eindverslag hierop moet worden gebaseerd. In de bestreden beslissing stelt verwerende partij louter dat de twee ‘bijna onvoldoendes’ van het eindverslag terug te vinden zijn in de feedbackverslagen. Verzoekster merkt op dat art. II.291, eerste lid, 1° van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat studievoortgangsbepalingen in overeenstemming moeten zijn met de decretale en

reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement. De stagecursus vermeldt in art. 2 dat dit een aanvulling vormt op het onderwijs- en examenreglement en het departementale stagereglement. Volgens verzoekster is de Raad derhalve bevoegd om zich ook uit te spreken over de vraag of de bestreden beslissing niet in strijd is met de bepalingen van de stagecursus.

Verzoekster verwijst naar art. 5.7.1 van de stagecursus aangaande het gebruik van de feedbackformulieren. Aanvullend merkt zij op dat art. 3 van de stageovereenkomst bepaalt dat alle partijen het welslagen van de stage in de hand zullen werken door in een gezamenlijke inspanning het vooropgestelde en overeengekomen programma uit te voeren en na te streven competenties te ontwikkelen. Verzoekster verwijst ook naar art. 5.7.2 van de stagecursus.

Zij stelt vooreerst dat de bestreden beslissing strijdig is met art. 5.7.1 van de stagecursus. De bedoeling van de afspraak is om de observatie van de student te bespreken, zodat hij/zij de kans krijgt te werken aan de groeipunten. Tijdens elk van de tussentijdse momenten kreeg verzoekster enkel positieve feedback en ontving zij geenszins een signaal dat zij ‘op dat ogenblik’ de vooropgestelde competenties niet bereikte, in tegenstelling tot wat in de bestreden beslissing wordt beweerd. Gezien de positieve mondelinge feedback van de stagebegeleidster en de positieve feedbackformulieren van de stagementoren maakte verzoekster zich dan ook geen zorgen.

Verzoekster stelt verder dat zij geen overlegmoment heeft gehad over het eindverslag, terwijl art. 5.7.1 van de stagecursus uitdrukkelijk voorziet dat dit moet gebeuren naar aanleiding van elk feedbackmoment. Volgens haar blijkt uit haar e-mail van 25 juni 2019 ook duidelijk dat zij geen feedback heeft ontvangen naar aanleiding van dit verslag, daar zij vaststelt dat zij geen enkele onvoldoende heeft behaald (slechts twee bijna voldoende) en zij toch slechts 8/20 scoort. Verzoekster verklaart formeel dat zij hierover pas voor het eerst een gesprek heeft gehad op 10 juli 2019 met de stagebegeleidster en het opleidingshoofd, wat door het opleidingshoofd pas werd voorgesteld na ontvangst van het verzoek in het kader van de interne beroepsprocedure. In zoverre dit gesprek door verwerende partij wordt aangehaald om te stellen dat verzoekster wel een signaal heeft ontvangen dat de vooropgestelde competenties ‘op dat ogenblik’ niet bereikt waren, is dit manifest laattijdig, gezien er op dat ogenblik zelfs reeds een beslissing van de interne beroepsinstantie (waarin overigens ook het opleidingshoofd zetelde) was genomen. Voor verzoekster lijkt het aldus dat men naar aanleiding van de interne beroepsprocedure heeft vastgesteld dat niet werd voldaan aan de vereiste van een persoonlijk

gesprek en dat men dit nadien heeft willen rechtzetten. Volgens verzoekster werd art. 5.7.1 van de stagecursus hierdoor geschonden.

Waar art. 5.7.1 van de stagecursus het belang benadrukt van het invullen van verschillende feedbackformulieren per stageperiode, precies om de evolutie van de student te kunnen waarnemen, stipt verzoekster aan dat de stagebegeleidster tijdens de eerste stageperiode slechts één feedbackformulier heeft ingevuld. Indien zij zelf besluit dat het onnodig is nog een tweede maal langs te gaan voor evaluatie van verzoekster, had de stagebegeleidster zoals een normaal zorgvuldig persoon tijdens de tweede stageweek moeten langskomen, minstens had zij contact moeten opnemen met de stagementor voor een tweede feedbackverslag, rekening houdend met de evolutie. Verzoekster is van mening dat de stagebegeleidster haar door haar handelswijze de kans heeft ontnomen haar groeiresultaten te laten zien. Hierdoor werd enkel de negatieve beoordeling meegenomen naar de verdere eindevaluatie, waarop de bestreden beslissing zich baseert, ondanks de vaststelling dat verzoekster wel aan de slag is gegaan met haar werkpunten (zie telkens de feedbackformulieren van de stagementoren van de tweede week, in het bijzonder het tweede feedbackformulier van mentor [S.D.B.]). Nochtans stelt verwerende partij in de bestreden beslissing zelf dat de samenstelling van de eindscore een weergave is van de groei die in de loop van het jaar al dan niet wordt vastgesteld.

Verder is de bestreden beslissing volgens verzoekster ook strijdig met voormeld art. 5.7.2 van de stagecursus, waarin duidelijk wordt gesteld dat het eindverslag gebaseerd moet zijn op de feedbackformulieren. Dit impliceert dat ook de feedbackformulieren van de stagementor mee in rekening moeten worden gebracht en kunnen doorwegen op de uiteindelijke quoterings.

Verzoekster licht vervolgens per stage en per leeronderdeel toe dat de feedback van de stagementoren compleet naast zich neer werd gelegd bij het uiteindelijke eindverslag.

Met betrekking tot de eerste stageperiode stelt verwerende partij in de bestreden beslissing dat het tussentijds verslag geen enkele voldoende bevat. Verzoekster heeft in het kader van de interne beroepsprocedure echter niet aangekaart dat de stagementor geen bijna onvoldoendes zou hebben gegeven, maar wel dat deze ‘bijna voldoende’ scores niet representatief zijn voor de effectieve prestaties van verzoekster, daar de feedbackformulieren van de mentoren van beide stageplaatsen de verbeterpunten duidelijk wel signaleren, zoals ook blijkt uit de opvallend betere scores. Verzoekster wijst er echter op dat de stagebegeleidster naar aanleiding van de

eerste stage slechts eenmaal is langsgekomen, meer bepaald tijdens de eerste week. Dit is volgens verzoekster strijdig met art. 5.7.1 van de stagecursus, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat het noodzakelijk is meerdere feedbackformulieren in te vullen per stageperiode. Betreffende de onderdelen ‘vaardig communiceren’ en ‘c) taal’ merkt verzoekster op dat hierin wordt gesteld dat de controle 2 enkel moet worden ingevuld als er bij controle 1 iets niet orde was. Hieruit kan reeds worden afgeleid dat verzoekster voor deze onderdelen een voldoende had moeten scoren, gezien de twee bijna onvoldoendes (voor “is authentiek en expressief” en “past een correcte stemtechniek toe”) duidelijk weggewerkt waren, zo niet had het feedbackformulier dit expliciet moeten vermelden, *quod non*.

Verzoekster stelt verder vast dat de overige ‘bijna voldoende’-resultaten duidelijk betrekking hebben op slechts de eerste stageweek en dat de feedback van de mentor van de school volgend uit het verslag van 23 november 2018 niet werd meegenomen in de tussentijdse evaluatie van de stagebegeleidster van 15 november 2018. Wanneer men in art. 5.7.1 van de stagecursus uitdrukkelijk verwijst naar het belang van de evolutie van de werkpunten, is het volgens verzoekster manifest onredelijk en onzorgvuldig hiermee *in concreto* geen rekening te houden. Art. 5.7 van de stagecursus voorziet weliswaar dat de stagebegeleidster minimaal driemaal tijdens de stages in dit jaar moet langsgaan voor observatie, maar het getuigt van onzorgvuldigheid dat de stagebegeleidster besliste enkel in de eerste week langs te komen. Indien de stagebegeleidster beslist slechts eenmalig te observeren tijdens de stageperiode, mag volgens verzoekster worden verwacht dat dit in de laatste week gebeurt, minstens dat rekening wordt gehouden met de beoordeling van de stagementor tijdens de tweede week. Verzoekster merkt op dat wanneer men het verslag van de stagementor van 23 november 2018 erbij neemt, men moet vaststellen dat zij alleen maar voldoende en ruim voldoende heeft behaald en dat zij de werkpunten die volgden uit het eerste verslag afdoende heeft weggewerkt. Indien men zich niet de moeite troost om voor een tweede keer langs te gaan voor een evaluatie van verzoekster, had de stagebegeleidster minstens kunnen overleggen met de mentor, zoals ook voorzien in punt 5.7.2 van de stagecursus.

Per opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster in het feedbackformulier van 15 november 2018 van de stagebegeleidster een ‘bijna voldoende’ kreeg stelt verzoekster vast dat dit manifest strijdig is met de evolutie die zij doormaakte, zoals vastgesteld door de mentor.

Ook met betrekking tot de tweede stageperiode moet verzoekster vaststellen dat de stagebegeleidster en de stagementor telkens een verschillende beoordeling hebben, in het bijzonder over de vaardigheden waarvoor verzoekster in het eindverslag een onvoldoende heeft gekregen.

Verzoekster besluit dat het zeer opvallend is dat zij voor de twee bijna voldoende die zij in het eindverslag heeft behaald (“rijke leer- en leefomgeving” en “het kind in zijn ontwikkeling begeleiden”) een heel andere beoordeling van de stagementoren van beide stageplaatsen heeft ontvangen. De interne beroepsinstantie beroept zich in de bestreden beslissing weliswaar op art. 5.7.2 van de stagecursus om te stellen dat de evaluatie een oordeel moet vellen over het functioneel geheel in zijn totaliteit, maar verzoekster toont aan dat dit duidelijk niet gebeurd is, daar enkel de evaluaties en scores van de stagebegeleidster zelf werden weerhouden in deze evaluatie.

Verder wijst verzoekster erop dat zij in het kader van de interne beroepsprocedure uitdrukkelijk heeft aangevoerd dat zij van de stagementor van haar tweede stageschool de vraag heeft gekregen om de klas na afloop van de stage over te nemen, wat volgens haar getuigt van een hoge tevredenheid van de stage. Verwerende partij heeft hierop echter geenszins geantwoord in de bestreden beslissing. Verzoekster kan niet anders dan hieruit afleiden dat dit positief element niet mee in rekening werd gebracht bij het nemen van de initiële beslissing, noch bij de bestreden beslissing waarbij het eindverslag werd bevestigd.

Verzoekster stelt dat uit de rechtspraak van de Raad blijkt dat de instelling in geval van betwisting uiteindelijk zal moeten kunnen aantonen of aannemelijk maken dat de finale evaluatie het resultaat is geweest van een afweging van alle positieve en negatieve aspecten van de stage van het lopende academiejaar. Uit de bestreden beslissing blijkt volgens verzoekster niet dat alle positieve aspecten, zoals blijkt uit de feedbackverslagen van de mentoren van beide stages, effectief werden meegenomen in de eindbeoordeling, wat in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel. Ook het redelijkheidsbeginsel werd hierbij geschonden. Zij stelt dat zelfs indien het evaluatieverslag geen optelsom kan zijn van de kruisjes per gedragsindicator, zoals gesteld in de bestreden beslissing, het eindevaluatieverslag waarbij verzoekster twee bijna voldoende heeft ontvangen, manifest onevenredig is met de totaliteit van de feedbackformulieren, zodat de score van 8/20 aldus niet redelijk is. De bestreden beslissing is immers gebaseerd op dit gebrekkig en onzorgvuldig tot stand gekomen eindevaluatieverslag en

berust geenszins op de objectieve elementen uit het dossier. Het louter verwijzen naar het eindverslag, terwijl verzoekster in het kader van de interne beroepsprocedure uiteenzet waarom zij het niet eens is met de criteria op basis waarvan dit verslag is opgesteld, is manifest onredelijk en onzorgvuldig.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoekster opwerpt dat zij geen feedback heeft ontvangen naar aanleiding van het eindverslag. Verwerende partij stelt vast dat dit een nieuwe grief is, die niet werd opgeworpen in het verzoekschrift op intern beroep. Bijgevolg is de Raad niet bevoegd over dit punt te oordelen, nog los van het gegeven dat uit de eigen stukken van verzoekster het tegendeel blijkt.

Verder werpt verzoekster op dat zij doorheen het jaar enkel positieve mondelinge en schriftelijke feedback zou gekregen hebben en dat zij nooit een reden heeft gehad om te veronderstellen dat zij niet geslaagd zou zijn. Dat verzoekster doorheen het jaar enkel positieve feedback zou hebben gekregen is volgens verwerende partij niet correct, wat mag blijken uit een lezing van de verschillende feedbackverslagen (zie stukken 4 tot 10). De interne beroepsinstantie geeft correct aan dat de eindevaluatie gebaseerd is op een evaluatie per basiscompetentie. Deze basiscompetenties worden in de feedbackverslagen uitgeschreven in observeerbare gedragingen. Dit feedbackformulier is een observatie-instrument dat de mentor en de stagebegeleider toelaten om de positieve punten, maar ook de groeipunten concreet te benoemen (zie stuk 12). De stagecursus voorziet voorts uitdrukkelijk dat voor de eindbeoordeling per functioneel geheel bekeken wordt of de student de vooropgestelde doelen al of niet bereikt heeft. In die omstandigheden benadrukt de interne beroepsinstantie terecht dat de eindevaluatie niet gelijk staat aan de optelsom van de verschillende kruisjes per gedragsindicator.

Verzoekster werpt nog op dat de stagebegeleidster tijdens de eerste stageperiode slechts één feedbackformulier heeft ingevuld in plaats van meerdere en dat zij slechts in de eerste week is langsgekomen. Door deze handelswijze zou zij aan verzoekster de kans hebben ontnomen om haar groeiresultaten te laten zien. Vooreerst benadrukt verwerende partij dat deze grief niet werd opgeworpen op intern beroep en deze derhalve nieuw is, waardoor de Raad niet bevoegd is zich hierover te buigen. Minstens moet worden vastgesteld dat er geen enkele dwingende bepaling voorhanden is, noch in de ECTS-fiche, noch in de stagecursus, die aan de stagebegeleider de verplichting oplegt om x-aantal verslagen op te stellen, dan wel om op een

welbepaald ogenblik te komen observeren. Gezien de grote hoeveelheid studenten, is dit ook praktisch onwerkbaar. Verwerende partij stipt aan dat de stagebegeleidster *in casu* twee verslagen heeft opgesteld, met name één over de eerste stageperiode en één over de tweede stageperiode (zie stukken 7 en 10). De overige feedbackverslagen werden ingevuld door de mentoren (zie stukken 5, 6, 8 en 9).

Met betrekking tot de eerste stageperiode stelt verzoekster samengevat dat zij voor de verschillende toetsingscriteria andere scores van de mentor dan van de lector (de stagebegeleider) heeft gekregen. Dat de vaststellingen van de mentor afwijken van deze van de lector (stagebegeleider) is volgens verwerende partij op zich niet abnormaal en geenszins van die aard om te oordelen dat de eindevaluatie foutief zou zijn. Het betreffen immers de vaststellingen van twee onderscheiden personen, op onderscheiden tijdstippen. In feite lijkt verzoekster de vaststellingen van de lector in vraag te willen stellen, daar waar er geen enkel objectief stuk voorligt dat toelaat te twijfelen aan de oprechtheid van deze vaststellingen. Daarenboven komt het de student niet toe de deskundigheid van de betrokken lector in vraag te stellen.

Verzoekster geeft ook aan dat zij stevast positieve feedback heeft gekregen, zodat zij onmogelijk op het einde van de rit een negatieve evaluatie kan krijgen. Vooreerst zal de Raad – in tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt – vaststellen dat de feedback niet uitsluitend positief is (zie stukken 5-9). Bovendien verhindert positief geformuleerde, constructieve feedback in de loop van de stage niet dat deze op het einde van de rit negatief geformuleerd kan worden. Volgens verwerende partij is het perfect mogelijk dat in de beginfase van de stage welbepaalde werkpunten vermeld worden, maar dat studenten toch een voldoende score behalen tijdens tussentijdse beoordelingen. Aangezien de stage een groeiproces is, zal een student op het einde van de rit toch negatief beoordeeld worden indien deze werkpunten niet worden weggewerkt.

Vervolgens wil verwerende partij aantonen dat de eindevaluatie niet uitsluitend gebaseerd is op de feedback van de stagebegeleidster, maar ook op die van de mentoren en dat doorheen de ganse stage dezelfde werkpunten blijven terugkomen, die uiteindelijk geresulteerd hebben in een negatieve eindevaluatie. Wanneer in de eindevaluatie naar de toetsingscriteria wordt gekeken waarvoor verzoekster een “bijna voldoende” heeft behaald en die verantwoordelijk zijn voor de score van 8/20, dan moet worden besloten dat deze “bijna voldoende” wel degelijk hun grondslag vinden in de diverse feedbackverslagen, waaronder ook die van de mentoren.

Verwerende partij verwijst naar de feedback die verzoekster in het eindverslag heeft gekregen voor de toetsingscriteria “rijke leef- en leeromgeving creëren” en “het kind in zijn ontwikkeling begeleiden” (zie stuk 11). Deze bevindingen stroken volgens verwerende partij met de feedback van de mentoren (zie stukken 5, 6, 8 en 9) en gelijkaardige feedback is terug te vinden in de tussentijdse verslagen van de stagebegeleidster (zie stukken 7 en 10). Hieruit blijkt volgens verwerende partij zeer duidelijk dat de scores “bijna voldoende” en de bijhorende feedback wel degelijk hun grondslag vinden in de feedbackverslagen van de mentoren en de stagebegeleidster en dus niet enkel in die van de stagebegeleidster, wat verzoekster ten onrechte beweert. Zowel de stagementoren als de stagebegeleider wijzen duidelijk op dezelfde werkpunten.

Ten slotte werpt verzoekster nog op dat het onredelijk is dat verwerende partij geen rekening heeft gehouden met het feit dat vanuit de stageplaats de vraag is gekomen om de klas – buiten de stage om – over te nemen. Vooreerst blijkt volgens verwerende partij uit de e-mail die verzoekster voorlegt dat gevraagd werd de klas één dag over te nemen omwille van ziekte (zie stuk 12 van verzoekster). Zij merkt verder op dat, hoewel dit natuurlijk alleen maar kan worden toegejuicht, één en ander geen afbreuk doet aan het gegeven dat de eindbeoordeling correct is verlopen in functie van feedbackverslagen en geheel conform de bepalingen uit de stagecursus en de scoreberekeningstabel.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij in haar antwoordnota aanvoert dat het middel omtrent het overlegmoment naar aanleiding van het eindverslag een nieuwe grief zou zijn, die niet in het initieel verzoekschrift was opgenomen. Verzoekster stelt dat zij in haar intern beroepsschrift wel degelijk hekelde dat zij geen feedback had ontvangen. Dit blijkt ook zeer uitdrukkelijk uit haar e-mail van 26 juni 2019, waarin zij hierom verzoekt en waarop zij slechts zeer summier een schriftelijk antwoord krijgt. In zoverre de Raad toch van oordeel zou zijn dat dit een nieuwe grief is, wijst verzoekster op het feit dat deze grief uitdrukkelijk zijn grondslag vindt in de bestreden beslissing zelf, die pas tot stand is gekomen na afhandeling van de interne beroepsprocedure.

Verder stelt verzoekster dat zij in haar intern bezwaarschrift heeft aangevoerd dat de feedbackformulieren van de mentoren van beide scholen positief waren en getuigden van de groei die zij heeft doorgemaakt, alsook dat de tussentijdse feedbackformulieren geen aanleiding gaven tot dringende nood aan bijsturing in functie van het verhogen van de slaagkans.

Verwerende partij voert opnieuw aan dat dit een nieuwe grief zou zijn. Niets is echter minder waar, dit werd volgens verzoekster wel degelijk aangekaart in het intern beroep.

Verzoekster stelt ook dat er wel degelijk een dwingende bepaling is die stelt dat er meer dan één stageverslag moet worden opgemaakt. Art. 5.7.1 van de stagecursus vermeldt immers uitdrukkelijk dat het noodzakelijk is niet één, maar meer feedbackformulieren in te vullen per stageperiode.

Verzoekster benadrukt in haar wederantwoordnota met betrekking tot de eerste stageperiode dat geen of minstens te weinig rekening werd gehouden met de positieve evolutie die zij heeft doorgemaakt. Verzoekster meent dat het schrijven van meerdere feedbackverslagen, zoals verplicht in art. 5.7.1 van de stagecursus, de door haar gemaakte evolutie had kunnen vaststellen en dat zij wel mag eisen dat in alle objectiviteit bij de eindbeoordeling rekening wordt gehouden met alle feedbackverslagen, wat eveneens verplicht is conform art. 5.7.1 van de stagecursus.

Met betrekking tot de tweede stageperiode stelt verzoekster dat verwerende partij opnieuw niet naar haar evolutie kijkt. Ze stelt dat de werkpunten volgens de feedbackverslagen van de mentor op de tweede week stage wel degelijk waren weggewerkt of gegroeid. Volgens verzoekster is dit ten onrechte niet meegenomen naar de eindevaluatie, wat nochtans een verschil in beoordeling tot gevolg had kunnen hebben. Verzoekster kan zich erin vinden dat zij nog bepaalde groeipunten heeft waaraan zij nog meer kan werken, maar deze zijn geenszins van die aard dat ze een “bijna voldoende” score rechtvaardigen.

Verder stelt verzoekster dat zij zich ervan bewust is dat de vraag tot overname van de school geen rechtstreekse impact heeft op haar resultaten, maar zij heeft hiernaar verwezen om extra aan te tonen dat het eindverslag van de stagebegeleidster niet overeenkomt met de feedback en ervaringen van de mentoren van de stagescholen. Zelfs indien dit slechts voor één dag zou zijn, toont deze vraag aan dat verzoekster over voldoende kwaliteiten beschikt, zo niet zou een school bezwaarlijk overgaan tot de beslissing om verzoekster volledig zelfstandig voor een klas te zetten. Ook toont dit volgens verzoekster wel degelijk aan dat de scores op de eindevaluatie niet in overeenstemming zijn met de objectieve vaststellingen van de mentoren.

Ten slotte stelt verzoekster dat *in casu* een objectieve en transparante vertalingstabel, die de genoemde feedback van groeipunten gelijkstelt aan een score van “bijna onvoldoende”

tegenover een andere score, ontbreekt. Gelet op het feit dat er weinig objectieve parameters zijn, mag verzoekster des te meer verwachten dat alle feedback wordt meegenomen in de eindbeoordeling. Verzoekster vindt het dan ook zeer opvallend dat tijdens de beide stages door de mentoren een evolutie wordt opgemerkt en door de stagebegeleidster niet, daargelaten de vaststelling dat de stagebegeleidster tijdens de eerste stage slechts eenmaal is komen observeren en tijdens de tweede stage voor een tweede maal reeds in het begin van de tweede week. Volgens de aangeleverde scoreberekeningstabel (stuk 14 van verwerende partij) heeft verzoekster minstens recht op een score van 10 of 11. Verzoekster merkt op dat de focus in de scoreberekeningstabel bovendien op drie onderdelen ligt, waarvan zij op twee onderdelen geslaagd is en zij ook voor het onderdeel “rijke leef- en leeromgeving creëren” minstens een voldoende had moeten krijgen.

Beoordeling

De beoordeling van dit tweede middel gebeurt hieronder, tesamen met het derde middel.

C. Derde middel

In een derde middel beroept verzoekende partij zich op een schending van de materiële motiveringsplicht zoals voorzien in artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen *juncto* art. II.281 Codex Hoger Onderwijs *juncto* het motiveringsbeginsel, in combinatie met een schending van het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat art. 3 van de Wet formele motivering bepaalt dat de opgelegde motivering in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en dat deze afdoende moet zijn. Art. II.281 Codex Hoger Onderwijs neemt deze bepaling volledig over. Ook het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur schrijft voor dat iedere bestuurshandeling gedragen moet worden door motieven die in rechte en in feite aanvaardbaar moeten zijn en die daarom moeten kunnen worden gecontroleerd. Verzoekster verwijst ook naar voorgaande rechtspraak van de Raad. Een van de elementen waaraan voldaan moet zijn om te kunnen spreken van een afdoende motivering, is het feit dat de opgegeven motieven juist moeten zijn.

Uit het eerste middel is reeds gebleken dat de eindevaluatie eenzijdig betrekking heeft op de resultaten van de evaluatieformulieren van de stagebegeleidster en niet op die van de stagementoren van de twee stageplekken. Nochtans moet de eindevaluatie deze feedback ook meenemen bij de beslissing. Verzoekster stipt aan dat verwerende partij in de bestreden beslissing enerzijds erkent dat de evaluatie een oordeel moet vellen over een functioneel geheel in zijn totaliteit, maar anderzijds stelt dat de bijna voldoende in lijn liggen met de observaties en aandachtspunten die terug te vinden zijn in de feedbackverslagen. Deze motivering is volgens verzoekster onjuist, gezien de eindbeoordeling enkel terug te vinden is in de feedbackformulieren van de stagebegeleidster en niet in die van de mentoren. Het louter verwijzen naar het eindverslag, terwijl verzoekster in het kader van de interne beroepsprocedure uiteenzet waarom zij het niet eens is met de criteria op basis waarvan dit verslag is opgesteld, is volgens verzoekster in strijd met de motiveringsplicht die op verwerende partij rust. Minstens had verwerende partij verzoekster moeten antwoorden waarom zij van mening is dat de door haar opgeworpen argumenten niet van die aard zijn dat die de resultaten van het eindverslag beïnvloeden. Het ontbreken van een antwoord op haar grieven impliceert dan ook onvermijdelijk dat verwerende partij haar motivering niet afdoende heeft opgesteld, wat in strijd is met art. 3 Wet motivering bestuurshandelingen *juncto* art. II.281 Codex Hoger Onderwijs *juncto* het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Verzoekster stelt vast dat verwerende partij in haar beslissing nog stelt dat “de scoreberekeningstabel die de opleiding hanteert voor dit opleidingsonderdeel, duidelijk vermeldt dat 1 of 2 minnen aanleiding geven tot een 8/20”. Verzoekster benadrukt dat zij deze scoreberekening nooit te zien heeft gekregen, zelfs niet in het kader van de interne beroepsprocedure. Het is aldus onduidelijk of dit zowel geldt voor twee ‘bijna voldoende’ als twee ‘onvoldoende’. Alleszins stelt zij vast dat dit nergens vermeld staat in de ECTS-fiche. Deze ECTS-fiche bevat geen transparante scoreberekeningstabel waarin vermeld wordt dat één of twee minnen aanleiding geven tot een score van 8/20. Indien er werkelijk een scoreberekeningstabel zou bestaan, moet dit volgens verzoekster worden beschreven in de ECTS-fiche waarin immers moet worden vermeld hoe dit onderdeel zal worden geëvalueerd.

Wanneer verwerende partij in haar bestreden beslissing verwijst naar de duidelijke scoreberekeningstabel voor dit opleidingsonderdeel, mag verzoekster verwachten dat zij hiervan kennis kan nemen. Door hier slechts naar te verwijzen, maar niet aan verzoekster kenbaar te maken voor aanvang van de stage, noch naar aanleiding van de interne

beroepsprocedure, kan de motivering die op dit argument hoofdzakelijk steunt volgens verzoekster onmogelijk als afdoende worden beschouwd en is deze in strijd met art. 3 Wet motivering bestuurshandelingen *juncto* art. II.281 Codex Hoger Onderwijs *juncto* het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Verzoekster vindt de verwijzing naar de scoreberekeningstabel alsof één of twee minnen onvermijdelijk aanleiding geven tot een score van 8/20 bovendien in strijd met de vaststelling dat deze berekeningstabel in het dossier van een medestudent blijkbaar naast zich neer wordt gelegd, doordat zij ondanks één of twee minnen toch een score van 10/20 kreeg na tussenkomst van de ombud en een gesprek met de stagebegeleidster en het opleidingshoofd. Door in de bestreden beslissing te stellen dat één of twee minnen zonder meer aanleiding geven tot een 8/20, schendt verwerende partij aldus het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de scoreberekeningstabel die de opleiding voor dit opleidingsonderdeel hanteert, duidelijk vermeldt dat een onvoldoende of een bijna voldoende aanleiding geeft tot een min en dat één of twee minnen aanleiding geven tot een score van 8/20 (zie stuk 14). In tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, moet dit stuk volgens verwerende partij niet op voorhand ter kennis worden gebracht. Relevant daarentegen is dat de stages van de verschillende studenten – door het gebruik van de scoreberekeningstabel – op identieke wijze beoordeeld worden. De bewering van verzoekster dat haar beoordeling anders verliep dan die van haar medestudenten, verwijzend naar een “anonieme getuigenis”, wordt niet aangetoond. Ten slotte merkt verwerende partij op dat het al of niet op voorhand meedelen van de tabel geen afbreuk doet aan het feitelijk gegeven dat verzoekster twee “bijna voldoende” heeft behaald. Er kan onmogelijk ernstig worden voorgehouden dat aan verzoekster kansen werden ontnomen doordat zij voorafgaand aan de interne beroepsprocedure of aan de stage geen kennis had van de tabel.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster vooreerst dat de quoterings ‘bijna voldoende’ bijzonder onduidelijk is en dat er steevast, in elke evaluatie en in elk feedbackgesprek, van groeipunten gesproken werd. Verzoekster beschouwde de ‘bijna voldoende’ dan ook als groeipunten, maar nooit kreeg zij het signaal dat zij door één of enkele bijna voldoende niet zou slagen. Afgezien van het feit dat zij meent dat de objectieve samenlezing van alle verslagen geen ‘bijna voldoende’ rechtvaardigen, had de voorgaande bekendmaking van deze scoretabel wel tot gevolg kunnen hebben dat verzoekster de ernst van deze enkele ‘bijna voldoende’ kon

inschatten, nu zij daar tussentijds op geen enkel ogenblik op werd gewezen. Verzoekster benadrukt dat dit haar de kans ontnam om hieraan te werken.

D. Beoordeling van het tweede en derde middel samen

Verzoekster betwist *in casu* de score van 8/20 voor het opleidingsonderdeel “Begeleide beroepspraktijk 3-4” uit de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’. Het betreft een opleidingsonderdeel met een studieomvang van 12 studiepunten dat gespreid is over twee stageperiodes die tijdens het eerste en tweede semester doorgaan.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoekster niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. Zoals gebruikelijk bij stagebeoordelingen verloopt het beoordelingsproces complex omdat er meerdere actoren bij betrokken worden: de stagementor van de plaats waar de student de stage volbrengt en een docent/stageverantwoordelijke van de hoger onderwijsinstelling. Dit is ook in voorliggend dossier het geval.

De Raad stelt vooreerst vast dat het verloop/organisatie van de stage, de reglementering, de administratie met de wijze van evaluatie, de verantwoordelijkheden van de diverse bij de stage betrokken actoren, de feedback en de doelstellingen/leerresultaten van het opleidingsonderdeel in de ECTS-fiche en in de stagecursus duidelijk ten behoeve van de studenten zijn uitgeschreven (zie stukken 12 en 13 van verwerende partij). In het dossier werden ook de verslagen en beoordelingsformulieren van de betrokken actoren bij de stage opgenomen. Het gaat dan om de feedbackformulieren van de verschillende stagementoren, de feedbackformulieren van de lector en het eindverslag (zie stukken 5 tot en met 11 van verwerende partij). De Raad is van oordeel dat de organisatie van de stage *prima facie* correct volgens de stagecursus is verlopen en dat de vereiste documenten deel uitmaken van het stagedossier.

De Raad onderzoekt hierna de ingeroepen middelonderdelen van verzoekster en komt tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

Verzoeker formuleert samengevat volgende concrete grieven:

(1) de discrepantie van het eindverslag met de positieve feedback van de mentoren en het miskennen van de vastgestelde groei op het einde van de stage;

- (2) het niet in kennis stellen van de scoreberekeningstabel en de schending van het gelijkheidsbeginsel;
- (3) het niet naleven van de artikelen 5.7.1 en 5.7.2 van de stagecursus wat het neerleggen van de feedbackverslagen en de stagebezoeken van de studiebegeleidster betreft;
- (4) het niet rekening houden met het gegeven dat verzoekster gevraagd werd om een klas over te nemen;
- (5) het ontbreken van feedback op het eindverslag.

In een eerste middelonderdeel stelt verzoekster dat geen rekening werd gehouden met de positieve elementen die de mentoren hebben aangekaart, noch met de groei die de mentoren hebben vastgesteld.

Deze inhoudelijke grief van verzoekster betreft in essentie het onevenwichtige van de negatieve eindbeoordeling waarbij er onvoldoende is rekening gehouden met de positieve elementen en er tegenstrijdigheden zijn in de beoordelingen door de verschillende actoren, zodat er sprake is van een discrepantie in de beoordelingen van de mentoren enerzijds en van de lector/stagebegeleidster anderzijds.

De Raad stelt in eerste instantie vast dat de mentoren in essentie een begeleidende rol hebben en *in casu* enkel een adviserende rol wat de uiteindelijke evaluatie van de stage betreft. Zo wordt in punt 5.7.2 van de stagecursus bepaald dat het eindverslag door de lector/stagebegeleider wordt opgesteld, die hierover ‘mag’ overleggen met de mentor (zie stuk 11 van verwerende partij). De Raad leest in ditzelfde punt van de stagecursus ook dat per functioneel geheel wordt bekeken of de student de vooropgestelde doelen voldoende of onvoldoende heeft bereikt en dat ingeval de lector-titularis niet tot een besluit kan komen, een groep stagebegeleiders/lectoren samen het dossier bespreken. Er worden geen scores toegekend in het eindstageverslag.

Wat de feedbackformulieren betreft, wordt in de stagecursus alsook op deze formulieren zelf uitgelegd wat met de ‘codes O (onvoldoende), BV (bijna voldoende), V (voldoende) en RV (ruim voldoende)’, die de mentoren en de stagebegeleiders moeten aanvinken, wordt bedoeld. Bijkomend kunnen opmerkingen worden gegeven en afsluitend worden telkens sterke punten en groeipunten vermeld. Er wordt geen score gegeven. De Raad leest dat de codes O en BV

duidelijk betekenen dat de competenties nog niet worden behaald. In het geval van O spreekt men over zware tekortkomingen.

Op het einde van de rit wordt door de lector/stagebegeleider een score op 20 gegeven aan de hand van een scoreberekeningstabel (zie stuk 14 van verwerende partij).

Zoals hoger gesteld zijn bij een stage doorgaans verschillende actoren betrokken die de evaluatieverslagen opstellen. Het is niet onregelmatig of onredelijk dat de beoordeling in beginsel uitgaat van de lectoren verbonden aan de hogeschool – zoals *in casu* – en niet van de mentoren, en dat de lector daarvoor eigen vaststellingen hanteert. De eindbeoordeling moet wel steun vinden in de verslagen, zowel van de lectoren/studiebegeleiders als van de stagementoren, en deze verslagen moeten evenwichtig zijn en zowel zwakke als sterke punten van de student bevatten.

De Raad leest in de toegevoegde feedbackformulieren van de mentoren, de feedbackformulieren van de lector/stagebegeleider en het eindverslag onder meer wat volgt.

Feedbackformulier mentor [S.D.B.] d.d. 15/11/2018 (zie stuk 5 van verwerende partij)

De mentor heeft driemaal de code O aangevinkt voor administratie/attitude. Voor ‘taal’ werd één BV gegeven wegens tekortkomingen in stemtechniek (te stil spreken en het gebruik van dialect).

De overige commentaren wezen op de noodzaak van kordater optreden en het in de hand houden van de groep, beter inspelen op het gedrag van kleuters, ...

Er werden drie groeipunten geformuleerd. Verzoekster moest met name zorgen dat ze enthousiasme uitstraalt, dat haar materiaal altijd klaarstaat en dat ze kordater optreedt en ingrijpt bij ongewenst gedrag.

Feedbackformulier mentor [S.D.B.] d.d. 23/11/2018 (zie stuk 6 van verwerende partij)

Een code tussen BV en V werd gegeven voor het voorzien van een klasaankleding die is aangepast aan de mogelijkheden van de klasgroep bij de eindcompetentie ‘een rijke leef- en leeromgeving creëren’.

De commentaren wezen opnieuw op de noodzaak van kordater optreden.

Er werden opnieuw drie groeipunten geformuleerd. Verzoekster moest op zoek gaan naar originele/uitdagende (knutsel)activiteiten, enthousiasme uitstralen en kordater optreden.

Feedbackformulier lector/stagebegeleidster d.d. 15/11/2018 (zie stuk 7 van verwerende partij)

De conclusie van de lector was strenger wat de aangeduide codes BV betreft. Zij heeft diverse tekortkomingen gesignaleerd binnen de verschillende eindcompetenties met negatieve commentaren op het vlak van stemtechniek, enthousiasme, attractieve hoeken, ... Als groeipunten werden de volgende vermeld: klasmanagement, introductie van je hoekenwerk; doordachte en doelgerichte activiteiten voorzien; taalontwikkeling bij de kleuters; enthousiasme, expressie en durf. Deze groeipunten zijn naar het oordeel van de Raad wel in lijn met de door de mentor hoger weergegeven geformuleerde commentaren/groeipunten.

Feedbackformulier mentor [H.K.] d.d. 26/04/2019 (zie stuk 8 van verwerende partij)

De mentor heeft de code BV gegeven op basis van tekortkomingen die te maken hadden met authenticiteit en expressie, hoekenwerk, kordater optreden en het toepassen van geschikte gesprekstechnieken.

Voor de eindcompetentie ‘didactisch werken’ werd een code O gegeven wat de selectie van leerinhouden betreft en een code BV voor de formulering van operationele en concrete leerdoelen en het aanpassen van materiaal.

Voor de eindcompetentie ‘een rijke leef- en leeromgeving creëren’ heeft de mentor viermaal de code BV aangevinkt.

Voor de eindcompetentie ‘het kind in zijn ontwikkeling begeleiden’ werd tweemaal een code O (voor het voorzien van gedifferentieerde activiteiten en het aanpassen van voorziene doelen en/of leerinhouden) en éénmaal een code BV (voor het goed in de hand van de klas) aangeduid. De commentaren van de mentor waren in lijn met de gegeven codes en wezen op de nood om meer uitdagend te zijn en op een gebrek aan enthousiasme.

Als groeipunten werd gewezen op de nood aan meer differentiatie binnen een activiteit, aan uitdagender hoekwerk en aan expressie en speelsheid.

Feedbackformulier mentor [H.K.] d.d. 03/05/2019 (zie stuk 9 van verwerende partij)

De mentor heeft een code tussen O en V gegeven voor gesprekstechnieken en een code O voor communicatietechnieken.

Voor de eindcompetenties ‘didactisch werken’ en ‘het kind in zijn ontwikkeling begeleiden’ werd in totaal vijfmaal de code BV aangeduid, met name inzake het bepalen van de beginsituatie, het formuleren van operationele en concrete lesdoelen, het selecteren van leerinhouden, het voorzien van gedifferentieerde activiteiten en het aanpassen van voorziene doelen en/of leerinhouden. Er werd opgemerkt dat er ‘meer uit te halen was’.

Wat de eindcompetenties ‘taalontwikkeling stimuleren’ en ‘levenslang leren’ betreft, werden problemen inzake het hoekenwerk en het gebruik van verschillende materialenesignaleerd. De groeipunten waren te situeren op het vlak van de aangeboden activiteiten (beter minder activiteiten met een diepere kern dan veel activiteiten die oppervlakkig zijn) en op het vlak van het optreden van verzoekster, dat kordater moet.

Feedbackformulier lector/stagebegeleidster betreffende de stagebezoeken van 25/04/2019 en 30/04/2019 (zie stuk 10 van verwerende partij)

Dit verslag ligt in lijn met de hoger weergegeven elementen.

Na het tweede stagebezoek blijft de code BV voor klasmanagement behouden. Daarnaast wordt de code BV ook aangevinkt voor de eindcompetenties ‘Rijke leef- en leeromgeving’ en ‘Het kind in zijn ontwikkeling begeleiden’.

Er werd gewezen op de nood aan differentiatie, authenticiteit en het uitdagender optreden. Verzoekster moet ook kordater optreden.

Eindverslag (zie stuk 11 van verwerende partij)

De Raad stelt vast dat het eindverslag wat gehanteerde codes betreft eerder positief is en dat het de vastgestelde groei ook weergeeft. Er worden nog twee eindcompetenties met een code BV weerhouden, in tegenstelling tot het eerste verslag van de lector/stagebegeleider na de eerste stageperiode, waarin voor de vijf voorziene eindcompetenties de code BV werd aangeduid. Het gaat om de eindcompetenties ‘een rijke leef-en leeromgeving creëren’ en ‘het kind in zijn ontwikkeling begeleiden’.

De Raad stelt op basis van deze documenten vast dat de aangeduide codes en opmerkingen alsook de vermelde groeipunten op de verslagen van de verschillende mentoren niet in tegenspraak zijn met de bevindingen van de lector/stagebegeleider, zoals blijkt uit de feedbackformulieren van deze lector/stagebegeleider en uit het eindstageverslag. Bij de algemene conclusie van het eindverslag leest de Raad ook dat er sterke punten zijn. Er is sprake van een groei waardoor verzoekster voor verschillende eindcompetenties niet langer de code BV heeft gekregen. De twee BV-codes voor de eindcompetenties ‘een rijke leef-en leeromgeving creëren’ en ‘het kind in zijn ontwikkeling begeleiden’ heeft verzoekster echter niet bijgewerkt. Deze tekorten worden goed gemotiveerd in het eindverslag en dit zowel aan de hand van de codes als via de commentaren. De terugkomende groeipunten, met name kordater optreden, het gebrek aan enthousiasme, meer uitdaging voorzien, een gebrek aan differentiatie,

... blijven tot de laatste stage in de verschillende feedbackformulieren van zowel de mentoren als de lector/stagebegeleider aangeduid.

De Raad kan na lezing van het dossier niet anders dan vaststellen dat er geen sprake is van discrepantie en dat de eindbeoordeling op basis van een functioneel geheel van de vastgestelde elementen in deze formulieren die alle stageperiodes dekken consequent en niet contradictorisch is.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Verzoekster kaart vervolgens ook als grief aan dat zij geen kennis had van de 'scoreberekeningstabel' en van de impact van een code BV op het eindresultaat.

De Raad moet vooreerst vaststellen dat, zoals hoger geduid, de codes O en BV duidelijk omschreven worden op de gehanteerde feedbackformulieren en in de stagecursus. Verzoekster kon derhalve lezen dat dit inhield dat de betreffende competentie niet is bereikt. Een credit veronderstelt *in fine* dat alle competenties zijn bereikt die worden vooropgesteld.

Dat verwerende partij intern in het kader van de uiteindelijke toekenning van een score een soort van omzettingstabel als richting hanteert om de vertaalslag van de aangeduide codes in de diverse formulieren naar een puntenscore op 20 uit te voeren is een redelijke manier van werken. Dit biedt ook een houvast om bij deze vertaalslag alle studenten gelijk te behandelen. *In casu* is de omzetting correct volgens deze tabel gebeurd. Verzoekster heeft voor twee eindcompetenties een code BV behaald, wat leidt tot een score van 8/20. De bewering van verzoekster dat andere studenten anders werden behandeld onderbouwt zij niet met overtuigende en bewijskrachtige elementen.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de beoordeling van een stage geen rekenkundig gemiddelde hoeft te zijn van de beoordeelde competenties. Zelfs een tekort op één eindcompetentie kan een tekort op het geheel verantwoorden. De toegekende score moet wel voldoende steun vinden in het onderliggende stagedossier. De beoordelingswijze moet voldoende transparant zijn, zodat het mogelijk is om op basis van die gegevens te beoordelen of de examenbeslissing afdoende grondslag vindt in de onderliggende verslagen. In voorliggend dossier kan de Raad niet concluderen dat de beslissing van de lectoren die verzoekster hebben

beoordeeld op basis van een vrij omvangrijk administratief dossier niet correct zou zijn. Deze beslissing komt begrijpelijk ook in het licht van de groei die verzoekster voor bepaalde eindcompetenties heeft gerealiseerd streng over, maar is daarom nog niet kennelijk onredelijk. De vermelde groeipunten van de mentoren, zoals hoger aangegeven, liggen in de lijn met de zienswijze van de lectoren. Verzoekster heeft niet alle eindcompetenties bereikt op het verwachte niveau en dit heeft, conform de scoreberekeningstabel, geleid tot een score van 8/20.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

De bewering van verzoeker dat zij geen gepaste feedback heeft gekregen kan de Raad evenmin volgen. Verzoekster doelt meer specifiek op het ontbreken van een overlegmoment over het eindverslag en het niet volgen van de in de stagegids voorgeschreven regels wat de feedbackformulieren en de bezoeken van de studiebegeleider betreft.

De Raad stelt vooreerst vast dat in punt 5.7 van de stagegids staat aangegeven dat de stagebegeleider minstens driemaal (éénmaal voor BBP 3 en tweemaal voor BBP4) langskomt. Er moeten ook meerdere feedbackformulieren worden opgesteld, die als basis kunnen dienen om de evolutie van de student in kaart te brengen. *In casu* heeft de lector/stagebegeleider drie observaties uitgevoerd over de beide stageperiodes. Dat de eerste stage slechts eenmaal werd geobserveerd door de lector/stagebegeleider is *an sich* niet van aard om te oordelen dat er geen gepaste begeleiding is gebeurd met een impact op het presteren van verzoekster. Zoals hoger weergegeven was verzoekster immers duidelijk op de hoogte van de groeipunten. Die blijken uit de diverse verslagen. Zij kon hiermee aan de slag het tweede semester. De Raad volgt de argumentatie van verzoekster dan ook niet waar zij stelt tijdens het verloop van de stage geen signaal te hebben gekregen dat zij de vooropgestelde competenties niet bereikte. De Raad stelt verder vast dat er vier feedbackformulieren van de mentoren voorhanden zijn en twee van de lectoren. Het gehele dossier geeft in zijn totaliteit een duidelijk beeld van de evolutie die verzoekster heeft doorgemaakt en de overblijvende tekorten die ook op het einde nog niet volledig waren weggewerkt.

De Raad wijst op de vaste rechtspraak dat een student niet verstoken mag blijven van essentiële informatie die hem in staat moet stellen om zich met kennis van zaken voor te bereiden, noch van essentiële feedback en begeleiding die de student de mogelijkheid moeten bieden de competenties te bereiken of om tijdig te kunnen remediëren. Een beweerd gebrek in de begeleiding *an sich* leidt nog niet tot een niet- correcte beoordeling tenzij er duidelijk een

oorzakelijk en rechtstreeks verband kan worden aangetoond, wat *in casu* alleszins niet het geval is.

De Raad concludeert dat verzoekster op een zorgvuldige wijze tijdens het academiejaar werd begeleid en werd geïnformeerd over de werkpunten die haar in de mogelijkheid moeten hebben gesteld om deze te remediëren.

Dit middelonderdeel is evenmin gegrond.

Verzoekster werpt in een vierde middelonderdeel ook op dat het niet begrijpelijk is dat zij, in het licht van het feit dat de mentor haar gevraagd heeft om de klas na afloop van haar stage een dag over te nemen wegens ziekte, niet als geschikt wordt beschouwd.

De Raad moet wat dit middelonderdeel betreft verwerende partij bijtreden. De toezegging om tijdens de ziekte van een mentor een klas over te nemen is weliswaar een positief signaal van vertrouwen, maar zegt daarom niet dat de vereiste competenties op alle niveaus, zoals de opleiding deze heeft vooropgesteld en ingevuld, worden bereikt.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Wat tot slot de bewering van verzoekster betreft dat zij geen feedback heeft gekregen op het eindverslag, stelt de Raad vast dat dit eindverslag in het kader van de beroepsprocedure ter beschikking werd gesteld. Verzoekster heeft inzage en een toelichting van de stagebegeleider gekregen. De Raad ziet niet in hoe dit beweerd gebrek aan feedback na afsluiting van de stage verzoekster concreet heeft benadeeld of haar rechten van verdediging *in casu* heeft beperkt. Verzoekster toont dit niet concreet en overtuigend aan.

Ook dit middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad concludeert binnen de hoger weergegeven context en de vaststellingen die op basis van het dossier werden gedaan dat de interne beroepsinstantie het dossier in voldoende mate heeft onderzocht en een afdoende motivering heeft gegeven waaruit blijkt dat verzoekster nog onvoldoende scoort op twee eindcompetenties in het licht van de vaststellingen en de uitgebreide rapporteringen tijdens de stage. Dat zij besluit om verzoekster een score van 8/20

toe te kennen gezien verzoekster op dit ogenblik nog niet klaar is om een volgende stap in het onderwijstraject te zetten is niet kennelijk onredelijk.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 16 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.206 van 18 september 2019 in de zaak 2019/278

In zake: Mohammed NAJI FAYEK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Buket Karaca
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Filip Williotstraat 30 bus 0102
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 augustus 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Buket Karaca, die verschijnt voor verzoekende partij, en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Begeleide beroepspraktijk + Intervisie 3+4 Islamitische godsdienst” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 2 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat de student geen beoordelingen, maar wel feedback ontving. Er wordt ter zake verwezen naar de verschillende inhoud van het feedbackformulier versus deze van het evaluatiedocument of eindverslag. De interne beroepsinstantie stelt dat het niet correct is dat alle eindcompetenties zoals weergegeven in de ECTS-fiche “Begeleide beroepspraktijk + Intervisie 3-4” werden behaald door de student: de student scoorde immers zowel onvoldoende voor ‘didactisch handelen’ als voor ‘taal’.

Vervolgens merkt de interne beroepsinstantie op dat er een uitgebreid telefonisch overleg plaatsvond tussen de stagebegeleider en de stagementor op basis waarvan het verslag stageperiode ‘Begeleide beroepspraktijk 3’ werd opgemaakt. Tijdens ‘Begeleide beroepspraktijk 4’ bezocht de stagebegeleider de stageplaats en een bijkomende stagebegeleider bracht nadien nog een tweede bezoek. Op basis van de feedback van de twee stagebezoeken en de feedback van de mentor werd het verslag stageperiode ‘Begeleide beroepspraktijk 4’ opgemaakt. Aan de hand van het beoordelingsformulier werd de score bepaald en de stagementor heeft zich via e-mail akkoord verklaard met het verslag van BBP 4. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de eindbeoordeling geen mathematische verwerking van de elementen uit de stageverslagen van de twee stageperiodes is. Bij de eindbeoordeling wordt er afgetoetst in welke mate de student tijdens de stage alle vooropgestelde eindcompetenties heeft verworven.

Wat ‘didactisch handelen’ betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat dit over veel meer gaat dan enkel het gebruik van en variëren in werkvormen. Ze verwijst hiervoor ook naar de

ECTS-fiche. Met betrekking tot reflectie stelt de interne beroepsinstantie dat uit het dossier blijkt dat de student enkel een eindreflectie heeft ingediend en geen reflectieschrift bij de stagementor, zoals hij beweert. Het ontbreken van het reflectieschrift werd bovendien door de mentor bevestigd door zich akkoord te verklaren met de bevindingen en met het eindverslag. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat uit de verslagen blijkt dat de student niet alle leerdoelen heeft behaald. De mentor heeft zich bovendien via e-mail akkoord verklaard met het verslag van BBP4 zoals vooropgesteld door de stagebegeleider.

Waar de student ten slotte heeft verzocht om te worden gehoord, stelt de interne beroepsinstantie dat deze mogelijkheid niet is voorzien door het onderwijs- en examenreglement zodat zij niet kan ingaan op dit verzoek.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 10 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheids-, motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verduidelijkt vooreerst dat hij in twee verschillende scholen stage heeft gelopen: “Begeleide beroepspraktijk 3” (hierna: BBP3) en “Begeleide beroepspraktijk 4” (hierna: BBP4). Verzoeker wijst erop dat de werkpunten die hem tijdens de stages zijn meegegeven steeds ter harte werden genomen en dat hij eraan heeft gewerkt. Volgens hem werd dit ook zo

bevestigd in de feedbackformulieren en werden de in het eindverslag van zijn stage vermelde tekortkomingen hem niet signaleerd in de tussentijdse feedbackformulieren. Verzoeker maakt dit gegeven vervolgens concreet met betrekking tot beide stageperiodes afzonderlijk.

Wat BBP3 betreft, stelt verzoeker dat hij bij de beoordelingscriteria in de feedbackformulieren van de mentor telkens “voldoende” (V), “goed” (G) en “zeer goed” (ZG) heeft gekregen. Volgens verzoeker is het dan ook overduidelijk dat voor het eindcijfer geen rekening is gehouden met BBP3, aangezien hij hiervoor geen enkele onvoldoende had. Verzoeker benadrukt dat het nochtans een jaaropleidingsonderdeel betreft.

Wat BBP4 betreft, stelt verzoeker dat hij enkel een “onvoldoende” (O) behaalt voor de les van vrijdag 24 mei 2019 voor de beoordelingscriteria “past gevarieerde werkvormen toe” bij de competentie ‘didactisch handelen’ en “reflecteert in het stageschrift over het eigen handelen” bij de competentie ‘reflecteren’. Voor alle overige beoordelingscriteria heeft hij telkens “voldoende” (V), “goed” (G) en “zeer goed” (ZG) gekregen.

Wat het beoordelingscriterium “past gevarieerde werkvormen toe” bij de competentie ‘didactisch handelen’ betreft, merkt verzoeker op dat zowel “onvoldoende” (O) als “voldoende” (V) is aangeduid. Voor verzoeker is het niet duidelijk of hij al dan niet een voldoende heeft behaald voor dit beoordelingscriterium. Hij wijst erop dat hij hiervoor in de tweede week wel een “voldoende” (V) heeft behaald. Verzoeker vindt dat bijgevolg kan worden gesteld dat hij voor dit beoordelingscriterium wel degelijk een voldoende heeft gekregen. Hij had hiervoor bij BBP 3 immers reeds tweemaal een “goed” (G) en voor BBP4 kan hiervoor geen “onvoldoende” (O) worden gegeven. Verzoeker stelt vast dat de mentor van BBP4 als opmerking bij dit beoordelingscriterium onder meer meegeeft dat hij meer werkvormen moet gebruiken. Er zou ook een schriftelijke reflectie ontbreken. Voor het overige wordt onder meer vermeld dat verzoeker een aangename leerkracht in wording is.

Daarnaast kreeg verzoeker als opmerking dat hij administratief goed in orde is, uitgezonderd reflectie. Verzoeker benadrukt dat er na elke les met de mentor een mondelinge reflectie van de lessen had plaatsgevonden, en dit zowel voor BBP3 als voor BBP. Volgens verzoeker blijkt dit ook duidelijk uit de feedbackformulieren.

Verzoeker stelt dat het hem op basis van deze feedbackformulieren van de mentoren, waarbij er voor BBP3 geen enkele onvoldoende is gegeven en voor BBP4 slechts voor twee beoordelingscriteria bij de competenties ‘didactisch handelen’ en ‘reflecteren’, aldus geheel onduidelijk is hoe hij toch een 9/20 als examencijfer heeft mogen ontvangen voor het vak “Begeleide beroepspraktijk 3 + 4”.

Verder merkt verzoeker op dat zijn stagebegeleider, de heer [M.E.M.], hem niet heeft geobserveerd tijdens BBP3. Hij heeft hem slechts één les geobserveerd, meer bepaald op de laatste stagedag van BBP4, waarbij de observatie niet eens tot het einde van de les duurde. Verzoeker stipt aan dat zijn stagebegeleider per e-mail van 27 juni 2019 heeft meegedeeld dat de beslissing om hem niet geslaagd te verklaren in onderling overleg is genomen met zijn mentor. Dit verbaast verzoeker, daar de feedbackformulieren voor BBP4 duidelijk tonen dat zijn mentor hem een positieve beoordeling geeft, mits enkele werkpunten (voornamelijk op taal). Verzoeker begrijpt niet hoe een stagebegeleider die hem tijdens BBP3 nooit en tijdens BBP4 slechts tijdens de laatste stagedag heeft geobserveerd en een mentor die hem een positieve beoordeling geeft, alsnog komen tot de onderlinge beslissing om hem niet geslaagd te verklaren.

Verzoeker stipt aan dat op de feedbackformulieren werkpunten moeten worden aangegeven, zodat hij hieraan kan werken. Hij stelt dat het de taak is van de hogeronderwijsinstelling om in voldoende, tijdige en adequate begeleiding te voorzien. Zo moesten de tekortkomingen die in het eindverslag aan verzoeker worden toegeschreven tijdens de stage zelf duidelijk aan hem overgemaakt worden. Volgens verzoeker geeft de bestreden beslissing duidelijk aan dat het eindverslag mede is gebaseerd op de feedback van de mentor van BBP4. Verzoeker is van mening dat de feedbackformulieren van deze mentor zodanig in contrast staan met het eindverslag dat er sprake is van een gebrekkige begeleiding. Indien de mentor tekortkomingen zag zoals aangegeven in het eindverslag, had hij dit ook tijdens de feedbackmomenten moeten meegeven aan verzoeker opdat hij hieraan kon werken. De feedbackformulieren tonen echter positieve beoordelingen. Volgens verzoeker wijst deze grote tegenstrijdigheid op een ontoereikende begeleiding en feedback en is hierdoor tevens het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

Vervolgens merkt verzoeker op dat de bijkomende stagebegeleider, de heer [M.E.F.], waarvan sprake is in de bestreden beslissing, niet is opgenomen in de lijst van (co)titularissen zoals

weergegeven in de ECTS-fiche. Nochtans definieert artikel 1 van het stagereglement een stagebegeleider als *“personeelslid van de AP Hogeschool die de stagiair tijdens de stage daadwerkelijk begeleidt.”*

Volledigheidshalve wenst verzoeker de twee onderdelen waarvoor hij een onvoldoende heeft gekregen te verduidelijken, opdat aangetoond kan worden dat de beoordeling “onvoldoende” (O) voor deze beoordelingscriteria onterecht is.

Wat ‘didactisch handelen’ betreft, stelt verzoeker dat hij wel degelijk verschillende werkvormen heeft toegepast tijdens zijn stage, wat blijkt uit zijn lesvoorbereidingen. Concreet was aan elke fase binnen een les een andere werkvorm verbonden, maar er was wegens tijdgebrek niet altijd de mogelijkheid om elk thema met een andere werkvorm steeds volledig te doorlopen. Dit had volgens verzoeker te maken met de klasdynamiek. Verzoeker werd hiervoor door zijn mentor gewaarschuwd en hij werd ook aangeraden zijn tijd te nemen opdat de leerstof duidelijk zou zijn. Voor verzoeker is het aldus onduidelijk waarom hij hiervoor een tekort heeft gekregen. Hij merkt nog op dat hij voor de andere beoordelingscriteria van ‘didactisch handelen’ wel goede beoordelingen heeft gekregen.

Wat ‘reflecteren’ betreft, stelt verzoeker dat hij de reflectie per les mondeling heeft besproken met de mentor en hiervoor advies gevraagd. Voor verzoeker is het aldus onduidelijk waarom hij hiervoor een tekort heeft gekregen.

Verzoeker benadrukt ook dat hij voor alle andere leerdoelen die mee zijn opgenomen in de ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel steeds een “voldoende” (V), “goed” (G) en “zeer goed” (ZG) heeft behaald. Hij kan dan ook alleen maar concluderen dat hij alle eindcompetenties van dit opleidingsonderdeel heeft bereikt en aldus geslaagd moet worden verklaard.

Verder benadrukt verzoeker dat de informatie over de stageschool in geen geval ontbrak, en dat deze op een ordelijke wijze achter het schutblad met diezelfde titelnaam was toegevoegd. Hij wijst erop dat de mentor in de feedbackformulieren ook duidelijk had aangegeven dat hij administratief met alles in orde was (uitgezonderd reflectie). Volgens hem werd de ordelijkheid van de stagemap als werkpunt gegeven, waarop verzoeker hieraan de nodige zorg had besteed. Bij de daaropvolgende stagedag stond in zijn feedbackformulier dat de stagemap in orde was.

Wat ten slotte het reflectieschrift betreft, merkt verzoeker op dat deze wel in zijn stagemap zat, maar niet onder de vorm van een schrift. Verzoeker heeft achterin zijn stagemap (achter de feedbackformulieren) losse bladen gebundeld. Hierbij benadrukt verzoeker dat hij wel degelijk een schrift had afgegeven aan zijn mentor, maar dat hij deze bladen uit het Atoma-schrift heeft gehaald opdat hij geen dik schriftje in een klasseermap moest steken. Volgens verzoeker kan het ontbreken van een fysiek verslag van de zelfreflecties echter niet gelijkgeschakeld worden met het ontbreken van alle zelfreflectie.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat positief geformuleerde, constructieve feedback in de loop van de stage niet verhindert dat de stage op het einde van de rit negatief geformuleerd kan worden (R.Stvb 13 augustus 2015, nr. 2015/136; R.Stvb 22 augustus 2016, nr. 2016/214). Zo is het perfect mogelijk dat in de beginfase van de stage welbepaalde werkpunten vermeld worden maar dat studenten toch een voldoende score behalen tijdens tussentijdse beoordelingen omdat er – gezien de beginfase – op dat ogenblik minder aan getild wordt. Aangezien de stage een groeiproces is, zal ze op het einde van de rit toch negatief beoordeeld worden indien deze werkpunten niet worden weggewerkt. *In casu* is dit het geval, wat uitdrukkelijk gemotiveerd wordt door de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing.

Verwerende partij verduidelijkt dat, overeenkomstig de bepalingen in de stagecursus, de stagebegeleider het eindverslag opstelt en de eindscore toekent, op basis van de verschillende feedbackverslagen doorheen het jaar. Ze merkt op dat de eindbeoordeling geen mathematische verwerking is van alle elementen uit de feedbackverslagen, maar er wordt daarentegen afgetoetst in welke mate de student tijdens de stage alle vooropgestelde eindcompetenties heeft behaald. Deze werkwijze is volledig in overeenstemming met artikel 5.9.2 van de stagecursus. Verwerende partij wijst erop dat de stagebegeleider bij de eindbeoordeling mag overleggen met de mentor indien hij dit nodig acht, wat *in casu* ook is gebeurd. De mentor heeft uitdrukkelijk zijn akkoord gegeven met het eindverslag.

Verwerende partij stelt vast dat de eindbeoordeling een onvoldoende behelst voor ‘didactisch handelen’ en voor ‘taal’. Volgens haar vindt deze onvoldoende wel degelijk steun in de verscheidene feedbackverslagen en is zij conform de bepalingen van de stagecursus tot stand gekomen. Verwerende partij citeert vervolgens uit het eindverslag en uit de feedbackverslagen. Volgens haar blijkt ook uit het verslag van de stagebegeleider van de eerste stage (BBP 3), dat

werd opgesteld na een uitvoerig telefonisch overleg tussen de mentor en de stagebegeleider, dat toen reeds opmerkingen gegeven werden, die integraal terugkomen in het eindverslag en waaruit dus – ondanks de inspanningen van verzoeker – een onvoldoende vooruitgang kan worden afgeleid. Verwerende partij benadrukt nogmaals dat de score van 9/20 goedkeuring van de mentor van BBP 4 heeft gekregen.

Waar verzoeker aangeeft dat de mentoren aan de beoordelingscriteria ‘didactisch handelen’ en ‘taal’ overwegend de score “voldoende” hebben gegeven, stipt verwerende partij vooreerst aan dat verzoeker ten onrechte enkel de nadruk legt op de codes. De door de mentoren gegeven feedback wordt hierbij volledig genegeerd. Verwerende partij benadrukt dat de stagecursus bepaalt dat de stagebegeleider de eindevaluatie maakt en niet de mentoren, waardoor het mogelijk is dat het oordeel van de stagebegeleider afwijkt van deze van de mentor(en). De stagebegeleider moet er wel over waken dat zijn evaluatie verantwoord is in het licht van het dossier. *In casu* is dit het geval volgens verwerende partij, daar in de veelvuldige feedback- en stageverslagen – van zowel de mentoren als de stagebegeleiders – steeds dezelfde opmerkingen en werkpunten terugkomen. De stagebegeleider die de eindevaluatie heeft gemaakt heeft verzoeker bovendien geobserveerd en kan zich dus – los van de feedbackverslagen van de mentoren en de tweede stagebegeleider – een correct beeld vormen van de prestaties van verzoeker. Verwerende partij merkt op dat, hoewel uit de verslagen blijkt dat de student zeker progressie gemaakt heeft, de onderdelen taal en didactisch handelen een werkpunt blijven.

Waar verzoeker opwerpt dat zijn stagebegeleider hem niet heeft geobserveerd tijdens BBP 3, repliceert verwerende partij hierop dat het gebrek aan observatie tijdens de stage in het najaar (BBP 3) gecompenseerd werd met een dubbele observatie door de lectoren tijdens de stage in het voorjaar (BBP 4). Bovendien heeft de stagebegeleider het verslag van BBP 3 opgesteld in functie van de verslagen van de mentor en na een uitgebreid telefonisch overleg met de mentor. Uit het dossier blijkt ook dat de mentor van BBP 4 uitdrukkelijk akkoord ging met de eindevaluatie van de stagebegeleider.

Verder merkt verwerende partij op dat de stelling van verzoeker dat de tweede stagebegeleider, die hem bijkomend tijdens BBP 4 heeft geobserveerd (de heer [M.E.F.], niet is opgenomen in de lijst van co-titularissen zoals weergegeven in de ECTS-fiche, een nieuw argument is, zodat de Raad niet bevoegd is zich hierover uit te spreken. Daarenboven begrijpt zij de relevantie van deze stelling niet.

Wat ‘didactisch handelen’ betreft, stelt verwerende partij dat verzoeker er ten onrechte vanuit gaat dat dit louter betrekking heeft op het gebruik van gevarieerde werkvormen. Ze merkt op dat uit de ECTS-fiche en de diverse stageverslagen blijkt dat ‘didactisch handelen’ betrekking heeft op een veel bredere waaier aan competenties dan zuiver het gebruik van gevarieerde werkvormen.

Ten slotte betwist verzoeker dat hij enkel een eindreflectie heeft ingediend en niet ook een reflectieschrift. Volgens verwerende partij blijkt evenwel uit de diverse verslagen dat reflectie doorheen beide stages een werkpunt was. Ze benadrukt dat de stagebegeleider enkel kan voortgaan op de stukken uit het dossier en dus op de eindreflectie. Verwerende partij merkt op dat het ontbreken van het reflectieschrift werd bevestigd door de mentor, die zich integraal akkoord verklaarde met het eindverslag. Als verzoeker van oordeel blijft dat hij wel degelijk een reflectieschrift heeft ingediend, moet hij het bewijs hiervan leveren.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat artikel 5.9.2 van de stagecursus aangeeft dat de score voor het jaaropleidingsonderdeel “BBP + Intervisie 3+4” is samengesteld als volgt: 90% voor BBP3+4 en 10% voor Intervisie 3+4, zodat de behaalde resultaten voor BBP3 evenveel moeten doorwegen als BBP4. De stagebegeleider kan zich dus niet alleen baseren op BBP4 voor het vaststellen van het eindcijfer.

Daarnaast vindt verzoeker het niet correct te stellen dat er een compensatie voor het gebrek aan observatie tijdens BBP3 is gebeurd door tijdens BBP4 een dubbele observatie te houden. Verzoeker herhaalt dat de stagebegeleider – na observatie – reeds bij BBP3 zijn eventuele opmerkingen inzake werkpunten diende mee te delen, opdat hij hier ook tijdig aan kon werken. Volgens hem is het gebrek aan observatie door de stagebegeleider een voorbeeld van gebrekkige begeleiding en bovendien in strijd met de eigen stagecursus, meer bepaald artikel 5.9.1.1.: “*er is voorzien dat de stagebegeleider minstens één onaangekondigd bezoek per stageperiode brengt.*” *In casu* is het absoluut minimum van één bezoek per stageperiode niet bereikt.

Ten slotte merkt verzoeker op dat verwerende partij de onvoldoende voor ‘didactisch handelen’ motiveert door te verwijzen naar de vermeende motivering in het eindverslag. Verzoeker stelt echter vast dat de opgesomde elementen geen enkel uitstaans hebben met didactisch handelen

zoals omschreven in de ECTS-fiche: de opmerkingen gaan over taal en bepaalde documenten in de stagemap.

Beoordeling

Verzoeker betwist *in casu* de score van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “Begeleide beroepspraktijk + Intervisie 3+4 Islamitische godsdienst” in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’. Het betreft een jaaropleidingsonderdeel met een studieomvang van 6 studiepunten dat gespreid is over twee stageperiodes die tijdens het eerste en tweede semester doorgaan. Verzoeker behaalde een onvoldoende voor de competenties ‘didactisch handelen’ en ‘taal’.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoeker niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. Zoals gebruikelijk bij stagebeoordelingen verloopt het beoordelingsproces complex omdat er meerdere actoren bij betrokken worden: de stagementor van de plaats waar de student de stage volbrengt en een docent/stageverantwoordelijke van de hoger onderwijsinstelling. Dit is ook in voorliggend dossier het geval.

De Raad stelt vooreerst vast dat het verloop/organisatie van de stage, de reglementering, de administratie met de wijze van evaluatie, de verantwoordelijkheden van de diverse bij de stage betrokken actoren, de feedback en de doelstellingen/leerresultaten van het opleidingsonderdeel in de ECTS-fiche en in de stagecursus duidelijk ten behoeve van de studenten zijn uitgeschreven (zie stukken 6 en 17 van verwerende partij). In het dossier werden ook de verslagen en beoordelingsformulieren van de betrokken actoren bij de stage opgenomen. Het betreft de feedbackverslagen van de verschillende stagementoren, de feedbackverslagen van de stagebegeleiders en het eindverslag (zie stukken 8 tot en met 16 van verwerende partij). De Raad is van oordeel dat de organisatie van de stage *prima facie* correct volgens de stagecursus is verlopen en dat de vereiste documenten deel uitmaken van het stagedossier.

De Raad onderzoekt hierna de ingeroepen middelonderdelen van verzoeker en komt tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

Een eerste middelonderdeel betreft in essentie het onevenwichtige van de negatieve eindbeoordeling, zoals blijkt uit het eindverslag, waarbij er onvoldoende rekening is gehouden met de eerste stageperiode en waarbij er tegenstrijdigheden zijn in de beoordelingen door de verschillende actoren, zodat er sprake is van een discrepantie in de beoordelingen van de mentoren enerzijds en van de lector/stagebegeleider anderzijds. Verzoeker duidt meer specifiek op de verschillende inhoud van het feedbackformulier versus deze van het eindverslag.

De Raad stelt in eerste instantie vast dat de mentoren in essentie een begeleidende rol hebben en *in casu* enkel een adviserende rol wat de uiteindelijke evaluatie van de stage betreft. Zo wordt in punt 5.9.2 de stagecursus bepaald dat het eindverslag door de lector/stagebegeleider wordt opgesteld, die hierover ‘mag’ overleggen met de mentor (zie stuk 6 van verwerende partij). De beslissing wordt wel genomen op basis van alle feedbackverslagen van de mentoren en stagebegeleiders van BBP3 en BBP4. Op het einde van de rit wordt door de lector/stagebegeleider in dit eindverslag bepaald of de eindcompetenties behaald zijn. Op basis van het eindverslag en in overleg met de andere lectoren wordt dan een score op 20 toegekend. Dit gebeurt aan de hand van een referentietabel.

Zoals hoger gesteld zijn bij een stage doorgaans verschillende actoren betrokken die de evaluatieverslagen opstellen. Het is niet onregelmatig of onredelijk dat de beoordeling in beginsel uitgaat van de lectoren verbonden aan de hogeschool – zoals *in casu* – en niet van de mentoren, en dat de lector daarvoor eigen vaststellingen hanteert. De eindbeoordeling moet wel steun vinden in de verslagen, zowel van de lectoren/studiebegeleiders als van de stagementoren, en deze verslagen moeten evenwichtig zijn en zowel zwakke als sterke punten van de student bevatten.

De Raad leest in de toegevoegde feedbackverslagen van de mentoren en de lectoren/stagebegeleiders dat op volgende werkpunten werd gewezen:

Feedbackverslag 1 mentor BBP3 (zie stuk 9 van verwerende partij)

“articulatie!, woorden niet inslikken, zinsopbouw”

Feedbackverslag 2 mentor BBP3 (zie stuk 10 van verwerende partij)

“Wel dient [verzoeker] goed op zijn taal te letten. Hij heeft de neiging woorden in te slikken. Hij weet dat hij hard aan zijn zinsformuleringen moet werken en beter moet articuleren.”

Verslag stagebegeleider over BBP3, de heer [M.E.M.] (zie stuk 11 van verwerende partij). Hij gaf een score “O” (onvoldoende) voor ‘didactisch handelen’ en ‘taal’.

“- Stageagenda (met handtekening van de mentor) ontbreekt! Op deze manier weet ik niet of je effectief les hebt gegeven.

- voorzie een stageschrift voor de mentor dit is overzichtelijker en makkelijk om te reflecteren!*
- werk aan je spreek – en schrijftaal!*
- Vermijd taal- en typfouten (ook in je lesvoorbereiding).*
- Let op de transliteratie.*
- zorg dat je voldoende differentieert en adequaat reageert op antwoorden van leerlingen.*
- verdiep [] je inhoudelijk in je thema.*
- zorg dat je de lesdoelstellingen effectief controleert.*
- let op je articulatie en werk aan je zinsformulering.”*

Feedbackverslag 1 mentor BBP4 (zie stuk 12 van verwerende partij)

“- Administratief is alles goed in orde, uitgezonderd Reflectie.

- Stagemap mag wel ordelijker zijn!*
- Zorg dat je je lesinhoud grondig beheerst*
- Hanteer alleen het Nederlands als voertaal*
- Let op taalfouten!*
- Probeer [te] [allen] tijd professioneel te zijn. Lees je werkblaadjes en presentaties na op schrijftaal.*
- Schriftelijke Reflectie ontbrak*
- Taal, Taal, Taal,.. Iedere leerkracht is een taalleerkracht. Werk hier meer aan.”*

Feedbackverslag 2 mentor BBP4 (zie stuk 13 van verwerende partij)

“ Administratie ok. Behalve Reflectie!

- lesinhoud grondig voorbereiden*
- werkvormen hanteren*
- Iln niet kleineren. Opgelet met opmerkingen naar de Iln toe. Wees steeds professioneel.*
- Geen schriftelijk reflectie gezien!”*

Feedbackverslag stagebegeleider BBP4, de heer [M.E.M.] (zie stuk 14 van verwerende partij). Hij gaf een score “O” (onvoldoende) voor één beoordelingscriterium van de competentie ‘beginsituatie bepalen’, voor vier beoordelingscriteria van de competentie ‘didactisch

handelen', voor één beoordelingscriterium van de competentie 'authentiek communiceren' en voor twee beoordelingscriteria van de competentie 'taal'.

“- zorg voor een deftige/update van je stagemap o.a: voorblad 2017-2018 (het is slordig dat je dit handmatig aanpast.) Een goede stagemap kan je vergelijken met een cv, zorg dat het tot in de puntjes geregeld is.

- stageagenda ontbreekt.

- voorzie een stageschrift zodat de mentor zijn feedback kan noteren! De mentor heeft dit ook aangekaart.

- let op de interpuncties.

- let op je zinsconstructie! (vergeet je lidwoorden niet te noteren)

- let op de taalfouten! Je maakt enorm veel schrijffouten.

- zorg dat je lesvoorbereiding aan alle richtlijnen voldoet. De leerlingenactiviteit en de antwoorden op de gestelde vragen ontbreken.

- het is een bso-klas, dus zorg dat je hier rekening mee houdt.

- je probeert een gesprek in gang te brengen, maar het verloopt een beetje stroef. Je struikelt over je woorden.

- let op je lidwoorden

- Stopwoorden: euh, hé,

- zorg dat je voldoende articuleert”

Feedbackverslag bijkomende stagebegeleider BBP4, de heer [M.E.F.] (zie stuk 15 van verwerende partij). Ook deze stagebegeleider gaf een score “O” (onvoldoende) voor verscheidene beoordelingscriteria. Het gaat meer bepaald om drie beoordelingscriteria van de competentie 'didactisch handelen', twee beoordelingscriteria van de competentie 'leerinhouden hanteren', twee beoordelingscriteria van de competentie 'taal' en twee beoordelingscriteria van de competentie 'Zorgen voor welbevinden'.

“- Zorg dat je duidelijke instructies geeft. Eventueel schrijf je op het bord wat er wordt verwacht van de leerlingen. Dat is zichtbaar en dan hoeft je niet constant te herhalen wat je eerder vroeg.

- Zorg voor meer activerende werkvormen.

- PP: goed uitgewerkt. Spijtig van de taalfouten in de PP.

- Let wel op dat je alle woorden goed uitspreekt en minimaliseer het gebruik van dialect. Zowel in schrijf- als in spreektaal maak je fouten tegen lidwoorden. Elke zin begint met een hoofdletter en eindigt met een punt. Gebruik geen Arabische woorden tijdens de les als het geen vaktermen zijn.

- Je aanvaardt feedback maar tracht voor jezelf telkens 2 of 3 werkpunten te kiezen en zorg dat je hiermee aan de slag gaat. Omschrijf concreter wat jouw werkpunten zijn.

Verslag stagebegeleider over BBP4, de heer [M.E.M.] (zie stuk 16 van verwerende partij). Hij gaf opnieuw een score “O” (onvoldoende) voor ‘didactisch handelen’ en ‘taal’ en zelfs een score “TO” (totaal onvoldoende) voor ‘reflecteren’.

“- Informatie over de stageschool ontbreekt.

- Probeer per les te reflecteren => positieve en werkpunten benoemen en de aanpak!*
- Administratie: zorg dat je alle documenten correct opslaat => mijn feedbackformulier en die van meneer [E.F.] mag je niet onder de mentor plaatsen (komt verwarrend over).*
- Werk ordelijker en voorzie een goede structuur in je stagemap.*
- De mentor moet voor elke week één formulier[] invullen, heb in totaal minimum twee nodig.*
- Vanwege je taal is het voor jou moeilijk om heldere en duidelijke instructies te geven.*
- Werk aan je spreek – en schrijftaal!*
- Geen reflectieschrift => enkel een reflectieverslag op het einde van de stages.*
- Maak gebruik van verschillende didactische werkvormen om de leerlingen te activeren.*
- Vermijd taal- en typfouten (ook in je lesvoorbereiding).*
- Let op de transliteratie.*
- Zorg dat je voldoende differentieert en adequaat reageert op antwoorden van leerlingen.*
- Verdiep je inhoudelijk in je thema.*
- Let op articulatie en werk aan je zinsformulering.*
- Voorzie een reflectieschrift!”*

De Raad leest verder in het eindverslag dat de onvoldoende score voor ‘didactisch handelen’ als volgt werd gemotiveerd (zie stuk 8 van verwerende partij):

“- Informatie over de stageschool ontbreekt.

- Probeer per les te reflecteren à positieve en werkpunten te benoemen en de aanpak!*
- Administratie: zorg dat je alle documenten correct opslaat à mijn feedbackformulier en die van meneer [E.F.] mag je niet onder de mentor plaatsen (komt verwarrend over).*
- Werk ordelijker en voorzie een goede structuur in je stagemap.*
- De mentor moet voor elke week één formulier invullen, heb in totaal minimum twee nodig.*
- Vanwege je taal is het voor jou moeilijk om heldere en duidelijke instructies te geven.*
- Werk aan je spreek – en schrijftaal!*
- Geen reflectieschrift à enkel een reflectieverslag op het einde van de stages.*

- Maak gebruik van verschillende didactische werkvormen om de leerlingen te activeren.”

In het eindverslag wordt de onvoldoende voor ‘taal’ als volgt gemotiveerd:

- “- Vermijd taal- en typfouten (ook in je lesvoorbereiding).*
- Let op de transliteratie.*
- Zorg dat je voldoende differentieert en adequaat reageert op antwoorden van leerlingen.*
- Verdiep je inhoudelijk in je thema.*
- Let op je articulatie en werk aan je zinsformulering.*
- Voorzie een reflectieschrift!”*

De Raad stelt op basis van deze documenten vast dat vermelde werkpunten/tips op de verslagen van de verschillende mentoren in de lijn liggen met de bevindingen van de stagebegeleiders/lectoren in de feedbackformulieren wat de onvoldoendes voor ‘didactisch handelen’ en ‘taal’ betreft. Deze bevindingen zijn ook opgenomen in de verslagen van deze stagebegeleiders/lectoren, zoals ook blijkt uit de hoger weergegeven vergelijking.

De Raad stelt ook vast dat de mentor van BBP4 zich per e-mail van 26/06/2019 expliciet akkoord heeft verklaard met de eindevaluatie van de stagebegeleider en dus met de zienswijze dat verzoeker niet alle leerdoelen heeft behaald, zoals vooropgesteld (zie stuk 7 van verwerende partij).

De Raad kan na lezing van het dossier niet anders dan vaststellen dat de eindbeoordeling is genomen op basis van door de mentoren gesignaleerde en door de stagebegeleiders vastgestelde steeds terugkomende tekortkomingen op de twee aangegeven competenties, ‘didactisch handelen’ en ‘taal’, zodat er van contradictie geen sprake is.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Verzoeker kaart vervolgens ook als grief het ontbreken van een objectieve en concrete beoordeling aan. Hij benadrukt dat hij geen enkele onvoldoende heeft behaald voor BBP 3, en dat hij voor BBP4 enkel een onvoldoende voor twee beoordelingscriteria bij de competenties ‘didactisch handelen’ en ‘reflecteren’ heeft behaald.

De Raad stelt vast dat de beoordeling conform artikel 5.9.2 van de stagecursus tot stand is gekomen (zie stuk 6 van verwerende partij). In het eindverslag werd een onvoldoende voor

‘didactisch handelen’ en ‘taal’ gegeven. Daarnaast werd voor de competentie reflecteren een score “TO” (totaal onvoldoende) aangeduid. Volgens de richtlijnen behoudt het opleidingsteam bij één score “TO” of twee scores “O” binnen een competentiedomein de mogelijkheid om aan dit competentiedomein een onvoldoende toe te kennen, onafhankelijk van de scores op de andere competenties binnen dit domein (zie stuk 8 van verwerende partij). Als de student niet geslaagd is voor een van de drie competentiedomeinen, behoudt het opleidingsteam de mogelijkheid om de student niet te laten slagen voor het geheel van de BBP. Bovendien wordt automatisch 0,5 punt afgetrokken van het totaalcijfer indien voor een item uit Administratie/Attitude een “neen” wordt gescoord. Dit is *in casu* het geval, met name voor het item ‘Stagemap en reflectieschrift in orde’. De Raad leest ten slotte dat het opleidingsteam zich de mogelijkheid voorhoudt om op het totaal berekende eindcijfer een afwijking toe te passen van maximaal twee minpunten tot twee pluspunten.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de beoordeling van een stage geen rekenkundig gemiddelde hoeft te zijn van de beoordeelde competenties. Zelfs een tekort op één eindcompetentie kan een tekort op het geheel verantwoorden. De toegekende score moet wel voldoende steun vinden in het onderliggende stagedossier. De beoordelingswijze moet voldoende transparant zijn, zodat het mogelijk is om op basis van die gegevens te beoordelen of de examenbeslissing afdoende grondslag vindt in de onderliggende verslagen.

In voorliggend dossier kan de Raad niet concluderen dat de beslissing van de lectoren die verzoeker hebben beoordeeld op basis van een vrij omvangrijk administratief dossier niet correct zou zijn. Deze beslissing komt mogelijk streng over gezien verzoeker op de andere competenties wel voldoende presteert. Het is echter niet onredelijk om bij de uiteindelijke toekenning van de eindscore wegens het niet voldoende bijgewerkt hebben van de *in casu* ook duidelijk gesignaleerde werkpunten op het vlak van de competenties ‘didactisch handelen’, ‘taal’ en ‘reflecteren’ alsnog een onvoldoende score toe te kennen vermits is vastgesteld dat de groei onvoldoende was. Verzoeker moet voor deze drie competenties nog extra inspanningen leveren om het vereist niveau te behalen dat van een leerkracht kan worden verwacht.

Dit middelonderdeel is evenmin gegrond.

De bewering van verzoeker dat hij geen gepaste feedback heeft gekregen kan de Raad evenmin volgen. Verzoeker kaart het gebrek aan feedback, begeleiding en communicatie tijdens het

academiejaar aan gezien de in het eindverslag van zijn stage vermelde tekortkomingen niet zijn gesignaleerd in de tussentijdse feedbackformulieren.

Zoals de Raad heeft vastgesteld op basis van de hoger weergegeven analyse werd verzoeker wel degelijk gewezen op meerdere werkpunten door de mentoren van de eerste stageperiode. Bovendien was het verslag van de stagebegeleider na de eerste stageperiode heel duidelijk wat ‘onvoldoendes’ betreft. Verzoeker kon derhalve weten dat de door de mentoren gesignaleerde werkpunten door de stagebegeleider als ‘onvoldoende’ werden ingeschat. De stagebegeleider geeft in zijn verslag na de eerste stageperiode bovendien duidelijk in de motivering aan welke punten verbeterd moeten worden (ingeval van een onvoldoende) en welke punten de volgende stageperiode blijvende aandacht verdienen (zie stuk 11 van verwerende partij). Deze tekortkomingen echter komen nog steeds terug in het eindverslag (zie stuk 8 van verwerende partij).

Verzoeker kan niet stellen dat een negatief eindresultaat niet voorspelbaar was. Verzoeker kende ook de stagecursus en de criteria die zoals hogervermeld werden toegepast. De beoordeling gebeurde op basis van twee stageperiodes en de resultaten die tijdens deze stages zijn vastgesteld, zijn weergegeven in de feedbackverslagen.

Wat de bezoeken betreft, stelt de Raad inderdaad vast dat – in tegenstelling tot de voorschriften in de stagecursus – verzoeker tijdens de eerste stageperiode niet werd bezocht door een stagebegeleider. Verwerende partij stelt dat er een telefonisch gesprek heeft plaatsgehad tussen de stagebegeleider en de stagementor op basis waarvan het verslag stageperiode BBP3 werd opgemaakt. Tijdens BBP4 heeft de stagebegeleider verzoeker op de stageplaats bezocht en nadien heeft een bijkomende stagebegeleider verzoeker nog een tweede bezoek gebracht. Op basis van de feedback van deze twee stagebezoeken en de feedback van de mentor werd het verslag stageperiode BBP4 opgemaakt.

Naar het oordeel van de Raad geeft het dossier in zijn totaliteit een duidelijk beeld van de evolutie die verzoeker heeft doorgemaakt en van de overblijvende tekorten die ook op het einde nog niet volledig waren weggewerkt, maar wel degelijk via tips en werkpunten tijdens de stage werden gesignaleerd. Verzoeker is doorheen zijn stage door verschillende mentoren en stagebegeleiders opgevolgd. Dat de stagebegeleider verzoeker niet tijdens de eerste stageperiode heeft bezocht, is in deze context niet van aard om te concluderen dat het verslag van de eerste

stageperiode niet correct zou zijn opgesteld, noch dat verzoeker niet duidelijk werd ingelicht over de weg te werken punten op het vlak van didactisch handelen, taal en reflectie. Deze werkpunten werden ook duidelijk gesignaleerd in het verslag van de stagebegeleider van de eerste stage (BBP3).

De Raad wijst op de vaste rechtspraak dat een student niet verstoken mag blijven van essentiële informatie die hem in staat moeten stellen om zich met kennis van zaken voor te bereiden, noch van essentiële feedback en begeleiding die de student de mogelijkheid moeten bieden de competenties te bereiken of om tijdig te kunnen remediëren. Een beweerd gebrek in de begeleiding *an sich* leidt nog niet tot een niet- correcte beoordeling tenzij er duidelijk een oorzakelijk en rechtstreeks verband kan worden aangetoond, wat *in casu* alleszins niet het geval is.

De Raad concludeert dat verzoeker op een zorgvuldige wijze tijdens het academiejaar werd begeleid en werd geïnformeerd over de werkpunten die hem in de mogelijkheid moeten hebben gesteld om deze te remediëren.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Verzoeker werpt aanvullend ook op dat het bijkomende bezoek niet is gebeurd door een stagebegeleider/lector die voorkomt op de lijst van (co-)titularissen in de ECTS-fiche. Uit het neergelegde dossier blijkt dat deze lector wel degelijk personeelslid is van verwerende partij. Verzoeker ontkent dit ook niet. De Raad ziet ook de relevantie niet in van dit middel.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad concludeert binnen de hoger weergegeven context en de vaststellingen die op basis van het dossier werden gedaan dat de interne beroepsinstantie het dossier in voldoende mate heeft onderzocht en een afdoende motivering heeft gegeven waaruit blijkt dat verzoeker nog onvoldoende scoort op twee competenties in het licht van de vaststellingen en de uitgebreide rapporteringen tijdens de stage. Vooral gebreken op het vlak van ‘taal’ worden veelvuldig en steeds terugkomend aangehaald. Dat zij besluit om verzoeker een score van 9/20 toe te kennen gezien hij op dit ogenblik nog niet klaar is om een volgende stap in het onderwijstraject te zetten is niet kennelijk onredelijk.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	Kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.187 van 10 september 2019 in de zaak 2019/292

In zake: Mathieu SLABBYNCK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sabien Lust en Jacky d’Hoest
kantoor houdend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk en deels gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 augustus 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het vastgoed’.

Voor het opleidingsonderdeel “Renovatie en bouwpromotieproject” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk en deels gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst, wat de beweerde miskenning van de ECTS-fiche betreft, dat uit de studiefiche kan worden afgeleid dat zowel projectwerk als permanente vorming zullen worden beoordeeld op een totaal van 200 punten (met een onderlinge verhouding van 185/15). De evaluatie gebeurt volledig niet-periodegeboden, *in casu* meer bepaald tijdens het tweede semester van het academiejaar 2018-2019 en er zullen zowel een tussentijdse presentatie, tussentijdse rapporten (sprints) en een peerassessment als een mondelinge eindpresentatie en eindrapport plaatsvinden.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de doelstellingen, de evaluatiemodaliteiten en de verschillende onderdelen voor het projectwerk en permanente vorming geconcretiseerd zijn in de projecthandleiding en de handleiding permanente vorming/studentenportfolio. Ze wijst erop dat de projecthandleiding werd overlopen tijdens een verplichte kick-off op 12/02/2019. Beide documenten en de presentatie van de kick-off zijn ook ter beschikking voor de studenten via de elektronische leeromgeving Chamilo.

De interne beroepsinstantie verwijst naar de evaluatiewijze voor projectwerk die in de projecthandleiding wordt vermeld en stelt dat projectwerk ruim moet worden geïnterpreteerd: peerevaluatie, casestudies en studiedagen, vastgoedrekenen 3 praktijk en ontwerpend onderzoek hebben rechtstreeks betrekking op het projectwerk. Volgens haar blijkt dit ook uit de toelichting bij de verschillende onderdelen in de projecthandleiding. Voor alle evaluaties gerelateerd aan het projectwerk kan een totaal van 185 punten worden behaald. In de projecthandleiding wordt per onderdeel ingegaan op de evaluatievorm en de mogelijke invloed

van afwezigheid of het niet respecteren van deadlines. De interne beroepsinstantie stipt aan dat voor ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ is aangegeven dat deze zullen geëvalueerd worden via *een aantal examenvragen dewelke op het einde van het semester zullen gesteld worden*. Dit is ook terug te vinden in de presentatie van de kick-off. Volgens de interne beroepsinstantie is ook de wijze van zelfevaluatie en peerevaluatie toegelicht in de projecthandleiding en toegelicht op de kick-off. Er wordt ook ingegaan op de taalbegeleiding.

Daarnaast staat de beoordeling van het studentenportfolio, waarmee maximaal 15 punten kunnen worden behaald. De interne beroepsinstantie verwijst naar de evaluatiewijze die in de handleiding permanente vorming wordt vermeld. Zij stelt vast dat twee evaluatievormen niet werden opgenomen in de studiefiche, zijnde het schriftelijk examen (via curios – multiple choice) en de kwantitatieve beoordeling van de permanente vorming. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt evenwel overduidelijk dat de studenten op de hoogte waren van de evaluatiewijze voor het projectwerk en de gerelateerde onderdelen enerzijds en voor de permanente vorming anderzijds. De opleiding was transparant in haar beoordelingswijze. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de studenten daarentegen niet op de hoogte bleken te zijn van de beoordeling van het taalaspect. Er werd hen gewezen op de taalbegeleiding, maar niet op de afzonderlijke evaluatie ervan. De taalbeoordeling is niet opgenomen in de 200 te verdienen punten voor het projectwerk en permante vorming samen. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de puntenlijst met deelscores een beoordeling op 210 toont. De afzonderlijke taalbeoordeling op 10 punten is niet conform de studiefiche, noch handleiding. De opleiding heeft in dat aspect de eigen regels niet gevolgd en hierover bestond geen transparantie naar de studenten.

Inzake dit eerste middel besluit de interne beroepsinstantie dat de ECTS-fiche niet werd miskend, doch onvolledig is voor wat betreft de lijst van opgenomen evaluatievormen: schriftelijk examen en kwantitatieve beoordeling zijn niet opgenomen. Het projectwerk en de permanente vorming worden uitvoerig toegelicht in de projecthandleiding en de handleiding permanente vorming en werden verduidelijkt voor de studenten op de verplichte kick-off. Met uitzondering van de taalbeoordeling, was de evaluatiewijze transparant voor de studenten en van bij de start van het opleidingsonderdeel gekend. De evaluatiewijze van het projectwerk in ruime zin en de beoordeling van de permanente vorming houden stand, de wijze van taalbeoordeling niet.

Vervolgens gaat de interne beroepsinstantie in op de toegekende scores. Wat de score voor het project zelf betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat uit de toelichting door de projectbegeleider, titularis en opleidingsvoorzitter blijkt dat de sprints tussentijds werden beoordeeld door verschillende projectbegeleiders. De studenten werden op de hoogte gebracht van de tussentijdse deelcijfers en er was ruimte voor bespreking van de cijfers en inhoudelijke feedback. De interne beroepsinstantie merkt op dat de beoordeling gestandaardiseerd volgens vastgelegde criteria is gebeurd, zoals blijkt uit de toegevoegde evaluatieformulieren. De beoordeling is door verschillende projectbegeleiders op onafhankelijke wijze gebeurd. Volgens de interne beroepsinstantie blijken uit de evaluatieformulieren gelijkaardige vaststellingen met betrekking tot de kwaliteit van het ingediende en gepresenteerde werk.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de evaluatie van sprint 2 de student bekend is en zij verduidelijkt dat de behaalde score voor sprint 3 (63,5/150) vermenigvuldigd werd met een factor 0,75 omwille van het te laat indienen van de presentatie. In de projecthandleiding wordt aangegeven dat bij te laat indienen het cijfer wordt gehalveerd, maar de evaluatoren hebben rekening gehouden met het feit dat niet de volledige opdracht, doch enkel de presentatie niet tijdig werd ingediend. Volgens de interne beroepsinstantie is de aanpassing naar een factor 0,75 redelijk. Ze wijst erop dat de studenten dit deelcijfer hebben ontvangen en dat een aantal studenten van groep 6 feedback hebben gekregen bij de tussentijdse presentatie. De student geeft aan dat hij niet aanwezig was bij deze bespreking, dit was ook niet noodzakelijk gezien van iedere groep een aantal studenten werden verwacht *die voldoende op de hoogte zijn van het geheel van het projectwerk en representatief kunnen zijn voor de volledige projectgroep* (aankondiging Chamilo 25/04). De interne beroepsinstantie stelt dat de projectleider er dan ook vanuit kon gaan dat de afwezige studenten uit de projectgroep werden ingelicht door hun medestudenten. Zij merkt op dat sprint 4 de eindevaluatie is, die wordt ingediend en gepresenteerd voor de eindbeoordeling. Studenten konden op het feedbackmoment na de bekendmaking van de punten terecht bij hun projectleider voor inhoudelijke feedback. Projectgroep 6 behaalde een groepsscore van 62/125 voor dit onderdeel.

Wat het peerassessment betreft, benadrukt de interne beroepsinstantie dat gebruik werd gemaakt van een applicatie die reeds geruime tijd gebruikt wordt binnen de verschillende opleidingen van HOGENT. De studenten hebben zicht op het verloop van de peerevaluatie, via de opgenomen toelichting in de projectbundel, alsook op het puntenalgoritme, via de knop

‘peerevaluatie’ in de Chamilocursus. Volgens de interne beroepsinstantie bestaat er geen twijfel over de correctheid van het instrument zelf, noch over de *in casu* bekomen peerfactor. Op het feedbackmoment na de bekendmaking van de punten is wel gebleken dat de studenten van projectgroep 6 voorafgaand afspraken hebben gemaakt om de peerfactor van elk groepslid te beïnvloeden. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt hieruit des te meer dat de student goed op de hoogte was van de werking van de applicatie en op welke wijze de peerfactor wordt vastgelegd. Alle leden van de projectgroep hebben een peerfactor van 1 (100%). Deze fraude werd niet vastgesteld bij de beoordeling en het bepalen van het eindresultaat. Bij de vaststelling hiervan – op het feedbackmoment – werd de peerfactor en de verkregen score voor de peerevaluatie niet gewijzigd en werd het resultaat van de studenten van projectgroep 6 niet aangepast. Deze materiële vergissing werd aldus niet rechtgezet.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat men, na het bepalen van de peerfactor per student, een cijfer op 15 bekomt op volgende wijze: totaalscore van de sprints x peerfactor, herleid naar een cijfer op 15. Voor de student is dit $62 \times 1 = 62/125 = 7/15$. Dit cijfer wordt meegenomen bij de optelling om te komen tot een eindcijfer. De interne beroepsinstantie wijst erop dat bij de omzetting van de peerfactor in een individueel cijfer rekening wordt gehouden met het behaalde groeps cijfer voor de sprints. Dit betekent dat de beoordeling voor projectwerk (62/125) opnieuw in rekening wordt gebracht en leidt tot bijkomende punten op 15 voor hetzelfde groepswork. Deze werkwijze is volgens de interne beroepsinstantie niet correct: de peerfactor is legitiem om de groepsbeoordeling op een totaal van 125 punten individueel te beïnvloeden, niet om te leiden tot een beoordeling op een totaal van 140 punten. Dit is immers niet voorzien in de projecthandleiding, waar men bovendien spreekt van herleiden tot een score op 30. In dat opzicht werd de peerfactor niet correct toegepast en werd de beoordeling van het groepswork tweemaal in rekening gebracht. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het te behalen cijfer op 15 moet worden geneutraliseerd. Aangezien de studenten hebben gezorgd voor een peerfactor 1 voor elk groeps lid, heeft de peerevaluatie geen enkele invloed op het resultaat van het groepswork, waarvan het eindcijfer 62/125 moet zijn.

Wat de taalscore betreft, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat het behaalde cijfer voor taal niet kan worden meegenomen als extra te behalen punten bij de eindbeoordeling.

Wat de curios-test betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat de studenten op de hoogte waren van de evaluatie via een schriftelijke proef met examenvragen voor de onderdelen

‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’. Via twee aankondigingen op Chamilo, verzonden via e-mail aan de studenten, waren de studenten op de hoogte van de inhoud en de evaluatiewijze via curios. Op het curios-examen werd bovendien aangegeven dat een giscorrectie werd gehanteerd. Dit werd ook mondeling toegelicht. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het examen uit drie delen bestaat, met volgende puntenverdeling: 48/28/32. Nergens is aangegeven dat een negatieve score op een bepaald deel mogelijk is. De behaalde score per deel werd voor elk deel herleid naar een score op 15, wat conform het gelijke gewicht van de verschillende delen in de eindevaluatie is. Volgens de interne beroepsinstantie gaat het duidelijk om drie delen waarbij compleet andere inhouden worden bevraagd. Het is dan ook onredelijk dat een negatieve score voor één deel de positieve score op een andere deel neutraliseert. Per onderdeel moet bijgevolg een ondergrens van 0/15 worden gehanteerd. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de score van -3/15 voor het deel ‘ontwerpend onderzoek’ niet kan worden weerhouden en dat hiervoor de minimale score van 0/15 moet worden gegeven. De scores voor ‘casestudies’ (4/15), ‘ontwerpend onderzoek’ (0/15) en ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ (3/15) zijn volgens haar op deze wijze een weerspiegeling van het door de student behaalde niveau op deze verschillende delen van de evaluatie.

De interne beroepsinstantie merkt nog op dat uit de toelichting blijkt dat de student geen gebruik heeft gemaakt van de hem toegekende examenmaatregelen. De student heeft de curios-test ruim binnen de voorziene tijd afgelegd en hij heeft de lesgever niet gevraagd om de vragen individueel voor te lezen, zoals hem is toegestaan. Bijkomend blijkt dat er vanuit de student nooit de vraag is gekomen naar bijvoorbeeld opnames van casestudies, wat hem had kunnen helpen bij de voorbereiding van het curios-examen.

De interne beroepsinstantie geeft een overzicht van de scores die volgens haar moeten worden toegekend. De student behaalt aldus een eindscore van 9/20.

Wat ten slotte de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de semesterplanning in de presentatie van de kick-off is opgenomen. Het gaat wekelijks om een vaste projectles op dinsdag en een casestudy (zonder verplichte aanwezigheid) op vrijdag. Daarnaast worden voor onderzoekend handelen en vastgoedrekenen praktijk momenten voorzien op afspraak met de lesgever. De interne beroepsinstantie stelt vast dat twee projectsessies (30/04 en 07/05) niet konden doorgaan omwille van een andere opdracht van de

projectbegeleider. Dit werd aangekondigd en er werd een inhaalmoment voor feedback voorzien op 26/04. Op 30/04 is de stagebegeleider langsgegaan in het projectlokaal om na te gaan of de projectgroepen zelfstandig verder konden werken. De studenten kregen de mededeling dat ze feedback konden krijgen op 07/05, op eenvoudige aanvraag. De negen andere projectlessen (inclusief tussentijdse evaluatie) vonden plaats zoals gepland.

De interne beroepsinstantie merkt op dat in de toelichting is aangegeven dat alle andere momenten zijn doorgegaan zoals voorzien in de planning. Zo worden de oefensessies vastgoedrekenen op 12/03 aangekondigd in een Chamilobericht en wordt er gewezen op de verplichte aanwezigheid. Er wordt ook verwezen naar de planning in de Chamilocursus. Daarnaast geeft het Chamilobericht van 02/05 de mogelijkheid tot het aanvragen van feedback en begeleiding bij de rendementstudie.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de bewering van de student dat twee van de vier voorziene momenten ‘ontwerpend onderzoek’ niet zijn doorgegaan, niet kan worden geverifieerd, noch ontkend. Over het al dan niet plaatsvinden van deze sessies is geen aankondiging terug te vinden in de Chamilocursus, maar er zijn wel twee presentaties en een verordening terug te vinden in het deel ontwerpend onderzoek van het leerpad. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de Chamilocursus is opgebouwd via een uitgebreid leerpad waarin al het noodzakelijke studiemateriaal per onderdeel is opgenomen en op basis waarvan de studenten zich konden voorbereiden op elke vorm van evaluatie zoals voorzien binnen het opleidingsonderdeel.

De interne beroepsinstantie besluit dat er geenszins sprake is van een gebrekkige begeleiding, noch dat een vermeend tekort aan begeleiding enige invloed heeft gehad op de slaagkansen van de student. De student heeft ook geen contact opgenomen met de ombudspersoon.

De interne beroepsinstantie beslist om het beroep deels gegrond te verklaren. De punten zijn niet correct tot stand gekomen: de score voor taal en de score voor peerassessment worden niet weerhouden. Na berekening op correcte wijze blijft het behaalde eindresultaat 9/20.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de ECTS-fiche.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat blijkens artikel 32 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) de ECTS-fiche per opleidingsonderdeel onder meer de evaluatie (examen- en evaluatievormen en examen- en evaluatiemomenten) moet vermelden. De ECTS-fiche vermeldt als examen- en evaluatievormen projectwerk (185 punten) en permanente vorming (15 punten), waarbij de score op 200 punten herleid wordt naar een score op 20 punten. Wat het tijdstip van de evaluatie betreft, wordt vermeld dat het gaat om niet-periodegebonden evaluatie, waarbij als evaluatievormen enerzijds een tussentijdse presentatie, tussentijdse rapporten (sprints) en een peerassessment en anderzijds een mondelinge eindpresentatie en eindrapport worden opgegeven.

Verzoeker merkt op dat de evaluatie anders is verlopen dan vermeld in de ECTS-fiche. Naast het projectwerk en de permanente vorming werden namelijk ook andere evaluatievormen gehanteerd en werden er ook andere elementen in de score betrokken, met name een curios-test en een taalscore. Aangezien deze evaluatievormen niet voorzien zijn in de ECTS-fiche, mogen ze volgens verzoeker niet worden toegepast. Verzoeker benadrukt dat de ECTS-fiche deel uitmaakt van het studiecontract dat de student met de hogeronderwijsinstelling sluit. Van een contract mag niet worden afgeweken, tenzij ingeval van toestemming door alle betrokken partijen. Die toestemming ligt hier niet voor en heeft verzoeker nooit gegeven.

Verzoeker stelt vast dat de interne beroepsinstantie weliswaar heeft beslist dat de taalscore niet in rekening mag worden gebracht, omdat nergens voorzien was in een dergelijke taalscore, maar de curios-test werd als evaluatievorm behouden, ook al is deze helemaal niet voorzien in de ECTS-fiche. Hij stelt dat de ECTS-fiche op dat vlak duidelijk en niet mis te verstaan was. Volgens hem is het bovendien niet zo – anders dan wat de interne beroepsinstantie stelt – dat het projectwerk breed zou moeten worden begrepen en ook die andere items zou omvatten. Verzoeker stipt aan dat ook in het onderdeel “onderwijsorganisatie” van de ECTS-fiche projectwerk heel duidelijk wordt onderscheiden van de andere items, zijnde gastcolleges/casestudies, BZL (zijnde de oefenlessen), begeleide en niet-begeleide plaatsbezoeken en studiereis of kijkstage. Bij het onderdeel “evaluatie” komen vervolgens enkel nog ‘projectwerk’ en ‘permanente vorming met inbegrip van kijkstage en/of studiereis’ terug. Volgens verzoeker blijkt hieruit duidelijk dat het een bewuste keuze van de verantwoordelijke lesgever was om gastcolleges/casestudies en BZL buiten de sfeer van evaluaties te houden, wat nog eens wordt bevestigd doordat voor deze items geen evaluatievorm is voorzien in de ECTS-fiche.

Verzoeker stelt ook vast dat de interne beroepsinstantie erkent dat niet alle gehanteerde evaluatievormen zijn opgenomen in de studiefiche. Ze is niettemin van oordeel dat dit de beoordeling niet onregelmatig maakt omdat de opleiding voldoende transparant is geweest in haar beoordelingswijze en de studenten – via de projecthandleiding en de kick-off – op de hoogte waren van de evaluatiewijze. Verzoeker wijst erop dat de projecthandleiding een louter informatief document is. Met dergelijk document kan niet worden afgeweken van wat in een ECTS-fiche wordt opgenomen. Bovendien blijkt dat de informatie omtrent de evaluaties in deze handleiding niet overeenkomt met hoe de evaluatie effectief is verlopen. Zij is ook onvolledig. Verzoeker verwijst hiervoor ook naar rechtspraak van de Raad.

Wat de peerevaluatie betreft, wijst verzoeker erop dat in de ECTS-fiche enkel wordt gesteld dat er een peerassessment is voorzien. Hoe dat zal gebeuren en welke impact dat heeft in de scoreberekening wordt niet vermeld. De projecthandleiding bevat wel iets meer informatie over het peerassessment, maar volgens verzoeker is het peerassessment anders verlopen dan was aangekondigd. Zo kregen de studenten enkel de kans om hun medestudenten te evalueren, maar niet om ook zichzelf te evalueren. Daarnaast werd de score niet berekend zoals voorzien in de projecthandleiding: er werd een factor bepaald, maar die werd niet vermenigvuldigd met een

puntenforfait van 30. Verzoeker kreeg immers als individuele score 7/15, terwijl de factor 1 was toegekend. $1 \times 30 = 30$, of 15 herleid naar een punt op 15.

Wat de ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ betreft, merkt verzoeker op dat de handleiding enkel vermeldt dat hiervoor 15 punten worden toegekend. De casestudies / de aanvullende oefensessies / de aanvullende oefeningenlessen zullen resulteren in *enkele examenvragen dewelke op het einde van het semester gesteld zullen worden*. Verzoeker benadrukt dat niet wordt aangegeven welke examenvorm daarbij zou worden gehanteerd. De handleiding maakt aldus niet duidelijk dat het zou gaan om een multiplechoice-examen en nog minder dat daarbij een giscorrectie zou worden toegepast. Volgens verzoeker waren de studenten bijgevolg onvoldoende geïnformeerd over deze examenvorm, zodat – zeker nu deze examenvorm ook niet was voorzien in de ECTS-fiche – het cijfer dat hij hiervoor behaalde niet in rekening mag worden gebracht.

Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat de studenten tijdig – via twee aankondigingen op Chamilo – op de hoogte waren gebracht van deze examenvorm, merkt verzoeker op dat dit niet overeenstemt met de werkelijkheid. Bij de aanvang van het semester werd op de kick-off enkel gesproken over een “onlinetest”, zonder dat enige informatie werd gegeven over hoe die onlinetest eruit zou zien. De eerste iets meer concrete informatie kwam pas op 1 mei 2019. Daarbij werd evenwel niet toegelicht of het gaat om zuivere meerkeuzevragen, dan wel meerkeuzevragen waarbij studenten hun antwoordkeuze kunnen motiveren. Er wordt ook niet gesproken over een giscorrectie. Verzoeker stelt dat de lesgever zeer vaag blijft over het verloop van de test en de invloed ervan op de score van de studenten. Een tweede bericht, van 8 mei 2019, is niet veel duidelijker. Dan wordt zelfs helemaal niet meer gesproken over een test met meerkeuzevragen, maar enkel over een “onlinetest”. Bovendien wordt verkeerdelijk aangegeven dat de test op 60 punten staat, terwijl de projecthandleiding voor de test drie scores op 15, dus een totaalscore op 45 voorziet. Verzoeker stelt dan ook dat – los van het feit dat het multiplechoice-examen met giscorrectie niet als examenvorm was voorzien in de ECTS-fiche – de interne beroepsinstantie het resultaat op die test buiten beschouwing moest laten, nu de studenten ook niet op een andere wijze duidelijk werden geïnformeerd over deze test.

Wat de taalbeoordeling betreft, benadrukt verzoeker dat deze evaluatie in de handleiding helemaal niet is voorzien. Dit werd door de interne beroepsinstantie vastgesteld en heeft ertoe geleid dat zij de taalscore buiten beschouwing heeft gelaten.

Verzoeker stipt ten slotte aan dat de informatie over de evaluaties hoe dan ook tegenstrijdig en voor de studenten volstrekt onduidelijk is. De informatie in de handleiding wijkt af van deze in de ECTS-fiche, maar strookt dan wel weer met wat in het inleidend college werd meegegeven. Deze informatie blijkt evenwel ook niet correct te zijn, vermits er in werkelijkheid nog op een andere manier werd geëvalueerd en er nog een extra niet-voorziene evaluatie bijgekomen is. Zowel de handleiding als de presentatie op het inleidend college geven bovendien bij de extra evaluaties niet de gehanteerde evaluatievorm weer, zodat ze voor de studenten ook onvoldoende duidelijkheid verschaffen omtrent de gehanteerde evaluatievormen en de scoreberekening. Volgens verzoeker moet in deze omstandigheden des te meer voorrang worden gegeven aan de examenvormen en scoreberekening zoals voorzien in de ECTS-fiche.

Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie wel gedeeltelijk heeft ingezien dat de evaluatie onregelmatig is verlopen, in die zin dat ze de scores buiten beschouwing heeft gelaten die niet waren voorzien in de projecthandleiding (de taalscore) of die verkeerd werden berekend (het peerassessment). Ze heeft echter de score voor de curiostest behouden. Volgens verzoeker is ook de door de interne beroepsinstantie toegekende score onregelmatig, nu zij de score had moeten herberekenen conform wat in de ECTS-fiche was voorzien. Ze had aldus ook de score voor de curios-test buiten beschouwing moeten laten, nu deze niet is voorzien in de ECTS-fiche en hierover bovendien zeer onduidelijk en vooral ook zeer laattijdig werd gecommuniceerd.

Wanneer de enige correcte beoordelingsmethode, dit is deze die is voorzien in de ECTS-fiche, voor verzoeker wordt toegepast, leidt dit volgens hem tot volgende score:

- Projectwerk: 62/125, maar dit moet worden omgerekend naar een score op 185, zodat hij 91,76/185 behaalt;
- Permanente vorming: 15/15
- Totaal: 106,76/200, wat afgerond leidt tot een score van 11/20.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat geen betwisting bestaat nopens het feit dat verzoeker wel degelijk in kennis was van de ECTS-fiche alsook van de projecthandleiding en de handleiding permanente vorming, waaruit de studenten onder meer kunnen vernemen hoe dit opleidingsonderdeel wordt georganiseerd, hoe de begeleiding verloopt, hoe geëvalueerd zal worden alsook wat vereist wordt, wie de verantwoordelijke is voor de eindbeoordeling, ...

Verwerende partij stipt aan dat in de projecthandleiding meer specifiek het project wordt toegelicht, de samenstelling van het opleidingsonderdeel wordt omschreven, de doelstellingen worden belicht en de afspraken alsook de evaluatie (met inbegrip van de deadlines) worden uiteengezet. Een semesterplanning en thematisch projectschema worden toegevoegd. Verwerende partij verwijst naar wat in de projecthandleiding is opgenomen inzake de wijze van evalueren en stelt dat ook elk onderdeel van de globale evaluatie afzonderlijk wordt besproken en toegelicht. Volgens haar werd de evaluatievorm op de kick-off ook op dezelfde wijze uiteengezet en toegelicht. Verzoeker beschikte alsdan over de mogelijkheid om vragen / bemerkingen / bezwaren te formuleren, wat niet is gebeurd.

Verwerende partij merkt op dat – in tegenstelling tot wat verzoeker blijvend voorhoudt – deze weergave van de evaluatie in de handleiding en zoals uiteengezet op de kick-off geen tegenstelling vormt tot hetgeen uiteengezet wordt in de ECTS-fiche. Het gaat immers om een concretisering of uitdieping en/of aanvulling hierop. De ECTS-fiche vermeldt immers dat zowel het projectwerk als de permanente vorming worden beoordeeld. Het totaal aantal punten bedraagt 200, met een onderlinge verhouding 185 (leerproject) tegenover 15 (permanente vorming). De doelstellingen, evaluatiemethoden en de verschillende onderdelen voor projectwerk en permanente vorming, zoals bondig uiteengezet in de ECTS-fiche worden omstandig geconcretiseerd en uiteengezet in de projecthandleiding. Telkens wordt de wijze van evalueren alsook de mogelijke invloed van afwezigheid en – in het geval van de peerevaluatie – de zelfevaluatie toegelicht. Verwerende partij benadrukt dat deze projecthandleiding alle studenten van bij aanvang gekend is: zij is uitvoerig toegelicht in de eerste verplichte les, ze wordt overlopen op de kick-off en ze is permanent beschikbaar via de elektronische leeromgeving Chamilo.

Verwerende partij stelt dat de verhouding zoals weergegeven in de ECTS-fiche (185 punten voor projectwerk en 15 punten voor permanente vorming) behouden blijft. De onderdelen ‘peerevaluatie’, ‘casestudies en studiedagen’ en ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ hebben immers rechtstreeks betrekking op het projectwerk, zoals blijkt uit de omschrijving hiervan in de projecthandleiding. Het projectwerk wordt meer bepaald opgedeeld in een groepspunt op 125 (onderverdeeld in vier sprints) enerzijds en individuele punten op 60 (onderverdeeld in de vier bovenvermelde onderdelen) anderzijds. Dit werd ook zo toegelicht tijdens de kick-off.

Wat de peerevaluatie betreft, verduidelijkt verwerende partij dat de ECTS-fiche enkel melding maakt van deze vorm van evalueren, alwaar dit vervolgens in de projecthandleiding verder wordt uitgewerkt. Verwerende partij vindt het niet zinvol verder in te gaan op de peerevaluatie, nu de resultaten hiervan geneutraliseerd werden door de interne beroepsinstantie. Volgens verwerende partij is verzoeker, die blijkt niet correct te hebben gehandeld nu alle leden van de groep voorafgaand afspraken blijken te hebben gemaakt om de peerfactor van elk groepslid te beïnvloeden, met normalerwijze een nul-score tot gevolg, overigens slecht geplaatst om alsnog kritiek te formuleren omtrent dit onderdeel.

Wat de beoordelingswijze betreffende de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ betreft, stelt verwerende partij dat verzoeker hieromtrent voldoende werd ingelicht. Naast de informatie verstrekt in de projecthandleiding en op de kick-off, waaruit blijkt dat de evaluatie zou gebeuren via een schriftelijke proef met examenvragen, werden immers nog aankondigingen gepubliceerd op Chamilo. Het principe van de giscorrectie werd mondeling aangekondigd en werd ook duidelijk aangegeven in de hoofding van de curios-test. Verwerende partij benadrukt ook dat de interne beroepsinstantie heeft geoordeeld dat de negatieve score voor één onderdeel (*in casu* -3/15 voor het deel ‘ontwerpend onderzoek’) geen repercussie mag hebben op het geheel, zodat een aparte puntgeving per onderdeel zich opdringt, met als ondergrens 0/15. De score voor de curios-test werd vervolgens in die zin aangepast.

Wat de argumentatie inzake de taalbeoordeling betreft, wijst verwerende partij erop dat de interne beroepsinstantie tot de conclusie is gekomen dat hiervan daadwerkelijk geen melding werd gemaakt in de toepasselijke reglementering, waarna zij deze score heeft geneutraliseerd.

Verwerende partij stelt samenvattend dat de stelling van verzoeker, waarbij zonder meer abstractie wordt gemaakt van de curios-examens niet kan worden gevolgd. De berekeningswijze zoals gehanteerd door de interne beroepsinstantie, waarbij de score voor taal en de peerevaluatie werden geneutraliseerd, is correct.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat de bewoordingen van de ECTS-fiche niet verkeerd kunnen worden verstaan. De evaluatievormen worden bovendien duidelijk vermeld. De projecthandleiding voegt daar evenwel te beoordelen items aan toe, met een evaluatievorm – voor zover al kan worden aangenomen dat in een concrete examenvorm wordt voorzien – die

niet in de ECTS-fiche is voorzien. Het multiplechoice-examen kan volgens verzoeker ook onmogelijk worden aanzien als een concretisering van de examenvormen die in de ECTS-fiche zijn voorzien. Het examen staat immers volledig los van de presentaties, rapporten en peerassessment die in de fiche zijn voorzien.

Daarnaast blijft de projecthandleiding op het vlak van evaluatievormen ook onvolledig. Zo wordt nergens gesteld dat de studenten een multiplechoice-examen voorgeschoteld krijgen dat zou meetellen voor 45 punten, noch dat giscorrectie zou worden toegepast. Bij de peerevaluatie is bovendien voorzien in een zelfevaluatie, die niet is gebeurd. De scoreberekening voor deze peerevaluatie is ook anders gebeurd dan voorzien in de projecthandleiding. Volgens verzoeker kan de projecthandleiding aldus niet worden gezien als een loutere aanvulling of verdieping van de ECTS-fiche. De aan de studenten meegedeelde informatie was ook allerminst eenduidig en transparant.

Waar verwerende partij aangeeft dat het niet zinvol is om verder in te gaan op de peerevaluatie omdat de resultaten hiervan door de interne beroepsinstantie werden geneutraliseerd, stelt verzoeker dat het schrappen van de score voor de peerevaluatie door de interne beroepsinstantie inderdaad geen invloed heeft gehad op zijn uiteindelijk examencijfer nu hij een peerfactor “1” kreeg en het resultaat van het projectwerk voor hem dus gewoon met 1 werd vermenigvuldigd en dus ongewijzigd bleef. Volgens verzoeker blijft evenwel vaststaan dat de peerfactor niet correct werd berekend nu er geen zelfevaluatie werd uitgevoerd, maar enkel scores gegeven konden worden aan andere studenten. Het is niet uitgesloten dat hij, als de peerevaluatie correct werd uitgevoerd, een peerfactor zou hebben gekregen die hoger was dan 1, waardoor zijn score voor het projectwerk ook verhoogd zou zijn en hij wel een credit zou hebben behaald. Verzoeker betwist ook met klem dat er binnen de groep afspraken werden gemaakt omtrent concrete cijfers die ze elkaar zouden geven. Hij wijst erop dat verwerende partij ook op geen enkele manier aantoont dat dit anders zou zijn geweest, het gaat louter om een veronderstelling die wordt afgeleid uit het feit dat de scores die de studenten aan elkaar gaven blijkbaar zeer gelijklopend waren. Verzoeker benadrukt ook dat noch hijzelf, noch de andere groepsleden hierover zijn aangesproken.

Wat ten slotte de evaluatie van de onderdelen casestudies, vastgoedrekenen en ontwerpend onderzoek betreft, merkt verzoeker op dat hieromtrent op 1 mei 2019 (en niet op 1 februari 2019) een eerste bericht is verschenen. In dat bericht werd enkel gesproken over

meerkeuzevragen, zonder dat gespecificeerd werd dat er giscorrectie zou worden toegepast en zonder dat concreet werd aangegeven welke invloed deze test op het uiteindelijke examencijfer zou hebben. Het bericht dat een week later werd gepubliceerd was zo mogelijk nog vager. Verzoeker benadrukt dat op het testmoment zelf pas voor de eerste keer over een giscorrectie werd gesproken: op de test stond aangegeven dat een giscorrectie zou worden toegepast en dat werd ook mondeling meegedeeld op dat moment. Hij wijst erop dat dergelijke laattijdige mededeling van een essentieel element in de beoordeling tot gevolg heeft dat studenten zich ook niet adequaat kunnen voorbereiden op een dergelijke test. Het maakt deze test hoe dan ook onregelmatig (voor zover al kan worden aangenomen dat de evaluatievorm van het multiplechoice-examen over de genoemde items kon worden aangewend, *quod non*).

B. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat er sprake is van een duidelijk gebrek aan begeleiding, waardoor hij onvoldoende de kans heeft gekregen, enerzijds om goede resultaten te behalen op de curios-test en anderzijds om eventuele tekorten in het project te remediëren en tot een betere score te komen. Verzoeker is zich ervan bewust dat de vaste rechtspraak van de Raad in die zin is gevestigd dat een gebrek aan begeleiding een evaluatie in beginsel niet onrechtmatig maakt, doch de Raad maakt hierop een uitzondering ingeval er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die het quasi onmogelijk hebben gemaakt om een goede score te behalen, wat *in casu* het geval is.

Inzake het projectwerk benadrukt verzoeker dat hij en zijn medestudenten doorheen het semester weinig tot geen constructieve feedback hebben gekregen op de rapporten en presentaties die ze bij elke sprint hebben ingediend. De eerste gequoteerde sprint (sprint 2) was voor heel wat groepen slecht. De studenten hebben toen wel beperkte feedback gekregen, via opmerkingen op het ingediende werkstuk. Verzoeker verduidelijkt dat ze voor sprint 3 een haalbaarheidsstudie moesten opmaken en deze mondeling moesten presenteren voor een jury. Deze sprint focust op de uitwerking van het projectvoorstel. Volgens hem is goede feedback hier essentieel, zodat tekorten nog kunnen worden weggewerkt in het finale projectvoorstel. Verzoeker stelt dat zij na afloop van hun presentatie enkele vragen kregen, maar de feedback

bleef beperkt tot wat commentaar op de manier van presenteren. Verzoeker benadrukt dat de begeleider zelf niet aanwezig was op de presentatie en ook nadien geen feedback heeft gegeven.

Verzoeker merkt op dat er voor sprint 3 een richtlijn was, die niet bestaat voor sprint 4. Daaruit konden de studenten dan ook geen informatie putten om hun prestaties te verbeteren. Hij stipt ook aan dat de projectlessen die waren voorzien in de weken 10 en 11 niet zijn doorgegaan. De les van week 11 is nadien weliswaar ingehaald, maar werd gereduceerd tot amper een tiental minuten. Ook in week 12 bleef de begeleider afwezig en er is geen gelegenheid meer geweest voor feedback. Volgens verzoeker heeft de begeleider enkel nog opgemerkt dat de groep goed bezig was en dat hij het niet nodig vond om nog lessen te organiseren. Verzoeker stelt dat hij er aldus vanuit kon gaan dat het projectvoorstel goed was en dat er geen noemenswaardige problemen waren. Voor projectwerk werd echter slechts een score van 62/125 gegeven.

Verzoeker stelt dat, als hij en zijn medestudenten de begeleiding hadden gekregen zoals ze was voorzien (met name degelijke feedback na de derde sprint en het doorgaan zoals gepland van de projectlessen), dan hadden zij geweten wat er nog onvoldoende was aan hun projectvoorstel en waar bijwerking nog nodig was, zodat zij een betere score hadden kunnen behalen. Verzoeker vraagt dan ook dat het deelcijfer voor projectwerk ongeldig zou worden verklaard en dat hij de kans zou krijgen om een passend gedeelte van het project te herwerken, na daartoe de nodige feedback te hebben gekregen van de begeleider en van de juryleden.

Daarnaast was de begeleiding volgens verzoeker ook onvoldoende om een goed resultaat te kunnen behalen op de curios-test. In de weken 6 en 7 zijn de voorziene projectlessen over vastgoedrekenen, praktisch niet doorgegaan. De begeleider voor de projectles in week 6 heeft wel een alternatieve datum opgegeven, waarop verzoeker evenwel niet aanwezig kon zijn omwille van een andere verplichte les. Zijn medestudenten waren er wel. Volgens verzoeker heeft die sessie maar een klein uur geduurd (in plaats van de voorziene twee uur) en werden geen oefeningen gegeven. De begeleider heeft enkel gevraagd wat de groep al had gedaan en heeft het financieel plan kort overlopen. Verzoeker merkt op dat de tweede oefenles nooit is doorgegaan.

Verzoeker benadrukt dat deze lessen bedoeld waren ter voorbereiding van een gedeelte van de curios-test en over de praktijk vastgoedrekenen zouden enkele vragen worden gesteld. Volgens verzoeker werd het hem hierdoor onmogelijk gemaakt om te slagen voor dit gedeelte van de curios-test (hij behaalde voor dit deel een score van 3/15). Hij wijst erop dat over die leerstof

bovendien geen notities, noch lesopnames ter beschikking waren. De studenten moesten het doen met slides zonder tekst, wat voor verzoeker eveneens problematisch is gelet op zijn functiebeperking.

Ten slotte stipt verzoeker aan dat ook van ontwerpend onderzoek maar twee van de voorziene contactmomenten zijn doorgegaan. In die lessen werd bovendien enkel theorie behandeld terwijl er oefeningenlessen waren aangekondigd. Volgens verzoeker was er daarnaast onvoldoende lesmateriaal ter beschikking. Voor dit deel kon hij zich dan ook, mede gelet op zijn functiebeperking, onmogelijk goed voorbereiden, wat zich heeft geuit in een wel zeer zwakke score van -3/15.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoeker volkomen terecht vaststelt dat conform vaststaande rechtspraak van de Raad, zelfs indien er sprake zou zijn geweest van een ‘gebrekkige begeleiding’ (*quod non*), dit de beoordeling nog niet onregelmatig maakt. Volgens verzoeker zijn *in casu* geen uitzonderlijke omstandigheden aanwezig, zodat het middel dat hierop werd gebaseerd geen stand houdt.

Verwerende partij merkt op dat de interne beroepsinstantie heeft verwezen naar de semesterplanning, waarin alle mogelijke afspraken worden vermeld. Projectsessies die niet konden doorgaan werden aangekondigd en er werden inhaalmomenten voor feedback voorzien. Verwerende partij verduidelijkt dat de Chamilo-cursus is opgebouwd via een uitgebreid leerpad, waarin alle studiemateriaal per onderdeel is opgenomen. Volgens haar kon verzoeker zich derhalve wel degelijk voorbereiden op elke vorm van evaluatie, zoals voorzien binnen het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij stipt vervolgens aan dat, als er zich daadwerkelijk problemen omtrent de begeleiding hadden gesteld, verzoeker dit tijdens het academiejaar had moeten aankaarten via de geëigende kanalen zoals die daar zijn binnen de faculteit of via de ombudsdienst.

Ten slotte stelt verwerende partij vast dat verzoeker melding maakt van het feit dat hij faciliteiten heeft bekomen, doch zij benadrukt dat verzoeker geen gebruik heeft gemaakt van de hem toegekende maatregelen – wat ook niet wordt betwist – alsook dat hij de curios-test ruim binnen de voorziene tijd heeft afgelegd.

In zijn *wederantwoordnota* erkent verzoeker dat er een semesterplanning was, waarin contactmomenten worden vermeld. Men kan evenwel ook vaststellen dat – zoals hij ook heeft aangehaald in zijn verzoekschrift – vier essentiële contactmomenten niet zijn doorgegaan. Verzoeker benadrukt dat dit niet steeds werd aangekondigd via Chamilo. Volgens hem blijkt dit overigens uit het feit dat de interne beroepsinstantie zelf moest toegeven dat ze niet kon verifiëren of bepaalde contactmomenten niet zijn doorgegaan omdat hierover geen informatie beschikbaar was op Chamilo.

C. Beoordeling van het eerste en het derde middel samen

Verzoeker grieft in hoofdde dat verwerende partij de voorschriften van de ECTS-fiche inzake de evaluatie van het kwestieuze opleidingsonderdeel niet correct heeft nageleefd. Verzoeker vraagt dan ook om geen rekening te houden met de beoordeling van een onderdeel van de evaluatie die niet conform de ECTS-fiche is gebeurd. Verzoeker stelt dat de score bijgevolg als volgt moet worden berekend:

- Projectwerk: 62/125, omgerekend naar een score op 185, zodat hij 91,76/185 behaalt;
- Permanente vorming: 15/15
- Totaal: 106,76/200, wat afgerond leidt tot een score van 11/20.

De Raad stelt vervolgens vast dat verwerende partij in het kader van de interne beroepsprocedure twee correcties heeft aangebracht aan het initieel berekende eindresultaat van verzoeker. De opgenomen taalscore werd geschrapt ingevolge de vaststelling van de interne beroepsinstantie dat de wijze van taalbeoordeling niet voldoende zorgvuldig voorafgaandelijk is meegedeeld via de ECTS-fiche, noch nadien geduid via de handleiding. Daarnaast werd de peerevaluatie geneutraliseerd omdat de beoordeling van het projectwerk tweemaal in rekening werd gebracht, wat niet is voorzien in de projecthandleiding.

De interne beroepsinstantie is wel van oordeel dat de score van 7/45 op de drie onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoed rekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ (weliswaar na correctie van de score voor dit laatste onderdeel van -3/15 naar 0/15) behouden moet blijven. Het gaat volgens haar immers om een onderdeel van het projectwerk, waarvan de evaluatie in de ECTS-fiche is opgenomen en verder werd geduid via de handleiding, op de kick-off en via e-mails. Het gevolg hiervan is dat de uiteindelijke score van verzoeker 9/20 blijft.

De Raad komt vooreerst tot de vaststelling dat de initiële examenbeslissing niet is gebeurd conform de meegedeelde evaluatiecriteria, maar werd gecorrigeerd in het kader van de interne beroepsprocedure. Verzoeker heeft geen verdere bezwaren geformuleerd over het weglaten van de taalscore, maar hij blijft het in se niet eens met de voorgestelde neutralisatie van de peerevaluatie. Volgens verzoeker zou een correcte peerevaluatie mogelijk ook tot een verhoging kunnen hebben geleid van zijn examenresultaat. De Raad stelt omtrent de peerevaluatie vast dat deze – zoals verwerende partij aangeeft – inderdaad geen rekening houdt met een ‘zelfevaluatie’, wat in de projecthandleiding wordt vermeld.

Het eerste middel gaat in essentie over het niet voldoende zorgvuldig, transparant, eenduidig en tijdig communiceren van de evaluatieregels, met negatieve impact op het resultaat van verzoeker tot gevolg. De Raad onderzoekt dit middel, dat ten dele ook samenhangt met het derde middel, waar verzoeker zich beroept op een gebrekkige begeleiding omdat hij zich niet op een gepaste wijze heeft kunnen voorbereiden, gezien hij niet beschikt over gedegen cursusmateriaal.

De Raad benadrukt dat hij conform artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

De Raad komt in dat verband op basis van het dossier tot de hiernavolgende vaststellingen.

De ECTS-fiche bepaalt het volgende inzake de examen- en evaluatievormen van voorliggend opleidingsonderdeel (zie stuk 3-3 van verwerende partij):

“Totaal 200 punten te herleiden naar 20 punten:

- *Projectwerk: 185 punten*
- *Permanente vorming: 15 punten (met inbegrip van kijkstage en/of studiereis)”*

Wat het tijdstip van de evaluatie betreft, wordt vermeld dat het gaat om een niet-periodegebonden evaluatie, waarbij als evaluatievormen enerzijds een tussentijdse presentatie, tussentijdse rapporten (sprints) en een peerassessment en anderzijds een mondelinge eindpresentatie en eindrapport worden opgegeven.

De betwisting gaat in eerste instantie over het gegeven of de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoed rekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ al dan niet als inbegrepen in het luik Projectwerk kunnen worden beschouwd.

De Raad stelt vast dat – zoals verzoeker aanhaalt – in de ECTS- fiche bij het onderdeel “onderwijsorganisatie” projectwerk wordt onderscheiden van enkele andere items, met name gastcolleges/casestudies, BZL (zijnde de oefenlessen), begeleide en niet-begeleide plaatsbezoeken en studiereis/kijkstage. Bij het onderdeel “evaluatie” komen vervolgens enkel nog ‘projectwerk’ en ‘permanente vorming met inbegrip van kijkstage en/of studiereis’ terug. Voor de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoed rekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ is bovendien in de ECTS-fiche niet in een evaluatievorm voorzien. De toegepaste evaluatievorm voor deze drie onderdelen, met name het schriftelijk meerkeuze-examen met giscorrectie via curios, is niet opgenomen in de studiefiche. In de ECTS-fiche staat evenmin dat deze onderdelen deel uit maken van wat onder projectwerk moet worden begrepen.

De interne beroepsinstantie stelde dat de studenten wel degelijk op de hoogte waren van de evaluatiewijze voor het projectwerk en de gerelateerde onderdelen enerzijds en voor de permanente vorming anderzijds. De Raad stelt inderdaad vast dat de doelstellingen, de evaluatiemodaliteiten en de verschillende onderdelen voor het projectwerk en permanente vorming geconcretiseerd zijn in de projecthandleiding en de handleiding permanente vorming/studentenportfolio (zie stukken 3-4 en 3-5 van verwerende partij). De projecthandleiding werd overlopen tijdens een verplichte kick-off op 12/02/2019 (zie stuk 3-6 van verwerende partij). Beide documenten en de presentatie van de kick-off zijn ook ter beschikking gesteld voor de studenten via de elektronische leeromgeving Chamilo, wat verzoeker niet heeft ontkend.

De Raad leest in deze handleiding dat het projectwerk wordt geëvalueerd op 125 punten. De ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ worden voor elk 15 punten meegerekend. Daarnaast staat bij deze drie onderdelen telkens geduid dat de casestudies / de aanvullende oefenlessen zullen resulteren in *“een aantal examenvragen dewelke op het einde van het semester zullen gesteld worden.”*

Met verzoeker stelt de Raad vast dat verder niet wordt aangegeven welke examenvorm daarbij zou worden gehanteerd voor deze drie onderdelen die elk op 15 punten staan. De

projecthandleiding maakt aldus niet duidelijk dat het zou gaan om een schriftelijk examen, laat staan om een multiplechoice-examen met een giscorrectie.

Verzoeker ontkent niet dat bij aanvang van het semester – op de kick-off – gesproken werd over een “onlinetest”. Volgens verzoeker werd echter pas op 1 mei 2019 voor de eerste maal nader geduid dat de drie onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoed rekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ zouden worden bevraagd aan de hand van een test met meerkeuzevragen en dit op 17 mei 2019. Verwerende partij spreekt over een eerste e-mail op 1 februari 2019, maar uit het dossier blijkt dat het Chamilo-bericht van 1 mei 2019 wordt bedoeld en dat verwerende partij verkeerdelijk de datum van 1 februari 2019 heeft vermeld (zie stukken 3-7 en 3-9 van verwerende partij). De studenten hebben aldus pas op 1 mei 2019 en op 8 mei 2019 bijkomende informatie ontvangen over de in de kick-off vermelde “onlinetest”. In deze berichten wordt evenwel niet verder toegelicht of het gaat om zuivere meerkeuzevragen, dan wel meerkeuzevragen waarbij studenten hun antwoordkeuze kunnen motiveren. Er wordt ook niet gesproken over een giscorrectie. Beide berichten zijn bovendien onduidelijk wat de concrete impact van de meerkeuzetest op het geheel betreft. Zo wordt in het tweede bericht van 8 mei 2019 over een onlinetest gesproken die op 60 punten staat (zie stuk 3-7 van verwerende partij), terwijl de projecthandleiding voor de test drie afzonderlijke scores op 15 (en dus een totaal van 45 punten) voorziet.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de onderwijsinstellingen en hun docenten de nodige autonomie hebben bij het organiseren van de evaluatievormen en het opstellen van de evaluatiecriteria. Belangrijk is dat deze vormen en criteria in beginsel vóór de start van het academiejaar vastliggen en dat zij in de ECTS-fiches, die eventueel in samenhang met andere informatiebronnen gelezen kunnen worden, zijn opgenomen, voor zover daaruit voortvloeit dat de student de evaluatiewijze kent of redelijkerwijze had moeten kennen. Essentieel is dat de belangrijke elementen van de evaluatie – zoals de evaluatievorm, de evaluatiecriteria, de onderlinge verdeling/gewicht in geval van een samengesteld opleidingsonderdeel met meerdere evaluatievormen, de examenkansen, het tijdstip en de duur van de examens – kenbaar zijn via een medium dat deze informatie ‘voldoende en tijdig’ en op een eenduidige en transparante wijze meedeelt en dat de informatiebron ook eenvoudig en permanent consulteerbaar is door de student.

Het recht op tijdige en accurate informatie en een mogelijk gebrek in de communicatie moet in elke zaak concreet getoetst worden en mag niet dermate ernstig zijn dat het onmogelijk is voor een student om zich behoorlijk en met kennis van zaken voor te bereiden op een examen. Als dit het geval is, is er sprake van een gebrekkige begeleiding/feedback die rechtstreeks impact heeft op het behaalde resultaat van een student.

Deze vraag zal de Raad in voorliggende zaak – mede in het licht van het derde door verzoeker ingeroepen middel – toetsen.

Binnen deze aangegeven contouren en op basis van de eerdere vaststellingen komt de Raad tot hiernavolgende overwegingen:

(1) Uit de ECTS-fiche blijkt geenszins dat de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ deel uitmaken van het ‘projectwerk’, dat in totaal op 185 punten staat. De in de ECTS-fiche weergegeven indeling van het opleidingsonderdeel laat eerder uitschijnen dat dit niet het geval is.

(2) Uit de ECTS-fiche blijkt geenszins dat voor de drie onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ een evaluatie aan de orde is, laat staan een apart schriftelijk examen. De ECTS-fiche vermeldt nochtans duidelijk en limitatief de evaluatievormen die bij het projectwerk worden gebruikt:

*“- tussentijdse presentatie en tussentijdse rapporten (sprints) en peerassessment
- mondelinge eindpresentatie en eindrapport”.*

(3) Uit de ECTS-fiche blijkt geenszins dat over deze drie onderdelen één meerkeuze-examen met toepassing van een giscorrectie zou worden georganiseerd, dat in totaal op 45 punten staat als onderdeel van projectwerk. Er is geen sprake van een curios-test (noch van een taalscore). Het meerkeuze-examen staat ook volledig los van de presentaties, rapporten en peerassessment die wel in de ECTS-fiche als evaluatievorm zijn voorzien.

De Raad is van oordeel dat over voormelde gegevens niet afdoende is gecommuniceerd via de ECTS-fiche. Die moet in eerste instantie, als officieel document, accurate en duidelijke informatie omvatten, ten minste over de gehanteerde examenvorm voor elk onderdeel van de evaluatie alsook over het gewicht van elk deel binnen een complex opleidingsonderdeel, zoals *in casu*.

Om te bepalen of dit gebrek in de officiële communicatie ook effectief impact heeft gehad op het resultaat van verzoeker moet de Raad verder nagaan in hoeverre deze onvolledige ECTS-fiche op een gepaste wijze werd aangevuld via andere communicatiekanalen.

De Raad stelt vast dat in de projecthandleiding voor de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ is aangegeven dat ze elk op 15 punten worden gequoteerd en zullen worden geëvalueerd via *“een aantal examenvragen dewelke op het einde van het semester zullen gesteld worden.”* De presentatie van de kick-off verduidelijkt dit ook en wijst op een onlinetest (zie stuk 3-6 van verwerende partij).

In de projecthandleiding wordt nog steeds niet geduid in welke vorm deze examenvragen zullen worden gesteld en of deze bv. in het kader van andere wel in de ECTS-fiches voorziene evaluatieonderdelen (aanvullend bv. bij de presentaties) zullen worden afgenomen. Evenmin is duidelijk of het één examen dan wel afzonderlijke toetsen betreft. Dit klemmt des te meer daar uit het dossier niet blijkt dat er vooraf een uitgeschreven cursus beschikbaar is wat de aanvullende oefenlessen voor het onderdeel ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ betreft. Er is voor de studenten nadien evenmin een schriftelijke neerslag beschikbaar van de effectieve oefensessies, waardoor ze aangewezen zijn op notities, wat in het licht van de functiebeperking van verzoeker moeilijk ligt.

De examenvorm, met name een meerkeuze-examen wordt uiteindelijk meegedeeld bij bericht van 1 en 8 mei 2019, nadat bijna alle oefenlessen en sessies zouden hebben moeten plaatsgehad. Beide berichten zijn ook niet volledig eenduidig. Het bericht van 8 mei 2019 spreekt over een totaal van 60 punten. Daarnaast wordt nergens aangehaald dat giscorrectie zal worden toegepast. Dat wordt pas meegedeeld op het examen zelf.

Zoals hoger aangehaald, moet een student tijdig via de gebruikelijke informatiekkanalen – zoals de ECTS-fiche, het studentenplatform en de cursusinformatie – over de meeste essentiële informatie worden ingelicht. Naar het oordeel van de Raad houdt het tijdig verstrekken van deze informatie in dat de basis moet zijn opgenomen in de ECTS-fiche. Deze informatie mag verder toegelicht worden, zoals *in casu* via de projecthandleiding en via het elektronisch platform. Dit moet echter voldoende transparant/eenduidig gebeuren, en mag vanzelfsprekend niet in tegenspraak zijn met wat vermeld staat op de ECTS-fiche. De communicatie moet bovendien gebeuren op een voor de studenten nog nuttig moment.

In casu is de Raad van oordeel dat het meedelen van de evaluatievorm niet transparant en in het bijzonder ook niet voldoende tijdig is gebeurd in het licht van de onvolledig geformuleerde ECTS-fiche. Daardoor kwam de gepaste voorbereiding op deze specifieke examenvorm voor verzoeker – die bij verwerende partij erkend is als student met een auditieve functiebeperking – mogelijk in het gedrang. Als verzoeker hiervan op de hoogte zou zijn geweest, dan kon hij de oefenlessen vanuit een andere invalshoek bijwonen en ervoor zorgen – eventueel via het aanvragen van bijkomende examenfaciliteiten – dat hij een degelijke schriftelijke neerslag (bijvoorbeeld op basis van opnames van casestudies, zoals dit voor het project van het eerste opleidingsjaar is gebeurd) had van het studiemateriaal. De ECTS-fiche maakt daarenboven geen melding van een apart schriftelijk examen dat op 45 punten staat gequoteerd, wat een belangrijk gewicht is in het geheel.

Dat verzoeker reeds na een kwartier tijd – daar waar anderhalf uur was voorzien – de meerkeuzetest heeft gestopt en bovendien een uitzonderlijk lage score heeft behaald, wijst naar het oordeel van de Raad in zekere zin ook op het gegeven dat hij verrast was door deze manier van evalueren of mogelijk verstoken is gebleven van enige gepaste begeleiding.

In het licht van deze vaststellingen en overwegingen is de Raad van oordeel dat verwerende partij niet voldoende zorgvuldig en accuraat heeft gecommuniceerd over de evaluatievorm en -criteria, met doorslaggevende gevolgen voor verzoeker.

De Raad is van oordeel dat – naast de reeds eerder doorgevoerde correcties door de interne beroepsinstantie voor de taalscore en de score voor de peerevaluatie – ook de score van 7/45 op de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’, die werd bekomen via een niet in de ECTS-fiche vermeld schriftelijk meerkeuze-examen met giscorrectie geen deel kan uitmaken van de totaalscore. De aanvullende informatie in de projecthandleiding voor deze onderdelen is nieuw en bovendien onvolledig. De informatie over de examenvorm – die uiteindelijk via berichten van 1 mei 2019 en 8 mei 2019 wordt bezorgd – is nog steeds verwarrend, onder meer wat de concrete impact op de gehele score betreft. Daarnaast wordt er geen melding gemaakt van de toepassing van de giscorrectie. Deze bijkomende informatie is bovendien – in het bijzonder voor verzoeker, in het licht van zijn functiebeperking – laattijdig, met doorslaggevende gevolgen voor een goede voorbereiding op deze test. Dit knelt des te meer daar van de informatie over deze drie onderdelen geen

uitgeschreven cursus beschikbaar is, waardoor verzoeker, die een auditieve beperking heeft, noodgedwongen ook niet kan terugvallen op notities, die noodzakelijk zijn om een degelijk kennisexamen via een meerkeuzebevraging te volbrengen.

De score van 7/45 voor de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’ kan niet overeind blijven, aangezien dit resultaat *in casu* niet met de nodige zorgvuldigheid tot stand is gekomen en dit de evaluatie voor verzoeker kennelijk onredelijk maakt.

Het eerste middel ten dele in samenhang met het derde middel, zoals geduid, is gegrond.

De overige middelonderdelen die onder meer betrekking hebben op de peerevaluatie behandelt de Raad niet verder, gezien het verzoek zich in hoofdde beperkt tot de neutralisatie van de eindscore voor de onderdelen ‘casestudies en studiedagen’, ‘vastgoedrekenen 3, praktijk’ en ‘ontwerpend onderzoek’, met *prima facie* een totaalscore van 11/20 tot gevolg. Een verzoek dat de Raad als terecht heeft beschouwd, in het licht van de niet correcte vaststelling van het resultaat op deze onderdelen.

Het tweede middel moet evenmin verder worden onderzocht, aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2019.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 20 september 2019 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.186 van 10 september 2019 in de zaak 2019/295

In zake: Vicky WASTEELS
Woonplaats kiezend te 9506 Geraardsbergen
Vloerzegemstraat 6

Tegen: HOGESCHOOL GENT
Woonplaats kiezend te 9000 Gent
Geraard de Duivelstraat 5
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3: beginnende leraar zijn” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 augustus 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Gina Wijnant, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3: beginnende leraar zijn” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie geeft vooreerst een overzicht van de documenten die door de opleiding werden aangereikt alsook van het verloop van de stage en de stagebezoeken. Inzake de evaluatie verwijst ze naar wat in de studiefiche en de richtlijnenbundel is opgenomen.

De interne beroepsinstantie stelt dat de studente tijdens haar stage werd begeleid door de mentoren van haar stageplaats enerzijds en via stagebezoeken door een pedagoog en vaklectoren anderzijds. De stagebezoeken vonden zowel tijdens het eerste als het tweede deel van de stage plaats. In totaal kreeg de studente zes stagebezoeken van begeleidende lectoren. De interne beroepsinstantie merkt op dat in de syntheseformulieren van de mentoren, naast positieve punten, aandachtspunten en/of zwakke punten aan bod komen die gaan over klasmanagement, timing en tempo en leerinhouden. Ze stipt aan dat de vaststellingen door de bezoekende lectoren op het ogenblik van het stagebezoek genoteerd werden in het logboek van de studente. Het logboek is een coachings-/begeleidingsmiddel dat het stageproces van de student in kaart brengt. Zoals bepaald in de richtlijnenbundel geeft de studente na de volledige stage het logboek van elk onderwijsvak af aan zijn begeleidende vaklector(en). Op deze wijze is het logboek ter beschikking van de stage-evaluatiecommissie. Het logboek wordt op het ogenblik van het stageportfoliogesprek teruggegeven aan de student. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de studente het logboek heeft teruggekregen en niet toevoegt aan haar verzoekschrift. Aangezien het logboek niet ter beschikking is van de leden van de interne beroepsinstantie kon het ook niet worden ingekeken.

Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie vast dat op het tussentijds stageoverleg (d.d. 29/03/2019) meerdere aandachtspunten voor de studente werden geformuleerd. De studente heeft deze aandachtspunten via e-mail ontvangen op 01/04/2019, zodat zij aan de slag kon met deze schriftelijke tussentijdse feedback. Op 05/06/2019 vond het stageportfoliogesprek, waarvan het doel in de richtlijnenbundel wordt omschreven, plaats. Tijdens dit gesprek maakt de evaluatiecommissie nota's op een checklist. Bevindingen worden meegenomen in de eindevaluatie en vinden een neerslag in het eindevaluatieformulier.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het evaluatieformulier de evaluatiecriteria aangeeft en is opgesteld volgens rubrieken met concrete gedragsindicatoren op zes beheersingsniveaus. Per evaluatiecriterium wordt het door de student behaald beheersingsniveau aangeduid. De evaluatiecriteria voor de praktijk zijn afgeleid van de leerresultaten die de opleiding bij de student beoogt. De opleiding clustert haar leerresultaten in vijf leerresultaatlijnen, namelijk communiceren, professionaliseren, krachtige leeromgeving en leerbegeleiding en maatschappelijk, intercultureel en internationaal participeren. De beoogde cesuur is gemarkeerd. De interne beroepsinstantie merkt op dat uit de eindevaluatie blijkt dat de studente voor de meeste gedragsindicatoren de beoogde cesuur niet behaalt. De leerresultaatlijnen communiceren, professionaliseren, krachtige leeromgeving en leerbegeleiding werden uitgebreid gemotiveerd met verwijzing naar mentorenverslagen (syntheseformulieren), bevindingen van vaklectoren en van de pedagoog, ingediende documenten door de studente en het stageportfoliogesprek. Volgens de interne beroepsinstantie geeft de algemene conclusie een gestructureerd overzicht van de sterke punten, aandachtspunten en zwakke punten van de studente. De studente behaalt de competenties die de opleiding vooropstelt onvoldoende. Vooral de beheersing van de leerinhouden wiskunde en de invloed daarvan op timing en klasmanagement zijn onvoldoende. De interne beroepsinstantie stelt vast dat ook wordt gewezen op het feit dat de studente onvoldoende aan de slag is gegaan met het gegeven aandachtspunt over leerinhouden na tussentijds stageoverleg. Ze heeft hierin onvoldoende progressie getoond.

Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie aan dat de studente in het academiejaar 2017-2018 voor het kwestieuze opleidingsonderdeel een score van 9/20 heeft behaald. Ze benadrukt dat de beoordeling voor het opleidingsonderdeel in huidig academiejaar volledig losstaat van vroegere beoordelingen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats komt van de oorspronkelijke beslissing, die uit het rechtsverkeer verdwijnt. Deze eerste beslissing kan derhalve niet meer het voorwerp uitmaken van een procedure voor de Raad, zodat het verzoek als onontvankelijk moet worden aanzien in zoverre dit tegen deze initiële beslissing werd gericht.

Verzoekster gaat hierop in haar *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3: beginnende leraar zijn” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 61, §3 van de Onderwijs- en Examenregeling (hierna: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het motiverings-, het redelijkheids- en het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat er heel wat positieve elementen vermeld zijn met betrekking tot de inzet, het rekening houden met feedback, de creativiteit, ... die bij de beslissing niet vermeld worden of weerlegd worden. Daarnaast vindt verzoekster het onbegrijpelijk dat er na een bijkomend jaar een achteruitgang in haar leerresultaat is ten opzichte van het voorgaande jaar, terwijl de begeleidende lectoren, pedagogen en mentoren toch spraken van een groei. Verzoekster stelt ten slotte dat zij al tijdens de vorige jaren steeds nadelig werd vergeleken met medeklasgenoten die een andere (zwaardere) vooropleiding hadden gehad. Volgens haar werd toen zelfs openlijk vermeld dat ze niet zo slim was. Na de proclamatie van vorig jaar werd ook bij de afgestudeerden gepolst of ze toch niet zou stoppen. Verzoekster vraagt zich af wat verwerende partij concreet heeft gedaan om haar alle kansen te geven om te slagen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat het eerste middelonderdeel van verzoekster, met name dat er *‘heel wat positieve elementen vermeld zijn met betrekking tot inzet, het rekening houden met feedback, de creativiteit, ... die bij de beslissing niet vermeld of weerlegd worden’*, geen stand houdt. Ze wijst erop dat de interne beroepsinstantie – na kennisname van het verzoekschrift van verzoekster – het integrale dossier heeft onderzocht. Ze verwijst naar het verloop van de eindevaluatie zoals voorzien in de richtlijnenbundel en stelt dat de onvoldoende score wel degelijk haar grondslag vindt in de verschillende evaluatieverslagen en het tussentijdse e-mailbericht, uitmondend in een eindevaluatieverslag. Verwerende partij verduidelijkt dat er twee stageperiodes waren, waarin zes stagebezoeken hebben plaatsgevonden. Op 29 maart 2019 was er een tussentijds overleg met de begeleidende

vaklectoren, de pedagoog, de opleidingsvoorzitter en de stagecoördinatie. Verzoekster werd hierover op 1 april 2019 geïnformeerd.

Verwerende partij benadrukt dat het behaalde tekort in de globale eindsynthese wordt gemotiveerd. De verschillende evaluatiecriteria worden geclusterd in vijf leerresultaatslijnen en per evaluatiecriterium wordt een cesuur, zijnde het te behalen beheersingsniveau aangeduid. Verwerende partij benadrukt dat de omstandigheid dat voor bepaalde onderdelen een voldoende score wordt behaald niet uitsluit dat indien voor één of meerdere evaluatiecriteria het vereiste niveau niet behaald werd, dit een negatieve eindscore tot gevolg kan hebben. De eindbeoordeling is aldus geen rekenkundig gemiddelde van de al dan niet behaalde cesuren.

In tegenstelling tot wat verzoekster blijvend voorhoudt, blijkt nergens uit dat zij de vereiste niveaus / competenties heeft bereikt zoals uiteengezet in de toepasselijke reglementering. In haar intern beroepsschrift haalt zij enkel de positieve punten uit de verslagen van de mentoren aan. Verwerende partij benadrukt dat in de verslagen van de mentoren – die overigens enkel een adviserende rol hebben – niet alleen positieve elementen worden aangehaald, maar dat ook negatieve elementen (zwakke punten) en/of aandachtspunten worden weerhouden. Deze hebben betrekking op onder meer klasmanagement, timing en tempo en leerinhouden. Volgens verwerende partij leggen deze verslagen in de lijn met de bevindingen van de lectoren.

Verwerende partij stelt vervolgens dat de interne beroepsinstantie terecht heeft verwezen naar het feit dat uit de eindevaluatie blijkt dat verzoekster voor de meeste gedragsindicatoren de beoogde cesuur niet behaalt. Ze verwijst hiervoor ook naar het bij de eindevaluatie gevoegde overzicht, waaruit volgens haar de diverse tekorten blijken. Volgens haar werden de tekorten voor de leerresultaatslijnen communiceren, professionaliseren, krachtige leeromgeving en leerbegeleiding uitgebreid gemotiveerd in het eindverslag. Bij de algemene conclusie werd bovendien, in tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, wel degelijk melding gemaakt van de positieve punten. Verzoekster maakt evenwel geen melding van de (verschillende) zwakke punten uit het eindverslag.

Verwerende partij benadrukt dat de besluitvorming in het eindverslag volkomen in de lijn ligt van de bemerkingen / aandachtspunten / zwakke punten die er gedurende de stageperiode werden gemaakt en waaraan onvoldoende werd verholpen. Volgens haar werd ook terecht

geconcludeerd dat verzoekster niet de competenties heeft behaald die door de opleiding conform de studiefiche worden vooropgesteld, met het negatieve eindresultaat tot gevolg.

Waar verzoekster verwijst naar haar resultaat voor hetzelfde opleidingsonderdeel tijdens het vorige academiejaar, merkt verwerende partij op dat de huidige beoordeling volkomen losstaat van eender welke voorgaande beoordeling.

Wat ten slotte het argument van verzoekster betreft dat zij *'reeds tijdens de voorgaande jaren van haar studie nadelig vergeleken zou zijn met medeklasgenoten die een andere (zwaardere) vooropleiding gehad hebben'*, merkt verwerende partij op dat het een element betreft dat niet in de interne beroepsprocedure ter sprake werd gebracht en dus onontvankelijk moet worden verklaard. Deze loutere bewering / feitenkwestie is volgens verwerende partij ook niet van die aard om als een 'middel' te worden aanzien, geldig om de quoterings van een opleidingsonderdeel op regelmatige wijze te bestrijden.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij rekening heeft gehouden met de feedback die zij per e-mail op 1 april 2019 heeft ontvangen. Ze merkt op dat nadien nog een pedagoog en een vaklector (mevrouw [D.B.]) zijn langsgeweest. Verzoekster is ook van mening dat de stagementoren zeker bekwaam zijn om een correct oordeel te kunnen geven over het feit of een stagiair voldoet om les te geven in het secundair onderwijs of niet. De lectoren zien de stagiair slechts een of twee lestijd(en) aan het werk in de secundaire school en deze lessen zijn dan ook nog eens onderhevig aan extra stress omdat stagiairs heel goed weten dat van deze bezoeken hun verdere toekomst afhangt. Volgens verzoekster weten de leerlingen ook heel goed wat deze bezoeken betekenen en gedragen ze zich anders dan tijdens gewone lessen.

Verder stelt verzoekster dat er contradicties bestaan als men de logboeken vergelijkt met de syntheseformulieren van de mentoren en de hogeschool. Zo staat in het logboek bijvoorbeeld dat de zelfgemaakte cursus wiskunde volledig en goed in orde is, maar op de evaluatie schrijft de mentor dan dat de cursus niet vernieuwend is. Verzoekster merkt ook op dat zij volgens verwerende partij onvoldoende de leerstof van de tweede graad ASO beheerst, doch zij benadrukt dat zij voor alle theoretische vakken geslaagd is.

Ten slotte vraagt verzoekster zich nog af waarom de lector wiskunde en de stagecoach hebben gezegd dat ze best een andere hogeschool zou zoeken om haar stage af te werken, waar niemand

haar kent en waar ze onbevooroordeeld / objectief beoordeeld zou worden. Als ze niet geschikt is om les te geven zou men dit immers niet moeten aanraden.

Beoordeling

In casu betwist verzoekster de score van 8/20 voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 3: beginnende leraar zijn” uit de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’. Het betreft een opleidingsonderdeel met een studieomvang van 16 studiepunten waarvoor verzoekster twee stageperiodes tijdens het tweede semester heeft afgewerkt.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoekster niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. Zoals gebruikelijk bij stagebeoordelingen verloopt het beoordelingsproces complex omdat er meerdere actoren bij betrokken worden: de stagementor van de plaats waar de student de stage volbrengt en een docent/stageverantwoordelijke van de hoger onderwijsinstelling. Dit is ook in voorliggend dossier het geval.

De Raad stelt vooreerst vast dat de specifieke context, het verloop en de organisatie van de stage, de beoordelingscriteria, de verantwoordelijkheden van de diverse bij de stage betrokken actoren en de doelstellingen/leerresultaten van het opleidingsonderdeel in de ECTS-fiche en in de richtlijnenbundel duidelijk ten behoeve van de studenten zijn uitgeschreven (zie stukken 3-3 en 3-4 van verwerende partij). In het dossier werden ook de verslagen en beoordelingsformulieren van de betrokken actoren bij de stage opgenomen. Het gaat dan om de syntheseformulieren van de verschillende stagementoren, een e-mail van de stagecoach met aandachtspunten voor verzoekster, een checklist van het stageportfoliogesprek en het evaluatieformulier (zie stukken 3-6 tot en met 3-12 van verwerende partij). De Raad is van oordeel dat de organisatie van de stage *prima facie* correct volgens de ECTS-bundel en de richtlijnenbundel is verlopen en dat alle vereiste documenten deel uitmaken van het stagedossier.

De Raad onderzoekt hierna de ingeroepen middelonderdelen van verzoekster en komt tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

In het eerste middelonderdeel stelt verzoekster dat geen rekening werd gehouden met de positieve elementen die de mentoren hebben vastgesteld. Verzoekster merkt op dat deze mentoren bij uitstek de stagiair bezig kunnen zien, wat niet het geval is voor de lector. De lector kan immers slechts enkele lestijden bijwonen en dit bovendien op een ogenblik waarop de stagiair door diens aanwezigheid gestresseerd is. Verzoekster wijst ook op de e-mail van mentor [D'H.], waarin hij aangeeft dat zij wel degelijk geschikt is om het diploma te behalen.

Wat deze e-mail van de mentor betreft, die verzoekster aan haar wederantwoordnota heeft toegevoegd, wil de Raad vooreerst opmerken dat deze geen deel uitmaakt van het dossier waarover de interne beroepsinstantie zich heeft kunnen buigen. Zij heeft wel rekening gehouden met het mentorverslag van deze mentor, zoals verder wordt geduïd.

Deze inhoudelijke grief van verzoekster betreft in essentie het onevenwichtige van de negatieve eindbeoordeling waarbij er onvoldoende rekening is gehouden met de positieve elementen en waarbij er tegenstrijdigheden zijn in de beoordelingen door de verschillende actoren, zodat er sprake is van een discrepantie in de beoordelingen van de mentoren enerzijds en van de docent anderzijds.

Verzoekster stelt specifiek dat onvoldoende rekening is gehouden met de positieve commentaren “*met betrekking tot de inzet, het rekening houden met feedback, de creativiteit, ...*” zoals dit door de mentoren werd aangegeven.

De Raad stelt in eerste instantie vast dat de mentoren *in casu* enkel een adviserende rol hebben. Zo wordt in de richtlijnenbundel bepaald dat het cijfer voor de stage wordt toegekend door de stage-evaluatiecommissie, bestaande uit de lectoren van beide onderwijsvakken (met name *in casu* deze voor biologie en wiskunde) en de lector-pedagoog.

De beslissing wordt genomen op basis van een ruim administratief dossier dat onder meer de verslagen van de mentoren omvat. Het eindcijfer bevat alle facetten van de beoordelingen van alle opdrachten en activiteiten en wordt door de stage-evaluatiecommissie in overweging genomen en gewogen in het licht van de minimumcriteria, zoals gestipuleerd in de studiefiche, en positieve en negatieve tendensen.

Zoals hoger gesteld zijn bij een stage doorgaans verschillende actoren betrokken die de evaluatieverslagen opstellen. Het is niet onregelmatig of onredelijk dat de beoordeling in

beginsel uitgaat van de docenten verbonden aan de hogeschool – zoals *in casu* – en niet van de mentoren, en dat de docent daarvoor eigen vaststellingen hanteert. De eindbeoordeling moet wel steun vinden in de verslagen, zowel van de docenten als van de stagementoren, en deze verslagen moeten evenwichtig zijn en zowel zwakke als sterke punten van de student bevatten.

De Raad stelt vast dat deze mentoren doorgaans positieve elementen hebben aangehaald wat de stage van verzoekster betreft, maar dat ook zwakke punten en/of aandachtspunten worden aangegeven. Deze hebben onder meer betrekking op klasmanagement, timing en tempo en leerinhouden. De Raad leest in de toegevoegde syntheseformulieren (zie stukken 3-6 tot en met 3-9 van verwerende partij):

- Mentor [M.] meldt als aandachtspunten: strenger optreden, timing en tempo, inhoudelijke expertise;
- Mentor [D.] meldt als aandachtspunt dat verzoekster soms te veel vasthoudt aan een onderwijsvorm. Als zwakke punten worden klasmanagement, timing en leerinhouden vermeld;
- Mentor [D'H.] geeft volgende aandachtspunt mee: durf bij sterkere groepen sneller te gaan, let op je tempo, probeer steeds te vragen dat leerlingen hun vinger opsteken;
- Mentor [V.] meldt als aandachtspunt: probeer om strenger te reageren als een opmerking niet helpt.

De Raad stelt vast dat deze vermelde aandachtspunten op de verslagen van de verschillende mentoren niet in tegenspraak zijn met de bevindingen van de lectoren, die de eindbeslissing moeten nemen.

De Raad stelt vast dat voor de meeste gedragsindicatoren de beoogde cesuur niet werd behaald (zie stuk 3-12 van verwerende partij). De tekorten betreffen de diverse leerresultaatslijnen communiceren, maatschappelijk participeren, professionaliseren, krachtige leeromgeving en leerbegeleiding. Deze tekorten worden uitgebreid gemotiveerd in het eindverslag. Bij de algemene conclusie leest de Raad ook dat er een groei is gebeurd en worden meerdere positieve punten aangehaald. Verzoekster behaalt de competenties die de opleiding vooropstelt echter onvoldoende op de vereiste beheersingsniveaus. Het gaat dan vooral om de beheersing van de leerinhouden wiskunde en de invloed daarvan op timing en klasmanagement, die als onvoldoende worden beoordeeld.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de beoordeling van een stage geen rekenkundig gemiddelde hoeft te zijn van de beoordeelde competenties. Zelfs een tekort op één eindcompetentie kan een tekort op het geheel verantwoorden. De toegekende score moet wel voldoende steun vinden in het onderliggende stagedossier. De beoordelingswijze moet voldoende transparant zijn, zodat het mogelijk is om op basis van die gegevens te beoordelen of de examenbeslissing afdoende grondslag vindt in de onderliggende verslagen. In voorliggend dossier kan de Raad niet concluderen dat de beslissing van de stage-evaluatiecommissie die verzoekster heeft beoordeeld op basis van een vrij omvangrijk administratief dossier – en ook na vier plaatsbezoeken van de vaklectoren en twee bezoeken van een lector-pedagoog – niet correct zou zijn. Deze beslissing komt begrijpelijk ook in het licht van de eerder vriendelijk en positief geformuleerde bevindingen van de mentoren streng over, maar is daarom nog niet kennelijk onredelijk. De aandachtspunten zoals hoger aangegeven liggen wel in de lijn met de zienswijze van de lectoren.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Verzoekster merkt ook op dat het onbegrijpelijk is dat er na een bijkomend jaar een achteruitgang in leerresultaat is ten opzichte van het vorige academiejaar, terwijl de begeleidende lectoren, pedagogen en mentoren toch spraken van een groei. Zij acht het niet correct dat verwerende partij stelt dat zij onvoldoende de leerstof van de tweede graad ASO beheerst, terwijl zij voor alle theoretische vakken geslaagd is. De Raad moet in dat verband stellen dat elk opleidingsonderdeel – *in casu* een stage – op zijn eigen merites wordt beoordeeld. De toepassing van de leerinhouden voor een bepaald vak – die in principe in de theoretische opleidingsonderdelen door verzoekster reeds zijn verworven – in een effectieve stage is een competentie die in de concrete stageomgeving door de verantwoordelijke lectoren in het licht van de voor het betreffende opleidingsonderdeel en specifieke vak bepaalde indicatoren/niveau wordt getoetst op basis van de prestaties van de student op dat moment. De stage die verzoekster huidig academiejaar heeft doorlopen staat in principe los van haar eerder afgelegde stage tijdens een vorig academiejaar. De Raad begrijpt dat deze examenbeslissing, waarbij verzoekster zelfs een punt minder heeft behaald, in het licht van de groei die verzoekster zelf heeft ervaren streng overkomt. Naar het oordeel van de Raad heeft verwerende partij met een cijfer van 8/20 echter duidelijk willen maken dat verzoekster, zoals blijkt uit het evaluatiedocument, nog niet de vooropgestelde competenties heeft bereikt. Een strenge beslissing is daarom nog geen kennelijk onredelijk beslissing, zoals hoger door de Raad werd onderzocht.

Daarnaast is het ook vaststaande rechtspraak dat een student niet verstoken mag blijven van essentiële informatie die hem in staat moeten stellen om zich met kennis van zaken voor te bereiden, noch van essentiële feedback en begeleiding die de student de mogelijkheid moeten bieden dat hij de competenties heeft bereikt of dat hij tijdig kan remediëren.

Wat dit betreft stelt de Raad op basis van het dossier vast dat het stagebegeleidingsproces *in casu* als volgt verliep. Er waren twee stageperiodes, waarin zes stagebezoeken hebben plaatsgevonden door de lectoren. Het gaat meer bepaald om twee bezoeken van de lector-pedagoog op 14/03 en 24/04, twee bezoeken van de vaklector wiskunde op 12/03 en 28/03 en twee bezoeken van de vaklector biologie op 13/03 en 30/04. Verzoekster werd – zoals blijkt uit het toegevoegde stagedossier – tijdens haar stage begeleid door de mentoren van haar stageplaats enerzijds en via stagebezoeken door een pedagoog en vaklectoren anderzijds. Op 29 maart 2019 was er een tussentijds overleg met de begeleidende vaklectoren, de pedagoog, de opleidingsvoorzitter en de stagecoördinatie. Op dit tussentijds stageoverleg, waaromtrent verzoekster per e-mail van 1 april 2019 werd geïnformeerd, werden meerdere duidelijke aandachtspunten voor verzoekster geformuleerd, zoals: leerinhouden grondiger uitwerken; meer activerende en creatieve werkvormen hanteren; beter klasmanagement. De vaststellingen door de bezoekende lectoren werden op het ogenblik van het stagebezoek genoteerd in een logboek. Het logboek is een coaching-/begeleidingsmiddel dat het stageproces van de student in kaart brengt. Verzoekster ontkent niet dat zij dit begeleidingsproces heeft doorlopen.

De Raad concludeert dat verzoekster op een zorgvuldige wijze tijdens het academiejaar werd begeleid en werd geïnformeerd over de werkpunten, wat haar in de mogelijkheid moet hebben gesteld om deze te remediëren.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

Wat tot slot de bewering van verzoekster betreft dat zij met vooringenomenheid is behandeld in het licht van de vooropleiding die ze heeft genoten, stelt de Raad vast dat dit middelonderdeel voor het eerst wordt ingeroepen in het kader van het extern beroep, zodat het derhalve laattijdig is en dus als onontvankelijk moet worden beschouwd. Ten overvloede stelt de Raad dat verzoekster geen enkel element ter bewijs aanbrengt van deze loutere bewering en zij deze op geen enkele wijze concreet onderbouwd heeft. Verzoekster brengt enkel aan dat ze op nadelige

wijze vergeleken werd met andere medestudenten die een andere (zwaardere) vooropleiding hebben gevolgd en dat er gevraagd werd of zij de opleiding zou stoppen. Dit komt eerder over als het eigen aanvoelen van verzoekster dat zij benadeeld werd en niet als voldoende slim werd beschouwd. Aan de hand van deze algemene bewering kan zij de Raad niet overtuigen dat het vermoeden van een deskundig en objectief handelen van een lectorenteam *in casu* niet kan standhouden.

Ook dit middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad concludeert binnen de hoger weergegeven context en de vaststellingen die op basis van het dossier werden gedaan dat de interne beroepsinstantie het dossier in voldoende mate heeft onderzocht en een afdoende motivering heeft gegeven waaruit blijkt dat verzoekster nog onvoldoende scoort op verschillende competenties in het licht van de vaststellingen en de uitgebreide rapporteringen tijdens de stage. Dat zij besluit dat verzoekster in het licht daarvan op dit ogenblik nog niet klaar is om effectief als gediplomeerde voor de klas te staan is niet kennelijk onredelijk.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 30 augustus 2019

Arrest nr. 5.161 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/286

In zake: Ilke MOLENBERGHS
woonplaats kiezend te 1602 Vlezenbeek
Borrestraat 30

tegen:

ODISEE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefanie De Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 25 juni 2019 waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk: didactische stage 1’ een examencijfer van 9/20 wordt toegekend, en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van Odisee van 15 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Stefanie De Proost, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het Onderwijs: lager onderwijs’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Praktijk: didactische stage 1’.

De proclamatie vindt plaats op 25 juni 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk: didactische stage 1’ wordt aan verzoekster een examencijfer van 9/20 toegekend.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen die examenbeslissing tekent verzoekster het volgend intern beroep aan:

“Vorig jaar ben ik reeds gestart met deze opleiding. Na een eerste jaar werd ik gebuisd op mijn stage, eveneens met een 9/20. Dit is de reden waarom ik dit jaar opnieuw mijn stage heb moeten doorlopen. Mijn punt vorig jaar vond ik terecht en ik was ervan overtuigd dat ik dit jaar wel zou slagen, met een meer oefening, inzet en nog meer enthousiasme. Ik ben er namelijk nog steeds van overtuigd dat dit de richting voor mij is en dat ik mij nog steeds thuis voel vooraan in de klas. In dit beroep zal ik alle puntjes waar ik het niet mee eens ben aanhalen, zodat ik een beter beeld kan scheppen van de redenen waarom ik mijn resultaat ongepast acht.

Wanneer ik dit jaar mijn feedback kreeg werd er allereerst aangehaald dat het de tweede keer was dat ik deze stage deed. En dat ze van mij dus meer verwachtten, dan van iemand die haar stage voor een eerste keer doet. Vorig jaar deed ik stage in een volledig Nederlandstalige school. Dit jaar echter, deed ik mijn stage in Molenbeek. Wat een hele grote kloof was met de Vlaamse school in mijn vorige stage. Wat maakt dat deze stages helemaal niet te vergelijken vallen. Ik ben dan ook van mening dat dit eerste argument niet klopt en dat dit niet de manier is waarop ik zou moeten beoordeeld worden. Iedereen moet eerlijk en op dezelfde manier worden behandeld, ongeacht of ze deze stage voor een tweede keer doen of niet. Een vergelijking maken met een vorige stage, die daarbovenop geheel niet vergelijkbaar is en waar ik ook nog eens andere stagebegeleiders voor had, is dan ook in mijn ogen niet terecht.

Vervolgens kreeg ik op het onderdeel scheppen van een positief klasklimaat en taalcompetenties een ‘goed’. Dit terwijl er bij het besluit in de eerste zin stond dat ik een warme en enthousiaste persoon ben met een heel mooi contact met de kinderen en dat dit mijn grootste troef is. Ik heb mij tijdens dit schooljaar meermaals ingezet voor mijn stageschool. Dit door buiten mijn stage-uren op het schoolfeest vrijwillig mee te helpen. Ook ben ik als ondersteuning mee geweest op schoolreis. Dit werd heel hard geapprecieerd. Zowel door de leerkrachten als de directie. Wanneer er zo een uitspraak wordt gedaan, ben ik van mening dat dit een ‘zeer goed tot uitstekend’ verdient. Zeker als er geen enkel punt van kritiek werd aangehaald.

Daarnaast werd er gezegd dat ik de feedback, die er mij werd gegeven op mijn lesvoorbereidingen, niet heb meegenomen naar de toekomst toe. Deze feedback kreeg ik twee dagen voor mijn stage effectief begon. Dit maakt dat ik al het mogelijke heb gedaan om zaken aan te passen. Dit was echter onvoldoende tijd om mijn lesvoorbereidingen naar behoren te kunnen aanpassen. De reactie die ik hierop kreeg was dat er 24 uur in een dag zijn. Allereerst vind ik deze reactie niet correct en ronduit grof. Voor iemand die met slaapproblemen kampt, vind ik de insinuatie dat ik nog meer slaap zou moeten laten voor schoolwerk, hallucinant. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat ik al het mogelijke heb gedaan om deze aanpassingen te maken in de voorziene tijd.

Ik voorzag steeds gepast en didactisch materiaal om het leerproces van de kinderen te bevorderen. Dit werd zowel door de leerlingen als mentor heel erg geapprecieerd. Ik kreeg van mijn stagebegeleider te horen dat ik hier té veel tijd in stak. Wat voor mij wat tegenstrijdig overkwam met de commentaar die ik op mijn stage kreeg het jaar ervoor. Toen was de opmerking dat ik hier meer tijd in moest steken, omdat ik dit in mijn latere carrière ook nog kan gebruiken. Zoals ik al heb aangehaald vond ik vorig jaar mijn resultaat en commentaren terecht. Ik heb dit jaar dan ook een extra inspanning geleverd, voor wat ik dacht dat mijn werkpunten waren. Het is dan ook zonde en spijtig dat in mijn ogen een punt van verbetering en extra inzet, wordt behandeld als iets negatiefs.

Doorheen het stageproces kreeg ik twee stagebegeleiders toegewezen. Deze kwamen elk naar één les kijken. Eén les bestaat uit vijftig minuten. Er wordt enkel op deze twee lessen een beoordeling gegeven voor het punt 'lesrealisatie'. Dit terwijl je eigenlijk twintig lessen geeft. Hierbij had ik de pech om net twee lessen te hebben gegeven die niet super waren, dat geef ik ook zelf toe. Mijn mentor echter, reageerde hierop dat ze het spijtig vond, want dat mijn andere lessen wel goed waren. Ze zei dat ik het vak aan het leren ben, hoe ik met alles moet omgaan en hoe ik informatie overbreng naar de kinderen. Dit had ze dan ook in haar verslag geschreven. Maar wanneer ik het uiteindelijke feedbackrapport van mijn stagebegeleiders kreeg, leken ze geen rekening gehouden te hebben met de feedback van mijn mentor. Er werd op dit onderdeel een onvoldoende gegeven. Maakt dit dan dat alles wat mijn mentor heeft gezegd, op zich niets van belang heeft? Het lijkt me onwerkelijk dat stagebegeleiders die amper twee van de twintig lessen hebben mee gevolgd, zomaar de feedback en commentaar van een mentor, die alle twintig lessen heeft mee gevolgd en geobserveerd, naast zich heen mogen leggen.

De commentaren van de stagebegeleiders bij deze twee lessen waren de volgende. Er ontbrak volgens hen een bordschema, dit terwijl ik effectief wel een bordschema had voorzien. Ook sloot volgens hen het didactisch materiaal niet aan bij het niveau van de kinderen. Dit was inderdaad zo. Ik geef dan ook graag mijn verhaal hierachter. Deze les moest ik heel snel aanpassen, aangezien mij de commentaar was gegeven dat de les té Nederlands-gericht was, terwijl het de bedoeling was om een W.O.-les te geven. Achteraf bleken het enkel de doelen van mijn les te zijn die te veel naar het vak Nederlands aansloten. Ik vind het dan ook spijtig dat dit niet correct naar mij werd gezegd in het feedback moment, wat maakt dat ik heel de les heb aangepast. De feedbackmomenten gebeurden ook steeds via mail, waardoor het niet altijd duidelijk is wat er juist wordt bedoeld.

Vervolgens werd er een stageverslag door mijn mentor gemaakt. Deze heb ik nagelezen en hierop mocht ik mijn mening geven indien ik met een punt niet akkoord was. Hierover werd in gesprek gegaan en dingen werden verduidelijkt. Mijn mening is dat hier achteraf

geen rekening mee werd gehouden tijdens de besprekingen, aangezien dit in het algemeen in mijn ogen positief was.

Een volgend argument was dat ik in sommige lessen bijna uitsluitend klassikaal werk. In een paar zinnen erboven werd net gezegd dat ik gebruik maak van verschillende didactische werkvormen. Deze zaken zijn duidelijk tegenstrijdig met elkaar. Net zoals de kritiek dat ik soms geen rekening hield met timemanagement, terwijl er in een ander puntje net wordt gezegd dat ik mijn timing goed in het oog houd. Het puntje “toets- en controle momenten niet uitstellen tot het einde van de les” klopt ook niet helemaal. Soms liet ik hen eerst een oefening voorbereiden, waarna we deze samen verbeterden, zodat ze aan de volgende konden beginnen. Dit a.d.h.v. een spel rond cijferen of reis rond de wereld. Hier kregen ze ook een verbeterleutel waarbij ze na elk continent dat ze hadden bezocht, hun oefeningen konden verbeteren. Pas wanneer dit was gedaan, mochten ze verder reizen. Een ander punt van kritiek was dat ik werkbundels niet op voorhand invulde. Dit terwijl ik dit maar één van de vele keren was vergeten.

Odisee was naar mijn gevoel altijd een plaats waar je als student leert met vallen en opstaan. Waar het oké is om niet alles meteen van de eerste keer perfect te doen. Een plaats waar je niet bang moet zijn om eens een foutje te maken. Jullie willen doorzetters die durven dromen, die samenwerken en levenslang leren. Wel, ik droom nog steeds en ik leer nog iedere dag. Maar vind het zonde dat je meteen zwaar wordt afgestraft en dit soms met onterechte kritiek.”

De interne beroepsinstantie behandelt dit beroep en verklaart het, na het opleidingshoofd, de stagecoördinator en de twee stagebegeleiders te hebben gehoord, op 15 juli 2019 ongegrond.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Zij argumenteert dat de interne beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat haar beslissing in de plaats is gekomen van de eerste bestreden beslissing.

Verzoekster heeft geen wederantwoordnota ingediend en weerspreekt deze exceptie niet.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 101 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat het intern beroep leidt tot een gemotiveerde afwijzing of een nieuwe beslissing.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

De Raad herinnert eraan dat, zoals hierboven is vastgesteld, de beslissing van de interne beroepsinstantie het voorwerp van deze procedure uitmaakt. Het is bijgevolg van die beslissing dat verzoekster de onregelmatigheid moet aantonen.

Verzoekster heeft een intern beroep ingesteld; de interne beroepsinstantie heeft haar motieven om dat beroep als ongegrond te verwerpen, uiteengezet overheen niet minder dan dertig bladzijden, met omstandige verwijzingen naar de stukken in het dossier.

Terecht dan ook, voert verzoekster niet aan dat de bestreden beslissing tekortschiet inzake de formelemotiveringsplicht. Evenmin voert zij aan dat de motieven van de bestreden beslissing onjuist zouden zijn.

Wat meer is, verzoekster bekritiseert de bestreden beslissing op geen enkele wijze. Het bij de Raad ingediende verzoekschrift is een letterlijke overname van het verzoekschrift op intern beroep. Terecht merkt verwerende partij ter zake op:

“De studente spreekt in haar extern beroepsverzoekschrift overigens geen enkele van de motieven van de interne beroepsinstantie tegen en slaagt er dus ook niet in deze te weerleggen.”

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het bij de Raad neergelegde verzoekschrift minstens een feitelijke omschrijving bevat van de ingeroepen bezwaren. Zoals hierboven aangestipt, gaat het om bezwaren tegen de bestreden beslissing die het voorwerp van het beroep uitmaakt.

Aan dat voorschrift beantwoordt verzoeksters beroep niet.

Het staat verder niet aan de Raad om ambtshalve middelen en grieven te destilleren uit de voorliggende stukken – de Raad ziet ook geen middelen die raken aan de openbare orde.

Bovendien moet erop worden geattendeerd dat het de Raad op grond van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs ook niet is toegelaten om zijn appreciatie betreffende de waarde van een verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de instelling. De Raad vermag derhalve de beoordeling van verzoekster niet over te doen.

Slotsom van dit alles is dat verzoekster tegen de bestreden beslissing geen ontvankelijke middelen aanvoert en het beroep op die grond moet worden afgewezen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Marleen Verreth

bestuursrechter – bijzitter

Sigrid Pauwels

bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.164 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/301

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van 8 februari 2019 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ een examencijfer van 7/20 wordt toegekend, en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 18 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoeker deels onontvankelijk en deels ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de Tandheelkunde’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’. Voor dat opleidingsonderdeel, waarvoor examen wordt afgelegd in de examenperiode van januari-februari, behaalt verzoeker een examencijfer van 7/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Het wordt tussen partijen niet betwist dat de proclamatie plaatsvindt op 8 februari 2019. Verzoeker tekent tegen het voormelde examencijfer geen intern beroep aan.

Na voleindiging van de eerste examenzitting wordt verzoeker bij proclamatie van 28 juni 2019 geslaagd verklaard voor het ‘deliberatiepakket 1’, maar niet voor ‘deliberatiepakket 2’. Binnen dat laatste pakket is het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ het enige waarvoor verzoeker geen credit behaalde. Verzoeker behaalt daardoor niet zijn masterdiploma.

Op 28 juni 2019 tekent verzoeker het volgend intern beroep aan:

“Hieronder kan u terugvinden, mijn betwisting inzake het niet geslaagd verklaren van mij als 2e masterstudent en diplomakandidaat ‘master in de tandheelkunde’. Evenals betreft onderstaande de motivering waarom ik als student mezelf wel acht te voldoen aan de mogelijkheden tot geslaagd verklaren. Deze brief werd zowel aangetekend als via mail verstuurd.

Eveneens verzoek ik inzage te krijgen in het dossier dat met betrekking tot het betrokken verzoekschrift wordt samengesteld.

- a) Kennis en kunde van de praktijk zijn aantoonbaar d.m.v. de quoteringsverklaringen voor klinische vaardigheden (14/20). Het vermogen tot analytisch denken en het tentoonspreiden van nuchtere doch kritische blik werd aangetoond via de thesis (16/20)
- b) De enige reden van niet stagen/behalen van diploma ‘master in de tandheelkunde’ betreft één vak waarvoor een 7,37 op 20 (70 op 190) (3SP) behaald werd.
- c) De examinering van het vak bevatte 1 vraag waarvoor een quoteringsverklaring werd van 0 op 15. De desbetreffende vraag betrof een casus over een vrouw met kaakpijn. De Casus werd opgelost a.d.h.v. temporomandibulaire dysfunctie (TMD).

Het antwoord gaf een algemene indeling en behandeling weer van TMD cf. de vraagstelling “waar denkt u aan en wat is de behandeling?”

- Enkele bemerkingen kunnen gemaakt worden over de vraagstelling. 1) Deze is verre van sluitend te noemen en 2) Deze vraagstelling laat meer dan ruimte voor interpretatie door de geëxamineerde.
 - Het gegeven antwoord werd na inzage op het feedbackmoment voorgelegd aan Prof. [L.V.D.B.] (Specialiste TMD UZ Gent). Zij bestempelde het gegeven antwoord als “niet foutief en een viabele piste om te onderzoeken.” Haar naamsvermelding werd expliciet gevraagd en bevestigd.
 - De gegeven quotering van desbetreffende vraag (0/15) geeft blijk van bewuste keuze om een niet delibereerbaar cijfer te bekomen daar slechts een quotering van 2/15 resulteert in een eindcijfer voor het vak van 7,58, ofte 8 op 20, met een verplichting tot delibereren van dit cijfer rekening houdend met de 3SP die het vak omvat.
 - Er werd door mij het keuzevak TMD gevolgd. De resultaten geven kennis omtrent het onderwerp weer, namelijk 16/20.
 - De betwisting van desbetreffende vraag werd in 1e semester resoluut afgewimpeld. De mogelijkheid tot neerleggen van een klacht was niet aanwezig wegens de (methodische keuze) datum van feedback op de 8ste kalenderdag na publicatie van de resultaten. Deze methodiek wordt door de betreffende titularis van het vak voor andere vakken ook toegepast.
 - Een reden voor niet herzien van quotering werd gegeven, zijnde: “u hebt als enige student dit antwoord gegeven”. Dit is echter:
 - 1) een argumentum ad populum
 - 2) een flagrante leugen. Andere studenten gaven ook TMD als antwoord op deze casus
 - 3) dat het gegeven antwoord niet letterlijk in cursus van de docent vervat zit resulteert niet in verklaren van onwaarheden door een student. Een student mag beroep doen op algemene kennis over een onderwerp. De docent wordt, net als de student, geacht ruimdenkend te zijn (Durf Denken) en antwoorden buiten de cursus te analyseren op waarheid. “Mijn cursus is waarheid” is immers een argumentum ad verecundiam. We kunnen alleen maar stellen dat si fabula vera, vincit omnia veritas.
- d) De omstandigheden waarin de bovenvermelde onvoldoende behaald werd omvatte het overlijden van een oom met terminale longkanker. Hij overleed op de dag van het examen.
- e) De gevolgen van bovenstaande zijn niet gering. Zo kan ik als student het stagejaar niet aanvangen op 1 juli 2019. De stage wordt aldus achteruitgeschoven in het kalenderjaar. Echter, hiermee samenhangend wordt ook de mogelijkheid tot delibereren van het stagejaar achteruitgeschoven in 2020. Dit heeft een reëel verlies van inkomen tot gevolg.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 18 juli 2019 en komt tot de volgende beslissing:

“De student vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De student meent dat hij voldoet aan de mogelijkheden om geslaagd verklaard te worden.
- Zijn kennis en kunde van de praktijk zijn aantoonbaar d.m.v. de quoteringsverklaring verkregen voor klinische vaardigheden (14/20)
- Het vermogen tot analytisch denken en het tentoonspreiden van een nuchtere doch kritische blik werd aangetoond via de thesis (16/20).
- De enige reden van niet-slagen en het bijgevolg niet behalen van het diploma betreft één vak waarvoor hij 7.37/20 behaalde.
 - De examinering bevatte één vraag waarvoor hij 0/15 kreeg. Hij loste de vraag op aan de hand van temporomandibulaire dysfunctie (TMD). Het antwoord gaf een algemene indeling en behandeling weer van TMD cf. de vraagstelling “waar denkt u aan en wat is de behandeling?”.
 - Deze vraagstelling is verre van sluitend te noemen en laat meer dan ruimte voor interpretatie door de geëxamineerde.
 - Het gegeven antwoord werd na inzage op het feedbackmoment voorgelegd aan prof. [L.V.D.B.], specialiste TMD UZ Gent. Zij bestempelde het antwoord als “niet foutief en een viabele piste om te onderzoeken”.
 - De gegeven quoteringsverklaring voor desbetreffende vraag geeft blijk van een bewuste keuze om een niet-delibereerbaar cijfer te bekomen.
 - De student volgde het keuzevak TMD. De resultaten geven kennis omtrent het onderwerp weer, namelijk 16/20.
 - De betwisting van de betreffende vraag werd in het eerste semester resoluut afgewimpeld. De mogelijkheid tot neerleggen van een klacht was niet aanwezig wegens de (methodische keuze) datum feedback op de 8^e kalenderdag na de bekendmaking van de resultaten. De verantwoordelijk lesgever past deze methodiek ook voor zijn andere vakken toe.
 - Een reden voor het niet herzien van de quoteringsverklaring werd niet gegeven. Enkel “u hebt als enige student dit antwoord gegeven”. De student kan zich hier niet in vinden.
- De omstandigheden waarin de student onvoldoende behaalde omvatte het overlijden van een oom met terminale longkanker die op de dag van het examen overleed.
- De gevolgen van het niet slagen zijn niet gering. Hij kan zijn stagejaar niet aanvatten op 1 juli 2019, de stage wordt achteruitgeschoven waardoor de mogelijkheid tot delibereren van het stagejaar achteruit wordt geschoven in 2020. Dit heeft een reëel verlies van inkomen tot gevolg.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de studiefiche en het puntenbriefje van de student.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student in zijn beroepschrift ook het cijfer van 7/20 voor Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie inhoudelijk betwist. De institutionele beroepscommissie merkt echter op dat de argumenten in verband met de betwisting van het examencijfer onontvankelijk zijn:

indien de student het examencijfer van 7/20 had willen betwisten, dan had hij hiervoor beroep moeten aantekenen binnen de zeven kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten op 8 februari 2019. De beroepsmodaliteiten daartoe waren correct vermeld op het puntenbriefje en er werd eveneens correct verwezen naar artikel 100 van het Onderwijs- en Examenreglement. Omdat feedback zoals in het geval van de student later dan de zeven kalenderdagen kan plaatsvinden, is eveneens expliciet in de mogelijkheid van een bewarend beroep voorzien:

“§2. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat op straffe van onontvankelijkheid per aangetekend en ondertekend schrijven wordt ingediend bij de Rector, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent. Het bevat minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en, op straffe van onontvankelijkheid, een uiteenzetting van feiten en middelen. Middelen die een student pas kon kennen na inzage van zijn dossier of na gebruik te hebben gemaakt van de aangeboden feedbackmogelijkheid, dienen onmiddellijk na die inzage of feedback en in elk geval binnen de zeven kalenderdagen na het verstrijken van de beroepstermijn te worden ingediend in een aanvullende nota. De student verstuurt tegelijkertijd een elektronische versie van het beroepsschrift ten titel van inlichting via e-mail aan ombuds@ugent.be. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending. Het beroep moet zijn ingesteld binnen de vervalltermijn van zeven kalenderdagen te rekenen, wat examenbeslissingen betreft, vanaf de kalenderdag na de dag van de proclamatie. Indien de officiële feedback later dan de zeven kalenderdagen gepland is, moet de student eveneens binnen de vervalltermijn beroep instellen. Ingeval er geen proclamatie van de bestreden examenbeslissing heeft plaatsgevonden, wordt de examenbeslissing geacht bekend gemaakt te zijn op de data genoemd in artikel 69 §1, tweede lid, tenzij de student kan bewijzen dat de examenbeslissing pas op een later moment werd bekendgemaakt.

De institutionele beroepscommissie weet zich in deze beslissing geruggesteund door het arrest 2008/055 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“De termijn voor het instellen van het beroep loopt te rekenen van de dag dat aan de student kennis werd gegeven van de studievoortgangsbepaling, niet vanaf de datum dat hij inzage kon nemen van zijn dossier of kennis had van de eventuele onregelmatigheid van de beslissing. Het aannemen van een ander vertrekpunt, zoals de verzoekende partij in dit geval doet, is niet te verenigen met de rechtszekerheid en met de korte termijnen waarbinnen de procedure gevoerd moet worden.”

De student heeft geen intern beroep ingesteld na de eerstesemesterexamenperiode en de beroepstermijn hiervoor is bijgevolg onherroepelijk verstreken conform de Codex Hoger Onderwijs artikel II.283. Het cijfer van 7/20 is definitief, de argumenten met betrekking tot de betwisting van het examencijfer zijn onontvankelijk.

De regels waaraan een student moet voldoen om te slagen voor een opleiding zijn vastgelegd in artikel 71 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER). Behalve in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma, master-na-bacheloropleiding of de specifieke lerarenopleiding, waar inderdaad beperkte compensaties mogelijk zijn conform artikel

71§2, slaagt een student enkel voor een opleiding als hij voor elk van de af te leggen opleidingsonderdelen een creditbewijs heeft behaald.

Artikel 71§3 van het OER laat niettemin toe om een student die niet aan deze criteria voldoet toch geslaagd te verklaren. Een dusdanige beslissing is enkel mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en mits blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

Deze bepaling vindt zijn grondslag in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, dat luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Uit vaste rechtspraak van de Raad (zie bijvoorbeeld R. Stvb. 28 maart 2018, nr. 4.239) blijkt dat de toepassing van deze bepaling uiteenvalt in het aftoetsen van twee elementen:

- Zijn er bijzondere, persoonlijke (familiale omstandigheden) of studie-gerelateerde (het individueel afgelegde studietraject) omstandigheden?
- Heeft de student – niettegenstaande het tekort – toch de globale opleidingsdoelstellingen behaald? Dit veronderstelt zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve toetsing.

Zoals ook blijkt uit de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, actori incumbit probatio.

“Gewis mag van de student worden verwacht dat hij, wanneer hij zich beroept op ‘bijzondere omstandigheden’ of voorhoudt spijs tekorten toch de doelstellingen van de opleiding globaal te hebben behaald, daarvoor concrete elementen voorlegt en de organen van de instelling niet opzadelt met een omvangrijk onderzoek naar alle mogelijke argumenten die tot een globale geslaagdverklaring zouden kunnen leiden. De bewijslast ligt, met andere woorden, in de eerste plaats bij de student” (zie bijvoorbeeld R. Stvb. 24 november 2017, nr. 4.031).

De examencommissie heeft zich niet beraden over de specifieke situatie van deze student. Er werden aan de examencommissie ook geen uitzonderlijke omstandigheden gemeld over of door deze student. Voor geen enkele student in hetzelfde geval als [verzoeker] werd overigens een tekort groter dan toegelaten in de betreffende masteropleiding getolereerd. Alle studenten zijn gelijkberechtigd geworden.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat ze bij de vraag naar deliberatie nagaat of de globale opleidingsdoelstellingen van de masteropleiding bereikt zijn.

Het gegeven dat de student niet geslaagd is voor Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie met 9 tekortpunten daar waar het maximum om te slagen 6 tekortpunten is, wijst erop dat hij de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel nog niet in voldoende mate heeft verworven. Elk van de opleidingsonderdelen binnen het curriculum van de student draagt op een eigen wijze bij tot het realiseren van de

opleidingsdoelstellingen en de opleidingsdoelstellingen worden maar ten volle behaald als een student de einddoelstellingen van elk van die opleidingsonderdelen heeft behaald. Gelet op het gegeven dat het hier een tekort bedraagt van 9 tekortpunten, kan de institutionele beroepscommissie niet anders dan besluiten dat de student onvoldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven.

De student argumenteert dat hij voor de opleidingsonderdelen Klinische vaardigheden (14/20), de masterproef (16/20) en het keuzevak TMD (16/20) voldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven. De institutionele beroepscommissie volgt deze redenering niet en merkt op dat het feit dat de student slaagde voor opleidingsonderdelen die in meer of mindere mate vergelijkbare eindcompetenties zouden nastreven niet betekent dat de student de eindcompetenties heeft verworven voor het opleidingsonderdeel Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie en voor het volledige masterprogramma en uit dit gegeven kan onvoldoende worden afgeleid dat hij de specifieke eindcompetenties van Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie volledig onder de knie heeft. Dat er tussen de verschillende opleidingsonderdelen eventuele overlappingen kunnen bestaan doet daaraan geen afbreuk. Opleidingsonderdelen streven immers elk hun eigen eindcompetenties na. Dat een student bijgevolg goed scoort op alle andere vakken, impliceert niet dat hij een slaagcijfer moet behalen op het opleidingsonderdeel waarop hij een tekort behaalde, noch dat van dit tekort abstractie zou moeten worden gemaakt bij een beslissing omtrent het al dan niet slagen voor de opleiding.

De institutionele beroepscommissie weet zich hierin gesteund door de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen die meldt dat resultaten op andere opleidingsonderdelen of in het verleden behaald, geen garantie bieden voor de toekomst. Elke prestatie moet op zijn eigen merites worden beoordeeld (zie bijvoorbeeld arrest 2011/02 van 30 maart 2011 en arrest 2015/048 van 7 juli 2015).

De student meldt in zijn beroepsschrift dat hij het examen aflegde op de dag dat zijn oom aan terminale longkanker overleed. De institutionele beroepscommissie betuigt [haar] medeleven maar kan dit niet als een bijzondere omstandigheid aannemen enerzijds omdat dit gegeven vreemd is aan de vraag of de student kan aantonen de eindcompetenties van het betreffende vak te hebben verworven en anderzijds omdat dit argument door geen enkel concreet bewijs gestaafd wordt.

Met betrekking tot het argument dat de student door het niet behalen van zijn masterdiploma zijn stagejaar (officieel de postgraduaatsopleiding) later moet aanvatten wat tot een latere instap op de arbeidsmarkt zal leiden, kan de institutionele beroepscommissie aannemen dat dit een harde noot is om te kraken. Dit gegeven is echter vreemd aan de vraag of de student de opleidingsdoelstellingen van de masteropleiding heeft verworven. Dit argument kan bijgevolg niet als bijzondere omstandigheid worden weerhouden.

De institutionele beroepscommissie ziet geen andere uitzonderlijke omstandigheden om het tekort van 7/20 te tolereren en de student geslaagd te verklaren voor de opleiding Master of science in de tandheelkunde.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing. Haar argumenten zijn tweërlei: verzoeker heeft tegen die beslissing niet het voorgeschreven intern beroep uitgeput, en hoe dan ook is de beroepstermijn reeds lang verstreken.

Verzoeker zijnerzijds gaat in zijn wederantwoordnota op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Op grond van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij de Raad slechts op ontvankelijke wijze vatten na uitputting van het intern beroep. Dit betekent niet enkel dát de verzoekende partij een interne beroepsprocedure moet hebben ingesteld – wat verzoeker te dezen heeft gedaan – maar ook dat alle beslissingen die zij aan de beoordeling van de Raad wil voorleggen, op ontvankelijke wijze bij dat intern beroep moeten zijn betrokken.

Daarnaast is het zo dat de vraag of een initiële studievoortgangsbepaling, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, afhankelijk is van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Verwerende partij merkt op dat verzoeker het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ na de proclamatie van 8 februari 2019 niet tijdig met een intern beroep heeft bestreden. Verzoeker spreekt die vaststelling evenwel tegen in zijn tweede middel.

Verwerende partij kan niet worden gevolgd in haar stelling dat verzoeker het examencijfer voor voormeld opleidingsonderdeel niet in zijn intern beroep van 28 juni 2019 heeft betrokken. Verzoeker gaat immers concreet in op de wijze waarop de quotering tot stand is gekomen.

De interne beroepsinstantie overweegt ter zake overigens uitdrukkelijk:

“De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student in zijn beroepschrift ook het cijfer van 7/20 voor ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ inhoudelijk betwist.”

Het examencijfer is bijgevolg wél aan het oordeel van de interne beroepsinstantie voorgelegd.

Ter zake heeft de institutionele beroepscommissie over de appelleerbaarheid van de eerste bestreden beslissing uitspraak gedaan en geoordeeld dat de grieven die verzoeker tegen de examenbeslissing van 8 februari 2019 aanvoerde, niet ontvankelijk waren wegens overschrijding van de beroepstermijn.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt. Daardoor treedt de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Of de institutionele beroepscommissie het intern beroep, in de mate dat het tegen de examenbeslissing van 8 februari 2019 was gericht, terecht onontvankelijk heeft verklaard, komt aan bod in verzoekers tweede middel, en doet aan het bovenstaande geen afbreuk.

De exceptie is derhalve gegrond.

Het beroep is niet ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing en wél ontvankelijk voor zover het de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) aanvecht.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van artikel 100, §4, vierde lid van het onderwijs- en examenreglement en van de rechten van verdediging.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij in zijn intern beroep uitdrukkelijk heeft verzocht om inzage in het samen te stellen dossier, en dat dergelijke inzage niet werd verleend.

Ten gevolge daarvan is de interne beroepsprocedure volgens verzoeker nietig wegens een schending van de rechten van verdediging.

Verwerende partij repliceert dat artikel 100, §4, alinea 4 van het onderwijs- en examenreglement inderdaad voorziet in een inzagerecht, en dat de mogelijk tot inzage wel degelijk werd geboden. Er wordt verwezen naar een e-mail van 8 juli 2019 van dossierbeheerder N.D. aan verzoeker, waarin aan deze laatste is meegedeeld dat het dossier enkel bestaat uit zijn eigen stukken en de puntenbriefjes, zodat er tenzij verzoeker er verder op aandringt geen meerwaarde is gelegen in een inzage. Verwerende partij stipt verder aan dat verzoeker daarop niet heeft gevraagd om het dossier te kunnen inkijken, hoewel hem dat een tweede maal werd aangeboden.

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker in antwoord op dat verweer nog het volgende op:

“Het dossier voor de examencommissie werd niet zorgvuldig samengesteld, en dit was niet te wijten aan verzoeker zelf. Uit een mail aan verzoeker bleek dat deze commissie onvolledige info werd verschaft waarbij art. 71, §3 van het OER bewust(?) werd weggelaten door de informant. Aldus zag de examencommissie geen mogelijkheid tot deliberatie.

Verzoeker vroeg om inzage van het samengesteld dossier van de institutionele co[m]missie, doch werd pas bij beroep voor uw Raad de stukken bezorgd. Verzoeker wijst erop dat het bezorgde samengestelde dossier, door de UGent, het onderhoud ontbreekt tussen de facultaire ombuds, de examencommissievoorzitter en de institutionele beroepscommissie. Verzoeker is op de hoogte dat er een onderhoud via mail gebeurde met deze laatste. Verzoeker meent dat dit stuk relevante informatie kan bevatten in het dossier.”

en

“Verzoeker wenst te wijzen op twee elementen:

- De bewering van de UGent dient te worden genuanceerd. In de mailketting is af te leiden dat enerzijds de ombuds de verzoeker impliciet afwijst om inzage te nemen, onder het argument van ‘geen meerwaarde’ zou bieden, maar anderzijds dekt de ombuds zich in door het nog ‘steeds bereid te zijn’.

De communicatie van de ombuds bevat dan ook een impliciete afwijzing. De ombuds was dus weinig zorgvuldig in zijn communicatie en kan aan verzoeker niet verweten worden dat hij geen afspraak heeft gemaakt.

Een dergelijk verzoek kan niet afgewezen worden, mede gelet op de voorziene mogelijkheid om de grieven na de inzage bijkomend schriftelijk toe te lichten overeenkomstig art. 100, §2 OER. Het recht op inzage is zodoende onlosmakelijk verweven met het recht op verdediging.

- Bij de behandeling werd er vervolgens een negatieve beslissing genomen op basis van het ontbreken van deze stukken bijvoorbeeld het bewijs van overlijden, terwijl het argument in beginsel door verzoeker wel werd gegeven. Het niet stellen van de vraag door de commissie kan niet worden gelijkgesteld met een exhaustief onderzoek. Het is dan ook niet redelijk om tot deze beslissing te komen gezien er reeds een onregelmatigheid in de procedure zich voordeed.

Aldus kan nog steeds gesteld dat de rechten tot verdediging geschonden werden.

De procedure is dan ook volkomen onregelmatig en is behept met een onherstelbare schending van de rechten van verdediging.”

Beoordeling

Het middel, zoals verzoeker het in zijn verzoekschrift heeft verwoord, ziet op het recht op inzage in het dossier waarop de institutionele beroepscommissie zich heeft gesteund bij het nemen van de tweede bestreden beslissing.

Uit het voorgebrachte mailverkeer (stuk 5 administratief dossier) blijkt dat aan verzoeker inderdaad op 8 juli 2019 door de institutionele ombudsdienst is gemeld dat er “geen meerwaarde” is gelegen in een inzage van het dossier, omdat het enkel uit de resultatenlijsten en verzoekers beroepsschrift bestaat. Terecht stipt verzoeker aan dat het niet aan de instelling toevalt om de relevantie of opportuniteit te beoordelen van een inzagerecht dat de student toekomt.

Daarmee is evenwel niet gezegd dat verwerende partij zich tot een blote weigering van de inzage heeft beperkt. In de voormelde e-mail van 8 juli 2019 is immers evengoed aan verzoeker meegedeeld:

“Indien u alsnog inzage wil, graag een seintje, dan leggen we een moment vast.”

In zijn antwoord, eveneens op 8 juli 2019, gaat verzoeker op dat aanbod niet in. Ook wanneer de ombudsdienst op 9 juli 2019 herhaalt:

“Mocht u alsnog inzake in uw stukken wensen, graag een seintje.”

komt dat seintje van verzoeker er niet; in zijn antwoordmail van 9 juli 2019 gaat verzoeker enkel nog in op de omvang van het intern beroep – met name of verzoeker de examencommissie heeft gevraagd om met uitzonderlijke omstandigheden rekening te houden.

In die omstandigheden valt het enkel aan verzoeker toe te schrijven dat hij van het dossier, hoe het ook zij samengesteld, geen inzage heeft genomen. Er is geen sprake van een schending van de door verzoeker aangehaalde rechtsgronden.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker betwist in het tweede middel dat het verloop van het examen van het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ en de quotering ervan, niet meer op ontvankelijke wijze konden worden betwist in het intern beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker argumenteert dat een beroepstermijn kan maar lopen eens de betrokkene kennis heeft van de beslissing én van de motieven van die beslissing. Hij verwijst daartoe naar artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, waarin is bepaald dat een beroep de inhoudelijke bezwaren moet bevatten. Dat is volgens verzoeker enkel mogelijk wanneer hij kennis heeft van de redenen achter de genomen beslissing.

De overweging van de institutionele beroepscommissie dat het mogelijk is om eerst een bewarend beroep in te stellen, kan daar voor verzoeker geen afbreuk aan doen. Hij steunt zich daarbij op de artikelen 6.1 en 13 van het EVRM en het beginsel van het recht op verdediging. Daar hij binnen de door de institutionele beroepscommissie vooropgestelde termijn geen inzake kon nemen, kon verzoeker van de onderliggende motieven geen kennis hebben. Bijgevolg is

verzoeker van oordeel dat hij in zijn intern beroep van 28 juni 2019 wel nog de quoterings voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ kon betrekken. Verzoeker voegt eraan toe dat de tweede bestreden beslissing er verkeerdelijk vanuit gaat dat hij het examencijfer van 7/20 louter inhoudelijk betwist; verzoeker kaart namelijk evenzeer een onrechtmatige praktijk aan (inzagemoment) en een onzorgvuldigheid.

Verwerende partij betwist in haar antwoordnota vooreerst dat de artikelen 6 en 13 van het EVRM van toepassing zijn, aangezien deze enkel gelden voor jurisdictionele procedures en dan nog enkel voor zover ze op burgerlijke rechten of een strafvordering betrekking hebben.

Daarnaast kan voor verwerende partij uit artikel II.283 Codex hoger onderwijs geenszins worden afgeleid dat de beroepstermijn maar zou aanvangen nadat de verzoeker niet enkel kennis had van de beslissing maar ook van de motieven van die beslissing. Onder verwijzing naar de tekst van die bepaling stelt zij dat de termijn voor intern beroep een vervaltijd is van zeven dagen die hoe dan ook, in het geval van verzoeker, loopt vanaf de dag van de proclamatie, *in casu* 8 februari 2019. Deze termijn raakt bovendien de openbare orde zodat er niet van kan worden afgeweken. Uit het feit dat het verzoekschrift een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren moet bevatten, kan volgens verwerende partij niet worden afgeleid dat de termijn niet zou lopen zolang een verzoeker niet zinvolle argumenten zou kunnen formuleren omdat hij de motivering van de door hem bestreden beslissing nog niet kent. Niets belet een student in dergelijk geval om reeds intern beroep in te stellen, desnoods ten bewarende titel, waarbij als argument precies het gebrek aan motivering kan worden ingeroepen.

Ondergeschikt stipt verwerende partij aan dat verzoeker niet consequent is in zijn betoog. Hij geeft in zijn beroepsschrift aan dat hij feedback kreeg de dag na het verstrijken van de beroepstermijn. In verzoekers redenering zou de beroepstermijn dan dus hoe dan ook op dat moment zijn beginnen lopen. Op de dag van het instellen van het intern beroep tegen de deliberatiebeslissing zou de beroepstermijn, ook ingeval aangenomen zou worden dat die pas loopt nadat een student feedback heeft gekregen over een examencijfer, hoe dan ook reeds onherroepelijk zijn verstreken.

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker de stelling dat de artikelen 6 en 13 van het EVRM hier niet van toepassing zouden zijn. Hij verwijst ter zake naar een ruimere toepassing van deze bepalingen in recente rechtspraak zoals *Regner t. Tsjechië* (EHRM 19 september

2017) en Mirovni Institut t. Slovenië (EHRM 13 maart 2018). Verder doet hij gelden dat de tweede bestreden beslissing een reële weerslag heeft op de loopbaan van de student als werkende, evenals de daarmee samenhangende inkomstenderving, doordat het betalende stagejaar niet kan worden aangevat.

Daarnaast handhaaft verzoeker zijn standpunt dat verwerende partij een onjuiste lezing geeft aan artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Hij stelt met name dat een bewarend beroep indienen inderdaad een mogelijkheid is, voor zover evenwel ze in verhouding staat tot de feiten: hier is de oorzaak met name dat het inzagemoment later werd georganiseerd, en het is voor verzoeker niet redelijk om een student aldus voor het voldongen feit te zetten om de “de financiële inspanning te doen van een aangetekend schrijven”.

Verder betoogt verzoeker nog:

“Verweerder ontwijkt kundig de onregelmatigheden aangehaald door student inzake het organiseren van inzagemomenten evenals de onregelmatigheid alsook onzorgvuldigheid tentoongespreid tijdens het betwiste examen.

Verweerder haalt tenslotte persoonlijk uit naar student en verwijt deze inconsequent gedrag door zelf een redenering uiteen te zetten dat de termijn toch zou zijn verlopen. Gelet op vooropgestelde door de facultaire ombuds, zijnde in zijn woorden de vraag voor een serene bemiddeling (wat in de praktijk een klucht leek), en het effectief volgen van de raad door de student in de hoop een oplossing te verkrijgen, is de kritiek op verzoeker een verkeerde veeg uit de pan.”

Beoordeling

Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat tegen een examenbeslissing een intern beroep kan worden ingesteld binnen een vervalttermijn van zeven kalenderdagen, ingaand de dag na deze van de proclamatie.

Het is tussen partijen niet betwist dat de proclamatie van het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ heeft plaatsgevonden op 8 februari 2019. De beroepstermijn liep derhalve van 9 februari tot en met 15 februari 2019.

Zelfs indien bij de proclamatie de beroepsmodaliteiten niet of niet volledig zouden zijn weergegeven – wat verzoeker niet beweert, laat staan bewijst – dan zou de beroepstermijn in

toepassing van artikel II.21 van het Bestuursdecreet vier maanden later zijn ingegaan en op 15 juni 2019 zijn verstreken.

In elk mogelijk geval valt verzoekers intern beroep van 28 juni 2019 buiten de decretale beroepstermijn wat de examenbeslissing inzake het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ betreft.

Deze beroepstermijn is een termijn van verval, die van openbare orde is. De Raad oordeelt in vaste rechtspraak dat de beroepstermijn aanvangt ongeacht de vraag of de student binnen de beroepstermijn al dan niet inzage heeft gekregen in de examenkopij of feedback heeft ontvangen (R.Stvb. 12 augustus 2010, nr. 2010/030).

Het lag *in casu* op de weg van verzoeker om binnen de voormelde termijn beroep in te stellen tegen de examenbeslissing van 8 februari 2019. Hij kon van dat beroep afstand doen indien hij ondertussen een tot genoegdoening strekkende toelichting had gekregen, of erin volharden wanneer hij het met de feedback niet eens was en/of de motieven formeel in een beslissing van de interne beroepsinstantie wenste te lezen.

Verzoeker heeft nagelaten een dergelijk beroep in te stellen. Het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ kon bijgevolg niet meer op ontvankelijke wijze worden aangevochten in het intern beroep van 28 juni 2019.

De stelling van verzoeker dat hij het examencijfer van 7/20 niet louter inhoudelijk betwist en tevens een onrechtmatige praktijk en een onzorgvuldigheid aanvoert, doet daaraan geen afbreuk. Deze beweerde onregelmatigheden kleven immers evenzeer aan de quoteringswijze waarop deze tot stand is gekomen, en dienden bijgevolg in een tijdig beroep, gericht tegen het examencijfer, te worden opgeworpen.

De artikelen 6 en 13 van het EVRM, waarvan verzoeker eveneens de schending aanvoert, zijn – zoals verwerende partij terecht opmerkt – niet van toepassing.

De examencommissie en de institutionele beroepscommissie zijn immers organen van actief bestuur en geen jurisdictionele organen, ten aanzien van wie de voormelde bepalingen wél gelden. Dat het Europees Hof zijn rechtspraak omtrent de toepassing van artikel 6 EVRM heeft

bijgesteld, zoals verzoeker stelt, is hier niet relevant. Het komt de Raad immers voor dat deze nieuwe rechtspraak mogelijk wel een uitbreiding van de toepassing van artikel 6 van het EVRM bepleit wat de *aard* van het geschil betreft, maar dat daarbij onverlet wordt gelaten dat een rechtsonderhorige zich op die bepalingen slechts kan beroepen in een gerechtelijke procedure, wat in de Belgische rechtspraak overigens ruim wordt geïnterpreteerd, met name niet uitsluitend de justitiële rechter maar elk met eigenlijk rechtspraak belast orgaan. Dat is dus, bijvoorbeeld, het geval in een beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen of bij de Raad van State, maar niet in een procedure voor een bestuursorgaan, zoals de institutionele beroepscommissie van verwerende partij er een is.

Het tweede middel wordt verworpen.

Derde middel

In een derde middel betwist verzoeker de quoteringslijst voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’.

Standpunt van partijen

Verzoeker herneemt de argumenten die hij aan de institutionele beroepscommissie heeft voorgelegd.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie deze argumenten als onontvankelijk heeft afgewezen omdat het examencijfer niet tijdig werd aangevochten via intern beroep, zodat de Raad enkel die beslissing kan beoordelen. Deze problematiek, zo stelt verwerende partij, kwam reeds aan bod bij de bespreking van het tweede middel.

Verzoeker handhaaft in zijn wederantwoordnota zijn standpunt.

Beoordeling

In de beoordeling van het tweede middel is komen vast te staan dat de institutionele beroepscommissie de grieven ten aanzien van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel

‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ terecht onontvankelijk heeft verklaard.

Deze grieven kunnen derhalve niet op ontvankelijke wijze aan de Raad worden voorgelegd.

Het derde middel is onontvankelijk.

Vierde middel

Verzoeker steunt een vierde middel op artikel 71, §3 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat er sprake is van bijzondere omstandigheden bij het afleggen van het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’, met name het overlijden van zijn oom diezelfde dag. Verder stelt hij dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn, alsook dat er sprake is van onregelmatigheden omwille van een ‘weinig zorgvuldig samengesteld examen’.

Hij zet ter zake het volgende uiteen:

“De beroepscommissie kan dan ook niet alleen op dit verkeerd argument steunen om aan te tonen dat verzoeker niet over de competenties beschikt, minstens moet worden vastgesteld dat het niet over die competenties beschikken momenteel onzeker is (ten gevolge van een niet goed opgestelde examenvraag en verbeterleutel – arts die tandarts beoordeel[t]). Het examen werd sowieso verkeerd beoordeeld (hoe kan wetenschappelijke juistheid afhankelijk zijn van een persoonlijk standpunt van een examiner?), waardoor er twijfel heerst aangezien door een andere professor werd bevestigd dat het antwoord niet foutief was en een valabele piste was om te onderzoeken. Die twijfel moet worden geïnterpreteerd in het voordeel van de student.

De commissie had de vraag en de quoterings dus redelijkerwijze buiten beschouwing moeten laten in de puntentelling gezien er toch een ernstig vermoeden van onzorgvuldigheid moet worden vastgesteld. Deze redenering houdt wel degelijk stand, gezien er een kennisvak gevolgd is, handelend over TMD, door de student (een keuzevak en dan nog wel met een quoterings van 16/20)

Het is dus gerechtvaardigd om dit resultaat buiten beschouwing te laten. De overlap is zeer concreet aangetoond en kan dit dus aanvullen, waar de examiner in tekort kwam. De examenvraag peilt ook met naar de eindcompetenties van het vak, zoals aantoonbaar (Zie infra).

De beslissing stelt dat verzoeker geen argument heeft gegeven voor het herzien van de beslissing, maar dat is niet correct. Het argument werd expliciet in het verzoekschrift meegegeven m.n: de reden die verzoeker kreeg luidde “*u hebt als enige student dit antwoord gegeven*” en dat geen aanvaardbare reden. Een zorgvuldig opgestelde examenvraag en verbeterleutel heeft dit argument niet nodig, want de student dient niet te worden afgewogen ten opzichte van de medestudent, maar ten opzichte van de verworven eindcompetenties cf. ECTS-fiches.

De beslissing van de institutionele commissie vermeldt:

“Een reden voor het niet herzien van de quoterings werd niet gegeven. Enkel “u hebt als enige student dit antwoord gegeven”. De student kan zich hier niet in vinden.”

Het bezwaarschrift van de student ging echter als volgt:

Een reden voor niet herzien van quoterings werd gegeven, zijnde: “u hebt als enige student dit antwoord gegeven.”

Dit is echter:

1) een argumentum ad populum

2) een flagrante leugen. Andere studenten gaven ook TMD als antwoord op deze casus

3) dat het gegeven antwoord niet letterlijk in cursus van de docent vervat zit resulteert niet in verklaren van onwaarheden door een student. Een student mag beroep doen op algemene kennis over een onderwerp. De docent wordt, net als de student, geacht ruimdenkend te zijn (Durf Denken) en antwoorden buiten de cursus te analyseren op waarheid. ‘Mijn cursus is waarheid’ is immers een argumentum ad verecundiam. We kunnen alleen maar stellen dat si fabula vera, vincit omnia veritas.

De beslissing van de commissie volgt de gestelde redenering van verzoeker niet, en uit de redenering kunnen we vaststellen dat ieder vak exclusieve eindcompetenties betreft. Wat betreft het behalen van de competenties van het vak verwijst verzoeker graag naar de studiefiche van het vak ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie (D012364)’ waarvoor een onvoldoende behaald werd. [...]

Uit deze fiche kan gehaald worden

- a. Er wordt geen vermelding gemaakt van Prof. Dr. [M.] als lesgever zijnde.
- b. Er wordt geen verwijzing gemaakt naar het behandelen van TMD, noch naar andere vormen van psychiatrische aandoeningen. Dit niet in het deel ‘Trefwoorden’, noch in ‘Situering’, ‘Inhoud’ of ‘Begincompetenties’.
- c. Eveneens is er geen enkele eindcompetentie die te verenigen valt met punt b.

- d. Rekening houdend met twee vragen, gesteld door Prof. Dr. [M.], handelend over psychiatrische aandoeningen, beiden casi handelend over patiënten in de middelbare leeftijd, geen geriatrische patiënten (38 en 45 jaar).
- e. Aldus kan onmogelijk gesteld worden dat een, door de examinerator beoordeeld foutief, antwoord op de casus ‘vrouw van 38 jaar met kaakpijn’, of de casus ‘neerslachtige patiënt van 45 jaar’ enige doorslag kan en mag geven binnen dit examenpakket.
- f. Besluitend zou geopperd mogen worden deze vragen buiten beschouwing te laten voor het herevalueren van het al dan niet behaald hebben van de eindcompetenties van het vak, en daarmee samenhangend, het masterdiploma ‘master in de Tandheelkunde’. Deze vragen hebben geen recht vervat te zijn binnen het examen, zich baserend op punt a. tot en met c.

Verdergaand op vorig punt maakt artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in zijn oorspronkelijke redactie het mogelijk om een student globaal geslaagd te verklaren ondanks een niet-tolereerbaar tekort, wanneer die student – bijvoorbeeld – niet slaagde voor een inleidend opleidingsonderdeel, maar wel voor de navolgende daaraan gerelateerde uitdiepende opleidingsonderdelen en in het geval dat uit de doelstellingen daarvan kon worden afgeleid dat de facto ook de competenties van dat inleidend opleidingsonderdeel in voldoende mate waren verworven. Terwijl zulks een voorbeeld van de essentie lijkt te zijn van een globale geslaagd-verklaring, desgevallend op verzoek van de student maar evenzogoed eigener initiatief door de examencommissie, lijkt de toegevoegde voorwaarde die deliberatie afhankelijk te maken van de aanwezigheid van de ‘bijzondere omstandigheden’.

Gesteld mag worden, afgaande op de studiefiche van het vak ‘Algemene medische pathologie II (D012365)’ [...] waarvoor een credit behaald werd, dat aangehaalde zou kunnen worden toegepast op deze situatie.

Het is niet alleen hier een kwestie of de student voldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te verwerven, doch mag duidelijk blijken dat er bij het examen een ernstig vermoeden is dat er een onrechtmatigheid is gebeurd, die maken dat verzoeker dit eigenlijk onmogelijk 100% kon afleggen. Minstens kon in redelijkheid abstractie gemaakt worden, dat dan aanleiding gaf tot het mogelijk delibereren.”

In de antwoordnota van verwerende partij wordt erop gewezen dat de regels waaraan een student moet voldoen om te slagen voor een opleiding, zijn neergelegd in artikel 71 van het onderwijs- en examenreglement:

“§1. Om te kunnen slagen voor een opleiding, moet de student voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

De student moet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden tot de opleiding, zoniet is de student onontvankelijk, waardoor slagen voor de betrokken opleiding niet kan. De student moet ingeschreven zijn voor de betrokken opleiding via een diplomadoelcontract.

Onverminderd de deliberatiebevoegdheid van de examencommissie per opleiding, zoals bepaald in artikel 70, moet de student voor alle af te leggen opleidingsonderdelen een creditbewijs hebben behaald (cf. artikel 57) en/of geslaagd verklaard zijn voor alle deliberatiepakketten behorende tot de betreffende opleiding (cf. artikel 67).

§2. De examencommissie per opleiding verklaart eveneens geslaagd: de student ingeschreven in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma, master-na-bacheloropleiding, master-na-masteropleiding of de specifieke lerarenopleiding die aan volgende cumulatieve voorwaarden voldoet:

- De student heeft alle nog resterende opleidingsonderdelen om te kunnen slagen voor de betreffende opleiding in zijn/ haar curriculum opgenomen.
- Het tekort om te slagen voor één of twee opleidingsonderdelen bedraagt maximaal 6 gewogen punten, waarbij de studiepunten als gewichten worden gehanteerd. Het tekort wordt berekend door het tekort op het examencijfer voor het opleidingsonderdeel te vermenigvuldigen met de studiepunten die aan dat opleidingsonderdeel zijn toegekend.
- De student heeft voor alle opleidingsonderdelen minimaal 8/20 behaald.
- De student heeft voor maximaal twee opleidingsonderdelen minder dan 10/20 behaald.
- De student heeft voor de betreffende opleidingsonderdelen de meest recente examenkans benut.
- De tolerantie geldt niet voor de bachelorproef, de masterproef en de verplichte stages.

§3. Indien een student niet slaagt volgens de criteria vastgelegd in §1 en §2 kan de examencommissie per opleiding – al dan niet na geheime stemming – beslissen dat de student toch geslaagd wordt verklaard. Een dusdanige beslissing is enkel mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en mits blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. Ze dient voor elk geval afzonderlijk en concreet te worden gemotiveerd.”

Verwerende partij stipt aan dat een en ander de uitwerking is van de artikelen II.228 en II.229 van de Codex Hoger Onderwijs. Voor de studenten die niet met toepassing van artikel II.228 Codex Hoger Onderwijs automatisch geslaagd verklaard kunnen worden (dit zijn die studenten die alle credits binnen het opleidingsprogramma hebben behaald of die voldoen aan tolerantieregels eigen aan de betrokken instelling), geldt in dat geval dat ze geslaagd verklaard kunnen worden indien cumulatief aan twee voorwaarden is voldaan:

- de student moet zich bevinden in “bijzondere omstandigheden” en
- de student moet aantonen de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen te hebben behaald.

Verwerende partij zet uiteen dat de institutionele beroepscommissie van oordeel was dat verzoeker aan geen van beide voorwaarden voldeed, en zij acht deze beoordeling niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk.

Verzoekers argument inzake de bijzondere omstandigheden (overlijden van de oom met wie hij een sterke band had) werd door de institutionele beroepscommissie niet aanvaard omdat het niet kan worden beschouwd als een bijzondere omstandigheid die van aard is dat verzoeker geslaagd zou kunnen worden verklaard voor de masteropleiding tandheelkunde, daar dit gegeven vreemd is aan de vraag of de competenties van het desbetreffende vak zijn behaald. Inzake dat overlijden merkt verwerende partij nog op dat verzoeker initieel geen bewijs voorbracht, en dat thans een bewijs wordt voorgelegd van het overlijden van een persoon op 11 januari 2019 om 23.30 u., dit is op de dag van het betrokken examen, zij het wel nadat verzoeker het examen reeds had afgelegd. Aangezien dit bewijs niet voorlag in het raam van het intern beroep, kon de institutionele beroepscommissie daarmee ook geen rekening houden.

Bovendien, zo zet verwerende partij uiteen, toont verzoeker niet aan dat hij de doelstellingen van de opleiding globaal heeft behaald. Er worden ter zake in het intern beroep drie elementen zeer summier aangevoerd.

Verzoeker haalde hieromtrent in het raam van het intern beroep drie elementen zeer summier aan, met name:

- Hij stelde dat kennis en kunde van de praktijk aantoonbaar zijn door middel van de quoterings verkregen voor klinische vaardigheden;
- Hij stelde dat het vermogen tot analytisch denken en het tentoonspreiden van nuchtere doch kritische blik werd aangetoond via de thesis;
- Hij voerde aan dat de enige reden om hem niet geslaagd te verklaren, het tekort was dat hij behaalde voor het vak “Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie”, en argumenteerde dat dit tekort niet terecht zou zijn en dat hij de doelstellingen van dat vak wel zou hebben behaald.

Met dat laatste argument kon de institutionele beroepscommissie volgens verwerende partij geen rekening houden, aangezien het examencijfer voor ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ definitief was geworden. Het staat daardoor definitief vast dat verzoeker niet heeft aangetoond de eindcompetenties van dat vak te hebben behaald. Inzake de andere argumenten doet verwerende partij gelden dat verzoeker ze niet verder heeft uitgewerkt, en aldus niet duidelijk maakte hoe het slagen voor de twee genoemde vakken tot gevolg heeft dat aangenomen moet worden dat hij de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald. Zij

verwijst naar de overwegingen van de institutionele beroepscommissie waarin is vastgesteld dat de einddoelstellingen van de opleiding niet globaal waren behaald, en waarvan verzoeker de onredelijkheid niet aantoont.

Met betrekking tot wat verzoeker in het huidig beroep aanvoert inzake de beweerde onregelmatigheid van het examencijfer voor het vak ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’, repliceert verwerende partij dat het middel niet ontvankelijk is aangezien het examencijfer niet werd betwist. Dat verzoeker geslaagd kan worden verklaard nu hij wel slaagde voor het vak ‘Algemene medische pathologie II’, dat een vervolgopleidingsonderdeel zou zijn t.o.v. het vak ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’, is dan weer onontvankelijk omdat het een nieuw middel is. Ondergeschikt betwist verwerende partij de gegrondheid van dat middel. Uit het feit dat verzoeker slaagde voor het vak ‘Algemene medische pathologie II’ blijkt immers niet dat hij ook de eindcompetenties zou hebben behaald van het vak ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’, onder meer omdat verzoeker niet verduidelijkt wat de relatie tussen beide opleidingsonderdelen is. Uit niets blijkt volgens verwerende partij ook dat het vak ‘Algemene medische pathologie II’ een vervolgvak is van het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ in die zin dat het laatste vak ervan een begincompetentie zou zijn en de kennis en vaardigheden die in dat vak zijn opgedaan, noodzakelijk zouden zijn om te kunnen slagen voor het vak ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’. Nazicht van beide fiches, zo stelt verwerende partij, leert eerder dat beide vakken verschillende pathologieën behandelen en aldus naast elkaar staan en elkaar aanvullen in plaats van op elkaar voort te bouwen.

In zijn wederantwoordnota zet verzoeker nog het volgende uiteen:

“Verweerder meent dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden. Verweerder haalt aan geen bewijzen te hebben gehad op het moment van de uitspraak m.b.t. het vermelde sterfgeval, echter liet ook na de eenvoudige vraag te stellen aan verzoeker. Verzoeker wijst nogmaals op het weinig zorgvuldig samenstellen van het dossier door de [ombud]. De verzoeker bewees de feiten die, inherent aan het recht op verdediging, hadden moeten opgevraagd worden door verweerder wanneer ze het verzoek in behandeling name. Verzoeker negatief beoordelen op basis van “geen bewijs” geeft blijk van een specifieke systematiek door verweerder gehanteerd. Dit bewijsstuk is geen exhaustief onderzoek.

Verweerder stelt dat een sterfgeval geen verband houdt met een opleiding en vreemd is aan het behalen van competenties. Dit is een kennelijk onredelijk standpunt. De verzoeker

droeg mee in de zorg voor een familielid met een slepende ziekte, zodus heeft dit een invloed op de prestaties van een examen. Een slepende ziekte van een naaste eist immers zijn tol op de prestaties van ieder.

Verweerder haalt ook uit naar het tijdstip van overlijden. Wie is verweerder om te oordelen over het leed die verzoeker diende te doorstaan. Noch de plaats, noch het tijdstip van overlijden is een weerspiegeling van de tol die zulks leed met zich meebrengt. Beschamend, op zijn minst.

Verweerder stelt dat verzoeker geen argumenten aanhaalt ter illustratie van het behalen van de doelstellingen. Verzoeker stelt hiertegenover dat verweerder geen intentie had om argumenten handelend over het opleidingsonderdeel als geldig te bevinden.

De verzoeker toont duidelijk aan dat de eindcompetenties wel degelijk behaald werden. Hij verwees hiervoor naar de ECTS-fiches en gaf aan dat 2 vragen dienden geschrapt zodoende, nog een bijkomende, onregelmatigheid m.b.t. de examinering, te verhelpen en rechtstreeks daaruit volgend een 'geslaagd'. Verweerder zwijgt wijselijk over deze feiten. Verweerder blijft zich verschuilen achter het, door verzoeker, weerlegde in middel 2. Graag wordt verwezen naar uitspraak van de raad 2016/215. De ondervraagde onderdelen zijn niet verenigbaar met de geldende ECTS-fiche.

Verweerder probeert de onregelmatigheden inzake de ECTS-fiche van tafel te vegen onder de noemer van 'nieuw middel'. Echter mag gesteld dat een behoorlijk bestuur geacht zou mogen worden, het opstellen van ordentelijke en correcte ECTS-fiches. Daarnaast, en hoofdzakelijk, zijn ECTS-fiches van openbare orde.

Daarnaast stelt verweerder geen verwevenheid te zien van de twee opleidingsonderdelen op basis van de ECTS-fiche. Echter stelt verweerder vast dat powerpoint presentaties vervat zitten in beide opleidingsonderdelen waarbij in deel 1 (Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie) verwezen wordt naar het vervolg, zijnde deel 2, of te Algemene medische pathologie 2. Dit naast het gebruiken van één powerpoint presentatie voor beide opleidingsonderdelen: "We gaan verder met deze powerpoint in het tweede semester, daar waar we geëindigd zijn." Uit standpunt van verweerder blijkt des te meer de discrepantie tussen de ECTS-fiche enerzijds, en de werkelijkheid anderzijds. Een belangrijk euvel in de rechterlijke geldigheid van beide examens.

Verzoeker vermeld wederom de discrepantie tussen de gegeven quotatie op de betwiste vraag, niet verenigbaar met de geldende ECTS-fiche, en de quotatie voor het keuzevak, namelijk TMD. Verzoeker benadrukt ineens ook de concrete overlap tussen beide opleidingsonderdelen.

Het is kennelijk redelijk dat professoren, en een universitaire instelling, feitelijke onwaarheden verkondigen, echter is het kennelijk onredelijk om als student te redeneren en deze feitelijke onwaarheden aan te vechten en recht te trekken.

Verzoeker benadrukt graag nogmaals de problemen met de ECTS-fiche:

- a. Er wordt geen vermelding gemaakt van Prof. Dr. [M.] als lesgever zijnde.
- b. Er wordt geen verwijzing gemaakt naar het behandelen van TMD, noch naar andere vormen van psychiatrische aandoeningen. Dit niet in het deel "Trefwoorden", noch in "Situering", "Inhoud" of "Begincompetenties".
- c. Eveneens is er geen enkele eindcompetentie die te verenigen valt met punt b.

- d. Rekening houdend met twee vragen, gesteld door Prof. Dr. [M.], handelend over psychiatrische aandoeningen, beiden casi handelend over patiënten in de middelbare leeftijd, geen geriatrische patiënten (38 en 45 jaar).
- e. Aldus kan onmogelijk gesteld worden dat een, door de examinator beoordeeld foutief, antwoord op de casus “vrouw van 38 jaar met kaakpijn”, of de casus “neerslachtige patiënt van 45 jaar” enige doorslag kan en mag geven binnen dit examenpakket.
- f. Besluitend zou geopperd mogen worden deze vragen buiten beschouwing te laten voor het herevalueren van het al dan niet behaald hebben van de eindcompetenties van het vak, en daarmee samenhangend, het masterdiploma “master in de Tandheelkunde”. Deze vragen hebben geen recht vervat te zijn binnen het examen, zich baserend op punt a. tot en met c.”

Beoordeling

Artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Deze bepaling is in zijn huidige redactie ingevoerd met artikel VI.14 van het Decreet van 16 juni 2017 betreffende het Onderwijs XXVII. In de memorie van toelichting bij de totstandkoming van dit decreet heeft de steller van het ontwerp de volgende verduidelijking gegeven (*Parl. St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40):

“Artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een “automatische deliberatie” voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkomen. Examencommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot

uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteerde dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

De decreetgever heeft de aard van de in aanmerking te nemen ‘uitzonderlijke omstandigheden’ niet nader omschreven of beperkt. In beginsel kunnen bijgevolg elementen van allerlei aard worden aangevoerd.

Wat verzoeker niet dienstig kan inroepen, zijn argumenten die ertoe strekken dat de quotering voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ onjuist of onredelijk is (randletter ‘c’ in het verzoekschrift op intern beroep). Die discussie had verzoeker moeten voeren in een beroep tegen het examencijfer en dat heeft hij – zoals hierboven is vastgesteld – niet gedaan.

Te dezen heeft verzoeker ten aanzien van de institutionele beroepscommissie ingeroepen (i) dat de kennis en kunde van de praktijk aantoonbaar zijn op grond van de quotering voor het opleidingsonderdeel ‘klinische vaardigheden’ (14/20), (ii) dat het vermogen tot analytisch denken en het “tentoonspreiden van [een] nuchtere doch kritische blik” is aangetoond via de thesis (16/20) en (iii) dat de onvoldoende werd behaald op de dag dat zijn oom overleed.

Met betrekking tot de credits die voor andere opleidingsonderdelen werden behaald, overwoog de institutionele beroepscommissie het volgende:

“Het gegeven dat de student niet geslaagd is voor Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie met 9 tekortpunten daar waar het maximum om te slagen 6 tekortpunten is, wijst erop dat hij de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel nog niet in voldoende mate heeft verworven. Elk van de opleidingsonderdelen binnen het curriculum van de student draagt op een eigen wijze bij tot het realiseren van de opleidingsdoelstellingen en de opleidingsdoelstellingen worden maar ten volle behaald

als een student de einddoelstellingen van elk van die opleidingsonderdelen heeft behaald. Gelet op het gegeven dat het hier een tekort bedraagt van 9 tekortpunten, kan de institutionele beroepscommissie niet anders dan besluiten dat de student onvoldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven.

De student argumenteert dat hij voor de opleidingsonderdelen Klinische vaardigheden (14/20), de masterproef (16/20) en het keuzevak TMD (16/20) voldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven. De institutionele beroepscommissie volgt deze redenering niet en merkt op dat het feit dat de student slaagde voor opleidingsonderdelen die in meer of mindere mate vergelijkbare eindcompetenties zouden nastreven niet betekent dat de student de eindcompetenties heeft verworven voor het opleidingsonderdeel Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie en voor het volledige masterprogramma en uit dit gegeven kan onvoldoende worden afgeleid dat hij de specifieke eindcompetenties van Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie volledig onder de knie heeft. Dat er tussen de verschillende opleidingsonderdelen eventuele overlappings kunnen bestaan doet daaraan geen afbreuk. Opleidingsonderdelen streven immers elk hun eigen eindcompetenties na. Dat een student bijgevolg goed scoort op alle andere vakken, impliceert niet dat hij een slaagcijfer moet behalen op het opleidingsonderdeel waarop hij een tekort behaalde, noch dat van dit tekort abstractie zou moeten worden gemaakt bij een beslissing omtrent het al dan niet slagen voor de opleiding.

Deze beoordeling overtuigt. Verzoeker komt in het intern beroep niet verder dan een loutere bewering en toonde onvoldoende concreet aan hoe de tien in de ECTS-fiche vermelde eindcompetenties van het opleidingsonderdeel ‘Algemene medische pathologie I, inclusief gerodontologie’ middels andere opleidingsonderdelen werden bereikt. Ook in de huidige procedure levert verzoeker dat bewijs niet. Alleszins komt verzoeker niet tot de concrete bewijsvoering die door de decreetgever is vooropgesteld in de hierboven in herinnering gebrachte memorie van toelichting.

Wat het overlijden van de oom betreft, heeft de institutionele beroepscommissie vastgesteld dat dit argument vreemd is aan de vraag of verzoeker “de eindcompetenties van het betreffende vak [heeft] verworven.”

Daarnaast oordeelt de institutionele beroepscommissie dat het argument door geen enkel concreet bewijs wordt gestaafd. Dit wordt door verzoeker in zijn verzoekschrift voor de Raad niet wezenlijk tegengesproken. De Raad kan begrip opbrengen voor de omstandigheden die verzoeker aanvoert met betrekking tot de ziekte en het overlijden van zijn oom. In de mate evenwel dat verzoeker summier nadere toelichting verschaft, merkt de Raad op dat dit geen afbreuk doet aan de overwegingen van de institutionele beroepscommissie dat verzoeker in die stand van de procedure geen bewijs voorbracht en dat bovendien het overlijden op dezelfde dag

maar ná het afgelegde examen, niet als een uitzonderlijke omstandigheid met impact op het examen kan worden beschouwd. Wat dit laatste betreft, erkent de Raad zoals hiervoor reeds aangegeven dat verzoeker mogelijk door de gezondheidstoestand van zijn oom was beïnvloed, maar dit neemt niet weg dat verzoeker daaromtrent erg weinig informatie aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd, wat betekent dat de Raad ook geen onregelmatigheid inzake de materiële motiveringsplicht in hoofde van die beroepsinstantie kan vaststellen.

Mede in acht genomen dat het overlijden van verzoekers oom – na de verwerping van het argument inzake het behalen van de competenties middels andere opleidingsonderdelen – het enige resterende argument is waarop een globale geslaagd verklaring kan worden gesteund, is de Raad van oordeel dat de overwegingen van de institutionele beroepscommissie voldoende overtuigen.

De andere grieven die verzoeker vermeldt, zijn, zoals verwerende partij terecht opmerkt, nieuw in deze stand van de procedure, en derhalve niet ontvankelijk.

Het vierde middel is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.165 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/315

In zake: Pieter-Jan VERFAILLIE
woonplaats kiezend te 1760 Roosdaal
Frans Van Cauwelaertstraat 60

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 5 juli 2019 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’ een examencijfer van 8/20 wordt toegekend, en van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 26 juli 2019 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Business Economics’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’ wordt aan verzoeker een examencijfer van 8/20 toegekend.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen die examenbeslissing tekent verzoeker op 9 juli 2019 het volgend intern beroep aan:

“Ik betwist mijn resultaat van het examen ‘Strategic IP Management’ dat ik heb afgelegd op 12/06/2019. Ik behaalde hiervoor een 8/20. Dit is mijn enige tekort en verder behaalde ik 70,5% en dus onderscheiding voor deze master.

Naast de algemene bezwaren die ik verderop in mijn betoog zal toelichten, heb ik vooral een cruciaal probleem met één vraag die het verschil kan maken tussen een 8 en een 9 op 20 en dus een invloed heeft op het finaal slagen voor de opleiding ‘Master in Business Economics’ aangezien het mijn enige tekort is.

Na het vernemen dat ik niet geslaagd was voor dit examen, werd ik op eigen verzoek uitgenodigd om op 5/06/2019 mijn examenkopie in te kijken. Tot mijn grote verwondering vernam ik dat ik slechts 7,5/20 (wat volgens artikel 80 afrondingsregels een 8/20 wordt) behaalde. Bij het begin van dit onderhoud werd meteen benadrukt door mevrouw [J.L.], assistente, dat het examen heel moeilijk was voor veel studenten en legde ze uit zichzelf de link met het feit dat dit de eerste keer was dat prof. [V.D.] dit opleidingsonderdeel doceerde en het examen opstelde. In vergelijking met vorige jaren toen dit opleidingsonderdeel gedoceerd werd door prof. [L.], behaalden dit jaar beduidend meer studenten een zware onvoldoende op het examen voor dit vak en dit op basis van dezelfde cursus. De resultaten van het examen worden opgesmukt met de punten van het dagelijks werk. Bovendien is dit het eerste jaar dat de assistente (afgestudeerd in 2018) examens verbeterde en werd deze verbetering niet nagezien door de professor.

Vervolgens kreeg ik mijn examenkopie en uit de bespreking kwamen volgende punten naar voor:

1. Algemene bezwaren:

- Onduidelijkheid vraagstelling: De assistente (verbeteraar) heeft me meerdere keren gezegd dat de vraagstelling niet duidelijk, verwarrend en te algemeen was voor verschillende vragen. Meer specifiek haalde ze aan dat ze deze problematiek zou bespreken met prof. [V.D.] en dat de vraagstelling zou aangepast worden voor de 3de examenperiode. Ze zei letterlijk: de vragen mogen niet zo verwarrend zijn dat studenten

niet eenduidig antwoorden en dat daarom de vragen op het herexamen veel duidelijker moeten zijn. Meer nog, probeerde ze me te troosten door te zeggen dat het herexamen veel duidelijker zou zijn en ik me dus geen zorgen hoefde te maken over het slagen op het herexamen.

In de richtlijnen voor het opstellen van een schriftelijk examen van de KU Leuven, wordt gesteld dat je de vragen zo duidelijk mogelijk moet formuleren en heldere instructies moeten gegeven worden over het type antwoord dat je verwacht. Hier is dus sprake van een zware tekortkoming ten opzichte van de richtlijnen voor het opstellen van examenvragen (<https://www.kuleuven.be/onderwijs/evalueren/schriftelijk#section-3>). Door de verklaring van de assistente dat de vraagstelling aangepast (duidelijker) zou worden voor de 3de examenperiode, bevestigt ze zelf deze tekortkoming.

Daarenboven kon op het examen geen mondelinge toelichting gevraagd worden omdat noch professor [V.D.], noch de assistente aanwezig waren op het examen; meer noch, ze zijn geen van beiden langs geweest om mogelijke inhoudelijke vragen te beantwoorden, wat gezien de onduidelijkheid en algemeenheid van de vragen, achteraf gezien, een duidelijke vereiste bleek.

- Miscommunicatie tussen professor en studenten: de assistente zei hierover letterlijk: er was een duidelijke miscommunicatie in verband met de verwachtingen over het examen tussen professor en studenten. Hiervoor zijn volgens mij twee duidelijke redenen. Enerzijds is er sprake van heterogeniteit van de te kennen leerstof, wat ook bevestigd werd door de assistente: gebruik van artikels als cursus (opgesteld door voorganger prof. [L.]), slides en cases. De inhoud van deze drie vormen stemde niet altijd overeen waardoor het niet steeds duidelijk was wat het verwachtte antwoord was op het examen. Anderzijds, door de meestal algemene en vage manier van lesgeven werd de verwachting geschept dat op het examen op een gelijkaardige manier kon geantwoord worden. Toen ik dit opmerkte, repliceerde de assistente dat ze me volledig begreep wat betreft zijn manier van lesgeven aangezien zij zelf vorig jaar nog les kreeg van prof. [V.D.] en deze indruk ook had.

Deze miscommunicatie zorgt ervoor dat de studenten niet duidelijk geïnformeerd werden over de examenverwachtingen.

- Gebrek aan echte verbeter sleutel: op mijn vraag naar een verbeter sleutel, kreeg ik het antwoord dat die er niet echt was en het meer gaat om een document met verwijzingen naar waar antwoorden in de cursus gevonden kunnen worden. Bovendien waren er geen puntenverdelingen vermeld voor de verschillende antwoordonderdelen op het ‘verbetersleutel’ document dat mij werd voorgelegd, enkel een algemene quotering per vraag.

Hierdoor kon het ‘verbetersleutel’ document niet objectief en consequent toegepast worden. Opnieuw is dit strijdig met de richtlijnen die door de KU Leuven worden gehanteerd bij het opstellen van schriftelijke examens waarin gesteld wordt dat je ALTIJD moet vermelden welk gewicht een vraag of deelvraag in de beoordeling heeft. Het ontbreken van deze elementen creëert een situatie waarin subjectiviteit een nadrukkelijke rol kan spelen bij de waardering van de antwoorden.

Er was dus geen duidelijk beoordelingsschema dat consequent toegepast werd.

AAN DE SLAG

Een schriftelijk examen opstellen

› Gebruik een **toetsmatrijs**. Die tabel/matrix helpt je om een **representatief** examen op te stellen, doordat je expliciet de link legt tussen leerdoelen, -inhouden en examenvragen. Denk daarbij na over welke inhouden het belangrijkste zijn en dus meer of uitgebreider aan bod moeten komen in het examen.

› **Combineer** verschillende vraagsoorten: essayvragen, kort antwoord-vragen en/of gesloten vragen.

› Plaats vragen van hetzelfde **type** bij elkaar (**gesloten** vragen bij elkaar en **open** vragen bij elkaar). Zet de gesloten vragen vooraan. Studenten besteden vaak veel tijd aan het beantwoorden van een open vraag. Als de gesloten vragen eerst staan, beperk je het risico dat de studenten geen tijd meer hebben om de gesloten vragen te beantwoorden.

› **Formuleer** je vragen zo duidelijk mogelijk en geef heldere instructies over het type antwoord dat je verwacht. Indien je wil dat de studenten voorbeelden geven, noteer je dat ook in de vraagstelling. Overweeg het gebruik van grafieken, foto's of onderzoeksdata in de vragen, want dat maakt ze realistischer en attractiever.

› Bereid een **antwoordmodel/verbetersleutel** voor die je gebruikt bij de beoordeling of expliciteer de criteria (of antwoordelementen) waaraan het antwoord minimaal moet voldoen. Op die manier beperk je het risico om bij de beoordeling strenger of milder te worden naargelang het antwoord van de vorige studenten. Vermeld altijd welk gewicht een vraag in de beoordeling heeft.

› **Informeer** de studenten goed over het aantal vragen en de aard van de vragen die ze zullen krijgen.

Geef ook aan welk materiaal ze bij zich mogen hebben, welk type antwoord je verwacht en wat de duur van het examen is.

› Laat je examenvragen **nalezen** door andere leden van het didactische team of door (vak)collega's. Zo kan je nagaan of de vragen effectief peilen naar wat getoetst moet worden en of de formulering ervan eenduidig is.

Figuur 1: extract met eigen benadrukking uit richtlijnen voor het opstellen van schriftelijke examens

(<https://www.kuleuven.be/onderwijs/evalueren/schriftelijk#section-3>)

2. Bezwaar in verband met vraag 3 over IP slack:

Gezien ik, op moment van schrijven, nog niet in het bezit ben van mijn examenkopie (in aanvraag), kan ik deze vraag niet letterlijk citeren. Bij benadering: “In R&D alliance collaborations, the amount of IP slack for the licensor should be reduced/enhanced (schrapp wat niet past)? You might use the Sanus case to illustrate your answer.” Deel 1 van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een ‘medium level’ van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. ‘should’) moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zitting. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek

toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten.

Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen.

Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren. Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.

Uit mijn uiteenzetting blijkt duidelijk dat ik terecht bezwaar aantekenen tegen mijn examenresultaat en dat in het bijzonder wat vraag 3 betreft mijn quoterings van 0,5/4 onterecht was. Een correcte quoterings op deze vraag zou concreet tot gevolg hebben dat ik geslaagd zou zijn voor dit opleidingsonderdeel. Dit zou dan betekenen dat ik volgens het examenreglement 2018-2019 (goedgekeurd door de Academische raad op 24/04/2018) artikel 81 paragraaf 2 geslaagd zou zijn, gezien ik op dit moment een gewogen percentage van 70.5% behaal voor de opleiding als geheel en deze onvoldoende, mijn enige tekort is over de gehele opleiding. Zodoende kan mijn oorspronkelijk objectief om in eerste zitting voor alle vakken te slagen alsnog behaald worden.

Een aanpassing van de vraagstelling voor de 3de examenperiode is voor mij niet voldoende aangezien dit onherstelbare schade tot gevolg heeft. Meer bepaald zou ik door deze onterechte beoordeling niet alleen financiële schade lijden, doordat ik mijn contract bij mijn vakantiewerkgever niet zal kunnen naleven, maar kan ik bovendien ook mijn onder voorwaarden reeds afgesloten vaste arbeidsovereenkomst bij mijn toekomstige werkgever verliezen, aangezien hiervoor het behalen van het diploma 'master in Business Economics' vereist was. Deze onterechte beoordeling hypothekeert dus het goede verloop van mijn professionele carrière.

Ik benadruk dat dit reeds mijn derde master is en dat ik voor alle major en minor vakken van deze master met glans geslaagd ben. Het is toch merkwaardig dat ik net voor dit kleine keuzevak (3 studiepunten), waar duidelijk problemen bij het examen zijn vastgesteld door mij, mijn medestudenten en nota bene ook door de verbeteraar, een uitsluitingscijfer krijg en hierdoor niet afstudeer in eerste zitting met gevolgen die buiten proportie zijn.

Ik hoop dan ook door deze manco's mijn Alma Mater niet in diskrediet te moeten brengen door een eventuele verdere procedure.

Ik vraag dan ook hierover gehoord te worden door de vicerector Studentenbeleid."

Na verzoeker te hebben gehoord op 15 juli 2019, neemt de vicerector Studentenbeleid op 26 juli 2019 de volgende beslissing:

“De examenvraag waarvan u de quoterings wenste te betwisten was vraag 4 deel B, zoals bleek uit de examenkopij die u me bezorgde op 15 juli. In zijn totaliteit luidde vraag 4 als volgt:

“In the context of an IP licensing agreement:

- A. The licensor/licensee might foresee measures in the collaborative arrangement for the licensor/licensee not ‘to sit on its IP’. Explain what this means and what can be done about it in the contract?*
- B. In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle,”*

Uw antwoord op deel B luidde als volgt:

“For the licensor it is beneficial to add a moderate level of slack since literature shows that in co-development this has shown to have some positive effects on the innovation performance (U shaped curve). This is because it adds some flexibility and possible alternative paths in the collaboration that can lead to results.”

Ik citeer bij deze uw bemerkingen m.b.t. deel B van deze vraag:

“Deel van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een ‘medium level’ van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. ‘should’) moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zitting. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten. Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen. Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van

specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren, Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.”

U verwees tijdens ons gesprek ook naar de gevolgen van het onvoldoende resultaat in kwestie, en met name het gegeven dat u nog niet bent afgestudeerd als Master of Business Economics. Hierdoor zou u een vakantiejob moeten opzeggen en wordt ook een arbeidsovereenkomst met een toekomstige werkgever gehypothekeerd.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

Prof. [V.D.], als plaatsvervangend docent van het opleidingsonderdeel, bezorgde mij een uitvoerige motivering van de score die u ontving voor vraag 4 op het examen voor ‘D0043A Strategic IP Management’. Hij legde ook uit dat u voor het examen een score van 5,5/20 behaalde, en dat deze werd verhoogd met twee extra punten als gevolg van participatie tijdens de lessen. Hierdoor kwam u uit op een eindresultaat van 8/20.

Voor vraag 4 behaalde u 1/2 voor deel A, en 0,5/2 voor deel B. Prof. [V.D.] bezorgde me hiervoor de volgende motivering:

“Related to the student’s remark on the use of the word ‘might’ instead of ‘should’: I used the word ‘might’ to help the students, not to confuse them. Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature (Teng, 2007). Sanus, while studied in class was the obvious choice for this but another example could have been used. So, Sanus SHOULD NOT but COULD be used. It would just have been helpful to correctly and exhaustively answer the question, as I will explain further now.

Related to the question, Teng (2007), textually states that (my emphasis added by underlining and adding identifiers Parts A, B);

Part A:

"IP slack is the IP committed to an R&D alliance that exceeds the minimum requirement for intended joint R&D. Oftentimes firms choose to contribute related but non-essential technologies to the alliance. Although it could be costly and potentially wasteful to do so, the benefits of IP slack should be noted... Research suggests that slack offers a cushion against unforeseen difficult situations and encourages risk-taking behaviour (Singh, 1986). When partners have additional IP to work with, they may become more experimental in R&D activities.

Despite the positive effects, too much slack tends to diminish discipline over R&D protects. Accordingly, slack is found to have a U-shaped relationship with innovation: optimal R&D performance is associated with a medium level of slack (Nohria and Gulati, 1996). In light of this finding, whenever possible, firms should try to provide a certain level of IP slack in R&D alliances...

Part B:

Less specific and well-defined R&D purposes tend to be associated with a need for greater IP slack. Many R&D alliances are in fact exploratory in

nature and R&D purposes emerge and evolve over time. IP slack can be critical in fostering an environment in which creative experiments are encouraged".

Now, to correctly answer my question 4B one needs to realize that the author generally states that a medium level of slack (nor reduced, nor enhanced) is required to be successful, but that the relation of IP slack to performance is U-shaped. He further qualifies this by giving the example of an exploratory project where typically more slack is appreciated. However, he does not give an example of the other side of the U shape. This is the context of a development contract as exhibited by the Sanus case discussed in class also on this topic. Here, the upstream licensor should not accept IP slack in the collaborative contract with the downstream licensee. The reason for this is that the licensor wants to keep design freedom on his technology to explore other applications with potentially more suited other partner candidates. This was also explained in class discussing the Sanus case. (...)

His answer is only partially correctly mentioning part A of Teng's paper, which is a necessary but insufficient part to correctly answer the question. To have the full two points, the literature part of the answer could have explained Part B reflecting that more (than medium) IP slack is preferred for research environments while less (than medium) is preferred for development contract environments of, for example, the Sanus case. So, we quoted him 0.5 out of 2 points for this question. We could not have the student pass this question while not being able to verify whether he had fully understood the concept of IP slack and its contextual relevance.

Related to question 4A, the first part of the question, which was not put into question by the student, he obtained a result of 1 out of 2 points. (...)

His answer correctly identified that it's for the licensor to see to it that the licensee 'does not sit on its IP' for which he obtained the foreseen 0.5 out of 2 points.

The measure mentioned by the student to terminate the agreement if nothing is sold is a rather radical measure that might be in the contract, but not as the only one preventing sitting on IP while being typically used as a means of last resort. Finally, the mentioned sales levels to be achieved are only the first element, they do not contain stimulating measures or 'what if' clauses, without which the former are rather meaningless and not very effective. For his further explanation he obtained again 0.5 points, bringing his total to this first sub question to 1 point out of 2. An extra point could have been gained by mentioning the 'wedding cake arrangement' discussed in class.

So, the total for this question 4 obtained by the student is 1,5 out of 4 points. Given his incomplete but correct explanation on question 4A I could be lenient and add % point bringing the new total for question 4 to 2 out of 4 points."

Prof. [V.D.] benadrukte dat voor het examen alle studiematerialen dienden te worden gecoverd.

Mijn beslissing

Ik moet in de eerste plaats vaststellen dat de score die u behaalde op vraag 4 van het examen zeer grondig en uitvoerig kan worden gemotiveerd. Wat betreft deel B van deze vraag stel ik vast dat uw antwoord wel degelijk correcte informatie bevatte over de

voordelen van een ‘moderate level of slack’, maar dit niet als een volledig antwoord op de vraag kon gelden.

Zoals prof. [V.D.] aangaf is er een verschil in context tussen minder specifieke en welomlijnde R&D-omgevingen enerzijds en development contract environments – zoals het geval bij de Sanus case – anderzijds. In de vraagstelling werd inderdaad louter gesuggereerd dat de Sanus case als voorbeeld kon worden aangehaald, en niet per se aanwezig moest zijn in het antwoord. In uw antwoord beperkt u zich echter tot de algemene bemerking dat IP slack best met mate aanwezig is in een co-development contract, zonder in te gaan op de contextuele relevantie van reductie versus versterking van IP slack.

De hieruit volgende quotering van 0,5/2 voor dit deel van de examenvraag kan weliswaar als streng worden gezien, maar dat hoeft geenszins te betekenen dat deze quotering ook onredelijk was.

Wat betreft uw opmerking dat de vraagstelling te algemeen was: ik kan voor deze specifieke vraag niet vaststellen dat dit effectief het geval was. Ik begrijp dat u na afloop van het feedbackgesprek die indruk had op basis van het idee dat u hier verplicht zou zijn geweest om de Sanus case te bespreken in uw antwoord, maar zoals hierboven aangegeven was dit niet het geval.

Verder betreur ik het dat u op basis van de feedbacksessie blijkbaar onvoldoende inzicht hebt kunnen krijgen in de tekorten van uw examen. Ik ben het uiteraard met u eens dat het hanteren en communiceren van een antwoordmodel/verbetersleutel een praktijk is die toe te juichen is en om die reden ook wordt aanbevolen op de webpagina’s die de Dienst Onderwijsondersteuning en -professionalisering aanbiedt aan docenten. Het gegeven dat u tijdens de feedbacksessie echter niet altijd duidelijke antwoorden op uw vragen zou hebben ontvangen hoeft echter niet te betekenen dat de beoordeling daarom niet op objectieve wijze heeft plaatsgevonden. Uit bovenvermelde motivering van prof. [V.D.] kan de toegekende quotering wel degelijk op grondige wijze worden geobjectiveerd.

Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 2/2 (i.p.v. 1,5/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor ‘D0043A Strategic IP Management’ ongewijzigd blijft.

Ik besef dat u bij het indienen van dit beroep op een ander resultaat gehoopt had. Ik hoop dat deze informatie, gecombineerd met de informatie die u ontving tijdens de feedbacksessie, u meer inzicht geeft in de tekortkomingen van uw antwoord op vraag 4. (...)

Dit is de tweede bestreden beslissing.

Na kennisname van deze beslissing, zendt verzoeker op 28 juli 2019 volgende e-mail aan de vicerector:

“DRINGEND

[...],

Bij een eerste lezing van uw beslissing omtrent mijn intern beroep, stel ik vast dat uw beslissing om het resultaat te behouden niet overeenstemt met uw motivering. In het beslissingsdocument deelt u me mede dat ik uiteindelijk de maximale score van 2/2 krijg voor vraag 4 deel A (“Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 2/2 (i.p.v. 1,5/2) (...).” De gegeven quotering van 0,5/2 voor vraag 4 deel B wordt door u bevestigd als streng, maar niet onredelijk. Dit brengt het totaal voor vraag 4 op 2,5 op 4. Mijn totale resultaat voor het examen is dus 6,5/20. Hierbij dient het dagelijks werk verrekend te worden wat mijn finale eindresultaat op 8,5/20 brengt. Volgens de afrondingsregels uit het OER, wordt dit een 9/20 en ben ik dus in tegenstelling tot uw eindoordeel geslaagd voor de opleiding volgens artikel 81 paragraaf 2 van het OER.

Bovendien zijn er ook 2 andere wezenlijke problemen in uw motivering:

1. U hebt niet geantwoord op al mijn grieven:

Ik stel vast dat u niet geantwoord heeft op mijn meest cruciale en algemene grieven. Zo heeft u de gehele problematiek verengd tot het voorbeeld van vraag 4. Een belangrijke algemene grief handelde over de subjectieve evaluatie van de vragen, bij gebreke aan objectieve quotering en verbetering middels een correcte verbeterleutel (gebrek waar u mij trouwens bij ons gesprek ook gelijk in gaf). Ofschoon ik deze tekortkomingen reeds signaleerde bij mijn interne beroepsbesluiten en met meer precisie aanduidde bij mijn mail van 15 juli 2019, verzuimde u te antwoorden op mijn opmerkingen inzake vraag 3, waar de aanvankelijke quotering zonder opgave van enige reden naar beneden gesteld werd (hoogste toegekende quotering was aanvankelijk 1 punt, achteraf bijgesteld naar 0,5). De twee vroeger toegekende quoteringen werden aldus geschrapt op een manier die op willekeur lijkt en dit bij gebrek aan toekenningscriteria of vooraf vastliggende quotering (subjectiviteit). De precieze aanduiding (vraagnummer) van deze discutabele verbetering kon ik u pas bij mijn mail van 15 juli 2019 meedelen aangezien, zoals in ons gesprek uitvoerig gesignaleerd, de studentenadministratie pas na dit gesprek een kopie van mijn examen ter beschikking wilde stellen. In uw motivering verwijst u trouwens zelf naar deze mail. Bovendien mag het als vaste rechtspraak van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen worden beschouwd dat een student in het intern beroep in beginsel over de mogelijkheid beschikt om na het indienen van het verzoekschrift bijkomende middelen op te werpen tot het sluiten van de debatten van het beroepsorgaan.

Het niet beantwoorden van deze grief houdt dan ook een ernstig verzuim in van de motivatieplicht van administratieve rechtshandelingen.

2. In de motivering van plaatsvervangend docent prof. [V.D.], over vraag 4 deel B stel ik een tekortkoming vast die onweerlegbaar bewijs levert van onduidelijke vraagstelling en als gevolg daarvan onjuiste quotering:

Vraag 4 deel B: “In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle.”

Inzake vraag 4 deel B stel ik vast dat prof. [V.D.] in zijn motivering, die u blijkbaar ondersteunt, een nieuwe vraag/voorwaarde voor het toekennen van punten stelt, waar hij schrijft “Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature.” Deze toevoeging/verduidelijking post facto kan

dan ook geen aanleiding geven tot het aftrekken van punten omwille van het niet geven van een voorbeeld. Het naderhand toevoegen van een voorwaarde of een vereiste IS dus wel degelijk onredelijk. Zoals reeds opgeworpen, kon op het examen zelf geen enkele verduidelijking gevraagd worden, want noch prof. [V.D.], noch zijn assistente waren er aanwezig, ondanks onduidelijke vraagstelling! Ook op deze grieven werd niet ingegaan.

Naar eigen verklaring van mevr. [L.] op het feedbackmoment (waar plaatsvervangend docent prof. [V.D.] ook afwezig was), werd het examen door haar zelf verbeterd en niet door plaatsvervangend docent prof. [V.D.]. Dit blijkt eveneens uit het feit dat enkel haar handschrift terug te vinden is op mijn examenkopie. De eindevaluatie op pagina 1 van het examen is eveneens in hetzelfde handschrift gesteld. Ter zake stelt de ECTS-opleidingsfiche nochtans duidelijk: “the grades are determined by the lecturer (...)”. Toch wordt in uw beslissingsdocument onterecht de indruk gewekt dat prof. [V.D.] tussenkwam in de verbetering.

Gelet op de voornoemde gebreken, verzoek ik u dringend om uw eindbeslissing dat het resultaat ongewijzigd blijft te herzien rekening houdend met alle bezwaren die ik in mijn beroep van 9 juli, aangevuld met mijn mail van 15 juli, heb kenbaar gemaakt. Bij gebreke aan een antwoord per kerende zie ik mij genoodzaakt dinsdag 30 juli 2019 een extern beroep in te stellen bij de Raad voor Betwistingen Inzake Studievoortgangbeslissingen, Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, conform met de in het beslissingsdocument geciteerde richtlijnen.”

Verzoeker ontvangt hierop geen inhoudelijk antwoord, en stelt op 30 juli 2019 beroep in bij de Raad.

Eveneens op 30 juli 2019, zendt de vicerector verzoeker een nieuwe versie van haar beslissing. Deze is identiek aan de beslissing van 26 juli 2019, met uitzondering van de voorlaatste paragraaf, die thans luidt als volgt:

“Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot een score van 1,5/2 (i.p.v. de initieel toegekende score van 1/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor ‘D0043A Strategic IP Management’ ongewijzigd blijft.”

Hangende de procedure komt dan een derde beslissing van de vicerector tussen. Deze beslissing, genomen op 19 augustus 2019, luidt:

“Op 9 juli ontving ik uw beroep tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘D0043A Strategic IP Management’ (8/20). Tijdens een persoonlijk gesprek op 15 juli kon u de argumenten in uw brief verder toelichten.

Op 26 juli ontving u een beslissing. Deze brief bevatte een fout. Op 30 juli kreeg u een nieuwe beslissing waarin de fout rechtgezet was. Dit had geen gevolgen voor de uitspraak. Uw beroep tegen het examenresultaat werd ongegrond verklaard. .

U ging in beroep tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. In uw brief aan de Raad haalt u aan dat de interne beroepsinstantie niet heeft gereageerd op uw argumentatie omtrent het niet slagen voor de opleiding Master of Business Economics. De interne beroepsinstantie had uw intern beroep gekwalificeerd als een betwisting van een beoordeling voor een afzonderlijk opleidingsonderdeel, zonder dat er ook een betwisting van het globale resultaat en het toekennen van een graad van verdienste voor een gehele opleiding aanhangig werd gemaakt. De extra elementen die u aanhaalt in uw extern beroep en niet vermeld werden in uw schrijven aan de interne beroepsinstantie bracht de miscommunicatie aan het licht. Hierdoor werd duidelijk dat er nog een deliberatiegrief hangende was bij de interne beroepsinstantie. Na kennis te nemen van uw schrijven aan de raad werd de grief onderzocht. De beslissing wordt samen met de initiële beslissing omtrent de betwisting van het examenresultaat in deze brief gecommuniceerd. Deze brief vervangt dus alle vorige.

Ik herneem eerst de betwisting van het examenresultaat. Deze is bijna integraal overgenomen uit de initiële beslissing van 30 juli. Daarna ga ik in op de betwisting van het globale resultaat en het niet toekennen van een graad van verdienste.

1. Betwisting van het examenresultaat voor Strategic IP Management

Uw argumenten

Tijdens dit gesprek, en in uw brief, legde u uit dat u zeer teleurgesteld was dat u in de afgelopen examenperiode niet bent kunnen afstuderen als Master of Business Economics. Dit was het gevolg van een onvoldoende (8/20) voor het opleidingsonderdeel 'D0043A Strategic IP Management'. U begreep na afloop van het examen en de feedbacksessie niet waarom u bij dergelijk laag resultaat was uitgekomen.

U voerde in uw brief in eerste instantie een aantal algemene bezwaren aan, en vervolgens ging u in op één specifieke examenvraag waarvan u de score wenste te betwisten.

Wat betreft de algemene bezwaren stelde u in de eerste plaats dat de vraagstelling op het examen onduidelijk, verwarrend en te algemeen zou zijn geweest, en dat u deze visie bevestigd zag tijdens de feedbacksessie. U haalde eveneens aan dat er evenmin een mogelijkheid tot mondelinge toelichting aanwezig was gedurende het schriftelijk examen. Daarnaast sprak u van een "miscommunicatie tussen professor en studenten" door enerzijds heterogeniteit van de leerstof (met artikels, slides en cases als materiaal, waarvan de inhoud volgens u niet altijd met elkaar overeenstemde) en anderzijds het gegeven (volgens u) dat de manier van lesgeven de verwachting schepte dat op het examen op een algemene manier op de vragen diende te worden beantwoord. Tot slot stelde u dat er bij het feedbackgesprek geen verbeteringsleutel kon worden aangereikt, en dat er geen sprake was van een transparante puntenverdeling voor de verschillende antwoordonderdelen. U verwees voor dit laatste punt ook naar webpagina's met onderwijskundig advies voor docenten.

De examenvraag waarvan u de quoterings wenste te betwisten was vraag 4 deel B, zoals bleek uit de examenkopij die u me bezorgde op 15 juli. In zijn totaliteit luidde vraag 4 als volgt:

“In the context of an IP licensing agreement:

- A. The licensor/licensee might foresee measures in the collaborative arrangement for the licensor/licensee not ‘to sit on its IP’. Explain what this means and what can be done about it in the contract?*
- B. In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle,”*

Uw antwoord op deel B luidde als volgt:

“For the licensor it is beneficial to add a moderate level of slack since literature shows that in co-development this has shown to have some positive effects on the innovation performance (U shaped curve). This is because it adds some flexibility and possible alternative paths in the collaboration that can lead to results.”

Ik citeer bij deze uw bemerkingen m.b.t. deel B van deze vraag:

“Deel van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een ‘medium level’ van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. ‘should’) moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zitting. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten. Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen. Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van

specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren, Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.”

U verwees tijdens ons gesprek ook naar de gevolgen van het onvoldoende resultaat in kwestie, en met name het gegeven dat u nog niet bent afgestudeerd als Master of Business Economics. Hierdoor zou u een vakantiejob moeten opzeggen en wordt ook een arbeidsovereenkomst met een toekomstige werkgever gehypothekeerd.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

Prof. [V.D.], als plaatsvervangend docent van het opleidingsonderdeel, bezorgde mij een uitvoerige motivering van de score die u ontving voor vraag 4 op het examen voor ‘D0043A Strategic IP Management’. Hij legde ook uit dat u voor het examen een score van 5,5/20 behaalde, en dat deze werd verhoogd met twee extra punten als gevolg van participatie tijdens de lessen. Hierdoor kwam u uit op een eindresultaat van 8/20.

Voor vraag 4 behaalde u 1/2 voor deel A, en 0,5/2 voor deel B. Prof. [V.D.] bezorgde me hiervoor de volgende motivering:

“Related to the student’s remark on the use of the word ‘might’ instead of ‘should’: I used the word ‘might’ to help the students, not to confuse them. Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature (Teng, 2007). Sanus, while studied in class was the obvious choice for this but another example could have been used. So, Sanus SHOULD NOT but COULD be used. It would just have been helpful to correctly and exhaustively answer the question, as I will explain further now.

Related to the question, Teng (2007), textually states that (my emphasis added by underlining and adding identifiers Parts A, B);

Part A:

"IP slack is the IP committed to an R&D alliance that exceeds the minimum requirement for intended joint R&D. Oftentimes firms choose to contribute related but non-essential technologies to the alliance. Although it could be costly and potentially wasteful to do so, the benefits of IP slack should be noted... Research suggests that slack offers a cushion against unforeseen difficult situations and encourages risk-taking behaviour (Singh, 1986). When partners have additional IP to work with, they may become more experimental in R&D activities.

Despite the positive effects, too much slack tends to diminish discipline over R&D protects. Accordingly, slack is found to have a U-shaped relationship with innovation: optimal R&D performance is associated with a medium level of slack (Nohria and Gulati, 1996). In light of this finding, whenever possible, firms should try to provide a certain level of IP slack in R&D alliances...

Part B:

Less specific and well-defined R&D purposes tend to be associated with a need for greater IP slack. Many R&D alliances are in fact exploratory in

nature and R&D purposes emerge and evolve over time. IP slack can be critical in fostering an environment in which creative experiments are encouraged".

Now, to correctly answer my question 4B one needs to realize that the author generally states that a medium level of slack (nor reduced, nor enhanced) is required to be successful, but that the relation of IP slack to performance is U-shaped. He further qualifies this by giving the example of an exploratory project where typically more slack is appreciated. However, he does not give an example of the other side of the U shape. This is the context of a development contract as exhibited by the Sanus case discussed in class also on this topic. Here, the upstream licensor should not accept IP slack in the collaborative contract with the downstream licensee. The reason for this is that the licensor wants to keep design freedom on his technology to explore other applications with potentially more suited other partner candidates, This was also explained in class discussing the Sanus case. (...)

His answer is only partially correctly mentioning part A of Teng's paper, which is a necessary but insufficient part to correctly answer the question. To have the full two points, the literature part of the answer could have explained Part B reflecting that more (than medium) IP slack is preferred for research environments while less (than medium) is preferred for development contract environments of, for example, the Sanus case. So, we quoted him 0.5 out of 2 points for this question. We could not have the student pass this question while not being able to verify whether he had fully understood the concept of IP slack and its contextual relevance.

Related to question 4A, the first part of the question, which was not put into question by the student, he obtained a result of 1 out of 2 points. (...)

His answer correctly identified that it's for the licensor to see to it that the licensee 'does not sit on its IP' for which he obtained the foreseen 0.5 out of 2 points.

The measure mentioned by the student to terminate the agreement if nothing is sold is a rather radical measure that might be in the contract, but not as the only one preventing sitting on IP while being typically used as a means of last resort. Finally, the mentioned sales levels to be achieved are only the first element, they do not contain stimulating measures or 'what if' clauses, without which the former are rather meaningless and not very effective. For his further explanation he obtained again 0.5 points, bringing his total to this first sub question to 1 point out of 2. An extra point could have been gained by mentioning the 'wedding cake arrangement' discussed in class.

So, the total for this question 4 obtained by the student is 1,5 out of 4 points. Given his incomplete but correct explanation on question 4A I could be lenient and add % point bringing the new total for question 4 to 2 out of 4 points."

Prof. [V.D.] benadrukte dat voor het examen alle studiematerialen dienden te worden gecoverd.

Mijn beslissing

Ik moet in de eerste plaats vaststellen dat de score die u behaalde op vraag 4 van het examen zeer grondig en uitvoerig kan worden gemotiveerd. Wat betreft deel B van deze vraag stel ik vast dat uw antwoord wel degelijk correcte informatie bevatte over de

voordelen van een ‘moderate level of slack’, maar dit niet als een volledig antwoord op de vraag kon gelden.

Zoals prof. [V.D.] aangaf is er een verschil in context tussen minder specifieke en welomlijnde R&D-omgevingen enerzijds en development contract environments – zoals het geval bij de Sanus case – anderzijds. In de vraagstelling werd inderdaad louter gesuggereerd dat de Sanus case als voorbeeld kon worden aangehaald, en niet per se aanwezig moest zijn in het antwoord. In uw antwoord beperkt u zich echter tot de algemene bemerking dat IP slack best met mate aanwezig is in een co-development contract, zonder in te gaan op de contextuele relevantie van reductie versus versterking van IP slack.

De hieruit volgende quotering van 0,5/2 voor dit deel van de examenvraag kan weliswaar als streng worden gezien, maar dat hoeft geenszins te betekenen dat deze quotering ook onredelijk was.

Wat betreft uw opmerking dat de vraagstelling te algemeen was: ik kan voor deze specifieke vraag niet vaststellen dat dit effectief het geval was. Ik begrijp dat u na afloop van het feedbackgesprek die indruk had op basis van het idee dat u hier verplicht zou zijn geweest om de Sanus case te bespreken in uw antwoord, maar zoals hierboven aangegeven was dit niet het geval.

Verder betreur ik het dat u op basis van de feedbacksessie blijkbaar onvoldoende inzicht hebt kunnen krijgen in de tekorten van uw examen. Ik ben het uiteraard met u eens dat het hanteren en communiceren van een antwoordmodel/verbetersleutel een praktijk is die toe te juichen is en om die reden ook wordt aanbevolen op de webpagina’s die de Dienst Onderwijsondersteuning en -professionalisering aanbiedt aan docenten. Het gegeven dat u tijdens de feedbacksessie echter niet altijd duidelijke antwoorden op uw vragen zou hebben ontvangen hoeft echter niet te betekenen dat de beoordeling daarom niet op objectieve wijze heeft plaatsgevonden. Uit bovenvermelde motivering van prof. [V.D.] kan de toegekende quotering wel degelijk op grondige wijze worden geobjectiveerd.

Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 1,5/2 (i.p.v. 1/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor ‘D0043A Strategic IP Management’ ongewijzigd blijft.

2. Betwisting van het globale resultaat voor Master of Business Economics

Uw argumenten

In uw brief voor de interne beroepsinstantie is uw argumentatie voor het slagen voor de opleiding beperkt. U was van mening dat een duidelijker examen u een 9 voor Strategic IP Management had opgeleverd. U zou dan automatisch geslaagd verklaard zijn aangezien uw diplomapercentage voldoende was voor een onderscheiding. Niet slagen zou een financiële impact op u hebben aangezien u uw contract tegenover een vakantiewerkgever niet zou kunnen nakomen. Bovendien zou het er ook voor zorgen dat u uw onder voorwaarden reeds afgesloten vaste arbeidsovereenkomst bij uw toekomstige

werkgever zou verliezen, aangezien hiervoor het behalen van het diploma 'master in Business Economics' vereist was.

Tijdens het gesprek en vooral in uw schrijven naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen werden meer argumenten aangedragen:

U geeft aan dat er bijzondere omstandigheden zijn die zouden verantwoorden dat u alsnog uw diploma krijgt.

- U heeft een percentage van 70% en een 8/20 voor een opleidingsonderdeel van 3 studiepunten.
- U heeft reeds 2 masterdiploma's. U heeft dus blijk gegeven examens en examenvragen correct te kunnen inschatten.
- In uw eerder afgeronde Master in de Biomedische wetenschappen heeft u een gelijkaardig opleidingsonderdeel met succes afgerond: Intellectuele eigendom en biowetenschappen. Uw masterproef voor de Master Business Economics handelt over de implementatie van intellectuele rechten. U behaalde hierop een 14. Hieruit kan geconcludeerd worden dat u alsnog de globale opleidingsdoelstelling heeft behaald.
- De docenten van Strategic IP Management zijn nieuw sinds dit jaar en dit jaar behaalden veel meer studenten dan vorig jaar een onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel. Hierdoor bent u benadeeld.
- Op het dagelijks werk voor Strategic IP Management behaalde u 2/2 wat aangeeft dat u de stof toch beheerst.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

De examencommissie heeft uw resultaten besproken, zoals is te lezen in het verslag.

Pieter-Jan Verfaillie – 0382390: heeft 8/20 behaald voor Strategic IP Management (B-KUL-D0043A) en een totaal van 70,5096 en voldoet hiermee niet aan de criteria die vermeld worden in Art. 81 van het Onderwijs- en Examenreglement om geslaagd verklaard te worden. Door niet te slagen voor het opleidingsonderdeel Strategic IP Management (B-KUL-D0043A) heeft de student niet kunnen aantonen dat hij de zelf gekozen verdieping (binnen de Major Entrepreneurship) voldoende beheerst en de leerresultaten van het opleidingsonderdeel, c.q. van de opleiding, heeft bereikt. De leerresultaten van dit opleidingsonderdeel worden door geen enkel ander opleidingsonderdeel van het door de student gevolgde programma gedeeltelijk of volledig gecompenseerd of ingevuld. Verder stelde de examencommissie vast dat er geen overmacht of andere bijzondere omstandigheden (persoons- of studiegerelateerd) konden ingeroepen worden die verklaren waarom de student niet geslaagd is voor het betrokken opleidingsonderdeel. Om die redenen heeft de examencommissie beslist om het voorliggende resultaat te bevestigen.

Mijn beslissing

De niet studie-gerelateerde omstandigheden zijn onvoldoende om u te doen slagen. Ik begrijp dat het niet verkrijgen van het diploma negatieve gevolgen heeft voor u

persoonlijk maar deze kunnen onmogelijk ingeroepen worden om aan te tonen dat u de opleidingsdoelstellingen heeft behaald.

De studie-gerelateerde omstandigheden geven evenwel een ander beeld. Hoewel de examencommissie correct heeft geoordeeld dat u de leerdoelstellingen van Strategic IP Management niet in een ander opleidingsonderdeel binnen het programma heeft behaald, zijn er wel elementen uit andere programma's die ik in rekenschap kan nemen. De leerdoelstellingen van *Intellectuele eigendom en biowetenschappen* komen niet volledig overeen met die van Strategic IP Management, maar ze behandelen wel hetzelfde domein. Daarbij komt dat uw scores verder goed zijn. Met een percentage van 70,5% behaalt u een onderscheiding.

Wanneer ik al deze element naast de slaagpercentages voor Strategic IP Management leg, zijn er voldoende redenen voor mij om aan te nemen dat u de globale opleidingsdoelstellingen alsnog heeft behaald.

Ik beslis dan ook dat u geslaagd bent voor de opleiding Master of Business Economics met 70,5%."

IV. Ontvankelijkheid – voorwerp en belang

Standpunt van partijen

De verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat het beroep van verzoeker zonder voorwerp is geworden nadat hij bij beslissing van 19 augustus 2019 globaal gelaagd is verklaard voor de opleiding 'Master of Business Economics'.

Ter zake bevraagd, heeft verzoeker met een e-mail van 27 augustus 2019 meegedeeld dat hij zijn beroep handhaaft in zoverre het betrekking heeft op de quoterings voor het opleidingsonderdeel 'Strategic IP Management'.

Beoordeling

Partijen zijn het erover eens dat verzoekers beroep een dubbel voorwerp had: enerzijds het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel 'Strategic IP Management', anderzijds de beslissing om verzoeker niet globaal geslaagd te verklaren voor de opleiding 'Master of Business Economics'.

Met de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van 19 augustus 2019 wordt aan verzoeker het diploma van Master of Business Economics toegekend. Verzoekers beroep is dan ook zonder voorwerp geworden wat dat aspect betreft.

Het geslaagd zijn voor het geheel van een opleiding ontnemt een student niet van rechtswege het belang om een onderliggend individueel examencijfer aan te vechten: de verzoekende partij kan immers een hogere graad van verdienste beogen of, wanneer het een tekort betreft, het behalen van een credit.

Aangezien verzoeker uitdrukkelijk heeft aangegeven zijn beroep wat het examencijfer betreft te handhaven, kan ter zake geen gemis aan voorwerp of belang worden vastgesteld.

De bestreden beslissing is evenwel, minstens impliciet, ingetrokken door de beslissing van 30 juli 2019, die een van de bestreden beslissing afwijkende motivering bevat wat de totstandkoming van het examencijfer betreft en dus onmogelijk samen met de beslissing van 26 juli 2019 kan bestaan.

De beslissing van 30 juli 2019 is kennelijk tot stand gekomen na verzoekers e-mail aan de vicerector van 28 juli 2019 en zij kan verzoeker dan ook niet verrast hebben. Deze beslissing van 30 juli 2019 wordt door verzoeker overigens bestreden met een afzonderlijk beroep dat gekend is onder het rolnummer 2019/317.

Ook wat het aspect van het examencijfer betreft, is het huidige beroep zonder voorwerp geworden.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.162 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/316

In zake: Aimy SEVEREYNS
 woonplaats kiezend te 2930 Brasschaat
 Zwemdoklei 57

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 26 juni 2019 waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’ een examencijfer van 8/20 wordt toegekend, en van de beslissing van de interne beroepscommissie van Karel de Grote-Hogeschool van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Onderwijs: kleuteronderwijs’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’.

De proclamatie vindt plaats op 26 juni 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’ wordt aan verzoekster een examencijfer van 8/20 toegekend.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen die examenbeslissing tekent verzoekster het volgend intern beroep aan:

“Ik zou graag een beroep aantekenen tegen de eindsynthese van Praktijk 2, ik behaalde hier een 8/20. Ik teken dit beroep aan omdat de stageschool en ik vinden dat de begeleiding en de beoordeling niet correct verlopen zijn.

Aan de hand van deze brief geef ik u enkele redenen waarom ik niet akkoord ga met mijn eindsynthese van Praktijk 2.

Om te beginnen is mijn leertrajectbegeleider de laatste stageperiode niet komen kijken en heeft ze iemand anders gestuurd. Dat er iemand anders is komen kijken naar mijn stage vind ik niet erg. Wat mij wel stoort is dat mijn leertrajectbegeleider die laatste periode niets aan mijn stagementor heeft gevraagd in verband met de stage, de vooruitgang enzovoort. Dit vinden mijn stagementor en ik niet correct. Mijn stagementor is tenslotte de persoon die mij gedurende heel de stageperiode aan het werk ziet en daarom is zij de persoon die mij het best kan beoordelen.

Daarnaast heeft mijn leertrajectbegeleider verschillende kansen gehad om mij persoonlijk te beoordelen of mijn mentor te bevragen aangezien ze verschillende keren aanwezig was op de stageschool gedurende de stageperiode. [J.V.d.W.], de persoon die in de plaats van mijn leertrajectbegeleider kwam kijken, is uiteindelijk de laatste stagedag langs geweest. Een laatste stagedag is het afronden van een periode en is daarom niet representatief. Naar mijn mening heeft [J.V.d.W.] doordat hij enkel die laatste dag is komen kijken, geen correct beeld over hoe ik deze stageperiode heb uitgevoerd.

Een derde reden die ik in deze brief wil aankaarten betreft de beoordeling van [J.V.d.W.]. In zijn beoordeling word ik aangerekend op het feit dat ik gedurende de stage werk met een doebord. Dit is de organisatievorm van mijn stagementor, ze vroeg me deze werkvorm over te nemen en dat heb ik gedaan. Ik was er reeds van op de hoogte dat deze werkvorm niet strookt met de visie van Karel de Grote, met betrekking op de betrokkenheid, inspelen op wat de kleuters aanreiken ... Omdat ik te gast ben op de stageschool en er in de stageklas reeds een routine en werkwijze ingeburgerd was, kan ik hier, in belang van de kleuters, geen veranderingen in brengen.

Ik weet dat ik er nog niet ben, ik maak nog fouten, maar na de stageperiode in maart heb ik echt alles gegeven om de onvoldoendes weg te werken. Volgens mijn stagementor ben ik hierin geslaagd. Ik ben heel trots op mezelf en op wat ik heb bereikt in de laatste stageperiode. Ik weet dat ik er alles aan heb gedaan om te slagen voor dit onderdeel en als er iets is dat ik geleerd heb is het wel om te geloven in mezelf en voor mezelf op te komen en dat is wat ik nu doe.

In bijlage vindt u de brief die de stageschool heeft geschreven om mijn beroep te staven, het mailverkeer tussen de stageschool en de hogeschool en al de stagebeoordeling van het hete academiejaar, de eindsynthese en een machtiging om mij gedurende dit proces te laten bijstaan.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 8 juli 2019 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De interne beroepscommissie neemt ten aanzien van de student de volgende beslissing:

De interne beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie d.d. 26/06/2019. Het behaalde resultaat (8/20) voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’ blijft behouden.

Motivering van deze beslissing:

De studente verzoekt om een heroverweging van het resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk 2’. Zij is van mening dat de begeleiding en de beoordeling niet correct verlopen zijn.

De ECTS-fiche bepaalt m.b.t. evaluatie: *“Het eindcijfer voor Praktijk 2 wordt gegeven op basis van de behaalde competenties tijdens didactisch atelier, stage en leertrajectbegeleiding. Het eindresultaat wordt uitgedrukt in een cijfer op 20. Er wordt geen apart assessment voor leertrajectbegeleiding en didactisch atelier georganiseerd. De feedback betreffende didactisch atelier en leertrajectbegeleiding wordt verrekend in het praktijkcijfer.”*

De Stagegids ‘Praktijk 2 PBKO’ vermeldt m.b.t. beoordeling het volgende: *“De leertrajectbegeleider stelt de eindsynthese op aan de hand van volgende documenten:*

- *De beoordelingsformulieren ingevuld door de mentor op het einde van elke stageperiode;*
- *De beoordelingsformulieren, ingevuld door de leraar bewegingsopvoeding;*
- *De beoordelingsformulieren, ingevuld door de extra beoordelaar(s);*
- *De beoordelingsverslagen van de leertrajectbegeleider (en/of in uitzonderlijke gevallen een andere bezoekende lector), opgemaakt bij elk stagebezoek;*
- *De globale reflectieverslagen van de student.”*

Op de beoordelingsverslagen wordt ten slotte aangegeven: *“Indien er een fundamenteel tekort wordt vastgesteld voor 1 rubriek van de synthese (door de leertrajectbegeleider te schrijven op praktijkweb), kan dit leiden tot een onvoldoende voor de hele stage. Indien*

de student op twee of meer rubrieken van de synthese het niveau voldoende niet haalt, zal de stage in zijn geheel steeds als niet voldoende beoordeeld worden.”

Met betrekking tot de begeleiding door de leertrajectbegeleider vermeldt de Stagegids:
“Elke student heeft een leertrajectbegeleider. Hij begeleidt het leerproces van de student. Tijdens leergroepen en individuele leertrajectgesprekken zoekt de student samen met zijn leertrajectbegeleider en de studenten van zijn leergroep naar optimale leerwinst. De leertrajectbegeleider is het eerste aanspreekpunt bij vragen of opmerkingen van de mentor en de student met betrekking tot de stage van de student. De leertrajectbegeleider ondersteunt de student bij de voorbereiding van de stage. Daarnaast bezoekt de leertrajectbegeleider de student zeker éénmaal tijdens elke realisatieperiode. Van dit bezoek maakt de leertrajectbegeleider een beoordelingsverslag. Hij post het verslag ten laatste de volgende dag in het digitaal dossier van de student. In uitzonderlijke gevallen bezoekt ook een andere lector de student, deze mailt het verslag ten laatste de volgende dag naar de LTB en de student die het opneemt in het digitaal dossier. Op het einde van het academiejaar maakt de leertrajectbegeleider de eindsynthese op. Indien nodig neemt de leertrajectbegeleider contact op met de mentor om de vorderingen van de student bijkomend te bevragen en in kaart te brengen.”

Met betrekking tot het bezoek van bezoekende lector (niet de LTB)

Het stoort de studente dat de LTB in de laatste periode niets aan de stagementor heeft gevraagd in verband met de stage, de vooruitgang enzovoort. Dit vindt de studente niet correct. De stagementor is tenslotte de persoon die mij gedurende heel de stageperiode aan het werk ziet en daarom is zij de persoon die mij het best kan beoordelen. Daarnaast heeft de LTB verschillende kansen gehad de studente persoonlijk te beoordelen vermits ze verschillende keren aanwezig was op de stageschool. [J.V.d.W.] zou geen correct beeld hebben over hoe de stage is uitgevoerd vermits hij slechts de laatste dag is langskomen.

De beoordeling van de studente gebeurt o.b.v. verschillende elementen (zie hoger).

De commissie stelt vast dat de Praktijkgids vermeldt dat de begeleiding bij de stage vanuit de hogeschool wordt waargenomen door de LTB. De LTB is het eerste aanspreekpunt bij vragen of opmerkingen en ondersteunt bij de voorbereiding van de stage. De LTB bezoekt de student zeker éénmaal tijdens de realisatie van de stage.

Het is overeenkomstig de Praktijkgids niet vereist dat de LTB persoonlijk de studente bezoekt. De LTB kan zich in uitzonderlijke gevallen laten vervangen door een andere bezoekende lector. Van deze uitzondering werd, nadat dit in maart 2019 aan de studente werd gecommuniceerd, gebruik gemaakt met als doel een zo objectief mogelijke beoordeling te bekomen. Het bezoek van de andere lector en de beoordeling op basis daarvan, vervangt het bezoek van de LTB.

De commissie stelt vast dat de begeleiding van de studente is gelopen zoals voorgeschreven. De studente beschikte over de LTB als eerste aanspreekpunt bij vragen of opmerkingen maar heeft daar klaarblijkelijk geen gebruik van gemaakt. De ECTS-fiche noch de Stagegids vereisen een persoonlijke beoordeling door de LTB, integendeel. De mentor wordt in het proces gehoord doordat zijn/haar beoordelingsformulieren mee ten grondslag liggen aan de eindsynthese die wordt opgesteld door de LTB, bijkomende bevragingen door de LTB worden niet dwingend voorzien.

Met betrekking tot de beoordeling door de andere lector

De studente en de stageschool menen dat een bezoek op de laatste stagedag niet representatief is. Bovendien is de studente van mening dat zij wordt afgerekend op het werken met een doe-bord.

Overeenkomstig de Stagegids is het beoordelingsverslag opgesteld door de bezoekende lector slechts één van de factoren in de uiteindelijke beoordeling.

De commissie stelt vast dat in het beoordelingsverslag twee competenties als onvoldoende worden aangemerkt nl. 'De student als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: DE UITVOERING' en 'De student als inhoudelijk expert en als cultuurparticipant'.

De motivering 'UITVOERING':

"Onthaal: een moment waarbij je alle vaste rituelen overloopt. De betrokkenheid echt niet zo hoog. Durf af te wijken van vaste patronen. Verdiep een gesprekje, bouw een verrassing in. Inhoudelijk was het niet zo sterk.

Doe-bord en vrij spel: de invulling van het doe-bord met verplichte activiteiten is wat eenzijdig. Je richt je vooral op het fijn-motorische, [onleesbaar]. Schrijfdans = ok, schilderen is onder niveau, politieman is ok, bingo is te weinig uitdagend, zoektocht borden is een leuk idee maar snel gedaan. Robotspel = goed maar vraagt veel beleving en begeleiding. Leeft het thema echt?, 'politie' te weinig zichtbaar. De betrokkenheid kan hoger door meer uit te dagen!!"

De motivering 'inhoudelijk expert'

"Je doet stage bij 5-6 jarigen -> dan kan je heel wat inhouden rond verkeer aanbieden. Vb. knipperlicht, veiligheid, betekenis v. verkeersborden -> echt ervaren en doen! Er is zeker een zinvol aanbod, maar naar differentiatie toe kan het sterker, Soms werk je op niveau 2^e kleuterklas. Observeer de betrokkenheid!"

Aandachtspunten:

*"Uitdagingen bieden voor 5-6-jarigen,
Meer betrokkenheid realiseren door inhoudelijk te verdiepen. Vooral via spelimpulsen. Expressie."*

De commissie kan op basis van de beoordeling van de lector niet vaststellen dat de laatste dag niet representatief zou zijn geweest. Bovendien maakt de laatste dag van de stage evengoed een stagedag uit als de eerste en de andere stagedagen. De observaties gaan over het onthaal en de les nadien, daarnaast worden ook de lesvoorbereidingen bekeken. Het doe-bord wordt vernoemd maar de studente wordt naar de mening van de commissie niet negatief beoordeeld omdat er een doe-bord wordt gebruikt. De activiteiten zelf worden door de lector als onder het niveau en te weinig uitdagend bestempeld. Dit staat los van de organisatievorm.

Met betrekking tot de gerealiseerde groei

De beoordelingen in maart:

Lector:

5 onvoldoendes

Uitdagingen: Deze doelgroep vraagt veel meer van je. Zowel op het gebied van een passende voorbereiding en aanbod als op het gebied van organisator en opvoeder. Het zelf leiden van een klasgroep gaat niet altijd zo vlot. Laat zien dat het leiderschap dat er bij de jongste kleuters was er ook kan komen bij de oudere kleuters.

Mentor:

4 onvoldoendes

Uitdagingen: Mijn allergrootste uitdaging voor u is, geloof in jezelf en probeer los te laten, controle is fijn, maar te veel controle is niet goed. Wees expressief, gebruik je mimiek.

Probeer om het volledige klasoverzicht te houden, daarvoor moet je je eigen activiteiten loslaten, geloof erin dat kleuters dit kunnen. Dit is heel belangrijk.

Heel goed onthouden dat je er enkel komt met vallen en opstaan en weet dat je mag vallen en mag fouten maken, maar haal er iets uit voor je zelf.

Bewegingsleerkracht: Geen onvoldoendes

Uitdagingen:

Timing! Voorzie voldoende oefenstof en stop niet te vroeg

Laat jezelf wat meer zien, toon dat je enthousiast bent over de dingen waar je mee bezig bent

Meer variatie binnen een les of specifieke oefening. Niet te lang hetzelfde laten herhalen.

De beoordelingen in mei

Mentor:

Geen onvoldoendes

Opmerkingen:

“Soms kan je nog wel wat meer halen uit je activiteiten, en deze voor de kleuters nog leuker en interessanter maken, zo schilderen ze vb. verkeersborden, maar leg ook uit wat deze betekenen ..., geef hen de juiste impulsen, door kleine zaken bereik je een hoger niveau. Tijdens deze stage merk ik op dat je hier bewuster mee bezig bent en dat dit veel beter gaat dan vorige keer, maar toch moet het nog dat kleine tikkeltje meer zijn. Zorg ook dat je steeds de stageopdrachten doet, de bewegingskoffer die heb ik wel gemist tijdens je stage. (Ze is wel aanwezig in de klas, maar niet aangereikt aan de kleuters).”

“Je hebt voor deze stage heel wat fijne activiteiten gepland, heel leuk, soms mis ik in deze activiteiten nog net iets meer diepgang, zeker voor het einde van een derde kleuterklas vb. je werkt rond fietsen maar spreekt nergens over de fietshelm of het fluovestje. Je laat de kleuters ook meer doen zo merk je dat ze dit zelf allemaal kunnen ontdekken. Zorg ervoor dat je zeker werkt rond alle domeinen en dat je de nodige impulsen aan hen geeft om zo nog verder te ontwikkelen. Je doet dit al wel, maar je kan hier nog bewuster rond werken.”

“Tijdens deze stage ben je anders gestart dan ervoor, je weet heel goed waar je aan moet werken, ik merk op dat je reflecteren meer over de kleuters gaat dan over jezelf op papier, maar dat je er wel in je hoofd mee bezig bent. De acties die volgen na het reflecteren, die mis ik soms een beetje. Als je jezelf minder goed voelt of onzeker, dan straal je dit uit naar hen, weet dat kleuters een antenne hebben en dit goed opmerken. Ik mis eigenlijk een beetje bij de start van je stage je uitdagingen en kwaliteiten, ik weet deze wel door de vorige stage en kan deze ook bij je vorige stagemap terugvinden, maar niet in de huidige stagemap, maar ik denk ook dat deze iedere stage anders kunnen zijn, schrijf deze zelf op zodat je hier ook regelmatig rekening mee kan houden.”

“Expressief zijn met je stem, hier mag je nog wat meer gebruik van maken, ik merk op dat je dit wel probeert, maar het mag nog meer, je mag echt overdrijven hierbij. Tijdens het vertellen van verhalen gaat dit al beter, maar het mag nog meer, zelfs doorheen de andere activiteiten.”

Bewegingsleerkracht:

Geen onvoldoendes

Opmerkingen:

Timing kan nog iets beter

Tijdens een les nog iets meer variatie/uitdaging inbouwen

Lector

Zie boven

Eindbeoordeling LTB

3 onvoldoendes

De interne beroepscommissie stelt vast dat de groei waarvan sprake in de stageschool ook door de lectoren is opgemerkt. De vijf onvoldoendes worden er drie. De commissie is evenwel van mening dat ondanks het feit dat de mentor aangeeft dat de studente ‘voldoende’ behaalt voor de competenties, uit de toelichting en de lesverslagen van de LTB en de bezoekende lector duidelijk blijkt dat een aantal competenties niet behaald worden. Alle beoordelaars vermelden dezelfde pijnpunten; diepgang, impulsen, uitdaging. Voor de ene beoordelaar is het net ‘voldoende’ met een rist opmerkingen, voor de andere blijft het ‘onvoldoende’ ondanks de vooruitgang.

De interne beroepscommissie kan geen inconsistenties in de eindsynthese vaststellen. De elementen die in aanmerking moeten worden genomen voor de eindsynthese, zijn wel degelijk in aanmerking genomen en ook inhoudelijk komen dezelfde opmerkingen steeds terug. De tekortkomingen van de studente werden tijdig en uitdrukkelijk gesignaleerd, alle betrokkenen zijn het over de werkpunten eens. Het is lovenswaardig dat de studente zich dermate heeft ingespannen maar dit neemt niet weg dat een aantal competenties niet worden behaald.

De interne beroepscommissie bevestigt dan ook de beslissing van de examencommissie. Het behaalde resultaat blijft derhalve behouden.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep op grond van laattijdigheid.

Zij stelt dat de tweede bestreden beslissing aan verzoekster ter kennis is gebracht, niet alleen per aangetekend schrijven, maar ook met een e-mail van 22 juli 2019, en dat verzoekster per retourmail heeft bevestigd die beslissing te hebben ontvangen. In die omstandigheden is de beroepstermijn volgens verwerende partij ingegaan op 23 juli 2019, om te eindigen op 29 juli 2019.

Het op 30 juli 2019 ingestelde beroep is daarom laattijdig.

Verzoekster erkent in haar wederantwoordnota dat zij het beroep één dag te laat heeft ingediend.

Beoordeling

Krachtens artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs moet een beroep bij de Raad worden ingesteld binnen een vervalt termijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij toont aan (stuk 7 administratief dossier) dat de tweede bestreden beslissing aan verzoekster is overgemaakt met een e-mail van 22 juli 2019, en dat voor die e-mail een leesbevestiging is ontvangen op 22 juli 2019 om 14u17. Onmiddellijk daarna, om 14u19, heeft verzoekster zelf een e-mail verzonden met als inhoud: *“Hierbij bevestig ik de ontvangst en de kennisname van de beslissing van de interne beroepscommissie.”*

De kennisgeving van de tweede bestreden beslissing heeft dus plaatsgevonden op 22 juli 2019. Dit heeft tot gevolg – zoals verwerende partij op juiste wijze voorrekent – dat de termijn om tegen die beslissing beroep in te stellen bij de Raad is aangevangen op 23 juli 2019, om te eindigen op 29 juli 2019.

29 juli 2019 was geen zaterdag, zondag of wettelijke feestdag, zodat er geen verlenging van de beroepstermijn is opgetreden overeenkomstig II.294, §1, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs.

Het pas op 30 juli 2019 bij de Raad ingestelde beroep is derhalve laattijdig.

Verzoekster erkent overigens de laattijdigheid van haar beroep.

De exceptie is gegrond.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.166 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/317

In zake: Pieter-Jan VERFAILLIE
woonplaats kiezend te 1760 Roosdaal
Frans Van Cauwelaertstraat 60

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 30 juli 2019 waarbij verzoekers intern beroep gedeeltelijk ongegrond wordt verklaard en waarbij het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Business Economics’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2019. Voor het opleidingsonderdeel ‘Strategic IP Management’ wordt aan verzoeker een examencijfer van 8/20 toegekend.

Tegen die examenbeslissing tekent verzoeker op 9 juli 2019 het volgend intern beroep aan:

“Ik betwist mijn resultaat van het examen ‘Strategic IP Management’ dat ik heb afgelegd op 12/06/2019. Ik behaalde hiervoor een 8/20. Dit is mijn enige tekort en verder behaalde ik 70,5% en dus onderscheiding voor deze master.

Naast de algemene bezwaren die ik verderop in mijn betoog zal toelichten, heb ik vooral een cruciaal probleem met één vraag die het verschil kan maken tussen een 8 en een 9 op 20 en dus een invloed heeft op het finaal slagen voor de opleiding ‘Master in Business Economics’ aangezien het mijn enige tekort is.

Na het vernemen dat ik niet geslaagd was voor dit examen, werd ik op eigen verzoek uitgenodigd om op 5/06/2019 mijn examenkopie in te kijken. Tot mijn grote verwondering vernam ik dat ik slechts 7,5/20 (wat volgens artikel 80 afrondingsregels een 8/20 wordt) behaalde. Bij het begin van dit onderhoud werd meteen benadrukt door mevrouw [J.L.], assistente, dat het examen heel moeilijk was voor veel studenten en legde ze uit zichzelf de link met het feit dat dit de eerste keer was dat prof. [V.D.] dit opleidingsonderdeel doceerde en het examen opstelde. In vergelijking met vorige jaren toen dit opleidingsonderdeel gedoceerd werd door prof. [L.], behaalden dit jaar beduidend meer studenten een zware onvoldoende op het examen voor dit vak en dit op basis van dezelfde cursus. De resultaten van het examen worden opgesmukt met de punten van het dagelijks werk. Bovendien is dit het eerste jaar dat de assistente (afgestudeerd in 2018) examens verbeterde en werd deze verbetering niet nagezien door de professor.

Vervolgens kreeg ik mijn examenkopie en uit de bespreking kwamen volgende punten naar voor:

1. Algemene bezwaren:

- Onduidelijkheid vraagstelling: De assistente (verbeteraar) heeft me meerdere keren gezegd dat de vraagstelling niet duidelijk, verwarrend en te algemeen was voor verschillende vragen. Meer specifiek haalde ze aan dat ze deze problematiek zou bespreken met prof. [V.D.] en dat de vraagstelling zou aangepast worden voor de 3de examenperiode. Ze zei letterlijk: de vragen mogen niet zo verwarrend zijn dat studenten niet eenduidig antwoorden en dat daarom de vragen op het herexamen veel duidelijker moeten zijn. Meer nog, probeerde ze me te troosten door te zeggen dat het herexamen veel duidelijker zou zijn en ik me dus geen zorgen hoefde te maken over het slagen op het herexamen.

In de richtlijnen voor het opstellen van een schriftelijk examen van de KU Leuven, wordt gesteld dat je de vragen zo duidelijk mogelijk moet formuleren en heldere instructies moeten gegeven worden over het type antwoord dat je verwacht. Hier is dus sprake van een zware tekortkoming ten opzichte van de richtlijnen voor het opstellen van

examen vragen (<https://www.kuleuven.be/onderwijs/evalueren/schriftelijk#section-3>). Door de verklaring van de assistente dat de vraagstelling aangepast (duidelijker) zou worden voor de 3de examenperiode, bevestigt ze zelf deze tekortkoming.

Daarenboven kon op het examen geen mondelinge toelichting gevraagd worden omdat noch professor [V.D.], noch de assistente aanwezig waren op het examen; meer noch, ze zijn geen van beiden langs geweest om mogelijke inhoudelijke vragen te beantwoorden, wat gezien de onduidelijkheid en algemeenheid van de vragen, achteraf gezien, een duidelijke vereiste bleek.

- Miscommunicatie tussen professor en studenten: de assistente zei hierover letterlijk: er was een duidelijke miscommunicatie in verband met de verwachtingen over het examen tussen professor en studenten. Hiervoor zijn volgens mij twee duidelijke redenen. Enerzijds is er sprake van heterogeniteit van de te kennen leerstof, wat ook bevestigd werd door de assistente: gebruik van artikels als cursus (opgesteld door voorganger prof. [L.]), slides en cases. De inhoud van deze drie vormen stemde niet altijd overeen waardoor het niet steeds duidelijk was wat het verwachtte antwoord was op het examen. Anderzijds, door de meestal algemene en vage manier van lesgeven werd de verwachting geschept dat op het examen op een gelijkaardige manier kon geantwoord worden. Toen ik dit opmerkte, repliceerde de assistente dat ze me volledig begreep wat betreft zijn manier van lesgeven aangezien zij zelf vorig jaar nog les kreeg van prof. [V.D.] en deze indruk ook had.

Deze miscommunicatie zorgt ervoor dat de studenten niet duidelijk geïnformeerd werden over de examenverwachtingen.

- Gebrek aan echte verbeter sleutel: op mijn vraag naar een verbeter sleutel, kreeg ik het antwoord dat die er niet echt was en het meer gaat om een document met verwijzingen naar waar antwoorden in de cursus gevonden kunnen worden. Bovendien waren er geen puntenverdelingen vermeld voor de verschillende antwoordonderdelen op het ‘verbeter sleutel’ document dat mij werd voorgelegd, enkel een algemene quotering per vraag.

Hierdoor kon het ‘verbeter sleutel’ document niet objectief en consequent toegepast worden. Opnieuw is dit strijdig met de richtlijnen die door de KU Leuven worden gehanteerd bij het opstellen van schriftelijke examens waarin gesteld wordt dat je **ALTIJD** moet vermelden welk gewicht een vraag of deelvraag in de beoordeling heeft. Het ontbreken van deze elementen creëert een situatie waarin subjectiviteit een nadrukkelijke rol kan spelen bij de waardering van de antwoorden.

Er was dus geen duidelijk beoordelingsschema dat consequent toegepast werd.

AAN DE SLAG

Een schriftelijk examen opstellen

› Gebruik een **toetsmatrijs**. Die tabel/matrix helpt je om een **representatief** examen op te stellen, doordat je expliciet de link legt tussen leerdoelen, -inhouden en examenvragen. Denk daarbij na over welke inhouden het belangrijkste zijn en dus meer of uitgebreider aan bod moeten komen in het examen.

› **Combineer** verschillende vraagsoorten: essayvragen, kort antwoord-vragen en/of gesloten vragen.

› Plaats vragen van hetzelfde **type** bij elkaar (**gesloten** vragen bij elkaar en **open** vragen bij elkaar). Zet de gesloten vragen vooraan. Studenten besteden vaak veel tijd aan het beantwoorden van een open vraag. Als de gesloten vragen eerst staan, beperk je het risico dat de studenten geen tijd meer hebben om de gesloten vragen te beantwoorden.

› **Formuleer** je vragen zo duidelijk mogelijk en geef heldere instructies over het type antwoord dat je verwacht. Indien je wil dat de studenten voorbeelden geven, noteer je dat ook in de vraagstelling. Overweeg het gebruik van grafieken, foto's of onderzoeksdata in de vragen, want dat maakt ze realistischer en attractiever.

› Bereid een **antwoordmodel/verbetersleutel** voor die je gebruikt bij de beoordeling of expliciteer de criteria (of antwoordelementen) waaraan het antwoord minimaal moet voldoen. Op die manier beperk je het risico om bij de beoordeling strenger of milder te worden naargelang het antwoord van de vorige studenten. Vermeld altijd welk gewicht een vraag in de beoordeling heeft.

› **Informeer** de studenten goed over het aantal vragen en de aard van de vragen die ze zullen krijgen.

Geef ook aan welk materiaal ze bij zich mogen hebben, welk type antwoord je verwacht en wat de duur van het examen is.

› Laat je examenvragen **nalezen** door andere leden van het didactische team of door (vak)collega's. Zo kan je nagaan of de vragen effectief peilen naar wat getoetst moet worden en of de formulering ervan eenduidig is.

Figuur 1: extract met eigen benadrukking uit richtlijnen voor het opstellen van schriftelijke examens

(<https://www.kuleuven.be/onderwijs/evalueren/schriftelijk#section-3>)

2. Bezwaar in verband met vraag 3 over IP slack:

Gezien ik, op moment van schrijven, nog niet in het bezit ben van mijn examenkopie (in aanvraag), kan ik deze vraag niet letterlijk citeren. Bij benadering: “In R&D alliance collaborations, the amount of IP slack for the licensor should be reduced/enhanced (schrapp wat niet past)? You might use the Sanus case to illustrate your answer.” Deel 1 van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een ‘medium level’ van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. ‘should’) moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zitting. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek

toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten.

Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen.

Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren. Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.

Uit mijn uiteenzetting blijkt duidelijk dat ik terecht bezwaar aantekenen tegen mijn examenresultaat en dat in het bijzonder wat vraag 3 betreft mijn quoterings van 0,5/4 onterecht was. Een correcte quoterings op deze vraag zou concreet tot gevolg hebben dat ik geslaagd zou zijn voor dit opleidingsonderdeel. Dit zou dan betekenen dat ik volgens het examenreglement 2018-2019 (goedgekeurd door de Academische raad op 24/04/2018) artikel 81 paragraaf 2 geslaagd zou zijn, gezien ik op dit moment een gewogen percentage van 70.5% behaal voor de opleiding als geheel en deze onvoldoende, mijn enige tekort is over de gehele opleiding. Zodoende kan mijn oorspronkelijk objectief om in eerste zitting voor alle vakken te slagen alsnog behaald worden.

Een aanpassing van de vraagstelling voor de 3de examenperiode is voor mij niet voldoende aangezien dit onherstelbare schade tot gevolg heeft. Meer bepaald zou ik door deze onterechte beoordeling niet alleen financiële schade lijden, doordat ik mijn contract bij mijn vakantiewerkgever niet zal kunnen naleven, maar kan ik bovendien ook mijn onder voorwaarden reeds afgesloten vaste arbeidsovereenkomst bij mijn toekomstige werkgever verliezen, aangezien hiervoor het behalen van het diploma 'master in Business Economics' vereist was. Deze onterechte beoordeling hypothekeert dus het goede verloop van mijn professionele carrière.

Ik benadruk dat dit reeds mijn derde master is en dat ik voor alle major en minor vakken van deze master met glans geslaagd ben. Het is toch merkwaardig dat ik net voor dit kleine keuzevak (3 studiepunten), waar duidelijk problemen bij het examen zijn vastgesteld door mij, mijn medestudenten en nota bene ook door de verbeteraar, een uitsluitingscijfer krijg en hierdoor niet afstudeer in eerste zitting met gevolgen die buiten proportie zijn.

Ik hoop dan ook door deze manco's mijn Alma Mater niet in diskrediet te moeten brengen door een eventuele verdere procedure.

Ik vraag dan ook hierover gehoord te worden door de vicerector Studentenbeleid."

Na verzoeker te hebben gehoord op 15 juli 2019, neemt de vicerector Studentenbeleid op 26 juli 2019 de volgende beslissing:

“De examenvraag waarvan u de quoterings wenste te betwisten was vraag 4 deel B, zoals bleek uit de examenkopij die u me bezorgde op 15 juli. In zijn totaliteit luidde vraag 4 als volgt:

“In the context of an IP licensing agreement:

- A. The licensor/licensee might foresee measures in the collaborative arrangement for the licensor/licensee not ‘to sit on its IP’. Explain what this means and what can be done about it in the contract?*
- B. In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle,”*

Uw antwoord op deel B luidde als volgt:

“For the licensor it is beneficial to add a moderate level of slack since literature shows that in co-development this has shown to have some positive effects on the innovation performance (U shaped curve). This is because it adds some flexibility and possible alternative paths in the collaboration that can lead to results.”

Ik citeer bij deze uw bemerkingen m.b.t. deel B van deze vraag:

“Deel van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een ‘medium level’ van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. ‘should’) moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zitting. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten. Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen. Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van

specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren, Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.”

U verwees tijdens ons gesprek ook naar de gevolgen van het onvoldoende resultaat in kwestie, en met name het gegeven dat u nog niet bent afgestudeerd als Master of Business Economics. Hierdoor zou u een vakantiejob moeten opzeggen en wordt ook een arbeidsovereenkomst met een toekomstige werkgever gehypothekeerd.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

Prof. [V.D.], als plaatsvervangend docent van het opleidingsonderdeel, bezorgde mij een uitvoerige motivering van de score die u ontving voor vraag 4 op het examen voor ‘D0043A Strategic IP Management’. Hij legde ook uit dat u voor het examen een score van 5,5/20 behaalde, en dat deze werd verhoogd met twee extra punten als gevolg van participatie tijdens de lessen. Hierdoor kwam u uit op een eindresultaat van 8/20.

Voor vraag 4 behaalde u 1/2 voor deel A, en 0,5/2 voor deel B. Prof. [V.D.] bezorgde me hiervoor de volgende motivering:

“Related to the student’s remark on the use of the word ‘might’ instead of ‘should’: I used the word ‘might’ to help the students, not to confuse them. Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature (Teng, 2007). Sanus, while studied in class was the obvious choice for this but another example could have been used. So, Sanus SHOULD NOT but COULD be used. It would just have been helpful to correctly and exhaustively answer the question, as I will explain further now.

Related to the question, Teng (2007), textually states that (my emphasis added by underlining and adding identifiers Parts A, B);

Part A:

"IP slack is the IP committed to an R&D alliance that exceeds the minimum requirement for intended joint R&D. Oftentimes firms choose to contribute related but non-essential technologies to the alliance. Although it could be costly and potentially wasteful to do so, the benefits of IP slack should be noted... Research suggests that slack offers a cushion against unforeseen difficult situations and encourages risk-taking behaviour (Singh, 1986). When partners have additional IP to work with, they may become more experimental in R&D activities.

Despite the positive effects, too much slack tends to diminish discipline over R&D protects. Accordingly, slack is found to have a U-shaped relationship with innovation: optimal R&D performance is associated with a medium level of slack (Nohria and Gulati, 1996). In light of this finding, whenever possible, firms should try to provide a certain level of IP slack in R&D alliances...

Part B:

Less specific and well-defined R&D purposes tend to be associated with a need for greater IP slack. Many R&D alliances are in fact exploratory in

nature and R&D purposes emerge and evolve over time. IP slack can be critical in fostering an environment in which creative experiments are encouraged".

Now, to correctly answer my question 4B one needs to realize that the author generally states that a medium level of slack (nor reduced, nor enhanced) is required to be successful, but that the relation of IP slack to performance is U-shaped. He further qualifies this by giving the example of an exploratory project where typically more slack is appreciated. However, he does not give an example of the other side of the U shape. This is the context of a development contract as exhibited by the Sanus case discussed in class also on this topic. Here, the upstream licensor should not accept IP slack in the collaborative contract with the downstream licensee. The reason for this is that the licensor wants to keep design freedom on his technology to explore other applications with potentially more suited other partner candidates. This was also explained in class discussing the Sanus case. (...)

His answer is only partially correctly mentioning part A of Teng's paper, which is a necessary but insufficient part to correctly answer the question. To have the full two points, the literature part of the answer could have explained Part B reflecting that more (than medium) IP slack is preferred for research environments while less (than medium) is preferred for development contract environments of, for example, the Sanus case. So, we quoted him 0.5 out of 2 points for this question. We could not have the student pass this question while not being able to verify whether he had fully understood the concept of IP slack and its contextual relevance.

Related to question 4A, the first part of the question, which was not put into question by the student, he obtained a result of 1 out of 2 points. (...)

His answer correctly identified that it's for the licensor to see to it that the licensee 'does not sit on its IP' for which he obtained the foreseen 0.5 out of 2 points.

The measure mentioned by the student to terminate the agreement if nothing is sold is a rather radical measure that might be in the contract, but not as the only one preventing sitting on IP while being typically used as a means of last resort. Finally, the mentioned sales levels to be achieved are only the first element, they do not contain stimulating measures or 'what if' clauses, without which the former are rather meaningless and not very effective. For his further explanation he obtained again 0.5 points, bringing his total to this first sub question to 1 point out of 2. An extra point could have been gained by mentioning the 'wedding cake arrangement' discussed in class.

So, the total for this question 4 obtained by the student is 1,5 out of 4 points. Given his incomplete but correct explanation on question 4A I could be lenient and add ½ point bringing the new total for question 4 to 2 out of 4 points."

Prof. [V.D.] benadrukte dat voor het examen alle studiematerialen dienden te worden gecoverd.

Mijn beslissing

Ik moet in de eerste plaats vaststellen dat de score die u behaalde op vraag 4 van het examen zeer grondig en uitvoerig kan worden gemotiveerd. Wat betreft deel B van deze vraag stel ik vast dat uw antwoord wel degelijk correcte informatie bevatte over de

voordelen van een ‘moderate level of slack’, maar dit niet als een volledig antwoord op de vraag kon gelden.

Zoals prof. [V.D.] aangaf is er een verschil in context tussen minder specifieke en welomlijnde R&D-omgevingen enerzijds en development contract environments – zoals het geval bij de Sanus case – anderzijds. In de vraagstelling werd inderdaad louter gesuggereerd dat de Sanus case als voorbeeld kon worden aangehaald, en niet per se aanwezig moest zijn in het antwoord. In uw antwoord beperkt u zich echter tot de algemene bemerking dat IP slack best met mate aanwezig is in een co-development contract, zonder in te gaan op de contextuele relevantie van reductie versus versterking van IP slack.

De hieruit volgende quotering van 0,5/2 voor dit deel van de examenvraag kan weliswaar als streng worden gezien, maar dat hoeft geenszins te betekenen dat deze quotering ook onredelijk was.

Wat betreft uw opmerking dat de vraagstelling te algemeen was: ik kan voor deze specifieke vraag niet vaststellen dat dit effectief het geval was. Ik begrijp dat u na afloop van het feedbackgesprek die indruk had op basis van het idee dat u hier verplicht zou zijn geweest om de Sanus case te bespreken in uw antwoord, maar zoals hierboven aangegeven was dit niet het geval.

Verder betreur ik het dat u op basis van de feedbacksessie blijkbaar onvoldoende inzicht hebt kunnen krijgen in de tekorten van uw examen. Ik ben het uiteraard met u eens dat het hanteren en communiceren van een antwoordmodel/verbetersleutel een praktijk is die toe te juichen is en om die reden ook wordt aanbevolen op de webpagina’s die de Dienst Onderwijsondersteuning en -professionalisering aanbiedt aan docenten. Het gegeven dat u tijdens de feedbacksessie echter niet altijd duidelijke antwoorden op uw vragen zou hebben ontvangen hoeft echter niet te betekenen dat de beoordeling daarom niet op objectieve wijze heeft plaatsgevonden. Uit bovenvermelde motivering van prof. [V.D.] kan de toegekende quotering wel degelijk op grondige wijze worden geobjectiveerd.

Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 2/2 (i.p.v. 1,5/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor ‘D0043A Strategic IP Management’ ongewijzigd blijft.

Ik besef dat u bij het indienen van dit beroep op een ander resultaat gehoopt had. Ik hoop dat deze informatie, gecombineerd met de informatie die u ontving tijdens de feedbacksessie, u meer inzicht geeft in de tekortkomingen van uw antwoord op vraag 4. (...)”

Na kennisname van deze beslissing, zendt verzoeker op 28 juli 2019 volgende e-mail aan de vicerector:

“DRINGEND
[...],

Bij een eerste lezing van uw beslissing omtrent mijn intern beroep, stel ik vast dat uw beslissing om het resultaat te behouden niet overeenstemt met uw motivering. In het beslissingsdocument deelt u me mede dat ik uiteindelijk de maximale score van 2/2 krijg voor vraag 4 deel A (“Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 2/2 (i.p.v. 1,5/2) (...).” De gegeven quotering van 0,5/2 voor vraag 4 deel B wordt door u bevestigd als streng, maar niet onredelijk. Dit brengt het totaal voor vraag 4 op 2,5 op 4. Mijn totale resultaat voor het examen is dus 6,5/20. Hierbij dient het dagelijks werk verrekend te worden wat mijn finale eindresultaat op 8,5/20 brengt. Volgens de afrondingsregels uit het OER, wordt dit een 9/20 en ben ik dus in tegenstelling tot uw eindoordeel geslaagd voor de opleiding volgens artikel 81 paragraaf 2 van het OER.

Bovendien zijn er ook 2 andere wezenlijke problemen in uw motivering:

2. U hebt niet geantwoord op al mijn grieven:

Ik stel vast dat u niet geantwoord heeft op mijn meest cruciale en algemene grieven. Zo heeft u de gehele problematiek verengd tot het voorbeeld van vraag 4. Een belangrijke algemene grief handelde over de subjectieve evaluatie van de vragen, bij gebreke aan objectieve quotering en verbetering middels een correcte verbeterleutel (gebrek waar u mij trouwens bij ons gesprek ook gelijk in gaf). Ofschoon ik deze tekortkomingen reeds signaleerde bij mijn interne beroepsbesluiten en met meer precisie aanduidde bij mijn mail van 15 juli 2019, verzuimde u te antwoorden op mijn opmerkingen inzake vraag 3, waar de aanvankelijke quotering zonder opgave van enige reden naar beneden gesteld werd (hoogste toegekende quotering was aanvankelijk 1 punt, achteraf bijgesteld naar 0,5). De twee vroeger toegekende quoteringen werden aldus geschrapt op een manier die op willekeur lijkt en dit bij gebrek aan toekenningscriteria of vooraf vastliggende quotering (subjectiviteit). De precieze aanduiding (vraagnummer) van deze discutabele verbetering kon ik u pas bij mijn mail van 15 juli 2019 meedelen aangezien, zoals in ons gesprek uitvoerig gesignaleerd, de studentenadministratie pas na dit gesprek een kopie van mijn examen ter beschikking wilde stellen. In uw motivering verwijst u trouwens zelf naar deze mail. Bovendien mag het als vaste rechtspraak van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen worden beschouwd dat een student in het intern beroep in beginsel over de mogelijkheid beschikt om na het indienen van het verzoekschrift bijkomende middelen op te werpen tot het sluiten van de debatten van het beroepsorgaan.

Het niet beantwoorden van deze grief houdt dan ook een ernstig verzuim in van de motivatieplicht van administratieve rechtshandelingen.

2. In de motivering van plaatsvervangend docent prof. [V.D.], over vraag 4 deel B stel ik een tekortkoming vast die onweerlegbaar bewijs levert van onduidelijke vraagstelling en als gevolg daarvan onjuiste quotering:

Vraag 4 deel B: “In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle.”

Inzake vraag 4 deel B stel ik vast dat prof. [V.D.] in zijn motivering, die u blijkbaar ondersteunt, een nieuwe vraag/voorwaarde voor het toekennen van punten stelt, waar hij schrijft “Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature.” Deze toevoeging/verduidelijking post facto kan dan ook geen aanleiding geven tot het aftrekken van punten omwille van het niet geven van een voorbeeld. Het naderhand toevoegen van een voorwaarde of een vereiste IS dus

wel degelijk onredelijk. Zoals reeds opgeworpen, kon op het examen zelf geen enkele verduidelijking gevraagd worden, want noch prof. [V.D.], noch zijn assistente waren er aanwezig, ondanks onduidelijke vraagstelling! Ook op deze grieven werd niet ingegaan.

Naar eigen verklaring van mevr. [L.] op het feedbackmoment (waar plaatsvervangend docent prof. [V.D.] ook afwezig was), werd het examen door haar zelf verbeterd en niet door plaatsvervangend docent prof. [V.D.]. Dit blijkt eveneens uit het feit dat enkel haar handschrift terug te vinden is op mijn examenkopie. De eindevaluatie op pagina 1 van het examen is eveneens in hetzelfde handschrift gesteld. Ter zake stelt de ECTS-opleidingsfiche nochtans duidelijk: “the grades are determined by the lecturer (...)”. Toch wordt in uw beslissingsdocument onterecht de indruk gewekt dat prof. [V.D.] tussenkwam in de verbetering.

Gelet op de voornoemde gebreken, verzoek ik u dringend om uw eindbeslissing dat het resultaat ongewijzigd blijft te herzien rekening houdend met alle bezwaren die ik in mijn beroep van 9 juli, aangevuld met mijn mail van 15 juli, heb kenbaar gemaakt. Bij gebreke aan een antwoord per kerende zie ik mij genoodzaakt dinsdag 30 juli 2019 een extern beroep in te stellen bij de Raad voor Betwistingen Inzake Studievoortgangbeslissingen, Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, conform met de in het beslissingsdocument geciteerde richtlijnen.”

Op 30 juli 2019 zendt de vicerector verzoeker een nieuwe versie van haar beslissing. Deze is identiek aan de beslissing van 26 juli 2019, met uitzondering van de voorlaatste paragraaf, die thans luidt als volgt:

“Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot een score van 1,5/2 (i.p.v. de initieel toegekende score van 1/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor ‘D0043A Strategic IP Management’ ongewijzigd blijft.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

Hangende de procedure komt dan een derde beslissing van de vicerector tussen. Deze beslissing, genomen op 19 augustus 2019, luidt:

“Op 9 juli ontving ik uw beroep tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘D0043A Strategic IP Management’ (8/20). Tijdens een persoonlijk gesprek op 15 juli kon u de argumenten in uw brief verder toelichten.

Op 26 juli ontving u een beslissing. Deze brief bevatte een fout. Op 30 juli kreeg u een nieuwe beslissing waarin de fout rechtgezet was. Dit had geen gevolgen voor de uitspraak. Uw beroep tegen het examenresultaat werd ongegrond verklaard. .

U ging in beroep tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. In uw brief aan de Raad haalt u aan dat de interne beroepsinstantie niet heeft gereageerd op uw argumentatie omtrent het niet slagen voor de opleiding Master of Business Economics. De interne beroepsinstantie had uw intern beroep gekwalificeerd als een betwisting van een beoordeling voor een afzonderlijk opleidingsonderdeel, zonder dat er ook een betwisting van het globale resultaat en het toekennen van een graad van verdienste voor een gehele opleiding aanhangig werd gemaakt. De extra elementen die u aanhaalt in uw extern beroep en niet vermeld werden in uw schrijven aan de interne beroepsinstantie bracht de miscommunicatie aan het licht. Hierdoor werd duidelijk dat er nog een deliberatiegrief hangende was bij de interne beroepsinstantie. Na kennis te nemen van uw schrijven aan de raad werd de grief onderzocht. De beslissing wordt samen met de initiële beslissing omtrent de betwisting van het examenresultaat in deze brief gecommuniceerd. Deze brief vervangt dus alle vorige.

Ik herneem eerst de betwisting van het examenresultaat. Deze is bijna integraal overgenomen uit de initiële beslissing van 30 juli. Daarna ga ik in op de betwisting van het globale resultaat en het niet toekennen van een graad van verdienste.

1. Betwisting van het examenresultaat voor Strategic IP Management

Uw argumenten

Tijdens dit gesprek, en in uw brief, legde u uit dat u zeer teleurgesteld was dat u in de afgelopen examenperiode niet bent kunnen afstuderen als Master of Business Economics. Dit was het gevolg van een onvoldoende (8/20) voor het opleidingsonderdeel 'D0043A Strategic IP Management'. U begreep na afloop van het examen en de feedbacksessie niet waarom u bij dergelijk laag resultaat was uitgekomen.

U voerde in uw brief in eerste instantie een aantal algemene bezwaren aan, en vervolgens ging u in op één specifieke examenvraag waarvan u de score wenste te betwisten.

Wat betreft de algemene bezwaren stelde u in de eerste plaats dat de vraagstelling op het examen onduidelijk, verwarrend en te algemeen zou zijn geweest, en dat u deze visie bevestigd zag tijdens de feedbacksessie. U haalde eveneens aan dat er evenmin een mogelijkheid tot mondelinge toelichting aanwezig was gedurende het schriftelijk examen. Daarnaast sprak u van een "miscommunicatie tussen professor en studenten" door enerzijds heterogeniteit van de leerstof (met artikels, slides en cases als materiaal, waarvan de inhoud volgens u niet altijd met elkaar overeenstemde) en anderzijds het gegeven (volgens u) dat de manier van lesgeven de verwachting schepte dat op het examen op een algemene manier op de vragen diende te worden beantwoord. Tot slot stelde u dat er bij het feedbackgesprek geen verbeteringsleutel kon worden aangereikt, en dat er geen sprake was van een transparante puntenverdeling voor de verschillende antwoordonderdelen. U verwees voor dit laatste punt ook naar webpagina's met onderwijskundig advies voor docenten.

De examenvraag waarvan u de quoteringscore wenste te betwisten was vraag 4 deel B, zoals bleek uit de examenkopij die u me bezorgde op 15 juli. In zijn totaliteit luidde vraag 4 als volgt:

"In the context of an IP licensing agreement:

- A. The licensor/licensee might foresee measures in the collaborative arrangement for the licensor/licensee not 'to sit on its IP'. Explain what this means and what can be done about it in the contract?
- B. In a co-development contract it is important for the licensor to reduce/enhance IP slack? Explain why this is important? You might use the Sanus case to give an example of this principle,”

Uw antwoord op deel B luidde als volgt:

“For the licensor it is beneficial to add a moderate level of slack since literature shows that in co-development this has shown to have some positive effects on the innovation performance (U shaped curve). This is because it adds some flexibility and possible alternative paths in the collaboration that can lead to results.”

Ik citeer bij deze uw bemerkingen m.b.t. deel B van deze vraag:

“Deel van de vraag is een algemene vraag die peilt naar wat er moet gebeuren in R&D collaborations met IP slack. Volgens het artikel uit de cursus dat hierover handelde, is een 'medium level' van IP slack gewenst om optimale innovation performance te bekomen. Aan deze vraag wordt een suggestie toegevoegd om een link te leggen naar een case die we in de les besproken hebben. Volgens de Cambridge dictionary, wordt might gebruikt om een suggestie te maken of een mogelijkheid te suggereren op een vriendelijke manier. Het gaat dus zeker niet om een verplichting. Als het gebruik van de Sanus case verplicht zou geweest zijn, had men hier dan ook voor een ander werkwoord met een imperatief karakter (bv. 'should') moeten kiezen om de vraagstelling ondubbelzinnig en duidelijk te maken. Ik beantwoordde de vraag zonder op de suggestie in te gaan. Dit antwoord was een goede weergave van wat er in het boek/cursus over IP slack beschreven werd (zie bijlage). Gezien het betrekken van de Sanus case enkel een mogelijkheid was, kan het niet aanwenden van deze loutere mogelijkheid, niet aangegrepen worden om punten af te trekken. Door dit wel te doen, verloor ik onterecht punten die het verschil kunnen maken tussen 8 en minstens 9 op 20, wat verder schadelijke gevolgen heeft op mijn afstuderen in eerste zittijd. Tijdens het inzage moment heeft de verbeteraar bovendien specifiek toegegeven voor deze vraag, dat deze verwarrend was en bijgevolg een hindernis vormde voor een eenduidig antwoord door de studenten. Zoals hoger vermeld kon er tijdens het examen geen inhoudelijke uitleg gevraagd worden omdat noch de professor noch de assistente aanwezig waren op het examen. Meer nog, ik scoorde maximaal voor een taak die juist bestond uit de bespreking van deze case tijdens de les en die de basis vormde voor de quoterings van het dagelijks werk (zelf onderdeel uitmakend van het examenresultaat). Bijgevolg heb ik dus bewezen dat ik deze case volledig begreep. Ik betwist dan ook niet dat in de specifieke situatie van de Sanus case, het verminderen van IP slack het juiste antwoord is, maar de vraag was algemeen gesteld en daarom is het juist om het algemeen geldende standpunt dat vervat is in een artikel uit de cursus, neer te schrijven. In de case wordt er op basis van specifieke factoren een afwijkende strategie toegepast, en het zou dus fundamenteel wetenschappelijk onjuist zijn om dit als algemene regel te poneren, Toch behaalde ik hier slechts 0,5/4.”

U verwees tijdens ons gesprek ook naar de gevolgen van het onvoldoende resultaat in kwestie, en met name het gegeven dat u nog niet bent afgestudeerd als Master of Business Economics. Hierdoor zou u een vakantiejob moeten opzeggen en wordt ook een arbeidsovereenkomst met een toekomstige werkgever gehypothekeerd.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

Prof. [V.D.], als plaatsvervangend docent van het opleidingsonderdeel, bezorgde mij een uitvoerige motivering van de score die u ontving voor vraag 4 op het examen voor 'D0043A Strategic IP Management'. Hij legde ook uit dat u voor het examen een score van 5,5/20 behaalde, en dat deze werd verhoogd met twee extra punten als gevolg van participatie tijdens de lessen. Hierdoor kwam u uit op een eindresultaat van 8/20.

Voor vraag 4 behaalde u 1/2 voor deel A, en 0,5/2 voor deel B. Prof. [V.D.] bezorgde me hiervoor de volgende motivering:

"Related to the student's remark on the use of the word 'might' instead of 'should': I used the word 'might' to help the students, not to confuse them. Also, to get the full of the marks, AN example had to be used to clarify or instantiate the relevant course literature (Teng, 2007). Sanus, while studied in class was the obvious choice for this but another example could have been used. So, Sanus SHOULD NOT but COULD be used. It would just have been helpful to correctly and exhaustively answer the question, as I will explain further now.

Related to the question, Teng (2007), textually states that (my emphasis added by underlining and adding identifiers Parts A, B);

Part A:

"IP slack is the IP committed to an R&D alliance that exceeds the minimum requirement for intended joint R&D. Oftentimes firms choose to contribute related but non-essential technologies to the alliance. Although it could be costly and potentially wasteful to do so, the benefits of IP slack should be noted... Research suggests that slack offers a cushion against unforeseen difficult situations and encourages risk-taking behaviour (Singh, 1986). When partners have additional IP to work with, they may become more experimental in R&D activities.

Despite the positive effects, too much slack tends to diminish discipline over R&D protects. Accordingly, slack is found to have a U-shaped relationship with innovation: optimal R&D performance is associated with a medium level of slack (Nohria and Gulati, 1996). In light of this finding, whenever possible, firms should try to provide a certain level of IP slack in R&D alliances...

Part B:

Less specific and well-defined R&D purposes tend to be associated with a need for greater IP slack. Many R&D alliances are in fact exploratory in nature and R&D purposes emerge and evolve over time. IP slack can be critical in fostering an environment in which creative experiments are encouraged".

Now, to correctly answer my question 4B one needs to realize that the author generally states that a medium level of slack (nor reduced, nor enhanced) is required to be successful, but that the relation of IP slack to performance is U-shaped. He further qualifies this by giving the example of an exploratory project where typically more slack is appreciated. However, he does not give an example of the other side of the U shape. This is the context of a development contract as exhibited by the Sanus case discussed in class also on this topic. Here, the upstream licensor should not accept IP slack in the collaborative contract with the downstream licensee. The reason for this is that the licensor wants to keep design freedom on his technology to explore other applications with potentially more suited other partner candidates. This was also explained in class discussing the Sanus case. (...)

His answer is only partially correctly mentioning part A of Teng's paper, which is a necessary but insufficient part to correctly answer the question. To have the full two points, the literature part of the answer could have explained Part B reflecting that more (than medium) IP slack is preferred for research environments while less (than medium) is preferred for development contract environments of, for example, the Sanus case. So, we quoted him 0.5 out of 2 points for this question. We could not have the student pass this question while not being able to verify whether he had fully understood the concept of IP slack and its contextual relevance.

Related to question 4A, the first part of the question, which was not put into question by the student, he obtained a result of 1 out of 2 points. (...)

His answer correctly identified that it's for the licensor to see to it that the licensee 'does not sit on its IP' for which he obtained the foreseen 0.5 out of 2 points.

The measure mentioned by the student to terminate the agreement if nothing is sold is a rather radical measure that might be in the contract, but not as the only one preventing sitting on IP while being typically used as a means of last resort. Finally, the mentioned sales levels to be achieved are only the first element, they do not contain stimulating measures or 'what if' clauses, without which the former are rather meaningless and not very effective. For his further explanation he obtained again 0.5 points, bringing his total to this first sub question to 1 point out of 2. An extra point could have been gained by mentioning the 'wedding cake arrangement' discussed in class.

So, the total for this question 4 obtained by the student is 1,5 out of 4 points. Given his incomplete but correct explanation on question 4A I could be lenient and add % point bringing the new total for question 4 to 2 out of 4 points."

Prof. [V.D.] benadrukte dat voor het examen alle studiematerialen dienden te worden gecoverd.

Mijn beslissing

Ik moet in de eerste plaats vaststellen dat de score die u behaalde op vraag 4 van het examen zeer grondig en uitvoerig kan worden gemotiveerd. Wat betreft deel B van deze vraag stel ik vast dat uw antwoord wel degelijk correcte informatie bevatte over de voordelen van een 'moderate level of slack', maar dit niet als een volledig antwoord op de vraag kon gelden.

Zoals prof. [V.D.] aangaf is er een verschil in context tussen minder specifieke en welomlijnde R&D-omgevingen enerzijds en development contract environments – zoals

het geval bij de Sanus case – anderzijds. In de vraagstelling werd inderdaad louter gesuggereerd dat de Sanus case als voorbeeld kon worden aangehaald, en niet per se aanwezig moest zijn in het antwoord. In uw antwoord beperkt u zich echter tot de algemene bemerking dat IP slack best met mate aanwezig is in een co-development contract, zonder in te gaan op de contextuele relevantie van reductie versus versterking van IP slack.

De hieruit volgende quoterings van 0,5/2 voor dit deel van de examenvraag kan weliswaar als streng worden gezien, maar dat hoeft geenszins te betekenen dat deze quoterings ook onredelijk was.

Wat betreft uw opmerking dat de vraagstelling te algemeen was: ik kan voor deze specifieke vraag niet vaststellen dat dit effectief het geval was. Ik begrijp dat u na afloop van het feedbackgesprek die indruk had op basis van het idee dat u hier verplicht zou zijn geweest om de Sanus case te bespreken in uw antwoord, maar zoals hierboven aangegeven was dit niet het geval.

Verder betreur ik het dat u op basis van de feedbacksessie blijkbaar onvoldoende inzicht hebt kunnen krijgen in de tekorten van uw examen. Ik ben het uiteraard met u eens dat het hanteren en communiceren van een antwoordmodel/verbetersleutel een praktijk is die toe te juichen is en om die reden ook wordt aanbevolen op de webpagina's die de Dienst Onderwijsondersteuning en -professionalisering aanbiedt aan docenten. Het gegeven dat u tijdens de feedbacksessie echter niet altijd duidelijke antwoorden op uw vragen zou hebben ontvangen hoeft echter niet te betekenen dat de beoordeling daarom niet op objectieve wijze heeft plaatsgevonden. Uit bovenvermelde motivering van prof. [V.D.] kan de toegekende quoterings wel degelijk op grondige wijze worden geobjectiveerd.

Zoals prof. [V.D.] aangeeft waren er in uw antwoord op deel A van vraag 4 wel elementen aanwezig om toch te komen tot de maximale score van 1,5/2 (i.p.v. 1/2). Dit brengt uw resultaat voor het examen op 6/20, maar het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel blijft dan uiteraard nog steeds 8/20. Op basis van bovenstaande informatie beslis ik dan ook dat uw resultaat voor 'D0043A Strategic IP Management' ongewijzigd blijft.

2. Betwisting van het globale resultaat voor Master of Business Economics

Uw argumenten

In uw brief voor de interne beroepsinstantie is uw argumentatie voor het slagen voor de opleiding beperkt. U was van mening dat een duidelijker examen u een 9 voor Strategic IP Management had opgeleverd. U zou dan automatisch geslaagd verklaard zijn aangezien uw diplomapercentage voldoende was voor een onderscheiding. Niet slagen zou een financiële impact op u hebben aangezien u uw contract tegenover een vakantiewerkgever niet zou kunnen nakomen. Bovendien zou het er ook voor zorgen dat u uw onder voorwaarden reeds afgesloten vaste arbeidsovereenkomst bij uw toekomstige werkgever zou verliezen, aangezien hiervoor het behalen van het diploma 'master in Business Economics' vereist was.

Tijdens het gesprek en vooral in uw schrijven naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen werden meer argumenten aangedragen:

U geeft aan dat er bijzondere omstandigheden zijn die zouden verantwoorden dat u alsnog uw diploma krijgt.

- U heeft een percentage van 70% en een 8/20 voor een opleidingsonderdeel van 3 studiepunten.
- U heeft reeds 2 masterdiploma's. U heeft dus blijk gegeven examens en examenvragen correct te kunnen inschatten.
- In uw eerder afgeronde Master in de Biomedische wetenschappen heeft u een gelijkaardig opleidingsonderdeel met succes afgerond: Intellectuele eigendom en biowetenschappen. Uw masterproef voor de Master Business Economics handelt over de implementatie van intellectuele rechten. U behaalde hierop een 14. Hieruit kan geconcludeerd worden dat u alsnog de globale opleidingsdoelstelling heeft behaald.
- De docenten van Strategic IP Management zijn nieuw sinds dit jaar en dit jaar behaalden veel meer studenten dan vorig jaar een onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel. Hierdoor bent u benadeeld.
- Op het dagelijks werk voor Strategic IP Management behaalde u 2/2 wat aangeeft dat u de stof toch beheerst.

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik meer informatie opgevraagd bij de faculteit.

De examencommissie heeft uw resultaten besproken, zoals is te lezen in het verslag.

Pieter-Jan Verfaillie – 0382390: heeft 8/20 behaald voor Strategic IP Management (B-KUL-D0043A) en een totaal van 70,5096 en voldoet hiermee niet aan de criteria die vermeld worden in Art. 81 van het Onderwijs- en Examenreglement om geslaagd verklaard te worden. Door niet te slagen voor het opleidingsonderdeel Strategic IP Management (B-KUL-D0043A) heeft de student niet kunnen aantonen dat hij de zelf gekozen verdieping (binnen de Major Entrepreneurship) voldoende beheerst en de leerresultaten van het opleidingsonderdeel, c.q. van de opleiding, heeft bereikt. De leerresultaten van dit opleidingsonderdeel worden door geen enkel ander opleidingsonderdeel van het door de student gevolgde programma gedeeltelijk of volledig gecompenseerd of ingevuld. Verder stelde de examencommissie vast dat er geen overmacht of andere bijzondere omstandigheden (persoons- of studiegerelateerd) konden ingeroepen worden die verklaren waarom de student niet geslaagd is voor het betrokken opleidingsonderdeel. Om die redenen heeft de examencommissie beslist om het voorliggende resultaat te bevestigen.

Mijn beslissing

De niet studie-gerelateerde omstandigheden zijn onvoldoende om u te doen slagen. Ik begrijp dat het niet verkrijgen van het diploma negatieve gevolgen heeft voor u persoonlijk maar deze kunnen onmogelijk ingeroepen worden om aan te tonen dat u de opleidingsdoelstellingen heeft behaald.

De studie-gerelateerde omstandigheden geven evenwel een ander beeld. Hoewel de examencommissie correct heeft geoordeeld dat u de leerdoelstellingen van Strategic IP Management niet in een ander opleidingsonderdeel binnen het programma heeft behaald,

zijn er wel elementen uit andere programma's die ik in rekenschap kan nemen. De leerdoelstellingen van *Intellectuele eigendom en biowetenschappen* komen niet volledig overeen met die van Strategic IP Management, maar ze behandelen wel hetzelfde domein. Daarbij komt dat uw scores verder goed zijn. Met een percentage van 70,5% behaalt u een onderscheiding.

Wanneer ik al deze element naast de slaagpercentages voor Strategic IP Management leg, zijn er voldoende redenen voor mij om aan te nemen dat u de globale opleidingsdoelstellingen alsnog heeft behaald.

Ik beslis dan ook dat u geslaagd bent voor de opleiding Master of Business Economics met 70,5%."

IV. Ontvankelijkheid – voorwerp en belang

Verzoeker richt zijn beroep tegen de beslissing van 30 juli 2019.

De Raad moet vooreerst opmerken dat verzoeker in zijn verzoekschrift wel rechtsgronden aanhaalt ("*dat er door de onderwijsinstelling diverse inbreuken gemaakt zijn op de zorgvuldigheidsplicht, redelijkheidsbeginsel, vertrouwensbeginsel, motiveringsplicht en de beginselen van behoorlijk bestuur*"), maar niet uiteenzet op welke wijze deze door de bestreden beslissing zouden zijn geschonden. Evenmin biedt het verzoekschrift de Raad voldoende feitelijke houvast.

Het verzoekschrift voldoet daardoor niet aan het vormvoorschrift van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs, dat stelt dat het verzoekschrift ten minste een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat.

Een verzoekschrift dat wat de uiteenzetting van de middelen betreft louter verwijst naar een ander verzoekschrift, is in beginsel niet ontvankelijk. De Raad is van oordeel dat, eigen aan de administratieve rechtspleging en bij gebreke aan andersluidende bepalingen, naar analogie met de procedure voor de Raad van State kan gelden dat een verzoekschrift mag verwijzen naar de middelen die de verzoeker in een vorig verzoekschrift heeft ingeroepen, mits dat verzoekschrift is bijgevoegd of wanneer de middelen worden verduidelijkt binnen de beroepstermijn of wanneer de verwerende partij ze heeft beantwoord (R. STEVENS en K. DIDDEN, *Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak. 2. Het procesverloop*, Brugge, die Keure, 2018, 86-87 en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Aan die voorwaarden is te dezen niet voldaan. Verzoeker heeft in huidig beroep geen kopie gevoegd van zijn vorig verzoekschrift, hij heeft niet binnen de beroepstermijn nadere toelichting omtrent zijn middelen gegeven en verwerende partij heeft geen antwoordnota ingediend.

Deze vaststelling volstaat om het beroep af te wijzen.

Zelfs indien de Raad zou aannemen dat verzoeker omtrent de precieze draagwijdte van de nieuwe beslissing van 30 juli 2019 is verschalkt, en zelfs aangenomen dat verzoeker ook na de betekening van een nieuwe procedurekalender met een nieuw rolnummer in huidig beroep niet tot het besef is gekomen dat dit beroep als een nieuw beroep werd behandeld – wat samengenomen al bijzonder veel rek plaatst op de procedureregels – dan nog kan de Raad er niet aan voorbijgaan dat de bestreden beslissing op haar beurt is ingetrokken en vervangen door de beslissing van 19 augustus 2019.

De beslissing van 19 augustus 2019 kan niet worden beschouwd als een louter bevestigende beslissing. Zij vermeldt uitdrukkelijk dat zij de betwisting van het examenresultaat herneemt en dit “bijna integraal” overneemt uit de initiële beslissing van 30 juli 2019. Daarnaast gaat de beslissing in op de globale geslaagd verklaring voor de masteropleiding.

Het is derhalve de beslissing van 19 augustus 2019 die verzoeker finaal tot voorwerp van een vordering dient te maken. Dat heeft verzoeker – alleszins binnen deze procedure – niet gedaan.

Gewis kan de Raad aannemen dat de opeenvolging aan beslissingen, intrekkingen en hernomen beslissingen voor verzoeker weinig zorgvuldig overkomt.

De Raad is evenwel niet bevoegd om daarover, buiten de beoordeling van een op ontvankelijke wijze voor de Raad gebrachte studievoortgangsbeslissing om, uitspraak te doen.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.163 van 30 augustus 2019 in de zaak 2019/318

In zake: Koen CLAES
woonplaats kiezend te 3010 Kessel-Lo
August Vermeylenlaan 15

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de opleiding Psychologie van de Vrije Universiteit Brussel van 12 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examenresultaat ‘afwezig’ voor het opleidingsonderdeel ‘Klinische Stages’ wordt bevestigd, en een vraag tot vrijstelling wordt verworpen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Anneleen De Meu, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de Psychologie’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Klinische Stages’. Voor dat opleidingsonderdeel wordt aan verzoeker de examenbeoordeling ‘afwezig’ toegekend.

Tegen die examenbeslissing stelt verzoeker op 4 juli 2019 een intern beroep in. Hij beroept zich daarop op (i) onvoldoende kwalitatief toetsbeleid, (ii) afwezigheid van omstandige stage-evaluatie door stagementoren, (iii) stagementor voldoet niet aan de minimale vereisten inzake ervaring, (iv) vooraf gemaakte beslissing tussen stagementor (UZ Gasthuisberg) en stagebegeleider (VUB) waardoor geen dialoog mogelijk en met finaliteit ‘niet geslaagd’ in plaats van evaluatie op basis van juiste feiten, en (v) onbespreekbaarheid vrijstelling omwille van onvolledige en subjectieve evaluatie.

Verzoeker zet zijn beroep als volgt nader uiteen (voetnoten zijn weggelaten):

“Bezorgdheid

Met dit schrijven vraag ik uw aandacht voor enkele bezorgdheden met betrekking tot de stage die ik liep tussen 8 januari en 9 april 2019 op UZ Gasthuisberg Leuven in het kader van de opleiding klinische psychologie.

De hieronder omschreven redenen hebben geleid tot het vroegtijdig beëindigen van de stage met als persoonlijk gevolg dat het behalen van een diploma ernstig in het gedrang komt. Het baart me zowel zorgen omdat het toepassen van de gemaakte afspraken met de stagebegeleider alsook het opmaken van een correcte evaluatie door de stagementoren mijn weg naar een diploma niet zouden verhinderen. Daarnaast is mijn zorg dat de huidige stageprocedure ruimte biedt voor subjectieve toepassing dus ook voor toekomstige stagiairs.

Afspraken

Naar aanleiding van de moeilijke context die ik ervoer vanaf de start van de stage, hebben op mijn vraag enkele constructieve gesprekken [plaatsgevonden] tussen mezelf en de stagebegeleider.

Tijdens dat traject is mogelijke stopzetting van stage concreet aan bod gekomen. De stagebegeleider en ik maakten de afspraak dat minstens 400u stage én een positieve tussentijdse evaluatie, leiden tot een vrijstelling van de gepresteerde uren voor een vervolgstage. Positieve evaluatie betekent hier concreet op minstens drie van de zes te evalueren competenties voldoende of hoger scoren.

Een vervolgstage zou daarom maximaal 450u bedragen. Ik verwachtte van de stagementor[en] dat de evaluatie correct zou gebeuren en indien nodig dat de stagebegeleider hierop in onafhankelijkheid en/of objectiviteit op zou reageren. Het is pijnlijk te moeten vaststellen dat dit niet gebeurde.

Praktische persoonlijke gevolgen

Bijkomende drie maanden stage ten gevolge van de eenzijdige én ongemotiveerde beslissing, betekent voor mij niet alleen substantieel loonverlies maar brengt de afronding van de opleiding finaal financieel ernstig in het gedrang. Achterliggend heeft deze beslissing er sowieso toe geleid dat onverantwoord veel tijd is verstreken zodat het aanvatten van een vervolgstage dit academiejaar niet meer tot een mogelijke optie behoorde. Ondanks deze praktische gevolgen, zijn de inhoudelijke elementen fundamenteeler: de feedback die ik kreeg van personeelsleden, patiënten én mede-stagiairs staa[t] diametraal op het verhaal van de twee stagementoren die vooral afwezig waren en dit voor alle stagiairs – waarschijnlijk de belangrijkste reden waarom ze geen juiste feiten kunnen opnoemen.

Ongemotiveerde beslissing

Naar aanleiding van de beslissingen en het advies overeenkomstig:

- evaluatiegesprek met de stagementoren UZ Gasthuisberg en stagebegeleider VUB op 9 april 2019;
- gesprek de stagebegeleider mevr. [L.G.] op maandag 10 april;
- gesprek prof. dr. [D.V.] – ombudsman – op 26 april 2019 en telefonisch gesprek 28 mei;
- advies mevr. [E.V.] op 11 juni;
- advies bij Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen op 11 juni, en tot slot de definitieve beslissing na samenvatting van de examencommissie op 4 juli 2019, teken ik bij deze bezwaar in tegen de eenzijdige, subjectieve én ongemotiveerde beslissing met als gevolg het niet in rekening brengen van de gepresteerde uren van de stage omwille van opdracht tot stopzetting door stagementoren UZ Gasthuisberg zonder omstandige motivering.

Defensieve opstelling?

De opvolging door de stagementoren verliep vanaf het eerste evaluatiemoment erg moeilijk. Tot op heden is me de grond van hun defensieve opstelling en de uiteindelijke negatieve evaluatie van de stagementoren nog steeds onbekend. In het laatste gesprek dat op 12 april plaatsvond, vertelde me de stagebegeleider dat de stagementoren me ‘autoritair’ vonden. Vanzelfsprekend is me dat nooit gezegd, zelfs niet bij de laatste evaluatie. Zo even vanzelfsprekend kon de stagebegeleider me geen enkele duiding geven op welk gedrag dit concreet slaat. Ik ben erg nieuwsgierig waar dit over gaat. Bovendien is ‘autoritair’ geen evaluatiecriterium.

Het verloop

Na afstemming met afzonderlijk de stagementoren UZ enerzijds en anderzijds de stagebegeleider VUB, ontvingen ze op 27 maart ll. mijn e-mail. Hiermee formuleerde ik de vraag tot een evaluatiegesprek met voormelde personen waarin stond: “...overweeg ik ernstig om mijn stage vroegtijdig te beëindigen”. Op 28 maart in de namiddag droegen de stagementoren UZ Gasthuisberg me op de stage effectief onmiddellijk stop te zetten. Dat heb ik gedaan omdat ik me ook niet bewust was van hun minder goede intenties. In tegenstelling tot art. 119 van het Onderwijs- en examenreglement §2 heb ik tot op heden geen omstandige verantwoording ontvangen.

Op 9 april vond de stage-evaluatie plaats met zowel de begeleider als mentoren. Wat me frappeerde was niet de afwezigheid van hun schriftelijke voorbereiding (omdat dit bij overige evaluatiemomenten ook zo was) maar wel dat ze blijkbaar ook nu niet wisten dat

ik hun (meermaals) de nodige documenten had bezorgd. Het riep bij mij irritatie op dat de feiten ter motivering van hun evaluatie niet met de realiteit strookte: de feiten waren onvolledig en negatief (i.e. met uitzondering van het goed patiëntencontact) tot foutief (vb. het ontbreken van de juiste verslagen). Vooral de afwezigheid van onafhankelijkheid of onpartijdigheid bij de stagebegeleider, raakte me zodat ik een vervolgspraak met haar boekte. Gezien het oordeel tijdens de evaluatie diametraal stond op de feedback die ik kreeg van andere UZ Gasthuisberg-personeelsleden, patiënten en medestagiairs, en de voorafgaande respectvolle en open gesprekken met de stagebegeleider, had ik een groot vertrouwen in dat vervolgggesprek van 12 april. Op het einde van het gesprek reageerde de stagebegeleider dat zij op 28 maart ‘s middags telefonisch contact had gehad met de stagementoren waarin ze (eenzijdig) hadden beslist dat ik:

- de stage onmiddellijk moest stoppen (terwijl ik een e-mail had gestuurd om dit te bespreken);
- niet zou geslaagd zijn (ongeacht de feiten).

Bovendien had “verdere argumentatie geen zin omdat de verantwoordelijke professor de definitieve beslissing al heeft genomen”. Het werd me dan pas glashelder waarom het evaluatiegesprek als een slecht voorbereid toneelstuk verliep.

Hierop volgde contactname met de ombudsman van de faculteit. Nadat hij de stagebegeleider had geraadpleegd, heeft hij me telefonisch medegedeeld dat de beslissing niet gewijzigd wordt – omwille van “voldoet niet aan de kwalitatieve vereisten” – zonder verdere concrete motivering.

Motivering

Gezien de afwezigheid van enig concreet feit in de formele evaluatie, vindt u naast mijn persoonlijke gevolgen zoals hierboven vermeld, hieronder de motivering van de ingeroepen bezwaren die verder strekken. Deze bezwaren vormen waarschijnlijk de grond waarom de stagementoren ongenueanceerd en subjectief te werk konden gaan en verklaren deels de meegaandheid van de stagebegeleider.

In het bijzonder blijkt dat de stageprocedure op het stuk van toetsing niet optimaal georganiseerd is. Hierover volgen enkele bedenkingen bij het toetsbeleid gehanteerd bij stages.

- Toetskwaliteit: de beoordelingscriteria zijn niet transparant. In de richtlijnen i.v.m. stage is er sprake van beoordelingsformulieren. Maar bij de tussentijdse evaluatie werd er echter niet gerefereerd naar of gebruik gemaakt van deze formulieren en de beoordelingscriteria die hierin vervat zijn. Hierdoor blijft het onduidelijk op welke manier ik als student vanuit feedback kon werken naar het stagedoel, nl. “Hij maakt een leerproces door waarin relevante beroepskwaliteiten ontwikkeld worden op het gebied van kennis, vaardigheden en attitude, alsook het persoonlijk functioneren onder de aandacht komt. Zo kan de stagiair zijn eigen mogelijkheden toetsen en krijgt hij de kans om het vakgebied te verkennen en specifieke interesses uit te bouwen” (zie Richtlijnen klinische stage). Er werd opgelegd het KU Leuven-formulier te gebruiken – wat niet gold voor de andere VUB-stagiair.

De stagementoren zelf hadden noch schriftelijke voorbereiding, noch geschreven verslag nadien bezorgd – zodus op zijn minst subjectief.

- Toetskwaliteit: de stage is bedoeld als leerproces, maar door gebrek aan diagnostische feedback was er niet het beoogde proces mogelijk. Tijdens de stage-evaluatie noteerde ik deze bemerking door de stagebegeleider “je niet laten slagen is beter voor je proces” en ook “je methodiek-opdracht (nvdr: die heeft niets met

UZ Gasthuisberg te maken) die was veel te grondig”. Deze uitspraken kan ik niet anders interpreteren als een vooringenomenheid, en niet op een concrete diagnostische tussentijdse beoordeling steunend waarmee wordt nagegaan op welke gebieden een student eventueel remediering nodig heeft. Beoordeling baseert zich niet op feiten, enkel op een subjectief gevoel van de derde partij. Men heeft beslist dat ik niet zal kunnen slagen, maar ik blijf op mijn honger wat betreft de reden en heb ernstige bedenkingen bij de methodiek.

- Toetsvaliditeit: de stage is opgezet als een observatiestage. Studenten moeten onder begeleiding van een ervaren professional zicht krijgen op de sector, een organisatie en hun persoonlijk functioneren hierin. Tijdens mijn stage kreeg ik soms de tegenstrijdige bemerking dat ik “alles moest vragen”, maar anderzijds wierpen mijn mentoren op dat ik meer initiatief moest nemen, ook al wordt het nemen van initiatief niet opgenomen als competentie en is dit in strijd met het observatiedoel. Bovendien kreeg ik tijdens mijn eerste follow up na vier weken voor het eerst te horen dat ik onvoldoende initiatief nam waardoor ik op betreffende criteria een onvoldoende kreeg – ondanks dat ik verwees naar de stageopdracht dat de eerste periode een observatiestage was, kreeg ik na de feiten te horen “... we verwachten dat van alle stagiairs.” Ik heb me aan de geschreven stagerichtlijnen gehouden, maar ik verwachtte blijkbaar verkeerdelijk zij zich hier ook aan zouden houden of zijn ze dan toch in die mate vatbaar voor interpretatie?
- Toetsorganisatie en communicatie: er is geen inzicht in beoordelingscriteria, noch gedragsindicatoren op basis waarvan men criteria kan scoren, op geen enkel tussentijds evaluatiemoment kon er duidelijkheid gegeven worden op welke basis een punt werd gegeven. De leerdoelen zijn met name onduidelijk: er is geen omschrijving van het gedrag dat student moet laten zien om aan te tonen dat gewenste leerresultaat is behaald. Als er geen gewenst gedrag beschreven is, hoe kan men dan (be)oordelen of dit (on) voldoende bereikt is? Het valt te concluderen dat zonder rubriek die verwijst naar te behalen doelen en de gedragsindicatoren op verschillende niveaus er niet transparant en object beoordeeld kan worden. In de informele evaluaties kreeg ik slechts detaillistische feedback: mijn scoreblad hield ik te horizontaal, ik klopte onvoldoende ritmisch, mijn lezen komt niet naturel over, ...
- Toetsorganisatie en communicatie: het is niet duidelijk op welke manier en wanneer (deadline) bepaalde stukken moeten ingeleverd worden. Nadat ik een mail stuurde met de vraag inzicht te krijgen in mijn tussentijds functioneren, moest ik twee weken wachten op het evaluatiemoment. Volgens het stagereglement is een schriftelijke tussentijdse reflectie na de beoordeling door de mentoren af te geven. Gezien de afwezigheid van die schriftelijk verantwoording door de mentoren, is de vraag aan de ombudsman gesteld of ik mijn schriftelijke reflectie toch moet opladen, maar hierop kreeg ik geen antwoord. Het lijkt me onvolledig het huidige voorbereide verslag met persoonlijke reflectie op te laden. Het lijkt me ook niet constructief mijn document verder aan te passen op basis van de huidige ongenueanceerde motivering want dan bevat dan bevat het een te grote mate van geladenheid.
- Toetsorganisatie en communicatie: Het is onduidelijk wat verstaan wordt onder regelmatige feedback. De mentoren hebben me op 8 februari voor het eerst feedback gegeven. We spraken af dat ze me op regelmatige tijdstippen zouden

aanspreken en/of feedback zouden geven. Die afspraak waardeerde ik natuurlijk. Ze hebben me daaropvolgend enkel op 8 en 21 maart aangesproken. Op 8 maart kreeg ik de detaillistische en negatieve feedback waarvan sprake in voorgaande paragraaf. Op de feedback 21 maart kreeg ik feedback die was voor het eerst positief was – over gans de lijn.

- Toetsorganisatie en communicatie: Volgens het roadbook is er geregeld feedback voorzien op transparante wijze. De student wordt zelfs gevraagd de evaluatieformulieren tijdig terug te bezorgen. Het is bevreemdend dat er geen evaluatieformulieren gebruikt is met enige verantwoording – enkel een score zonder één woord toelichting. De procedure zoals voorzien in de toelichting bij stage werd dus niet gevolgd. Bovendien is me opgelegd het KU Leuven-format voor evaluatie te gebruiken voor mijn schriftelijke evaluatie en niet het voorziene VUB-format.

Wat tenminste opvalt is dat tijdens de meer dan 400u stage de feedback van de mentor steunt op minder dan 4u observatie bij diagnostisch onderzoek. De andere mentor heeft me nooit gezien in enige vorm van patiëntencontact. Niet verwonderlijk gezien ze minstens 5 stagiairs begeleiden en ze buiten de momenten van supervisie of teamvergaderingen meer dagen fysiek niet aanwezig waren, dan wel.

- Toetsbekwaamheid: in de richtlijnen staat vermeld dat de stagementor ervaren is en voldoende expertise moet hebben: de stagebegeleider is afgestudeerd als psycholoog of orthopedagoog, heeft ten minste 3 jaar relevante werkervaring, is voltijds in functie en staat garant voor regelmatige supervisie en voldoende beschikbaarheid. De mentor die me feedback gaf – die beperkt was tot e-mail – was bij de start van mijn stage een half jaar afgestudeerd en had een arbeidscontract van 30%. De andere mentor was buiten supervisie en teamvergadering meer dan 95% in het beste geval enkel telefonisch bereikbaar. Enkel deze context al werpen deontologisch vraagtekens op op het gebied van beoordelingsbekwaamheid. In die context kunnen haar defensieve reacties misschien te begrijpen zijn.

In het licht van bovenstaand wens ik aan te voeren dat er voldoende feiten zijn die meer dan één vraagteken kunnen plaatsen bij de correctheid van het beoordelingsproces in zijn algemeenheid en voor mij in het bijzonder. Graag wil ik mede daarom een omstandige schriftelijke verantwoording die het voor mij begrijpelijk maken waarom de afspraken niet werden nagekomen.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 12 juli 2019. Zij verklaart het beroep, na verzoeker te hebben gehoord, deels onontvankelijk en deels ongegrond.

“De student vecht het examenresultaat aan dat hij in eerste zittijd behaald heeft voor het opleidingsonderdeel ‘Klinische stages’; hij is het niet eens met het verloop van de evaluatie en het resultaat ‘niet geslaagd’. Ter zitting verduidelijkt de student dat hij de drie (negatieve) kruisjes op het evaluatieformulier van de tussentijdse evaluatie betwist; hij meent dat hij op basis van de uren stage die hij al gelopen heeft, een vrijstelling verdient.

De beroepscommissie laat vooreerst gelden dat het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Klinische stages’ geen ‘niet geslaagd’ betreft, maar een ‘Afwezig’. Uit de stukken van het dossier en de toelichting door zowel student als docent blijkt dat de student de stage niet volledig heeft doorlopen, en de verschillende beoordelingsformulieren behoudens het eerste evaluatiedocument door de student niet werden opgeladen op Canvas.

De beroepscommissie verwijst naar de duidelijke bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche, zoals hieronder geciteerd, en dewelke ook nog herhaald (en verder aangevuld) worden in het document ‘Richtlijnen klinische stages’:

“Er wordt verwacht dat de stagementor regelmatig feedback geeft aan de stagiair opdat deze in staat is zijn functioneren zo goed mogelijk te beoordelen en aan te passen aan de vereisten van de stage.

Drie formele momenten van beoordeling op verschillende tijdstippen in het stageproces worden eveneens voorzien aan de hand van specifieke beoordelingsformulieren.

*De stagiair vraagt tijdig aan de stagementor een afspraak voor deze evaluatiegesprekken. De eindbeoordeling wordt in samenspraak met de stagebegeleider van de VUB georganiseerd. **Studenten dienen de beoordelingsformulieren up te loaden via Canvas.***

1. Eerste follow up: na 4 weken

Deze eerste beoordeling peilt naar het functioneren van de stagiair tijdens de inlooperperiode.

In deze periode heeft de stagiair kennis gemaakt met de dienst, de teamleden, het testmateriaal, de werkzaamheden leren kennen en observaties uitgevoerd. Aan het eind van deze inwerkingsfase wordt verwacht dat de stagiair begonnen is met het zelfstandig uitvoeren van stageactiviteiten. Indien er zich in deze eerste weken moeilijkheden hebben voorgedaan, moet contact opgenomen worden met de stagebegeleiding. Zowel de student als de stagementor kunnen hiertoe het initiatief nemen.” (vetschrift toegevoegd).

Dit eerste document houdende de evaluatie na 4 weken inwerkingsfase, werd door de student opgeladen in Canvas. Hieruit blijkt dat de student een moeizame start kende op de stageplaats en de evaluatie door de stagementor een aantal pijnpunten bevat.

“2. Tussentijdse evaluatie

Na 450u stage of na ongeveer 3 maanden vindt een tweede evaluatiemoment plaats. De stagementor bespreekt samen met de stagiair hoe het leerproces in de eerste helft van de stage verlopen is en wat de aandachtspunten en doelstellingen zijn voor de verderzetting van de stage. Op het evaluatieformulier worden de accenten van deze evaluatie weergegeven. Deze beoordeling wordt door de student gerapporteerd aan de stagebegeleider op de VUB. Bij deze tussentijdse evaluatie dient de student eveneens een persoonlijke reflectie (maximum 2 pagina’s) te schrijven over zijn eigen beleving en functioneren op de stageplaats.

Problemen tijdens de stage moeten expliciet vermeld worden in dit verslag. In het belang van alle betrokkenen is het aangewezen om problemen tijdig te bespreken met de stagebegeleider of stageverantwoordelijke.” (onderlijning toegevoegd).

De student verklaart ter zitting dat de tussentijdse evaluatie heeft plaatsgevonden na 400/475 uren stage, en hierbij door de stagementor drie negatieve kruisjes werden aangeduid op het formulier. Hij meende dit document daags na de bespreking te hebben opgeladen, doch uit de stukken van het dossier, waaronder de gegevens die blijken uit Canvas, blijkt dat zulks niet het geval is. Ook in zijn verzoekschrift laat de student trouwens uitschijnen het beoordelingsdocument en de persoonlijke reflectie die de student hierbij dient te schrijven, niet te hebben opgeladen.

Uit de toelichting door de titularis blijkt dat er een evaluatiegesprek had plaatsgevonden op de stageplaats, waarbij de student niet akkoord ging met de feedback en hij het gesprek abrupt beëindigd heeft en het lokaal heeft verlaten. Het was voor de stagementor niet duidelijk of de student zijn stage nog verder zou afmaken, of niet. Er was nog geen evaluatieformulier ingevuld, aangezien de stagementor dit nog niet ontvangen had. De student gaf naderhand expliciet te kennen, zowel naar de stagebegeleider als naar de stagementor, dat hij ernstig overwoog de stage stop te zetten; hij vroeg na i.v.m. alternatieve stageplaatsen. De stagementor bevestigde vervolgens op 28.03.2019 dat de student had laten weten dat hij zijn stage wil stopzetten.

Op 09.04.2019 heeft een laatste afrondend (evaluatie)gesprek plaatsgevonden tussen de student en de stagementor (en haar collega), in aanwezigheid van de stagebegeleider. De student heeft het evaluatiedocument dat op dit gesprek van 09.04.2019 werd afgegeven, niet opgeladen in Canvas.

“3. Eindevaluatie

Na afloop van de stage komen de stagementor(s), stagiair en stagebegeleider van de VUB samen op de stageplaats om het functioneren van de student doorheen de hele stageperiode te bespreken. Voor buitenlandse stages betreft het een bijeenkomst van de stagementor en de student.

Eerst geeft de stagiair weer hoe de stage verlopen is. Hij doet verslag van (...).

Daarna geeft de stagementor zijn evaluatie over het functioneren van de stagiair weer. Hij gaat na of (...).

De stage wordt afgesloten met het stageverslag dat volgende rubrieken (in opgegeven volgorde) dient te bevatten. (...)”

Deze derde evaluatie heeft niet plaatsgevonden, nu de student niet langer stage liep. De student heeft ook geen stageverslag ingediend, evenmin als seminarieverslagen.

De beroepscommissie laat verder gelden dat het eindcijfer blijkens de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche door de titularis wordt vastgelegd als volgt:

“1. de evaluatie van de stagementor, weergegeven in de beoordelingsformulieren en het eindevaluatiegesprek (2/3e)

2. de seminarieverslagen, alsook deelname tijdens deze seminars, algemene administratieve stiptheid en professionele houding (1/6e)

3. het stageverslag (1/6e).”

In casu heeft de student geen volledige stage gelopen (in principe 950 u, te verminderen met een deelvrijstelling van 125 uren), doch werd de stage die werd aangevat op 8 januari 2019, einde maart stopgezet (met nog een ‘afrondend gesprek’ op 09.04.2019).

De student heeft in Canvas verder enkel het beoordelingsformulier van het eerste evaluatiemoment opgeladen; het evaluatiedocument betreffende het evaluatiegesprek op

09.04.2019 heeft de student niet opgeladen. Evenmin is er een stageverslag, en ook geen seminarieverslagen, noch een derde evaluatieverslag.

Gelet op deze concrete elementen die ook blijken uit de stukken van het dossier, werd geheel terecht 'Afwezig' als eindresultaat weerhouden, hetgeen de student op zich ook niet (langer) betwist ter zitting.

Geenszins dient hierbij een bijkomende motivering te worden opgenomen 'inzake het niet in rekening brengen van de gepresteerde uren'.

De student merkt ter zitting op dat hij wil dat er een evaluatieformulier wordt opgemaakt op basis van de uren stage die hij heeft doorlopen, zodat hij hiervoor een vrijstelling (lees deelvrijstelling) kan krijgen en hij zijn stage op een andere plaats kan verderzetten.

De student verliest hierbij evenwel uit het oog dat hij enerzijds erkent dat het tussentijdse evaluatiegesprek heeft plaatsgevonden en hierbij een beoordelingsformulier werd opgemaakt, en het anderzijds – zoals ook expliciet opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche – aan de student toekomt om het beoordelingsformulier betreffende de tussentijdse evaluatie op te laden in Canvas. De student heeft dit evenwel nagelaten, waarvoor hij uiteraard zelf verantwoordelijk is.

Ook in het kader van de interne beroepsprocedure legt de student dit stuk niet voor; evenmin voegt de student andere stukken aan zijn verzoekschrift ter staving van zijn beweringen.

Dat de student het niet eens is met de kruisjes die op dit (niet door de student voorgelegde) beoordelingsformulier werden aangeduid, betekent overigens niet dat hij deze evaluatie door de stagementor op zich kan aanvechten. Enkel het eindresultaat dat door de titularis wordt gegeven, maakt een aanvechtbare studievoortgangsbeslissing uit die kan worden aangevochten middels een intern beroep. In casu werd bovendien als eindresultaat een 'afwezig' weerhouden, gezien de student zijn stage niet heeft afgemaakt en er dus ook geen beoordeling ten gronde kon gebeuren (enkel voor de inloophase werd een evaluatiedocument opgeladen door de student).

Evenmin kan worden ingegaan op de vraag van de student om hem een deelvrijstelling toe te kennen. Niet alleen heeft de student nagelaten om het beoordelingsdocument op te laden dat werd opgesteld op 09.04.2019, daarenboven werden volgens de beweringen van de student op dit document ook drie kruisjes als negatieve beoordelingen aangeduid, en heeft de stagementor ook na het gesprek op 09.04.2019 kennelijk als besluit naar de docent meegedeeld dat de student de leerdoelen niet heeft bereikt op het moment dat de stage werd stopgezet, en er belangrijke problemen zijn geweest op vlak van communicatie en omgaan met feedback.

Bovendien is huidig beroep gericht tegen het examenresultaat in eerste zitting, en ligt geen aanvechtbare weigeringsbeslissing inzake een vrijstellingsaanvraag voor, zodat de vraag van de student alleen om die reden al niet kan worden ingewilligd door de beroepscommissie.

Het beroep van de student is dan ook ontvankelijk doch ongegrond, in zoverre gericht tegen het examenresultaat 'Afwezig', en onontvankelijk in zoverre de niet-voorgelegde

tussentijdse evaluatie door de stagementor wordt aangevochten en in zoverre een deelvrijstelling beoogd wordt.

De overige elementen en grieven die de student in zijn verzoekschrift aanvoert, kunnen aan het voorgaande geen afbreuk doen. Ten overvloede laat de beroepscommissie ter duiding naar de student dienomtrent nog het volgende gelden:

- de grieven van de student inzake een onvoldoende kwalitatief toetsbeleid, toetsvaliditeit en toetsorganisatie en het concrete verloop en beweerde gebrekkige begeleiding zijn niet relevant in het licht van het examenresultaat waarbij de student een ‘Afwezig’ kreeg; minstens heeft de student geen belang bij deze grieven gelet op de inhoud van de aangevochten examenbeslissing.

Volledigheidshalve verwijst de beroepscommissie daarenboven nog naar de duidelijke bepalingen in de opleidingsonderdeelfiche en in de ‘Richtlijnen Klinische stages’, zo ook bv. inzake te downloaden en in te dienen documenten.

Verder worden voor de studenten ook infomomenten (zie o.m. de briefing ‘Start tot stage’ en de slides) voorafgaandelijk aan de stage georganiseerd, en kan de student daarnaast terecht bij de stagebegeleiders, hetgeen de student ook meermaals gedaan heeft; ook tijdens de seminaries kan er info uitgewisseld worden en kunnen vragen gesteld worden;

- de verschillende beweringen en grieven van de student, zo o.m. inzake gemaakte afspraken/verplichtingen, het verloop en de beëindiging van de stage en gebruikte evaluatiedocumenten worden niet gestaafd door stukken; de student legt zelfs geen enkel stuk voor en verschillende beweringen worden tegengesproken door de toelichting door de student en de docent ter zitting en de stukken van het dossier:

- o het dossier bevat een door de student in Canvas opgeladen evaluatiedocument na de eerste follow up (zij het zonder persoonlijke reflectie), volgens het sjabloon dat aan de VUB-studenten op Canvas ter beschikking wordt gesteld.

Uit de toelichting door de docent blijkt overigens dat de student de van Canvas te downloaden evaluatiedocumenten niet tijdig aan de stagementor bezorgde, ofschoon deze taak op de student rust;

- o uit de toelichting door de student ter zitting bleek dat deze veel meer begeleiding heeft gekregen dan hij laat uitschijnen in zijn verzoekschrift, zowel van de stagementor zelf ([L.V.A.]) zo bv. voor de supervisies en de familiegesprekken als tijdens teamvergaderingen, als van haar naaste collega ([V.]) en andere collega psychologen en/of van een psychiater verbonden aan campus Gasthuisberg; het loutere gegeven dat de student het niet eens is met de feedback impliceert ook niet dat de begeleiding onvoldoende was. Bovendien moet worden herhaald dat in casu geen beoordeling ten gronde kon gebeuren door de docent, nu de stage voortijdig werd beëindigd en de student terecht een ‘Afwezig’ heeft gekregen, hetgeen hij ook niet betwist;

Ter zitting wordt de student erop gewezen dat [L.V.A.] zijn stagementor is, hij bevestigt dat zij voldoet aan de omschrijving opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche. Dat zij voor de begeleiding en supervisie wordt bijgestaan door haar collega Valerie en andere collega's-psychologen, maakt deze begeleiding niet in strijd met de voorschriften.

- uit de toelichting door de student en titularis en de stukken van het dossier, zo o.m. de e-mails van 27.03 en vooral 28.03.2019 (bevestiging door de stageplaats dat de student heeft laten weten zijn stage te willen stopzetten, hetgeen ook niet ontkend werd door de student), volgt geenszins dat de stageplaats de student zou hebben verplicht om de stage te beëindigen, zoals vaag en ongestaafd wordt beweerd in het verzoekschrift;
- tot slot kunnen ook de beweringen inzake de praktische gevolgen voor de student op persoonlijk (en financieel) vlak, geen afbreuk doen aan de vaststelling dat de student zijn stage niet volledig heeft doorlopen, en de verschillende evaluatiedocumenten en stageverslag niet heeft ingediend, zodat geheel terecht tot een ‘Afwezig’ werd besloten.

De beroepscommissie besluit dat de student geen duidelijke en overtuigende elementen aanbrengt die ertoe kunnen leiden dat het examenresultaat ‘Afwezig’ herzien wordt.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Tijdigheid van het beroep

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep, maar maakt voorbehoud inzake de tijdigheid ervan.

Nazicht via de webtracker van Bpost leert dat de bestreden beslissing aan verzoeker is aangeboden op 23 juli 2019.

Het beroep, ingediend op 30 juli 2019, is derhalve tijdig.

Het beroep is ontvankelijk *ratione temporis*.

B. Wat het voorwerp betreft

In een procedure voor de Raad staat het aan de verzoekende partij om het voorwerp van het beroep te bepalen.

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker omtrent het voorwerp van zijn beroep het volgende:

“Mijn bezwaar slaat vanaf mijn initiële klacht niet op de finale conclusie van de VUB-commissie, zijnde het resultaat ‘afwezig’ maar wel op het niet toekennen van de vrijstelling voor de reeds gepresteerde stage-uren zoals afgesproken (nl. op basis van max. 2 criteria van de 6 ‘onvoldoende’) omdat de evaluatie op verschillende terreinen op zijn zachtst gesteld [steunt] op willekeur en de afwezigheid van de hieraan gekoppelde noodzakelijke schriftelijke motivering.”

Elke twijfel die er vervolgens omtrent het voorwerp van de procedure nog zou kunnen bestaan – in het verzoekschrift en in de wederantwoordnota gaat verzoeker ook in op elementen van de bestreden beslissing die wel degelijk betrekking hebben op de quoterings ‘afwezig’ – wordt door verzoeker weggelaten waar hij verder in zijn wederantwoordnota herhaalt:

“C. De beslissing ‘afwezig’ heb ik nooit betwist omwille van het feit dat dit niet de kern van het probleem is, al begrijp ik natuurlijk wel de juridische consequentie.”

Ter zitting bevestigt verzoeker dat het hem enkel om een vrijstelling of deelvrijstelling te doen is.

De Raad heeft zich daarbij neer te leggen. Zowel het intern beroep als, bijgevolg, het beroep bij de Raad moeten worden begrepen als gericht tegen de beslissing om verzoeker geen vrijstelling(en) te verlenen.

Dit vastgesteld zijnde, moet erop worden gewezen dat er geen formele beslissing voorligt waarin door verwerende partij of een van haar organen uitspraak wordt gedaan over (deel)vrijstellingen.

De studievoortgangsbepaling die aanleiding heeft gegeven tot het intern beroep – minstens formeel – is de proclamatie van de examenresultaten. Zoals hierboven bij het citaat van het verzoekschrift op intern beroep is weergegeven, heeft verzoeker als vijfde en laatste grief – die blijkbaar als alomvattend moet worden beschouwd – opgeworpen: *“onbespreekbaarheid vrijstelling volgens afspraak omwille van onvolledige en subjectieve evaluatie”*.

De interne beroepscommissie heeft hierop in de bestreden beslissing als volgt geantwoord:

“Bovendien is huidig beroep gericht tegen het examenresultaat in eerste zitting, en ligt geen aanvechtbare weigeringsbeslissing inzake een vrijstellingsaanvraag voor, zodat de

vraag van de student alleen om die reden al niet kan worden ingewilligd door de beroepscommissie.

Het beroep van de student is dan ook ontvankelijk doch ongegrond, in zoverre gericht tegen het examenresultaat ‘Afwezig’, en onontvankelijk in zoverre de niet-voorgelegde tussentijdse evaluatie door de stagementor wordt aangevochten en in zoverre een deelvrijstelling beoogd wordt.”

De vordering tegen wat verzoeker als enig voorwerp van huidige procedure aanmerkt, is door de interne beroepscommissie dus als onontvankelijk afgewezen.

Tegen die beoordeling brengt verzoeker in zijn verzoekschrift voor de Raad of – voor zover dat nog zou kunnen – in zijn wederantwoordnota geen enkel argument in.

De Raad kan ook enkel vaststellen dat er geen studievoortgangsbeslissing voorligt waarin uitspraak wordt gedaan over een vraag tot (deel)vrijstelling.

Het door verzoeker aangewezen eigenlijke voorwerp van zijn beroep is blijkbaar onbestaande. In die omstandigheden kan de Raad slechts besluiten tot de niet-ontvankelijkheid van het beroep, bij gemis aan voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 augustus 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 2 september 2019

Arrest nr. 5.207 van 24 september 2019 in de zaak 2019/294

In zake: xxx

Tegen: UC LIMBURG
Woonplaats kiezend te 3590 Diepenbeek
Agoralaan 1

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Karen Weis, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 6/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 2 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 15 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat de studente in haar beroep veel teruggrijpt naar de beoordeling van vorig jaar. Door het verstrijken van de beroepstermijn in juli 2018 kan deze beoordeling echter niet meer betwist worden. Deze beoordelingen en instructies van vorig academiejaar hebben bovendien geen impact op de beslissing van het huidige academiejaar waarin de studente het volledige traject van Praktijk 2 opnieuw heeft doorlopen, met nieuwe begeleiders en een nieuwe stageplaats.

Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie, waar de studente argumenteert dat ze reeds verschillende andere diploma's heeft behaald (o.a. als docent geschiedenis) en reeds enige tijd werkervaring heeft in het onderwijs, dat dit niet garandeert dat zij met evenveel succes Praktijk 2 zal afleggen. Dit opleidingsonderdeel wordt namelijk binnen zijn eigen beoordelingskader bekeken, op basis van de prestaties die de studente neergezet heeft in het kader van de les- en evaluatieactiviteiten van dat opleidingsonderdeel. De score wordt dus niet toegekend op basis van de andere diploma's van de studente en haar werkervaring uit het heden en verleden.

Daarnaast stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente meermaals stelt dat haar stagementor en huidige werkgever positief zijn over haar prestaties. De interne beroepsinstantie verwijst naar het praktijkvadecum en merkt op dat een mentor geen beoordelende functie heeft. Het kan dus zijn dat de mentor "tevreden" is over de prestaties van de studente, maar dit neemt niet weg dat een hogeronderwijsinstelling kan aangeven dat de neergezette prestaties al bij al (zwaar) onvoldoende zijn. De interne beroepsinstantie voegt toe dat, volgens het praktijkvadecum, de uiteindelijke beslissing wordt genomen door de evaluatiecommissie.

Het valt de interne beroepsinstantie ook op dat de mentor in haar syntheseverslag niet onverdeeld positief is. Zo geeft zij een aantal werkpunten aan die terugkomen in de eindevaluatie en blijkt in het eindgesprek dat ze zich kan vinden in de opmerkingen van de stagebegeleider. De interne beroepsinstantie verduidelijkt ook dat het opleidingsonderdeel Praktijk 2 niet enkel uit een stage bestaat, maar dat er ook didactische ateliers worden

georganiseerd en dat de studenten opdrachten moeten uitwerken. Deze activiteiten vormen een integraal onderdeel van het opleidingsonderdeel en moeten dus mee worden beoordeeld bij de eindevaluatie, wat de mentor uiteraard niet kan doen, zodat het logisch is dat het de evaluatiecommissie is die een cijfer toekent. Wat de positieve opmerkingen van de werkgever van de studente betreft, geldt deze redenering hier nog meer, nu de werkgever geen enkele evaluatieactiviteit van het opleidingsonderdeel Praktijk 2 heeft bijgewoond. De persoonlijke opvattingen van (de huidige of stage)leerlingen van de studente maken de stagebeoordeling om dezelfde redenen evenmin onrechtmatig.

Waar de studente aanhaalt dat er geen rekening werd gehouden met het syntheseverslag van de mentor, omdat het te laat zou zijn bezorgd, wat volgens haar niet het geval was, stelt de interne beroepsinstantie vast dat het eindgesprek over de stage tussen studente, mentor en stagebegeleider plaatsvond op 5 juni. Op dat moment was het syntheseverslag van de mentor nog niet klaar. Op 20 juni ontvangt de stagebegeleider het syntheseverslag per e-mail, maar de studente had het document inderdaad zelf al op 12 juni gepost in SIS. Volgens de interne beroepsinstantie had de opmerking van de stagebegeleider over het niet-tijdig indienen van het synthesesdocument echter geen betrekking op het indienen van het document voor de samenkomst van de evaluatievergadering, maar wel over het indienen van dat document voorafgaand aan het evaluatiegesprek op de stageplaats op 5 juni. Zij stipt aan dat de studente de opmerking verkeerd begrijpt en wijst erop dat er bij de eindevaluatie wel degelijk rekening is gehouden met de opmerkingen van de mentor.

Waar de studente argumenteert dat de vakpedagoog noch andere leden van het beoordelende team haar nog objectief kunnen beoordelen, en dat enkel haar mentor haar nog objectief kan beoordelen, benadrukt de interne beroepsinstantie dat er juridisch gezien een vermoeden van objectiviteit en professionaliteit in hoofdte van het beoordelende team bestaat. Het is aan de studente om met ernstige en concrete aanwijzingen aan te tonen waarom deze specifieke houding aantoont dat de beoordelaar niet onpartijdig is. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de elementen die de studente heeft aangereikt beweringen, of althans interpretaties van de kant van de studente over het feit of de vakpedagoog al dan niet nog onbevooroordeeld over haar denkt, blijven. De interne beroepsinstantie kan daar evenwel niet verder op ingaan. Zij benadrukt dat geen enkele van de situaties die de studente aanhaalt haar overtuigen van het feit dat de vakpedagoog (en bij uitbreiding het hele beoordelende team) duidelijk partijdig is tegenover de studente. Zelfs de – al dan niet effectief geuite – opmerking dat een andere

“methodoloog misschien een oplossing kon zijn” bewijst niet onomstotelijk dat de vakpedagoog partijdig oordeelt over de studente. Het feit dat de studente in haar zelfreflectie *de facto* aangeeft niet te willen/kunnen voldoen aan de vakdidactische vereisten van de opleiding, zou het kunnen hebben van een andere vakpedagoog de studente immers inderdaad mogelijk kunnen helpen.

De interne beroepsinstantie gaat vervolgens ook in het dossier en de beoordeling die daarin plaatsvond op zoek naar eventuele aanwijzingen van een partijdige beoordeling. Zij kan in de feedback- en evaluatiedocumenten echter geen sporen terugvinden van een “partijdige”, moedwillige slechte opvatting van de houding van de studente. In de eindevaluatie staat bij de competentie “beroepshouding” overigens nadrukkelijk: *“Je bent aangenaam en respectvol in de omgang.”*. Bovendien worden zowel bij de andere competenties als bij de beoordelingen van de lesbezoeken die tijdens het jaar plaatsvonden en in de documenten van de vakpedagoog zowel positieve als negatieve beoordelingselementen aangegeven. Volgens de interne beroepsinstantie is het voorliggende dossier ook sterk onderbouwd en is het duidelijk dat de studente een aantal fundamentele tekortkomingen kent, die door de drie teamleden zijn vastgesteld bij drie verschillende stagebezoeken. Het feit dat de studente negatief wordt beoordeeld is dan ook duidelijk gestaafd in het dossier en er is dus geen sprake van een partijdige en niet-objectieve beoordeling van het kennen en kunnen van de studente.

Over het vinden van de stageplaats wijst de interne beroepsinstantie op pagina 20 van het Praktijkvademecum waarin staat: *“De praktijk (...) wordt in het regulier onderwijs gelopen. (...) In Vlaanderen zullen studenten hun praktijk lopen in ASO, TSO, BSO of KSO, terwijl het voor Nederlandse stagescholen gaat over VWO, HAVO of VMBO.”*. De interne beroepsinstantie stelt dat de studente dus zelf al tijdig had moeten zien dat een stage in MBO in Nederland niet mocht.

Vervolgens geeft de studente aan dat zij geen inzicht had in hoe de docenten de opdrachten en de lessen zouden evalueren en dat vragen daarover niet werden beantwoord. De interne beroepsinstantie verwijst voor informatie over de evaluatiecriteria naar de ECTS-fiche en het praktijkvademecum voor Praktijk en de bijlage specifiek voor Praktijk 2. Ze benadrukt dat de verschillende competenties duidelijk worden opgelijst in de ECTS-fiche en deze zijn ook terug te vinden in de lesbeoordelings- en evaluatiedocumenten.

Wat de “verhouding” tussen de competenties betreft, verwachtte de studente klaarblijkelijk informatie over een soort mathematische verhouding tussen de verschillende te bereiken competenties. De interne beroepsinstantie wijst erop dat een stagebeoordeling niet op deze manier werkt in de praktijk. Volgens haar is het niet abnormaal dat de eindscore geen rekenkundig gemiddelde is van de onderliggende deelbeoordelingen: een tekort op één competentie kan – conform vaste rechtspraak van de Raad – een tekort opleveren voor het geheel van de stage. De interne beroepsinstantie merkt op dat het beoordelen of een student al dan niet een competentie beheerst een integrale en holistische denkoefening is, die niet kan worden herleid tot het mathematisch optellen van “scores” op indicatoren. Volgens haar maakt het feit dat niet vooraf wordt aangegeven op welke indicatoren de student zeker goed moet scoren de beoordeling niet willekeurig. De bescherming tegen willekeur ligt besloten in de motivering, die *in casu* duidelijk is, en de beoordeling is niet arbitrair. Daarnaast wordt ook in de ECTS-fiche en het Praktijkvademecum heel duidelijk vermeld dat tekorten op een klein aantal competenties tot een onvoldoende kunnen leiden. Volgens de interne beroepsinstantie gebeurt het bepalen van het “gewicht” van de competenties tegenover elkaar dus allesbehalve op een willekeurige wijze. De beschikbare informatie was bovendien voldoende duidelijk en de studente kon dan ook niet onwetend zijn over het evaluerend kader.

Hetzelfde geldt voor de “verhouding” tussen de verschillende actoren. De interne beroepsinstantie verwijst naar de ECTS-fiche en benadrukt dat de mentor, conform het praktijkvademecum, enkel een begeleidende rol heeft. Ze stipt aan dat er “in consensus” naar een eindoordeel wordt gezocht. Het is dus niet zo dat elke docent zijn “score” voorstelt, waarna er dan via een gewicht een eindscore wordt bepaald, noch dat een van de actoren een “doorslaggevende stem” heeft gehad, waarvan de studente op de hoogte had moeten zijn.

Verder is de interne beroepsinstantie verbaasd over de bewering van de studente dat uit de bespreking op het recht van inzage onvoldoende bleek waarom de beoordeling voor praktijk/stage een dergelijke zware onvoldoende moest zijn. Uit het eindevaluatieverslag blijkt immers dat zij op vier competenties de score “onvoldoende” behaalt. De interne beroepsinstantie verwijst naar de scoringsrichtlijnen en verduidelijkt dat een onvoldoende op meer dan twee competenties sowieso tot een onvoldoende leidt. Volgens haar is het dan ook duidelijk dat de studente zwaar tekort is geschoten in haar prestaties in het kader van Praktijk 2. Vervolgens neemt de interne beroepsinstantie de beoordeling voor de vier competenties waarop de studente een tekort behaalde over en ze onderlijnt zelf de cruciale tekortkomingen

van de studente die het zware tekort rechtvaardigen. Het gaat om de volgende competenties: ‘Beroepshouding’, ‘C1 De leraar als inhoudelijk en vakdidactisch expert’, ‘C2 De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ en ‘C5 De leraar als innovator en onderzoeker’. Het is voor de interne beroepsinstantie een mysterie hoe de studente kan volhouden dat dergelijke, duidelijk zwaarwichtige, opmerkingen geen aanleiding zouden mogen geven voor een ernstig tekort. Naast het feit dat het om vier competenties gaat, blijkt uit de commentaren dat het gaat om werkpunten die meermaals opgemerkt werden naar aanleiding van lesbezoeken. Zelfs al zou op het recht van inzage “kort” geantwoord zijn op de vragen van de studente, dan nog is het eindverslag meer dan duidelijk. Daarbij merkt de interne beroepsinstantie nog op dat eventuele “tekortkomingen” tijdens het recht van inzage evenwel niet tot gevolg hebben dat de score zelf onrechtmatig wordt: die werd al toegekend.

De studente stelt verder dat uit de feedback die naar aanleiding van de lesbezoeken werd gegeven niet blijkt dat haar lesgeven zwaar onvoldoende zou zijn. De verslagen zijn evenwel vernietigend. De studente ontkent niet dat er werkpunten zijn, maar een en ander is uit zijn verband getrokken. Een aantal elementen zijn dan ook niet correct weergegeven. Het is voor de interne beroepsinstantie niet volledig duidelijk wat de studente stelt wanneer zij aangeeft dat er geen feedback gegeven zou zijn na de lesbezoeken waaruit blijkt dat zij onder de maat presteert, maar vervolgens wel schrijft dat het verslag van het lesbezoek “vernietigend” is. Volgens de beroepsinstantie is dit juist het signaal dat er nog werk aan de winkel is en zij illustreert dit aan de hand van drie verslagen van drie lesbezoeken die in het voorbije academiejaar uitgevoerd werden. De interne beroepsinstantie stelt dat er van studenten in het hoger onderwijs mag worden verwacht dat zij zelf de ernst van de vermelde werkpunten kunnen inschatten, zonder dat er expliciet een waarschuwing van een dreigend tekort aan vastgeknoopt moet worden. Het feit dat het “beoordelend” stagebezoek van mevrouw [D.G.] “vernietigend” was, heeft dan ook te maken met het feit dat zij tijdens dat bezoek nog steeds dezelfde werkpunten kon vaststellen. Volgens de interne beroepsinstantie sloten de vaststellingen van mevrouw [D.G.] ook uitdrukkelijk aan bij de opmerkingen van de andere evaluatoren en is er een grote coherentie tussen de opmerkingen van die drie personen. De studente kan dan ook niet met succes zeggen dat zij onvoldoende wist dat er ernstige werkpunten waren. Bovendien geeft de studente zelf aan in haar beroep: *“ik wil niet tegenspreken dat er geen verbeterpunten zijn”*. De studente stelt dat een en ander uit het juiste verband getrokken is, maar volgens de interne beroepsinstantie geeft ze slechts beperkt aan welke elementen (het niet willen toepassen van de didactiek van

UCLL bijvoorbeeld). Het stagedossier spreekt evenwel tegen dat deze opmerkingen foutief zouden zijn.

Waar de studente zich niet kan vinden in de aanpak van UCLL op het vlak van pedagogiek, kan de interne beroepsinstantie, als dit het geval is, niet anders dan vaststellen dat dit niet tot gevolg moet hebben dat er aangenomen moet worden dat de eindevaluatie dan maar verkeerd is opgesteld. Het zijn tenslotte de competenties (zie ECTS-fiche en Praktijkvademecum) die conform de visie van de opleiding worden getoetst: eigen opvattingen van de student over de leerstof (*in casu* de pedagogiek) zijn irrelevant voor het opstellen van een eindbeoordeling.

Ten slotte is voor de studente de combinatie werk, studie, stage en gezin een zware combinatie waarmee te weinig rekening gehouden wordt. De interne beroepsinstantie vermoedt dat de studente dit argument vooral wil gebruiken om haar “onvoldoende” voor beroepshouding te weerleggen. Ze benadrukt dat ze bewondering heeft voor studenten die het studeren combineren met werk en gezin, maar dit heeft geen impact op de score. Het levert geen “recht” op een hogere score op, noch neemt het weg dat het aan de student is om – ondanks alles – de afspraken na te komen. Bij het niet nakomen van de afspraken mag de studente daar dus op gewezen worden en kunnen er consequenties aan vastgeknoopt worden.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het onpartijdigheids-, het zorgvuldigheids-, het redelijkheids- en het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie te weinig of geen rekening heeft gehouden met de essentie van haar bezwaarschrift. De interne beroepsinstantie heeft beargumenteerd waarom haar bezwaar ongegrond zou zijn, maar zij heeft dat volgens verzoekster te weinig onderzoekend gedaan, ze heeft bepaalde zaken overgeslagen en heeft soms foutieve zaken herhaald/foutieve conclusies getrokken. Daarnaast heeft de interne beroepsinstantie ook geen gebruik gemaakt van het aangeboden beeldmateriaal, noch van het ander voorhanden zijnde materiaal. Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie onvoldoende naar de bedoeling van de regels en naar de handelwijze van de betrokken functionarissen van de onderwijsinstelling heeft gekeken. Verzoekster gaat daarna puntsgewijs in op de interne beroepsbeslissing.

Wat de eerder behaalde diploma's betreft, is het voor verzoekster volstrekt onduidelijk waarom de interne beroepsinstantie dit als een grief beschouwt, die bovendien ongegrond is. Volgens verzoekster maakt de interne beroepsinstantie hier een denkfout of verkeerde aanname. Zij verduidelijkt dat de informatie over haar achtergrond slechts als achtergrond fungeerde. Volgens verzoekster beschrijft de conclusie dat zij door deze omstandigheid geen 'recht op een voldoende heeft' wel meteen de toon die de interne beroepsinstantie neerzet. Deze 'toon' is nergens op gefundeerd en vervuult onnodig de communicatie, terwijl men van een dergelijke interne beroepsinstantie mag verwachten dat die juist objectief en oplossingsgericht handelt, wat klaarblijkelijk niet het geval is.

Verzoekster stipt aan dat de interne beroepsinstantie wel de conclusie mag trekken dat, juist omdat zij meerdere opleidingen heeft doorlopen, haar reflectief vermogen goed getraind is: zowel als student als in diverse professionele omgevingen, waar adequaat reflecteren een vereiste is voor professioneel handelen. Bijgevolg is het omgaan met feedback een van haar sterke punten. Door deze houding en door haar achtergrond heeft ze bovendien meerdere malen bewezen dat ze 'leerbaar' is. Daarnaast stelt verzoekster dat door de docenten van UCLL zelf is vastgesteld dat zij zich lerend opstelt en haar eigen assessment verzorgt door aan studenten en functionarissen feedback te vragen. Verzoekster verwijst naar het laatste syntheseverslag van mevrouw [S.], namens de evaluatiecommissie, waarin opeens geschreven staat dat zij niets met feedback doet. Deze conclusie is volgens haar niet alleen onjuist, maar bevat ook een

tegenstrijdigheid. Verzoekster merkt nog op dat ze noch gedurende haar loopbaan, noch gedurende haar tijd als student een bezwaarschrift heeft moeten indienen wegens een onjuiste behandeling. Volgens haar zegt dit wat over de betreffende functionarissen c.q. het betreffende team binnen het opleidingsinstituut UCLL.

Verzoekster stelt vervolgens dat de interne beroepsinstantie, door haar houding, haar verantwoordelijkheid niet neemt. De interne beroepsinstantie stelt dat er juridisch gezien een vermoeden van objectiviteit en professionaliteit geldt in hoofde van het beoordelende team, maar volgens verzoekster is de interne beroepsinstantie ook wettelijk verplicht om zich te houden aan wetten die de ondergeschikte positie van een student moeten beschermen in geval van een onjuiste behandeling. Door haar gedrag zet de interne beroepsinstantie echter de goede reputatie van haar instituut op het spel. Volgens verzoekster leidt het zeer beperkt onderzoek van de interne beroepsinstantie, en haar onzorgvuldige bevindingen, niet tot oplossingen, maar – integendeel – tot bijkomende schade. Hier is echter niemand mee gebaat.

Daarna geeft verzoekster drie redenen waarom zij een bezwaarschrift heeft ingediend: (1) wegens een onjuiste behandeling, (2) wegens het recht op feedback betreffende functionarissen voor continue verbetering van het eigen functioneren en (3) wegens het moreel besef dat er in de toekomst mogelijk een herhaling van een onjuiste behandeling kan plaatsvinden bij anderen, indien geen verbetering plaatsvindt. Bij verzoekster roept een en ander ook een aantal vragen op omtrent de werkwijze van de interne beroepsinstantie en de UCLL met het oog op een continue reflectie en verbetering van het eigen professionele handelen.

Wat de positieve opvattingen van haar mentoren en werkgever betreft, merkt verzoekster op dat haar werkgever wel degelijk tweemaal een evaluatiepraktijk van het opleidingsonderdeel Praktijk 1 heeft bijgewoond. Dit is overigens de reden geweest om haar, als uitzendkracht, een jaarcontract aan te bieden. Verzoekster wijst erop dat zij inmiddels, na leerjaar 2, een contract voor onbepaalde tijd heeft ontvangen van haar werkgever, ondanks de negatieve beoordeling van UCLL (voor de tweede maal op rij). Verzoekster verduidelijkt dat ze het beeldmateriaal van Praktijk 2 aan haar leidinggevende heeft getoond. Ze ontvangt ook regelmatig lesbezoeken van collega's bij wijze van intervisie. Volgens haar is de snelle doorstroming en het ontvangen van een contract van onbepaalde duur een prestatie *an sich*, want normaliter blijven werknemers een aantal jaren werken als uitzendkracht. Verzoekster benadrukt dat haar beide leidinggevers, beide mentoren, collega's en studenten tevreden zijn over haar prestaties en

dat het vertrouwen in haar kennis en kunde groot is. Bovendien zijn alle acht examenklassen geslaagd voor Engels. Dit strookt evenwel niet met de negatieve bevindingen van UCLL. Het maakt de bevindingen van UCLL niet onrechtmatig, maar op zijn minst wel dubieus.

Wat het niet-meenemen van het syntheseverslag van de mentor wegens laattijdige indiening betreft, verwijst verzoekster naar de bijgevoegde e-mail van de praktijkbegeleider, mevrouw [S.], aan de mentor, mevrouw [P.]. Hieruit blijkt heel duidelijk dat mevrouw [S.] aangeeft dat het verslag te laat is aangeleverd met als gevolg dat het verslag niet wordt meegenomen in de beoordeling. Volgens verzoekster heeft mevrouw [S.] echter zelf per e-mail aan mevrouw [P.] het verslag gevraagd en werd dit meteen door mevrouw [P.] bezorgd. Volgens verzoekster wordt ook hier niet alles zuiver weergegeven aangezien de interne beroepsinstantie stelt dat het verslag wel is meegenomen in de beoordeling.

Wat de objectiviteit van de beoordeling betreft, stelt verzoekster dat zij nergens heeft geschreven dat de vakdocent zich door haar bedreigd voelt. Ook heeft ze duidelijk gesteld dat de bevindingen van een aantal teamleden (niet allemaal) niet meer onafhankelijk en professioneel te noemen zijn daar pogingen om een en ander bespreekbaar te maken de situatie alleen maar verergerd hebben. Beschrijvingen in de interne beroepsbeslissing zoals “het ganse team” zijn volgens verzoekster onjuist en niet haar woorden. Ze wijst erop dat het belangrijk is dat de juiste bewoordingen worden gebruikt, daar bepaalde uitspraken een andere connotatie hebben. Volgens verzoekster is de interne beroepsinstantie onzorgvuldig geweest.

Verzoekster wil ook nog duidelijk vermelden dat zij geen bezwaar aantekent tegen leerjaar 1 en wat daar allemaal is gebeurd, maar volgens haar hebben de gebeurtenissen en gedragingen van leerjaar 1 wel degelijk een rol gespeeld in leerjaar 2. Dit gedrag gaat ook verder dan slechts ‘ergernissen’. Volgens verzoekster is een poging van de interne beroepsinstantie om deze gebeurtenissen en gedragingen van leerjaar 1 niet serieus te nemen *c.q.* niet mee te wegen niet correct, noch zorgvuldig. Eerlijkheidshalve vermeldt verzoekster dat de lesvoorbereidingen in leerjaar 1 de nodige gebreken vertoonden wegens privéomstandigheden. Ze heeft hiervoor haar verantwoordelijkheid genomen en zij heeft daarom ook geen bezwaar aangetekend in leerjaar 1.

Verzoekster verduidelijkt dat ze in haar bezwaar wel heeft geschreven dat de heer [H.] vanaf het begin een bepaalde ‘gevoeligheid’ in negatieve zin heeft ten aanzien van haar persoon. Ze

heeft daarbij als voorbeeld gegeven hoe de heer [H.] zelf een beschrijving gaf over de impact van de onzekerheid die hij als kind heeft gevoeld omdat hij een bepaald Engels woord niet kende. Verzoekster heeft ook gesteld dat zij het doelwit is geworden van zijn onzekerheid en zij heeft dit kort gestaafd met concrete voorbeelden, die zij nogmaals op een rijtje zet. Het gaat dan bijvoorbeeld om het niet goed horen van bepaalde vragen in de les, het aantoonbaar vervelend vinden bepaalde Engelse woorden niet te kennen, het ‘overdreven protectief’ zijn naar een andere student in de klas, het wijten van de onvoldoende kwaliteit van de lesvoorbereidingsformulieren van leerjaar 1 aan rebellerend gedrag in plaats van aan persoonlijke omstandigheden (rouwverwerking) en het doen van bepaalde uitspraken over verzoekster in de klasgroep.

Daarnaast stelt verzoekster dat de heer [H.] zich zowel tijdens leerjaar 1 als tijdens leerjaar 2 gematigd tot redelijk positief heeft opgesteld tijdens de twee lesbezoeken, doch dit strookt niet met het resultaat. Volgens haar staan er ook discrepanties in het synthesedocument van mevrouw [M.], bijvoorbeeld inzake haar reflecterend vermogen. Verzoekster stelt dat er in beide synthesedocumenten dingen genoteerd staan die nergens op zijn gebaseerd, wat aantoont dat men niet congruent en niet objectief met een student omgaat. Voor verzoekster is het dan ook een raadsel waarom de interne beroepsinstantie van oordeel is dat dit wel gebeurd is. Ze benadrukt dat beide mentoren bereid zijn op schrift te zetten dat er een discrepantie is tussen de manier waarop zaken gezamenlijk besproken zijn enerzijds en de onredelijke uitkomst van de evaluatiecommissie via het synthesedocument anderzijds. Zo staat in het laatste synthesedocument bijvoorbeeld dat ze de methode van UCLL niet kan of wil uitvoeren, wat volgens verzoekster volledig uit de lucht is gegrepen. Deze onwaarheid staat bovendien haaks op de eerder vastgestelde houding (lerend opstellen). Verzoekster heeft ook nooit gezegd dat ze de methode van Fontys volgt, wat de heer [H.] tijdens de nabespreking heeft toegegeven, doch wat op zijn minst de onzorgvuldigheid van de evaluatiecommissie weergeeft.

Verzoekster verwijst ook naar het bijgevoegde beeldmateriaal met de les die werd gegeven tijdens het lesbezoek van de vakdocent. Ze erkent dat dit niet haar beste les was, daar zij twee methoden van het Didactisch Atelier gecombineerd heeft, wat achteraf gezien niet de bedoeling was. Dit was echter niet tijdens de les uitgelegd. Verzoekster merkt op dat de positieve feedback die kan worden gehoord haaks staat op de uitspraak van de heer [H.] (‘Ik vond het niks’). Ook de nabespreking tussen de mentor, de vakdocent en verzoekster werd opgenomen.

Wat het stageverbod in MBO betreft, gaat verzoekster niet akkoord met de stelling van de interne beroepsinstantie dat dit beschreven staat en dat de student dit hoort te weten. Ze vermeldt hierbij dat de eerste MBO-stage destijds door de coördinator, mevrouw [D.G.], is goedgekeurd. Volgens verzoekster staat ook nergens geschreven dat men niet bij een MBO mag herkansen indien men niet geslaagd is voor de eerste (MBO)stage. Dit werd ook niet mondeling meegedeeld. Verzoekster stelt dat zij de gegeven adviezen van zowel de praktijkbegeleider (mevrouw [M.]) als de vakdocent (de heer [H.]) heeft opgevolgd middels haar tweede, nieuwe werkplek in Eindhoven. Zij merkt op dat zij door onthouding van de juiste informatie bijna geen stageplek had kunnen vinden en dus onnodig een jaar studievertraging had kunnen oplopen. Volgens verzoekster was het doel van de betrokkenen mogelijk om haar te ontmoedigen of zelfs te laten afhaken. Dit zou in ieder geval in de lijn passen van de eerder gemaakte uitspraken door de heer [H.].

Wat de beoordeling van 1.2 door de heer [H.] betreft, twijfelt verzoekster of er sprake is van een objectieve beoordeling. Hierdoor volgde een examen in tweede zitting vorig jaar. Verzoekster stipt aan dat mevrouw [M.] geschoven heeft met examendata zonder de student te informeren. Daardoor ontstond het risico op het missen van een examen. Verzoekster heeft bovendien een van de drie examens door omstandigheden niet kunnen afleggen, waardoor ze genoodzaakt was om 2.1 helemaal opnieuw te doen, terwijl ze het vak reeds grotendeels had afgerond en tijdens de zomervakantie ook al gestudeerd had voor de afronding van het overige deel van het vak. Verzoekster koos ervoor om die zomer 1.1 en 1.2 te herkansen, zodat er die zomervakantie weinig sprake was van rust. Desalniettemin besloot ze om haar studie positief door te zetten. Verzoekster vindt het opmerkelijk dat ze deze zomervakantie wederom bezig is met UCLL-zaken recht proberen te trekken middels bezwaar en beroep. Verzoekster stelt vast dat de interne beroepsinstantie dit slechts als ‘ergernissen’ omschrijft, maar zij vindt de gang van zaken op zijn minst opmerkelijk te noemen. Ze merkt op dat een aantal beschreven zaken feitelijk geobjectiveerd kunnen worden, hetzij door getuigenissen van medestudenten, hetzij door ander onderzoek.

Wat de evaluatiecriteria en -procedure betreft, stelt verzoekster de vraag naar meer duidelijkheid in de evaluatie (bv. koppeling competenties aan lesvoorbereidingen, beoordelingsstructuur, koppeling uitvoering competenties, hoe worden de competenties beoordeeld over de verschillende lessen i.p.v. in één bezochte les etc.). Op deze vragen, die zij ook reeds in haar intern beroepsschrift heeft aangehaald, heeft zij nog steeds geen afdoend

antwoord ontvangen. Hierdoor ontstaat volgens verzoekster een onveilige leersituatie en willekeur. Volgens verzoekster ontstaat er ook rolonduidelijkheid doordat de eerste twee lesbezoekers zeggen een coachende rol te hebben en geen beoordelende. Als dit later, tijdens de ‘beoordelende’ bijeenkomst van de evaluatiecommissie, toch een beoordelende rol blijkt te zijn, klopt de structuur niet. Verzoekster is van mening dat dit de objectiviteit aantast. Daarnaast stelt verzoekster dat het feit dat de mentor – die de student het meest in actie heeft gezien – geen gewicht in de schaal mag leggen tot deze willekeur bijdraagt. Ook worden andere ‘harde bewijzen’ die goed functioneren aangeven (bv. slagingspercentage eigen studenten en contract voor onbepaalde tijd) en die iets zeggen over de ontwikkelde competenties vreemd genoeg sterk afgewezen.

Wat de motivering van de zware onvoldoende betreft, benadrukt verzoekster vooreerst dat haar mentor voorafgaand aan het eindgesprek geen syntheseverslag heeft bezorgd. Zij heeft haar bevindingen wel mondeling gecommuniceerd en heeft daarna het syntheseverslag aangeleverd. Verzoekster erkent te laat te zijn geweest met het aanleveren van het reflectieverslag omwille van een misverstand. Volgens verzoekster blijkt uit de e-mail van mevrouw [S.] dat het syntheseverslag van de mentor niet is meegenomen in de beoordeling. Vervolgens gaat verzoekster in op de opmerking ‘Je mentor geeft als feedback dat je meer afwisseling mag brengen in activerende werkvormen’. Verzoekster merkt op dat de interne beroepsinstantie het laatste stukje zin weglaat ‘niet alles hoeft klassikaal uitgevoerd te worden’ en dat de strekking van deze opmerking duidelijk besproken is met mevrouw [S.]. Verzoekster zet deze feedback in het perspectief van de school, waar de pedagogische aanpak erin bestaat dat leerlingen veel zelfstandig werken, terwijl op UCLL een behoorlijk deel van de les zelfstandig werken niet wordt goedgekeurd in de lesvoorbereidingen. Zij stelt dat zij de methode van UCLL opgevolgd heeft, wat door UCLL wordt ontkend, maar verduidelijkt wel dat de lesvoorbereidingen beter uitgewerkt kunnen worden. Ze verklaart dit door tijdgebrek en door het feit dat ze nog maar in leerjaar 2 zit.

Verder ontkent verzoekster niet dat mevrouw [S.] een punt heeft waar zij stelt dat haar werk niet eenvoudig is gemaakt door het vooraf ontbreken van genoemde documenten. Bij aanvang van het gesprek besloot zij evenwel uitgebreid hierop in te gaan, waarbij zij weer de nodige aannames maakte en beschuldigingen uitte (zoals de aanname dat in leerjaar 1 alles conform de procedure is verlopen, de beschuldiging dat verzoekster geen correcte beroepshouding heeft en de aanname dat verzoekster te laat is met het nakomen van een afspraak, terwijl zij hiervoor

afhankelijk was van haar mentor). Volgens verzoekster gaat het om gedrag dat zij reeds eerder heeft vertoond en dat bij haar de nodige irritatie heeft opgewekt in dit gesprek. Verzoekster wijst wel op de korte periode tussen de laatste les en de eindevaluatie (een week), waardoor ze de nodige documenten niet tijdig heeft ingediend bij mevrouw [S.]. Zelfs met deze uitleg heeft mevrouw [S.] evenwel een houding aangenomen die door verzoekster als onaangenaam werd ervaren en waarvan verzoekster blij heeft gegeven. Daarbij is het tijdens het gesprek ook duidelijk dat mevrouw [S.] haar bevindingen niet bijstelt na het ontvangen van aanvullende informatie. Verzoekster wijst erop dat het duidelijk is dat er nog werkpunten zijn, maar noch haar beide mentoren, noch haar beide huidige leidinggevendenden vinden haar competenties onvoldoende.

Wat de gebrekkige begeleiding betreft, merkt verzoekster – naast de verwijzing naar voornoemde punten – op dat zij mevrouw [D.G.] heeft leren kennen als een positief en ondersteunend mens. Volgens verzoekster heeft zij ook vermeld dat zij de vakdocent Engels ook heel hoog had zitten als mens en als functionaris. Om die reden kan verzoekster zich voorstellen dat een tegengeluid op dit vlak moeilijk te verwerken valt, wat haar gekleurde bril zou kunnen verklaren tijdens het beoordelend bezoek in leerjaar 2. Verzoekster stelt dat mevrouw [D.G.] zeker een aantal werkpunten had die correct waren, maar haar mentor was het niet eens met de opmerkingen die zij had over een andere aanpak bij de Kahoot-quiz. Volgens haar komt de toon van de bevindingen niet overeen met hetgeen samen besproken is en heeft zij haar collega op deze manier onbewust willen verdedigen.

Vervolgens benadrukt verzoekster dat nergens uit blijkt dat zij zich niet kan vinden in de aanpak van UCLL op het vlak van pedagogiek. Ze stelt dat wat studenten mogen verwachten op het vlak van begeleiding duidelijk beschreven staat. Derhalve past de uitspraak ‘Je moet doen wat er gezegd wordt’ zonder verdere begeleiding of uitleg niet bij modern onderwijs, en zeker niet bij de manier waarop docenten zelf beschreven hebben wat studenten van hen mogen verwachten.

Wat de combinatie werk, studie, stage en gezin betreft, stelt verzoekster dat men heel snel is om fouten van studenten te ‘bestrafen’, maar fouten die men zelf maakt geeft men niet toe (bijvoorbeeld het schuiven van examendata, het meermaals vals beschuldigen enzovoort). Volgens verzoekster kan men uit de gegeven opmerkingen duidelijk filteren dat men geen oog

heeft voor de persoonlijke studie van de student en neemt men een hele starre en negatieve houding aan.

Ten slotte geeft verzoekster aan dat een aantal zaken niet onderzocht zijn geweest:

- De beoordeling van het vak 1.2 en de daarbij gemaakte ‘opvallende’ opmerkingen van de vakdocent. Deze vallen binnen de situatie van het huidige leerjaar;
- Het aangeboden beeldmateriaal;
- De genoemde ‘bedrijfsblindheid’;
- De verslaglegging. Hierin zijn fouten overgenomen;
- De emotionele (boze) reacties van de vakdocent tijdens het Didactische Atelier. Verzoekster illustreert dit door te stellen dat het de heer [H.] dwarszat toen zij een bepaalde e-mail naar mevrouw [S.] had gestuurd. Verzoekster vermoedt dat het ging om de e-mail met betrekking tot ‘MBO stageverbod herkansing’ waarin zij heeft aangegeven dat de verslaglegging van leerjaar 1 niet correct is. Daarnaast gaat verzoekster ook in op haar ervaringen met de heer [H.].

Verzoekster wil tot slot nog aangeven wat zij graag wil, met name doorstromen naar jaar 3 en zich in rust en veiligheid verder ontwikkelen op een aantal werkpunten zoals aangegeven door haar beide mentoren. Ze verduidelijkt dat ze bereid is om alles te vergeven en te vergeten alsook dat ze haar volgende stageplek heeft gevonden bij een voormalig UCLL-student.

In haar *antwoordnota* wil verwerende partij er vooreerst op wijzen dat verzoekster in het intern beroep de grief m.b.t. de tegenstrijdige informatie over het omgaan met feedback niet opgeworpen heeft. Volgens haar is dit middel in beginsel onontvankelijk. Het gaat immers niet om een nieuw element waarvan verzoekster geen kennis had ten tijde van de interne beroepsprocedure, noch om een middel dat gericht is tegen de wijze waarop het intern beroep behandeld werd en evenmin om een middel van openbare orde. Bovendien gaat het om een grief tegen de beslissing van de “evaluatiecommissie”, wiens beslissing omwille van de devolutieve werking van het intern beroep nu niet meer open staat voor beroep.

Verwerende partij verduidelijkt dat de interne beroepsinstantie de interne beroepen van studenten in de praktijk met een grote welwillendheid heeft behandeld, omwille van de laagdrempeligheid van de interne beroepsprocedure. Zij merkt op dat verzoekster haar eerder behaalde diploma’s in haar intern beroep heeft aangehaald en ze verwees ook naar eerdere

werkervaringen als leerkracht. Volgens verwerende partij is het niet onlogisch dat de interne beroepsinstantie deze “opmerkingen” in het kader van een uitvoerig intern beroepsschrift waarbij het deels gaat om het presteren op een werkplek (in een stagecontext) heeft aanzien als een grief. Deze stelling kan namelijk impliciet bedoeld zijn door verzoekster om te wijzen op het reeds bezitten van bepaalde professionele competenties. De interne beroepsinstantie neemt, in het licht van de laagdrempeligheid van het intern beroep, in dat geval liever het zekere voor het onzekere en behandelt deze stelling als grief, wat bovendien de geldigheid van de interne beroepsbeslissing niet aantast. Verwerende partij verwijst naar wat hieromtrent in de interne beroepsbeslissing is opgenomen en stelt vast dat verzoekster in haar extern beroepsschrift nu net doet wat de interne beroepsinstantie juist aangeeft wat er niet gedaan mag worden: op basis van eerdere diploma’s (of werkervaring) bepaalde vermoedens maken over het kennen en kunnen van de student (*in casu* het kunnen omgaan met feedback). Deze grief moet volgens verwerende partij dan ook worden afgewezen als ongegrond.

Vervolgens stipt verwerende partij aan dat verzoekster in haar intern beroepsschrift heeft verwezen naar het feit dat haar huidige werkgever tevreden was over haar prestaties. Ze citeert uit de interne beroepsbeslissing en merkt op dat verzoekster in haar extern beroepsschrift nu aanvoert dat haar werkgever wel degelijk evaluatieactiviteiten van het opleidingsonderdeel heeft bijgewoond, dat verschillende derden tevreden zijn en dat haar leerlingen goede examenprestaties neerzetten. Volgens verwerende partij heeft verzoekster de argumentatie van de interne beroepsinstantie niet goed begrepen. Het is namelijk vaste rechtspraak van de Raad dat derden de stage niet beoordelen, maar wel de beoordelaars van de hogeschool. *De facto* herneemt verzoekster dus haar grief van intern beroep, zonder rekening te houden met de analyse die de interne beroepsinstantie hierover heeft aangevoerd. Verwerende partij benadrukt dat dit de beoordeling ook niet dubieus maakt, nu derden in de praktijk perfect kunnen oordelen op basis van andere feitelijke “evaluatiecriteria” dan de hogeschool. De stukken die verzoekster ter zake bijbrengt (sms-bericht van de mentor, arbeidsovereenkomst, mails van mentor en werkgever, etc.), zijn dan ook niet relevant. Evenmin relevant is het gegeven of de werkgever nu al dan niet een evaluatieactiviteit heeft bijgewoond. Verwerende partij merkt daarbij nog op dat verzoekster aangeeft dat hij lessen van haar in het kader van Praktijk 1 heeft bijgewoond, terwijl in dit beroep het resultaat voor Praktijk 2 wordt aangevochten. Verwerende partij wil ook benadrukken dat Praktijk 2 niet enkel uit stageactiviteiten bestaat, maar dat studenten ook prestaties moeten leveren in het kader van de didactische ateliers, die mee worden beoordeeld.

Derden hebben logischerwijze geen zicht op deze prestaties. Deze grief moet volgens verwerende partij dan ook worden afgewezen als ongegrond.

Wat het rekening houden met het syntheseverslag van de mentor betreft, merkt verwerende partij op dat uit de interne beroepsbeslissing bijzonder duidelijk blijkt dat het syntheseverslag juist wel is meegenomen in de eindbeoordeling. Op verschillende plekken in de eindevaluatie wordt er namelijk uitdrukkelijk verwezen naar uitlatingen van de mentor (die stroken met de opmerkingen gegeven in het syntheseverslag). Volgens verwerende partij strookt de stelling van de interne beroepsinstantie dan ook volledig met het stagedossier en meer bepaald met de eindevaluatie en het syntheseverslag van de mentor, zodat ook deze grief moet worden afgewezen als ongegrond.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster daarna beweert dat zij sommige zaken nooit heeft gesteld in haar intern beroepsschrift en dat de interne beroepsinstantie onzorgvuldig is geweest. De gebeurtenissen van het eerste jaar hebben een rol gespeeld in het huidige academiejaar en daarbij gaat het verder dan “ergernissen”. Door het feit dat de interne beroepsinstantie deze feiten niet meeneemt, is zij onzorgvuldig geweest. Zo geeft verzoekster onder andere aan dat zij nooit heeft gesteld dat de vakpedagoog zich “bedreigd” voelt door haar. Verwerende partij verwijst naar wat verzoekster in haar intern beroepsschrift heeft gesteld en merkt op dat de interne beroepsinstantie, die drie pagina’s over gebeurtenissen die mogelijk de objectiviteit van de vakpedagoog konden bedreigen, moest samenvatten ervoor heeft gekozen om dit te doen door te stellen dat *“de vakpedagoog zich bedreigd voelt door haar, wat zich uit in bepaalde ergernissen waardoor hij haar niet meer objectief kan beoordelen.”*. Verwerende partij begrijpt dat verzoekster door te stellen dat de vakpedagoog “een bepaalde gevoeligheid in de negatieve zin” tegenover haar had (een woordkeuze die ze opnieuw hanteert in haar extern beroepsschrift) misschien niet bedoelde dat hij zich bedreigd voelde door haar, maar volgens verwerende partij blijft in essentie de interpretatie van de grief van verzoekster hetzelfde: er is sprake van een gespannen verhouding tussen beiden, waardoor er geen objectieve beoordeling meer mogelijk is.

Volgens verwerende partij geldt hetzelfde voor de stelling dat het ganse team niet meer objectief kon oordelen. Verwerende partij verwijst naar wat verzoekster in haar intern beroepsschrift heeft gesteld en stelt vast dat de interne beroepsinstantie hieruit heeft afgeleid dat verzoekster vond dat enkel de mentor haar nog objectief kon beoordelen. Verwerende partij houdt vast aan

deze interpretatie van het intern beroep van verzoekster. Of nu sommige leden van het beoordelende team (d.i. de evaluatiecommissie) al dan niet nog “objectief” waren in de ogen van verzoekster, kan geen doorslaggevend argument zijn in het intern beroep. Feit is en blijft immers dat verzoekster het team ervan heeft beschuldigd niet onpartijdig te zijn geweest in de beoordeling (hetzij op aangeven van één, hetzij op aangeven van meerdere beoordelaars).

Verwerende partij is van mening dat deze woordkeuzes het intern beroep dan ook niet onnodig hebben “verkleurd” in het nadeel van verzoekster. Het intern beroep zou op dezelfde manier onderzocht en beantwoord zijn geweest als andere woorden gekozen zouden zijn om diezelfde situaties te omschrijven. Volgens verwerende partij is er dan ook geen sprake van onzorgvuldigheden van de interne beroepsinstantie die de regelmatigheid van de beslissing aantasten. Wat de feiten die verzoekster (ook weer in haar extern verzoekschrift) aanhaalt, betreft, verwijst verwerende partij naar de interne beroepsbeslissing. Zij wil zich in het kader van dit extern beroepsschrift eveneens beperken tot de algemene stelling dat de gebeurtenissen die verzoekster aanhaalt en de interpretatie die zij daaraan verbindt, voor haar rekening zijn. Verwerende partij benadrukt dat het weergaves van gebeurtenissen zijn die verzoekster niet bewijst. Zo bewijst zij niet dat deze feiten effectief op deze wijze hebben plaatsgevonden, maar daarenboven gaat het om invullingen die verzoekster van haar kant aan deze gebeurtenissen geeft. Verwerende partij kan hierop echter niet verder bouwen. Dit geldt overigens zowel voor de feiten die in het huidige academiejaar plaatsgevonden zouden hebben als diegene die in het vorige academiejaar plaatsvonden. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie in die zin wel geantwoord op de feiten die vorig jaar hebben plaatsgevonden: zij vallen onder de algemene argumentatie die de interne beroepsinstantie hieromtrent heeft opgebouwd.

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie *de facto* niets anders kon doen dan naar het dossier kijken en rekening houden met wat er zwart-wit op papier vaststaat. Dat is *in casu* de stagebeoordeling, die op geen enkele wijze doet uitschijnen dat er sprake is van een partijdige beoordeling. Volgens haar zijn het dossier en de eindevaluatie grondig uitgewerkt en genuanceerd en is er geen enkele aanwijzing dat er sprake is van een partijdige beoordeling. Verwerende partij blijft dan ook bij haar standpunt zoals uiteengezet in de interne beroepsbeslissing.

Verwerende partij merkt nog op dat verzoekster in haar extern verzoekschrift een aantal argumenten aanhaalt die zij niet heeft opgeworpen in het intern beroep, met name onder andere

over de discrepanties in de houding van de vakpedagoog in mondelinge versus geschreven feedback en over een discrepantie in een synthesedocument van de stage afgelegd in het vorige academiejaar (van mevrouw [M.]). Volgens haar zijn beide argumenten onontvankelijk omwille van niet-uitputting ervan in het intern beroep. Bovendien kunnen discrepanties in de beoordeling van de stage van vorig jaar logischerwijze ook niet meer worden aangevochten. Ook het feit dat deze discrepantie zou kunnen blijken uit de opname die verzoekster van de bezochte les heeft gemaakt, werd volgens verwerende partij niet aangehaald in intern beroep. Bovendien werd een opname gemaakt van een gesprek met een persoon (de vakpedagoog) zonder dat deze daarvoor zijn toestemming heeft gegeven. Verwerende partij betreurt dit ten zeerste, aangezien dit gaat om een handeling die ingaat tegen artikel 74, 4 OER UCLL, en waarmee verzoekster zich potentieel blootstelt aan tuchtrechtelijke vervolging.

Wat het doen van een stage in MBO in het vorige academiejaar betreft, geldt volgens verwerende partij opnieuw het argument dat het de stage van vorig jaar betreft (en dus niet diegene die dit jaar wordt aangevochten). Het feit dat vorig jaar de regels misschien niet zijn gevolgd (toch toelaten stage in MBO) heeft niet tot gevolg dat dit dit jaar opnieuw zou moeten kunnen. Verwerende partij wijst erop dat de mogelijke stageplaatsen duidelijk werden opgesomd in het stagevadecum.

Hetzelfde geldt zeker ook voor de beoordeling van het opleidingsonderdeel “Engels: vakinhoud 1.2”, een examen dat verzoekster in september 2018 heeft afgelegd. Verwerende partij benadrukt dat verzoekster geen enkel belang heeft bij het aanvechten van deze beoordeling (of althans de betrouwbaarheid daarvan), nu ze een credit heeft behaald. Volgens verwerende partij moet deze grief dan ook worden afgewezen als ongegrond.

Wat de onduidelijkheden inzake de evaluatie van het opleidingsonderdeel betreft, verwijst verwerende partij vooreerst naar de interne beroepsbeslissing. Zij merkt op dat verzoekster in haar extern beroepsschrift opnieuw de vraag stelt naar meer duidelijkheid in de evaluatie en ze geeft aan dat er een onveilige leersituatie en willekeur bestaat. Bovendien worden andere harde bewijzen niet meegenomen. Verwerende partij houdt opnieuw vast aan de argumentatie in de interne beroepsbeslissing. Ze benadrukt dat er *in casu* sprake is van een holistische beoordeling van de stageprestaties en de prestaties die studenten leveren in het kader van didactische ateliers. Deze holistische beoordeling “uitspitten” tot exacte relaties, zoals verzoekster dat wenst, is onmogelijk. Volgens verwerende partij maakt dit de beoordeling evenwel niet

willekeurig: er zijn duidelijke competenties (en indicatoren) die getoetst worden, wat *in casu* op een grondige manier is gebeurd.

Wat de objectiviteit van de beoordelaars/coaches door hun tegenstrijdige rollen betreft, kan verwerende partij niet anders dan vaststellen dat verzoekster dit middel niet heeft opgeworpen in intern beroep, zodat het onontvankelijk is. Volledigheidshalve wil verwerende partij erop wijzen dat het niet ongebruikelijk, noch onrechtmatig is dat feedback die in een coachend bezoek gegeven werd, kan worden aangewend in een eindevaluatie. Dit geldt nog sterker wanneer het gesignaleerde werkpunt onvoldoende aangepakt werd. Verwerende partij benadrukt dat dit de objectiviteit van de beoordeling van de evaluatiecommissie niet aantast.

Daarnaast klopt het volgens verwerende partij ook niet dat de mentor “geen gewicht” in de schaal mag leggen. De opmerkingen van de mentor (uit het syntheseverslag) zijn immers meegenomen in de eindbeoordeling. Voor het overige verwijst verwerende partij naar de interne beroepsbeslissing, waarin de niet-evaluerende rol van de mentor duidelijk staat uitgeschreven. Ook deze grief van verzoekster moet volgens verwerende partij worden afgewezen als ongegrond.

Verder stelt verwerende partij vast dat verzoekster in haar extern beroep enerzijds ingaat op het niet in rekening nemen van het verslag van de mentor en anderzijds op het de opmerking “*je mentor geeft als feedback dat je meer afwisseling mag brengen in activerende werkvormen*”. Verzoekster zet deze feedback nu in het perspectief van haar stageschool. Verwerende partij merkt op dat dit argument niet werd opgeworpen in intern beroep en derhalve onontvankelijk is. Hetzelfde geldt voor het tijdsgebrek (verzoekster wijst op de korte periode tussen de laatste les en de eindevaluatie en de andere opdrachten die zij had) en voor de betwisting van de objectiviteit van de stagebegeleider, mevrouw [S.]. Volgens verwerende partij is deze grief bijgevolg onontvankelijk.

Waar verzoekster ingaat op de persoon van mevrouw [D.G.], die het laatste stagebezoek heeft afgelegd, en waar zij haar objectiviteit in twijfel trekt, merkt verwerende partij op dat deze grieven opnieuw niet werden opgeworpen in intern beroep en dus onontvankelijk zijn. Hetzelfde geldt voor het argument dat de mondelinge feedback niet overeenstemde met de “papieren” feedback. Deze grieven moeten aldus eveneens worden afgewezen als onontvankelijk.

Vervolgens ontkent verzoekster dat zij zich niet kan vinden in de aanpak van UCLL op het vlak van pedagogiek. Verwerende partij verwijst naar het intern beroepsschrift en stelt vast dat de interne beroepsinstantie ervoor heeft gekozen om deze grief samen te vatten als *“de studente kan zich niet vinden in de aanpak van UCLL op het vlak van pedagogiek”*. Volgens verwerende partij is dat niet compleet onverzoenbaar met de zinsnede uit het intern beroepsschrift. Zij vindt dat zij hier niet uit de bocht is gegaan. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster in haar extern beroepsschrift vasthoudt aan de stelling dat *“geen begeleiding of uitleg geven niet past bij modern onderwijs en zeker niet bij de manier waarop docenten zelf beschreven hebben wat studenten van hun mogen verwachten”*. Volgens verwerende partij strookt deze grief van verzoekster niet met het dossier.

Waar verzoekster aanhaalt dat men heel snel is om fouten van studenten af te straffen, maar fouten die men zelf maakt, niet toegeeft en dat er een te starre en negatieve houding wordt aangenomen voor de persoonlijke situatie van de student, stelt verwerende partij dat zij vasthoudt aan haar standpunt dat zij in de interne beroepsbeslissing heeft vertolkt. Deze grief moet dan ook worden afgewezen als ongegrond.

Verder gaat verwerende partij puntsgewijs in op de zaken waarvan verzoekster stelt dat deze niet zijn onderzocht door de interne beroepsinstantie:

- Beoordeling opleidingsonderdeel “Engels: vakinhoud 1.2” in het academiejaar 2017-2018: dit resultaat is definitief en kan niet meer worden aangevochten. Dit is zo vermeld in de interne beroepsbeslissing;
- Opmerkingen van de vakpedagoog: deze werden beantwoord in de interne beroepsbeslissing via de algemene opmerking dat het gaat om beweringen, of althans interpretaties van de kant van verzoekster over het feit of de vakpedagoog al dan niet nog onbevooroordeeld over haar denkt. De interne beroepsinstantie kan daar evenwel niet verder op ingaan, aangezien het gaat om invullingen die verzoekster geeft aan beweerde gebeurtenissen en waarbij het mogelijk is dat de vakpedagoog helemaal anders naar deze gebeurtenissen kijkt en dat deze zijn objectiviteit geenszins hebben beïnvloed;
- Bedrijfsblindheid: verwerende partij merkt op dat de interne beroepsinstantie deze grief heeft bekeken vanuit het licht van de objectiviteit van de vakpedagoog en het beoordelende team. Als verzoekster zou willen dat de interne beroepsinstantie *in*

abstracto gaat kijken hoe de opleiding bewaakt dat er geen fouten gemaakt worden door personeelsleden, dan heeft zij een verkeerd beeld van de bevoegdheid van de interne beroepsinstantie. Verwerende partij verduidelijkt dat de interne beroepsinstantie enkel individuele beoordelingen kan bekijken in het licht van de door een student opgeworpen grieven. Het kan dus enkel gaan over haar evaluatie, die *in concreto* bijzonder grondig gestaafd is. Volgens verwerende partij heeft verzoekster dan ook geen belang bij een antwoord op dit argument, nu het sowieso nooit tot gevolg zou kunnen hebben dat zij een hogere score verkrijgt;

- Het niet-opvragen van het beeldmateriaal: verwerende partij verduidelijkt dat de interne beroepsinstantie het beroep van de student op stukken beoordeelt (artikel 85, 1 OER UCLL). *In casu* vond zij het niet nodig om het beeldmateriaal op te vragen nu de stukken uit het dossier voldoende duidelijk waren. Zij is overigens geenszins verplicht om het videomateriaal op te vragen.

Verwerende partij is van mening dat de interne beroepsinstantie uitvoerig heeft geantwoord op de grieven van verzoekster. Door het feit dat het intern beroep weinig gestructureerd was en dat argumenten er door elkaar (meermaals) aangehaald werden, was het voor de interne beroepsinstantie ook zeer moeilijk om puntsgewijs alle argumenten van verzoekster af te handelen. Verwerende partij wijst erop dat dit overigens niet moet: de formele motiveringsplicht gaat niet zo ver dat een interne beroepsinstantie puntsgewijs moet antwoorden op elke grief van de student, maar wel op bezwaren die bij een eventuele inwilliging mogelijk tot een gunstiger resultaat kunnen leiden of bezwaren die voor de student van wezenlijke en fundamentele aard zijn. Verzoekster heeft dus geen belang bij het beantwoorden van overtollige grieven die niet kunnen leiden tot gunstiger resultaat. Verwerende partij merkt op dat de interne beroepsinstantie *in casu* uitdrukkelijk heeft geantwoord op de grieven die tot een gunstiger resultaat kunnen leiden en ook op die grieven die van wezenlijk belang waren voor verzoekster. Deze grieven waren evenwel allemaal ongegrond. Volgens verwerende partij moet de grief van verzoekster over het niet-beantwoorden van alle argumenten worden afgewezen als ongegrond.

Waar verzoekster in haar beroepsschrift aangeeft dat de interne beroepsinstantie te weinig onderzoekend te werk is gegaan en sommige zaken foutief heeft overgenomen en daaruit foutieve conclusies trekt, lijkt zij op meerdere plaatsen expliciet en impliciet aan te geven dat de interne beroepsinstantie niet objectief te werk is gegaan. Zij geeft ook aan dat de interne

beroepsinstantie “*wettelijk verplicht [is] om zich te houden aan de wetten die de ondergeschikte positie van de student dienen te beschermen in geval van onjuiste behandeling*”, maar laat na te duiden op welke wets- of decreetsbepalingen zij zich daarvoor baseert. Verwerende partij kan zich hierbij niet anders dan afvragen of verzoekster de taak van een interne beroepsinstantie wel juist begrepen heeft. Het indienen van een intern beroep heeft namelijk niet tot gevolg dat de hele opleiding en hun werkwijze onder de loep wordt genomen, maar enkel de studievoortgangsbepaling (*in casu* het tekort van verzoekster) wordt bekeken in het licht van de geldende rechtsbepalingen en de argumenten die de student aanhaalt. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie haar bevoegdheid correct uitgeput.

Wat de objectiviteit van de interne beroepsinstantie betreft, wijst verwerende partij erop dat die vermoed wordt objectief te zijn. Het is aan verzoekster om zeer concrete argumenten aan te reiken die dit vermoeden kunnen weerleggen, wat zij niet heeft gedaan. Het feit dat de beslissing “ongegrond” uit de bus komt, maakt de interne beroepsinstantie niet partijdig. Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie zich heeft gebaseerd op het uitvoerig gestoffeerde dossier en zij was er niet van overtuigd dat de grieven die verzoekster in het intern beroep heeft aangehaald de beoordeling van Praktijk 2 aan het wankelen brachten. De interne beroepsinstantie heeft het intern beroep op een correcte en objectieve wijze afgehandeld en de opmerkingen van verzoekster over de objectiviteit van de interne beroepsinstantie zijn dan ook ongegrond.

Als laatste wil verwerende partij graag verwijzen naar het uitvoerig gestoffeerde dossier, waaruit bijzonder duidelijk blijkt dat verzoekster ernstige tekortkomingen vertoont en waarmee de score van 6/20 voor Praktijk 2 bijzonder nadrukkelijk gemotiveerd kan worden. Verwerende partij vindt het opvallend dat verzoekster deze vermeldingen *an sich* niet probeert aan te vechten (en integendeel zelfs toevoegt dat er nog werk aan de winkel is), maar zich verschuilt achter verschillende andere omstandigheden die haar beoordeling “aangetast” zouden hebben. Verwerende partij wil in het bijzonder verwijzen naar de verslagen van de lesbezoeken, naar de stagemap Praktijk 2 en de aangebrachte aantekeningen door de vakpedagoog en naar de eindevaluatie.

Waar verzoekster op het einde van haar verzoekschrift aangeeft wat zij “graag wil”, namelijk doorstromen naar jaar 3, merkt verwerende partij op dat dit *de facto* de verhoging van haar stagescore inhoudt (van 6/20 naar minstens 10/20). Volgens verwerende partij behoort dit niet

tot de bevoegdheid van de Raad. Zij verwijst hiervoor naar de artikelen II.285 en II.291 van de Codex Hoger Onderwijs.

Wat ten slotte de stukken betreft die verzoekster nu bij haar extern beroepsschrift voordraagt, wijst verwerende partij erop dat zij deze niet in het intern beroep heeft overgemaakt. Aangezien het volgens verwerende partij niet gaat om nieuwe documenten, kunnen deze niet voor het eerst in het extern beroep worden ingediend en moeten ze uit het dossier geweerd worden. Daarnaast zijn zeker de stukken die de beoordeling van Praktijk 2 in het vorige academiejaar betreffen (opgesteld in academiejaar 2017-2018) zonder waarde voor de huidige procedure. Het gaat namelijk om het aanvechten van het resultaat voor Praktijk 2 zoals dat behaald werd in het huidige academiejaar.

In haar *wederantwoordnota* geeft verzoekster nogmaals kort aan waar verwerende partij niet correct of onzorgvuldig heeft gehandeld. Zo is de berekening van de score / de wijze van beoordelen niet transparant, is het onduidelijk wie de beoordelaars zijn en wat hun rol is ten aanzien van elkaar, is de koppeling van de acht competenties aan de beoordeling niet transparant, is haar vooruitgang niet in aanmerking genomen, zijn er harde criteria die goed functioneren aanwijzen en is er weinig tot geen onderzoek gevoerd inzake haar bezwaar. Verzoekster kan niet anders dan concluderen dat er sprake is van willekeur in haar nadeel met betrekking tot de beoordeling van Praktijk 2. Ze hoopt dat de Raad een duidelijk signaal zal geven aan UCLL en ook om herhaling voor nieuwe studenten te voorkomen. Verzoekster wil graag doorstromen van leerjaar twee naar leerjaar drie en haar studietraject op een constructieve en leerzame manier voortzetten.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekster in haar verzoekschrift aangeeft te willen doorstromen naar jaar 3 en zich in rust en veiligheid verder te willen ontwikkelen op een aantal werkpunten, zoals door haar beide mentoren aangegeven. In zoverre dit betekent dat verzoekster de Raad vraagt de score voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2”, bevestigd door de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie, te wijzigen, vraagt zij de Raad buiten de bevoegdheid te treden die hem is verleend in de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad herinnert er ook aan dat het hem niet toekomt uitspraak te doen over de merites van verzoekster. De evaluatie van de mate waarin zij de eindcompetenties die het betwiste

opleidingsonderdeel beoogt, heeft bereikt, behoort tot de bevoegdheid van de in de schoot van de hoger onderwijsinstelling daartoe aangewezen evaluatoren. De Raad kan enkel nagaan of de evaluatiebeslissing tot stand is gekomen in overeenstemming met het toepasselijk regelgevend kader of hierbij de beginselen van behoorlijk bestuur zijn gerespecteerd en of de beslissing niet kennelijk de grenzen van de redelijkheid overschrijdt.

De controle van de Raad kan enkel tot vernietiging van de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie voeren in welk geval de Raad deze gelast een nieuwe beslissing te treffen, waarbij de in vorige alinea vermelde gronden tot vernietiging niet aanwezig zijn.

De Raad leest het verzoek welwillend als een vernietigingsverzoek, waarbij de Raad de middelonderdelen beantwoordt die hij kan ontwaren in het verzoekschrift. Hierbij kan de Raad geen acht slaan op de door verzoekster bijgebrachte stukken die zij niet in het kader van de interne beroepsprocedure in het debat heeft gebracht. De Raad ziet niet in wat haar kan hebben weerhouden deze stukken reeds eerder bij te brengen. In die context kan verzoekster deze stukken niet op ontvankelijke manier in het debat voor de Raad brengen. Bijgevolg kan de Raad er bij zijn beoordeling geen acht op slaan. De Raad stipt ook aan dat nu het verzoek de evaluatie van “Praktijk 2”, afgelegd door verzoekster in het academiejaar 2018-2019 betreft, de stukken die de evaluatie van dit opleidingsonderdeel in het academiejaar 2017-2018 betreffen niet relevant zijn voor de huidige beoordeling door de Raad.

In de eerste plaats stelt de Raad vast dat, rekening houdend met de redactie van het verzoekschrift houdende intern beroep, de vermelding door verzoekster van behaalde diploma's en werkervaring als een grief kan worden beschouwd. De behandeling ervan door de interne beroepsinstantie is echter niet van aard dat zij de beslissing van de interne beroepsinstantie ongeldig zou maken. De interne beroepsinstantie verduidelijkt precies dat voornoemde elementen niet mogen worden vermengd met de betwiste evaluatie. Om deze reden acht de interne beroepsinstantie de terecht als grief gelezen opmerkingen niet gegrond. In die context acht de Raad de opmerking van verzoekster dat de interne beroepsinstantie de communicatie bevuilt, nu de aangevochten beslissing aan de door verzoekster bijgebrachte elementen met betrekking tot ervaring en diploma's niet de gevolgen verbindt die ze er misschien aan verbonden had willen zien, niet van die aard dat de beslissing niet langer kan standhouden. Zo leest de Raad in de overwegingen van de interne beroepsinstantie geen enkel element dat wijst op vooringenomenheid ten aanzien van verzoekster. Evenmin kan vanuit dit oogpunt het

standpunt van verzoekster worden bijgetreden dat de interne beroepsinstantie niet voldoet aan de verplichting zich te houden aan wetten die de ondergeschikte positie van een student moeten beschermen in geval van een onjuiste behandeling, noch kan de Raad concluderen dat de interne beroepsinstantie, zoals verzoekster aanvoert, de reputatie van verwerende partij op het spel zet.

Ter zake merkt de Raad ook op dat verzoekster in het verzoekschrift de wijze waarop beoordelaars ('functionarissen') optreden aanhaalt, waarbij zij het onder meer heeft over bedrijfsblindheid en mistoestanden. De Raad treft in het dossier evenwel geen tastbare elementen aan die redelijkerwijs toelaten ernstig te twijfelen aan de deskundigheid, beroepsernst en onpartijdigheid waarmee de beoordelaars geacht worden te werk te gaan.

Verzoekster haalt in tweede instantie aan dat haar mentoren en werkgevers steeds positief zijn over haar prestaties. De Raad is van oordeel dat de visie van 'derden' op de wijze waarop verzoekster functioneert niet van aard is de beoordeling door de bevoegde beoordelaars in de schoot van verwerende partij onrechtmatig te maken of gereede twijfel te laten ontstaan met betrekking tot de redelijkheid van de beoordeling. Hierbij herhaalt de Raad nogmaals dat het hem, tegen de achtergrond van de visie op het presteren van verzoekster van de bedoelde 'derden', niet is toegestaan in de evaluatie te treden. Daarnaast wijst de Raad op de onderscheiden rol van de diverse actoren bij een stage. Meer in het bijzonder herinnert de Raad eraan dat *in casu* de mentor weliswaar elementen kan aangeven die de evaluatie door de beoordelaar kunnen voeden, doch dat de mentor niet als dusdanig evalueert. Dit betekent ook dat een andere inschatting van het functioneren van verzoekster tijdens de stage door de mentor – of 'derden', meer in het algemeen – dan de inschatting door de beoordelaar de evaluatie – waarbij de beoordelaar de evaluatiecriteria in ogenschouw neemt – niet *ipso facto* onrechtmatig maakt. Volledigheidshalve merkt de Raad ook nog op dat de indrukken, door de 'werkgever' van verzoekster opgedaan bij haar activiteiten in het kader van "Praktijk 1", niet dienend zijn om te besluiten tot de onrechtmatigheid van de beoordeling van de prestaties van verzoekster in het raam van "Praktijk 2".

De Raad merkt nog op dat verzoekster zelf lijkt aan te geven dat het feit dat anderen haar lespraktijk naar haar oordeel sterk waarderen de negatieve bevindingen van verwerende partij niet onrechtmatig maken, maar op zijn minst dubieus. De Raad wijst er echter op dat, behoudens de discrepantie ten aanzien van de visie van de derden, verzoekster geen, laat staan voldoende,

concrete elementen aanbrengt om ernstig aan de rechtmatigheid en redelijkheid van de beoordeling die verzoekster aanvecht te twijfelen.

Verzoekster voert vervolgens aan dat geen rekening is gehouden met het syntheseverslag van de stagementor. Het zou immers te laat zijn bezorgd. Verzoekster leidt hieruit af dat de beslissing van de interne beroepscommissie niet ‘zuiver’ is. In het aangevochten besluit staat volgens haar immers dat het verslag van de mentor wel in de beoordeling is meegenomen.

De Raad neemt het door verzoekster aangevoerde gebrek aan zuiverheid niet waar. Uit de aangevochten beslissing blijkt immers zonder twijfel dat de vaststellingen van de mentor wel zijn meegenomen in de beoordeling. De Raad merkt hierbij voor de goede orde ook op dat de opmerking met betrekking tot de laattijdigheid waarnaar verzoekster verwijst, betrekking heeft op de documenten ter voorbereiding van het eindgesprek dat op 5 juni 2019 zou plaatsvinden in de stageschool en niet op de indiening van het syntheseverslag van de mentor met het oog op de evaluatievergadering.

Waar verzoekster aanvoert dat de wijze waarop de interne beroepsinstantie de formulering van haar argumenten in het intern beroepsschrift met betrekking tot de objectiviteit van de vakpedagoog en het beoordelende team bij de beoordeling heeft geparafraseerd van die aard is dat deze beweerde onzorgvuldigheid het intern beroep ten nadele van verzoekster heeft verkleurd, beslist de Raad dat de samenvatting door de interne beroepsinstantie de essentie van de grief in het intern beroep goed weergeeft en geen sfeer creëert waarbinnen een objectieve beoordeling van het intern beroep niet langer mogelijk zou zijn. Vanuit dit oogpunt is de Raad niet van oordeel dat de aangevochten beslissing als onrechtmatig kan worden aangemerkt.

Wat de door verzoekster aangevoerde negatieve gevoeligheid ten aanzien van haar persoon betreft, moet de Raad trouwens vaststellen dat hij in de stukken van het dossier geen elementen kan aantreffen die zouden wijzen op een niet-evenwichtige beoordeling van verzoekster. Zo leest de Raad in de beoordeling zowel negatieve als positieve punten en kan de Raad niet vaststellen dat eenzijdig op de negatieve punten is voortgebouwd bij de beoordeling. De beoordeling is niet eenzijdig en het is al helemaal niet mogelijk er elementen uit te halen, zoals ook niet uit andere dossierstukken, die de Raad ertoe zouden brengen te beslissen dat het vermoeden van een professionele en objectieve beoordeling het voorwerp van ernstige twijfel uitmaakt. Dit neemt natuurlijk niet weg dat verzoekster liever een andere evaluatie had gezien,

wat er – zeker in een stagecontext – misschien toe kan leiden dat een minder goede beoordeling van het functioneren soms anders wordt gelezen door de student wiens functioneren het voorwerp van de beoordeling uitmaakt.

De Raad stipt hierbij ook nog aan dat de door verzoekster bijgebrachte beweringen niet verder gestaafd worden en dat het voor de Raad, zeker in het licht van de dossierstukken, die verzoekster soms al te eenzijdig leest, evenmin mogelijk is er een gebrek aan objectiviteit die de beoordeling kan aantasten in te lezen.

Waar de Raad vaststelt dat verzoekster in het raam van de objectiviteit van de beoordeling eveneens verwijst naar gebeurtenissen uit het academiejaar 2017-2018, merkt hij op dat hieruit geen elementen kunnen worden gepuurd die *in casu* toestaan de rechtmatigheid van de evaluatie van “Praktijk 2” tijdens het academiejaar 2018-2019 ernstig in vraag te stellen.

De Raad merkt nog op dat verzoekster een aantal niet-ontvankelijke argumenten bijbrengt. Zij wijst op verschillen tussen de mondelinge en schriftelijke feedback en een discrepantie in een beoordelingsdocument van de in het academiejaar 2017-2018 gelopen stage. De Raad ziet niet in waarom verzoekster deze elementen niet bijbracht in de interne beroepsprocedure. Zij wijst ook nog naar de verkeerde informatie die haar met betrekking tot de (herkansing van de) stage van het academiejaar 2017-2018 zou zijn gegeven. Het is de Raad evenwel niet duidelijk hoe verzoekster aan de hand van deze opmerking de Raad ertoe wil brengen dat de aangevochten evaluatiebeslissing niet langer rechtmatig zou zijn. Verzoekster haalt aan dat het mogelijk de bedoeling was haar te ontmoedigen of zelfs te laten afhaken, doch zij komt hierbij, naar het oordeel van de Raad, niet verder dan loutere beweringen. Deze beweringen zijn niet onderbouwd en laten in het geheel niet toe de evaluatie van “Praktijk 2” in het gedrang te brengen. Hetzelfde geldt ten aanzien van de opmerkingen met betrekking tot het opleidingsonderdeel “Engels: vakinhoud 1.2”. Verzoekster lijkt hetgeen zij daaromtrent aanvoert te situeren in een groter tot haar gericht geheel, doch slaagt er niet in de Raad met concrete elementen te overtuigen van het feit dat hieruit een gebrek aan objectiviteit bij de beoordeling van haar prestaties, onder meer in het kader van de aangevochten evaluatie, kan worden afgeleid.

Verzoekster voert vervolgens aan dat zij geen zicht had op de wijze waarop de opdrachten en de lessen geëvalueerd zouden worden en dat vragen daaromtrent onbeantwoord bleven. Ook

zou zij geen zicht hebben gehad op de verhoudingen tussen de verschillende bij de stagebeoordeling betrokken actoren.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie in de aangevochten beslissing uitvoerig en verrijkt door voorbeelden in haar overwegingen heeft gewezen op de voor de student beschikbare documenten die klaarheid scheppen in de aangelegenheden waaromtrent verzoekster beweert in het duister te hebben getast. Zo verwijst de interne beroepsinstantie bijvoorbeeld naar de ECTS-fiche, het praktijkvademecum en de bijlage hierbij voor Praktijk 2. In de aangevochten beslissing is ook gewezen op het niet-mathematisch karakter van de beoordeling van de tijdens de stage te bereiken competenties en de wijze waarop de ECTS-fiche en het Praktijkvademecum de evaluatie concreet aan de hand van een aantal richtlijnen toelichten. Uit de overwegingen in de interne beroepsbeslissing blijkt aldus ook dat een evaluatiecijfer weliswaar niet louter mathematisch, maar allerminst willekeurig tot stand komt. Nog uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat de verhouding tussen de stageactoren verzoekster moeilijk onbekend kon zijn, al was het maar omdat deze in de ECTS-fiche – meer in het bijzonder wat de totstandkoming van de evaluatie betreft – is geëxpliciteerd. Daarnaast wordt ook op het vademecum gewezen als toelichting bij de rol van de actoren en met name bij de rol van de mentor. De Raad kan de bewering dat verzoekster niet was ingelicht over de stagesetting en de beoordelingscriteria moeilijk ernstig nemen.

Hoewel verzoekster in het beroepsschrift voor de Raad opnieuw verzoekt om meer duidelijkheid in de evaluatie aangezien bij gebrek aan duidelijkheid een onveilige leeromgeving ontstaat en willekeur kan ontstaan, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat verwerende partij in de aangevochten beslissing in het kader van een globale beoordeling en in het licht van de eindcompetenties de evaluatiebeslissing voldoende gemotiveerd heeft en dat de aangevochten beslissing *in casu* geen enkele blijk van willekeur bij de beoordeling in zich draagt.

De Raad herneemt nogmaals dat de opmerkingen van de mentor, hoewel deze een niet-evaluerende rol heeft, blijkens de aangevochten beslissing niet zijn genegeerd bij de evaluatie.

De Raad leest in het verzoekschrift ook dat verzoekster van mening is dat uit de bespreking op het inzagemoment onvoldoende blijkt waarom haar prestatie als dermate zwaar onvoldoende is beoordeeld. Zij haakt hierbij vooreerst in op het feit dat het verslag van de mentor niet zou zijn

meegenomen in de beoordeling. Wat dit betreft kan de Raad zich ertoe beperken naar de hierboven reeds ontwikkelde overwegingen te verwijzen.

Daarnaast brengt verzoekster een opmerking met betrekking tot feedback van de mentor betreffende afwisseling in activerende werkvormen in verband met het feit dat zij stage heeft gelopen op een Montessorischool. Volgens de Raad betreft het een overweging die niet is ontwikkeld in het raam van de interne beroepsprocedure. De Raad ziet geen reden om het argument als ontvankelijk te beschouwen in het kader van het extern beroep.

Ook het argument betreffende de geringe beschikbare tijd om documenten aan te leveren met het oog op het eindgesprek op de stageschool en de reactie van mevrouw [S.] op het feit dat het ontbreken van documenten haar werk niet vereenvoudigt, wordt voor het eerst aangebracht bij de Raad en is naar het oordeel van de Raad bijgevolg *in casu* niet ontvankelijk.

De Raad merkt op dat verzoekster eveneens twijfels uit met betrekking tot de objectiviteit van de feedback van mevrouw [D.G.] alsook de discrepantie aanstipt tussen haar mondelinge en geschreven feedback. De Raad neemt kennis van het verslag van mevrouw [D.G.] en stelt vast dat de erin opgenomen competenties onderbouwd en evenwichtig zijn beoordeeld. De beoordeling kan misschien streng zijn of kan veel verbeterpunten c.q. punten waarop verzoekster ten aanzien van de te bereiken competenties tekortschiet, bevatten, doch benoemt ook de positieve punten. Het komt de Raad niet voor dat de beoordeling vernietigend is. De Raad kan op basis van de voorts niet onderbouwde bewering van verzoekster dat de mondelinge feedback bij het lesbezoek niet heeft aangegeven dat haar lesgeven ondermaats zou zijn niet besluiten dat dit verslag niet bij de beoordeling kan worden betrokken. Evenmin kan de Raad uit de bewering afleiden dat het schriftelijk verslag geen blijk zou geven van de in hoofde van de ‘stagebezoeker’ vermoede deskundigheid of dat het door een gebrek aan partijdigheid zou zijn gekleurd.

Waar verzoekster verder aangeeft zich niet kunnen te vinden in de vermelding in de interne beroepsbeslissing dat zij zich niet kan vinden in de aanpak van verwerende partij op het vlak van pedagogiek, moet de Raad vaststellen dat de samenvatting van het verzoekschrift houdende intern beroep door de beroepsinstantie op dit vlak naar het oordeel van de Raad de kern van de formulering in het verzoekschrift houdende intern beroep weergeeft. De samenvatting is

bijgevolg voldoende accuraat en kan niet tot onrechtmatigheid van de aangevochten beslissing voeren.

Waar verzoekster nog aanhaalt dat een te starre en negatieve houding wordt aangenomen en dat verwerende partij geen oog heeft voor de persoonlijke situatie van de student, moet de Raad vaststellen dat uit de overwegingen van de interne beroepsinstantie, met name ten aanzien van studenten die hun studies met werk en gezin combineren, het tegenovergestelde blijkt. De Raad acht het argument van verzoekster bijgevolg niet gegrond. Dat verwerende partij eraan toevoegt dat zulks niet wegneemt dat de student de gemaakte afspraken moet nakomen en erop kan worden aangesproken indien hij dit niet doet, voert niet tot een andere beoordeling van het argument.

Verzoekster voert tenslotte een aantal elementen aan die niet-beantwoord zouden zijn door de interne beroepsinstantie. De Raad kan hier, indien dit het geval zou zijn, enig begrip voor opbrengen in het licht van de wijze waarop het verzoekschrift houdende intern beroep geredigeerd is. Tegelijk moet de Raad opmerken dat de interne beroepsinstantie niet verplicht is elk punt in detail te beantwoorden. Rekening houdend met de zeer uitvoerige motivering van de interne beroepsbeslissing, moet de Raad vaststellen dat de aangevochten beslissing ruim voldoende onderbouwd is door pertinente overwegingen. Zij bieden voldoende argumenten ten aanzien van de bezwaren in het intern beroepsschrift. De door verzoekster aangehaalde niet-onderzochte zaken doen de beslissing naar het oordeel van de Raad niet wankelen. De Raad is van oordeel dat een meer uitdrukkelijke beantwoording ervan niet tot een gunstiger resultaat hadden kunnen leiden en hij beschouwt de argumenten evenmin als wezenlijk.

De Raad merkt trouwens op dat uit een grondige lectuur van de interne beroepsbeslissing blijkt dat de door verzoekster aangehaalde zaken wel zijn geïntegreerd in de interne beroepsbeslissing. Dit gebeurde evenwel in de marge van de beoordeling van een ander argument (bijv. de bewering dat geen onderzoek is gedaan naar de score van vak “Engels: vakinhoud 1.2”), in een meer algemene overweging (bijv. de bewering dat niet is ingegaan op emotionele reacties van de vakdocent of de bewering dat de verslaglegging niet klopt) of vanuit een ander perspectief (bijv. het argument met betrekking tot de bedrijfsblindheid).

Dat de interne beroepsinstantie het beeldmateriaal waarover verzoekster het heeft niet heeft opgevraagd maakt de beoordeling door de interne beroepsinstantie *in casu* niet onrechtmatig

aangezien de interne beroepsinstantie oordeelde aan de hand van de dossierstukken een voldoende duidelijk zicht op de zaak te hebben.

Ten slotte wil de Raad nog meegeven dat hij van oordeel is dat de interne beroepsinstantie de aangevochten studievoortgangsbeslissing in het licht van de grieven van verzoekster uitvoerig heeft onderzocht, rekening houdend met de door verzoekster bijgebrachte argumenten en binnen het toepasselijke beoordelingskader, inzonderheid de toepasselijke regelgeving en de beginselen conform welke een behoorlijk werkende overheid moet handelen. De Raad ziet daarenboven geen elementen die toelaten te besluiten dat de beroepsinstantie niet conform de in haar hoofde vermoede objectiviteit een afweging zou hebben gemaakt van de elementen van het dossier.

Waar verzoekster zich afvraagt of de interne beroepsinstantie haar onderzoek op beleidsniveau heeft gebracht en een onderzoek heeft gevoerd dat de grenzen van het concrete geschil te buiten gaat, verwacht verzoekster dat de interne beroepsinstantie de grenzen van haar bevoegdheid te buiten gaat.

Ook vanuit voormeld oogpunt kan de beslissing standhouden.

Rekening houdend met de voorgaande overwegingen en de dossierelementen – waaronder de geduide tekortkomingen, die verzoekster als dusdanig niet lijkt aan te vechten in het verzoekschrift voor de Raad – is de Raad van oordeel dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet is aangetast door een gebrek aan objectiviteit, conform de toepasselijke regelgeving tot stand is gekomen en niet als kennelijk onredelijk kan worden gekwalificeerd.

De middelonderdelen zijn bijgevolg niet gegrond.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.180 van 2 september 2019 in de zaak 2019/309

In zake: Kimberly DESCAMPS
Woonplaats kiezend te 9040 Sint-Amandsberg
Beelbroekhof 25

Tegen: ARTEVELDEHOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sabien Lust en Jacky d’Hoest
kantoor houdend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 27 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Stage 1” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Stage 1” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 en 4 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 juli 2019 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat noch de elektronische versie van het beroepsschrift, noch de aangetekende zending de handtekening van verzoekster bevat. Zij verwijst naar artikel 129 van het studiecontract 2018-2019, waarin de ondertekening van het beroepsschrift op straffe van niet-ontvankelijkheid is voorgeschreven. Het beroep is dan ook onontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 29 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de

begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij binnen de zeven dagen beroep heeft ingediend bij de interne beroepscommissie. Dat is onontvankelijk verklaard omdat zij geen handtekening had geplaatst. Verzoekster merkt op dat dit haar pas werd meegedeeld nadat zij haar brief had verstuurd.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoekster in haar extern beroep niet betwist dat haar verzoekschrift op intern beroep niet was ondertekend. Zij betwist evenmin dat dit de onontvankelijkheid van het beroep met zich meebrengt. Verwerende partij benadrukt dat in artikel 129, §1 van het Studiecontract expliciet wordt vermeld dat het beroepsschrift ondertekend moet zijn, en dit op straffe van onontvankelijkheid. Dit wordt bovendien als dusdanig vermeld op het puntenbriefje, waar de beroepstermijn en -modaliteiten worden vermeld.

Verwerende partij verduidelijkt dat ze deze vereiste als substantieel beschouwt omdat dit noodzakelijk is om de authenticiteit van het verzoekschrift te kunnen nagaan en om zich ervan te kunnen vergewissen dat verzoekster inderdaad de bedoeling had om een beroep in te dienen, dan wel dat iemand anders dat voor haar heeft gedaan, al dan niet met haar medeweten en al

dan niet met volmacht. Verwerende partij verwijst ten slotte naar eerdere rechtspraak van de Raad.

Beoordeling

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

In casu stelt de Raad vast dat artikel 129, eerste lid van het Studiecontract 2018-2019 (stuk 5 van verwerende partij) uitdrukkelijk bepaalt dat het verzoek ondertekend moet zijn door de student of zijn raadsman. Er wordt eveneens uitdrukkelijk bepaald dat deze vormvereiste op straffe van niet-ontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Hoewel het decreet – in tegenstelling tot de verplichting van een handtekening op straffe van onontvankelijkheid zoals bepaald in artikel II.294, §2, lid 2 Codex Hoger voor het ‘extern’ beroep – niet uitdrukkelijk voorschrijft dat het ‘intern’ beroepsschrift moet zijn ondertekend, acht de Raad het niet onterecht dat dit als een substantiële vormvereiste wordt beschouwd. Op die manier wordt op een duidelijke manier de garantie geboden dat de verzoekende partij zelf het schriftelijk beroep heeft ingesteld. *A fortiori* is een niet-ondertekend intern beroep onregelmatig wanneer de ondertekening uitdrukkelijk op straffe van niet-ontvankelijkheid is voorgeschreven in het onderwijs- en examenreglement, zoals *in casu* in 129, eerste lid van het Studiecontract 2018-2019.

De Raad leidt voorts uit het dossier af dat verzoekster wel degelijk op de hoogte kon zijn van deze substantiële vormvereiste. Op het puntenblad waarmee de examenbeslissing ter kennis werd gebracht aan verzoekster wordt immers de vereiste van de ondertekening van het intern beroepsschrift expliciet vermeld (zie stuk 4 van verwerende partij).

De Raad stelt dan ook vast dat verwerende partij het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard wegens de niet-ondertekening ervan.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 2 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.181 van 4 september 2019 in de zaak 2019/311

In zake: Arne D’HAEYER
 Woonplaats kiezend te 9552 Borsbeke
 Houtemstraat 110A

Tegen: ARTEVELDE HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Sabien Lust en Jacky d’Hoest
 kantoor houdend te 8310 Brugge
 Baron Ruzettelaan 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs”.

Voor de opleidingsonderdelen “Praktijk economie 2” en “Praktijk lichamelijke opvoeding 2” bekommt verzoeker telkens een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelt dat verzoeker in een enig middel de schending van de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel aanvoert. Verwerende partij kiest ervoor om per opleidingsonderdeel het verzoekschrift te weerleggen. Verwerende partij stelt dat de eindbeoordeling van de stagebegeleiders niet-behaalde competenties weergeeft. De terugkoppeling naar meer inhoudelijke elementen uit het dossier gebeurt in de documenten die de basis zijn voor de eindbeoordelingen, namelijk de documenten ‘PR2 Doorgroeistage zelfevaluatie en feedback’. In verdere analyse toont verwerende partij ook aan dat er wél rekening werd gehouden met de evolutie die verzoeker heeft doorgemaakt. Deze evolutie was echter niet van die aard dat verzoeker alle competenties in voldoende mate heeft bereikt. Zoals staat aangegeven in de “Algemene Praktijkgids 2018-2019”: een student moet “alle competenties en beroepshoudingen horende bij het betrokken opleidingsonderdeel praktijk, in voldoende mate te bezitten”. Er wordt in de eindbeoordeling van de student geen afweging gemaakt van positieve en negatieve punten. Enkel de competenties die een student niet heeft bereikt, wordt aangegeven.

In zijn verzoekschrift somt verzoeker in zijn analyse enkel de positieve punten op die tijdens de begeleiding ook aan een student worden meegegeven. De opgesomde ‘tegenargumenten’ bewijzen echter niet dat verzoeker daarmee de competentie heeft behaald. Vervolgens wordt aangegeven hoe de eindbeoordelingen van beide vakken tot stand zijn gekomen.

Met deze analyse wordt volgens verwerende partij aangetoond dat de motivering allesbehalve summier is en dat er wel degelijk rekening is gehouden met de elementen uit het stagedossier. Verwerende partij stelt ook dat een student moet aantonen dat hij alle competenties verworven heeft. Wanneer werkpunten aanwezig blijven tijdens de tweede stageperiode van de student, dan heeft de student die competenties niet verworven.

De interne beroepsinstantie stelde met betrekking tot het enige middel (schending van de materiële motiveringsplicht, alsook het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel) dat verzoeker de opleiding vooral vaagheid in haar beoordeling, het uitlichten van enkele werkpunten waarmee de goede punten onderbelicht bleven verwijt en vooral dat er geen noodzakelijke afweging van de positieve en de negatieve punten gemaakt werd. Enkel de negatieve zaken werden belicht. Om zijn verzoek kracht bij te zetten, maakte verzoeker een tabel op met alle goede commentaren die hij kreeg.

Verwerende partij verwijst onder meer naar de ‘Handleiding voor studenten Praktijk schijf 2 PR2 Doorgroeistage’ waar concrete informatie m.b.t. de organisatie en de invulling van praktijk in de tweede schijf (PR2 Doorgroeistage) uitgelegd staat. De rol van de vakmentor en die van de begeleider wordt er onder meer toegelicht. In het document ‘Competentiegerichte standaard voor Praktijk’ staan de minimale te behalen doelstellingen uitgewerkt. De algemene praktijkgids legt de attitudeverwachtingen en basiscompetenties uit waaraan men moet voldoen om leraar te kunnen worden. Daarnaast legt de alle documenten neer waarop de uiteindelijke beoordeling gestoeld is. Dit bevat de documenten doorgroeistage zelfevaluatie, doorgroeistage eindbeoordeling stagebegeleider, begeleidingsdocumenten van de stagebegeleider en documenten beoordeling vakmentor.

Bij nazicht van de door verwerende partij ingestuurde documenten is de interne beroepsinstantie van oordeel dat deze concreet zijn. Er werd immers per functioneel geheel en per attitudeverwachting uitgeschreven wat goed bevonden werd en waar er minder goed werd gescoord. Het betreffen minimale decretaal opgelegde verwachtingen, waaraan elke student die leraar wil worden moet voldoen. Anders dan verzoeker in zijn besluit vraagt, kan dus niet “met de bluts en de buil” gewerkt worden.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat verzoeker een aantal van deze doelstellingen (voorlopig) onvoldoende beheerst. Ze sluit zich aan bij de motivering van verwerende partij en maakt zich deze, voor zover als nodig, eigen. Het verzoek wordt verworpen. De interne beroepsinstantie van verwerende partij beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk, maar ongegrond is.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 22 juli 2019 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 29 juli 2019 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een enig middel beroept op een schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij niet akkoord gaat met de beslissing van de interne beroepsinstantie. Volgens verzoeker is de eindbeoordeling van zijn stage subjectief bepaald. De eindbeoordeling van de stage wordt geleid door de stagecoördinator, mevrouw [V.]. Voor LO heeft zij deze opgesteld alleen in aanwezigheid van mevrouw [D.G.]. Zij hebben zich gebaseerd op lesmomenten van andere docenten (dhr. [V.H.] en [V.V.]). Wanneer verzoeker deze docenten aansprak over zijn stagedossier, wisten ze er niets over te zeggen. De heer [V.H.] heeft verzoeker zelfs nog gezegd dat hij waarschijnlijk geslaagd zou zijn voor de stage (hij heeft ook een lesbezoek gedaan). Dezelfde strategie werd voor economie toegepast: eindbeoordeling door mevrouw [V.] en [V.E.]. De overige docenten economie waren tevens niet aanwezig bij de opstelling van de eindbeoordeling.

Om tot een definitief cijfer op 20 te komen, moet volgens verzoeker toch de cruciale vraag gesteld worden, in aanwezigheid van alle betrokken docenten: “Kan deze student een goede leerkracht in spe worden?”. Per slot van rekening is de stage van het tweede jaar toch een doorgroei-stage. Dit is volgens verzoeker zo niet gebeurd en de subjectiviteit die dit jaar gehanteerd is, vindt zijn oorsprong in het onhebbelijk verhaal van vorig jaar met een dossier dat totaal onvolledig was. Had verzoeker toen beroep aangetekend, had hij zeker zijn gelijk

gehaald. Om de lieve vrede heeft verzoeker dit toen niet gedaan. Verzoeker heeft de indruk dat de stagecoördinator de flagrante fouten in het dossier van vorig jaar dit jaar heeft willen compenseren door enkel oor te hebben voor de negatieve punten en deze uitermate te benadrukken en zodoende haar “grote gelijk” te halen.

Vorig academiejaar heeft verzoeker een feedbackgesprek gehad met [D.G.], [V.V.], [V.] en [K.] (ombudsdienst). Zij hebben wel degelijk het vertrouwen van verzoeker geschonden: ze zeiden dat zijn studietraject vier maand langer zou duren en dat hij volgend academiejaar (2018-2019) de succeservaring van zijn stage zou kunnen meemaken en dat hij zeker een goede leerkracht zou worden. Dat er vorig jaar grote pedagogische fouten zijn gemaakt, bewijzen volgens verzoeker de e-mails in bijlage. De eindbeoordeling economie is toen door mevr. [V.] en [D.] opgesteld.

Had verzoeker geen kopieën van zijn stagedossier gevraagd, dan kon hij dit ook allemaal niet hebben vastgesteld. Stagedossiers mag je enkel op het moment van de feedbackgesprekken ongeveer 10 minuten inkijken. Je krijgt deze terug als je je diploma hebt behaald. Op die manier kan ook de feedback na een stageperiode volgens verzoeker in vraag gesteld worden. Een woord is gewillig, een geschreven document zorgt voor een goede basis om steeds verder in het lesgeven en het werk errond te groeien. Een tussentijdse evaluatie met een cijfer gebeurt niet. Op die manier wordt procederen voor een student volgens verzoeker onmogelijk.

Dit academiejaar heeft mevrouw [V.] erop toegezien dat het dossier van verzoeker alle eindbeoordelingen van de vakmentoren bevatte, van wie hij telkens een goede eindbeoordeling heeft behaald. Volgens verzoeker telt enkel de uitspraak van de twee stagebegeleiders (mevr. [D.G.] en [V.E.]) en de stagecoördinator (mevr. [V.]). Mevrouw [V.] wist dat verzoeker vorig academiejaar onverantwoord en incorrect werd beoordeeld. De e-mails kunnen dit bewijzen, want zij heeft de docenten economie op de hoogte gebracht van het verloop van het bemiddelingsgesprek op de ombudsdienst (mevr. [K.]). Dit feit dateert wel van vorig academiejaar, maar heeft volgens verzoeker wel degelijk een invloed gehad op het bepalen van zijn eindcijfer voor de stage van dit academiejaar.

Verzoeker is er vast van overtuigd, indien de cruciale vraag (zie hierboven) aan alle docenten afzonderlijk zou worden gesteld en niet in aanwezigheid van mevr. [V.], hij dan wel geslaagd zou zijn. Mevr. [D.], [W.], [D.G.] en dhr. [V.V.] hebben verzoeker vorig academiejaar zelfs

gezegd dat ze tegen andere niet-geslaagde studenten voor praktijk rechtuit zeiden om niet verder voor het onderwijs te gaan, maar dat hij zeker een goede leerkracht in spe zou kunnen worden. Verzoeker verwijst ook naar zijn tegenargumenten in bijlage en hoopt op een gunstig gevolg.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de subjectiviteit die verzoeker aanvoert, een nieuw middel is dat voor het eerst wordt aangebracht in het kader van het extern beroep. Het werd niet opgeworpen voor de interne beroepsinstantie. Luidens artikel II.294, §2 laatste lid Codex Hoger Onderwijs kan een student in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Het voorliggende middel moet in het licht van deze bepaling worden beschouwd als een nieuw middel dat niet voor het eerst kan worden aangevoerd voor de Raad en dus onontvankelijk is. Aan de voorwaarden waaronder dit wel zou kunnen, is immers niet voldaan.

Ten gronde verwijst verwerende partij vervolgens nog naar de vaste rechtspraak van de Raad waarbij wordt uitgegaan van een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit van de beoordelaar. Het is aan de student om met concrete elementen aan te tonen dat de stagebegeleiders een negatieve houding ten aanzien van verzoeker zouden hebben aangenomen derwijze dat zou vaststaan dat ze niet objectief over zijn prestaties hebben geoordeeld. Verzoeker leidt een vermoeden van subjectiviteit af uit een e-mail uit het vorige academiejaar die niet voor hem was bestemd en waaruit zou moeten worden afgeleid dat hij vorig academiejaar op basis van een onvolledig dossier werd beoordeeld. Verwerende partij stelt vast dat het gaat om een e-mail tussen twee docenten economie. Ze ziet dan ook alvast de relevantie niet voor de beoordeling van het vak “praktijk lichamelijke opvoeding 2”, waar deze personen helemaal niet bij betrokken zijn. Verwerende partij stelt bovendien vast dat de betrokken docenten dit academiejaar niet betrokken waren bij de begeleiding van de stage van verzoeker binnen het vak “praktijk economie 2” en ziet dan ook niet in hoe deze ongelukkige mailconversatie enige invloed zou kunnen hebben gehad op de (objectiviteit van de) beoordeling van de student tijdens het huidige academiejaar. De stagecoördinator was blijkbaar inderdaad op de hoogte van een klacht die verzoeker vorig academiejaar blijkbaar heeft ingediend bij de ombudspersoon, maar daaruit kan niet afgeleid worden dat zij bevooroordeeld zou zijn ten aanzien van verzoeker, nog daargelaten dat zij niet de stagebegeleider van

verzoeker was en verzoeker mitsdien ook niet heeft beoordeeld. Het middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

Verzoeker voert in zijn verzoekschrift geen verdere argumenten aan die de onregelmatigheid van de bestreden beslissing zouden moeten aantonen. Hij voegt aan zijn verzoekschrift wel andermaal het overzicht toe van positieve commentaar die hij gekregen heeft in de loop van de stages van beide opleidingsonderdelen – overzicht dat ook werd opgenomen in zijn intern beroep, maar geeft niet aan hoe daaruit zou moeten worden afgeleid dat de interne beroepsbeslissing onregelmatig is. De interne beroepsinstantie heeft het dossier beoordeeld aan de hand van de stukken die door de betrokken opleiding ter beschikking werden gesteld en de toelichting die de verantwoordelijken binnen de opleiding hebben gegeven. Uit de stukken van het dossier blijkt dat verzoeker inderdaad ook positieve opmerkingen kreeg en dat het niet allemaal kommer en kwel was. Er blijkt echter eveneens dat veel werkpunten die waren vastgesteld na de eerste stageperiode niet of onvoldoende waren weggewerkt in de tweede stageperiode en dat er ook na afloop van die stageperiode nog te veel werkpunten overbleven om verzoeker voor de betrokken vakken een credit te verlenen.

Voor het vak “praktijk economie 2” was de interne beroepsinstantie van oordeel dat de opleiding terecht heeft geoordeeld dat verzoeker nog niet slaagt voor volgende eindcompetenties:

- Binnen competentiegebied 1, De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: competentie 1.9 Proces en product evalueren met het oog op bijsturing, remediëring en differentiatie;
- Binnen competentiegebied 2, De leraar als opvoeder: competentie 2.1 In overleg een positief leefklimaat creëren voor de leerlingen in klasverband en op school;
- Binnen competentiegebied 3, De leraar als inhoudelijk expert: 3.1 Domeinspecifieke kennis en vaardigheden beheersen, en die verbreden en verdiepen;
- Binnen competentiegebied 4, De leraar als organisator: 4.1 Een gestructureerd werkklimaat bevorderen.

Voor het vak “praktijk lichamelijke opvoeding 2” was de interne beroepsinstantie van oordeel dat de opleiding terecht heeft geoordeeld dat verzoeker nog niet slaagt voor volgende eindcompetenties:

- 1.2 Doelstellingen kiezen en formuleren;

- 1.3 Leerinhouden en leerervaringen selecteren;
- 1.7 Een krachtige leeromgeving realiseren;
- 2.1 Positief leerklimaat creëren;
- 3.1 Domeinspecifieke kennis en vaardigheden beheersen, en die verbreden en verdiepen;
- 4. De leraar als organisator.

De interne beroepsinstantie heeft zich telkens aangesloten bij de motivering zoals aangebracht in het verweerschrift van de betrokken opleiding. Uit dat verweerschrift en uit de bijgevoegde stukken bleek dat er inderdaad op die punten nog te veel werkpunten overbleven om verzoeker geslaagd te verklaren.

Verzoeker toont niet aan dat deze beoordeling onregelmatig of onredelijk zou zijn, en ook de lijst met positieve punten in bijlage bij zijn verzoekschrift toont dat niet aan. Opvallend hierbij is dat verzoeker enkel positieve punten opsomt, maar de vele negatieve opmerkingen die worden gemaakt in de diverse verslagen volstrekt negeert. Hij toont ook niet aan dat de positieve punten van die aard zijn dat ze de negatieve punten binnen dezelfde competentiegebieden dermate compenseren dat zou moeten worden aangenomen dat verzoeker toch alle competenties van de betrokken vakken heeft bereikt.

De beslissing van de interne beroepsinstantie is, aldus verwerende partij, wel degelijk rechtsgeldig tot stand gekomen. Verwerende partij verzoekt de Raad dan ook om het beroep als ongegrond af te wijzen.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker vooreerst dat zowel de interne beroepsbeslissing als de antwoordnota van verwerende partij een aantal onjuistheden bevatten. In haar antwoordnota stelt verwerende partij verder dat verzoeker met concrete elementen moet aantonen dat de stagebegeleiders een negatieve houding ten aanzien van hem hebben aangenomen, in die mate dat zij niet objectief over zijn prestaties hebben geoordeeld. Vervolgens bespreekt verzoeker de niet-behaalde attitudes en competenties. Meer bepaald vergelijkt verzoeker de documenten “Praktijk 2 doorgroei-stage: zelfevaluatie en feedback” met de eindbeoordelingen van de stagebegeleiders. Verzoeker wenst hiermee aan te tonen dat sommige beroepsattitudes en competenties onrechtmatig zijn weerhouden als “niet behaald” of alleszins op details zijn gebaseerd, weerhouden vanuit het oogpunt “beklemtoon het negatieve”. Het meest flagrante

volgens verzoeker is B8 bij het vak LO, dat niet eens werd beoordeeld. Een competentie met beoordeling goed/onbeslist wordt soms weerhouden als onvoldoende. Soms wordt een onvoldoende beoordeling zonder uitleg gegeven of wordt een beoordeling volledig uit de context gehaald. De objectiviteit bij de beoordelingen kan derhalve in vraag worden gesteld.

Verzoeker verwijst ook naar de beoordeling van de vakmentoren. Hieruit blijkt dat bijna alle criteria een voldoende scoren wanneer niet behaalde/behaalde deelcompetenties tegenover elkaar worden afgewogen, behalve een drietal (twee bij SP2 economie en 1 bij SP2 LO). Volgens verzoeker is dit een bewijs dat hij kan functioneren binnen een schoolomgeving en weerlegt het de bewering in de antwoordnota dat de positieve punten onvoldoende de negatieve punten compenseren.

Ook stelt verzoeker dat, als hij in 2017-2018 in beroep was gegaan, hij het pleit 200% zou gewonnen hebben. Rekening houdend met het feit dat je het jaar nadien waarschijnlijk door dezelfde mensen wordt beoordeeld en zij bij de feedbackgesprekken aangeven dat verzoeker zeker een goede leerkracht kon worden en dat de stage het jaar daarop dit zou bevestigen, heeft verzoeker dit jammer genoeg niet gedaan. Bewijzen dat dit voorval heeft geleid tot een onjuiste beoordeling dit jaar is nagenoeg onmogelijk, maar dit feit heeft wel een grote invloed op de context waarin verzoeker dient te functioneren. Hij werd onrechtmatig beoordeeld, hij voelt zich bedrogen en hij weet dat elke opmerking zou worden uitvergroot. Volgens verzoeker is het niet eenvoudig om dit allemaal over zich heen te laten gaan en in alle omstandigheden onmiddellijk te kunnen reageren. Verzoeker stelt dat verantwoordelijken, leerlingen en ouders in een andere setting wel zeer tevreden zijn over zijn lessen als trainer bij de atletiekclub en als monitor bij de sportdienst.

In de interne beroepsbeslissing wordt onder Praktijk 2 Economie §4 een oplistings van zaken gegeven waarin verzoeker zichzelf een onvoldoende geeft. Verzoeker beschouwt deze als werkpunten en het was niet de bedoeling zichzelf naar de verdoemenis te quoteren. Bij het begin van de stage wordt immers gesteld dat niemand perfect is en dat geen onvoldoendes in de zelfbeoordeling onmogelijk is. Er wordt gesteld om voldoende zelfkritisch te zijn en dat het positief is om de eigen werkpunten te erkennen. Verzoeker vindt het dan ook onterecht dat dit tegen hem wordt gebruikt.

Op basis van het bovenstaande besluit verzoeker dat hij te streng en soms onregelmatig beoordeeld werd binnen een stresserende context. Verzoeker beseft dat er werkpunten zijn en dat bepaalde competenties beter moeten, maar hij vraagt de kans om dit te bewijzen in Praktijk 3, hoogstwaarschijnlijk binnen een nieuwe omgeving. Verzoeker vraagt de Raad dan ook om zijn beroep te aanvaarden.

Beoordeling

Verzoeker is van oordeel dat zijn stage subjectief werd beoordeeld. De subjectiviteit schrijft hij toe aan een luidens verzoeker onhebbelijk verhaal van vorig academiejaar met een totaal onvolledig dossier. Verzoeker verduidelijkt dat, indien hij vorig jaar beroep had aangetekend, hij gelijk zou hebben gekregen. Hij startte toen evenwel geen procedure op en meent dat de stagecoördinator de fouten in het dossier van vorig academiejaar heeft willen compenseren door dit academiejaar enkel oog te hebben voor de negatieve punten en deze sterk te benadrukken om haar grote gelijk te halen. Vervolgens schetst verzoeker het voorval uit het vorige academiejaar 2017-2018. Als gevolg hiervan is verzoeker ervan overtuigd dat, indien de beoordelvingsvraag aan alle docenten afzonderlijk zou worden gesteld en niet in aanwezigheid van de stagecoördinator, hij wel geslaagd zou zijn.

Tevens maakt verzoeker een opmerking betreffende de “docenten” die betrokken zijn bij de door de stagecoördinator geleide eindbeoordeling van zijn stage. Verzoeker is van oordeel dat om tot een definitief cijfer te komen, toch alle betrokken docenten aanwezig moeten zijn om te antwoorden op de cruciale vraag of de student een goede leerkracht in spe kan worden.

In het verzoekschrift houdende intern beroep heeft verzoeker de hierboven vermelde argumenten evenwel niet tot uitdrukking gebracht. De Raad ziet niet in wat hem kan hebben belet deze middelen in het kader van het intern beroep te ontwikkelen. Nu deze middelen voor het eerst in het kader van het beroep voor de Raad worden geuit, kan de Raad de gegrondheid ervan niet beoordelen, daar zij niet ontvankelijk zijn.

De Raad leest in het verzoekschrift ook dat mevr. [D.], mevr. [W.], mevr. [D.G.] en dhr. [V.V.] vorig academiejaar aan verzoeker zouden hebben gezegd dat ze tegen andere niet-geslaagde studenten voor praktijk rechtuit zeiden niet verder te studeren voor onderwijs, doch dat hij zeker

een goede leerkracht in spe zou kunnen worden. Hij voegt er nog aan toe: *“Zie ook mijn tegenargumenten in bijlage”*.

Het is de Raad niet geheel duidelijk of deze laatste zin veeleer moet worden gelezen in samenhang met voormelde opmerkingen van docenten t.a.v. verzoeker dan wel of verzoeker veeleer doelt op argumenten om de huidige beoordeling (academiejaar 2018-2019) te ontkrachten.

Hoe dan ook, bij gebrek aan enige duiding kan de Raad in de toevoeging geen middel ontwaren. Het zou ook geen pas geven te verwachten dat verwerende partij zich hiertegen verdedigt. De bij het verzoekschrift gevoegde documenten zijn volgens de Raad, zelfs bij een welwillende lezing ervan, niet van die aard dat zij op zichzelf als ontvankelijke middelen kunnen worden beschouwd. Daartoe blijkt hun draagwijdte onvoldoende eenduidig uit de loutere lezing ervan.

De Raad stelt vast dat de wederantwoordnota - waarin verzoeker beweerde onjuistheden uit de antwoordnota en de aangevochten beslissing aanstipt, ontkent dat bepaalde attitudes en competenties niet zouden zijn behaald, wijst op het gegeven dat de vakmentoren hem voor bijna alle criteria een voldoende score geven, aangeeft dat door hemzelf aangehaalde “werkpunten” niet als “onvoldoendes” mogen worden beschouwd en aanstipt dat hetgeen zich voordeed in het academiejaar 2017-2018 een grote invloed had op de context waarbinnen hij diende te functioneren in het academiejaar 2018-2019 – geen elementen bevat die de Raad ertoe kunnen brengen zijn oordeel over de ontvankelijkheid van de door verzoeker in zijn verzoekschrift voor de Raad bijgebrachte middelen te wijzigen.

Al het voorgaande in acht genomen is de Raad van oordeel dat het verzoek, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.189 van 12 september 2019 in de zaak 2019/319

In zake: Febe DE MOL
Woonplaats kiezend te 9180 Moerbeke-Waas
Wachtebekesteenweg 6

Tegen: ARTEVELDEHOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sabien Lust en Jacky d’Hoest
kantoor houdend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de ergotherapie’.

Voor het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs: integratie- en professionaliseringsstage” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat de studente beroep aantekent tegen de quoterings van 7/20 die zij voor de leereenheid “Stage: professionalisering van het therapeutisch handelen” van het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs: integratie- en professionaliseringsstage” heeft gekregen.

De interne beroepsinstantie merkt vervolgens met betrekking tot het gebrekkige feedbackgesprek op dat hieraan geen rechtsmiddel gekoppeld kan worden om een beroep al dan niet in te willigen. Een feedbackgesprek is per definitie na de toekenning van de punten. Indien dit gebrekkig zou zijn geweest, wat niet uit het gedetailleerde antwoord van de opleiding blijkt, kan dit er nog niet toe leiden dat een negatief resultaat kan worden omgezet naar een beter.

Waar de studente aan de hand van voorbeelden uitlegt waarom ze van mening is dat ze de gevraagde competenties wel heeft behaald, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit niet het geval is. Ze merkt op dat hier een welles/nietes situatie ontstaat. De interne beroepsinstantie stelt ook dat het verzoek op dit punt weinig inzicht biedt. Volgens haar mag een beroep, om deugdelijk te zijn, zich niet beperken tot wat de studente vindt dat ze wel gedaan heeft. Ze moet stellen waar de quoterings niet klopt en deze staven met overtuigingsstukken. Anders blijft de interne beroepsinstantie immers met beweringen zitten die ze niet kan controleren op waarheid. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de opleiding wel een lijvig dossier inlevert. Bij de kennisname van de stukken vallen regelmatig aandachts- en werkpunten op. De interne beroepsinstantie volgt daarom het standpunt van verwerende partij en maakt zich deze eigen.

Met betrekking tot de spanning met de mentor stelt de interne beroepsinstantie vast dat er spanningen zijn geweest. De opleiding had hierin zeker een actievere rol kunnen spelen bij het oplossen van dit conflict in plaats van het enkel over te laten aan de studente. Volgens de interne

beroepsinstantie deed de opleiding dit wellicht omdat er nooit eerder klachten rond deze stageplaats waren en ze er dus redelijkerwijze mocht vanuit gaan dat het niet om een fundamenteel probleem ging. De interne beroepsinstantie benadrukt ook dat het duidelijk is dat de studente fouten heeft gemaakt die tot het tekort hebben geleid.

Waar de studente vraagt om een deliberatie stipt de interne beroepsinstantie aan dat zij hierop niet kan ingaan, nu de stagegids vermeldt: *“Om een rechtstreekse beroepstoegang te krijgen op basis van het diploma moet je een stageloopbaan van minstens 1000 uren opbouwen, waarin je met vrucht geslaagd bent.”*. Hiermee wordt verwezen naar het KB van 8 juli 1996 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van ergotherapeut en houdende vaststelling van de lijst van de technische prestaties. Als overgegaan wordt tot deliberatie, zou dit betekenen dat de studente wel afgestudeerd is, maar geen toegang krijgt tot het beroep.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat de bestreden beslissing op geen enkele wijze afdoende is gemotiveerd. Ze heeft in haar intern beroepsschrift zeer concreet uiteengezet op welke wijze zij

niet correct begeleid en geëvalueerd werd, maar hierop wordt niet ingegaan in de bestreden beslissing. Daarnaast biedt de bestreden beslissing ook geen antwoord op de discrepantie die zij heeft opgemerkt in de tussentijdse en de eindevaluatie. Verzoekster benadrukt dat de plotse zeer negatieve eindbeoordeling tal van elementen bevat die nooit eerder tijdens de stage werden aangehaald.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de formele motiveringsplicht niet zover strekt dat in het raam van een administratief beroep door de beroepsinstantie geantwoord zou moeten worden op elke aangebrachte grief als zodanig. Het volstaat dat de motivering op zichzelf genomen afdoende is en uit de beslissing moet blijken dat de argumentatie van verzoekster daadwerkelijk is onderzocht en in de besluitvorming is betrokken.

Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie uitgebreid antwoordt op de grieven van verzoekster. Volgens haar mag daarbij niet enkel worden gekeken naar wat wordt gesteld onder de titel “beoordeling door de commissie”. De interne beroepsinstantie stelt immers expliciet dat ze zich de motieven van de opleiding eigen maakt en ze citeert deze ook in haar beslissing. Daardoor maken deze overwegingen integraal deel uit van de motivering van de bestreden beslissing. Verwerende partij stelt ook vast dat de opleiding uitvoerig is ingegaan op alle argumenten die verzoekster heeft aangebracht. Volgens haar maakt verzoekster niet duidelijk waar deze uiteenzetting nog een onvoldoende antwoord zou bieden op de door haar aangebrachte grieven.

Waar verzoekster aanhaalt dat geen antwoord werd gegeven op de door haar aangevoerde discrepantie tussen de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie, merkt verwerende partij op dat verzoekster dit onmiddellijk zelf weer ontkent door een passage uit de bestreden beslissing te citeren waarin precies wel een antwoord wordt gegeven op deze opmerking. Volgens haar wordt ook elders in de beslissing meermaals aangegeven dat er ook tussentijds op zeer regelmatige basis opmerkingen zijn gegeven op het functioneren van verzoekster, wat bovendien blijkt uit het dossier. Verwerende partij benadrukt dat tijdens de tussentijdse evaluatie werkpunten met verzoekster werden besproken. Volgens haar blijkt uit het dossier ook dat verzoekster weliswaar aan de slag ging met sommige van de aangereikte werkpunten, maar dat zij onvoldoende vooruitgang maakte om alsnog te kunnen slagen voor deze stage.

Waar verzoekster aanstipt dat de opmerkingen als zou er feedback zijn gegeven loutere beweringen zijn, die niet door stukken worden gestaafd, stelt verwerende partij dat verzoekster daarmee in werkelijkheid de echtheid van verschillende documenten betwist waarin wordt aangegeven dat en op welke manier tussentijds feedback werd gegeven. Als verzoekster van mening is dat die opmerkingen onwaar zijn en dat die stukken m.a.w. vals zijn, dan is het aan haar om dat met concrete elementen aan te tonen dan wel om klacht wegens valsheid in geschrifte in te dienen.

Verwerende partij wil er hoe dan ook op wijzen dat uitgegaan moet worden van een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit van de beoordelaars en dat er dus ook vanuit kan worden gegaan dat de documenten die met betrekking tot de evaluatie zijn opgemaakt waarheidsgetrouw zijn. Het is aan verzoekster om aan de hand van concrete elementen het tegendeel aan te tonen, wat zij vooralsnog niet doet.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster vooreerst op dat noch tijdens het feedbackgesprek noch tijdens het bemiddelingsgesprek werd gemotiveerd waarom de competenties waarvoor zij een onvoldoende heeft behaald niet bereikt zijn. Zij heeft enkel een lijst per competentie ontvangen zonder motivering. Verzoekster merkt ook op dat zij pas veel later een kopie van haar stagemap, samen met de interne beroepsbeslissing, heeft ontvangen. Volgens verzoekster ontbreken er momenteel nog steeds essentiële documenten in het dossier, met name het tussentijds verslag van de mentor van de evaluatie van de stage, waaruit de discrepantie tussen de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie blijkt. Daarnaast zijn sommige documenten later toegevoegd aan het dossier. Het gaat om replieken op passages uit het intern beroepsschrift van verzoekster. Verzoekster merkt op dat deze documenten geen deel konden uitmaken van het feedbackmoment van de gelopen stage omdat zij post-factum zijn opgesteld.

Daarnaast stelt verzoekster dat het zwaartepunt van de evaluatie/opvolging/feedback veel te veel bij de mentoren lag, die zelf al een zeer grote werklast hadden, terwijl dit eigenlijk de taak van de stagebegeleider was.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van het motiverings-, het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat het niet duidelijk is waarom zij precies een score van 7/20 heeft bekomen. Volgens haar verwijst de interne beroepsinstantie ook naar evaluatiedocumenten die nooit eerder ter beschikking waren, hoewel verzoekster duidelijk naar deze documenten had gevraagd tijdens haar feedbackgesprek en tijdens het gesprek met de ombudspersoon. Verzoekster wijst erop dat niet is vast te stellen wanneer deze documenten werden opgesteld of door wie dit dan wel gebeurd mag zijn. Volgens haar kunnen deze documenten dan ook niet worden aanzien als een geldig beoordelingsdocument/bewijsstuk.

Daarnaast stelt verzoekster dat de door verwerende partij verstrekte lijst met punten per competentie voor de niet-bereikte competenties nergens onderbouwd is met praktijkvoorbeelden uit de stage, terwijl zij net in een zeer gedetailleerd verslag heeft gemotiveerd waarom zij deze competenties wel degelijk heeft bereikt. Deze lijst is haar bovendien nooit overhandigd tijdens het officiële feedbackmoment, noch tijdens het bemiddelingsgesprek.

Verder merkt verzoekster op dat de interne beroepsinstantie zelf toegeeft dat er weinig gedaan is om het spanningsveld tussen haar en de stagementor – waardoor vele misverstanden en communicatieproblemen ontstonden – op te lossen. Door de kwetsende uitspraken van de stagebegeleidster, haar beperkte aanwezigheid en de brutale omgang van de stagementoren werd een zeer negatief klimaat geschapen, waarbij het onmogelijk werd voor verzoekster om zich te ontplooiën op de stageplaats en waardoor haar score niet op een objectieve manier tot stand is kunnen komen.

Ten slotte stipt verzoekster aan dat de taakomschrijving van de meer complexe taken op de stageplaats enkel mondeling gegeven is, zodat het aftoetsen van de juistheid en volledigheid van de taken onmogelijk werd. Na het indienen van de taak was immers nooit aantoonbaar wat de oorspronkelijke opdracht inhield.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de formele motiveringsplicht niet zo ver reikt dat zou moeten worden gemotiveerd waarom verzoekster het examencijfer 7/20 krijgt voor de desbetreffende stage, maar ook waarom ze geen 8 of 9 of welk ander cijfer dan ook krijgt. Verwerende partij benadrukt dat uit de bestreden beslissing afdoende blijkt dat verzoekster meerdere einddoelstellingen van de stage nog niet heeft behaald. Het is bovendien niet zomaar

een licht tekort, maar er werden heel wat tekorten vastgesteld, wat het gegeven examencijfer verantwoordt.

Waar verzoekster aanhaalt dat zij pas na het indienen van haar intern beroepsschrift en na de interne beroepsbeslissing kennis heeft gekregen van bepaalde evaluatiedocumenten, werpt verwerende partij op dat verzoekster niet kan ontkennen – en ook niet ontkent – dat de interne beroepsinstantie alvast aan zorgvuldige feitenvinding heeft gedaan. De interne beroepsinstantie heeft de beschikbare beoordelingsverslagen opgevraagd en heeft ook de betrokken stagebegeleiders en -mentoren bevraagd over de stage. Volgens haar werd alle beschikbare informatie dan ook in de eindbeslissing betrokken.

Verder wijst verwerende partij erop dat de beweringen van verzoekster inzake de evaluatiedocumenten niet correct zijn. Ze stelt vast dat het evaluatiedocument duidelijk aangeeft dat het is opgemaakt door de stagebegeleider van verzoekster, mevrouw [D.R.]. Het document dat verzoekster zelf voorlegt, betreft de voorbereiding die werd gemaakt voor het feedbackgesprek en een kort verslag dat na dit gesprek werd opgemaakt van de gegeven feedback en het verloop ervan. Dit is eveneens opgemaakt door mevrouw [D.R.]. Verwerende partij verduidelijkt dat de nota's die in de loop van de interne beroepsprocedure werden ingediend door de opleiding zijn opgemaakt door de stagementoren die het dichtst bij verzoekster stonden op de stageplaats, wat ook uit de documenten blijkt. Volgens verwerende partij is het duidelijk is dat deze documenten na het indienen van het beroep zijn opgesteld. Volgens haar is daar ook niets mis mee: uit niets blijkt dat een beroepsinstantie zich enkel zou mogen baseren op documenten die al bestonden op het moment dat het beroep werd ingediend.

Verwerende partij stipt nog aan dat verzoekster in gebreke blijft aan te tonen waarom die evaluatiedocumenten niet in rekening zouden mogen worden gebracht. Zij benadrukt dat het dossier dat voorlag aan de interne beroepsinstantie voldoende documenten bevatte waaruit kon worden afgeleid hoe verzoekster op de stage heeft gepresteerd. De interne beroepsinstantie heeft die documenten grondig en kritisch bekeken en is tot het oordeel gekomen dat de prestaties van verzoekster wel degelijk correct werden ingeschat.

Vervolgens erkent verwerende partij dat de lijst met punten per competentie inderdaad niet aangeeft waarom welke competentie wel of niet is behaald. Verwerende partij benadrukt dat dit document niet de motivering van de interne beroepsbeslissing bevat. Volgens haar kan

verzoekster ook niet ontkennen dat de interne beroepsbeslissing wel uitvoerig gemotiveerd is en dat uit die beslissing en uit de vele voorbeelden die daarin worden gegeven wel afdoende blijkt waarom geoordeeld wordt dat verzoekster bepaalde competenties nog niet heeft bereikt. Daarnaast wijst verwerende partij erop dat het niet aan verzoekster is om te beoordelen of ze de competenties voldoende heeft behaald. Dat is immers een beoordeling die toekomt aan de verantwoordelijk lesgever/stagebegeleider binnen de hogeschool. Volgens haar blijkt uit de commentaar van de stagementoren bovendien dat verzoekster zichzelf absoluut niet goed inschat.

Waar verzoekster aanhaalt dat de interne beroepsinstantie zelf zou toegeven dat er te weinig gedaan is om het spanningsveld op te lossen tussen haar en de stagementor met als gevolg dat er vele misverstanden en communicatieproblemen zijn ontstaan, stipt verwerende partij aan dat verzoekster wel een zeer vrije interpretatie geeft aan de interne beroepsbeslissing. Volgens haar stelt de interne beroepsinstantie nergens vast dat de opleiding te weinig zou hebben gedaan, maar geeft zij enkel aan dat de stagebegeleider een actievere rol had kunnen spelen. De interne beroepsinstantie merkt ook nergens op dat door dit beweerde conflict op de werkplaats er misverstanden en communicatieproblemen zouden zijn ontstaan. Verwerende partij benadrukt dat dit alles hoe dan ook geen afbreuk doet aan het gegeven dat de prestaties van verzoekster finaal onvoldoende waren om voor deze stage te kunnen slagen.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster daarna verwijst naar het negatieve klimaat dat ten opzichte van haar geschapen werd, waarbij het voor haar onmogelijk zou zijn geweest om zich te ontplooien op de stageplaats en waardoor haar punten niet op een objectieve wijze tot stand zouden zijn gekomen. Verwerende partij ziet de relevantie van deze opmerking in het licht van het tweede middel van verzoekster niet in. Ze kan enkel vaststellen dat uit het dossier niet blijkt dat de stagebegeleider of stagementoren niet correct zouden zijn omgegaan met verzoekster. Het dossier bevat ook geen enkele concrete aanwijzing dat zij niet objectief zou zijn beoordeeld.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat er geen enkele regel bestaat die oplegt dat taken die aan een stagiair worden gegeven in de loop van een stage schriftelijk zouden moeten worden gegeven. Ze benadrukt dat een stagiair in de eindfase van zijn of haar opleiding nagenoeg zelfstandig moet kunnen meedraaien in de werking van een dienst. Wanneer binnen die dienst taken worden verdeeld onder de verschillende medewerkers, inclusief de stagiair, gebeurt dat

nu eenmaal in eerste instantie mondeling. Volgens verwerende partij is het aan de betrokken medewerker of stagiair om, indien nodig, zijn of haar taken te noteren.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat er nergens een feedbackdocument voorhanden is waar via een duidelijke verbeter sleutel de punten verduidelijkt worden. Ze vraagt zich dan ook nog steeds af hoe deze punten tot stand zijn gekomen. Daarnaast is ze nog steeds van oordeel gebrekkig te zijn begeleid.

Verzoekster herhaalt nog dat haar pas na het bemiddelingsgesprek een beoordelingsdocument (evenwel zonder motivering) werd overgemaakt, dat de tussentijdse stagebeoordeling van haar mentor ontbreekt, dat zij pas veel later een kopie van haar stagemap, samen met de interne beroepsbeslissing, heeft ontvangen en dat sommige documenten pas na het indienen van het intern beroep zijn opgesteld. Daarnaast blijft het volgens haar onduidelijk wie het beoordelingsdocument heeft opgesteld en voor wie het bestemd is.

Verzoekster merkt verder op dat het niet de normale gang van zaken is dat zij moest vragen naar het verkrijgen van een onderbouwd feedbackdocument. Volgens haar bewijst dit dat verwerende partij tekortgeschoten is tijdens het feedbackmoment en dat de verstrekte feedback ook na het bemiddelingsgesprek nog steeds onvoldoende was. Zij vindt het haar volste recht om per competentie goede en volledige feedback te vragen en te krijgen waarvoor een onvoldoende werd genoteerd.

Verzoekster stipt nog aan dat zij zichzelf niet heeft willen beoordelen, maar gewoon heeft willen aantonen welke grote inspanningen zij heeft geleverd bij alle stageopdrachten, ondanks de zeer bitse relatie met de stage mentoren en de conflicten die maar niet opgelost raakten, mede door het niet proactief reageren van de stagebegeleiding. Volgens haar namen de stage mentoren bitter weinig tijd om haar te woord te staan. Zij vindt het ook niet relevant of er eerder al klachten waren over de stageplaats. Dit kan en mag geen reden zijn om niet te anticiperen bij conflicten tijdens een lopende stage. Verzoekster vindt het jammer dat verwerende partij de mentale impact van de conflicten op de stageplaats nog steeds probeert te minimaliseren.

Ten slotte verduidelijkt verzoekster dat zij niet beweert dat er een regel bestaat dat taken schriftelijk moeten worden gegeven, maar zij stelt zich de vraag hoe men de grote stagetaken objectief heeft kunnen beoordelen als er niet eens een schriftelijke opgave voorhanden was waarop men kon terugvallen. Verzoekster vraagt zich ook af welke verbeter sleutel er gekoppeld

kan worden aan een grote taak die enkel mondeling is gegeven en mondeling werd gewijzigd. Volgens haar houdt het aangehaalde argument inzake het noteren van de taken geen stand als de mentor steeds de opdracht eenzijdig wijzigt en blijft er nood aan een basisdocument waarop zowel de mentor als de student op kan terugvallen.

C. Derde middel

Verzoekende partij beroept zich in een derde middel op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat verwerende partij had moeten ingrijpen na haar alarmerende signalen omtrent de stage. Volgens haar is er dan ook sprake van een gebrekkige begeleiding die het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt.

In haar *antwoordnota* herhaalt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie geenszins stelt dat de begeleiding gebrekkig zou zijn geweest. Ze stelt enkel dat de stagebegeleider een actievere rol had kunnen spelen bij het oplossen van het conflict dat er blijkbaar was geweest tussen verzoekster en één van de stagementoren. Ze zegt niet dat de stagebegeleider een actievere rol had moeten spelen. Verwerende partij werpt op dat de stagebegeleider die actievere rol *in casu* ook niet moest spelen vermits uit niets bleek dat er zich een conflict voordeed dat problematisch was voor het goede verloop van de stage. Volgens haar was de e-mail die verzoekster dienaangaande stuurde aan de stagebegeleider alleszins niet van die aard dat daaruit kon worden afgeleid dat er zich ernstige problemen voordeden. Verwerende partij stipt aan dat het niet zo is dat de stagebegeleider hier helemaal niet op heeft gereageerd, maar er werd aangegeven dat dit zeker bespreekbaar zou zijn met de stageplaats. Na de tussentijdse evaluatie heeft verzoekster trouwens geen problemen in die zin meer gesignaleerd. Verwerende partij wijst er bovendien op dat werken in teamverband ook inhoudt dat elk teamlid leert omgaan met het karakter van andere teamleden en ook kan omgaan met teamleden die hem of haar minder goed liggen, iets waar verzoekster kennelijk problemen mee heeft.

Verwerende partij stipt ten slotte aan dat uit niets blijkt dat verzoekster derwijze onvoldoende zou zijn begeleid bij de stage dat haar alle kans op slagen zou zijn ontnomen. Volgens haar blijkt integendeel uit het dossier dat verzoekster van zeer nabij werd opgevolgd door verschillende personen, dat ze betrokken werd bij de werking van de dienst, dat ze feedback kon vragen telkens ze dat nodig achtte, dat de medewerkers binnen de dienst haar ook zeer

geregeld tussentijds feedback gaven op haar functioneren en dat ze aangesproken werd als ze bepaalde zaken niet goed deed. Dat het al eens botste met één van de stagementoren doet daaraan geen afbreuk en heeft volgens verwerende partij niet tot gevolg dat aangenomen zou moeten worden dat de begeleiding dermate gebrekkig zou zijn dat ze de regelmatigheid van het gegeven examencijfer in het gedrang zou brengen.

In haar *wederantwoordnota* herhaalt verzoekster dat het feit of er al klachten aanwezig waren over deze stageplaats niet ter zake doet, dat conflicten niet werden opgelost en nieuwe conflicten zijn ontstaan door het niet tijdig ingrijpen van verwerende partij en dat ze het jammer vindt dat verwerende partij de mentale impact van deze conflicten nog steeds probeert te minimaliseren.

Vervolgens beaamt verzoekster dat werken in teamverband ook inhoudt dat elk teamlid leert omgaan met het karakter van andere teamleden. Volgens haar zijn de grenzen van het fatsoenlijk omgaan met mensen echter vele malen overschreden, wat *in se* niets te maken heeft met de diverse karakters van de teamleden. Verzoekster wil ook benadrukken dat er in verschillende stukken van stage 2 (waarvoor zij een score van 17/20 heeft behaald) vermeld is dat zij empathisch is, zowel naar cliënten als naar personeel toe. Verzoekster ziet niet in waarom dit in stage 3 dan ineens anders zou zijn. Daarbij vraagt verzoekster zich ook af op welk medisch verslag of op welke feiten verwerende partij zich baseert om te kunnen oordelen in welke mate verzoekster kan omgaan met verschillende karakters, maar zij vindt het wel de taak van de stagebegeleider om conflicten op de stageplaats uit te klaren. Verzoekster merkt op dat zij zich steeds terughoudend heeft opgesteld bij het onfatsoenlijk gedrag van haar stagementoren, uit respect voor haar mentoren en om de situatie niet te laten escaleren. Zij vindt het wel jammer dat haar noodkreten nooit ernstig werden genomen. Doordat de stagebegeleider bitter weinig aanwezig was op de stage kon zij bovendien de ernst van de conflicten niet inschatten. Verzoekster benadrukt dat ze zeer grote inspanningen heeft gedaan, steeds inzet heeft getoond en zichzelf heeft verdedigd om te bewijzen dat ze de competenties wel degelijk heeft behaald. Verwerende partij heeft echter nagelaten om de niet behaalde competenties te motiveren.

D. Beoordeling van alle middelen samen

Het beroep is gericht op het examencijfer voor de leereenheid “Stage: professionalisering van het therapeutisch handelen” van het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs: integratie- en professionaliseringsstage” (Bachelor in de ergotherapie). Verzoekster voert aan dat zij op de

eindevaluatie een spervuur van werkpunten kreeg waar zij nog nooit op gewezen was, ook niet tijdens de tussentijdse evaluatie of op de dienst. Daarnaast stelt zij dat de stagetaken enkel mondeling werden gegeven, hetgeen achteraf tot discussie kon leiden.

Volgens verzoekster is in de interne beroepsbeslissing geen antwoord gegeven op de door haar aangevoerde discrepantie in de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie. Nochtans haalt verzoekster in het verzoekschrift voor de Raad zelf een passage uit een feedbackdocument van de stageplaats, dat door verwerende partij is geïntegreerd in de interne beroepsbeslissing om de door verzoekster beweerde discrepantie tussen de eindevaluatie en de tussentijdse evaluaties of op de dienst gesignaleerde werkpunten te motiveren. Verzoekster is echter de mening toegedaan dat dit citaat geen pertinente en draagkrachtige motivering vormt omdat enkel wordt vermeld dat telkens alle werkpunten werden besproken, terwijl verwerende partij hiervan geen bewijs bijbrengt. Verzoekster stelt dat zij nooit een document houdende de tussentijdse evaluatie van de mentor heeft ontvangen.

De Raad stelt vast dat in de feedbackdocumenten van de stagementoren melding wordt gemaakt van meerdere (uitzonderlijk) geplande feedbackmomenten met stagementor [V.H.] om werkpunten te bespreken. Daarnaast kon verzoekster ook steeds terecht bij collega's van de stagementor. Er heeft ook een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Stagementor [V.H.] geeft aan dat er bij de eindevaluatie geen werkpunten zijn bijgekomen. Enkel de werkpunten van de tussentijdse evaluatie kwamen opnieuw ter sprake. De Raad leest ook dat de stagementor verzoekster niet klaar acht voor het werkveld omwille van een onvoldoende inzicht in de problematiek, een beperkt creatief en probleemoplossend denkvermogen en te weinig kritische ingesteldheid (zie stukken 5.8, 5.9 en 5.10 van verwerende partij).

Voor de Raad is het feit dat tussentijdse feedback is gegeven geen loutere bewering. Dit blijkt niet enkel uit deze feedbackdocumenten – die weliswaar uitgaan van de stagementoren, doch waaromtrent verzoekster de Raad aan de hand van bijgebrachte concrete elementen niet in redelijkheid doet twijfelen aan het feit dat de inhoud ervan met de werkelijkheid overeenstemt – maar wordt ook door verzoekster erkend. Ook uit het document houdende de schriftelijke voorbereiding voor het feedbackgesprek met verzoekster, blijkt dat tussentijdse opmerkingen zijn gegeven, die in sommige gevallen tot een bijsturing door verzoekster hebben geleid (zie stuk 5.12 van verzoekster).

Tegen die achtergrond is de Raad van oordeel dat er *in casu* geen sprake is van een discrepantie tussen de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie van verzoekster. Dat verzoekster geen document met een tussentijdse beoordeling door de mentor zou hebben ontvangen, brengt de Raad – omwille van het bovenstaande – niet tot een ander oordeel. De Raad leest daarenboven in de e-mail van 6 mei 2019 van de stagebegeleider, mevrouw [D.R.], als reactie op een e-mail van verzoekster waarin zij haar bezorgdheden over de afgelopen stageperiode uit, een antwoord waaruit bezwaarlijk kan worden afgeleid dat geen moeilijkheden zijn gerezen in het kader van de stage. Zo geeft de stagebegeleider aan niet verrast te zijn dat de stage niet zo vlot loopt als verwacht en dat ze veel moet bijsturen.

De Raad wijst er nog op dat de documenten die uitgaan van de beoordelaars en begeleiders kunnen worden geacht geredigeerd te zijn vanuit de deskundigheid en beoordelingsernst die aan de betrokkenen wordt geacht te kleven en waaraan verzoekster *in casu* niet aan de hand van concrete gegevens in redelijkheid ernstig doet twijfelen.

Daarnaast voert verzoekster aan dat de stagetaken enkel mondeling zijn gegeven, zodat discussie mogelijk werd en zij moeilijk naar een opgave kon teruggrijpen. De Raad merkt op dat de interne beroepsinstantie hieromtrent een passage ontwikkelt in de aangevochten beslissing. Hoewel deze passage niet onder de hoofding “Beoordeling door de commissie” is opgenomen, stelt de Raad vast dat in de beoordeling op voldoende duidelijke wijze naar de repliek van verwerende partij wordt verwezen om *in casu* te kunnen besluiten dat de passage deel uitmaakt van de motivering van de interne beroepsinstantie. De Raad stelt vast dat de extra opdrachten dienden als extra ondersteuning voor verzoekster. De aanleiding hiervoor was een moeilijke en beperkte mondelinge communicatie van verzoekster over inhoudelijke inzichten. Via deze weg probeerde men aangrijpingspunten tot overleg en ondersteuning aan te bieden. In het licht hiervan is de Raad niet van oordeel dat de motivering niet voldoet om de aangevochten beslissing geen stand te laten houden.

In het licht van het voorgaande treedt de Raad verzoekster ook niet bij waar zij meent dat de motivering niet pertinent zou zijn en niet in staat zou zijn de aangevochten beslissing te dragen. Naar het oordeel van de Raad kreeg verzoekster op de aangehaalde elementen – waaromtrent zij beweert dat zij de essentie raken – een voldoende antwoord. Daarnaast voert verzoekster een andere reden aan voor het mondeling karakter van de betrokken complexere taken. Het zou er toe dienen om na het indienen van de taak de aantoonbaarheid onmogelijk te maken van de

oorspronkelijke opdracht. De Raad stelt vast dat deze bewering niet strookt met de motivering die verwerende partij in de aangevochten beslissing heeft ontwikkeld. Bij gebrek aan verdere concretisering van deze bewering kan verzoekster de Raad niet in ernst laten twijfelen aan de aangevochten motivering. Daarnaast acht de Raad, in het bijzonder in een eindstage die zich bovendien op een – zo blijkt uit het dossier – heel drukke dienst heeft afgespeeld, het mondeling communiceren van extra taken – waaromtrent verwerende partij aangeeft dat zij als extra leerkan aan verzoekster zijn gegeven – niet problematisch.

Daarnaast voert verzoekster aan dat, in zoverre een motivering voorligt, de beslissing faalt. Verzoekster merkt daarbij op geen verklaring te vinden voor het feit dat zij precies een 7 krijgt en geen 8, 9 of zelfs 10.

De Raad is van oordeel dat verzoekster misschien niet expliciet in de beslissing aantreft waarom zij geen 8, 9 of 10 krijgt, maar dat zulks niet wegneemt dat verwerende partij in de aangevochten beslissing voldoende de ernst en veelheid aan tekortkomingen duidt en aldus motiveert dat de stage ernstige tekortkomingen aan de minimaal te bereiken competenties vertoonde, wat op zijn beurt het met de ernst van de lacunes overeenkomstige cijfer van 7 op 20 voldoende duidt.

De Raad wijst in dit verband op het onmiskenbaar aantal tekortkomingen die tot uitdrukking komen in het eindevaluatiedocument voor attitudes, maar vooral inzake therapeutisch handelen (zie stuk 5.6 van verwerende partij). Verzoekster behaalde 24,5 op 70 voor deze onderdelen. Voor de stageopdracht, waarbij de Raad ook nog wijst op de door de beoordelaar aangebrachte opmerkingen, is eveneens één competentie niet behaald en zijn er talrijke werkpunten. Dit resulteerde in de score 10,5 op 30. Ook uit de opmerkingen die door de stagementoren zijn geformuleerd in de feedbackdocumenten blijken ernstige, talrijke en geconcretiseerde tekortkomingen (zie stukken 5.8, 5.9 en 5.10 van verwerende partij). Tot slot duidt ook het document houdende de schriftelijke voorbereiding voor het feedbackgesprek met verzoekster, waarin ook een verslag van de stagementor inzake de eindevaluatie is opgenomen, de ernst van de tekortkomingen concreet (zie stuk 5.12 van verwerende partij).

De Raad stelt vast dat het beoordelingsdocument zelf, met uitzondering van de opmerking over de stageopdracht, geen toelichting bevat bij de scores (zie stuk 5.6 van verwerende partij). De Raad betreurt dit met verzoekster. De Raad wijst evenwel op de toelichtende documenten in het dossier en merkt op dat in de toelichting van de opleiding die in de interne beroepsbeslissing is

opgenomen en waarvan de interne beroepsinstantie zich de inhoud eigen heeft gemaakt – met name inzake de bewering van verzoekster dat zij, anders dan uit de evaluatie blijkt, de competenties toch heeft verworven – de tekortkomingen die de evaluatoren hebben gezien duidelijk zijn toegelicht en geconcretiseerd. Het komt de Raad niet voor dat verzoekster op die manier geen inzicht is geboden in de aard, de ernst en de hoeveelheid van de tekortkomingen in functie van de beoogde eindcompetenties waarvan een student middels de ECTS-fiche en de stagedocumenten de draagwijdte kent, of althans behoort te kennen. Ten overvloede stipt de Raad aan dat verwerende partij ook verduidelijkt dat onder meer uit het verwachtingspatroon dat verzoekster met het oog op de stage heeft voorbereid blijkt dat zij onvoldoende zicht en greep heeft op de te bereiken competenties tijdens de stage, wat ook kan verklaren waarom het voor haar niet makkelijk is gebleken deze te bereiken en in te zien waarom zij deze niet in voldoende mate heeft bereikt.

De Raad is *in casu* van oordeel dat, rekening houdend met het voorgaande, de beslissing waarbij de interne beroepsinstantie de score van 7 op 20 bevestigt voldoende gemotiveerd is en verzoekster uitlegt hoe de score gedragen wordt in het licht van de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel. De door verzoekster geuite teleurstelling met betrekking tot het document dat tijdens het bemiddelingsgesprek zou zijn beloofd – en dat volgens verzoekster geen concrete voorbeelden noch inhoudelijke uitleg bevat – voert de Raad niet tot een ander oordeel.

Zelfs zo de beoordeling streng mag zijn kan de Raad in het licht van de motivering niet vaststellen dat de evaluatie onredelijk zou zijn. Waar de Raad vaststelt dat verzoekster het met de beoordeling zelf niet eens is en meent competenties die door de beoordelaars worden geacht niet te zijn bereikt, wel in voldoende mate te hebben verworven, moet de Raad wijzen op de deskundigheid die hij moet veronderstellen in hoofde van de beoordelaars. Deze vermoede deskundigheid waarmee de evaluatie heeft plaatsgevonden kan *in casu* niet in ernst worden betwijfeld op basis van door de verzoekster bijgebrachte concrete elementen. Omwille van de rol van de beoordelaars komt het de Raad ook niet toe zelf de competenties van verzoekster te beoordelen en in de plaats van de beoordelaars te treden. De Raad moet er zich toe beperken na te gaan of de evaluatie van de prestaties van verzoekster op correcte wijze, t.t.z. in overeenstemming met het toepasselijk regelgevend kader en conform de beginselen van behoorlijk bestuur heeft plaatsgevonden en niet kennelijk de redelijkheid te buiten gaat.

Ten overvloede merkt de Raad op dat het hem niet volledig duidelijk is in hoeverre verzoekster onvoldoende op tekortkomingen zou zijn gewezen – verzoekster geeft aan dat op het bemiddelingsgesprek slechts de competenties 7, 8 en 9 summier aan bod zijn gekomen – rekening houdend met het aanzienlijk aantal opmerkingen dat zij wil weerleggen in het kader van het intern beroep.

De Raad is niet de mening toegedaan dat verwerende partij onzorgvuldig heeft gehandeld door in het kader van het intern beroep evaluatiedocumenten op te vragen en bij de stage betrokkenen nadere informatie in te winnen. Op die manier heeft de interne beroepsinstantie, na zorgvuldig te zijn geïnformeerd, kunnen oordelen over het intern beroep.

Dat verzoekster tijdens het feedbackgesprek en het gesprek met de ombudspersoon de vraag stelde naar een overzichtelijk evaluatiedocument met betrekking tot de niet behaalde competenties, doch pas in het kader van de interne beroepsprocedure de documenten mocht ontvangen kan de Raad niet tot het besluit brengen dat de interne beroepsinstantie bij het nemen van de aangevochten beslissing onzorgvuldig heeft gehandeld. Integendeel blijkt hieruit dat de instantie zich heeft willen voorlichten met het oog op het beoordelen van de klacht. Ook wat het beweerd bedenklijk karakter van de documenten betreft, kan de Raad niet besluiten dat deze bewering van verzoekster de aangevochten beslissing onderuithaalt. De documenten zijn duidelijk identificeerbaar en te situeren in de tijd. Dat sommige ervan zijn gemaakt naar aanleiding van een verzoek van de interne beroepsinstantie om inlichtingen om uitspraak te kunnen doen over het intern beroep van verzoekster maakt deze documenten niet onregelmatig. Evenmin vormt het een beletsel voor de interne beroepsinstantie om zich erop te beroepen. Daarbij komt dat de Raad vaststelt dat deze documenten de initiële beoordeling als uitgangspunt hebben. Zij lichten deze toe, becommentariëren een betwisting door verzoekster ervan, maar komen hier niet op terug. Hierbij stipt de Raad ook aan dat verwerende partij de “chronologie” en herkomst van de documenten in de interne beroepsbeslissing geenszins tracht te verhelen voor verzoekster.

Omwille van het voorgaande kan de Raad niet beslissen dat de motivering materieel niet zou voldoen, dat in het licht van de motieven onredelijk te werk zou zijn gegaan door de interne beroepsinstantie of dat deze zich bij het inwinnen van informatie of de beoordeling van het gevormde dossier onzorgvuldig zou hebben gedragen. Evenmin kan de Raad verzoekster

bijtrede in de overtuiging dat zij op basis van de motivering op geen enkele wijze de motieven kan begrijpen die aan de basis liggen van de bestreden beslissing.

Verzoekster voert tevens aan onvoldoende begeleid te zijn. De Raad, die van oordeel is dat een gebrekkige beoordeling er niet *ipso facto* toe leidt dat de aangevochten beoordeling van de bereikte competenties niet zou kunnen standhouden, kan verzoekster *in casu* niet bijtrede waar zij meent dat zij, als laatstejaarsstudente op een eindstage, meent onvoldoende begeleid te zijn.

De Raad wijst hierbij op de interne beroepsbeslissing, waarin wordt vastgesteld dat er spanningen zijn geweest met de stagementor. De interne beroepsinstantie overweegt dat de opleiding een actievere rol had kunnen spelen bij het oplossen van het conflict in plaats van het enkel over te laten aan verzoekster. Zij geeft ook aan dat dit wellicht is toe te schrijven aan het feit dat er nooit eerder klachten waren rond de stageplaats, zodat er redelijkerwijs vanuit mocht worden gegaan dat geen sprake was van een fundamenteel probleem. De Raad leest verder in het dossier dat de opleiding van oordeel is dat na het gesprek met de mentor alle leerkansen opnieuw open lagen, niettegenstaande verzoekster blijft herhalen dat de samenwerking voor haar niet meer liep zoals voordien. Ook geeft de opleiding aan dat stagelopen een flexibiliteit vergt in het omgaan met persoonskenmerken die het professioneel functioneren typeert. Het gaat overigens om een grote stageplaats waar heel wat mentoren aanwezig zijn, wat de invloed van persoonlijke wrijvingen reduceert.

De Raad stelt inderdaad met verzoekster vast dat verwerende partij toegeeft een actievere rol te hebben kunnen spelen. De Raad leidt hieruit af dat verwerende partij hier te kennen geeft niet optimaal en adequaat te hebben gereageerd op het signaal dat zij van verzoekster heeft ontvangen. Dit betekent echter niet dat hieruit onmiddellijk kan worden afgeleid dat verzoekster gebrekkig werd begeleid. Tussen een ‘actievere houding aannemen’ en een ‘gebrekkige begeleiding’ ligt naar het oordeel van de Raad *in casu* een veld. Het is in dit veld dat de Raad het optreden van verwerende partij situeert. Dit betekent dat *a fortiori* geen sprake is van een begeleiding die het slagen voor verzoekster, zoals zij beweert, onmogelijk maakt. Vanuit dit oogpunt moet de beslissing dan ook niet worden vernietigd.

De Raad komt tot deze beslissing omdat de signalen die verzoekster via haar e-mail van 6 mei 2019 aan haar stagebegeleider, mevrouw [D.R.], heeft overgemaakt in redelijkheid niet als alarmerend kunnen worden beschouwd. Mevrouw [D.R.] heeft bovendien nog dezelfde dag op

het bericht gereageerd en heeft aangehaald dat het ‘klikken’ met de stagementor bespreekbaar zou zijn tijdens het tussentijds evaluatiegesprek op 8 mei 2019. Zij vindt het willen aanpakken en bespreekbaar stellen alvast een goede start, maar zij gaf ook aan er zich bewust van te zijn dat van verzoekster wat meer inspanning zou worden gevraagd om de stage positief te laten evolueren. De Raad merkt ook op dat verzoekster naderhand niet meer op de aangelegenheid is teruggekomen of om bijkomende stappen in hoofde van verwerende partij zou hebben gevraagd. Dit liet verwerende partij toe aan te nemen dat de aangelegenheid niet dermate ernstig en/of urgent was dat bijkomende stappen zich opdrongen, wat niet hoeft te beletten dat – met de kennis achteraf – een iets actievere houding misschien verkieslijk was geweest.

Dit alles betekent ook niet dat het voorval niet betreurd kan worden – wat verwerende partij klaarblijkelijk wel doet – doch evenmin betekent het dat het toelaat van een gebrekkige begeleiding te spreken, laat staan een dermate gebrekkig begeleiding dat de beoordeling niet langer betrouwbaar is.

De Raad merkt op dat hierboven is gebleken dat de misschien stroevere relatie – of als met een zekere spanning omgeven door verzoekster ervaren relatie – met de collega van de stagementor die verzoekster mee begeleidde er niet aan in de weg stond dat verzoekster inhoudelijk wel feedback heeft gekregen die haar toeliet bij te sturen waar nodig. Ook blijkt geen gebrek aan mogelijkheden om feedback te vragen en personen om hiertoe aan te spreken. Ten overvloede overweegt de Raad nog dat wat de vertroebelde relatie met deze begeleider betreft sommige door verzoekster aangegeven beweringen waaruit dit moet blijken uitvoerig weerlegd zijn in de aangevochten beslissing (bijv. m.b.t. de bewering dat de stagebegeleider verzoekster voor het team belachelijk zou hebben gemaakt of m.b.t. de aanwezigheid van de stagementor op de dienst en de beschikbaarheid voor vragen). Andere dan weer zijn niet miskend en de potentiële impact ervan niet ontkend, doch bij gebrek aan feitelijke informatie, niet te beoordelen door de interne beroepsinstantie (bijv. m.b.t. de beweerde mededeling door de stagementor, nog voor het einde van de stage, dat verzoekster niet zou slagen).

Bij dit alles signaleert de Raad nog dat verzoekster een derdejaarsstagiair is. Dit betekent dat reeds hogere verwachtingen kunnen worden gesteld aan haar capaciteiten om een complexe relatie zelfstandig uit te klaren en hier, indien nodig met gepaste vasthoudendheid en doortastendheid, om bijstand bij te verzoeken.

Met het voorgaande wil de Raad niet ontkennen dat zich, zoals verzoekster beweert, misverstanden en/of communicatieproblemen kunnen hebben voorgedaan. Wel is de Raad niet de mening toegedaan dat die het gevolg zijn van een gebrekkige begeleiding, noch dat zij een context uitsluiten waarin verzoekster haar competenties kon ontplooien, dermate dat de evaluatie geen betrouwbaar beeld oplevert van haar kunnen.

De Raad stelt ten slotte vast dat de beweerde animositeit er niet toe heeft geleid dat, anders dan verzoekster aanvoert, verwerende partij haar niet op een objectieve wijze zou hebben beoordeeld. Verzoekster kan niet met concreet onderbouwde elementen de vermoede onpartijdigheid bij de beoordeling doen kantelen. De voorbeelden van beweerde voorvallen die verzoekster aan de interne beroepsinstantie in haar intern beroepsschrift heeft voorgelegd wijzen niet op een omgeving die een normale competentieontwikkeling ernstig belemmerde en evenmin op een vooringenomen benadering van haar prestaties. De Raad merkt ten overvloede op dat dit niet noodzakelijk betekent dat geen opmerkingen kunnen zijn gemaakt die beter achterwege waren gelaten.

Om al de voorgaande redenen acht de Raad het beroep niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris
De secretaris	De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.185 van 9 september 2019 in de zaak 2019/326

In zake: Roos SWEVELS
 Woonplaats kiezend te 9000 Gent
 Raas van Gaverestraat 25

Tegen: ARTEVELDE HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Sabien Lust en Jacky d’Hoest
 kantoor houdend te 8310 Brugge
 Baron Ruzettelaan 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 augustus 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 26 juni 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Stage 2” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Stage 2” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde, met betrekking tot het argument dat er geen tussentijdse signalen zouden gegeven zijn in de richting van een tekortscore, vast dat er gedurende de volledige stageperiode regelmatig feedback werd verstrekt aan verzoekster op basis van de begeleidingsfiches dd. 18/03/2019; 09/05/2019; 14/05/2019, ingevuld door de stagebegeleiders. Op grond van de stukken staat het daarnaast vast dat er ook regelmatig (negatieve) feedback werd gegeven, waardoor het tekort zeker niet als een verrassing kon komen voor verzoekster. Deze tekorten worden vervolgens opnieuw gebundeld in het stagerapport, waaruit blijkt dat twee deelresultaten (DLR 1 en 3) niet werden behaald. Het slagen op alle deelresultaten is echter noodzakelijk om te slagen voor het opleidingsonderdeel “Stage 2” (zie ‘competentielijst’). De beroepsinstantie wil er bovendien op wijzen dat het vaste rechtspraak is van de Raad dat een middel dat gebaseerd is op beweerdelijk gebrekkige feedback en begeleiding er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie moet worden omgebogen in een positievere evaluatie. Op grond van bovenstaande overwegingen, is het argument van verzoekster dan ook ongegrond.

Met betrekking tot de beweerde positieve feedback van de mentor, dient de beroepsinstantie verzoekster er vooreerst op te wijzen dat het de stagebegeleiding van de onderwijsinstelling is die de student uiteindelijk evalueert, en niet de mentor. De stagebegeleider en de mentor zijn het trouwens wel eens op een aantal vlakken. Zo wordt de inzet en het enthousiasme van verzoekster niet ontkend. Ze scoort goed op het creëren van een rustig werkklimaat en benadert de kinderen positief en bevestigend. Dit wil evenwel niet zeggen dat verzoekster op alle eindcompetenties voldoende scoort. Aan de hand van de stagebezoeken hebben de stagebegeleiders zelf kunnen vaststellen dat de inhoud van de lessen nog verbeteringen vergt. Ook is er een gebrek aan coherentie tussen de leerinhouden en de aanwending ervan in de lespraktijk, waardoor verzoekster DLR 1 en 3 niet heeft behaald (de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen en de leraar als inhoudelijk expert). Bovendien oordeelt de Raad dat, hoe meer de docent (stagebegeleider) zelf ter plaatse is geweest tijdens de stage en

hoe meer gedetailleerde en concrete vaststellingen hij/zij zelf heeft gedaan, des te groter de kans dat de docent zijn/haar eindbeoordeling voldoende verantwoordt. *In casu* vonden zelfs vier stagebezoeken plaats met twee verschillende stagebegeleiders, die tot dezelfde conclusie kwamen. In principe zijn slechts twee stagebezoeken vereist. Tot slot geeft de beroepsinstantie mee dat positieve feedback niet noodzakelijk tot een positief resultaat dient te leiden. Dat tijdens een stage wordt ingezet op positieve en constructieve feedback door de mentor, sluit dus niet uit dat de stage uiteindelijk toch als onvoldoende wordt beoordeeld. Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

Met betrekking tot de bewering van verzoekster dat DLR 1 en 3 enkel op het beheersingsniveau ‘onder begeleiding of supervisie’ moeten verworven worden conform de competentielijst, waar verzoekster aan meent te voldoen, volgt de beroepsinstantie de argumenten van de opleiding. Het stagerapport is afdoende gemotiveerd. Dat verzoekster meent alle competenties bij DLR 1 en 3 te hebben bereikt, berust op een eigen perceptie. Het is de onderwijsinstelling die beoordeelt of de student de competenties al dan niet heeft behaald.

Met betrekking tot de beweerde vooringenomenheid van Arteveldehogeschool, volgt de beroepsinstantie de argumenten van de opleiding. Er werd een tweede stagebegeleider aangesteld als onpartijdige en neutrale partij. Verzoekster kreeg aldus twee extra stagebezoeken door een onpartijdige en neutrale partij. Ook de tweede stagebegeleider stelde een aantal tekortkomingen vast in beide lessen en kwam tot de conclusie dat er nog ernstige werkpunten aan de orde bleken te zijn voor DLR 1 en DLR 3. Dat verzoekster meent alle competenties bij DLR 1 en 3 te hebben bereikt, berust op een eigen perceptie. Het is de onderwijsinstelling die beoordeelt of de student de competenties al dan niet heeft behaald. Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

De interne beroepsinstantie beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk, maar ongegrond is.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 24 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 augustus 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat, luidens artikel II.294 §2 Codex Hoger Onderwijs, een verzoekschrift voor de Raad om ontvankelijk te zijn minstens een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren dient in te houden. Volgens verwerende partij blijft verzoekster ter zake schromelijk in gebreke. Verwerende partij stelt dat haar beperkt verzoekschrift bezwaarlijk kan worden aanzien als een “feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren”. Verzoekster merkt enkel op dat ze het niet eens is met de motivering van de bestreden beslissing, maar duidt dit verder niet. Ze geeft niet aan of en op welke wijze die motivering in gebreke zou blijven waardoor de rechtmatigheid van de beslissing in het gedrang zou komen. Verzoekster voegt bij haar verzoekschrift wel enkele stukken, zijnde twee mailkettingen, die ze overigens niet indiende voor de interne beroepsinstantie en waarvan de vraag dan ook rijst of ze thans nog ontvankelijk kunnen worden neergelegd. Verzoekster voegt ook een niet-ondertekend document met als titel “duiding beslissing intern beroep”, waarvan niet duidelijk is wat hiervan de bedoeling is. In elk geval was het niet haar bedoeling om dit document als extern verzoekschrift te laten gelden. Dat blijkt alleen al uit het feit dat het niet aangetekend werd bezorgd aan de onderwijsinstelling, hoewel de Codex Hoger Onderwijs wel voorschrijft dat een kopie van het verzoekschrift aan de Raad tevens per aangetekende zending aan de betrokken instelling moet worden bezorgd. De aangetekende zending bevatte evenwel enkel het beroepsschrift zelf van één bladzijde, zonder de bijlagen. Nu het extern beroepsschrift niet voldoet aan de vereisten van artikel II.294, §2 Codex Hoger Onderwijs, dient het volgens verwerende partij als onontvankelijk te worden afgewezen.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van de motiveringsplicht, in combinatie met een schending van het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel, alsook het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat ze verrast is hoe sommige zaken gemotiveerd worden. Het maakt haar zelfs boos dat de waarheid verdraaid en naar de hand gezet wordt. Ze zou dan ook graag een

onafhankelijke partij willen laten oordelen over het stagedossier. In bijlage voegt ze nog bijkomende bewijsstukken toe om haar dossier mee aan te vullen en het verweerschrift van Arteveldehogeschool te ontkrachten.

In het document “Duiding beslissing intern beroep” gaat verzoekster vervolgens dieper in op:

- 1) Het feit dat er geen tussentijdse signalen werden gegeven in de richting van een tekortscore;
- 2) De positieve feedback van de mentor;
- 3) Het feit dat DLR 1 en 3 enkel op beheersingsniveau ‘onder begeleiding of supervisie’ moeten worden verworven conform de competentielijst, waaraan verzoekster meent te voldoen;
- 4) De vooringenomenheid van Arteveldehogeschool.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij, voor het geval de Raad van oordeel zou zijn dat de eerste bijlage bij het extern beroepsschrift van verzoekster moet worden beschouwd als de uiteenzetting van de middelen als bedoeld in artikel II.294 §2 Codex Hoger Onderwijs, gaat verwerende partij dieper in op de opmerkingen die verzoekster in dat document maakt. Voorafgaand wenst verwerende partij nog op te merken dat de motivering van de bestreden beslissing méér bevat dan enkel de overwegingen van de beroepsinstantie zelf op p. 9 en 10 van de beslissing van de interne beroepsinstantie. De interne beroepsinstantie vermeldt in haar beslissing met zoveel woorden dat ze de argumentatie van de opleiding volgt en heeft die argumentatie ook integraal geciteerd in de bestreden beslissing. Ook die argumentatie dient volgens verwerende partij dus te worden beschouwd als een onderdeel van de formele motivering van de bestreden beslissing.

In de bijlage bij haar extern verzoekschrift gaat verzoekster eerst uitgebreid in op het gegeven dat er naar haar mening geen tussentijdse signalen zijn gegeven in de richting van een tekortscore. Vooraleer hier dieper op in te gaan, merkt verwerende partij op dat verzoekster thans haar grief ter zake zeer uitgebreid uiteenzet, daar waar deze grief in haar intern beroepsschrift beperkt bleef tot één lijntje. In de mate waarin haar uiteenzetting nu méér inhoudt dan een antwoord op de beslissing van de interne beroepsinstantie en argumenten inhoudt die ze ook al had kunnen ontwikkelen in de fase van het intern beroep, is dit middel volgens verwerende partij dan ook onontvankelijk. Verwerende partij verwijst ter zake naar artikel II.294 §2.

Verzoekster erkent dat ze na elk stagebezoek wel degelijk feedback heeft gekregen door middel van de begeleidingsfiche en de nabespreking ervan. Ze merkt op dat daarbij ook de werkpunten werden besproken, maar niet in die mate dat er signalen werden gegeven in de richting van een tekortscore voor “Stage 2”. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster aldus zelf aangeeft dat haar argument niet correct is: ze kreeg wel degelijk signalen dat de stage niet vlekkeloos liep, wat ook door de interne beroepsinstantie correct werd vastgesteld. Verzoekster voegt er thans aan toe dat ze geen signalen kreeg dat ze niet zou slagen voor de stage. Verzoekster beroept zich aldus in essentie op een gebrek aan begeleiding of feedback tijdens de stage. Het is evenwel vaste rechtspraak van de Raad dat een gebrek aan begeleiding of feedback tijdens de stage er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie zou moeten worden omgebogen in een positievere evaluatie. De prestaties blijven immers wat ze zijn. Dit is enkel anders indien er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, die het quasi onmogelijk hebben gemaakt om een goede score te behalen. Dergelijke omstandigheden doen zich hier, aldus verwerende partij, niet voor. Uit de stukken van het dossier blijkt overduidelijk dat verzoekster wel degelijk heel wat feedback heeft gekregen en dat haar herhaaldelijk op werkpunten werd gewezen. Ze beaamt dat ook zelf. Het feit dat haar niet met zoveel woorden gezegd zou zijn dat één en ander mogelijk kon leiden tot een onvoldoende, is daarbij niet relevant. Het kan immer niet de bedoeling zijn dat een stagebegeleider reeds lopende de stage signalen zou geven dat een student richting onvoldoende evolueert. Niet alleen zou dat een vorm van feedback zijn die weinig constructief of motiverend zou zijn naar de betrokken student toe, bovendien zou de stagebegeleider al vooruitlopen op een eindbeoordeling die nog moet gebeuren, rekening houdend met de prestaties van de betrokken student over de hele stageperiode, inclusief de evolutie die deze student heeft doorgemaakt. Dat aan verzoekster tijdens de stage onvoldoende duidelijk zou zijn gemaakt dat ze niet zou slagen voor de stage, maar het gegeven examencijfer dan ook geenszins onregelmatig.

Verzoekster wijst vervolgens op de groei die ze naar haar aanvoelen heeft doorgemaakt doorheen de stage en op het feit dat ze wel degelijk rekening hield met de feedback en ermee aan de slag ging. Dat een student een positieve evolutie doormaakt doorheen een stage, feit dat ook niet wordt ontkend door de interne beroepsinstantie, betekent evenwel niet *ipso facto* dat de student toch een credit zou moeten verwerven. Die credit kan hij of zij pas verwerven als na afloop van de stage blijkt dat alle leerdoelstellingen ook effectief zijn behaald. Uit de bestreden beslissing en de bijgevoegde stukken blijkt dat verzoekster tot op het einde van haar stage

bepaalde werkpunten is blijven behouden, derwijze dat de stagebegeleider – en met haar de interne beroepsinstantie – heeft geoordeeld dat ze niet kan slagen, omdat ze de leerdoelstellingen 1 en 3 onvoldoende heeft bereikt. Verzoekster is van oordeel dat ze die leerdoelstellingen wél heeft behaald en verwijst ter zake ook naar de bijlage die ze voegde bij haar intern beroep en waarin ze commentaar gaf bij deze leerdoelstellingen. Het is evenwel niet aan verzoekster om te beoordelen of ze de competenties voldoende heeft behaald. Dit is een beoordeling die toekomt aan de verantwoordelijk lesgever/de stagebegeleider binnen de hogeschool. Daarbij mag uitgegaan worden van een vermoeden van deskundigheid van de stagebegeleider/beoordelaar. Hun oordeel over de geleverde prestaties kan dan ook ten volle in aanmerking worden genomen. Het is aan verzoekster om aan de hand van concrete elementen uit het dossier de Raad van het tegendeel te overtuigen. Ze levert dat tegenbewijs evenwel niet. Het argument is, aldus verwerende partij, ongegrond.

In haar intern verzoekschrift stelt verzoekster verder, zeer kort, dat ze het niet eens was met de gegeven quotering “omdat het tegenstrijdig is aan de positieve beoordeling van de betrokken stagementor [N.D.] en haar collega’s die mij fulltime aan het werk zagen”. De interne beroepsinstantie wees er in haar beslissing terecht op dat het de stagebegeleider van de instelling is die de student uiteindelijk evalueert, en niet de mentor. De interne beroepsinstantie stelde ook vast dat de stagebegeleider en de mentor het trouwens wel op een aantal vlakken eens zijn.

Verzoekster merkt thans op dat het ook de verantwoordelijkheid is van de opleiding om stageplaatsen te voorzien en stagementoren te begeleiden en ze verwijst naar een reactie van mevr. [D.] op de onvoldoende die ze kreeg. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster dit argument niet eerder aanbracht in de interne beroepsprocedure, hoewel ze dit wel had kunnen doen. Dit argument is dan ook onontvankelijk. Het is vervolgens, aldus verwerende partij, ook ongegrond. Vooreerst blijft de bewering als zou verwerende partij *in casu* tekort geschoten zijn aan de genoemde verantwoordelijkheid, een loze bewering die op niets is gesteund. Er blijkt immers uit niets dat de mentor onvoldoende begeleid zou zijn in haar rol en het feit dat ze van mening verschilt omtrent de beoordeling van verzoekster, betekent niet dat ze haar taak als mentor niet goed zou hebben vervuld noch dat ze daarin onvoldoende zou zijn begeleid. Bovendien doet dat geen afbreuk aan de prestaties van verzoekster. Deze zijn wat ze zijn en zijn door de stagebegeleider als onvoldoende beoordeeld in het licht van de te behalen competenties.

Het feit dat de mentor in de stageschool de prestaties van een stagiair positief heeft beoordeeld, betekent niet dat die stagiair ook *ipso facto* geslaagd moet worden verklaard voor die stage. Zoals reeds gezegd is het de onderwijsinstelling, en niet de mentor, die de stagiair finaal beoordeeld, en dat op basis van meerdere elementen, waaronder de feedback van de mentor, maar ook de lesobservaties door de lectoren van de onderwijsinstelling en de lesvoorbereidingen in de stagemap. Al deze documenten in acht genomen kon de stagebegeleider terecht tot het besluit komen dat verzoekster niet slaagt voor de stage, nu ze twee van de vooropgestelde leerdoelstellingen niet behaalt. Deze conclusie wordt ook gestaafd door de stukken in het dossier en werd terecht beaamd door de interne beroepsinstantie. Ook dit middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

In haar intern verzoekschrift gaf verzoekster ook aan dat ze meende aan de leerdoelstellingen 1 en 3 te voldoen, en ze beargumenteerde dat nader in een bijlage die zij bij haar intern verzoekschrift voegde. De interne beroepsinstantie heeft ook dat argument verworpen en was onder verwijzing naar de argumentering door de opleiding van oordeel dat de lesbegeleidingsfiches en het stagerapport voldoende motiveren waarom verzoekster voor die leerdoelstellingen niet slaagt. Ze merkte op dat het feit dat verzoekster meent daaraan wel te voldoen, berust op een eigen perceptie. Elders in de beroepsbeslissing wordt verduidelijkt dat verzoekster zich ter zake verkeerd inschat. Verzoekster stelt thans dat ze hier niet mee akkoord gaat en ze verwijst naar de stukken die ze indiende voor de interne beroepsinstantie. Verwerende partij stelt vast dat die documenten reeds ter beoordeling voorlagen aan de interne beroepsinstantie en dat de beroepsinstantie in haar beslissing heeft geoordeeld dat verzoekster aldus niet aantoonde de leerdoelstellingen wél te hebben behaald. Verzoekster weerlegt deze conclusie niet, maar komt niet verder dan te stellen dat ze er niet mee akkoord gaat. Uit niets blijkt dan ook dat de bestreden beslissing op dit punt onvoldoende zou zijn gemotiveerd of onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk zou zijn. Ook dit middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

In haar intern verzoekschrift verwees verzoekster ook nog naar de vooringenomenheid van Arteveldehogeschool. Ook dit argument werkte ze echter niet uit, ze kwam niet verder dan een niet-gefundeerde opmerking. Dat argument werd dan ook door de interne beroepsinstantie verworpen, onder verwijzing naar de argumentatie ter zake door de opleiding. Aldus werd vastgesteld dat verzoekster niet duidelijk maakt wat haar brengt tot dit “gevoel van vooringenomenheid” en waaruit ze afleidt dat de hogeschool vooringenomen zou zijn geweest.

Er wordt ook op gewezen dat er, om tegemoet te komen aan een opmerking die verzoekster ter zake ook al had gegeven lopende de stage, een tweede stagebegeleider werd aangesteld en dat er vier stagebezoeken werden afgelegd in plaats van twee. Ook blijkt dat de bevindingen van de tweede stagebegeleider niet afwijken van deze van de stagebegeleider met wie verzoekster een incident had. Verzoekster stelt in de bijlage bij haar extern verzoekschrift dat ze hiermee niet akkoord gaat. Het is evenwel vaste rechtspraak van de Raad dat mag uitgegaan worden van een vermoeden van objectiviteit van een beoordelaar/stagebegeleider. Het komt toe aan de verzoekster om aan de hand van concrete elementen aan te tonen dat een behandeling of beoordeling getuigt van een gemis aan objectiviteit *c.q.* bevooroordeeld is. Verzoekster verduidelijkt voor de interne beroepsinstantie niet wat haar ertoe bracht om te stellen dat er “vanuit Artevelde” een vooringenomenheid zou zijn geweest bij de beoordeling van haar stage. Voor zover ze dat al op ontvankelijke wijze zou kunnen nu ze ter zake het volstrekke stilzwijgen behield voor de interne beroepsinstantie, geeft ze die verduidelijking ook nu nog steeds niet. Uit niets blijkt dan ook dat ze niet objectief zou zijn beoordeeld en het middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

Voor zover verzoekster zou doelen op het incident dat ze zou hebben gehad met dhr. [P.], stelt verwerende partij vast dat er geen enkel element is dat erop wijst dat dhr. [P.] haar niet objectief zou hebben beoordeeld. Dat incident heeft te maken met een lesverplaatsing die er geweest was op een dag waarop dhr. [P.] een stagebezoek zou brengen. De les die hij zou bijwonen was naar een vroeger uur verplaatst en verzoekster liet na dat aan hem te melden, waarop hij haar via e-mail duidelijk maakte dat dit niet kon en haar vroeg om hem in de toekomst stipt op de hoogte te houden van wijzigingen in de planning. In diezelfde mail vroeg hij haar ook nog eens om lesvoorbereidingen tijdig te bezorgen en op OneDrive de verschillende versies van haar lesvoorbereidingen te plaatsen. Volgens verwerende partij laat niets in deze e-mail evenwel uitschijnen dat dhr. [P.] haar niet correct zou hebben behandeld, integendeel. Het is niet fout en zelfs correct om een student te wijzen op begane nalatigheden. Dat dhr. [P.] dit ook heeft gedaan, betekent evenwel niet dat hij verzoekster niet meer objectief zou kunnen beoordelen. Verwerende partij merkt overigens op dat, om aan het “gevoel” van verzoekster tegemoet te komen, er een tweede stagebegeleider werd aangeduid. De bevindingen van deze stagebegeleider blijken zeer gelijklopend aan die van dhr. [P.], waaruit duidelijk blijkt dat dhr. [P.] verzoekster wel degelijk correct heeft beoordeeld. Voor het overige ziet verwerende partij niets dat er ook maar enigszins op zou wijzen dat de beoordeling van verzoekster niet objectief zou zijn gebeurd. Ook dit middel is, aldus verwerende partij, ongegrond.

Beoordeling

De Raad beschouwt het document getiteld “Duiding beslissing intern beroep” met enige welwillendheid. Hoewel de Raad uit de antwoordnota van verwerende partij begrijpt dat dit document niet aangetekend aan de instelling is bezorgd toen verzoekster een kopie van haar verzoekschrift heeft overgemaakt, neemt de Raad het document mee in het debat. De Raad betreurt sterk dat verzoekster het document niet samen met de kopie van het verzoekschrift aan verwerende partij heeft bezorgd. Niettemin heeft de Raad het document ontvangen en stelt de Raad in de antwoordnota vast dat het recht van verwerende partij om zich te verweren tegen de inhoud van het document, niet is geschonden.

In dit document leest de Raad vooreerst dat er geen tussentijdse signalen zouden zijn gegeven in de richting van een tekortscore.

De Raad stelt evenwel vast in het dossier – zelfs in het verzoekschrift houdende extern beroep – dat verzoekster feedback heeft gekregen en dat uit deze feedback duidelijke punten blijken waarop verbetering mogelijk blijkt en zich opdringt.

De Raad is niet van oordeel dat de omstandigheid dat niet uitdrukkelijk uit de documenten zou blijken dat verzoekster op een tekort afstevende, de pertinentie van de opmerkingen aantast of verzoekster de kans ontnam om haar prestaties bij te sturen. De Raad kan bijgevolg niet in redelijkheid tot het besluit komen dat verzoekster onvoldoende of geen afdoende feedback zou hebben gekregen. Verzoekster geeft bovendien aan dat duidelijk is aangegeven waar haar werkpunten lagen en dat zij daaraan ook actief heeft gekoppeld. Het komt de Raad niet toe de beoordeling van de competenties over te doen en vast te stellen of verzoekster door haar acties al dan niet voldoet aan de verwachtingen uit de competentielijst. De Raad zou de hem toegekende bevoegdheid overschrijden zo hij mocht overgaan tot een beoordeling van de merites van verzoekster. Deze beoordeling komt de bevoegde evaluatoren in de schoot van verwerende partij toe. De Raad kan slechts nagaan of bij de evaluatie de toepasselijke regelgeving is gerespecteerd, of er is gehandeld overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur en er niet kennelijk onredelijk is geoordeeld.

De Raad is niet van oordeel dat sprake is van een gebrek in de begeleiding en tussentijdse feedback en al zeker niet van een dermate tekortkoming in de begeleiding dat de geëvalueerde competenties geen betrouwbaar beeld zouden geven van het echte kunnen van verzoekster.

Tevens duidt de Raad ook nog aan dat een beweerdelijke verbetering in de prestaties tijdens de stage, niet noodzakelijk betekent dat de student de gedurende de stage *in globo* geëvalueerde competenties in voldoende mate heeft bereikt. Verzoekster kan weliswaar van oordeel zijn dat, door een andere aanpak die desgevallend tot een beter resultaat voert, de opleidingsonderdeeldoelstellingen in voldoende mate zijn bereikt. Deze loutere inschatting door verzoekster kan evenwel geen afbreuk doen aan de inschatting door de bevoegde beoordelaars. Deze kunnen de mening zijn toegedaan dat *in globo* in het raam van de stage de beoogde eindcompetenties in onvoldoende mate bereikt zijn. Deze beoordelaars worden geacht deskundig te zijn en het komt de Raad niet toe hun werk over te doen.

Wat de beweerde positieve feedback van de mentor betreft, voert verzoekster aan dat de stagementor in een begeleidend schrijven het verloop van de begeleiding heeft geduid. Volgens verzoekster heeft de interne beroepsinstantie het begeleidend schrijven onvoldoende kritisch bekeken of naast zich neergelegd. Deze bewering vindt de Raad evenwel niet gestaafd in de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt dat verwerende partij wel degelijk oog heeft gehad voor de beoordeling door de stagementor. In de aangevochten beslissing worden ook de kwaliteiten die de stagementor verzoekster toemeet, niet veronachtzaamd of geminimaliseerd. Er wordt evenwel opgemerkt dat verzoekster op niet door de mentor geëxpliciteerde terreinen niet voldoet. Hieruit blijkt geen inconsistentie tussen de evaluatie door de mentor en de beoordelaars, nu deze laatsten precies de didactische onderbouw en de inhoudelijke expertise (respectievelijk DLR1 en DLR3) als tot het tekort leidende pijnpunten tot uitdrukking brengen. De Raad heeft begrip voor de frustratie van verzoekster met betrekking tot deze beoordeling, aangezien de beoordelaars bij verwerende partij eveneens oog hebben voor de inzet en het enthousiasme van verzoekster, het werkklimaat dat zij tot stand brengt en haar positieve en bevestigende houding ten aanzien van de leerlingen.

Wat de beweerde discrepantie tussen de beoordeling door de mentor en de begeleiders binnen verwerende partij betreft leest de Raad ook dat vier stagebezoeken plaatsvonden, hetgeen de

input van eigen waarneming en ervaring door de beoordelaars in de schoot van verwerende partij vergroot en *in casu* de beoordeling, in het licht van een op het eerste gezicht afwijkende beoordeling door de mentor, versterkt.

Daarnaast wijst verzoekster nog op de verantwoordelijkheid van de opleiding om stageplaatsen te voorzien en stagementoren in hun rol als mentor te begeleiden. Van dit argument werd evenwel geen gewag gemaakt in het verzoekschrift houdende intern beroep. De Raad ziet niet in wat verzoekster heeft belet dit argument in de context van het intern beroep reeds op te werpen, zodat het argument niet voor het eerst in het verzoekschrift houdende beroep bij de Raad op ontvankelijke wijze kan worden aangevoerd.

Rekening houdend met het voorgaande moet de Raad vaststellen dat de evaluatie door de bevoegde beoordelaar binnen verwerende partij op basis van ruime, in meerdere documenten neergelegde input tot stand is gekomen. Hierbij is enerzijds de visie van de mentor niet over het hoofd gezien en anderzijds treft de Raad voor het feit dat verzoekster geen voldoende krijgt, ondanks de visie van de mentor, meerdere ondersteunende documenten aan (vb. lesobservaties, voorbereidingen...).

De Raad stelt tevens vast dat verzoekster het niet eens is met het feit dat zij niet voldoet aan het vereiste competentieniveau voor DLR1 en DLR3. De interne beroepsinstantie heeft dit argument gemotiveerd en gedocumenteerd weerlegd. Tevens is aangehaald dat de perceptie van de studente van haar prestatie niet noodzakelijk gelijk moet lopen met deze van de opleiding. Dat de studente haar eigen prestaties sterker inschat dan de beoordelaar maakt de beoordeling vanzelfsprekend niet onrechtmatig of onredelijk, temeer nu verzoekster niet concreet staatf waarom de afwijking van de zelfevaluatie in de evaluatie door de hoger onderwijsinstelling deze laatste onderuit zou moeten halen.

In het beroep voor de Raad herneemt verzoekster dat zij het niet eens is met de visie van de instelling dat zij een verkeerde zelfinschatting maakt. Zonder dit ook maar enigszins verder te ontwikkelen, beperkt verzoekster er zich in het extern beroep toe te stellen dat zij het hier niet mee eens is aangezien er voldoende argumenten te lezen zijn in haar “beroepstelling bij de interne beroepscommissie”, waarbij zij naar een aantal documenten verwijst. In het licht van het ontbreken van enige ontwikkeling van de stelling het niet eens te zijn met dit element uit de beslissing houdende intern beroep, acht de Raad dit argument niet gegrond.

Verzoekster wijst eveneens op de beweerde vooringenomenheid van de hoger onderwijsinstelling.

In het intern beroepschrift gaf verzoekster aan dat haar, alsook haar mentor, reeds tijdens de stage een gevoel van vooringenomenheid vanuit de instelling becroop, in tegenstelling tot de veronderstelde onpartijdige objectiviteit in de scoring.

Verzoekster geeft voor de Raad aan het niet eens te zijn met de visie van verwerende partij op intern beroep dat het argument niet voldoende concreet is gemaakt en ze verwijst hiervoor naar het schrijven van de mentor (“begeleidend schrijven door [N.D.]”).

Evenwel maakt verzoekster niet concreet waaruit precies blijkt dat vooringenomenheid zou hebben gespeeld bij de evaluatie van de stage. Zij haalt louter een brief van de mentor aan, wijst op een gesprek met de ombudsmedewerker en merkt de bezorgdheid van mevr. [A.] aan dat verzoekster de leerstof niet aankon en weinig studievoortgang boekte.

Op basis hiervan kan de Raad echter niet beslissen dat ernstige twijfel kan bestaan over het vermoeden van onpartijdigheid dat aan de beoordelaars kleeft, van wie wordt aangenomen dat zij deskundig en objectief oordelen of de eindcompetenties in voldoende mate zijn bereikt.

Zelfs indien twijfel zou kunnen bestaan over de objectiviteit van de heer [P.], is het relevant dat een tweede begeleider is aangezocht, die tot gelijklopende conclusies kwam betreffende de competenties van verzoekster.

Ten overvloede merkt de Raad nog op uit het verzoekschrift voor de Raad niet de beweerde partijdigheid te kunnen opmaken, noch uit de passage met betrekking tot het beweerdelijk niet ernstig genomen gesprek met de ombudsmedewerker noch uit hetgeen mevrouw [A.] schreef.

Wat de brief van de stagementor betreft ontkent de Raad niet dat het contact met de heer [P.] als minder aangenaam kan zijn ervaren, waarbij de Raad niet kan uitsluiten dat dit voornamelijk aan de houding van de betrokkene kan toe te schrijven zijn. De Raad leest in de brief echter geen elementen die toelaten ernstige twijfels te uiten bij de objectiviteit van de – misschien strenge, maar niet onredelijke – beoordeling van verzoekster.

Al de voorgaande elementen in acht genomen, oordeelt de Raad dat het verzoek niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 september 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ie Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.